Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

(246)

189-62

ՓՈԱՎԻՒ ՏՐ ՄՕՆԹԷՐԷՆ

ԲԱՐԻՍ
ՑԱՃԻԱԼԱՐՔ
ԵԿՔՕՑ
ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ԻՒՋԻՒՆՃԻՒ ԳԼՍՄ

Տիւս-Պիւէ ու Վիզօնիւս Ժիրմէն

ՄԻՒԹԻՐՃԻՄ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՃԱՆ

ՍԱՀԻՄ Վ.Ի ՆԱԶԻՐԻ
ՆԱՐԱՊԵԴ ՊԻՊԻՐՃԱՆ

معارف نظارت جلیله سنك ۱۰۳ نومرولی رخصتیله طبع اولنمشدر

ԻՄՊԱՆՊՕԼ
ՄԱՐՊԱՀԱԻ Կ. ՊԻՊԻՐԵԱՆ
Եէնի-ճամի Չիչէք-բազար Ն. 21

1887

Գ—110

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀԱՍՀ — ССР
им. А. Мясн...
ՍԱՍՆԱՀՈՎՍՏԻ ՄԱՀՎ
(45057-64)
31938-64

ԲԱՐԻՍ

ՓԱՇԻՄԱՐՐ

ԹՈՒՐՔ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԼՅՈՆԱՏԻՐ ՎԱԳԱՆԱՆԴԸ

ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ԳԼՈՒԽ

ՏԻՆԱ-ՊԼԻԻՒ ՎԻ ՎԻԳՕՆԹԻՒ ԺԻՐՄԻՆ

1

Ժօրժ Թրիժան, Մ. ոը Կրանվիէօնիւն խանէսինաէն մէճրուհուն նէզտինէ ամէրիկնաէ, պիր սաաթա գատար վիգօնիժուն կէլէճէկինի պիլտիրտիկինաէն, Գրուա-Տիէօ, մէրգումուն հիյնի վիրատինաէ օյաատա պուլունմադ խոյէ-մէտիկի ճիհէթլէ, պիր թադրիպ մահէլլի մէգրիպտէն գէնա խանէսինէ կիմէտ, վէ Սարիօլ թաբաճիլատան էապըլմըշ օյատազունու զանն իլէտիկի մահուտա մէգթուպու թէքրար օգուտու։ Գատէհու ամէշ կիպի էանմադատա օյան պայը-նը, իբի էլի տէբռունինաէ կիպղէէրէք, տէրին միւլահազա-էա տալտը։

Մէրգումուն միւլահազաթընն նէյթիճէսինի ամիսէ-քի սաթըրլար իլէ մուխթասարէն պէէան իսէպկիրիվ.

— Թէքլիֆինի բէտա իթմէք միւմքին ատ յոլ ոլար ։ Նէ-թիճէոնուե միլիոնլարա պէնի սահիպ դըլաճագ օլան պէօյ-լէ պիր թէշէպպիւսուե պիր գաչ աուէտ պանդնօթոն ֆագ-լա եախօտ նօգանն օլմասընաա նէ՞ էհէմմիյէթի վար ոլար ։ Գու հալին մուճիպի էսէֆ օլմասը չունուն իչին ոլար քի , Սարիօլ , պիրինճի տէֆա վուգու պուլան շու թէհտիտ թէա-պիրինին մուվաֆֆագըյէթինտէն ճէսարէթ ալարագ , պունունլա գանասաթ իթմէյէճէք ոլար , վէ մահքումպաթը տայիմա թէճտիտ օլունարագ վէ տայիմա պիճուատէլէշէրէք , շիպահէթիզ հաստոնին թէճաւուզ իտէճէք ոլար ... Մէրգում ասլա ասա վիրմէյէճէք վէ պէնի բահաթ պըրագմաճաճագ ոլար ... Իմտի , շու մուվաթթ ասաներն էօնիւ նաՙըլ ալինմա-յը ... պու պագատ եալընըզ պիր թէտպիր վար ոլար քի , օ տախի , պու կիւնքի ճիւշմէնին , եարըն տօսթ իթմէք , ուս-թալըգլա քէնտիսինի թէհլիքէյէ լուդա էյլէմէք , վէ պիր վագըթ օյտուզու կիթաի , եինէ քէնտի խազըրինէ հաքիմ օլ-մագ ոլար ։ Վագտա անըն , պէնիմ իչին տայիմա մուխա-թաբատը օլաճաղընը պիլիէօրում , ֆագաթ հիչ տէյլ իսէ , քէնտիսինի պէնիմիլէ միւատիճ պիր մէվգիյէ կէթիրմէյէճէք քի , օ պէնի թօթար իսէ , պէն տէ քէնտիսինի թօթա-եըմ։ Անճագ , օ հայրագ պու բիլմէտիգի մուվաֆֆագ աթ իթ-մէքճիկէ միւատիտ պուլունաճաՙդ մը ոլար · իչիմէ մէսէլէ պունտա ոլար ։ Գաղը վագըտատըրն իսաթըրէյէճի , անը , չիպահէյի աուրէթտէ հարէքէթ իթմէքճիկէ տէվգ իտէպի-լիյէճէք ... Քէնտիսի զաթէն բէք չաբուգ իչիճագ օլունապի-լիր քիմսէյէճէքտէն տէյլ ոլար , վէ էհէրճի ֆիքրինտէ պագը իսաթըրէյէր գալմըշ իսէ , պիր ագ պու իչ կիւճ օլաճագ ոլար ։ Գունունլա պէրապէր չալըշաճագտըմ , վէ վագըթ աա-եէօնտէ տնագէտիմ մուվաֆֆագ օլաճաղընա էմինիմ ... Ալիտէն եուտուրթա եուտուրթլուեան թավուզու էօլ-մուրմէզլէր ։

Գրուա-Տիէօ , գարարընը վիրտիքտուէն ատնրա , եապը-

իսանէօնէն գարշընա կէչտի , վէ իլէրուտէ քէնտիսինէ գարշը պիր ալտահ մուդամինատա իսթիմալ իտիմէսին իչին , եապըլընը պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլէ չալըշարագ , ա-թիտէքի մէքթուպու եապտը .

« Նա պէն եանըլըթօրում , եախօտ իսմինի պիլտիրմէ-յէն մուխալիֆիմ , էակի պիր տօսթ օլուպ , քէնտի հագ-դընատա պագը վէհիմ իսէթպագտատա պուլունմուշում տուր քի , պունըգատան տօլայը քէնտիմի նէ՞ գատար իթագ իթ-մէմ , հադգ տըր ։

« Գու պագատքի թէէսսիւֆիւմիւն խալխէթինէ խա-պաթ շու տուր քի , վագտա պագը ուճագ թէֆէք իշլէրի-մէ մալիւմաթ քէպագ էտինիլմէսինտէ պէնճէ մուճիպի քէ-տէը հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամասաճաղը տէյլքատ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր իգթիդա խան ճէվապը տէյտան թագտաֆիրտա կէօնտէրմէքտաէիմ ։ – Հէյհէթի իճ-թիհատընէ պօրճլու խանում , օ պօրճունու թէէսսիւֆ իթ-տիմ ։ – Պէնիմ իչին , ահվալը ասլըդա գալմամըշ տըր . պու կիւնքի կիւն , նէ՞ հալ ու սըֆաթտա կէօրիւնմէք խա-թէէօր խէմ , օ հալ ու սըֆաթը հայիրիմ , վէ կիւնիւմիշ օյտուզում գըրճըն հիչ պիր նօգանը եօգ տուր քի , օ ա-եէտէ պանա խալէլ վագը օյապիլմէն ։

« Պէյքի եագընատա , Ֆա . Ի . Զ . է , պու կիւնքինտէն պիւատէ ֆայիտէյի օլմագըգ ֆըրսաթը վագը օյաճագ տըր ։ – Իմտի , էկէրչի շիմտիյէք քէնտիսինին քիմ օյտու-զունու թանըթմագ իսթէմէէօր խէ , քէնտիսիյէ մուխա-պէրէ իտէպիլէճէք պիր վասըթա իրտանէ իլէմէսինի Ֆա . Ի . Զ . ատն ըէճա իտէրիմ ,

« Ֆա . Ի . Զ . քէնտի հագդընատա չու եա պու կիւնա տուզագ գուրուլապիլէճէկսինտէն վէսվէս իթմէյէլի տիր ։ Պիր թիւքի՝ իչի ատֆա այնի տուզագա տիւչիւրիւլէմէգ ։ Մուխալիֆիմ հէր քիմսէ , քէնտիսինի թանըեամատըգըմը բանա պիլմէյէլի տիր ։ »

Գրաա-Տիէօ, իշպու մուխթասար թէղբիրէսինի, ան ատէա պին ֆրանգլըզ պանդնօմ լէ պիր մահֆադա ատ-բուննինէ վաղ լէ, իշպու մահֆադանըն իւղերինէ «Բարիս բօմթախանէսինաէն ալընմադ իւզրէ Կա. Ի. Զ.» քելի-մէլերինի վէ հարֆլարընը եադոը, վէ պաուէհու մէօհիւբ-լէնիպ, քէնաի էլնլէ բօմթախանէնէ կէօթիւբաիւ։

2

Իչի կիւն կէչմիշ օլաուդու հալտէ, Գրաա-Տիէօ, խա-մինի պէնան իմմիշ օլմանան մուխապիրինաէն ճէվապ ալա-մաուդընաան, վէ պու սիւքիւթ խէ, մէրգում մուխապիրին պարօն լէ շախաէն մուհասէբէ իմմէք խոթէմէմէսինէ մուսաիլ օլաուդունաան, ախչարը էնտիչէ օլմանա պաշ-լաուը խէ տէ, պէքլէմէքսիզէն զայրի էլինաէն պիր չէյ կէ-լէմէդ խոխ։

Տիկէը թաբաֆնա, Անարէ որ Սան-Բէմօ հէնուդ հաչանագաա օլաս, վադաա մուհասթարաան պիւսպիւ-թիւն դարթմըլընմըշ խոխ խէ տէ, նադըն վադթաա պիր թէհլիւկէ զուհուրինէն էօնիւ ալընմըշ խոխ։ Ճէօյլէ քի արաարդա խասմանըն նէօպլէթի թաւմաս, սաէրդլամադ-սա, վէ նամադը պաչընաա պիր դաուըն (նանի ժէրմէնի) կէօրիւնօր օլաուդուս զանն իլէ, ունար ույնադ սէօպլէր սէօյլէմէքսիզ, վէ պիր ադ օնրա պու սաէրդլամադլըդ կէչ-մէքլէ, էթրաֆընաա պիր թադըմ էրքէքլէրսէն զայրի քիմ-սէնի կէօրմէմէսինաէ, թէաճճիւպ, վէ համթա հիւսուէթ ղնադ լալէմէքսիզ խոխ։

Անարէնէն նարալանմասը վադրաարընըն իչչինճիւ կիւ-նիւ, Մ. որ Կրանվիէօնէ, Թուրկնաէ պուլունան քէնաի էմ-լաքը մասլահաթ կիւզաբընաան պիր թէլէկրաֆ վիրուա իմ-մի։ Պու թէլէկրաֆնամէսէ, մէրգումունն էմլաքընաա, իւք կիճէնին նարըաբնաան պէրի, դանն օլունաուդունա կէօրէ պէտհահլըդ էաէրի օլարադ, նանկըն զուհուր խոխ, հիւ-քիւմէթ վէ սիկուրթա դումհանեալարը մէմուրլարընըն, նանկըն մահէլլինէ կէլոխբէրի, վէ էմլաք սահիպլինին հէր հալտէ օրաէա կիճմէէի լաղըմ օլաուդու պիլհաթիրլիմիշ խոխ։

Արման, պու թէլէկրաֆը ալընճա, հէր նէ գաուար ժէրմէնի նալընըդ պրրադմադ իսթէմէդ խոխ իսէ տէ, խա-թէր իսթէմէդ կիճմէկէ մէճպուր օլաուդունաան, աէրհալ Գուբօնէը սօգադընաա ադիմէթլէ, Անարէնի իսթիֆադաը իմ-տի, վէ խանէհինէ աէօնիւդ, զէմճէհիլէ վէտալաշադ, վէ 48 սաաթա գաուար ամէրիմ իսէճէկինի պէհան իլլէհէ-րէք, սադահըն սաաթ 10 ու 45 տադրգա կէչէն պիւրաթ գաթադրըլա հարէքէթ իմտի։

Իմոի, իւք տէֆա օլարադ, ժէրմէն, Բաբիսաէ վէ օլ վասի պինաաա նալընըդ գալտըրընաա, պու նալընըդլըդ քէնաիսինէ, էվվէլճէ զանն իսթիկինաէն գիճաաէ մուշքիւլ կէօրիւնաիւ։

Մէրգումէնին, չօճուգլուգունաան պէրու նանընաան այրըլմադը օլան Մ. որ Կրանվիէօնէ էվլաա կիպի մուհադ-պէթի վար խոխ, վէ նադընաա սէպէպլէրինի անլաճաճա-ղըմըդ պու իզահնամաճ, իշպու մուհադպէթին հայիդ օլաու-դու սրճաթը ասլա թէպոիլ իմմէմիշ խոխ։

Գու իհթիմալ՝ պինինինէ վէ ապչլարընըն աղարմադը օլ-մասընաա բաղմէն, գալընընաա ֆէվգէլաաէ տիկաաէ օլաս, անընն էն ճիւդի արգուլարընը էվվէլճէ հիաա վէ սէրք խէ-րէք, անինաէ իճրաա իմմէքլիք, քէնահսինճէ պիր սաէթ վէ իհթիմաճ հիւքմիւնէ կիրմիշ խոխ։

Պինապէրին մէրդումէ, Հալընըզըդ սահմէլարընը բէկ ուզուն պուլմասըյըա, վադիքընը քիմսէ օդումադ վէ բիհաճօ չալմադըա կէչիրմէք իսթէմէ, վէ պունլարտան խօշլանմահարադ պադշէհ էնտէ, վէ պիր միւսաֆիր ոէ օրտա ոօլաշադը իսէ ոէ, ևինէ մահզուզիյէթի հիսա իսթէմէէրէք, իսանէմինէ կիրտի, վէ Համադ օտասընտա պուլտուղան պիր իսկէմիէոէ Հասլանըդ, Թարիֆ օլունմադ պիր էոէֆ ու քէոէրէ միւսթադրադ օլմուշ էրէն, Նահկհան Անտրէաը Սան-Րէմօնուն Թաամիրի, էօրիս կիսկի օլմուշ պիր Հալոէ կէօղլէրի էօնիւնէ կէլտի։ Մէզպուրէ, միրդում աէլիդանըրը էօլմէք իւզրէ զանն իմմէրէյէ, վիճաոի սիմրէտի, վէ պու ֆիլորի մուզիրը պիր Թարաֆտան պիհևիմէքէյէ, սահէթա ժէրմէնի Թազիիդ պաշլատըրընտան, Հանադլարընտան ալշադրհա աֆէշ կիսկի արճադ կէօղ Հաշլարը ադտը։

Վադտա, հէր կիւն, Մ. որ Կրանդիէօնիւն խասէտա Հադդընտա Թէէմինադսըզ խապէրլէր կէմիրտիկինի քէնոի քէնոիոէ խաիրըլտաը, ֆադաֆ քէնոխոինի միւշարը Թէլաշ դըլմադադ իւզրէ օլ սըրտաա ալտահմադարը իհմիմալէն, վէ Հաիրհա մուհադդադ օլտուղունու, վէ պունտան դաֆինադաղ պու կիւն էյի Հալոէ պուլունան խասէտանըն ֆէրտաը կիւն ֆէնալաշադըդճէկինի, վէ էճէյին պադը ահվալը զարիպէտի օլմադըդտա, նէյէ տէֆտա քէսոի չիֆտա իմմիշ օլտուղու զանն օլունան պիր մէճբուհուն, պիրտէն պիրէ վէֆաֆ էյլէմիշ օլտուղու կէօրիւոիւիկինու, վէ հէր նէ զատար Թադիսի՝ Անտրէնին Հաշահադդընտա պիր ճիւղի էսէրի իւմիտ պէրադըօր խէ տէ, պու ճիւմլէ էյլէ մէրդում տէլիղանըրընն հէնուզ մուխաֆաղատը սահուշտուրմատըղընը Թէէմին էյլէտիկինի միւհահադա իմմտի։

Պէօյլէճէ ժէրմէն, դումիէյի Թէէսայիհուիհէէրէյէ հասըդ օլան շայհանը Թէէսիւֆ խէճադաֆէտա պիր գաչ

սահմ վադըմի կէչիրմէյէ, պիր նէյի սահըդլատմադ իլէթինէ տիւշար օլտու։

Կիճէ գարանլըդը պահմըդըրնտա, կէնճ գադըն, մէդքիր Թահավվուր ֆիլորինտէ Թէմէլ Թուֆմուշ օլմադը ճիհէթէյէ, Հադըդէթէն, ադաճըդ տիվանէյէք Հալի քէտ իլէմիշ իտի։

Մէրդումէէ, աղշամ Թահմը վադթը կէլտիկի իտադէր վէրիլտիքտէ, Թահմ ահատընտա կիմմէտի, վէ պէհէմէհալ Հալ Հալը տիւրիւնէմէտի կէօրիւնմէօի լաղըմ կէլտիկինտէն, Թէմքինի տահրանտադ իչին ֆէվդէլատէ դայրէթ իմմտի, չիճէքի տուֆրաճը պաշը էմրադընտա ոօլաշտըդը կիսկի, իչէ նէֆէր իսդոմէթքէտ տահմի մէզպուրէնին իսկէմիէոի տրդահընտա տէհդատա տուրտուդլարընտան, վէ չիսդհէտիղ իւչիս տահմի քէնոխոինի կէօղէթմէքտէ պուլունադլարընտան, հէնէճանընը կիսկիէնէյմէտիկի Հալտէ, էնվայի էֆքէտարա պահիղ օլաճադլարը տէրքէտար իտի։

Անճադ ժէրմէն, պու խուսուստա պիր տէրէճէ մուվաֆֆադ օլադըլտի, չիճէքի հէնէճանը, կէօզէ չարբաճադ մէրմէպէտէ օլտուղունտան, էմրադընտա տուրան իսդոմէթիլէր, իհթիմար պիր ղէվճին դայդուպէթինէն ոօլտէ կէնճ պիր ղէվճինին պու մէրմէպէ միհմէէոոր օլմահընտան ոօլտէր իզհարը Թէաճճուպ իմմէքտէ իտիլէր։

Ժէրմէն, եէմէք եէօր կիսկի կէօրինէյուդ, դարչընտա պուլունան Թահմիտտան իչի իւչ լօդմա գատար ատճադ եէտի, վէ պիր գաչ տահմա չարտադ իչտի։ Գատէհու ադաղ վէ սըդրինթընըն ուղահնադընտան սրդըլատադ, տուֆրատան գալդըդ, քէնոի օտասընա չէքիլտի, վէ եիւղինու էլլէրի տէրտունինտէ կիսկիէնէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր ադլատնհա պադշատը։

Մէզպուրէնին կէօղլէրինտէն ադան Հաշլար, պիր միւտաէթճիք քէնոխոինի Թէսէլլի իտէրէք, եիւրէկի ֆէր-

ըահլանաը խէ ատ , ֆիքրինատ հասալ օլմուշ օլան թաասվուրան գուվվէթի զայիլ օլմասը , վէ Անտրէնին օլ էանատ ճան վիրմէք բատատէօնատ պուլունմասը հադդընատի դանատաթը էֆքեարը , մէզպուրէ իչին հէման դաթի պիր սահիվլիք քէսալ լիմմէքլէ , էօլիւմ հալինատ պուլունան մէճրուհը մէրգումու սօն տէֆա թէքրար կէօրմէքլիք արզուսու , գարշը գօնուլմազ սուրէթատ ղիհնինի խաթիրա կյլէսի :

Շու սրրատա ժէրմէնին անյատամատարդընը օղուհանըլարմազ անյամըշ օլմալը տրբլար :

Շէօյլէ քի , մէզպուրէնին գալպինէ աթէչի աչգ ու մուհապէթի սիրատէթ լիմմիշ օլուպ , չու գատար քի միւթթատրքի օլտուղու իֆֆէթի իճապընճա , օլ աթէչի աչգա գարշը ուղրաշմազդըգ խուսուսու ֆիքրինէ պիւյէ կէլմէմէքատ , վէ զաթէն պու հիսսինին մանէսայը հադդգիւէօի հադդընատա չիապհէնէ տախի զահիպ օլմամըգատա խի :

Ժէրմէն , տիզ չէօքէրէք , վագթիլէ վալիհէօնին , թէալիմի բուհ իլլէմէք հալինատ օլտուղու զէմանի ատատագլարընա կէօմիւրմիւշ օլտուղու խաչը քէնտի ատատագլարը իւզէրինէ վազ իլէ , սատէտիլանէ պիր սուրէթտէ ,

— Եա՛ գատիր վէ ատիլ Ալլահ , պիր իհթիհատրդն միւսաֆիատար ուղրունա քէնտի հաճաթընը թէհվիքէնէ իչդա լիմմիշ օլան շու ալճէնատ տէլիգանլրնը գուրթարդն , պիր էվատա քէնտի բէտէրի իչին հէր նէ հասմազ լազըմ կէլմէսէ , պու տէլիգանլը տա , սայքի գըզը օլտուղում շու իհթիհատ տաէմ իչին հասմըշ սըր ... Եա Բատպի , պու կէնճին հաչատնատընա միւսատատ պուհուրում . քէնտիհինի սայքի գարրնատաչըմ տատա իտիհօրում , վէ հէման օ սըճաթտա անը սէվիհօրում , տէյի պէհան իչէմիշ իտի :

Ժէրմէն , օ կիւնքի միւսահապատրնը պու կիւն տախի իտիհօրատ , վէ օ կիւնքի զանընընատա էլան պուլունուհօրատ :

Մէզպուրէ , գալպինէ իհաթա լիմմիշ օլան միւհապէթինին , գապահաթ ատա օլունապիլէճէք պիր միւհապէթի օլտուղունու նահատ զանն իտէպիլիր իտի : Գարա , ուղուն միւտաէթի պադան քիմնէնին կէօղէրի , գարրն պէնապէղընատան քէօր օլտր աէրլէր : Գէօյլէ ատ , Ժէրմէնին լէքքէսիզ օլան գալպինին վէ բուհունուն բադըրդը , քէնտիհինի քէօրլէթմէքատ իտի : Գիղգաթ քէնտիհինճէ միւհիմ օլմասան շու աչգ ու սէվատատան տօլաէր , մէզպուրէ , նէ ճէնատը Ալլահրն միւսահապատ վէ նէ ատ վալիտէօնին խաթըրէսիլէ ատա միհճուտ օլմաէրդպ , չինքի աթէչի աչգ ու սէվատ իլէ ուղրունա սիւզան օլտուղու աչրդ , քէնտինճէ պիր գարրնատաչ տիմէք խտի :

Ժէրմէն , էլլէրինի օմուշատուրատագ վէ հէման ևիւքսէք սէտա իլէ ,

— Էօլմէզտէն էվվէլ քէնտիհինի կէօրմէք խաթէրիմ , ատէտի :

Ձիվագը էկէրչի Մ. ոը կրանիւէօ օրատա օլսա խտի , մէզպուրէ , մէրգումա ,

— Գէնի , հաճաթընըզը գուրթարմըշ օլան շահարն նէզտինէ կէօմիւրմէն , տիւէճէք խտի :

Հալտու քի , եալընըզ օլտուղունատ , խրզմէթճիլէրինէն հիչ պիրինէ քէնտիհինի թէալիմ լիմմէք խաթէմէ էօրատա , գիրա , գաեէթ եիւքսէք մէզգինէ օլան պիր կէնճ գատրն իչին , պէօյլէ պիր արզունուն գուվվէտէն գիւրէ կէլմէտի , զահիրէն էօնիւ ալընմազ միւշքիւլաթրա իհաթա օլունմուշ խտուկինատէն , բէք գօլայ տէյիլ խտի :

Իտոի ժէրմէն , կնատ էնտիչէ ուխղիխրատ իլէ թահրիք օլունատրագ , կնատ գօրգու վէ տէհղիթտէն մատլուպ օլարագ , խայրի միւտաէթի միւթէրէտտիտ գալըրգտան ոճրա , պիրտէն պիրէ ,

— Էկէրչի գալգըպ նէզտինէ կիմմէզ իտէմ , պու կիճէ ադըտա խթիֆֆէթ կէլէճէկինի հիտա խտիհօրում , ատէտի :

Օնտան ասնա մէրգումէ գարարընը վիրմիշ օլմալէ, թէբէատիւտիւնիւ պէրթարաճի իմէտ։

Օլ էհնատէ սամի տօգուդ չալար։

Օ կիւնիւ հավա գաթէն նէմլաք վէ գարարմըլը իքէն, մուախատէն պիւթիւն պիւթիւն ֆէնալաչար. րուզկեար, օճաղլարըն պօրուլարընտան կիւրիւլտէմիկի կիսի, եապմալը ատնէլէրի տախ բէնզիրէլէրէ չարբմադատա իտի։

Ճագամի պուղլարըն, ժէրմէն նէզամնատ նէ՞ էհէմմիեէթի վար իտի։

Մէրգումէ, օտաարընն պէտէմէօնիւն չաղըրըպ, ատէթի վէճճ իւղրէ էավաալընը ատեուղատու, տօպատա աթէշ ախտարըտը, գարեօլատընը հապըրըպախտարըտը, վէ պու չէյլէրի պիւթիւտիքատէն ատնատա, իրթէէ ատագահ, հէր նէ ատ-պէտլէ օլուր իտի օլսուն, սամի տօգուդտան էվվէլ տատիրէսինէ կիրմէմէօնիւ թէֆնալիճ իմէտ։

Զօղ տէճիա, միւսայիտ հավալատատա, ժէրմէն, եապան տիշտրը չըդմանը ատրդու իմէտիկինատէ, Մ. ատ Ղրանլիէօ, պաղչէնիճն տիվարընտա աչըլմըշ օլան քիւչիւք պիր գաբուտան մէրգումէնիճ կէօթիւրիւր իտի։

Ժէրմէն, պու գաբու անախթարընըն պուլունտուղու մանէլլի պիլտիկի ճինէթէլէ, մէգրիւր անախթարը զէվճինին օտաարընտան ալտը, վէ սիճահ պիր թադըմ էշ պիտի վէ սիճահ պիր շարդա կինինատիկի կիսի, եիւղիւնիւ տախ գալըն պիր նիգահ իլէ էօրթէրէք, տիմիրչիէրէք, գաթի թատավվուրուճնատա տապիճի օլարադ պաղչէնէ էնտի։

Գալէատէ պէճան իմէտիկիմիզ իւղրէ, օլ էհնատէ ակլ կիսի եապմալը եապրէօրատա։

Իչ եիւգ պին ֆրանգ իրատը, ախըրլարընտա օն ատէտ արապատը, վէ օն տէօրթ պէյիկրի օլան կէնճ պիր գատընըն եապան կէզմէնէ չըդմատը, եապընըգ կիւզել հավալատա վագը օլուգ, պինլագիս պօղուգ հավալատատա եապան տիշտրը չըդմանճաճադը տէրքհատ ատը։

Ժէրմէնին չէմինիէէմ տախ պուլունմանէրդ, վագատա զէվճինին օտաարընտան անախթարը ալտըդը կիսի, չէմինիէէմ տախ ատմադ իւղրէ, թէբրար եօգատը չըդատիկիր իտի իսէ ատ, պու ճինէթի տիւչինմէնիճ, ճէատուտանէ, ըալատ գուտու չըդնաեատատ, քիւչիւք գաբուտա գատատ իլէրլէճի, վէ օրթալըդ գիճատ գատանլըդ օրմատը ատպէպիլէ, խայլի կիւճճէ մէգրիւր գաբուտու աչտըգտան ածնրա, պիր ատրատա կէչէր իւմիտիլէ պիր միւատէթ պէրլէճի, լաքին Բարիսլիլէրճէ մանիւմ օլտուղու վէճճիլ, եապմուրդու հավատատա քիրատըդ ատրատատատ աուհուլէթէ պուլունմատատըդընտան, ժէրմէն, պիր գաչ տադրդա պէրլէչէնիճ, իւժիտի պօշա չըգընճա, մանէլլի մագատատ տօղրու եապան միւթէվէճճիհ օլատու։

Մէզգուրէ, պատղէն պիւթիւն պիւթիւն եապընըգ գալատրը սըրատատատա, տէհղէթի ապիմէնէ տիւչատ օլատրադ, տատնատարընտատրի գան տայրի տօճմադատա իտի Հալատատ քէնտիտի էօյլէ պիր գատատ վիրմիշ իտի քի, տէհղէթի նէ՞ գատատ պիւճիւք օլսա, մէգրիւր գատարընա խատլել կէլէմէգ իտի։ Համթիա եօլատա տուրուպ ատգատրնա պադմադըդրըն տատրմատրընը չատուգլամթատ, վէ պէօյլէճէ պիր միւատէթ գամթը մէտաֆիէ իմմիշ օլտուղու Հալտէ, թէատիւֆ իմմիտիկի պօշ պիր ատրատաերը տատմթատ թուտմագ իտմէտի։

Ատրատաճը իտէ, իտմիհզատրէտրի տուրէթտէ կիւլէրէք,

— Տատմթատ մը, պէօյլէ Հավատատ մը. խա՛յը, խա՛յ, մատատմ, տատմթատ բաղատրըդ իչիմէ կէլմէգ... հի՛ւ Պիշէթ, ՞ոէտի վէ գամչըրընը վուրուպ, եօլունտա տէվամ իմտէք իւղրէ իքէն, – Պադտանա, մատատմ, տատմթատ օն Ֆրանգ վէրիմլիճիկ. Ֆագամի գատարընըդը չատուգ պիլտիրմն, տէյի պէհան իյլէտի։

Ժէրմէն. – Բէք էյի, իտմէտիկինիճի վէրիրիմ։

Ատրատաճը. – Իօյլե բէք էյիլէրտէն պէն խօշլանմատմ,

անլսանելի ըմռնուան. արտասանա օմեուրբքէն. բէք էյի ֆիլան տէրսինիզ. ոնդրա ևէրինիզէ վասըլ օլուրսանըզ, իմտիհինիզ բաղարըզը պօղմադ իսթէևէրէք, Թարիֆա կէօնթէրմէկէ գալըշըյորսունուզ։ Գէն խե, մևարտասանը ոէվմէմ։ Իմտի, պէր վէճհի բէշնի պանա պիր սաամ Լըզ իւճրէթի վէրին տէ ևօլա չըգալըմ։

Ժէրմէն, ֆիլոմանըներն ճէպինի արտաշարըրսա խե տէ, հիչ պիր շէյ պուլմատը։

Խըզմէթքեարլարը օլան վէ ասլա ևալըներզ տիշարը չըգմանեան քեաֆֆիէյի գաոըներսը միսիլլու, Ժէրմէն տահի իւզերինէ ապչէսի պուլունմադ լըզդումունու ասլա տիւշմէզ խոխ։ Գինեէն ալէյհ տէրսինիտէ պիր գաչ ատա ալմուն սիքքէ մէվճուտ օլան բարա քեաէսի, օտասընատքի չըմինէ իւզերինտէ գալմըշ խոխ։

Աբտաճը իչի չադոը, վէ նէքհճէսինի անլատըզդ, մահտարուճա կիւլտու, վէ իքհատէ ևէ աղաղ պիրլէ,

— Իչ մալիւմ օլատ. զալիսա մանկիզինիզ, բէք պօզ օլատուղունան, քէսէնիզէն զայղուսէքի իմմիչ տիր. հէր նէ իսե, պէն պու բաղարըլըզդա բարը օլամամ... Հի՛ւ, Գիչ՛թ, տէտի։

Ժէրմէն, ոօղուդ տէպէպիլլէ պիտապսիթիւն թագաթան տիւշմիւչ օլուդ, եիւրիւևէճէք մէճալի պուլունմատըղընան, սաամթըլա քէօմէէնինի չըգարըզդ, արտասճքեա ուդամոդաղ։

— Գունդարը ալըն. սիզէ վիրէճէկիմ բարանըն ան միսալի օլուդ, էմանէթէն վէբիևօլատմ. արտասընըն պէտէլինի նագատէն թէէսսիւֆ իմտիհիճինտէ ալաճադրմ, տէտի։

Աբտաճը. – Իէք իյի, բէք իյի. արտասատա օմեուրտուղունուզուն պէտէլինի նագատէն էօտէէմէզսէնիզ, էլ պէթթէ պու էմանէթլէրինիզ օն ֆրանգասան պիճատէ գէյմէթ քէսէր։ Օմեուրտուն, մատտամ, վէ կիտէճէկսինիզ մահհէլլի պիլսիրին։

Մատտամ տը կրանիւէօ, Մ. տը Սան-Րէմճնուն մահէլլի իդամէթինի զէվճինտէն իչիմմիչ օլմադըզ, ոօգադընը վէ նիւմէրօտունու արտասաճքեա պիլսիրսի, վէ արտասա ևօլա չըգմադըզ, պիր սաամթ ոօնրա, մէճբուհուն պուլունտուղու խանէնէնին բիչկեահճինտա տուրտու։

Ժէրմէն, արտասատան էնիսի, էվվէն գարտաս չանընը չալադը։

Ժօրժ Թրէժան, իչը կիճէէճի, սապահա գատար Անտրէնէն ևանընտա կէչիրմիչ օլտուղունատան, պարօնու, իմթէսի կիճէէճի խատմանըն ևանընտա գալմադ իչդրէ պըրադադ, քէնտիսի խանէսինէ կիմմիչ խոխ։

Մէճբուհ խե, օլ էսնատէ ուեուեօր խոխ։

Գրուա-Տիէօճէ կէլինճէ, քիչիք պիր մատանըն վէ ամթէշին ևանընտա օմեուրմուչ օլուդ, ադշամքի ղաղէթատադըը միսթալէա խոխեօրտու։

Սան-Րէմճնուն ուչադը, Գրուա-Տիէօճէ ևադլաչըդ, ևամսաշ սէտա իլէ։

— Միսիս պարօն, քիչիք սալօնտա պիր գատըն վարտըր. էֆէնտիմի կէօրմէք իսթէեօր, տէտի։

Պարօն. – Գատը՞ն մը. պու գատըն քիմ տիր։

Խըզմէթճի. – Պիլմէմ, էֆէնտիմ, շիւպհէսիզ իւք տէֆա օլարադ պուրատա կէլմիչ տիր։

Պարօն. – Նէ՞նճ մի տիր։

Խըզմէթճի. – Նիւմրա գալըն պիր նիգատ իլէ էօրթիւլու օլտուղունատան, կէնճ օլուդ օլմատըդը անլաշըլմամտաեօր։ Լաքին կէնճ կէօրիւնիւեօր, վէ հէր նէ գատար թէմիզ կիճինմիչ իսե տէ, չայատան չըգմըշ կիպի իսթէրսա պաչը տուլէ միւլէմմա տըր։ Գինետիսի հէեճճան իչմէտէ զանն օլտուղուդ, տէտի տիթքիւէօր. վէ նատուդու վէ զէնկին գատըն հալինատէ տիր։

Պարօն. – (Սարսըլարադ, վէ ևամսաշ տէտա իլէ.) Նամուտու վէ զէնկին պիր գատը՞ն մը... աճադա քէնտիսի

մի տիր. Ֆադամի էկէր օ խան. լարին պու միամլի՞ն մի տիր։ Ճանէյա պու գաղին, Մ. որ կրանիլէօնիւն դէմճէի օլուպ, մէճլուհու կէօրմէք իչին, պու մահէլլէ կէլմիշ խան, պունուն պիւհիւք էհէմիյէթի պուլունաճաղը տէքքատ ոլը։ Պիր ազ տիպդամի իմտիհամ հալաէ, նիպտալը ալմաքնա թաղմէն, մէզպուրէյի թանընապիլճէհէմ։

Խըզմէթճի. – Լ֊ֆէնամ, քէնտիսինէ նէ՞ ճօլաա մուա֊մէլէ խոէհամ։

Գարօն. – Պէն օ գաղին իլէ պիդդամի կէօրուշմուրամ։ Ֆիւշիք ասլօնաա ոլը ախճօրաունուզ, ոէյի՞լ մի։

Խըզմէթճի. – Լ֊ամէթ, միւսիւ պարօն։

Գարօն. – Ք֊չըզ վաղ մը ոլը։

Խըզմէթճի. – Լ֊ամէթ։

Գրուա֊Տիէօ, Անտրէնին ուճուսմադաա օլաուզու գարճօլաա ամֆը նազար իլէ, խըզմէթճիներին պէհան իմտիկի ասլօնաա կիմ ժէք խոզուք տիշլոը չըզոը։

Ժէրմէն, ֆէվդէլլաահ թէէասիւր վէ հէհէճան իչինէ օլարադ, ահագաա պէքլէմէքտէ իսի։ Մէզպուրէ, պարօնուն իչէրի կիրտիկինի կէօրուճմէնտէ տիմքէաո, ֆադամի քէնտիսինին, պու ճէնի կէլէն քիմնէհի թանըմադըը կիպի, անըն տա քէնտիսինի թանըմահաճաղընա էմին օլարադ, պիր ազ բահամթլանաը իսէ տէ, պարօն ոը Գրուա֊Տիէօ, պիր պագըշաա մէզպուրէյի թանըոը։ Ճու դաոար քի թանըոըզընը պէհան իմտիհէրէք, քէմալը հիւրմէթլէ,

— Մաոաամ, ոօսմուա Անտրէ ոը Սան֊Ռէմօու սիզ մի կէօրմէք իսթէճօրունուզ, ոէօ՛ւ։

Ժէրմէն, էվվէթ մանէասընաա պաշընը ոաղլաոը, վէ պարօն ոահո, քէլամընաա տէվամ ալուլէ,

— Շիւպհէսիզ, մա՛ոաամ, Մ. ոը Սան֊Ռէմօուն, ազըրճա վէ համթա թէհլիքէլիճէ ճարաոը օլուուզունու սիվոսինիզ, ոէյի պէհան ճլէէոի։

Ժէրմէն. – Պիլմէհէմ, պուրաճա կէլմիր մի իտամ, միւսիւ. քէնտիսի ազըր խաոթա ոըր, էօվճէօր, ոէյի՞լ մի։

Գարօն. – Խա՛յր, մաոաամ, հաճո օլսուն թէհլիքէսիզ գալմամըշ ոըր.

Ժէրմէն. – Սահի՞հ մի ոէօյլէճօրաունուզ. պէհնի ալաոթմահճօրաունուզ ա՛։

Գարօն. – Խա՛յր, մաոաամ, նամուսուա֊մ խըզէրինէ ոէօյլէճօրաա֊մ։ Պիր ազաոան քէնտինինէ պիդդամի իսթիճամի օլաոպիլիրսինիզ. Սիպի, Մ. ոը Սան֊Ռէմօուն ադըն պիր ոյդու իլէ եամթամըշ օլաուզու օուաճա կէօթիւրէպիլիրսիմ։

Ժէրմէն. – Օ՛հ թէէէքքիւր իսէրիմ, միւսիւ. ոէօղինինէ ինանըրըմ, ֆադամի գալպիմ օլ ոէրճէ իպիքրազ իչինէ ոիր քի, կէօղիւմէ կէօրունճէ, ոահնա պիհաոաէ միւամթէրիհ օլաճաղըմ։

Գրուա֊Տիէօ, Ժէրմէնի գօլմուզունա ալոըպընաա, ոէրդուժէնին էլի ոիթքէոիկինի հիսա իմտիքլէ, ոուրուպ,

— Մաոաամ, ոիթքէճօրաունուզ, ոթմանըզ ոը վար ոըր, ոէյի պիւալ իմտի։

Ժէրմէն. – Պիլմէմ, ֆադամի գաոպիլ ոիր։

Պարօն. – Էոամաոընըզ ըոլաղ ոըր։

Ժէրմէն. – Էվվէթ, որաոպա պուլամնաոըզընուն, եաոմուրուն ալթընաա կայլի եվրիւոիւմ, լաքին պէյիս եօգ ոուր... վաղթի կէչիրմէեէյիմ միւսիւ. զիրա պիհաոէ ոուրամամ, մէճրուհու կէօրիւպ կիոաէճէեմ.

Պարօն. – Էօյլէ իսէ, կէլինիզ։

ՀԱՅԿԱՆ ՍՍՌ ԳԱՍՏԱՐԱՆ
ССС. БИБЛИОТЕКА
ՀՍՍՌ-Ա ԱՄՆ ССР
Ս. ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՆՎ. ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

5

Պարօն, ժէրմէնի հաֆեդ օտասընա կիրսիրիսպ, էլ-նի հաֆեդա տօղրու ուզաֆարադ։

— Իչիէ, մէճրուհումնուզ, մնատամ, ատէտի։

Պատէհու մէբգում, հիւրմէթ ու րիահէթի իւղրէ պիր դաչ ատըմ գատար կէրի չէքիլիպ, եէնիտէն սէլամլաեա-րադ տիչարը չըգալը, ֆագաֆի ատէրունը օտատա վադը օ-լաճադ սէօղէլերի վէ հալէրի տինլէմէք վէ կէօրմէք իսֆէ-ատիկինտէն, Անտրէնին հաֆեդ օտասը հանընտա, լանը-պըլա գարանմըշ օլմահան պիր գարունուն արդասընտա ատըրտու։

ժէրմէն, Մ. որ Սան-Բէմ իչէ հաղընդը գալարընդ-ատա, ատէմը պահրէֆինտէն օղլանը քէնտի քէնտինէ թէաճճիպ, վէ քիսմէտահանէ հարէքէթինտէն նաչի իչհա-րը հայրէթ իլլէեէրէք, չէնտ անկիսէ գատար գըմըլտան-մադընդըն տուրտու, վէ պատէհու գալըն խալընդըն իւղէ-րինտէ պիր իչի ատըմ ալարադ, գալանինն պաֆիրէֆիկիսէ գարընտաշ թէամինէ իլլէտիկի մէճրուհուն հաֆեդը հա-նընտա հագդաշտը, վէ չէքտիկի մէշագդաֆ վէ գանընդըն գահը սէպէպիսէ սիմատը գայիֆլէնմիշ վէ օղլուշ օլմա-սընլա աճընաճագ պիր հալ քէպ իֆադիշ օլան մէրգում տէլիպանլըտա ուզուն միւտաֆէթ պագդա գալտը։

Անտրէնին էօլում թէհլիքէսինէ կիրսիֆիֆտար օլմուշ օ-տուղունու, ֆագաֆի պու թէհլիքէնին տավուշմուշ խտու-կինի, մէրգումու հէր կէօրէն անլաեատպիլէճէկի կիսի, ժէրմէն տախի անլաեատագ, մէճրուհը մէղբիւրուն հաեատը հագդընտա պագը վէտվէտէլերէ տիւշար օլմատընտա արիդդ-մահէլ պուլունմատընդըտա պիղղաֆ խաքեաֆ օլտու։

Պինագէրին Անտրէնին հաչատաճադը խուտուտունտա չիսահէսի գալմահատագ, օլ պագատ հատը օլան մահ-դուպիհէթինին նէթիճէսի օլատագ, պիր խայլի տատիլա-տան պէրու հիտա իսէկէլտիկի ֆէնտըդը մինտէֆի օլմա-զա պաչլամադդէ, ճէնտադը հագդա թէչէ-քիւր խոխ, օ-ղատան մուֆտատագաֆ իմմէքտէն գայրի իչի գալմատը։

Անճադ մէղատուբ, Անտրէնին նէզտինտէն այրըլմադ-ըդը խոթէմէքլէ պէրադէը, միւրատընտան գինատէ դուվ-վէթլի օլան պիր ճադիպէթ, տէտագլարընը խաղընա մինա-լամըշճատընա, քէնտիսինի թէվդըֆ իմմէքտէ խոխ։

ժէրմէն, պիր միւտաէթ, տինէտատը, էօմրու, կէչ-միշ վէ կէլէճէք գէմանդատը նէվիմա գատանդըդ իչինտէ կէօրտիւկու, վէ պիրթիւն ալէմի, օլ էհտատէ, ուչգատա օլան տէվլիգանլըրըն սիմատընտա միչճուտա գանն իտէրէք տուրմուշ օլտուղու հատաէ, նահէհան Անտրէ, կէօղէրինի աչըգ, գարչըտընտա պիր գատըն կէօրմէսիչէ, մնատամ տը կրանիէճինին մէմուր խոլաֆընտա օլատագ, թէաճ-ճիսպէ րէֆի սէտա պիրէ իմմէտի։

Ֆիլմագը Անտրէ, նէօղէթինին թէէտիրիլէ իւչ կիւն-սէն պէրու գարչըտընտա կէօրտիւկու նէպէէրի ինատն գանն իտխոխ, պու հալէ ալըշմըշ խտուկինտէն, պու քէր-րէ, խէեատաթ վէ րիւեա եէրինէ հագդըդէթին գայիմ օլ-տուղունու միւշահէտէ իլլէկինճէ,

— Ա՛հ մնատամ, ալո՞ դմիսինիպ. պէն տէ սիպի պէքլէ-եօրտում. սիպ, օ խայրխահ մէլէք, վէ համիմ օլան օլ բէ-րիի տիլրիսպասընըդքի, հաեատիքմը տաեէնիպտէ գագան-մըշ օլտուղունտան տօլատը հէր վագըթ մինինէթտատըրընդ գալաճադրմ, պիրա բունա պիկնիսինիպքի, պէն էօլէճէք-տիմ, իսքին հուզուրունուզ պէնի գուրթ ատար, տէտի։

ժէրմէն, միւթէէտիր օլատագ, քէնտի քէնտինէ,

— Ա՛ճաղա քի՞մին իչէ լագըրատը իմմտիկինի գանն ի-տիեօր, Մութլագա տէվտիկի վէ տաեըգլատըը մէճհուլէ

գաղընը պէնի զանն իմմէքտէ սիր , տէյի պէեան խլէտի, վէ մալիւմաթը օլմաեարագ , բուհունտա հասըլ օլմուշ օ-լան գըսադանճլըդ սաեիգասըլյա տիմքրէտի :

Անարէ . – (Հէեէճան իլէ .) Հալէա չու նիգաղը գօյ-մուշտունուզ, լաքին պուննուն սէպէպի նէ՞ սիր : Սէվմի-կիմ չու սիմաեը նիշին կէօղէբիմտէն կիղլէեօրտունուզ : Աղ պիր զէման նայիլ օլաճագըմ չու մուազզէղ սաաթէթ ու իգալատէն նիշին պէնի մահրում դըլաեօրտունուզ : Զա-թէն սիմանըզ՝ ֆիքրիմտէ հէբ-ք իսիլմիշ օլմասըյլա , բէք ալէա մալիւմիւմ պուլունտուզտու ճիհէթլէ , անը նիշին պէնտէն սէհիր իսթեօրտունուզ :

Ժէրմէն . – Խա՛յր , խա՛յր , սիզ պէնի թանըմազսընըզ· պէնիմ քիմ օլտուգումու պիլէմէզսինիզ :

Անարէ . – Պէնիմիլէ նա՞սըլ պու եօլտա լագըրտը իսթ-եօրտունուզ . վազգա պու պիր լամիֆիճ իսէ տէ , պէնի մահ-զունն գըլմազտա , վէ գալպիմի եարըլտամազտա տիր : Պէ-նիմ վէ սիզին կէօղէբինիզ արտընտաքի նիգաղլարը տա-հա գիեատէ գալընըպ ատիլիրսինիզ : Լէվկէթ , հէր նէ եօլ-տա մուամէլէ իմմաէնիզ, գալպիմ սիզի քէշֆ իսթիեօր : Ֆիմ օլտուգունուզտու պիլմէմ տիեօրտունուզ : Պու պագատէ եա-նըլըրսընըզ մատամ . սիզ, պէնիմ սէվտիկիմ գաղընսընըզ :

Ժէրմէն . – Խա՛յր , պէն եանըլմաեօրում, սիզ եանըլըր-եօրտունուզ :

Անարէ . – Սիզ ժէրմէնսինիզ , օ ժէրմէն քի , պիւթիւն գալպիմի վէ հաեաթըմի քէնտիսինէ ֆէտա իմմիզ օլտու-գում հալտէ , չաեէտ պուղլարը լէտտա իսէճէք օլուր իսէ-նիզ, մէվմիմէ սէպէպ օլմուշ օլաճագսընըզ :

Պու սէօղլերի սէօյլէեէրէք , մէրդում տէլիպանլը , հէ-նուզ գաբանմաեա պաշլամըշ օլան օղ տէհզէթի ճէրիհա-սընըն թէքրար աչըլաճագը ժէհլիքէսինտէն ֆիքիտը իմ-մէեէրէք , եամաղընտա գալգարագ , կէնճ գաղընըն իչի էլինի թութտու , վէ տօտագլարընա տօղրու կէօմիւրմէ-

սինտէ , ժէրմէն՝ թէաճճիւպ , տէհզէթ վէ մահճուպիյ-էէթի հիսախըմաթըյլա րէֆը սէտա իտէրէք , էլլէրինի գուբ-թատը , վէ անինտէ օրատան ուզագլանտըղընտան , Անա-րէնին չու սէօղլէրինի իչխտէմէտի .

— Պէն սիզէ նէ եապտըմ . հագարէթ մի իմտիմ : Հագ-գընըզտա մուհասապէթիմ պուլունմասը , թագսիրաթ մը սըր : Սիզի սէվտիկիմի սէօյլէմէքլիկի մէ՞ն մի իմտինիզ : – Ալլահ աշգընա օլսուն , մատամ , տուրունուզ , տուրունուզ վէ պանա աֆիվ իսթինիզ :

Մ. սը Գրուա-Չիէօ , կիւեա բասթ կէլա քիչիք սա-լօնտա պուլունարագ , մատամ սը Կրանլիէօ՝ մէճբուհուն նէզտինտէն մուֆարագաթ իմտիկինտէ , գօլմուզունու թագտիմ պիրլէ , արտապտա գատար մէզպուրէեէ բիֆա-գաթ իմմէք նիեէթինտէ իսի իսէ տէ , ժէրմէն , օլ տէրէ-ճէ թէլաշլէ տիշարը չըգտը քի , պարօն, նիեէթինի մէվգի իճրաեէ գօեամատը , վէ Անարէնին օտատընա կիրմէսինտէ , մէճբուհ , հէեէճանը ասն տէրէճէ օլարագ ,

— Տօ՛սթում , պիր աղ էվվէլ պիր գաբու գաբանտը-ղընը իչմիտինիզ , տէյի՛լ մի , տէտի :

Պարօն . – Էօյլէ պիր սէս գուլաղըմա կէլտիկինի զանն իսթեօրում :

Անարէ . – Պիրինին տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւնի՛ւզ մի՞ :

Պարօն . – Պիրինի՞ն մի :

Անարէ . – Իչմէ՛ օ իսի :

Պարօն . – (Թէաճճիւպ կէօսթէրէրէք .) Օ քիմ տիր :

Անարէ . – Օ՛, եանի սէվկիւլիւմ ժէրմէն . պու մէլէ-եինն՝ պէնի զիեարէմէ թէնէզզիւլ իմտիկինի զանն իմտի-կիմ հալտէ , էլան ուչգուտա օլտուգումու եախօտ սաեըգ-լատըղըմը իստատա իտէպիլիրմիսինիզ : – Էլիմի թութուն , պարօն , պագըն հէրատէթիմ վա՛ր մը տըր : – Խա՛յր , կէօ-րիւեօրտունուզ ա՛ , սիգարինէթի հալտէ պուլունտուեօրում : –

Ֆէնախի , սիպին տուրուդունուզ եէբառէ տուրուեօրտու , քէնախկլէ լադըրար իթտիմ , վէ սէմինի իչիթտիկինիզ գա-բու , անըն արդասընտան գարանմըշ օլան շու գարու խոխ ... Ֆադամի նի՞չին նիգապըրը աչմազ խոթէմէտի . նի՞չին հիսաէթի կէօրունեեօրտու , նի՞չին ֆիրար իթտի , Գու խուսուալարը սիզ անլաեօրմուսունուզ , վէ պանա իյդահ խոէպիլի րմխինիզ :

Գարօն . – Գէլքի , լաքին սիզէ ճէվապ վիրմէք իչին , արանըզդա նէ կէչտիկինի անլատմազ խոթէրիմ :

Անտրէ , պարօնուն զաթէն պիլտիկի շէյլէրի հիւրեաեէ իթտի , վէ իչմալ իթտիկինտե ,

— Եիմոի անլատընը՞զ մը , տէյի օրտու :

Գարօն . – Անլատըմ , վէ սիպի թէսաճճիւպտե պըրագան շու խուսուալարըն բէք տաի պիր շէյլէր օլտուդունու , զանն խոէրիմ քի , խոպամ խոէպիլիրիմ :

Անտրէ . – Նէ՞ կիպի . . . իյդահ խոինիզ :

Գարօն . – Լ՛վվէթ , մաասամ տը Կրանկիէօ , պիպի սէվ-տիկինի պիրմէեէրէք , սիզին քէնախընէ օլան մուհապէ-թինիզ գատար սիզէ մուհապէթի վար տը , վէ պու կիւն տէ պուրատա կէլմիշ տիր . . .

Անտրէ . – Զամէն հէր կիւն կէլիեօր :

Գարօն . – Իչթէ պուդատա եանըլըեօրտունուզ . Ժէրմէն , իւք սէֆտա օլարագ պու ադշամ խանէնիզին էշիկինտէն կէչ-միշ տիր :

Անտրէ . – Խա՛յր , խա՛յր , խա՛յր , քէնախընի էվվէլճէ տախի կէօրմիւշ օլտուդումս էմինիմ :

Գարօն . – Լ՛վվէթ , սաեըգլատըլընըզ պէմանլատտա մէզպուրէնի կէօրմիւշ , վէ չիտտէթի հէյրէթինիզլէ հա-գըզի թատիրինի կէօրուեօր օլտուդունուզտա զանն խոէ-միշընիզ տիր :

Անտրէ . – Գու տէտիկինիզ սահի՞հ մի տիր :

Գարօն . – Սահիհ օլտուդունու նամուսում իւզէրինէ

թէէմին խոէրիմ , վէ շուրաեը տախի իլավէթէն սէօյլէրիմ քի , պու պադատէ էլան թէէրէտտիւտ իթմէք , պանա դար-չը հադարէթտէ պուլունմազ տըր :

Անտրէ . – Գու կիւնքի կէլիշինէ նէ՞ տիեէճէքսինիզ :

Գարօն . – Գու կիւնքի կէլիշի բիւեա գադինընտէն տէյիլ տիր : Գու կիւն , Ժէրմէն , պէվճինին զայպուպէ-թինտէն խոթիֆատե իլէ , հադըդէթէն պուրատա կէլմիշ տիր , վէ պիզտե , էվվէլքի միւքէալէմէլէրինիզին արհհէ-թինէ ինանտըըզընըզտան , շու բօմպոշն իւք տահիֆէտինի աչաճագ եէբտե , դուվվէյի թէհայիւլիեէնիզէ զաթէն օգուտուշ օլտուդունուզ ֆադըլատա տէվամ խոէմիշինիզ տիր : Շէօյլէ քի , հաեաթտա օլան վէ տիթրէմէքտե պուլու-նան Ժէրմէնէ էօյլէ պիր լիսան իւէ իֆատէի մէրամ իթ-միշտինիզ քի , պիշարէ գատընճըզագ տիւշարը տէհղէթ օլարագ , նիհատէթի հիսատէթ ու զաղատլէ սիզտէն ֆիրար իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր : Ծօղրու տէյիլ մի տիր , վէ չիմոի պէնիմ տէ սիզէ , անլատընը՞զ մը տիմէքլիկիմ իճագ իթմէ՞զ մի :

Անտրէ . – (Իբի էլլէրինի գավուշտուրարագ .) Եա Բապ-պի՛ , պէն խէթատա պուլունմուշում :

Գարօն . – Լ՛վվէթ , իսթէմէեէրէք պիր տիզդահ ըզըզ-տա պուլունմուշտունուզ :

Անտրէ . – Լ՛վվէթ , է՛վվէթ , իսթէմէեէրէք պուլուն-տում , լաքին լ՛ռթիխտար քի պու թատիրահ՛ թամիրի նա-դասիլ օլան թատիրահ՛լարտան տըր :

Գարօն . – Նի՞չին թամիրի նադասիլ օլուեօր :

Անտրէ . – Չիւնքի Ժէրմէնին հուզուրունտա տիզ չէօ-քէրէք սէօզ սէօյլէմէքլիկիմ լազըմ իլէն , քէնախինէ հա-դարէթ իթտիկիմ հալտե , պանա աֆիվ իտէճէ՛ք մի տիր :

Գարօն . – Հէր քիմնէ քէնտի սէվկիւլիսմէնէ տայխա աֆիվ իթտիկի կիպի , օ տա սիզէ աֆիվ իտէճէք տիր :

Անտրէ . – Տիմէք տիր քի պէնի սէվիեօր :

Գարօն. – Ու ապշամ պուրաեը թէչըլիվի, սիղէ օլան մուհապէթինէ ինքնար օլունմազ պիր իապաթ օլուղու հալտէ, էլան սիզ պու խուսուսաա շիւպհէ՛ մի խոխճօլսունուզ։

Անարէ. – Պուրաեա կէլմէսի, հալընըզ ածընապուղըզընըն ներթիճէսի օլապիլիր։

Գարօն. – Տիլպէր պիր գաարընըն, կէնճ վէ կիւզել պիր ոէլիգանըլը մէճբուհու ածընասը, եվնէ աշղ ու սէվսաա էսէրի տիր։

Անարէ. – Ա՛հ, էկէրչի սիղէ ինանասպիլսէմ...

Գարօն. – Սիղի սէլամիկինի վէ օ սաեէսէ մէսուտ օլաճաղընըզը պէեան իմտիկիսուռէ, պանա իմխնաա իմմէլիսնիղ. հէմ պուսաան ֆաղլա նէ՞ իսթէրսինիզ. իսմի ֆիքրինիզի վէ վիճուտինիզի բահաթ իմտիրին, վէ պու կիճէ ժէրմէնին, բիւեասընաա սիզի կէօրէճէկինի մուլահաղա խուէրէք, բահաթճա ուեուեուն. Հաֆթա մէզպուրէնին խաթըը իչին պիր ան էվվել քէապի չիֆա իմմէկէ չալըշըն։

Անարէ. – Ջիեասէսիլէ հէեէճան իչինէ օլսուղում հալտէ, նաՙսըլ ուեուեապիլիրիմ։

Գարօն. – Շու մուալիճէտէն պիր ազ իչին։

Անարէ, պարօնուն վիրտիկի մուալիճէնի իչտի, վէ պէշ տագըղա ածնրա, ատաղլարընաա կիւլիւմնէմէ էսէրի միւշահէտէ օլունարագ, ույգունա տալտը։

Ժէրմէն, մէճբուհուն օտասընաան չըգտըը սըրասա, պիւսպիթիւն ագը պաշընաան կիթմիշ օլուպ, իւշ սէօրթ օտասան կէչէրէք, ատաղ գարուսունու պուլմասը, անճաղ թէսասիֆ սաեէսինէ գապիլ օլապիլտի, վէ մէզքիւր գարունուն, քէնտիսինէ քիմին թարաֆընաան ասչըլըրընը պիլէ պիլմէեէրէք ատաղա չըգտըրընաա, քէնտիսինի պէքլէմէսի վէ իսանէսինէ կէօթիւրմէսի լազըմ կէլէն արապաեը պուլմազ իւղրէ գալտըրըմըն իւղէրինէ պիր միւտաեէթ տուրտու։

Օլ էսնասաէ, մէզպուրէնին տուրմազտա օլտուղու Գուլօննը ատաղը քհամիլէն իսալի օլուպ, եաղմուր, չիտուէթլէ եաղմասընա տէվամ իմմէքսէ, վէ կազ պօրուլըրընըն ըչըգլարը, եաղմուր տանէլէրինտէն սէօնիւպ բարլամադտա իսի։ Մահուտ արապա իսէ, սավուշմուշ իսի։

Զինքի արապաճը, նամուսլու արապաճը էսնաֆընաան օլմաեըպ, խրրօրզ օլտուղունտան, Ժէրմէնին կիրմիշ օլտուղու խանէնին գարուտունտա տուրուր տուրմազ, ճէպինտէն, էլմալը սաաթ իլէ գիգըյմէթ քէօմիէնի չըգարտը, վէ տիգգաթլըճա ալիլմուայէնէ, պունլարընը պահատա գաեէթ աղըր չէյլէր օլտուղունու անլաեարագ, վէ պունտան գաթինազար, մուշթէրիսի օլան գաարընը՝ էվվէ օլուպ, ֆազաթ էվվելիք գայիսէլէրինէ մուգայիր հաըէքէթտէ պուլունմասըյլա, շիքեաեէթէ գայգըշսաեեասճաղընա, վէ արապասընըն նիւմէրօսունու տա պիլմէտիկինէ խաքտաթ օլարագ, սէրիան օրատան սավուշմուշ իսի։

Ժէրմէն, արապաեը պուլսաննասընըն սէպէպլէրինի միւահէմ սուրէթտէ անլատը իսէ տէ, ֆիքրի տաղընըզ օլտուղունտան, օլ պապատէ ասլա ֆիքիսուր կէթիրմէսի, վէ եաեան խանէսինէ ատաեէթէ գարար վիրտի։

Նիհիրմի իլէ սէնէ մուգատաէմտէ, քէնտի վալիտէսի Գլօթիլտ սը Բանատալ, բէսէրինին խանէսինտէն եապանճը պիր քհանէ կիպի բէտտ օլունարագ, էօյլէ պիր եաղմուրլու կիճէտէ, չամուր պաթագա պատորգճա աեագլարը գաեարագ, Պաթինէօլ պուլվարընտա սաքին օլտուղու շայեանը թէսասիֆ խանէնէ ատաեէթ իմմիշ խի. օ խանէնէ քի, պիշարէ օրատա թէրքի հաեաթ էյլէմիշ, վէ Ժէրմէն տիւնեաեա կէլմիշ խի։

Հալպուքի, Ասման սը Կրանլիէօնիւն գէվճէսի, հէնուզ կէնճ, տինճ վէ սրհհէթի պէր քէսմալ օլմասըյլա, մալիք օլտուղու գուվվէթ սաեէսինէ, գիեատէ միւշքիւլաթա թէսասիֆ իմմէքսիզին, իգամէթ իմտիկի խանէնին

պաղչէ ախմարը ալզաքնա մուխաթլէմի իմ ախկինտաէ, ֆէր-
բահճա նէֆէս ալար, վէ խալի սահմանան պէրու վազը օ-
լան հալլէր, քէնահմինէ պիր իւրէա զանն օլտուռա։

Մէզգուրէ, ուֆաճըզ սեռոդլարըլա ըալանմըշ դուման
պասարոզ, սէրուռը պաղչէսինէ խէրխէսի։ Օլ էնասաէ,
էվին եհուդ իֆադաբնոսարի բէնջիրէլէրին ալզաքնոսան հիչ
պիր բշըզ կէօրինմէյօրսուռ։

Ժէրմէն, քէնար քէնահնէ,

— Պիր սոզդզոսան, աչճաղ օռոսնոս, ամէ էչիմին
եանընտա պուլունաճաղմոսան, հիչ պիր իսա՛ռ մանէսար
օլամհոսան չու սոէմ պահրէմիսինէն էսէր գալմահաճաղ
ալը, սէ՛յի միւլահազա իմմէզքառէ խոռ։

Լաբին էսէֆ օլունար քի, պիչաղէ գաալընճըղաղ, օ
կինճէքի հառահէլէր խիմմաՏ պուլնուշ սոր սէյի զանն իմ-
մէքլէ, եանըլըրօռսուռ։ Ճէօյլէ քի, պաղչէ սէրուռնինառէ օ-
լան էվին գաբուսունու աչմաղ իսմէ էոինկինառէ, անը գաբա-
ռա պուռսուռ։ չինէքի իլդիմէմ քէռալաբոսան ալօռի, եառմա-
սան էվվէլ հէր թաբաֆը կէօղալն կէչիրմէքլիկի սահմ
իմմիչ օլմազլա, մէղրնը գաբունան եարը աչըզ օլուս-
դունու կէօրնուզ, ոնդգաճլըճա գաբամըշ խոռ։

Ինչմէ, պու սըրսոսա ժէրմէն, վաղինէմինէն ոհՀէ-
մինէ անդանադլէ, գալման սեռոդա գաբար ոնմըէռոռ,
գէրա կինճէնին օռդուն սոսահլարընսոն՞ եարաճաղ խոռ։

Սիւռաէքէ հօլ եէրնիմէսի, վէ ֆիքրինին մէշղուլնէ-
մէ վէ իդմիռոռալը, օլ անէ ոէկին վինճուռնին նէմիհինի
քէնահմինէ հիսա իմմոռմէմիշլէր խոռ։ Հալաբու քի, էվվէլքի
հարէքէմի շէոհառնի եէրինէ հարէքէմոգլնք գոյմ օ-
լունճա, էալաղընըն սու իլէ միւլէմնա օլաուդունու, վէ
սոսահլարընսոն դանա գաբար պու սունուն իմէսոզր
իդէոհինի հիսա իմոռ։

Ճիւռհէոզ իրինճի սէֆռա պաղչէսինէն չըղրըշ, ասդաղ
իմաֆընսան էվին գաբուսունու չալաղվըր, վէ անինառէ,

օ գալաբ քէնահմինէ ալբլաղիկը խոռ խոռ սէ, պէօյլէ կինճ
վազիմը սէչալաբա պուլունմազ, էնեմոռ մանէալաբա սէ-
պէվկիլէմի վէբվէվկիլէճէկիմնաէն, մէղրուբէ պիր սադը-
դա պիչէ մէզքնը միւսահազաէա զահիռ օլմազ։

Պունառան գոմիմնազաղ, ժէրմէն, պիղգոմի անգաէա-
մատըը օլ մուխոմի սրաչը սուխանէկիկէ Ա. սը կրանդիէօնին
քէսալի վազագի իմմէֆոմնառէն խոռ, քէնահմինէ սէֆգամը-
նը միւսաճճահ սոսա կյլէմէքառէ խոռ, չինդի պէչճի, պու
խուսուսոսա խոսաէքոսաղ օլսուդու իմաղոմքառէ, մէղրուբէ-
կէ ամիլ իմմէկնէճէկի սէրքնաղ խոռ։

Հալաբու քի, ուչաղլարընն պու սոխանէկկուռէնէսոզքը-
լէրի օլսոս գունոսա, զկոմնառէն պունու նամազ կիզկնէ-
պկինը խոռ։

Սիւքիմի սուդմազլարընը պու խրդմէքի քէսրդոքա էմի
խոէպկինը մի, վէ անդէրնին պիւքիմխընիս սամքն ալա-
պկինը մի խոռ։

Ղինաքնաղ օլան գաբընղաբրն ալէսաէմինէ գամքան-
ալզէսրը պու կինճի ալշաղկէգրառը խամքրքնա պիղ կէ-
թիրմէճէք սէրճէհմառէ պիր ֆիքրի ալինէ մուխմամոքի
օլմազլա, չու սրբոսա մէղրուբէ նէ՞ եարաոկինը խոռ։

Նազունը՝ քիրէմիսէլրինն խոզրինէ չիսահմէկ եազ-
մազոսա, գալայ օլուգլար սէրուռնինէ սու երզդզմազոսա,
վէ բնուգինաղ, եաբրահգարը սէօղնէմինէ չալաճլարըն պրա-
պրնոսան չիսահմէկ էամէքոսաղ խոռ։ Ինչմէ պու էմնոսաէ, օլ
կէնճ գաոսրն, եարը էրնիմէ օլսոն գաոզրն սոխքնաղ, չղա-
լաղ վինճուռնա սուրմուշ օլսուդունու զանն իմմէկքառէ խոռ։

Գաղչէնինն ուճունոսա վէ սոխլարրն եանընտաղ, պաղչէ
սէֆէմէրինինն վազրնոսա մանոսաղ պիր գուլմազ պուլունուզ,
մահամ սոր կրանդիէօ, պաղչագա պիր չայէ պուլմանճճա,
պու գուլմազէ պիր իմքնճա, պիսխինն կինճէէնէ, սօ-
ղուգոսան վէ միհն ու մէշաղգամքնոսան սոխքնէրնէք, վէ
սու իլէ միւլէմնա օլսոն պօքմինէրնի սէրուռնինառէ սեռոդա-

րը քէչէլէնէրէք, վէ տիլէրի գըրըլմադ տէրէճէսինտէ եէկտիկէրինէ չարբըլարադ, օրատա կէչիրտի, վէ օրթալըդ աղարտըլընտա, պիչարէ գատընճըդազ, լէհճէսի տօլմուշ օլտուղու համար, գուվվաէտէ օրթուրմուշ պուլունտուղու աղաճ իսկէմլիէտէն ահաղա գալդը։

Մէրգումէ, խըզմէթքնարլարըն, գանատարը աչտըղլարընը վէ տայիրէլէրտէ կիտիպ կէլտիքլէրինի կէօրտիւ։

Ժէրմէն, պիւթիւն խըզմէթքնարլարըն, գահվալթը հազըրլըղընա պաչլամալարընա գատար պէքլէնիպ, պատէհու պուլունտուղու մահէլլի, տիմրէնէրէք թէրը խոպ, խանէսինին գարուտունա տօղրու իլէրլէտի։

Օլ էանատէ մէզքիւր գարու գարալը տէյիլ խոլ։

Պինապէրին կէնճ գատըն, քիմսէնէ թէատիւֆ իթմէքտիրին, տայիրէսինէ չըդապիլտի, վէ էվլադընը, ըսլագ օլմասը յլա վիճուտինէ տայըն եարըշմըշ օլտուղունտան, խայլի կիւճլիքլէ տօնունուպ, չըդըն իթտի, վէ պու չըգընը պիր տօլապտա հըքիզ իլէ, անախթարը եէտինէ ալտը, վէ կիթմէզտէն էվվէլ գօյմուշ օլտուղու տիւրկիւլէրի չէքիպ, տայիր պաղը թէատաիրի իհթիեաճքնարանէնի տէ պիլ իճրա, եաթաղա կիրտի, վէ պաճըլտը։

Պէնէմէտի, ատաթ տօղուղ տուլարընտա օ տայիրէնէ կիրմէսինտէ, մէզպուրէնի զայադըլ հալտէ պուլունճա, տիւչարը տէհչէթ օլարադ, ֆիղան ու ֆէրճատէ պաչլատը խէ տէ, պիր տիւրլիւ կէնճ մատամընը տէամատըղընտան, նիհատէթ վիգօնթուն թատիսինի ճէլպ իչին ատէմ կէօնտէրմէկէ մէճպուր օլտու։

Եէվմի մէզքիւր ադշամը, իրթէսի կիւնիւնէ պէքլէնիլմէքտէ օլան Մ. որ կիանլիէօ մուվասըլէթ իթտիհինտէ, Ժէրմէն, ֆէվգէլատէ հէրարէթէ տիւչար օլմուշ օլուպ, թատիպ խէ, պիտաճէթի զուհուրինի իչղահ խոճմէտիկի պիր կէօքիւս իւֆիւնէթինէ մէզպուրէնին կիրիֆթար օլմուշ օլմասընտան տօլտը վէվէճէ իթմէքտէ խոր։

4

Պիլիք որ Դրուա-Տիէօ, իրթէսի կիւն քէնտի խանէսինէ ավռէթինտէ, բօսթա իլէ վիրուա իթմիշ պիր մէքթուպ պուլուպ, պիր պագըչտա, մէքթուպուն ատրէսի եաղրընը թանըտը։ Գու եաղը, էվվէլքի իմզատըզ մէքթուպ ահիպինին եաղրընը օլուպ, մահֆազասընը երրթատըղընտա, ամխտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու.

«Գա. Ի. Զ. միւսիւ պարօնուն տիրաւէթ վէ ֆէթանէթի այիւէսինի բանա թատիդ իթտիհինտէն, գուրնազ պիր թիւքիւնի իչի տէֆա այնի ատուզատա տիւչիւրէպիլմէք միւսահազասընտա պուլունամախաճաղը տէրքնար տըր։

«Պինապէրին Գա. Ի. Զ. գօրդաճադ սէպէպ պուլունմատըղընը պիլիր իսէ տէ, էմնիյէթի տէնիլէն չէյ տայիմա էլղէմ օլտուղու ճիհէթլէ, հէր նէ օլտա, էմրի պախթիրէթի էլպրագամազ.

«Անճադ, էկէր միւսիւ պարօն, հալը մազիսի իզալէ իթմէք կիպի պիր նիսեէթի նազիքնանէ իլէ մութթասրֆ օլարադ, Գա. Ի. Զ. ին մէնֆաաթը իչին մէրգում իլէ մուխապէրէ իթմէքլիկի արզու իտիճօր իսէ, իչի գաթ մահֆազա տէրունինտէ օլմազ, վէ Մ***ըէ Անդր***, Սօսէ ատազաղը Ն⁰.... ատրէսի համի պուլունմազ իւզրէ քէնտիսինէ մէքթուպլաշաապիլիր։»

Դրուա-Տիէօ, իչպու մէքթուպուն օգունմասընը էքմալ իթտիհինտէ, մէճպուրէն,

— Հէլէ ճէվապ վիրտի... Պէնտէ քէնտիսինտէն պունու իսթէէօրտում, պունտան պէօյլէ սայքի բահաթ օլապիլիրիմ, տէտի։

* * *

Օգթաւ կաւար նամ տէլիգանլըկը պըրագ տըղըմըտա, մէրդում, Տինա-Գիւէհէ հիւրէթէն պագը չիլըկը գալէմէ ալըեօրտու։ Գու տէլիգանլը, իչպու ինթիզամըդ չիլըկըի գալէմէ ալագդաան սօնրա, թէքրար պէ թէքրար եվքսէք սէտա իլէ օգուհարագ, քէնաի քէնաիւէ, պունլարըն ինթիզամընը գահէթլէ պէհէնաի, վէ պահէհու էն տիւգիւն եաղըսըլա թէմիզինի ալարագ, իմզալատը։ Մուահխարէն պիւհիւճէք պիր չիչէք պու-քէթթի եարտըրըպ, մէզպուրէնին մէնատպէ օլտուղու թէհթիօհա տօղրու իլէրլէմի, վէ պիր համինդ վահրթահըլա մէքթուպու վէ չիչէք պու-քէթթինի Տինա Գիւէհէ կէօնտէրտիկի կիպի, քէնահի տէ տիկէր իքի պու-քէթթ տահա եարտըրըպ, բէրտէնին աչըլմահընահան պիր չարիէք տահթ էվվէլ, տահնէնին եանընահթի լօժ լարտան պիրինէ կիտիպ օթուրտու, վէ բէրտէնին աչըլմահընա պէքլէմի։

Օ ագշամը, թէհթիօտա հիչ պիր ույգունտուգ հալ վադը օլմահըդպ, Տինա Գիւէ, իւք ագշամտան տահա գիհահէ մէհարէթինի իպրագ իտէպիլմէքլէ, հէր թարաֆտան ալգըշանտը։

Օգթաւ Կահթրտան տաատա, տահա ապիր փինէլէր տահի մէզպուրէնէ չիչէք պու-քէթլէրի թադտոմ իթտիւլէր։

Պէհանէ հահէթի օլմադըդը իւգրէ, ոօն գատլըն խիթամընտա, բէրտէ գարահնօրգտան սօնրա, Օգթաւ թէհթիօտան չըգըպ, իւք ագշամը վադը օլտուղու իւգրէ, օեուն-ճուլարըն քիչիւք գարուտու եանընտա մէզպուրէնի կէօղէթմէք վէ գօլլամագ իւգրէ տուրտու։

Մէրդում, քէնաի քէնահիւէ չէօյլէ տիւշինմէքտահ խոր.

— Լիկէրլի եարընըդ օլուր խէ, պահթըմ եավէր օլաճագ սըր։ Շիլըկէրին ժիւէլիճի պէն օլտուղումտա աչըղտան աչըղա քէնահխինէ պէհան խոճէհէմ։ Նա պէն գատընլարըն ահլէագընը բէք խոչ պիլմէմ, քի պու խուտուս

պիր ագ դիւտահէճ չայհանը թէճաճիւպ օլմագ կէրէք տիր, վէ եահօտա օ չիլիրլէր՝ մէզպուրէ իւգէրինտէ հիւանի թէէսսիր հասըլ իթմիչ օլմալը սըրըպ։ – Էլլի սանթիմէ գադրը եիկիրմի պէշ սահա լուի ալթունուչլա պահտա կիւրիչիրմէքի, մէրդում, գիտըլլարըն ատատրնտա տօշ վադըթ պուլտուգտա, օ պէչիլթլէրի էզպէր իթմէքլէ մէշղուլ օլմուշ տուր։ – Շիւպհէսիզ պու տիլպէր գըղճըղտագ, պէնիմ կինպի չէ՛ վէ քէնտիսինի տէրէճէէնի նիհահէէտ սէվգէն պիր տէլիգանլըկը թահնըմագլա մէճպուռ վէ մէտուր օլահճագ սըր։

Հալտու քի Օգթաւըն իւմիտի պօչա չըգտը, Շէօյլէ քի, մէզպուրէ, էնալի պիր մահթօտա տարըմըշ օլարագ, վէ չիչէք պու-քէթլէրինի համիլ պուլունարագ, կէօրիւնտիւկիւնտէ, ագտէմճէ գիքրի սէպգաթ իտէն ուղուն պօյլու վէ զայիֆ իհթիտար թէ յղէսի պէրապէրինճէ կիթմէքտէ խոր։

Շու հալտէ օլ կէնճ գըղ իլէ կէօրիւչէպիլմէք միւմքինթիզ օլտուղունտան, Օգթաւ, եալընըզ եվվէրինէ վատը օլմալարընա գատար արդալարընտան կիթմէքլէ իքթիֆա, վէ քէնտի քէնտիւէ շու եօլտա միւլահազա իթտի.

— Գու հալ տէվամ իտէմէզ. օլ կէնճ գըղ իլէ միւնճէբիտէն կէօրիւչէպիլմէք իչին պէհէմէհալ պիր չարէ պուլմալընըմ։ Նվվէթթ, քէնտիմ պիր թէահթրօ օեուննու թէէլիֆիլէ, էն ուղուն րօպու ծնա թահսիս իթմէկիճիմ։ – Ղահէթ կիւզէլ պիր մէշօտրամ թէէլիֆի իթմէքլիկ, կիւճ պիր շէյ օլմամալը սըր։ – Եարտըրըմ չիլիրլէր կիպի չիլիրլէր եահան իչին, թէահթրօ օեուննու թէէլիֆի իթմէքլիկ, պիր շէյ տիմէք տէյիլ տիր։

Տինա Գիւէնին իդամէթի իթտիկի խանէնին գարուճուտու, պօշ պօղազ պիր փինէ օլմահըչլա, իրթէօհ կիւն Օգթաւ, մէրդումուն նէզտինէ կիթտի, վէ քէնտիսինէ պիր եալտըղլը հագ եուխտուրմադ ոահէսինտէ թէէվահսիխթիս-

նիւ ճէլպ իթոխքաէն ասնրա , Տինա Պիւէնին , ասլա վէ գա-
թա եալընըզճա տիշարը չըգմասըզընը , վէ թէաթրօ օեուն-
լարընըն բրօվասընա կիմոխիկինտէ , վէ կիճէ թէաթրօեա
աղիմէթ վէ ավտէթինտէ , հէր վագըթ , թէյզէսի բիճա-
գաթընաա պուլունաուզու թահդըդ իյլէսի, անճագ թէաթ-
րօտաքի բրօվանընն խիթաամընաա , մէզպուրէ կէնճ գըզընն ,
կիւնիւն պիւեիւք գըսմընը , թէաթրօտաքի օտասընաա կէ-
չիրտիկի միսիլու , մատմուազէլ Մէլանի Բէբտրօ խամինտէ
օլան թէյզէսինին տէ , պազէն , եա ուֆագ թէֆէք էրզագ
սաթըն ալմահա եախօա գօնշու պիր գասընն իլէ չադմա-
եա կիմոխիկինտէ , Տինա-Պիւէնին եալընըզ գալմասը իհ-
թիմալէէն օլաուղունու տիւշինօիս :

Աղ չօղ տէվամլը օլան պու զայպուպէթլէրէն իթի-
ֆաոէ իթմէքլիք , պաշլըճա էլղէմ պիր մատաէ օլուպ ,
ֆագաթի պունլարաան իթիֆաոէ իտէպիլմէք իչին անլէրի
պիլմէսի լազըմ իսի :

Պինապէրին, Օգթավըն, հէր կիւն էյլէոէն ասնրա մէզ-
պուրէնին իգամէթկեահը ճիվարընաա վագը պիր գահվէ-
իանէտէ վագըթ կէչիրմէսի , վէ գըզըն թէյզէսի եվտէն չը-
գար չըգմազ , գաբուճունուն կէլիպ , մէրգում տէլիգան-
լըեա քէյֆիեէթի իսապէր վիրմէսի գարարլաչարըրլար :

Իքի կիւն կէչտիկի հալտէ , իհթիեար գարը եվտէն
չըգմասը :

Օգթավ իսէ , մէզքուր գահվէիանէտէ գահվէ վէ
չարթրէօզ իչմէքտէն վէ գահվէիանէնին ղազէթալարընը
օգումագտան ֆէվգէլատէ օսանասրագ , պաշընաա պէեազ
սաչլար թէօրէմէքտէ օլաուղունու զանն իլղէմէքտէ իսի :

Ֆագաթի ազչամլարը , Ասլաղի օեուննունըն տէվամը
միւտաէթի իչին քիրալամըշ օլաուղու ալթ գաթատաքի ա-
վանէն լօժունաա օթուրուպ , Տինա-Պիւէնի կէօրմէքլէ
մահզուզ օլմագաա իսի :

Մէրգում , քէնտի քէնտինէ ,

— Պէնի կէօրիւեօր , վէ չիվրէրին միւէլլիֆի պէն օլ-
ասուղումու էլպէթթէ անլասեօր , ամմէքաէ իսի :

Իչինճէ կիւն , գաբուճու , եըլաըրըմ կիմսէ սիւրաթ-
լէ գահվէիանէնէ կիտէրէք , Օգթավըն օթուրմուշ օլաս-
ղու մատաեա եազըլաշաը , վէ պիր գասէհ չարթրէօզ ասլ-
ասուրուպ իչմէքտէն ասնրա ,

— Զաբուղ , միւսիւ , չաբուղ , իհթիեար գարը կիմ-
սի . գրը եալընըզ ասը , պիր ան էվվէլ կէլմէն , սէսի :

Օգթավ , գահվէիանէնին իւճրէթինի վէրմէք , տիշարը
ֆըրլատաը : Գաբուճու , մէրգումա բրիճագաթ իթմամիկի սը-
բասաա , շու աէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իսի .

— Պիլիրսինիզ ա՛, սէօյասինճիւ գաթատա ... գարշը-
ասա պուլունան գաբուճասը ... գաբուճու չալասրընընղ-
ասա , մատմուազէլ Տինա գաբուճու աչար . օնսան ասնրա-
սը սիզէ սեհիա սիր : Ան ճագ պիեասէ օթուրմասէրն , չիւն-
քի մէմուրէն գայրի պիր հալ վուգու պուլասիլիր , Էկէր
հէնուզ օլասա պուլունասուղունուզասա , գըզըն թէյզէսի
կէլիր իսէ , պէվճէմ պիր թագրիպ անը պիրիմ օսասեա
ճէլպ իտէրէք , խանէօրինին սուլարընը , սէպէպէվաթ չէօրլէ-
րէյլէ պիրլիքտէ բէնչիրէտէն սէօքսիւկիւ իչին , միւսթէ-
ճիրլէրին չիքսասէթ իթմէքտէ օլաուղլարընասն պահս ի-
սէճէք սիր ... Գու պուլուշու պէն տիւշինսիւմ , նա՞սըլ
սրը . իյի սէյի՞լ մի սիր ... : Գարըմ իչէ օ իհթիեարընն պիր-
լիքտէ օլաուղլարը պէնման , պէն եավաչճա եօղասրը չըգա-
րտաղ , ուսուլ իչէ գաբունուղու չալարըմ . սիրտէ իչի չա-
գարաղ , մատմուազէլ Մէլանի Բէբտրօ քէնտի եուվասընա
կիրէնէ գասար իսթ գաթա սիվիշի վէրիրսինիզ : Անլա-
սընը՞զ մի :

Օգթավ . — Անլասրըմ , վէ պու թէսավիրինիզին գաեէթ
ուսթալըզլա տիւշինիլմիշ օլաուղունու թասսիդատէն կէ-
լի սուսմամ :

Գու ասն սէօյլէը , նէրտէյսէն իսպէրինտէ թասաթի օ-

լունաւոգտան ասնրա, գարուճու, քէնտի օտասընա կիրտի, վէ Օգթաւ տախի նէրտիվէնտէն չըդմանէա պաշլատը։ Մէրդում, իւք գատէմէլէրի սիւրաթէն չըդտը իսէ տէ, մուախաարէն հարէքէթի աղըրլաշտը, վէ Տինա Պիւէնին օտասը գարուտունա մուվաասըլէթինտէ, տիկրէկէրէք, վէ լէհճէսի՝ էօլիւ կիսի ասլմուշ օլարագ տուրատու։ Ո արդասա, մէրդում, պիր էլկէյէ նէրտիվէն բարմագըզընտա տաէտանաճագ պիր եէր արատըզը հալատէ, տիկէր էլի՝ կէօքսինին ասլ թարագը իւզէրինէ դոնուլմուշ իտի։

Մէրդում, ֆէվզէլատէ հալը զահֆէթտէ օլուպ, եիւրէկի բարչալանմագ տէրէճէսինտէ չարբըէօրատու։

Անճագ Օգթավրն պու հալի, նահըլ մահճուպիւէթէ համի օլունապիլիր իտի, մատէմ քի քէնտիտի, չայէտնըր թէէսսիֆ պիր թալիմ ու թէրպիէ իլէ պիւեիւմուշ վէ հաշտաշը օլան պիր թագըմ ախլէագը պօզուգ տէլիգանըլար իլէ իւքէթ վէ հուզուգ բէյտա հիմմէ օլտուդտան պաշգա, Րէն կրանչան կիսի ախլէագը մէզմուտ իլէ մուխթասրֆէ գարըլար իլէ իսիարը էվգահ իհմէլէլէ, հայլազլըրն սօն տէրէճէսինէ վարմըշ իտի։ Խա՛յր, Օգթավրն շու սբրատա հիաս իտէկէլտիկի հալ, մահճուպիյէթի էաէրի օլմաեըպ, անճագ սակը օլտուդու թարիգտէ հէր չէյլ իհթրահի տէրէճէտէ սուի իսթիսնալ հիմմէլէլէ, վիճուտճա զահէթի զահֆ քէսագ հիմմէ, վէ գանը տայիտա հէրարէթի չէտտիտէէ թահսի օլուպ, կէօքսիւ վէ եիւրէկի խուսուսի խահմէլհլէլէրտէն արի օլմաղէ պէրապէր, կէչիրտիկի ինթիզամընդ էօմիւրտէն նաչի պօզուլմագ բահատսինի պուլմուշ իտի։

Պինաէն ալէյհ, հէնուգ եիկիրմի եաչընտա պուլտուղու հալտէ, կէչիրտիկի սուի էօմրիւն նէթիճէսի օլարագ իհթիեարլանմըշ օլան պու տէլիգանըլը, ֆէվզէլատէ հէեէճանըլարա տաեանապիլէճէք գահար իգթիսարը օլմատըզընտան, Տինա Պիւէնին նէզտինէ կիհմէք սբրատընտա հիաս

իսէկէլտիկի հէեէճանա թէհամիւլ հիմմէքլէք, իգթիսարը խարիճինտէ պուլունմագտա, վէ նէֆէսինին դըսըլմագ հալի, պունատան իլէրի կէլմէքտէ իտի։

Լաբին պիր ազ ասնրա, պու հալ թէարիճէն գայիլ օլուպ, անըն եէրինէ ադիմ պիր սբզընթը գայիմ օլտու։

Հէր նէ հալ իսէ, Օգթավ, կէնճ գըզին գարուտու չանընը չէքմէքլէ, մէզարսըէ գարուեու աչտը, վէ թէաճճիւպանէ Օգթավա պադարագ,

— Միւսիւ, եանլըշ գարու չալմըշ օլմալըսընըզ, տէտի։

5

Օգթավ, պու ճէվապա գարշըսըզ մէրդումէճի սէլամլաշտըզընտան, կէնճ գըզ, իւք իֆադէսինի թէէքսար իտէրէք, գարուեու գարամագա հազըրլանտըզընտա, Օգթավ,

— Խա՛յր, մատմուազէլ, խայր, եանըմտաեօրում, Գուրանա կէլմէք իսթէեօրում, տէտի։

Տինա Պլիւէ. – Տիմէք տիր քի թէյզէմի իսթէեօրում. Գագաթի թէյզէմ տիշարը չըգմըշ տըր, միւսիւ։

Օգթավ. – Տիշարը չըգմըշ օլտուզունու պիլմէեօրում, եօգսա պուրանա կէլէմէզ իտիմ. անճագ, մատմուազէլ, պէնիմ իչիմ եապընըզ սիպին իլէ տիր։

Տինա Պլիւէ. – Ցագագի, միւսիւ, պէն սիպի թանըմտաեօրում։

Օգթավ. – Լէվվէթ, լաբին պէն սիպի թանըրըմ, մատմուազէլ, վէ հէր հալտէ սիպին իլէ կէօրիւշէճէքսինիմ լա-

ղըմ տըր, կէօրնչէճէկիմ մնատ, դանէթ մուհիմ տիր։

Տինա Գիւէ. – Թէյդէմ ափսէթ իմտիհինատ, կէլին։

Օգիաւ. – Խա՛յր, խա՛յր, օլսունդ չէյ տիր. իճատէլերիմի հալընըզ տիղէ տուդ իսէպիկիրիմ։

Տինա Գիւէ. – Հալալու քի, մուսիւ, պէն քիմսէնի դապուլ իմմէմ։

Օգիաւ. – Գու կիւն, պու գայտէնիղճէ հազըրնատ պիր իսթիհսաիկէթատ պուլունմանընդը իչճա իսէրիմ։

Գու սէօզլէր նըտիչէն սօճատա, նըտիչէն ատ Տինա Գիւէնէին տայիրսմնատ ճէրէհան իմմէքատ իսի։ Շէօյլէ քի, Օգիաւ, տայիրէնին գարուսունու պիւսպիւթիւն դաբատմասընդը Տինատա մէնն իսթիհկիմատ, Տինա տախի, Օգիաւվըն իչղու գարուհու պիւթիւն պիւթիւն այնասընդա մուսաատ իմմէմէքատ իսի։ Նիհանէթ մէրդում ատիղանընդը, ումուդունու տահամմադէ, դարու այրըդընատան, իչէրի կիրտի։

Տինա-Գիւէ. – Մուսիւ, նէ՞ ճարըճօրսունուղ։

Օգիաւ. – Նէ՞ ճարտընդըմը կէօրուճօրսունուղ. ատատճէ իչէրի կիրճօրում։ Անճագ, մատմուազէլ, պիղէ պիր ֆէնաընդը իմմէք իսթէմէտիհիմի, եվուիւմէ պագմազդա անպահասիղճէկինիղտէն, պու խուսուսատա մուսթէրինօղմանընդը ճավապ կիտճէէիմ։ Զաթէն իֆատէրիմ, պէշ տադըդատան դիճատէ իմթիհատա իմմէճէճէկինատէն, օնատան սօնրա պրադըզ կիտէճէիմ։

Տինա Գիւէ. – Էօյլէ իսէ, թէյդէմին օտասընա կէլին. լաքին իֆատէլերինիղ պէշ տադըդատան դիճատէ պուրէքան տինղէմէմ։

Մատմուազէլ Տինա-Գիւէ իչէ թէյդէօնինն իդամէթ իմթիքլերի տայիրէ իւչ օտասան իսթարէթ օլուդ, թէճէմմուլաթը, տայիրէնի մէդբուրի մուսթէճիրլերինին ֆադրը հալինի իտահէ իմմէքատ իսէ ատ, հէր ճարաթ թէմիղ վէ օլուդճա մունթազամ իսի։

Տինա Գիւէնէ կէլինճէ, պու դըղըն կիւղէլսիկի վէ նազիքսիկիյէ պէրատէը, իֆֆէթ ու խամէթ սահնատէն օլուդու, վէ քէնտիսի պիւեիւք վէ սաղլըղատէ պիր ֆամիլեա դըղը օլմադըղտա ճապըշտըղը հալատէ, նատըրսա պահաղը պիր ալէմ իչինէ տիւշմիւշ իտուկի բէվիչինատէն անլայըլմադատա իսի։

Մէրդումէ, շու ճօրատա մուքթալէմէճէ պաչլատը.

— Մուսիւ, պունտա պաղը մուհիմ թէմղիղաթ ընըզ օլուդունու պէկճան խոճօրսունուղ։ Գու իֆատէնիղ սահիհ օլմադ կէրէք պիր, չինքի էկէր էօյլէ օլմատա իսի, շու էճնատէ սիղատէ պու տայիրէտէ պուլունատադ իսթինիղ։ Իմ տի, իֆատէնիղ հէր նէ իսէ, սէօյլէնէճէն, սիղի սինէմաթուտ. ֆադաթ էվվէլ էմիրտէ, օմուրունուզ, զիրա պու մէմուլէն զայրի վիղիթանընդ, հէր նէ գատար պէշ տադըդա տէ լահ իսէճէք իսէ տէ, պու պէշ տադըդանը անադատա կէչիրմէնիղճէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։ Զաթէն նամիղաճ կէօրինճէճօրսունուղ։

Օգիաւ. – (Պիր զօրմուզլու իսկէմլէնէ օմուրատադ.) Նամիղաճ մը... իսա՛յր, իսա՛յր, ատա նամիղաճ տէյիլիմ. օմուրսունատա տա իչթիհատընդ եօգ տուր, զիրա եօրկունն օլմատընդատան պաչդա, ֆէվգէլատէ դուվվէթիմ տէ վար տըր։

Տինա. – (Կիւլիւմսէնէրէք.) Բէք ալէտա, մատէմ քի ատադատա տուրմադըդը թէրճիհ իսթինիղ իսէնիղ, ատադատա տուրսուն։ Ֆադաթ, իճատ իսէրիմ, իֆատէնիղի պիր ան էվվէլ պիլսինիղ։ Թէյդէմ իւսթէ կէլէպիլիր, վէ օ հալատ իչի պիր նէթիճէ հասըլ օլմադ։

Օգիաւ. – (Գըղըն ատն սէօզլէրինատէն ֆիլբրի ատըլատադ.) Մատմուազէլ Տինա, պանա սիդդաթլէ պադատըղընդ հալատ, պէնի թանըտադընդըդա իսթէտի օլմուշում տուր։

Տինա. – Սիղի զաթէն կէօրմէճէիմ։

Օգիաւ. – Հէր ապշամ կէօրտիւկիւնիւզտէն, դանն խաէրիմ քի կէօրմիւշիւնիւզ տիւր։

Տինա. – (Ինր սանկիւնէ միւլահաղատան սօնրա.) Անլատըմ. Ատադի նամ օնունուն պիրինճի տէֆա իճրատընան պէրու, թէսաթըօնուն ալթ գաթըննաս, սոլ կանտա-քի ավանտէն լօժունա կէլէն սիզ տէյլմիսինիզ։

Օգիաւ. – Թա քէնտիսի։

Տինա. – (Մահճուպճա.) Օ լօժանան պանա չինէք պու-քէթլէրի աման ատա սիզմինիզ, էօյլէ տէյիլ մի։

Օգիաւ. – (Հէհէճան իլէ.) Օ պու-քէթլէր սիզէ լաէրզ ատըլար։

Տինա. – Պանա՞ մի, ֆադամ նէ՞տէն լաէրզ օլուէօրլար։

Օգիաւ. – Ինվէլ էմիրտէ սիզ էհլիհէթ ու վիճադամ ահիպէսիմինիզ։

Կէնճ գըզ, պու սէօյլէրի մահզա արթխընվէ իզդէթի նէֆսի էլէ ալինէմէքտէ օլուդուննան, պու ատա մահճուպլիկնէթի պէր թարաֆ օլմուշ օլմազլէ, Օգիաւըն եանըննա եապըլաշըր, վէ մէրդում խե, իֆտաէսինի թէէքիա իզթիրէն ասնրա, մէզպուրկնէ կէօնտէրմիշ օլուդու չիվըլէրտէն ասխի պահա աշարագ,

— Օ չիվըլէրի նա՞սըլ պուլուննուդ, տէյի սիւալ իզթիր։

Տինա. – Բէք կիւզէլ խոսկէր։ Ա՛ճապա միւէլլիֆի քի՞մ տիր։

Օգիաւ. – Միւէլլիֆի պէնիմ, եանի Օգիաւ Կամալ տըր։ Օ Օգիաւ Կամալ քի, չիվը վազթասըլյա պունուման ադամէմ սէօյլէմիքլէրինի, պու կիւն չիվը օլմուեարագ հուդուրունուդա սէօյլէմէք իչին, խոսաէթէն պուրատա կէլմիշ տիր, չինքի հէր նէ սուրէթտէ իֆտաէլի մէրամ իթտէմ, իֆտաամքամ տայիմա այնի օլաճագ տըր։ Եանի սիզի, մատմուազէլ, սուրէթի ֆէյզէլատէտե սէվէրիմ, Իւք ատֆա կէօրտիւկիւմտէ, պու սույդու՝ դալտիմի վէ ֆիքրիմի խոթիլա կալէմիշ տիր։

Տինա. – Լաքին, միւսիւ, իֆտաէլէրինիզի լաէրզլա անլատամատըօրում. Նէ՞ սիմէք խոթէէօրտունուդ։ Չանն իտէրիմ քի, պու սէօյլէրինիզ, աշդ ու մուհաթապէթ եօլունտա խոթլէն իզթրարլատըման տէյիլ տիր։

Օգիաւ. – Փէնտինիզի ալտաթմատընըզ. իֆտաէլէրիմ սըրթի աշդ ու մուհաթապէթ եօլունտա խոթլէն պէնատաթման տըր։ Սիզի սէվէրիմ, Տինա, վէ պիրլիքտէ նաշաատըղընըզ հալտէ, մէսուտ օլամադըմըզը վատ իլլէրիմ։

Օգիաւ, պու սէօյլէրի իշտա խոխա, հէմման գըզըն էլինէ սարըլատը, ֆադամ մէզպուրէ ըէֆը սէտա խոթէրէք, վէ քէնտիսինի գուրթարտագ, օտանըն պիր քէօչէմնէ իլթիճա իլլէտի։

6

Օգիաւ, իշտա մէմուրլին գայրի նէթիճէնի կէօրտիւկիւնտէ շաշադալատը, չինքի քէնտիսի, պիտաէֆամ ախլէդը պօզուդ դատընլատ իլէ իլգիթինտէ, պու եօլտա մուամէլէտէտե պուլունտուդունտա, ետ պիր եէլբազէ տարպէսի եախօտ քիւչիճէք էլին պիր պիլէսի իլէ նիզամատավէթի օլունմուշ օլուդ, հիչ պիր վազըթ, կէնճ գըզըն եիւզինտե կէօրիւլէն խալխտանէ տէհշէթ ալէամէթի կիպլի հալլերե թէսատուֆ իթմէմիշ խոթ։ Պինատէրին քէնտի քէնտինէ,

— Բէք չարուդ իլերի կիթտիմ. պու հարէքէթիմ միւնասիպէթսիզ վէ եօլտուդ օլտու. Իչի արըտընա գօյմալըեըմ, տէտի։

Տինա Գլուխ խոհ, ոսկեբեմեքան օրուց վերջացուցած էր հետ ազատուած ըլլալ, Օգիաւ Կաւալ սեռաս իւր քեռայրն չուտ վերջնել ուզեր էր.

— Մատնուաղել, չիսպհեսիլ խեղճ իշիտ. բարին պուտ պատառ թաղսիրան պանա սեխտ տեղ... Գնեմ պաղը գիշնա առեթներիս պուտնատուղնու իրար ու իշիտրանք ձգատուրուս... Նկերչի պուտ մուսամէրս իւր սիրտ կուճէնտրեճէկիսի պիտ խոհ... Հագըդեթէն օղ դառար տիլար վե կուղեսինիղքի, պաշըմ տեօնտու, վե սիրտ թէէմին խոհրիմքի, նէ ճարտըղնատան վե նէ սեօյլեսիկիմնէն խապերսար տեղ խոհ: Իսնի, առտեսիլանէ սուրեթտ վաղը օլան չուտ հարեքեթիմէ ագիլ իշտիմէքլիկինիղ լաղըմ սըր: Պանա ագիլ խոհեօրատնուղ, տեղ չի՛ լմի: Սեօյլեհին, պուղնատն պէօյլէ բուխատթընըղը թահսիլ իշտիմէզտէն լաղըսարկա պաշլամատճաղըմ:

Տինա. – Բէճա խոհրիմ, միւսիւ, պուրատան կուտին, վինքի գօրդուեօրսուն:

Օգիաւ. – Գէնատէն մի գօրդուեօրսունուղ:

Տինա. – Էվվէթ, սիղտէն:

Օգիաւ. – Յադաթ պէն, պիր սինէյէ պիտի գարար վիրմեյէն Ալլահըն պիր մահլուդուսում: Ադըմ պաշըմատան կիտմիշ օլտուղու իչին պու լաղըսարըդը սիղէ սեօյլեհտիմ... պէնի տինէյէհին, ադաճըդ պէնի տինէյէհին:

Տինա. – Խա՛յր, խա՛յր, սիղի բէք չօղ տինէհտիմ: Գունատան դիւատէ տինէյտիք խոհեմիմ: – Գէն, իչէրի կիրմէնիղէ միւսաատէ իշտիմէմէլի խոհիմ, լաբին սիղ պանա օղ դառար իչի պիր տէլիղատնը կէօրիւնտիւնիւղքի, մուվաֆֆագաթ իշտիմ, վե պու մուվաֆֆագաթտընին ճէզասընըսա կէօրտիմ: Իսնի, թէքրար խոհեօրում, արթըղ պուրատան կիտին:

Օգիաւ. – Էվվէթ մատմուազել, չիմնի կիտէճէհիմ, լաբին կիշտիմէզտէն էվվէլ պիր գաչ սեօզ սեօյլեմէք խոհեսիրիմ: Գաւատնուզատան իչէրի կիրտիկիմտէն պէրու պիր գադըմ միւնասիպէթսիզ հարեքեթլէրտէ պուլունուրում: Ճէօյլէ քի պիր գադըմ աչըզպատգանէ տօշ սեօզլէր սեօյլեմէքտէն խոհ, աչըզտան աչըզա ֆիկրիմի անլատմատըղը խոհիմ, Գու թատրզ մուսամէլէ, բէք նօլտնատա վէ ճիտտի օլատագ, պիրիպիրիմիղի չաճըզըլտա անլատապիլիր խոհք: – Մատմուազել Տինա, պիլիրսինիզքի, սիղի ֆէվգէլատէ սեվէրիմ: Գունու պէն զաթէն սեօյլեմտիմ, ֆագաթ պու ճիհէթի չիմնիղիք սըղքը նազար խոհեմիմ: – Ճիւպհեսիզ պէնի զաճէթի կէնճ կէօրմէքտէ, պիր քիւչան պէյի զանն խոհեօրատնուղ: Գէքրի տէ պիր մուգամէլաթի մուհասիրիղի քեաթխոհի, նախօտ պիր սարըաղի ուշաղը գրեատա իլէհեօրատնուղ: Վազատա պուղնատր նամուսատու քիմսէյէր խոհ տէ, միղատարը քիֆֆահեէտէ դամէթլէրի օլատաղ: Խա՛յր, խա՛յր, պէն օ թատրզ քիմսէյէրտէն տեյիմիմ. գահէթլէ վազատր ու թէմքիճի սահիպիտիմ: Հագդընատա մուխտասիթ ալատպիլիրսինիղ: պէնի հեր հանկը քիմսէհէ սօրատրատընըղ, «Օգիաւ Կաւալ՝ը մը, պիրինճի տէրէճէ շէք, գիւպլէրտէ ազա, մատրուֆ վէ հայիղի մէվղը վէ իշիտատր պիր քիմսէ տիր, Հէր վագըթ զագէթատատր քէնտի հագդընատա պահա խոհրէր, հաթթա քէնտի րէհմինի տախի չըգատմըշտատր սըր... Գու Օգիաւ Կաւալըն օթուղ ալթը պին ֆրանգ թահսիլատը վատ սըր, վե ալթը այա գառար պինինի բիւշտէ պալղ օլաճաղընատան, միւթէվէքքա բէտէրինին ալթը միլիօն ֆրանգընա միւթէատրրդի օլաճադ սըր, Օգիաւ Կավատ էօյլէ ճէպի տէրէք աչըգտատան տէյիլ տիր» տէյի ճէվապ վիրէճէք տիր: Իչէթ, մատմուազել, պէնիմ հագդըմտա վէրիլէճէք մալիւմատի պունատան խոտարէթ տիր: Իսնի, սիղ պու խուսուսատա նէ՞ տիւշունիւնէօրսունուղ:

Տինա Գլուխ, սըղընմըշ օլտուղու քէօշէտէ էլան տուրատագ, մէգքիւբ ոսկերի իչիմիշ օլտուղունու իշտարէթլէ պիլէ անլատմատր: Մէզպուրէնին լէհճէսի, օղ էտնատէ

էօլիւ կիպի սօլմուշ օլուպ, պայը տախի կէօքսիւ իւղերի-
նէ մէյլ իթմիշ իտի։

Օղթավ, շա սուրէթտէ իֆտաէսինէ տէվամ էյլէտի-

— Սիզին, քիմնէ իլէ նէ՛ ազ նէ՛ չօղ միւնասիպէթ-
սիզ Եօլտա իւրֆէյի իթմէյիշ, իֆֆէյի ու իամէթլէ մութ-
թասըֆ պիր զըզ օլտուղունուդու ըիվահէյի իթտիկէր,
Գու իսէ, պուլունտուղունուդ հալ իճապընճա զահէթի
միւչքիւլ տիւր, վէ ճէսիմ իրտաբընըզ օլմազտան զի-
ետաէ կիւղել պիր իտասէ տիր։ Հալպուկի, պու հա-
լինն վէ պու խասէյիդին ուղուն միւտտէթ իամի իտաա ի-
տէմէճէկինի սիզտէ պիլիրսինիզ։ Թէամըօտա, հաթթա
մուհթաջընըֆ օլտուդլարը իամէթ ու ֆէյթանէթէ միւքե-
ֆաթէն կիւլ չէյէյի միւքտաֆաթընտա նայիլ օլմուշ օլան
զըզլարընը բօլլարընը իճրա իթմէկլիկ՝ ալէտա, ֆազլամի նէֆ-
սի շէհիրէտ եաչտըտան վէ օն բարտաը պիլէ պուլունմա-
եան պիր զըզըն իամէթ ու իֆֆէյէթ սահիպի օլան զըզլարտա
պէնզէմէսի, լաֆ իլէ օլամազ։ Պիր կիւն, սիզտէ պէնզիդի
հէմէֆքեար օլաճադընըզ։ Ֆազլամի պիր ան էվվել օլ-
մազլըզընըզ էվվէտա տըր... Սիզէ, շէք պիր մահէլլէտէ
միւքէմմէլ պիր տայիրէ քիրալամաեը, վէ պիր գուբէ, պիր
վիզթօրիա ապրագանըզ, իչի ըչտ պէյկիրինիզ, վէ ուսթա
պիր մագասապարըն էլինտէն չըգմըշ ֆիսֆանըլարընըզ, վէ
իչ իչզմէթքեար իլէ ճէպ իապրճլըզընըզ օլմազ իւզրէ այ-
տա էլլի լուի ալթունտունուզ պուլունմասընը թէքլիֆ իտէ-
բիմ։ Գու շէյլէր մուվազդաթ օլուպ, օն այտ գատար
քէնտինիզէ մախսուս պիր գօնագընըզ, ախպրընըզտա ալթը
ըչտ պէյկիրինիզ, վէ սէնէտէ եիւզ պին ֆրանգընըզ պու-
լունաճագ տըր։ Իթթիֆատ իտին քի, պու սէօյլէտիքլէրիմ
գապուլ օլունուր շէյլէր տիր։ Իմտի, պու խուսուստա
պանա ճէվապը ըչտա վիրմէյէճին։ Գէն, սիզի սէվտիկիմ
իչին, սիզի մէսլա գըլաճաղըմ։ Նէ՛ տէրսինիզ պու թէք-
լիֆլէրիմի գապուլ իտէ՛րմիսինիզ։

Պիր գաչ սանիյէտէն պէրու Տինա Պլիւէ, եիւզիւնէ-
էլլէրի աէրունինտէ կիզլէմիշ օլուպ, կէօքսիւ տախի չիտ-
տէթլէ չարբանագտա իտի։

Օղթավ, ֆիւթտահաթքեարանէ պիր եիւրիւեիւշլէ,
մէզպուրէնէ սօղրու պիր սարմ ալտը, վէ կէնճ գըզ, պա-
չընը Եօգարը գալտըրըպ, էլլէրինի էնկամիկէրինտէն աէրը-
տըզընտա, կէօղլէրինին Եաշարընըշ օլուտու կէօրիւլտիւ։
Գիչարէ հէօնկիւր հէօնկիւր ապլաեօրտու, վէ շէտիտ պիր
ըսթաղմա իլէ նագիք վիճուտի սարսըլըեօրտու։

Օղթավ, թէքլիֆլէրինին աչըգտան աչըղա պէկան իթ-
մէքլէ, մագսատինէ էրէճէկինէ խաքսաթ օլմուշ լաքէն, մէզ-
պուրէնին քէտէրի ապիմինի կէօրտիւկիւնտէ, մէզքուր
քէտէրին սէպէպինի Տինա իյլէտիկի ճինէթլէ, պիր գաչ
սանիյէ գատար ապղը վէ կէօղլէրի Հատտէն գինատէ ա-
չըգ գալարագ տիլսիզ կիսի գալագտը։ Մուսախապէն,

— Ցադմաթ, Տինա, սիզէ նէ՞ օլտու, նէ՞ եապտըմ քի,
պու գատար միւթէէսսիր օլտուղունուզ, տէյի պէկան իյ-
լէսի։

Կէնճ գըզ, հընչդըրմասընտան նաչի սէօի պօղուրմուշ
օլտուղու Հալտէ, էվվէլ էմիրտէ ճէվապ վիրէմէտի, լա-
քին պիր ազաճըգ սիւքիւնէթի քէսագ իթտիկինտէ,

— Եա՛ Բաբալի, պու նէ՞ գատար Հագարէթի, վէ մու-
ճիպի մահճուպիյէթի Հալ տիր, — Գու Հալէ լաեըգ օլմազ-
լըմն նէ՞ եապտըմ, Ա՛հ, սէվտիկիմ շու սանտաֆը, վէ չա-
լըշմազըգ, տիրտաէթի վէ մուվաֆֆագըյէթի շամիլ պիր
միւթթագպէլ մէմուլ իյլէտիկիմ շու խէամթրօեու, չիմտի
Թագպիճ խտիեօրսա, — Թէամթրօ օեուճուլտըրնտան օլ-
մատա խոմ, Հա՞նկը առէմ պէօյլէ պարխտանէ վէ ալչագ-
ճասընա պէնի Թահգիրէ քէնտիեի Հադգը զանն խտէպի-
լէր խտի, տէտի։

Օղթավ. — Հագարէ՞թ մի... պէ՞ն մի սիզէ Հագա-
րէթ խտիեօրսա, Ա՛հ, խա՛յր, խա՛յր. սիզէ Հագարէթ իթ-

ժէքաէն խա՛, էօլմէկի միւրաճճահ առաս խլէրիմ, անլա-
եօ՛րմուսունուզ։

Տինա. – Էօլլէ խա՛, աչըդասն աչըդա ոէօլլէեիմ. թէք-
լիֆլէրինիզի բէտաս խոէրիմ։ Թահդիրանէ մուտաժէլէ կէօր-
ժէքաէն խա՛, հէր շէյէ հաղըրըմ։ Պէն, քէնաի էլլէրիմիէ
չալըշաճաղըմ։ Տիքիշ ոիքժէք վէ ոիւպէնի իչլէժէք պիւի-
րիմ։ Լիկերչի կիւնաեէրինիմ քիֆիաեէթ իմմէզ խա՛, վէ աճ
գալմաեա մէճպուր օլուր խա՛մ, նէ՞ զարարը վար, ծնա ատ
բաղը օլաճաղըմ... Իչճի օլաճաղըմ... լաղըմ կէլիրսէ,
պէնէէմէ տախի օլաճաղըմ... Ֆագաթ ատա թէաթրօ
ադթրինի գալմաեաճաղըմ։ – Հէյ ոէյիլ խա՛, պու ատրէթ-
լէ քիմսէտէն թահդիր կէօրժէմ։

Պէչարէ Օգթաւ, պու ոէօղլէրատէն օղ ատրէճճ ոիւ-
թէէսսիր օլաու քի, դապիլ օլաա քէնաի աաչըարընը հօլա-
ճագ խոի։ Մէրդուա՛, պաղը իյդահաթ վիրմէկէ վէ էօղիւր
տիլէմէկէ չալըշաը խա՛ աէ, Տինա, մէրդուանէն քէլամընը
քէսիպ, վէ ժիւթէքէպպիրանէ անէ ատղրու եիւրիւեէրէք։

— Միւսիւ, սիզէ աֆիվ խոէրիմ, վէ էօմիւսունէ պի-
րինճի վէ է՛ն պևեիւք աճրընը սիպտէն կէօրտիւկիւմիւ ու-
նուԹմադա չալըշաճաղըմ. պէն քի, սիզի քինէ՛ թանըր իտիմ,
նէ՛ աէ սիզէ պիր ֆէնաալդ իմմիշ խոիմ։ – Իսմի՛, պէնի
թէքրար կէօրմէկէ չալըշմաէրէն, պիրա էկէր պէնի թէքրար
կէօրմէկէ չալըշըրսանըզ, վիրտիկինիզ քէաէրի խաթըրը-
եաճաղըմ... Ալլահա ըսմարլադըգ, միւսիւ։

Օգթաւ, եաշարմըշ օլան կէօղլէրինի, եավաարըշճա-
աընա կէնճ դըզա ասֆֆ իմտիհանէ, անըն պադըշինաա
միւշահէատ օլունան դաւարըն, թէպաիլի նադասիլ պիր
դաւար օլաուզունու, վէ իւմիտինին՝ պաշլամադըսան խի-
թաա պուլաուզունու, վէ աէմիրկի պիր դըզը, մանդա
քէնաի թադսիրաթ ըլլա միւէպպէաէն քէնաիսինաէն ասու-
մուշ իտուկինի անլաեաւադ իշպու եէնի էսերը հէեէ-
ճան, զայիֆ օլան գալպինէ վէ վիճուտունէ սուի թէէսսիր

իմմի՛. չէօյլէ քի նէրտիվէնաէն չըգտըղը զէման հիսս իտէ-
կէլտիկի զաաֆիէթտէն, ատահա պիեատէ միւքէմմէլ պիր
հալը զաաֆիէթ քէնտիսինի իսմի իլա խլէտի։

Պինապէրինն կէնճ գըզա աէլամ վէրիպ, գաբուեա ատղ-
րու իլէրլէմէք իսմի էտի սէ, հէնուզ էքի ատրմ ալմըշ
խէրէն, սէրիսօշ միտիլլու ատարըլատագ, եանընտա պուլունան
պիր դօյմուզլու իսկէմլէնէ տիւշտիւ։

Մէրդուա՛, նէֆէս ալմաեա պիր գաչ սանիյէ գաատար
չալըշտը խա՛ աէ, մուտաֆֆագ օլամաէըպ, զանն իտէրսէն
քի գուլաղ իմօղլարընատպի տատաարլար չամլամադ աէրէ-
ճէէմէտ չէյմիշ իտի, վէ պէեադ եանադլարընատ գըրմը-
ղը լէքէլէր միւշահէատ օլունմադատա իտի։

Օգթաւ, մէնաիլինի ատղադլարընա կէօմիւրլիւ, պու
մէնաիլի՝ զան իլէ միւլէյմա օլարադ չէքտի, վէ Տինա,
ատհզէմլէ րէֆը աէտաա իլէ, մէրդուանէն իւզէրինէ էեիլիպ,

— Եա Ռաբպի՛... եա Ռաբպի՛... Ֆագաթ միւսիւ,
նէ՞ օլուեօրսունուզ, ատէտի։

Օգթաւ, պօղուլմադ հալինատ պուլունմասընա բադ-
մէն, ամմէթա ճան վիրէն իտտիհալարընն աէտաարնա միւ-
շահիտ պիր աէտաա իլէ,

— Հէյ պիր շէյմա եօգ ատաբ... եալընըզ էօլուեօ-
րում, պուննան իտադաթէթ տիր... Էկէրչի պէն սիզէ պիր
ֆէնաալդ իմմամ իտէ, սիզատէ օ ֆէնաալդը լահըդըյըա պա-
նա իեաատէ իմմանինիզ. Հալպու քի պէն, սիզատէն տահա պի-
եատէ միւթթէհիմիմ, չինաքի սիզ պէնի ատվիէօրսունուզ,
ֆագաթ պէն սիզի ատվիէօրում, վէ հալէա ատվիքաէեիմ,
ատէտի։

Օգթաւ, ֆաղլա աէօղ ատօյլէեէմէեիպ, իբինճի տէ-
ֆա ատատադլարը էթրաֆընատա գան միւշահէատ օլունու,
վէ պաշը պիր ատօլատա տատեանատագ, հէման զայադըլ վէ
պիլա հարէքէթի դալադալարը։

Տինա, իւզէրինէ ֆէվգէլատէ ատհզէթ կէլէրէք,

— Սահիհէն էօլուեօր. ֆագամ պու եօլատա թէրքի հաեամթ իթմէսինէ վիճատանըմ թէհամմիւլ իտէմէզ իսէ ատ, էլիմտէն նէ՞ կէլէպիլիր, ատ յի պէհան իթատ։

Հէման քեաֆֆէյի կէնճ գըզլար, չէֆագամ ու րիզդամ լէ մութթաասըֆ օլուրլար։

Օն ալթը եաչընատա օլան կէնճլէրին գալալինատ, մերհամէթ ատնիլէն իլահի չիլէ յինին սէօնմէտի, նատիր վուգուպուլուպ, Տինա Գլուէնին գալալի ատ, օ նատիրամէէն օլմասըրդնատան, մէզապուբէ, Օգթավըն հալը թէհլիքէատ պուլունտուդունու կէօրտիւկիւնատ, մերգում ալէյհինատքի չիքեաեէթ սէպէպլէրինին իամթըրլամաեատադ, անինատ եանընտաքի օտատան սիրքէ վէ թազէ ատ կէթիրմէկէ կիթատի, վէ ատ իլէ մերգումուն անլընը վէ գուլադ թօղլարընը պիր գաչ քերրէ եավաչճա ըալամթըդը կիսալի, պուրուն ատլիքլէրինին ալթընա ատա սիրքէլի պիր պէդ վազ իթատի։

Օլ չօլրադ աչըգըն պայկընլըդը գամէէն ուզուն սիրմէզ իտի։ Համթա, Տինանըն քիչիճէք բարմադլարընըն քէնտի եանադլարը իլգէրինէ ատօգունտուդունու, վէ ատչլարընը գալարտըդընը հիսա իթմէքլէ, ֆէվգէլատէ պիր չէհվէթ ատայդուսու ատյատուդունատան, պայկընլըդը հէր վագըթատան չաբուգ կէչտի. չու գառար քի, մէզքիւր չէհվէթ հիսանին թէմտիտա իթմէքլիկի արզու էյլէտիկինատէն, սիրքիւթիւ իսթիեար իթատիքատէն մատատա, ահվալը արհիյէսինճէ հուսուլէ կէլմիշ օլան հիւանի թէպէտտիւլիւ պէյլի իտէալիլէճէք եօլտա հիչ պիր հարէքէթատ ատսի պուլունմատը։

Գունունա պէրապէր, Տինա Գլուէ, Օգթավըն նէֆէս ալըդ վիրմէսինին քէտալ ինթիզամ իթատիկինի, վէ մերգումտա թաղնիդ իտիճի հալ գալմատըդընը տէրք իթմէքլէ, մուվագգամէէն էմնի միւտաալաթընը թամամլ իթատ, վէ պիր ատըմ կէրի կիտտէդ, Օգթավըն քէնտիսինի կէօրմէճէկինէ իաքտաթ օլարագ, տիգգամլէ մերգումտ

թէճէէսիւս իթատ, չիւնքի պիր աղ էվվէլ ատալարընատա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ էնտասընատա, Օգթավա տիգգամլըճա պագմատըդ իտի։

Օգթավըն կէօզլէրինէ վէ ադընտա պադըլտըդընատա, անըն, էօմրիւնիւ ֆիւք ու ֆիճուրլա կէչիրմիշ վէ էլման կէչիրմէքտէ պուլունմուշ օլմասընա բաղմէն, հէնուզ իւզէրինէ ատարը լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ մէվճուտ օլտուդու, վէ հիւանի գալալ սահիպի իտուկի անլաչըլատիլիր իտի։

Պէսպէլլի Տինա Գլուէ տախի մերգում տէլիգանլըճը պիր տադըգա գատար թէճէէսիւս իթմէսիլէ, այնի հիսահէաթատա պուլունտու. չիւնքի տէրունէն պիր ահ իթատիկի կիսալի, տօտադլարընատան տախի,

— Վա՛ղա պիչարէ տէլիգանլը, սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ օլունտու։

Գու սէօզլէր, հէր նէ գատար քէք եավաչ թէլէֆֆիւզ օլունտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Օգթավ իչիտալ տիթրէտի։

Տինա, Օգթավա գարշը հիտառէթ ու դազապը օլմասըդը ճիհէթլէ, անը տիւչինէրէք միւթէէսիր օլապիլիր, վէ քէնտիսինի թահդիր իթմէտիկի հալտէ, էլման հադգընատա իզհարը մուհասապէթ իտէպիլիր իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Օգթավ, ճիւգիճէ գըմըլտանատը, գատէհու իսկէմլէսինին թէրք իթմէքտիգին, ույգունատուեանան ատէմլէր կիսալի եավաչճա ահատա գալգադը։

Կէնճ գըզ, պու արա մերգումուն եանընտա եագլաչարագ,

— Շիմտի նա՛սըլսընըզ, միւսիւ, տէյի սիւալ իթատի։

Օգթավ. — Մատմուազէլ, սիգին, չէֆագամ մէլէյհի օլմագլըդընըզ սաեէսինատէ բէք իսիեիմ. սիգին քի, ֆէնատլըդա գարշըլըգ իսիւէք իթմէքտէսինիգ։

Տինա. — (Սիւլիւմսէեէրէք.) Ֆէնալըդա գարշըլըգ իսիւէք մի. պիր աղ էվվէլ պէյլէ սիմէեօրատուսունուզ։

Օգիաս. – Պիր ազ էվվէլ տիմանէ խոսմ։

Տինա. – Ճսմուն նէ՞ օլսուն ղ։

Օգիաս. – Ճսմուն ադլըմ պաշլսմա կէլսի։

Գու սրա Օգիաս, Տինաներն գարշըսընսա սիզ չէօքսիկնսէն, մէլդումէ,

— Խա՛յր, միսիս, խա՛յր, նէ՞ նաբրէօքսուն ղ, սէյի պէճան կալէտի։

7

Օգիաս. – (Հէնէճանըսսան նայի սէսի սլիհսսի հալսէ չըգարագ.) Խա՛յր, Տինա, պէնի սինիէմէկխնիզ. սիզի թէէմին խաէրսի չի, պէնի սինէմէկնիզ կաղըմէսէն սիր։ Օնսան սօնրա, խոմէրսէնիզ, պուհսան էվվէլ եաթաղընըզ կիսի պէնի պուրսան թարս ու թէպսի խաէպսիսրսինիզ, վէ օ հալսէ կիսէճէկսի սիզէ վսա կալէլէրսի։ Ճադսի հիչ սէյի խէ, հայրազ պիր քինսէ օլսաղընըմը անլամընշ օլաճադսընըզ, հիչ սէյի խէ, գալսիմ սէ նէ՞ կիսի հիսսիսսի մէվճուս օլսուղունու սիզէ սէօյլէմիշ օլուրսի։

Օգիաս, պիր սրա խազէրինէ պօղուրմադընզ հալի կէլէրէք, քէլամը գաթը օլունսու, ճադսի սրս հալինէ զալէպէ իլէ, շու հօլսա իլսվէի մէգալ կալէտի.

— Էվվէթ, սր ու հիճսապընսան էօրմէք սէրճէճէսինէ կէլսիկսի, վէ պիր ազ էվվէլ, քինսի միսբսաղընզա մուզայիր պիր հարէքէթի պէնսօսմանէսէ, վէ միւնսասիպէթսիզճէ թէէլիճաթ սա պուլունսրադ, իրի սէճա սհմադճասընա մուսամէլէ իմմիշ օլսուղսունու իզդար խաէրսիմ։ Ա՛հ,

պէն զանէթլէ շաշղըն պիր սաէմմ։ Հիչ մուհասապէթ սամըն սլընըր մը... Տի՛նա, էկէր պէնիմ էօմիւիմսէն հիքմսանէսինի պիլսէնիզ... պէն հէնուզ կէնճիմ, եիկիրմի եասընսաակմ։ – Շիմսիսէ գաասար եապընըզ ասէճադը պօղուզ գարըզար իլէ իւզէթի իմմիշիմ սիր։ Պինասէրին պուհսար պէնի սաէթա ճիննէթի հալինէ կէթի իրմիշ օլսուղսարընսան, քէնասիէրին ըհսաս իմմէսիքլէրինի ահմադճասընա սիզէ սէ՞ թէքսիթ իմմիմ։ Գու սէօզիս, մահզա պասնա սաճիլ իմմէքլիկինիզ իշին սէօյլէմէէօրսմ. եապընըզ սիզէ պադմադզա, սիղին, զէրը իմմիկիմ գաասընարըն սիկէր պիր նէյի օլսուղունուզա, վէ անլէրին մէճհունէ օլսուղլարը թէքլիֆլէրսէն սիղին մէճհունէ օլամսէսաճադընըզը սէրհալ անլամընը իսմիմ։ Հէ՛յ վաս քի, գու խուսուսու չինուի անլսէօրսմ։ Սիղին իշին ադչէնին նէ՞ էհէմմիյէթի վար սրր... Մէէլսուն ադչէ՛... քի՞մ պիլիր խոս... նիչէլէրին, միսմէէվճա բէսէրմինի միլիօնլարը սէպէպսիյէ գարշըսուս ալչադչանըղլարընը կէօրմէճէ օ՛ սէրճէճէ ասլըշմըշը՞մ սրր քի, ադչէ իլէ հէր շէյնի գապը օլսուղունու սույսունա զաննի իմմէքսէճէմ։ – Տի՛նա, պէննին օլմադլըզը՞մ գապահա՞թ մը սրր։ Գունուն իշին պանա կիսճէնմէ՞ք լազը՞մ սէ՞յլ սիր... Ճադիր օրմադ, եաչամադ իչնի չալըշմադ, վէ սիղէ, քէնսի գալսիմսէն մասասա սուճաճադ հիչ պիր շէյնի պուլունմամադ իսմէը իսիմ, պէլքի օլ վադըթ, կիւնեսւն պիրնսէ սիղ պէնի սէվէը իսինիզ։

Օգիաս, սէսի պօղազընսա թէէքսար գըսըլսըզընսան, սիւքսիթէ սէճադուր օլսու, լաքին պիր սանիյէ կէչսիկինսէ, շու հօլսա քէլամընա սէյամ կալէտի.

— Իչթէ կէօրիւհօլսունուզ ա՛, վադըթ վադըթ իւզէրինի ճէնալըզ կէլիհօլ. պէն իսէ, վիճուսիմին դուվվէթի օլսուղունան ռօլանը էօեիւնմէքսէճէմ, հաթթա պուհնու իսպաթէ սահի չալըշմադսաեր՞մ, հալպու քի սրհհէ-

թիմին դուվէթի օմնաբրդընը քէնամ բէք ալէա պիլի-
րիմ։ Սուխ ախլէագ լըկ էյլէնէն պիր թագըմ ինանըլէրին
մուզիքը սուրէթաէ կէչիրտիքլերի էօմիւր, պէնի մահվ ու
բէրիշան իլէմիչ տիր. ապրի դուրու պիր նէգիէսիմ գալմըշ
օլսուդու, կիւն կիսի աչիքտար սըր, վէ պիր սապահ
եահօտ պիր ագշամ, « Շ-- Օէր-վ կ-վ-ըէ -ռէսէ-ջ-ի- », եը-
գ-ը» սէնիլէճէք տիր։ Ինանէ, համթա վալիտէմ պիլէ
պէնի աճըմահաճագ սըր։ Ա՛հ, իչթէ պու բէք գիէնա պիր
չէյ տիր. պէնի խէ, պէօյլէ պիր գիէնա էօմիւր իչին եա-
րատըլմամըշըմ սըր։ Գէն, քիւչիւք վէ եալընըզճա պիր
տայիրէ իչինաէ եաչահտարագ, մուհապէթէ միւհիմճ պիր
քիմսէյիմ։ – Գէնի սէվմէք իսթէյէն պիր դաարն, պէէքի
հէյնուզ պէնի դուրթարապիլիր։ – Ա՛հ, էկէր օ գաարն սիզ
օլաա իտինիզ.... Ֆագաթ պէնիմ ալչագճա վէ գաագա-
ճա հարէքէթխանէն սօնրա պու միւմքին տէյիլ տիր։ –
Գէն սիզէ հագարէթ իթաիմ. պունունլա պէրաբէր սիզի
սէվէր իտիմ, վէ էյան տասէ սիզի սէվմէքտէյիմ։ Ա՛հ, Տի-
նա, Տինա, պանա աֆվ իտին, վէ պէնի գօվմահէրն։

Օ արա Օգթավ, եավաշըրճասընա վէ տիթրէյէրէք
իչի էլինի կէնճ գըշա տօղրու ուզաթմագտա, վէ տօլմուշ
օլան եխտիյնէ կէօզ եաչը տամլալարը տիւշմէքտէ իտի։

Չանն իտէրսին քի, պիր ագ էվվէլ մէվճուտ օլան հայ-
լազ քիմսէ չիմնի նապէտտա օլուպ, եէրինէ, հագըդի վէ
սամիսի մուհապէթի իզհար իտէն պիր տէլիգանլը կէշմիչ
իտի։

Տինա, պու թէպէտտիւլ իւզէրինէ գէվգէլդաեէ միւ-
թէէսսիր օլարագ, վէ ըրգամթա կէլէրէք,

— Միւսիւ Օգթավ, րէճա իտէրիմ, աեւադա գալգը-
նըզ, էէտտ։

Օգթավ. – Ա՛ֆվընըզը իչիթմէտիքճէ գալգմահաճաղըմ,

Տինա. – Բէք ալէա. սիզէ աֆիվ իտէրիմ։

Օգթավ. – Գալգէն աֆիվ իտիւօ՛մսուսունուզ։

Տինա. – Էվվէթ։

Օգթավ. – Պութիւն իսէթ ալարըմը ունուտաճա՛գմը-
սընըզ։

Տինա. – Ջաթէն ունութտում... Վ.ագը օլան հագա-
րէթ իտաթըըմտան չըգտը։ Շիմտի եալընըզ օլ պապաե է-
սէֆ իտիւօրսուն։

Օգթավ. – Ա՛րթըզ պէնի գօվմահաճագսընըզ, տէ-
յի՛լ մի։

Տինա. – (Կիւլիւմսէեէրէք վէ էլինի Օգթավա ուգա-
թարագ.) Հէչ պիր տօսթ գօվուլո՛ր մու։

Օգթավ. – Տօսթ ունուզ՞ մու... Էվվէթ, էվվէթ, պէն
սիզին տօսթ ունուզսուն... Ա՛հ, պու սէօզ բէք լաթիֆ տիր,
վէ պանա զիհաահէսիլէ ֆէրահլըգ քէօգ իթտիրմէքտաե
տիր։

Գու արա մէրգում տէլիգանլը ֆէվգէլատե մէտու-
րիեէթ իչինաե օլուպ, քէնտիսինէ տօղրու ուզաթըլան Տի-
նանըն քիւչիւք էլինի թուխտու, վէ օ էլի տօտագլարընա
տօղրու կէօթիւրմէքտաե իչէն, տուրտու, վէ իֆտաէնէ
աղագլէ,

— Կէօրիւեօրսուն՞ուզ ա՛, միւսաահէքտարլըզընըզը
սուի խթխնալ իթմէեօրսուն, տէտտ։

Տինա, եէնիտէն կիւլիւմսէտտ, վէ սօնրա,

— Տօ՛սթում, արթըզ կիթմէնիզ լազըմ սըր, տէյի
պէեան իչլէտտ։

Օգթավ. – Գու գաարար չագու՞զ մու։

Տինա. – Գունտան գիէտտէ պուրտաա նա՛սըլ գալա-
պիլիրսինիզ։ – Զաթէն թէյզէմ տիշարը չըգտըը խայլի զէ-
մանն օլտու։ Ալէտտիմինէ զայագտագէթի պու գաարար ու-
զուն միւմքիզ իտի։ Ինանի, չիմնի նէրէտտ իտ կէլէպիլիր
վէ էկէր սիզի պուրտաա կէօրիւր իտ, քէնտիսինէ նէ՞ տի-
ժէլի։

Օգթավ. – Թէյզէնիզ չիտաէթմէյէ՞ք մի տիր։

Տինա, պու սըրտաս էօյլէ պիր ա՛հ իթմէյքի, Օղթամ, պունան, էվվէլի մանէասընաս պիր ճէվապ օլտուղունու անլատը։

Օղթամ. – Շաեէա պէնիմ պուրտաս պուլունտուղում ղէնան կէլիր խե, ուսթալըգա պիր խզահաթ վէրիրիզ, օլմաղ մը։

Տինա. – Նէ՞ կիսալ խզահաթ։

Օղթամ. – Մէսէլա, պէնիմ, թէաթրօ օեունըատրթէյէվի խեր պիր քինամ օլտուղում, վէ սիղէ թախտխտէճէկիմ բօլտան տօլաները սիղին իլէ կէօրիւշմէք իչին կէլտիկիմի աէօյլէրիմ։

Տինա. – Սիղէ ինանմազ, վէ քիմ օլտուղունուզու դաթիէն անլատազ խթէր։

Օղթամ. – Բէք ալէա, քիմ օլտուղումու աչըղտան աչըղա աէօյլէրիմ. զանն խտէրիմ քի, պուրատա կէլտիկիմ տէ, հիչ պիր նամուստուղուզ եօղ տուր, վէ ճէմիյէթի իչինտէ օլտուգճա իթթիհատրիմ պուլունուր։

Տինա. – Ա՛հ, է՛ն ֆէնատը, թէյղէմին, խամինիզի վէ սէրվէթինիզի անլատմատը տըր։

Օղթամ. – Նէ՞տէն։

Տինա գըզարտը վէ ճէվապ վիրմէտի։ Մէզպուրէ հէվէճան վէ իղթիրտազ իչինտէ կէօրիւնիւեօրտու։ Գիր ազ սօնրա խե, եավաչ սէտա իլէ,

— Բէճա խտէրիմ, պուրատան կիտինիղ, տէտի։

Օղթամ. – Բէք իյի, սիղէ իթտաթլա կիտէրիմ, ֆատթ սիղի թէքրար կէօրէճէկիմ, տէյի՛լ մի։

Տինա. – Ու խուտուտա սիղէ նէ՞ տիվէպիսիրիմ... պէնի նէ՞րէտ կէօրճէքսինիղ։

Օղթամ. – Ուրատա։

Տինա. – Ու տէտիկինիղ միւմքինօղ կիսալ տիր։ Թէյզէմ պուրատան նատիրէն տիշարըտա չըղար, վէ չըղատա, տիշարտա չօղ վագըթ գալմազ։ Ուռնատան դամթնաղար, տիշարը չըղմըշ օլտուղունու նա՛ղալ անլատաճադըղ։ Ու կիւն պախթընըղ սիղէ եավէր օլտու, պագալըմ եարըն տա օյաճա՛գ մը տըր։

Օղթամ. – Ու իչտէ պախթըն մէտինէյի եօղ տուր, քէնտիմ պաղը մնալումախ ալարտագ կէլտիմ։ Իմոն, պու եօլտա հարէքէթի իթմէքլիկիմէ միւտահաէ խտին։ Նէվէլ էմիրտէ շուրաները իյիճէ պիլմիշ օլուն քի, էկէր պուտունան ուռնա սիղին եանընըդա կէլէմէզ, սիղին իլէ կէօրիւշէմէզ, վէ լաֆըալարընըդը տինլէնէմէզ խտէմ, թէրքի հաեաթի խտէճէկիմ։ Ու աէօյլէտիկիմ ճիտատ տիր. պիր ազ էվվէլ խապախթընը կէօյտուրտուղ. չէօյլէ քի, պէնի ինչէ-լաչէղ դապրտախթանընա կէճատէրմէք իչին, պիւեիւք պիր չէյ լազըմ տէյիլ տիր։

Տինա. – Բէք ալէա, եալընըդ օլտուղումա էմին օլտուղունուզտա, թէքրար կէլին, ֆագաթ էմրի պախթէթ խիլաֆընատա հարէքէթտէն սագընըն. խտուտա, էկէր պիրթէտատուք թէյղէմ սիղի կէօրիւր խե, խամինիզի պիլմէլի տիր։

Օղթամ. – Գօրդմատըն, հիչ պիր թէհլիքէ եօղ տուր։

Տինա. – Զարուդ կիտին։

Օղթամ. – Կիտիւեօրում, լաբին չունու տախի աէօյլէրիմ քի, էվվէլքի ազշամ թէաթրօտա պուլունտուղում կիսալ, պու ազշամտա, եարըն ազշամ տա թէաթրօտա պուլունաճադըմ։ Ու պապատ, պիր տիւնէճէկինիղ վա՛ր մը տըր։

Տինա՝ իւչիւնճիւ տէֆա կիւլիւմսէհէրէք,

— Թէաթրօեա կիթմէյինիղի վէյնն իթմէկէ քէնտիտէ հիչ պիր հազդ կէօրէմէեօրում, տէտի։

Օղթամ. – Նէտտէթթէ սահնէտէն քիչիւք պիր իշարէթ խտէրէք, պէնի կէօրտիւկիւնիւզիւ վէ տօսթ օլտուղումուզու անլաթմաճադըղը, տէյի՛լ մի։

Տինա. – Էվվէթ։

Օգիավ. – Չիչէք պուքէթչէրիմի ան գապու խաէճէքսինիզ։

Տինա. – Ջանն խաէրիմ քի, հէր ապշամ պուքէթչէրինիզի գապու խախեօրում։

Օգիավ. – Նվվէթ, ֆագաթ տիկէրլէրի թարաֆընա ան աա պուքէթչէր ամբարը խաչ, անչերի ալմամալըսընըզ։

Տինա. – Գու խուսուսաա խարար խախեօրմուսունուզ։

Օգիավ. – Խարար իթմէք ան սէօզմիւ։ Նէզաքէթէ խախեօրում, ճինքի պունուն, պէնճէ բէք պիւեիւք էհէմիյէթի վար սըր։

Տինա. – Նօյլէ խաչ, ճալընըզ սիղին պուքէթչէրինիզի գապու խաէճէկիմի վատ խաէրիմ։

Տինա, մէգըրսը սօն սէօզլէրի իրատ իթմիչ օլսուղու հալտէ, օտանըն գարուսու իչ ատֆա չալընտըղընատան, պիչարէնին լէհճէսի սօլսու, վէ պաչսան ատապա գատար տիմրէմէկէ պաչլատըզ, բէբէլէհէրէք,

— Եա Բապի՛, աճապա քի՞մ սիր, ասէ։

Օգիավ. – (Շարգասրնը ալտրադ.) Գօրգմաեըն, պէնիմ իչին պիր իշարէթ սիր։ Գու իչ վուրուչատն, թէխզէնիզին, գարուճունուն օտասընտա պուլունատուզու, վէ քէնտիսի լադըրըբեա թո թուլմուչ խաուկի անլաշըլմագատա տըր։ Ճինսի պէն իսթ գաթա չըգաճաղըմ, վէ թէխզէնիզ պուրատա կիրէնէ գատար օրատա պէգլէհէճէհիմ։ Էյնաըլ, զանն խաէրիմ քի, պու պիր ուսմաճա թէտպիր սիր... Տի՛նա, ազիզի՛մ Տի՛նա, էլինիզի պանա վիրմէք խաթէ՛րսիսինիզ։

Կէնճ գըզըն սիւքսիթիւ, մունվաֆֆագաթ մանէտասընատա օլսուղունատն, Օգիավ մէգրիւր էլի թուխտուպ, ատապլասրնա ատղու կէօմիւրտիւ, վէ ախշատը չըգատըզ զէման,

— Ա՛հ սիզի սէվէրի՛մ, սիզի սէվէրի՛մ, վէ պու մունա

հատպէթիմ սանէսինտէ մէսուտ պուլունուեօրում, ասէտի։

Գատէհու մէրդում, սէսսիզճէ գարուեու գարատըզ, նէրտիվէնատէն պէչինճի գաթա չըգտը, վէ բարմագըզա տօղրու էհվէրէք, պէրլէտի։

Հէնուզ իչի իչ տապըդա կէչմիչ իչէն, նէրտիվէնատէն գապա պիր սեսադ սէսիյէ գուրու պիր էօքսիւրիւք իչմիտի։

Գու սեսադ սէսի վէ էօքսիւրիւք սէտասը, մատմուազէլ Մէլանի Բէրատօնուն օլուպ, մէզպուրէ տայիրէսինին էօնմունէ մուվասըլէթինատ, ճէպինատէն չըգարտըղը պիր սանաթտար իլէ գարուեու աչտը, վէ իչէրի կիրտի։

Թադրիպա ալթմըշ հաչընատա պուլունան պու գարընըն սիմա վէ հէյհէթինին նատշ ու թարիֆինէ մուֆտասալէն կիրլիչմէհէրէք, զահէթ չիրքին օլսուղունու պէհանէյէ իրթիֆա խլէրիպ։

8

Մատմուազէլ Մէլանի Բէրատօ, թուխմուշ օլսուպ սէրհէթի, տիգգաթլըճա պիր քիչինք մատա իւզէրինէ գօյսուպան ատնրա, հէկհէնինէ հապլայտը, վէ ուզուն գօլտարան ատնրա մէզպուրէհէ սարըլարագ, անը, զայիֆ վիճուտինատ սըգտըգան ատնրա, իրի իչ ատֆա հանագլարընը պուս խթտի, Հալպու քի պու գարը, տահա պիր կիւն էվվէլ հէկհէնի հագգընատա պու հօլսա մուտաւէլէ կէօսթէրմէսինքտէն մատատա, ալէսհէվինէ սէրթ թապիհաթլը օլսու-

դունատն , Տինա , մէրդուէնին պու ուէֆաքի նիւմոյիլինումէն ուօլանը թէաճճիւպաէ դալարադ ,

— Սէվկիւլի թէյդէ , պու կիւն բէք քէչիլ կէօրնիւեօրաունուդ , ուէտի ։

Մէլանի . – Լվվէթ , էվվէթ , հաթթա օլ դաուար մահդուդիկեթ իչինաէեմ քի , չարդը չաղըրարադ օյնամադ հավվէսինաե պուլաունաեօրում ։

Ֆիլմագը մէրդուէ ահէնքսիդ պիր չարդը չաղըրադ , վէ դօլարըները ալարադ , դարիպ տուրքիաե բադ ի ճըրաընա պաչըաադը , վէ Տինա խէ , պու մէնդարէտէն ուօլանը հէմեն տիւչարը իդմիթրադ օլաուդու Հալաէ ,

— Ֆադաթ , սէվկիւլիւ թէյդէ , պու դաուար քէչիլէնէճէք նէ՞ ուէզէլ վար որը , ուէտի ։

Մէլանի . – Տահա նէ՞ օլաճադ ... պախթըմըդ աչըլըը , պու քէչիլէնէճէք սէզէլ տէյի՞լ մի որը ... դանն իսէրիմ քի , խայդի միւտաէթ պէքլէտիք ... լաքին պախթըմըդ պիւսպիւթին քէօրլանմադուան խէ , կէճ եավէր օլմաը էվվէա որը ։ Նադընաա , սէֆալէթ վէ զարուրէթիմիզ իսթեամ պուլաճադ որը ։

Տինա . – Նէ՞ եօլաա իսթեամ պուլաճադ որը ։

Մէլանի . – Պիր ադաան սանա հիքեաեէ իսէրիմ . ֆադաթ էվվէլ էմիրտէ սէն չուրաեա պադ ։

Մաանուադէլ Բէրտօ , զիքր իթտիհիմիդ սէրէթի տէրունինտէն գօեու քեադըա իլէ մուհաֆադա իսդիմիդ իւշ չինէ վէ իչի քիւչիւք բաքէթ չըդարադը ։

Տինա . – Թէյդէ , պու կէթիխտիքլէրինիդ նէ՞ որը ։

Մէլանի . – Շիմդի կէօրիւսիւն ։

Մէլանի Բէրտօ , ասըլըը քեադըտադըը աչարադ , չէօյլէ իլալէ իթտի .

— Պու չինէ հադըդի մաաէր շարաադը որը . հէր նէ ֆիեաթ վիրսէն , հիչ պիր պադդալ տիւքքեանընաա պուլաունադ , – Գէն տաարնա պադդալ՝ Գէօյլէ պիր շարաա

աալա կէօրիւլմէմիշ որը . տիեէպիլիրիմ քի , էմնաի եօգ տուր . . . – Պու տա , Շամօ-Մ ատօնուն պօրտո շարաադը որը . իչթէ խամի տէ , եաֆթաաը իւպէրինաե եադըլմըշ որը . շիշէսի օն պէշ ֆրանգա որը ։ – Պու տա , ալէա վէ Նէֆիս Պարպաա շարաադը որը . . . չիշէսի օն ֆրանգա սաֆթըէօր ։

Տինա . – Ֆադաթ թէյդէ . . .

Մէլանի . – (Մէղպուրէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք , վէ պաղը բաքէթլէրի ալարադ .) Պիր ադ սադ էթ ։ Պու քէպաղ օլմուշ պիր բիւիճ որը . ֆադաթ պադ պիր քէրրէ նէ՛ դաուար չինչան , նէ՛ դաուար սէմիզ որը . նէ՛ բիւիճ , ալէա պիր թաաամ ։ – Պու տա պիր ըսթադօղ տուր . . . Պունա տա պադ պիր քէրրէ , նէ՛ տէրէճէ թաղէ որը ։ Ատէթա վէ նէֆիչէ պու քէթիք կիպի կիւզէլ դօգուսու վար որը . . . Է՛յ նէ՞ տէրսին . պու կիւն օլաուդճա միւքէմմէլ պիր թաաամ իսէճէէիզ . . . Տիւրլիւ տիւրլիւ չարաադլար վէ թաաամլար պադդըյէսիյլէ դարընըմըդը տօեուրմաեէրակ , պիրինճի մէրթէպէտէ եէմէէքլէր եէեէպիլէճէէիզ , վէ միլիօն տահիպլէրինէ տահսուս չարաադլար իչէպիլէճէէիզ ։ Ուսդարըմ քի , չու հալտէն խօշնուտտուն ։

Տինա . – Սիզ խօշնուտ օլտուդունուդ հալտէ , էլպէթթէ պէն տէ խօշնուտ օլուրում . հալպու քի պուդնալարը սաթըն ալադիլմէք իչին , հիչ տէյի իսէ դէրդ եէլի ֆրանգ սարֆ իթմիչ օլաճադդընըդ . պիզիմ իսէ , պու դաուար բադրամըդ եօգ իտի ։

Մէլանի . – Գէ՛զըմ , աէն տիվանէլէրին տիվանէսինին , պէնիմ սարֆ իթտիհիմ՝ իչի տէֆա օմիխտուս արտադաշնա օթուրմադ պէտէվինաէն , եանի ալթմըշ սանթիմէնէն խպարէթ տիր . պու դաուար բադրա սարֆ իթտիհիմ իչին սալա էսէֆ իթմէմ ։

Տինա . – Լ՛օյլէ իսէ , պու շէյլէրի նա՞սըլ էլտէ խէպիլտիկինիզի պանա անլաթըն ։

Մէլանի. – Իշմէ, իմն առնա անկամաւորմ. պիտիոմեն ա՛ն, որ առաջոն պիտ մէքմուզ ալար։

Տինա. – Նիմէմ, հարմար ա մէքմուզ քիմին Թարագիշնան կողքիմէ օգտուիլու ախալ իմանիկնուհէ, ճէվազ վիրմէսինիդ։

Մէլանի. – Ո մէքմուզ, Մաալէն ազգաղրնէն տիկէր Թարագիշնաս, պիւհիւզ մահեմպէլէրտէն առնելան Սօսէ ազգալրնաս մուդիմ պիտ գաարն Թարագիշնան կողքիմէ օգուզ, պէնի քէնաի խանէհինէ տալէմ իմիմէ խոն։ Անկառօրսունա, քէմալը նէգազէմիչ մէքմուզ կողքով, առէմ տալէմ իմիմէք, տալէմ օգունան քիմնէ հազդրնաս իմիհիճամ տիմիք տիր։ – Մալիւմա, տիւնէտաս իշ պիւիր առէտիլէր առ էքսիք առ իյիլ տիր։

Տինա. – Ո գաարնէն խանէհինէ կիմ տիկնիդմի։

Մէլանի. – Թագիսամիչիլ կիմ տոմ. գիազամ կէօրմէլիսին, գըղըմ, նէ՛ տէվիլմէնէ կառնդ գարը, նէ՛ մուքէլէֆ խանէ... գօլարը չէրիսին խրզմէքճնարար, կալտըղը ատօնար, մուքէմմիլ մօտիւլեա, մնասաներն առազկարը, առբունինառ կէօմիւլճէք մէրմէպէտառ խոլըլար, Թավանա գաարտ չըգան այինէլէր։ – Նա Բաղդի՛, որ չէ յիլէրէ մնիկէր օգտակիլճէք տիր առնաամէք էլսէ իմ մէքլիր, նէ՛ գաարտ պահմիճառըդ տըր։

Տինա. – Թէչիդէ, օ գաարնէրն առնաամէք նէ՛ տիր։

Մէլանի. – Պու գաարն, գըղըմ, էվլէնմէք Թագէպնառ օլանկարն արզուկարնէր մէմզէրն գիրէք կէմիրմէկէ մնահառա պիր առայրէ քիչուտ խլէմիշ տիր։ Զամէնն քէնառմէ, Թավր ու հէյկէմիճնառէն անկագըլըդը վէճգէ, միւհէպէր Գամիկառա մէնառառ գէօրմէկառա միւհանգնառա բէք չօգ իզտիհճարտ վառդմա օլմազտառ տըր։ – Նէյէ առւգէր, մնազրիկէր վէ գօնմկար, միկճնազար վարիսէկէրի օլան գըղըտ իլէ էվլէնմէք իստէ, օ գաարնէրն առֆիհէրինէ գայտ օլունուճօղլար։ – Եօղէ՛ք էյի էկէրսէ պիր գը-

ղըն, հէչ առ յոկ կառ 500,000 ֆրանգ ճիհէզի օլմազ կառ, մէղզուրնէ Թագառիմ օլունմազ պիհառառ տիր, վառնէք օ միսկկուէրի առկա նազարը կիմ կառտրտա ալմառօր։ – Անկառօրմառ։

Տինա. – Նիմէմ, գիազամ օ գաարնէրն պիրէ նէ՛ առօյկնէճէկի օկազպկատիկնէն առկա անկառառմառճառօրտմ։

Մէլանի. – Պիր ազ առազըրը օ, չիմնէ անդն առ առբառը կէկնէճէք տիր։ – Մառամ որ Սէյո-Ենիճօ խառինառէ օկան պառ գաարն, – չունառ առ առօյկերմէ քի, քէնառմէ պիր առիրտալըն պէվճէմէ օլուզ, պէվճի Ենֆիլդառա, տոլդրնէն պազրնառա պառկունառուզ. Հարառէ վէճգառմ կիմ տիր օլուզ, պէվճէմինի առէ պիրազմըշ, վէ քէնառ Թագիլրի, քնառճիճէյի նէշանկարըրնը Համկ օլառուզ. Հարառէ, առդճառա գօճնառկարնէ առէ, – իշմէ պու մնառամ որ Սէյո-Ենիճօ, օէնէնն հազդրնառա պառնա լէք չօգ մէտ ու առնառկէր կիմ առ։

Տինա. – (Թէառճճուպէ.) Վա՛յ, պէնիմ հազդրնառա կէօրկ չառիս մի՛ս։

Մէլանի. – Նէվմէմ, նէզառմնառէ պառկունառուզառմ առնԹիւն միառառկմ գարճրնառա ակնառկն պառհա կիմ առ։

Տինա. – Պէնի Թառնրկօ՛ւ մա՛ս։

Մէլանի. – Ենարպի նառմ Թէառմքօ օկառնառնառն լէք առճկա ճնգրառրնառա հազդրը պառկունառուզ, վէ ակնէն մէհառէ Թնինի վէ հիառնի ճէմնառկնէն օ գաարտ պէհէնմիչ քի, ակնի նէյէ պիր մէվգրնէ նազկ կիմ մէգրնկէկի Թէառհկառ խառնօր։

Տինա. – Չէնառհառնէն, Թէառմքօ առրէքմ օգկառր կառպնէճնառէ Թէառհկառի վառը մը խառչ։

Մէլանի. – Թէառհկառի օգնազ առա ակօզ մա՛ս։ Չէնառհառ պիզգառմ կիմ պիրէ առառէկէր վէրմնէօր, վէ պու առառէկէրնէ էն պառնէնէ գառմ կառ, մէառկա առ գէրէ, մնազրկնէր, գօնմկառ, քէնառմ մու շմէհկնէկի, վէ մնիճնազար կէ՛ մկառա առհպէ օգառն գըղըտ, գաարնէզառ, պառնէնէ մնառրառկ վէ պազմա առհկառ կամկնառպառր, գառհէմ մնառրառկ վէ

մէշհուր քիմնէլէր կէլիւօրլար։ Տավէթնամէլէրինի սայրի իսթիւա վէ նիւազ իսիւօրլար։

Տինա. – Ֆագամի պունլարտան պիրէ նէ՞։

Մէլանի. – Եիմնի իչին էասընը անլարսըն։ Եիմնիւեէ գատար մատամ տը Սէն-Անկօ քէնտի էյլէնճէլէրինտէ, Բարիսին վէ մէմալէքի էճնէպիւէնին պիրինճի սընըֆընատան օլան խանէնտէլէրինի ճէլպ իսիպ, անլէրէ իճրատ մէհարէթի իթթիրմէքլէ իքթիֆա իյլէմիշ, վէ պունլարտա քիւմէ իլէ ալմուն վիրմիշ տիր, Ֆագամի պունատան սոնրա, վիրտիկի գօնտէրլէրէ թէատրօ լուպիւամը տախի իլամէ իթմէք իսթէօր։ Եէօյլէ քի խատաէթէն նադըլմըշ քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր թէատրօատա, Գօմէտի-Ֆրանսէզ վէ Ժիմնազ նամ թէատրօլարտա իճրա իսիլէն իւչ տէօրթ քիչիլէք օեունլար մէվգըի թէմաշատա վազ իսիլէճէք, վէ թատիաթիյէ թէչրիֆ իտէն զէքի զէվաթըն գարչըսընա դատէթլէ մէհարէթի քէսպ իթմիշ օլան քիմնէլէրը չըգարըլաճագ տըրըիմտի, գըզըմ, ինանըրմըսըն քի, չու սըրատտա մատամ տը Սէն-Անկօ սէնի տախի տուչիւնմիւշ տիր... Գէնտի խանէմի թէատրօսունատա իճրատի մէհարէթի իթմէք խուսուսընատա սէնինի հագդընատա տախի իւմիտվար պուլունուեօր։ – Գէն պու պապտ սէնինի թարաֆընատան քէնտիսինէ վատ իթտիմ։ Հաթթա օեունուն տէֆթէրինի տէ պիրլիքտէ կէթիրտիմ... Պու օեուն, Բիանօ ատ Գէրթ տիր. պունատա սէնինի բօլունու էօյրէնէճէքսին... Եագընատա Սօսէ ատագաղընատա քէսինի մուքէլլէֆ խանէտէ բրօվատա պաչլանմատը, վէ Ատաղի նամ օեուն լուպիւաթը խիթամ պուլուր պուլմադ, մատամ տը Սէն-Անկօնուն խանէսինտէ լուպիւաթա խպթիտար իսիլմէսի մուգաբրեր տիր։ – Պու սէօյլէտիքլէրիմի նէ՞ տէրսին, գը՛զըմ։

Տինա. – Նէ՞ տիւէպիլիրիմ. զանն իտէրիմ քի, թէատրօճուլուգտա իլէրի կիթմէկէ լիւազաթ ու էհլիեէթիմ վար իսէ, չիմնիքի պուլունատուղում թէատրօ խալգընըն

պէնի մուհաթէմ իթմէօի, վէ ալգըշլամատը քեաֆի տիր։

Մէլանի. – Խա՛յր, խա՛յր, էօյլէ տէյի՛լ տիր, չալըշտըպտըն սաի թէատրօնուն, մուրատար գօլթուգլու իսկէմլէլէրի իւզէրինատէ միւթէմատիէն պէշ սաաթ օթուրմագ լազըմ կէլտիկինատէ, տիւգ, մարքի վէ գօնթ կիսալ պիւեիւք վէ էհէմմիյէթլի զաթ լարընն գալդըպ կէլէճէքլէրինի մէմուլ իսէ՞րմիօնն։ Ատա վէ դաթա, տէյի՛լ մի։ Պու գատարլա պիթմէտի, ապիղէմ, տահա բարա մէսէլէսի վար տըր։ Բարա մէսէլէսի պէնճէ էբէյիճէ մուհիմմ կէօրիւնիւեօր։ Եու տիրէքթէօր թէամիյէ իթթիրիֆի տանա նէ՞ իւճրէթ վէրիւեօր։ Պիրինճի սէնէ իչին այտա եիւզ ֆրանգ, էօյլէ տէյի՛լ մի։

Տինա. – Պէլիվի թէատրօսունատա ալթմըշ ֆրանգ ալէօրտում։

Մէլանի. – Գըրդ ֆրանգ զիեատէ՞ մի։ Պու բարա՝ անճագ դուրու էթմէք եէմէեէ վէ սաաէ սու իչմէկէ քեաֆի տիր։ Հալպու քի մատամ տը Սէն-Անկօ իլէ իսիլէճէք մուամէլէ պիւթիւն պիւթիւն պաչգա տըր։ Մէզպուրէ, էվվէլ էմիրտէ պէշ սաէտ գայմէ վիրտի։ Պունատան մատատա, պէհէր բրօվա իչին իւչ եիւզ ֆրանգ, լուպիւաթի իչինի իքի եիւզ ֆրանգ վիրտիքտէն պաչգա, թուալէթինիտէ վէրիւեօր։ – Զանն իտէրիմ քի, պու բէտատ օլունաճագ պիր իչ տէյիլ տիր։ Գէնտիսի տէ միւթէալէր պիր գատըն տըր, Բէչինէն վիրտիկի պէշ սաէտ լուի ճէպիմտէ տիր։ Պունա ալէտա մատատր չարատալը տատ իչիրտի, վէ «Ա-Ն-Ն-Ն» եէտիրտի։

Տինա. – Սանսիւես նէ՞ տիր։

Մէլանի. – Սանսիւես տէնիլէն՝ տէօրթ քէօչէ քէսիլմիշ վէ պիրիպիր իւզէրինէ գօնուլմուշ էթմէք բարչալարը տըր քի, պունլարըն արատանա թէրէեաղըլլա տօսմուգ սուճուղու գօնուլուեօր։ – Լաքին կէօրսէն նէ՞ իչթահ աչաճագ շէյ տիր։ Ասլէնթմիգ տէ եէնմէեօր. պու սէպէպլէ օ միւհթէրիմ գատըն պանա իւչ շիշէ աչտը, վէ քէնտի

էյլէ Թաամլընաան աբէան լսէ ադօղու վէ Թաւուդու ասախ կէմէյտի։ – Ա՛հ, մու-քէմիէլէն եէնիկ լէյն պիր դաաքն սըր։ – Վադաա խրրամլաբընը դադու լիմ մէղաէն էվվէլ պաղը մէլմէկ նաղ լիմսիմ խե տե, բէք չօղ դարչը տուրամասըմ։ Հէմտե պէօյլէ պիր Թաամ բէտա օլունապիլիր մի։ Գաաէհու աէրէմիմի տօղաուրաս, վէ օմնիպուս ադադարընա օվժուրաս, պուրաէա կէլսիմ, – Ձադամ, դը՛զըմ, նիչէն սու-քիւմ լուգրէ տուրաեօդաան, վէ օյնաելաս արչրանաեօդաան։

Տինա. – Թէ՛յղէ, աէն բէք լյի պիլիրսին քի, պէն պօդաղալէր տէ՛յիլիմ։

Մէլանի. – Վ՛իմ սանա պօդաղալէրլիքտէն պահս լոսիեօդ։ Անճադ զանն խաէբսի՛քի, հէմ բադա դադանմադ, հէմ մուվաֆֆադըյէթի քէտդ լիմ՛մէք խաասէքէրի պիրսիկտէ կէլմէքէք, սէնի պիր աղ պիւտաէճէ մէդուր լիմ՛մէլի տիրէքէր։

Տինա Պիւէ, ճէվապ վիրմէեէրէք պաչընը է՛յտի։

Մէլանի. – Դը՛զըմ, սէնտէ պիր շէյ վար սըր։ Լէքէի կիրտիկիմ պէտան, սէնտէ ալթընտընը կէօրմիւշ օյտուդումու չիտնի խաթըրընաեօդում։ Սէօյէ պադալըմ, նէ՛ յին վար սըր։

Տինա. – Հիչ պիր շէյիմ եօղ սուր, թէ՛յղէ։

Մէլանի. – Ղայդուպէրիմ՛ պէտանըընաա պիրի՛ մի կէլտի։

Տինա. – (Ընդան սէօյէմէքտէն սադընաբադ.) Վ՛իմ-սէնի թանըմաորըմընը բէք լյի պիլիրսինիզ։

Մէլանի. – Օբաաը մուդիմ. լաբէն մուԹֆադա սէնին պէ՛յնիրէ դարիտ պիր շէյ կիրտիչ տիր։ Գու խուսուս կիւն կիտի ալթընտա սըր։ Տօղաւնու սէօյէ պադալըմ։

Տինա, պիրտէն պիրի դարտընը վիրէրէք,

— Թէ՛յղէ, պէն Թէաթրօնու Թէրք լիմ՛մէք խոՀէրիմ, տէտի։

Մէլանի Բէքտօ սադընաբադ,

— Թէաթրօնու Թէ՛րք մի լիմ՛մէք, է՛յլէնիս օրմուսան, տէ՛յի սիւսալ լիմ՛տի։

Տինա. – Խա՛յր, թէ՛յղէ, դաեէմ ճիտաոի սէօյլէեօբուս։

Մէլանի. – Լ՛աբէն սէն Թէաթրօնու սօն տէրէճէ սէվէր խոսն... ադըն Ֆիկրին գօմէտաճըլըդ, սահնէ վը Թէաթրօ Թէգնենաթը խոտ... Թէաթրօսա, օեունճուբըն բօլըարընը խաթըրընա պրրադան քիմնէնէ վատանա գատար խօչանընը խոսն։

Տինա. – Ենտոն պուռնըատան հիչ պիրինի սէվմէեօբուս,

Մէլանի. – Նէ՞ գատար վադըթտան պէրի։

Տինա. – Խաթխատա ու գապըկնեէթիմ խուսուսընտա եանընմըշ օյտուդումու տիւչնմէկէ պաչտաալատան պէրի։ Հաթթա քէնտի հազդրմտա պիրէ չիւտհէրնիմ, վը Թէաթրօճուլուգտա մէհարէթիմ պուլունուպ պուլունմատըդընը պիլմիմ։

Մէլանի. – Մէհարէ՛թ մի... է՛ն քիւչիւք բաբմադընաա գատար մէհարէթին վար սըր։ Գունատան պաչգա, խաթխատա ու գապըկնեէթին տէ օլմատա, կէնճ պիր դըզ, տայինա ալէմէ կէօրնմէյէն տիր, զիրա պու տանէտէ բէք չօղ մուհտաէնաթի հասըլ օլապիլիր։

Տինա. – Նէ՞ կիպի մուհտաէնաթի, թէ՛յղէ։

Մէլանի. – Պէն նէ՞ ահմէք խոՀէտիկիմի անլատօրում, կիւնիւն պիրինտէ վէ պէ՛յրի տէ եադրնաա հազդըյը օյտուդումու Թատանիդ խոսրէք, պանա խայր տուտաը օդուտաճադըն։ – Թէաթրօնու Թէ՛րք մի լիմ՛մէք, հա՛ հա՛. խյմէ պու է՛ն պիւեիւք ադըյըգյըդ սըր։ Գունատան դաՀթինաղար, Թէաթրօնու Թէրք լիմ՛տիքտէն սօնրա նէ՞ եադաճադըն։

Տինա. – Պէն չաղտա պուլունան տիկէր գըզլար նէ

*Եարբեւօրլար իսէ , պէն ոէ անը Եարաճաղըմ . Եանի չալը-
շաճաղըմ :*

*Մէլանի . – Գէլքի տիքիշ տիքճէքսին , Եախսա սիւղէ-
նի իշլէհէճէքսին :*

Տինա . – Իվվէթ , թէյզէ :

*Մէլանի . – Կիւնաէ օթուդ ... Եախսա չօդ չօդ գըրդ
... դաղանմադ իշի՞ն մի :*

*Տինա . – Նէ՞ չարէ , թէյզէ . գիագիր օլան՝ գիագիրճէ
Եարշար . պուռնաա ութանաճադ պիր չէյ իօդ տուր :*

*Մէլանի Բէրտօ , պու արա քէնտինէ պիր ադ չէքի-
տիւզէն վէրիոլ , շու վէճճ իլէ իգիաաէհէ ադադ իլլէոի .*

*— Գիր չօճուդու պիւհիւթմէք իշին , վիճուտինի վէ
ճանընը թէլէգ էթ , վէ օ չօճուդ՝ հիչ պիր շէյտէն մահ-
րում գալմանադ իշին , սէն քէնտինի հէր շէյտէն մահրում
գըլ , քէնտինէ վալիտէլիք էթ , (չունքի էն քիւչիւք սին-
նինտէն պէրի պէն սանա վալիտէլիք իթմիշիմ տիր ,) վէ
պուճա իհթիմամլարըն , զահմէթլէրին վէ ֆէտաքեարլըգ-
լարըն միւքեաֆաթընը ալաճաղըն վազըթ , պիւթիւն պիւ-
թիւն գաթը խամիա օլ : Շու հալտէ , տիմէք օլուր քի , պէն
քէնտի խանէմէ պիր եըլան , Եախսա Եանքէօր պիր
մախլուգ ալըպ , գաեըրմըշ վէ պիւհիւթմիւշիմ տիւր : –
Տինա , սէն պէնիմ ֆէնալըգըմա սէպէպ օլուեօրսուն , Գէն
իսէ , իհթիեարլըգ սինինիմտէ բահաթճա վէ մէհնաէն օլու-
նաճագ սուրէթաէ էօմիւր կէչիրէճէկիմի , կիւղէլճէ թէֆ-
րիշ խոիլմիշ պիր խանէմ , ալէա թաամլարըմ , նէֆիս չա-
բապլարըմ , պիր արապամ , վէ պագը թուալէթէ միւթէալ-
լիգ էշէամ օլաճաղընը խէեալ իսոիեօրսուս ...

*Տինա . – (Թէյզէնինին սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Հէր պուն-
լարը պէ՞ն մի սիդէ Թէատրիք իսէճէք իսոիմ :*

Մէլանի . – Շիւպհէսիզ :

Տինա . – Թէաթրօսա չալըշմադըմ մը :

Մէլանի . – Թէաթրօսա չալըշմադըա , Եախսա սայիր

*պիր վաարթա իլէ . օնաա պիր պէյիս Եօգ տուր : Մաամաէ ,
պէրը իթոիեիմ շէյլէրէ մալիք օլմադընան իսպարէթի իսի :
Հալպու քի սէն , պէնիմ խէեալաթըմը վէ արզուլարըմը
մահվ իսոիեօրսուն , վէ շու սէֆալէթի ալէմինաէն գուրթուլ-
մուս ոէյի զանն իթոիեիմ պիր սըրաաա , եիննէ պէնի օ
ալէմէ իլգա իլլէեօրսուն : Գու Եօլաա Եաշատըղըմ իսէ ,
արթըգ էլվէրիր , քէնտիմի էվին ոէօրսուճնիւ դաթքընան
սօգաղա աթըպ թէլէֆ օլմադըըը թէրճիհ իլլէրիմ :*

9

*Մէլանի Բէրտօ , մահիրանէ պիր հէեէճան վէ թէէ-
պէը իլէ պալէատէքի սէօզլէրի իրաա իսոիպ , պատէհու
իշի նազարիաթաան ֆիլիլիեաթա նազէ իթիմէք իւզրէ , հէ-
ման բէնիիրէհէ ատղրու գօշարագ , սիւրմէհէ սարըլըը :*

*Հէր նէ գաատար մէզալուրէնին իշպու հարէքէթի սըրֆ
կէօնթէրիշէէն իսպարէթ իսոի իսէ ոէ , Տինա Գլիւէ , գիեա-
ոէսիյլէ գօրդուպ , թէյզէսինին գօլունա սարըլըը , վէ օ-
ոանըն օրթասընա կէթիրտուէն ասնրա , թէսկին օլմանը
իշին Եալվարմաեա պաշլաոը :*

*Հալպու քի պունամըշ գարը , կիւեա սուի գաատ ֆիքր-
լինոէ իսպար իսէրէք ,*

*— Խա՛յր , խա՛յր , պէնի թաաավվուրումոան ալըգօյ-
մաեա չալըշմա ... գարարըմը վիրմիշիմ տիր ... Մաոէմ
քի սէնին նէ՛ գալըէն , նէ՛ ըուհուն վար տըր , մաոէմ քի
իւմիալէրիմի մահվ իլլէեօրսուն , վէ հէր Եալոէ կիւնիւն
պիրինոէ աճլըգոան էօլմէք լազըմ տըր , պիր ան էվվէլ*

էօմմէնի թէրճիհ խլէրիմ... Պիչարէ թէյզէնի թօբրաղըն ալթընտա կէօմիւքտէն սօնրա, անը տիւշիւնէճէք սէպէպին գալմազ..., Իչթէ, պէնիմ սանա իթթիհատիմ սօն ֆէտաքէարլըդ պու տուր։

Շու քիւչիւք մէնզարէնին նէթիճէսի մալիւմ տիւր։

Շէօյլէ քի Մէլանի Բէրտրօ, եէկէնի, քէնտիսինէ բարլադ պիր միւսթադպէլ հաղըրլամադտա օլան թէէաթրօ էօմրիւնիւ թէրք իթմէմէք, վէ մատամ որ Սէն-Անկօնուն խանէսինտէ գօմէտիա իճրասընա հաղըրլանմադ, վէ պու սուրէթլէ մէզքիւր բարլադ միւսթադպէլի տահա ղիեամէ մուհադդադ գըլմադ չարթըյլա, եաշամաեա րուի րիղա կէօսթէրտի, վէ մէզպուրէ պուննամըշ գարը մադսէտինէ էրտիկինտէ, հէր վագըթ քի հէյեէթինի քէսպ պիրլէ, սուֆրաեը հաղըրլաեըպ, կէթիրտիկի թաամլարը վէ իչկիլէրի տիւզտիւ, վէ սուֆրանըն գարշըսընա կէչիպ, մէճուտ թաամլարըն վէ իչկիլէրին իչ բայընը եալընըդ քէնտիսի թիւքէթտիքտէն սօնրա,

— Իչթէ, չիմտի քէնտիմի պիր աղ պուլտում. հայտէ, գըզըմ, հաղըր օլտա թէէաթրօեա կիտէլիմ, տէտի։

* * *

Տինա Գլիւէ բէտէրինի վէ վալիտէսինին թանըմըշ օլտուղունու ասլա խաթըրըմամադտա իտի։ Մէզպուրէնին էպէվիյնի, ուֆագ թաճիրլէրտէն օլուպ, իչլէրի միւսայիտ կիթմէմիշ, վէ գըզլարընըն տէօրթ եաշընտա օլտուղու պէմանլարտա թէրքի հաեաթ իթմիչլէր իտի։

Տինանըն եէկեանէ խըսըմը օլարադ, Մէլանի Բէրտրօ նամ իհթիեար գըզ պուլունուպ, պու գըզ, քէնտի խանէսինտէ շէրիճաթլիքլէ մէչղուլ օլտուղու կիպի, կիճէլէրի տախի Ցէլպանան-Գոմիք նամ թէաթրօնուն լօժլարը գաբուտունու այմադ խըզմէթինի իյիճա իտէր իտի։

Բէտէր վէ վալիտէսինին վէֆաթըյլա, Տինա էօքսիւդ

գալտըղընտա, Մէլանի, մէրհամէթլինտէն նաչի տէյիլ, իլլա միւսթադպէլէ իւմիտ իտէրէք, օ գըզճըղաղը գաղուլ իթտի, վէ պու սըրատա, մէզպուրէ չօճուղու պիւեիւթմէքլիք, քէնտիսի իչին պիր պար օլմահճաղընը, վէ պիր գաչ սէնէ սօնրա իտի, պու չօճուգ պիւեիւմէքլէ, պէպէմէլիք իտէճէկինտէն, քէնտիսինին բահաթճա եաչատապիլէճէկինի տիւչիւնտու։

Տինա, պէչ եաչընտա օլուր օլմազ, բահիպէ գաղընլարընն մէքթէպինէ կէօնտէրիլէրէք, թալիմ ու թէրպիյէ իպթիտաիյէ վէ էսասիյէսի թահսիլ իթտի։

Մէրգումէ՝ օգումադ, եաղմադ, վէ հիսսապա մախսուս պագը էսասլա պէրապէր, տիքիչ տիքմէք վէ սիւզգինի իչլէմէք տահի էօյրէնտի։

Տինա՝ զահմէթ գէքի օլտուղունտան, ազ վագըթտա ֆէվգէլատէ իլէրլէյէ։ – Պու չօճուգ մէքթէպտէն ավտէթինտէ, թէյզէնի, ադչամլարը պիրլիքտէ թէէաթրօեա կէօթիւրիպ, քիւչիւք պիր գանապէտէ օթուրթտուղուն, վէ Տինա իսէ, ալէտէվիյէ օրատա ուէուր իտի։

Մէլանի Բէրտրօնուն խըզմէթ իթտիկի թէէաթրօտա ախլէպը համիտէյէ զայըբ մուվաֆֆըգ օեուննալար օյնանըլըպ, սուի ախլէպլէ մուհթաալըֆէ պիր թադըմ կիւզէլ գըզլար վէ գադընլար, պու թէէաթրօտա իճրատի մէհարէթէ միւսաարատաթ իտէրլէր, վէ պագը տէլիպանլըլար իլէ մէրգումանի օեուննճու գադըն վէ եա գըզլար արատընտա մուխալիրլիք խըզմէթինի իյիճա իտէն լօժ մէմուրլարը տա, պու եիւզտէն խայլի միւսթէֆիտ օլուրլար իտի։

Պու գատարճըդ մուխիմմաթտան, Մէլանի Բէրտրօնուն նէ կիպի ախլէպ սահիպէսի օլտուղու անլաշըլըբ զանն իտէրիդ։

Մէլանի, տէօրթ սաթըրտան իպարէթ պիր պէյիթթի պիլէ լաեըդըյլա թէղաննի իթմէքտէն ահիդ պուլունան պիր թադըմ թէէաթրօ օեուննճու գըզլարը իչին միւքէմմէլ

արագալար պէքէտիկինի կէօրմէքէն, հէր կիւն, քէնտի քէնտիսէ,

— Էկէրչի պահթըմ եավէր օլուր տա, Տինա կիւղել պիր գըզ օլուր իտի, անը ադթըրիս իտէճէհիմ, վէ ադթըրիս օլտուրտուհտա, իհթիհամլըդ կիւնէշէրիմտէ հիչ պիր շէյ-տէն մահրում օլմամտադ իւզրէ պիր եօլ թութաճաղըմ, տիմէքտէ իտի։

Ֆիլվադը Տինա կիւղել պիր գըզ օլտու, վէ թէյզէ-սի տէ, ճնտան ոճնրա, անը թէսաթրօճնուն պիր թարաֆընտա ալրագաճադ եէրտէ, քէնտիսինտէ թէսաթրօճուլուդ արզուտու հասըլ իմմէք իւզրէ, հէր ադշամ օֆնանըլան մէնզարէեի սէյր ու թէմաշա իմքանիր իտի։

Ֆիլհագըգա պու արզու, կէնճ պիր գըզ հալինի քէտա իմմէք իւզրէ պուլունան օչաճուդտա հասըլ օլմազէ, իս-թիտատ ու գապուլիյէճէք թարաղընա կիրտի։ Շէօյլէ քի, ազ վադըթտա, Տինանըն, թէսաթրօ սահնէսինտէն զայրի արզուտու պուլունմաեըդ, չու գատար քի, թէյզէսի, ա-նը, այըգմէչրէպ օճունալարա ալըշտըրմադ վէ օ եօլտա րօլ-լար իճրա իմքանիմէք իսթէտիկի հալտէ, Տինա, ատամ վէ գօմէսի օճունալարընա մէյիլլի իտի, վէ էօյլէ այըդ սայըդ էլպիսէէլէր իլէ մէվգըի թէմաշաեա չըդմադ իսթէմէմէքտէ իտի։ Հաթթա էլտէ իտէկէլտիկի պազը օճուն քիթաալա-րընտան, անճադ քէնտի ախլէագ ու թաալիեաթընա մուվա-ֆըդ օլան րօլլարը թալիմ իտէր իտի։

Տինա, օն ալթը եաշընտա օլմասընա պիր այ գալմըշ օտուդու հալտէ, իլէ աէֆա, Պէլվիլ թէսաթրօսունտա ֆէվգէլատէ մուվաֆֆագըյէթլէ իճրաի մէհարէթ իմ-տի։ — Մէրգումէ, պիր սէնէ զարֆընտա մէզքիւր թէսաթ-րօտա եիկիրմի գատար րօլ իճրա իմմիշ օտուդու հալտէ, Ասքադի նամ օճունուն իճրա իտիլէկէլտիկի պուլվար թէա-թըրօսու միւտիրիեէթի թարաֆընտան դիեատէ իւճրէթլէ թուքթուլտու։

Պունտան էօթէյի մալիւմիւմդ օլուպ, շէօյլէ քի Մէ-լանի Բէրտրօճնուն՝ կէրէք բրօվատա վէ իճրաի լուպիեաթա կիթտիկինտէ, վէ ավտէթինտէ, վէ կէրէք տախիլի թէսաթ-րօտա վէ խանէսինտէ, մէզպուրէ գըզը ասլա եաշընըդ պը-րագմադ իսթէմէմէսինէ կէլինճէ, պէէրի օգուեանլարը-մըդ՝ պու գատար տիդգաթըն սէպէպինի անլամըշլար տըր։

Մէլանի Բէրտրօճնուն՝ Տինանըն ֆաղիլէթի վէ ախլէա-գը իւղէրինէ պու մէրթէպէ սատըդ պիր պէքճի մադա-մընտա իճրաի նէզարէթ իմմէսի, պիդդաթ ֆաղիլէթինին վէ ախլէագընըն մուհաֆազասը մադսէտինէ մէպնի օլմա-եըպ, իլլա օ ֆաղիլէթտէն վէ ախլէագտան վազթը մուս-նասիպինտէ լաեըգըյլա իսթիճֆատէ իմմէք մադսէտիյլէ իտի։

Վադտա պէօյլէ պիր հիսսէրն չայէտանը նէֆրէթ վէ իդրահ օլտուդու մալիւմ իտէ տէ, էսէֆ օլունուբ քի, զէ-մանէմիզտէ պու եօլտա հիսսէլար տէրքէար օլմուշ տուր։ Նիչէ վալիտէյնը, հէմտէ հադըդի վալիտէյնը, ախլէագ պօղուդլուղունուն եաէրընըդ օլտուդու չու ալէմտէ, քէնտի գըզլարը հադգընտա մէքրուհ եօլլարտա վաստթա օլ-մադտա, վէ էլ ալթընտան, այշադճա բազարլըդա կիրիշ-մէքտէն ասլա ար ու հիճապ իմմէմէքտէ վէ վիճտանէն միւդթարըդ օլմամադտա տըրլար։

Լաքին համտ օլտուն քի, Մէլանի Բէրտրօ, Տինանըն վալիտէսի տէյիլ իտի։

Փէօքլէրի էթրաֆընտա պիր թադըմ սատ վէ մուգիրը օթլուգլար մէվճուտ օլմադլա պէրապէր, նիչէ զամպագ-լարըն նէչվ ու նեւմա պուլտուդլարը, վէ հէր կիւնտա լէ-քէտէն արի ղօնչէլէրինին՝ պադանլարտա հայրէթ պախշ իմ-տիքլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր։

Իչթէ Տինա տէտիկիմիզ օլ կէնճ գըզ տախի պու զամպագլարտա թէչպիհ օլունապիլիր, վէ զանն իտէրիզքի, պու թէչպիհ դատար հիչ պիր թէչպիհ հադդը օլմամադ։

Տինա Պլուէ, հէր նէ գատար պօղուգ պիր ալէմ իչինէ եաշամագտա իտի իսկ ատ, մէլէք կիսպի քագ վէ պիկիւնան պիր գըզ իտի։ Ետ գատար քի թէաթրօ էօմրիւնէ մախատա իֆրամէ սերպէսթիյէթի իչինէ եաշատըղընտան, ֆէնալըղը կէօրմէմէք իւզրէ կէօղէրինի գապաճատանտան պէրապէր, պու ֆէնալըգ քէնտի ըուհու իւզէրինէ հիչ պիր լէքէ հասըլ իմմէդ իտի։

Եուրաթը թէէմին իտէալիսթիդքի, թէաթրօ սահնէլէրինէ էօմրիւնիւ կէչիրէն իչպու Տինա Պլուէնին ախլէագը մէմատուհէտի, զաեէթ մատարուֆ վէ միւթէպէր կիճէլի կիւնտիւզիւ մէքթէպլէրատէն չըգան գըզլարըն ախլէագը մէմատուհէնտէն տահա զիեատէ միւքէմմէլ իտի։

Մէլանի Բէրտրօ իտէ, եէկէնինին պու ախլէագընը պիլտիկինատէն, մէղպուբէնին մուխաթապալը պիր հարէքէթատէ պուլունապիլէճէկինատէն վէսվեսէ իմմէդ իտի իսկ ատ, քէնտի զիեիամինճէ տահա զիեատէ թէհլիքէլի պիր հալատէ պուլունապիլէճէկինատէն, եանի պիրտէն պիրէ գալպինտէ աթէչի աչգ ու մուհապպէթ հասըլ օլապիլէճէկինատէն տիւչարը վէսվեսէ օլուր իտի։

Պինապէրին պու նագըրէ գատըն, էլի եաչընտան աշաղը օլմանտան հիչ պիր միւէյիֆէ, հիչ պիր զաղէթաճըեա, վէ նէ՛ տէ թէաթրօլարտա կէնճլիք րօլլարընը իճրա իտէն ճալիպ տէվիգանըլըպտա, Տինանըն եանընտա եագլաշմալարընտա միւսաատէ իմմէդ իտի։

Մէլանի Բէրտրօ, Բարիս էօմրիւնիւն ախլէագ պօղուգլուղունու բանտա պիլտիկի ճիհէթլէ, Սօսէ սօգաղընտա իղտիվաճ տելլալըղը իմմէդ իւզրէ աչըլմըչ օլան իտտարէխանէնին մագսատինէ տէրհալ վագըֆ օլատ։ Շէօյլէ քի եաղընըղ պէշ տագըդա կէօրիւշմէքէ, Մէլանի, մատամ տը Սէն-Անկօնուն հագըդի տէեէրինի բէք ալէտ թագտիր իմտիկի կիպի, Պաթինէօլ պուլվարընտա մուգատտէմ էպէլիք իմմիչ օլտուղու օգուեանլարըմընդըն էլպէթթէ խա-

թըրընտա պուլունան օլ գատըն տախտ, Մէլանինին նէ կիպի մախլուգ իտտիկինի տէրք իլլէտի։

Իշպու իբի սէչմէ թատիեատթ սահիպլէրի, պիրի պիրինին տեար վէ տէեէրինի անլատագըղտա զաեէթ միւսթատյիտ օլտուգլարը ճիհէթլէ, եէկտիկէրինատէն իսթիֆատէ, վէ պիրի պիրինի իղֆալ իմմէքպիկի թատիմ իլլէմէքտէ իտտիլէր։

Պու իբի ալչաղըն ատատընտա, Տինա Պլուէնին հալի նիճէ օլաճագ իտի. իչթէ պուրատընը իլէրուտէ հէքեատմիչ անլաթաճագ տըր։

10

Սաաթ իբիեէ օն տագըդա վար իտի։ Մատամ տը Սէն-Անկօ, իդատէթկեահընտա, քէնտի իշ տայիրէսինտէ, պիեիւք պիր գօլթուգու իսկէմիլէտէ օթուրմուշ օլուպ, գարշըսընտա, պիրի տուլ գատընտար իլէ մատմուազէլլէրէ, վէ տիկէրի էրքէքլէրէ մախատա իբի պիեիւք աէֆթէր պուլունտուղու հալատէ, չըգան հաֆթանըն հասըլատընը հիսապ իմմէքտէ իտի։

Սաաթ իբի վուրտուղունտա, մատամ Անկօ, գարշըսընտաքի չանը չալմազլէ, պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրտի։

Մատամ Անկօ. – (Պու խըզմէթքեարա.) Ժօ՛զէֆ, Մ. Թամէրլանա աէօյլէեինքի, պուրատա կէլսին. քէնտիսիչէ կէօրուշմէք իսթէրիմ։

Օն տագըդա ատնրա Մ. Թամէրլան կէլտի։

Օգուեանլարըմընդըն մալիեամիս օլտուղու իւզրէ, Մ. Թա-

մէրլան՝ թէաթրօտա, մատամ Անկօնուն լօժունտա կէօրմիշ օլտուղումուզ սարը բալթօլու ատէմ խոխ. եախօտ, մէզպուրէնին պաշլըճա մուավինէ օլմուշ օլան Սարիօլ տէտիկիմիզ խապխա խոխ։

Թամէրլան. – Նէ՞ էմրինիզ վար տըր։

Մատամ Անկօ. – Աշադքի գաթա էնինն վէ ճամըն արտասընտա տուրուն։ Վան Աբթօֆ թամ սահաթ իբիկէ չարեէք կէչէրէք, եանի ծն տադրգատան պուրաեա կէլէճէք տիր։ Աբտալաբընը կէօրիւր կէօրմէզ, արտալա գաբուտունու աչտըրըն քի, օրատան կէչսին... Տիդգաթ խոխն, վէ սայիր թէննափնլէրիմի տէ ունութմաճըն։

Թամէրլան. – Խա՛յր, մատամ, սիզ միւսաֆիրինի օլուն, թէննափնլէրինիզի ունութմամ։

Մատամ Անկօ. – Վան Աբթօֆ արտալատան էնինճէ, քէմալը հիւրմէթլէ գօլթուղունուզու թագտիմ խոխ, քէնտիսինի պիւեիւք սալօնա կիրտիրին։

Թամէրլան. – Ինմինիզ պու գատա՞ր մը տըր։

Մատամ Անկօ. – Խա՛յր, սահաթ իբի պուչուգտա, կէչէն կիւն կէլէն պիդիմնիզ սուրահաթը մատամուազէլ Մէլանի Բէրտօեա տահի պէգլէեօրում։ Լաբին պու տէֆա քէնտիսի եալընըզ կէլմէեիմ, եէկէնի օլան վէ Աբտալի նամ թէաթրօ օեունունտա իճրահի մէհարէթ իտէն մատամուազէլ Ջինա Գիւէէի տէ պէրտալէր կէթիրէճէք տիր։

Թամէրլան. – Քէնտիլէրինի տէրհալ եօգտըր չէդտուտըմ մը։

Մատամ Անկօ. – Ինմէթ, գաղաթ կէլտիքլէրինի պատնա խապէր վիրտիկինիզ միւտտէթ զարֆընտա իչ օտատա օթուրտունըտ։ Մատամուազէլ Անիթաեա տահի իսթատ իտմէն քի, իլք խապէրիմտէ, պու սապահ քէնտիսինէ պէեան իսթտիկիմ մատամէէ հազըր օլսուն։

Թամէրլան. – Ինմէլէրինիզ պիթտի՞ մի։

Մատամ Անկօ. – Ինմէթ. հայտէ իւժէն, (Մատամ

Անկօ մէրդումուզ պու խոխմէչ թէամիմէչ խտէր խոխ.) սիզի կէօրէճէիմ։

Սարիօլ եախօտ Թամէրլան, մատամ Անկօնուն ուղաթտըղը էլի իչի տէֆա պուս իսթտիքտաէն սօնրա տիշտըը չըդտը։

Գիր գաչ տադրգա կէչտիքտաէն սօնրա, արտալա գաբուտունուն աչըլտըղը, վէ գիր արտալաներն իչէրի կիրմէսինի միւթէագրըզ գաբանտըղը սէտտաը իշտիթլտի։ – Մատամ Անկօ, օթուրտուղու իսկէմլէտէն գալգըզ, գիր աչինէնին գաբչըըընա կիթտի, վէ պաշընը վէ աաչլարընը տիւղելթտիքտաէն սօնրա, կէլէճէք միւսաֆիրին մուվաֆըղէթինէ, պիւեիւք սալօնուն պաշլըճա գաբուտունտա պէքլէտի։

Վան Աբթօֆ, գիր գօլթուղունտա տէյինէք վէ տիկէրինտէ Սարիօլուն գօլթուղու օլարագ, ահէսթէ ահէսթէ վէ զաեէթ զահմէթլէ նէրտիվէնտէն չըդտը։

Պու իհթիեար, Աբտալի նամ թէաթրօ օեունունուն իլք տէֆա իճրա խոխլտիկի սըրտատա, օգուեանլարընմըղա զաթէն թանրթմընը օլտուղումուզ իւգրէ, ֆիւք ու ֆիճուրլէ կէչիրտիկի էօմիւր իճատընճա, եիւղիւ պուրուչմուշ, կէօզլէրինին աթէչի սէօնմիւշ, վէ տոտաղը սարդըմընը քիմսէ խոխ։

Մէրդում, սալօնուն գալընն հալընընա սեաղընը պատթընընտա, պիւեիւճէք գիր նէֆէս ալարագ,

— Նէ՛ գատար եիւքսէք իմիշ, տէտի։

Մատամ Անկօ. – Հօշ կէլտինիզ, ադիդիմ միւսիւ, ֆէվդէլատէ սահընընթղընըա թէչրիֆինիզէ պէքլէեօրտում։ – Զդգարընընը Նէրտիվէնին գաեէթ եիւքսէք օլտուղունու պէեան խոխեօրտունուզ, ֆագաթ օն գիթը գատէմէն իսպարէթ տիր։ – Իչճա իսէրիմ, օթուրունուզ. չու գօլթուգլու իսկէմիլ եուսհագ տըր, – Միւսհան Ալա՛հ աիմանընը նէ՛ գատար կիւղէլ տիր. նամուտում իւզերինէ

եէմին խաէրիմ քի, կիւն պէ կիւն գիեատէ կէնճլէշիեօրսունուզ։

Վան Արթօֆ. – Ան՝ արթօֆ, պու լաֆնա գուլագ ասմաեօր կիսալի կէօրիւնէրէք, քէնարի իչին կէօսթէրիլէն գօլթուդլու իսկէմճլէկ, վիճուտունին աղբրլըղընատան նաչի էրէյիճէ զահմէթլէ օթուրսուս։

Մատամ Անկօ. – Ագիզիմ միւսիւ, սիզէ պիր շէյ առնատալիճիմիեիմ. իչէճէք պիր շէյ իսթէ՛ճիսինիզ։

Վան Արթօֆ. – Ճէնա օչմազ։

Մատամ Անկօ. – Ճադաթ նէ՛ իսթէրսինիզ. պիր բէք-սիմատ իլէ պիր քիւչիւք գատէհ ֆաէրէա չարսաղը՛ մը, լիմոնաթա՛ մը, պիր ֆլինճան չա՛յ մը, եօղսա պաչդա պիր շէ՛յ մի։ – Էվէտիզ՝ էմրինիզէ թաապի տիր, նէ՛ արզու պու-եուրուր իսէնիզ, պիլսինիզ։

Վան Արթօֆ. – Ւօսիւս քօնչ իսթէրիմ։

Մատամ Անկօ. – Բէք իչի, չիմնի հադըր օլուր։

Մատամ Անկօ, իգթիզա իսէն էմնի վիրտիքսէն սօնրա, քէնարի, մէզբուր սահիպ սէրվէթի իհթիեարըն եա-նընտա օթուրսուս, վէ սէսինի եավաչլաթարագ,

— Սիզին իչինիզէ մէչղուլ օլուեօրում, տէյինճէ, իհ-թիեարըն սօնուգ օլան կէօզէլի տէրհալ քարլատը, վէ պատէհու մէրգումէ, քէլամընա տէվամ իսէրսէք, – Հէր շէյ սըրասընտա ճէրճեան իսթիօր, եախօտ ճէրճեան իս-տէճէկինէ էմնիյէթի գամիեէմ վար տըր, տէտի։

Վան Արթօֆ. – (Քէպէսսումէ.) Բէք իչի։

Մատամ Անկօ. – Գինիրսինիզ քի, ագիզիմ միւսիւ, պէն, հիչ պիր վագըթ, ճիտտի պիր սէպէպ օլմասընընճա, սիզի եէրինիզտէն գալմըրըպ պուրսաա գատար կէթիրմէկլիկէ ճէսարէթի իտէմէմ։ Պու խուսուսա սիզտէ թասաիդ իսէր-սինիզ, տէյինճ մի։

Վան Արթօֆ. – Էվէտէթ։

Մատամ Անկօ. – Գիր չարնէճէք սաաթնա գատար, պէ-

եէնահիինիզ օլ ատպաեր գըզ, քէնարիմնէ վալիտէյիք իտէն, վէ իւզէրինէ, չայճանը թէհայնէսը սուրէթլէ իճրաա նէ-զարէթ էյլէմէն թէյդէսիլէ պիրլիքտէ պուրադա կէլէճէք տիր. – Պու գըզ՝ ան պէշ գաչընա կիրէլիսէն պէրու, նէ՛ կիւնահուզ վէ նէ՛ կիճէ, պիր սուպղըգա պիլէ գալըն-նըզ գալմամըշ տըր։ – Թէսաթթօնսուն դուվվալէրինատէ պիլէ, թէյդէսի կէօրկէ կիսալի մէրգումէտէն այրըլմամաօր։ – Ա՛հ, միւսիւ, պու էօյլէ սահ ֆաղիլէթի սահիպէլէրինատէն օլմա-եըդ, թէէմին իսէրիմ քի, մադամատ ֆաղիլէթի սահիպէլէ-րինատէն տիր։

Վան Արթօֆ. – (Կէօղլէրի տահա պիեատէ գըղպայա-դաղ.) Քէնարիսինի կէօրէճէ՛քմիեիմ։

Մատամ Անկօ. – Հա՛յ հա՛յ։

Վան Արթօֆ. – Քէնարիսինէ կէօրիւչէճէ՛քմիեիմ։

Մատամ Անկօ. – Շիմնիկլիք օ մէսէլէյին տէ՛յիլ տիր։

Վան Արթօֆ. – Նի՛չին։

Մատամ Անկօ. – Պունուն իչին պուղը սէպէպլէր վար տըր։ – Էվվէլ էմիրտէ պու գըզ պուրսաա կէլմէմինտէ, պու եօլսա հիչ պիր շէյ մէտուլ իսթմէեօր։ – Պիլիսինիզմա՛, աղիզիմ միւսիւ, օ սինտէ օլան գըզդըր, հէնուզ չօճուգ սաեըլըբլար, վէ ագըլլարը ֆիկիրլէրի՝ բօսանըպտա կէօ-րինէն թասաուվուրպար իլէ մէմլու պուլունուր։ – Իմտի, օլ կէնճ գըզը, նայիլ օլաճաղը սաաաթի ու իգդալէ ալըշ-ադրմադ իւզրէ, էվվէլճէ քէնարիսինի հադըրլամադ լազըմ տըր։

Պու ասա Վան Արթօֆտան սիմասընտա էսէրը մահզու-նիյէթի կէօրինտիւկինէն, մատամ Անկօ, շու վէճհ իւ-զէ իֆթատէսինէ տէվամ իսթի.

— Խա՛յր, խա՛յր, տուչարը իգթիրսադ օլմասընըն։ Պու խուսուսատտա մուվաֆֆադըյէթիմիզէ պէն մէսուլում. անճադ պիր ադ սադար վէ գինատէճէ էմնի պատիրէյի լա-զըմ տըր։ – Իչիճէ միւսիւ, բօնչունուզ կէլտի. պունու իւ-

չին վէ պէնի տինլէեին . . . Տինա Գլուէ սիզի կէօրմէեէճէք, ֆագաթ սիզ անը խոթէտուկինիզ կիսի կէօրէճէքսինիզ։

Վան Արթօֆ . – Նա՞սըլ։

Մատամ Անկօ . – Գիր աղտան անլաեռաճաղընըզ վասըթա իլէ, Շէօյլէ՞ք, կիւզել պիր թէրթիպ տուշունմաշիմ՞ք, պու սաեէտ ժէզպուրէեի սէյր խոէպլիմէ՞քլէ մահզուզ օլաճագընընըզ, Շու դատար՞ք, արիզ ու ամիդ տուշունէրէ՞ք, Տինա Գլուէ հադդընատաքի մուհապէթինիզին՝ ճիատի վէ մազպուրէթ պիր մուհապէթ օլուպ օլմատըղընը անլատագ խոթէրիմ։

Վան Արթօֆ . – Գէն քէնատսինի խոթէրիմ . . .

Մատամ Անկօ . – Բէ՞ք ալէա, լաքին խոթէմէ՞ք վար, խոթէմէ՞ք տէ վար . ազիզիմ միւսիւ, գէն, սըրթի քէյֆի իշլէրինէ մուսաէնէթ խոէմէմ՝ Վիճտանըմ, աչըգտան ասչըզա չունու սիզէ սէօյլէմէ՞քզիկէ պէնի մէճպուր խոմէ՞քտէ տիր . Եանի պէօյլէ պիր խոպուինէ, Եալընըզ պիր քէյֆէ թապի օլմագլըզա լաեըզ տէյիլ տիր։

Վան Արթօֆ . – Նէ՞ տիմէ՞ք խոթէտուկինիզին անլաեռամաեռում։

Մատամ Անկօ. – Միւֆթին մէրթէպէ սէրահաթէն ֆիքրիմի սիզէ անլաթաեըմ։ – Գիլիրսինիզ քի, գէն, էվլէնմէ՞ք խոթէեէնլէրէ վասըթա օլմագլըզ խըրմէթինի կիֆա խոէրիմ։

Վան Արթօֆ . – (Ուժուզլաըընը չէքէրէ՞ք .) Գէն էվլեիմ . . .

Մատամ Անկօ . – Էվլի օլուզունուզու պիլիեօրում. լաքին էվլիլէ՞ք վար, էվլիլէ՞ք տէ վար։ Ուժումէն մայիմ՞ օլան ախլէագըմ իճապընճա, միւտուէթի ազ էվլիլէ՞քլէրէ վասըթա օլամամ։ Գիլաքիս ինանճա զաաֆէթլէրը հադդընատաքի միւսամհամ մուճիսինճէ, հադըգի պիր գալատէն չըգան սէտաեա, մահզա պիր քէյֆ վէ կէչիճի պիր արզու նէթիճէսի օլմատըղընտա, դուլագ ատմագ վազիզ

ֆէսիլէ քէնատմի միւքէլլէֆ թանըըրըմ։ – Նէ՞ տիմէ՞ք խոթէտիկինիմի, զանն իտէրիմ՞քի, անլաեօրսունուզ։ – Գիր մահհէլլատ, քէնատ ժէչրու զէվճէնիզ օլարագ պիր մատամ Վան Արթօֆ պուլունատուզունու պիլիեօրում. լաքին մատմուազել Տէժարտէնի տէ, զէվճէնիզ մագամընատա ատտ իտէրիմ։ Անճագ պուննունըա օլան իրթիպաթ ընըզ, չէօղուլէպիլիր պիր սուբէթտէ տիր։

Վան Արթօֆ . – Բաղրթամըզ չէօղուլմէ՞ք մի։

Մատամ Անկօ . – Էվվէէթ . լագըրտը պէյնիմիզտէ, մատմուազել Տէժարտէն՝ սիզէ չէրչէֆ կէթիրիր պիր մահալուզ տէյիլ աիր։ Գունատան դաթինագար, էկէրչի պագը ֆատըլճըլարըն րիվաեէթի տէ սահիհ խէ, պագէն հադդընըզատա զաեէթ չիատէթլի տավրանըր իմիշ։

Վան Արթօֆ . – (Գաչընը էեէրէք .) Գէնի տէօեէր։

Մատամ Անկօ . – Իչթէ, կէօրիւեօրսունուզ ա՛. սիզին կիպի զէնկին վէ սէվիլմէեէ լաեըզ պիր ատէմին տաեագ եէմէխ ասլա եագըշմազ։ – Շունու սիզէ սօրաեըմ՞քի, սիզին, օգըզ իլէ միւնասէպաթընըզը պագի սադլամանըզա նէ՞ սէպէպ վար տըր։

Վան Արթօֆ . – Սէպէպ՝ ալըշմադըզ վէ էլմասլար տըր։

Մատամ Անկօ . – Վիրտիկինիզ էլմասլարը տիմէ՞ք խոթէեօրսունուզ . . . անլաեօրում։ Հալպու՞ք սիզին տիկէր էլմասլարընըզա վար տըր, – Հասըլը, խիւլասայի իֆատէմի սիզէ սէօյլէեիմ. սիզին իլէ Տինա Գլուէ արասընատաքի իզտիվաճ, պիւեիւ՞ք պիր զաթ իլէ ատի պիր ֆամիլեաեա մէնսուպէ պիր գըզ միեանընատա ադտ օլունան իզտիվաճլար գապիլինատէն օլապիլիր։ Տինա՝ իլ՞ք պահար տիմէ՞ք օլմադլէ, գըզ մէվհիմինի արգատա պրոգրամաը թապիի տիր, Բարիսին է՛ն տիլպէր վէ պիկիւնահ գըզը, իւնվան վէ իմթիեազ ճիհէթիլլէ մատմուազել Տէժարտէնին եէրինէ կէչմէլի տիր . պաշգա տիւրլիւ օլամազ։ Գու իֆատէմէ եա

մուֆֆիֆագոմ իմմէլիսինիզ, ետքօտ օ սէվտանըզան ֆարիզ կէլմէլիսինիզ։

Ինթիթեարըն ևիւզիւնատ էսէրը թէրէտուխա աշխատըէն կէօրիւլտիւկիւ կիսի, սայլարընըն քէօքլերի տակի սօղուգ պիր թեր իլէ ըզանմըշ իտի։ Մատամ Անկօ, չու եօլտա քէլմընա տէվամ կյլէտի.

— Սիզ պու մէսէլէեի, իշտու նօգթաի նազարատան միթալէա իմմէեիզ, հէմ սիզի ճէլզ իտէն կէնճ գըզը էլտէ իմմէքլիկի, հէմտէ սիզի գօրդուխան մաշուշլանմըշ գըզտան այրըլմանընը տիւշինմիշսինիզ։ – Հալպու քի պու օլտաղ։ Անճագ, ատճէլէ իտէճէք պիր սէպէպինիզ օլմատըղընատ, իմթէտիկինիզ գատար տիւշինիւն, վէ պիր սատթա տէկին գարարընըզը պանա պիլտիրին։

Վան Արթօֆ, ատլա մանէատըզ պիր թարզտա պաշընը սալլամըշ էքէն, սալօն գարտուլարընատ պիրի հավաշճա չալընատը։

Մատամ Անկօ. – Կիրինիզ։

Սարիօլ. – Մէօյլէսինկինիզ գատընտար կէլտիլէր։

Մատամ Անկօ. – Գէշ տագըգատան պուրատա կէթիրին։ (Վան Արթօֆա իմիատպէն.) Անլէր տիրլեր, գօլթուղումա կիրին վէ կէլին։

Սատըգ էպէ գատըն, սալօն վէ իտարիճի սօֆտա իլէ իրթիսպատթարը օլան, ֆագատ գարտուլարը հէմտան կէօդէ կէօրիւնմէզ պիր թարզտա պուլունան միւզէյէէն քիւչիւք օտատարատան պիրինէ մէրդում իմթիհարը կէօմիւրտիւ, վէ քէնտիսինէ պիր գօլթուգտու իսկէմլէ իրտահէ իտէրէք,

— Գունատա օմուրունուզ, տէտի։

Գատէհու մէզպուրէ, սալօնա նազըր օլմազ իտըր, օն քարա էնլիլիկինատ իչի ուճաղ տէյիկին պէնտազ մատէնտէն ևարըլմըշ դարտադարընը այտրատ,

— Իչթէ, սիզին բատատանէնիզ պու տուր. պուրատան, սալօնատաքի վազըալարը կէօրէմիյէր, վէ իտիլէճէք

սէօզլերի իչիտէպիլիրսինիզ։ Ֆագատ սադրն էօքսիւմէեին։ Եանընըզտա ատատէթմատէ, ումարըմտի դարարընըզը վիրմիչ օլուրտունուզ, տէտի։

Մուտխարէն մատամ Անկօ՝ Մէլանի Բէրտրօեու վէ Տինա Գլիւէեի պուլմատ իւղրէ, իմթիհարըն նէզտինատէն մուֆարատաթ իթտի։

11

Օ կիւնիւ Մէլանի Բէրտրօ, մատամ Անկօատան ալմըշ օլտուղու պէչ ատէտ լուի ալթունատն պիւեիւք դըսմընը, քէնտի թէզեինաթընա սարի իտիպ, Հալպուքի Տինա Գլիւեէ, հէր վադըթքի կիսի զաեէթ ատատէ կիեինիպ գուշանմըշ իտի, վէ թէյզէսինին ատճիպ վէ զարիպ գըեատճէթինի կէօրմէք իսթէմէմէքտատէ իտի իսէ տէ, պունատան սօսլաեը սըդըլմազատան քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտատէ իտի։

Մատամ Անկօ, պու արա թամէըլան-Սարիօլուն պիւեիւք սալօնա կիրտիրմիչ օլտուղու միւսաֆիրլէրինի իսթիզալ իտէրէք, վէ Մէլանի Բէրտրօնուն դուրու էլինի սըդարագ,

— Ազիզէմ մատամ, սէօզինիւզ մուճիպինճէ, թամ վադթինատէ կէլտինիզ, տէտի, վէ Մէլանի՝ մատամ Անկօեա մուզատակէլէթէն քէմալը իլթիֆաթ արզ իթտիկի սըրատա, սատըգ էպէ գատըն Տինաեը պուս իթտի, վէ պատէհու մէզպուրէնի կիչճէ կէօրէպիլմէք իւղրէ, պիր գաչ ատրմ կէրիլէճէէրէք, զաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ շուսէօզլերի սէօյլէտի.

—Ա՛հ մնա՛ս մնաս ողջ, հազըդիթէն սիղ պիր մնաղղեղ խաղինէ, պուլունմազ պիր ճէվհէր բարչա իմիշեինիզ, եա-դընտան սիղի կէօրիւպ հայրան օլմազ մէրադընտա իտիմ։ – Թաթլը վէ տիլպէր տօսթում, սիղի, պուղնտան ադամ, եէնի թէսաթրօ օճուղնուղնտա կէօրմիւշ, վէ ալգըշլամըշ իտիմ. պանա օլ գառար միւքէմմէլ կէօրիւնմիւշ իտինիզ քի, հէր հալտէ թէսաթրօնուն դիւեալարը վէ սահնէնին թէղէննաթը, սիղին կիւղէլլիկինիզի արթըրմազտա օլտուգլարընը զանն իտիւօրտում... Ֆէնոտի քէնտիմէ, «Ոու օլուր չէյ տէյիլ տիր, տիւնեատա պու գառար միւքէմմել տիլպէրլիք օլմազ» տիւօրտում։ – Ցադաթ տիւրպիւնիւմիւն խէթա իթմէտիկինի, վէ կէչէն ադշամքի հէվէճանըմտա միւպալէղա պուլունմատըղընը չիմոի անլաւօրում։ – Էվվէթ, էվվէթ, նամուսում իւղէրինէ սէօյլէրիմքի, սիղ պիէմնալըղ... Ցադաթ, պիր քէրրէ պանա պուգըն... նէ՛ կիւզէլիք... նէ՛ մինիմինիլիք... նէ՛ թաղէլիք... նէ՛ գառար միւքէմմէլլիճէթ... նէ՛ կէօղլէր... նէ՛ կիւլ կիպի բէնկ... նէ՛ պաքիրէլիք վէ սատէլիք... նէ՛ տէրճէճ մահճուպ հալ... Ա՛հ մնամուաղէլ Տինա, սահինէն սիղ պիր մէլէքսինիզ։

Մէլանի Բէրտրօ. – (Ֆէնոտի քէնտիէ.) Նէ՛ հալտըղը վէ միւտահին տիլ...

Մատամ Անկօ, մէտահիճէսինէ պիր իքի սանիյիճէ գառար սրա վէրիպ, եէնիտէն Տինատա սարըլտը քի, պիչաբ օլ էնսատէ իչիթտիկի սէօղլէրտէն տօլաթը պիւխիւն պիւխիւն շաչըրմըշ վէ սէրսեմնիճէշիպ իտի։

Մատամ Անկօ. – (Բէլամընա տէվամ իտէրիճ.) Սէվկիւլիւմ, վագը օլան սէօղլէրիմտէն տօլաթը դըղատուսատա սէպէպ եօղ տուր։ Գունունա պէրապեր չու կիւզել գըրմըշըլըղ տա սիպէ քէչ եագըշլըտօր... Աթէշին հանընա կէլինիպ, ադիպէմ, վէ չու մինիմինի ատադլարընընըղը ըսթմընըղ... Ա՛հ, վալիտէնիպ սիղի օլ գառար քիւչիւք ատադլը

եարաթմիշ քի, պիր Զինըլի գըղը կէօրսէ, դըսգանաճաղը տէրքեար տըր... Ցադաթ պու ատադլարընըղ իլէ նամըլ եիւրիւէպիլիճէօրտունուղ։ Գու պիր մէսէլէ տիր։ – Գու ատադլար իչին, պիր արապա պուլունմազ լազըմ տըր։ – Րէճա իտէրիմ, սիղի թէքրար պուս իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին, դիւրա նէ՛ գառար պուս իթտէմ, օսանամամ։ – Էն կիւզել պիր չէֆթալինին եանադլարընըղ եանընտա ատլա գըշմէթի օլմազ... Շու եանադլարը կէօրէնին գըսդանմամազը գառըլ տէյիլ տիր... Ցադաթ, սիղ պիրիպիրիմիզէ տօսթ օլաճաղըղ. զաթէն պէն չիմոիսէն սիղի տիվանէ կիտի սէվիճէօրում. սիղ տէ պէնի սէվէճէքտինիզ, տէյիլ մի։ Սիղէ վատ իտէրիմքի, սէվկիւլիւ թէյղինիզ պու իտուատատա գըսդանճըղըզ կէօսթէրմէճէճէք տիր։

Մատամ Անկօ, պալէատէքի սէօղլէրի սէօղլեեէրէք, կէնճ գըղը, վան Աբթօֆա կէօսթէրտիկի իչի տէլիկին իւչ տէօրթ ատըմ պէրիսինատ պուլունան չըմինէնին եանընտա կէօթիւրտու, վէ շու էօղատա քէլամընա տէվամ իլլէտի։

— Հայտէ պէնիմ մինիմինի գըղճըղտազըմ, վէ շէքէրտէն եարըմըշ քիւչիւք թավշանըմ, շարգանըղը վէ քիւրքիւնիւլիւ չըղարըն, չիունքի էրէյիճէ մատատէլէր իւղէրինէ կէօրիւշէճէնիզ։ Իվվէլ էմիրատ շուրաեը պիրմիշ օլուն քի, պուրատը սայքի սիղին էվինիպ տիր։

Մատամ Անկօ, մէղքիւր սէօղլէրի իրատ իթտիքտէն ատնրա, կէնճ գըղըն, իչի գալըն ֆանէլալը բարաբսիւսինիւ, վէ սատէ պիր գատիճէ գօրատէլա իլէ միւղէյէն պիեատ քէչէ շարգատընը չըղարտը, վէ ատչըրըյլա նազիք վէ տէյիրմի պօեունու կէօրմէսինատ, եէնիտէն իչհարը հայրէթ իլլէտի։

Գու արալըղ, կէնճ գըղ, տիվարտաքի քեազըալարը, այինէլէրի, վէ մէվճուտ մօալիեաեը սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ, վէ պուննճա հայրէթպախշ էշեատան տօլաթը վաղիճէսիղճէ պուլունմատընա թէսաճճիւպ իլլէմէքտէ իտի։

Մատամ Անկօ. – Ա՛պիղէմ, պու կէօրսէ՛կլէնէ՛ղ չէյլէրի նէ՞ տէրսինիզ։

Տինա. – (Ասղուդ գանլըլըդա.) Հէր կիւղել չէյլէր տիր։

Մատամ Անկօ. – Էմնալինի կէօրմէմիշսինիզ տիր, տէյի՛լ մի։

Տինա. – Էվվէթ, մատամ, էմնալինի կէօրմէմիշիմ տիր։

Մատամ Անկօ. – Թէսադիւֆնաղուն է՛ն միւքէմմէլ թէղ եինամը, պունլարա պէնղէմէղիէր։

Տինա. – (Կիւլիւմսէյէրէք.) Խա՛յր, մատամ խա՛յր, ամմա պէնղէմէղիէր։

Մատամ Անկօ. – Զանն իսդէրսիմ՛քի, պէօյլէ պիր մօսիւէսա մէվլէսա մէվլիք օլմադըղըդ քէնարինիզէ պիր պահթիւարլըգ սաա՛ տ իսդէյինիզ։

Տինա. – Իդդըա՛ իսդէրսիմ՛քի, պու գաւսար տէպէսինէ ասլա արդու լիմմէմիշիմ, վէ ֆիքրիմէ կէլմիյիշիմ տիր։

Մէլանի Բէրտօնէ՛ն աւրադը էքշիեէրէք,

— Սէնի հայլա՛զ, տէ՛տի եավաշ սէտա իլէ, վէ եիւքսէք սէտա իլէ՛ տէ,

— Ֆադաթ, սէվգիլիւմ, պու խուսուսատա նէ՞չին պիր ադաճըդ օլսուն հըրսը չանըլըդ պուլունմասըօր, տէյի սիւսալ լիմտի։

Տինա. – Էկէրչի հըրսը չանըմ օլսա իտի, մատամ, պաշգա պիր շէյ արդու իսդէրսիմ։

Մատամ Անկօ. – Գէլքի եանըլըր իտինիզ։

Տինա. – Մօսիւիանըն կիւղել օլմադը, մուճիսի սաաա՛թ մի տիր։

Մատամ Անկօ. – Մուճիսի սաաաթէթ օլմադըղդա մէտատ տըր։

Տինա. – Նէ՞ սուբէթլէ մէտատ օլսադիլճէկսինի պիլէմէմ, վէ անլասմասըօրսա։

Մատամ Անկօ. – (Սախմէ պիր հէվէճան իլէ.) վէ իւչիւնճիւ տէֆթա Տինաէր պուտ իտէրէք.) Նէ՛ գաւսար սաաէտիլլիք, նէ՛ տէրէճէ պի՛ էմնալ պիր գըզ... (Գաւէհու իլավէթէն.) Սիղճէ, սէվգիլիւմ, մուճիսի սաաաէթ օլան նէ՞ տիր։

Կէնճ գըզ պիր ա՛հ իմտիհինաէն, սաաղդ էպէ գաւսըն կիւլէրէք, չէօյլէ ճէվապ վիւսաթ.

— « Ա՛հ խոէն եիւրէք՝ արզուսունա նայիլ օլսունդ » սէ՛յի էակի պիր տարաղը մէսէլ վար տըր քի, պօշ սէօզ տէյիլ տիր։ – Իմտի, ահ իմմէ՛ք, ճէվապ վիւրմէք տիմէ՛ք օլմասըղընսան, մուխթա տօսթունուզ իլէ պիր աղ տէրօլէսմէճէ իֆսատէի հալ իմմէնիզի արզու իլէրիմ։ Եա քիւչիւք վէ կիւղել պաչընըզդա հէր նէ մէվճուտ իսէ, պիլտիրին։

Տինա. – Մատամ, զանն խոէրսիմ՛քի, պէնիմ իչին տաաէթի ու իդդիալին հուսուսի բէ՛ք գօյայ տըր։ Պէնիմ հէր պիր շէյ իմմիսաճըմ օլմատըդը կիւղի, արզուլատըմ տաախի եօզ տուր։ – Նի՞չին տէտատէյէ վէ տարամ պէնիմ իղֆալ խոէճէ՛ք տիր, նէ՞ եարաճաղըմ։ – Նամնա օլա պիր չաւչընադդա նամնաալուճա եաչամադ, իչիմ պէնիմ մէսաա դըլմադ իչին լազըմ օլան պու տուր։

Մէլանի Բէրտօ՝ ումուզսայըղընը չէքմէի, վէ մատամ Անկօ տախի, տուրադը էքշիմէրէք գահդահա իլէ կիւլմէս, վէ պատէհու իֆսատէյէ աղադլէ։

— Ա՛հ աղիպէմ, սիզ բէ՛ք աղ շէյ իլէ, հագըդըմըն բէ՛ք ճիւզի շէյ իլէ խօշնուսա օլուեօրսունուզ, տէյի պէնան իլլէմի։

Տինա. – Խա՛յր, մատամ, կէօրմեեօրսունուզ քի էօյլէ տէյիլ տիր. պիրա սիզի բէ՛ք ճիւզի կէօրմէնէն խուսուսու էլտէ իմմէքտէ կիւճլիւք չէքմէքտէյիմ։

Մատամ Անկօ. – Էօմրիւն իմէճրիսդէսի միւքէմմէլ օլմադ իսէ, պէօյլէ ճիւզի միւսահապատի ֆիքրի իտմիյա իտէր, վէ պիւեիւք պիւեիւք թատավուրլար հասըլ օլմադ։

Լաբին գըլըմ, չիմոխտէն սիղէ սէօյլէեօղում քի, պու հալ թէպոիլ օլունաճագ տըր։ Հէր վագըթ պու եօլտա միւլա-հաղա իմմէկէճէքմինիղ։

Մաամուաղէլ Տինա, պու սէօղլէրտէն ասլա իսքեաթ օլմատը իսե ոէ, միւճատէլէճէ կիրիշմէք իմթէմէոիկինատէն, ակիքիթիւ իմթիհար էյլէոի, վէ մաատամ Անկօ, պու սըբաատա շու վէճէլէ իլաւէի մէգալ իմ ոի.

— Պու գաատար կէնճ, ոիլպէր, ճալիսալ վէ թէաթրօ ագթրիալէրինէ մէնատալէ օլտուղունուղ հալտէ, սիղին էչին գարանլըղտա եաշամագլըղ ճայիղ օլմաեըսալ, ըշըղ վէ րէվնագ լաղըմ տըր։ Սիղ, օթլարըն ալթընատա կիղլէնմէկէ չալըշան, վէ ֆագաթ կիւղէլ պուքէթլէրը տէրունինէ դօնուլտուղլարընատա, նէֆիս կիւլլէր վէ միւքեյյէֆ գամէլիաար գաատար բալալագ կէօրիւնէն քիւչիւք մէնէֆշէյլէրէ պէնզէօրատունուղ։

Տինա. – Մաատամ, օ մէնէֆշէյլէրինն կիւղէլ օլուպ օլմատըգլարընը պիլմէմ, անճագ չունու պիլիրիմ քի, զիկր իմթիհինիղ կիւղէլ պուքէթլէրէ դօնուլմագատան էվվէլ մէզքիւր մէնէֆշէյլէր թօգլանըլըր, վէ իրթէսի կիւն պու չէյէքլէր սօլար. պու մի՞ւ տուր սաատէթ։

Մաատամ Անկօ. – (Ձիքրինատէն.) Բէք իճատը չէյ, պու իչ պէօյլէ սէօքմէզ։

Ա՛յնի վագըթտա Մէլանի Բէյտօ, հէմ իմթիհզագքեաըի, հէմատ հիտատէթամիղ պիր հալ իլէ ումուղլարընը չէքտի, վէ խանէ սահիպէսի՝ պիր աղ սօնրա քէլամինա տէվամ իտէրէք,

— Էֆքեարլար սէրպէսթ տիր գըղըմ. իմնի նագարիաթը պէր թարաֆ իտէլիմ տէ, պիղիմ իչլէրտէն պահատա պաշլաճաալըմ։ – Բիանօ տը Գէրթատէքի բօլունուղուն նէ՞րէսինատէսինիղ, տէտի։

Տինա. – Բօլումու էօյրէնմէք իչին իչի կիճէ չալըշալըմ, գաատա պանա թաքսիս օլունան բօլունուղ խե տէ, գումվէյի հաֆըղտամ միւքէմմէլ օլատուղունատան, տէօրթատ իչ բայընը էօյրէնտիմ։ Շէօյլէ քի, էկէր իդթիղա իտէր իսե, եարըն իճրա իտէպիլիրիմ։

Մաատամ Անկօ. – Բէք ալէճա, եարըն պէրինճի բրօվատը իճրա իտէրիղ։ – Սիղի թէէմին իտէպիլիրիմ քի, Բալիսատ է՛ն գիւեատէ թէաթրօ մէրատգըլարը գարշըսընատա իճրատի մէհարէթի իմմէքլէ, պիւեիւք մուվաֆֆագըյէթի քէտատ իտէճէքմինիղ։ – Թուալէթինիղի պէն վիրէճէք օլատուղումու տէվկիւլու թէյղինիղ սիղէ տէօյլէտի՞ մի։

Տինա. – Էվվէթ, մաատամ։

Մաատամ Անկօ. – Գիր ադատան օճհէթի տիւշինիւրիւք։ Անղատօրատունուղ ա՛, էօյլէ րատի կէլա թուալէթլէ թէղինին օլունմատընը, պիւատիթինն եէնի մտատա վէ ճէատիտա էլտիսէլէր կիւեինէճէքմինիղ, պէնիմ մինիմինի խատինէճէկիմ։

Գու ատրա մաատամ Անկօ չանը չալմագլէ, ժօղէֆ նամ խըզմէթքեար կէլտիկինատէն, մէրդումա խոթատպէն,

— Ժօ՛ղէֆ, մաատմուաղէլ Անիթաեը պանա չաղըրըն վէ տէրխաթըր խոին քի, էմրի ճէտիտե տէկկին քիմսէնի գատուլ իտէմէմ, տէտի, վէ պատէհու Տինատա խոթատ իտէրէք, – Մաատմուաղէլ Անիթա՝ պէնիմ պիրինճի օտատ պէտլէմէմ տիր։ – Գունատան ադատէմ Բարիսին պիրինճի մտատա մաղազատընատա պաշ մագատատար իտի։ – Տօկուն մատաշ վիրէրէք քէնատիսինի ճէլպ իթտիմ։ – Պէնիմ էվատպըմը օ կիճինատիրիր... իտինի պուղատան, նէ՛ գաատար չէք պիր գըղ օլատուղունու հիւքմ իտէպիլիրսինիղ, տէյի իլատվէթէն պէճատն էյլէտի։

Մաատմուաղէլ Անիթա կէլտիկինատէն, մաատամ Անկօ, պու գըղդա տէօճհուպ,

— Անի՛թա, պիլիրսինիղ ա՛, թէաթրօ լուպիւատթընա մտատատա օլարադ, կիւմիւչիւ ճանֆէտատէն պիր գօսթիւմ լազըմ տըր։ Մաատմուաղէլինն էօյլիւատունիւ ալըն, տէտի։

Տինա պու ապա անաղա գալդմիշ օլուպ, Անիթա,

— Աճապա մատմուազել Ֆիսթանները չըդարմադըղը-մա մի ւսատատէ խոչ՛ր մի, ոէսո՛ւ։

Տինա. – Լաղո՛մ մը տըր։

Մատամ Անկո. – Հէր հալտէ լաղըմ տըր։ – Գո՛ղըմ, կիւնինմիչ օլտուղունուդ էամատ ւեագըչըդըղ տըր։ Լաքին պու տէֆա ւարըլտաճադ գօսթիւմիւն, օ վիճուտինիդէ ւեագըչմասընը, վէ պանատա չէրէֆի մուճիպ օլմասընը խաթէրիմ։ Գունուն իչին էօչիւլէր լաեըդըյա ալընմադը տըր։ – Գունատան գամինադար, իչիմիզտէ էլըէք եօգ տուր։

Տինա, պու թէքլիֆտէն ազդըտըր խոչ տէ, շայեանը խաթիհդա մահճուպինէթի կէօսթէրմէք տէ խոթէմէտիկինտէն, պիրա ինթիզար թէքլիֆի վազըտաա մուվաֆֆադ ինթո՛ւ։

Պիր տադըդա սոնրա, մէղպուրէ, գըրաա միսաու վէ գօրսէի իչէ վէ մահճուպինէթինտէն նատի թէնին գըդարմըշ վէ գօլտարըյա կէօքսու չըպլադ օլարադ, պիւթ այինէնին գարշըընտա աեւադտա տուրուպ, մատմուազել Անիթա, ոիքիչէճէք գօսթիւմիւն էօչիւսիւնու ալարադ դայո ինթո՛ւկի ազրատա, մատամ Անկո, մալիւմուդ օլան միւատահին լիսանըյա օլ կէնճ գըզըն վիճուտա միւքէմմէլինէթլէրինի սէոհ ու սէնա հայէմէքտէ խոթքի, պուրաճըդտա թէքրար խաէմէնիզ։

Մէդումէ, պիրտէն պիրէ, ատո պիր թարադ իչէ թուֆուրմուշ օլան Տինանըն քիւլիհինէթի սաչլարընա բարմաղընըն ուճունու ատգունատուրուպ,

— Մինիմինի գըզըմ, ատհինէն պու սաչլար սիզինմի տիրլէր, ոէսո՛ւ։

Տինա. – Էվէթ, մատամ։

Մատամ Անկո. – Ֆադաթի պու միւնքին տէյիլ տիր։

Տինա. – Պէնիմ օլտուղունու թէէմին խաէրիմ։

Մատամ Անկո. – Շիմտի անլատըզ, լաքին ապիղէմ, ատգըն եալան սէօյլէմիչ օլմաճընըզ։

Սաղըդ էպէ գատըն պու սէօղլէրի իչաա իթաթիկի ազրատա, պիրտէն պիրէ կէնճ գըզըն պաչընատաքի թաբաղը չէքիպ չըդարմաընատա, կիւնտահ սաչլարը, չըպլադվէ ճալիպ ումուղլատընատան բաշա պաղլադընա գատար սադդըլտը։

Տինա. – Օ՛հ մատամ, մատամ, նէ՞ եաբըճօգատունուդ։

Մատամ Անկո. – Սահիհ իմիչ. նամուսում իւղէրինէ սէօյլէճօգումդի, էմնալինի կէօմէմիչիմ տիր։

Մէլանի Բէրտո. – (Իւք տէֆա լադըրտըճա գատըշաբադ.) Չանն իտէրիմդի, պու սաչլարըն պիր բէրուքեար նէզտինատ էլլի լուի գըյմէթի պուլունմադատա տըր։

Մատամ Անկո. – Էվվէթ, պիր բէրուքեար նէզտինատ էլլի լուի ալթունու գըյմէթի տախի պուլունատա, պու դըզճըդաղրն պաչընատա եարըմ միլիօն գըյմէթինտէ տիր։

Պիր չարեէք սատաթ սոնրա, Տինա վէ Թէյզէսի՝ Սօսէ ազաղընատաքի խանէտէն մուֆարադաթ իթտիքլէրինտէ, մատամ Անկո, վան Արթօֆու պրադմըշ օլտուղու օտաեա կիրտի։

12

Ասլադի նամ Թէաթրօ օեունունուն իւք տէֆա իճրա օլունատուղու ազշամ, Տինա Պլիւէ սահնէեէ կէլտիկինտէ, վան Արթօֆուն իւղէրինտէ հասըլ օլմուշ օլան Թէէսթիքի էկէրչի գարիունը քիրամիմըզ հաղարաթը ունութմամըշլար իսէ, մատամ Անկօնուն, եալընըզճա պրադտըղը օտաա տէրունինտէ վան Արթօֆու հէման քէօթիւմիէշմիշ

հալտէ պուլտուղունու պէհան իտէր իսէք, զանն իտէրիդ քէնտիլէրինին թէաճճիւպիւնիւ մուճիպ օլմուշ օլմաերդ։

Մէրգումուն հայվան թասվիրինէ պէնզէհէն սիմասը, գօհու մէնէֆչէ ըէնկինտէ օլտուղու կիպի, կէօղլէրի ատ, զանն իտէրսին քի, գօվուգլարընատան տիշարը ֆըրլատտագատա, վէ շաշգըն կախօտ մէճնուն կիպի ուհար ույտաղ սէօղլէր թէլէֆֆիւզ իմմէքտէ իտի։

Թանէ սահիպէսի, պու հալտէն տիւշարը էնտիչէ օլարագ, մէրգումու էվէլքի հայվան կիպի հալինէ կէմիրմէք իչին, քհաֆֆէյի վէսայիմի միւէսսիրինի մէվզուի իճրահէ վազ իմմէք սահէօնտէ, մէմուլինտէն դիհատէ սիւրտէլէ պու խուտսա մուվաֆֆագ օլտու, վէ անըն պէրպէհճէ նէֆէս ալտըզընը կէօրտիւկիւնտէ,

— Ազիզիմ միւսիւ, ումայըմ քի, ազ վագըմտա քէնտինինի պուլտունուզ, տէտի։

Վան Աբթօֆ. — Էվվէթ, բէք խուբիմ։

Մատամ Անկօ. — Հէյլէ շիւքիւր. քիւչիւք մուհիպպէ միզի լաբզըչլա թէտոիդէ վագըմընըզ օլտու, տէյլի՛լ մի, վէ հադընատան տահի կէօրիւլէճէք օլսա, միտհ ու սէնա հա շայհան օլան խասսէլէրինտէն հիչ պիր շէյ զայտ իմմէ եէճէկինէ խաքհաթ օլտունուզ ա՛։

Վան Աբթօֆ. — (կէօղլէրի եէնիտէն դըղարմաղա պաշլաբարագ.) Պիլաքիս, հադընատան կէօրիւլտիւկիւնտէ, խասսէլէրինին տահա դիհատէ ճալիպի հայրէթ օլաճաղընա խաքհաթ օլմուշում տուր։

Մատամ Անկօ. — Սիզին կուսթօ տահիպի օլտուղունուղու չինտի անլաբօրում։ Հադըդէթէն, միւսիւ, պու դըզ՝ պիր հիւքմնարա վէ միլիօնլար տահիպի օլան պիր զէնկինէ լաբզդ պիր բարչա տըր։ — Տիմէք օլուր քի, էֆքհաբընըզ թէպտիլ օլմատը։

Վան Աբթօֆ, — Խա՛յր... խա՛յր... խա՛յր...

Մատամ Անկօ. — Սիզէ սէօյլէմիկիմի խաթըրլաճօ՛ղմուտունուզ։

Վան Աբթօֆ. — Էվվէթ։

Մատամ Անկօ. — Սիզին մէնաֆիինիզէ իչթիղալէ վէ սատաէթինիզի տէրիհատ իմմէքլիկէ գարար վիրմէքլիկիմ իչին, (պիկիրահինիզ քի, պու գօլայ պիր շէյ տեյիլ տիր,) մալիսմինիզ օլտուղու իւզրէ, սիզէ զահէմէթ ճիհատի պիր թէքլիֆ իմմէք խաթէրիմ. շէօյլէ քի մազպութ վէ ուզուն միւատտէթ տէվամը օլմագ, մունթազամ գօնթրատթ թահթընատա պուլունմագ չարթըյլա, օլ կէնճ գըզ իլէ ագաթը իզտիհաճընըզը թալէպ վէ իչպու գօնթրատթը հազարընմագ իչին, պէնիմ պու հօլատա իչլէրիմի կէօրէն Մ. Բօշ նամ սահիպ տօվտաթը սիզէ թահվիհէ իչլէրիմ, Պու կիպի ումուր ու վէսայիհատ մէրգումէ բէք մահիր տիր, վէ շիմտի Բօշ է Ճիւմլէ նամ շիրքէթի ազասընատա տըր։ — Էկնէր մուվաֆֆագաթի խուէրսէնիզ, քէնտիսինի պիրլիքատ կէօրիւրիւզ։

Վան Աբթօֆ. — Էվվէթ, էվվէթ։

Մատամ Անկօ. — Բէք ալէա. ադընէ մատտէսինի գարարլաշտըրմագ իւզրէ, հադընատա թէքրար պուլուշուրուզ։ Մէզքուր մատտէնին սուլհէն վէ հևանի սուրէթտէ գարարլաշտըրըլաճաղընա էմինիմ։ — Սիզ ֆէվգէլատէ զէնկինինիզ, վէ ադընէ խուսուսընատա խարար իմմէեէճէկինիզ տէրքհար տըր։ — Պու ճիհէթլէ հէր շէյ՝ միհվէրի լաբզդընատա ճէրէհան խուէպիլիր։ — Պաշլըճա մէսէլէ՝ մատտու ապէլ ցէժարէն մէսէլէսի տիր։ — Նուրաբէր ունուԹմանէրն, ապիպիմ միւսիւ քի, մէզպուրէտէն պիւԹիւն պիւԹիւն ֆարիղ կէլմէյինինիզ. պայդա տիւրլիւ օլամագ։ Պու խուսուսա մուվաֆֆագաթի խոիւօ՛ղմուտունուզ։

Իլինճէ տէֆթա Վան Աբթօֆ, միւԹէբէտտիւտ պուլունտու խոտ տէ, Տիննանըն ֆէվգէլատէ տիլպէրլիկինին տէրվաթը իմմէքլէ։

— Բէք ալէա, մուվաֆֆագաթի խոէրիմ, տէտի։

Մատամ Անկո. – Իշլեմ, սիրին հագըդի պիր ատէմ օլսուղունուզ, վէ էօյլէ բասթ կէլա գուլլանըլամաճաղընըզ անլաշըլըճօզ, ֆագաթ մատմուազել Տէժարտէնին նէ՞ վագըթ եօլա գօճաճադընըզ,

Վան Աբթօֆ. – Նարըն։

Մատամ Անկո. – Գու կիւն եօլա գօյմաեըզ, նէ՞չին եարըն եօլա գօեօրսունուզ։

Վան Աբթօֆ. – Բէք խոշ, պու կիւն անը եօլա գօրում։

Մատամ Անկո. – Մալիւմիւնիւզ օլան ատպէպլէրէ մեպնի մատմուազել Տէժարտէն աղլաեըզ սըղլաճաճագ սըը, ֆագաթ ճէսուր օլուն, վէ միւթէէսսիր օլմաեըն։

Վան Աբթօֆ. – Ռէնտիմինէ պագը էլմասըար վիրէճէկիմտէն, պիլա շիքեաեէթ կիտէճէք սիր։

Մատամ Անկո. – Գունա էմի՛նամինիզ։

Վան Աբթօֆ. – Իվվէթ։

Մատամ Անկո. – Օ հալտէ սիզէ ուղուրլար օլսուն։ Եալընըզ գալըպ չալըշմալըըմ. թէշէպպիւսաթըմ հագընա սիզէ մալիւմաթը լազըմէեի իթա իտէճէկիմէ միւսթէրիհ օլուն։

Վան Աբթօֆ, պու թէէմինապահշ սէօզլէրի տինլէտիքտէն, վէ մատամ Անկօնուն խանէսինտէն մուֆարագաթընատն սօնրա, մէզպուրէ, մէսէրրէֆինտէն նազի էլէրինի օվուշտուրարագ։

— Գու խաեըրըը վէ պիւեիւք պիր իշ սիր. վագաա պագը մէվանի վէ միւշքիւլաթ մէվճուտ օլսուղունու քէշֆ խոիեօրում, ֆագաթ նէ՞ պէյիս վար սըը. էկէրչի պու պապատ մուվաֆֆագ օլմագ իւզրէ է՛ն պիւեիւք թէէպիր վէ վասըթալարը իթթիխադ իթմէզլիկիմ լազըմ կէլիր խէ, անլէրի տէ պիլ իճրա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ, տէսթի։

Սագըդ էպէ գաոըն, իշպու մուխթասար իֆաոսաթտան սօնրա, պիր չան իրինի չէքմէզլէ, կէլէն խըզմէթքեարա,

— Ժօզէֆ, Մ. Թամէրլանա իսապէր վէրին, քէնտիսիյլէ չիմտի կէօրիւշմէք արզուսինտէեմ, տէսթի, վէ Սաբիօլ կէլտիկինտէ, մատամ Անկօ՝ մէրդումա,

— Իւժէն, չիմտի պիր արապա թուրթուն, վէ պիր տագըդա պիլէ կէչիրմէեէրէք. Մօնմարթր սօզաղընտա վագը Իօշ է ֆիւմէլ իտարէսինէ կիտին։ Օրատա Մ. Իօշուպիղդաթ կէօրիւն, վէ պու ագշամ պուրատա ուղրամասընը քէնտիսինտէն րէճա իտին։ – Գատէհու զաթէն թանըրտընըզ Բիգօլէեի, եանի Սթանի Բիգօլէեի ճէլտ իտիպ, պու կիւն եախսա եարըն, վատն Աբթօֆ իլէ մատմուազել Տէժարտէնին այրըլըպ այրըլմատըգլարը հագդընտա մալիւմաթ ալմասընը իսթատ իտին։ – Միւթատ օլան պէտէլի պէն թէէտիինէ իտէրիմ։ – Շաեէտ Սթանի Բիգօլէնին եիկիրմի ֆրանգա իհթիեաճը պուլունուր իսէ, թարաֆըմատան վէրին։

* * *

Գու վագըալարտան սօնրա, էքի հաֆթա գատար կէչտի։

Իշպու օն պէշ կիւն ղարֆընտա, Տինա Պլիէեէ, Օգթալ Կալարա, վատն Աբթօֆա, վէ Մէլանի Իէրարօ իլէ մատամ ամ Սէն-Անկօեա տայիր վագը օլան պագը հատիսէլէրի մուխթասարէն պէեատն իհմէզլէ էքթիֆա իսլէրիզ։

Վատն Աբթօֆ՝ քէնտի մահպուպէյի տագըդէսինտէն պիւտպիւթիւն այրըլըը։ Կէրչի պու այրըլմագլըղըն մալի քէնտիսինէ պիր աղ պահալը օլտու իսէ տէ, նիհատէթ սէրպէսթիեէթինի պուլտու, հալպու քի իշպու սէրպէսթիեէթինատէն, եանի եալընըզլըղընատն գաեէթլէ՝ սըգըլմագտա իսի։ Իմտի մէրդում, հէր ագշամ մատամ Անկօնուն խանէսինէ կիտէրէք, թէշէպպիւսաթը վագըանըն պիր ատն էվվէլ իճրասընը արզու իսլէտիկի սըրատա, մէզպուրէ, միւթատը վէճհ իւզրէ,

— Հէր շէյ արթաբնաա տրր, ադիզիմ մուսա, լաբին քէման չալընմադաան էվլիլ բադա իմմէք ճայիզ տէյլ տիր, ճէվապընը վիրմէքաէ խոի։

Հալաս քի հադրդէմի հալաէ, իշլէր, սաաղդ էպէ գաաքնըն թէէմին իմտիկի սուրմաէ, քէք տէ եօղունաա տէյլ խոի։

Վադաա մաասամ Անկօ, Մէլանի Բէրտօ իլէ քեամիլէն ուճուշմուշ խոի, ֆադամի օնագրիլ գաաքն քէնաճընեին չայեանը իգրահ ու նէֆրէմի ալաէադընաա ալիշարէ Տիննաեը ալըշարրմազ իշլին իմտիկի ճահալաբաա մուվաֆֆագ օլամադաա, վէ եէկէնեին պուճուն պուճուն իարդիմ իմմէք իւզրէ, աչիքեարէն իֆադաէի մէրաաա ճէսաբէմի ռաէմէմքաէ, վէ օլ կէնճ գըզ խէ, իշլաս նեմ մուղազ հալ սաճէսինաէ, թէ յոէսինեին սէօղլերինի անլամադազա չալըշմադաա խոի։

Համթա իլի իւշ քէրրէ Տիննաեն թէ յոէսի, մաասամ Անկօնուն խանէսինէ կիմտի, իշլաս իլի ալաէադը պօղուզ գարըլար արաարնաա թէրթիպ վէ թաասվուր օլունան ալաչագա շէյլերի պուրաճըդաա թէքրար իմմէքաէն սադընաըրմըզաան, պէ յինէրինաէ ճէրչեան խոէն մուքեալէմէլէրաէն պահա իմմէքլիկի թէճվիզ իմմէևէզ։

Օգթամ Կաւարա կէլինճէ, պու սէվիզանը, Մարէ ասզադընաաքի քիչիւք գահվէխանէնեին պայրըճա մուշթէրիլէրինաէն պիրի օլուպ, պիր գաչ այթուն սաճէսինաէ քէնաճինէ բադթի իմմէչ օլաուդու մահուս գարուճուսաան ասզրու մալիսմաթի ալադաղ, Մէլանի Բէրտօնուն արդ արդ զայգուպէթլէրինաէն խոթիճաաէ իմմէքաէ խոի։

Եէյլէ քի Մէլանի, մաասամ Անկօնուն խանէսինէ կիմտիքէ իւզրէ օմնիպուս արապասընաա բաքիպ օլուր օլմադ, Օգթամ, Տիննաեն նէզաճինէ կիսէր, վէ մէզուրէ, պու սէվիզանը'ը սադրըսըլմըգըա պէքլէճիպ, անըն մուվաասըլէթինաէն ասլաեը մէսուր օլուր խոի։

Պու իքի նէվճիվանըաը պիրի պիրինի սէվմէքաէ խոիլէր։

Պիրթիւն պիրթիւն ալաէադը պօղազլընուշ օլաուդուզունա օլունան մէրգումէ սէվիզանլըըն գալմինէ սաճէչի աչգ ու մուհասապէթին նէ սաուբէթլէ սիրաճէթի իմմէչ օլաուդունու պիլմէմիկիմիզ կիսի, Տիննաեն գալմինէ խոէ, օլ հիսսէ իլահինէն՝ մահզա բիզգաճի ու չէճադաճի հիսսէսամբըլա սաուխաուլ իմմէչ օլաուդու մալիսմաիսիզ սիր։

Հէնաղ եիկիրմի եաշընաա օլաուդու հալաէ, եաղընըզ ֆիքը ու ֆիքճաուրնէ կէշիրսիկի էօմիւրաէն վէ եօղունլուգ վէ ուչդուսուղուգաան սոնրա, Ընէն Կրանչանըն սալճունաա սէրիվէքլէ ուճուսմադըզ լոտաան նաշի սայբի իմթիհարլանմըշ օլան օ սէվգանըը, վէ գալիմ պահմըն չալըխըյլա թէամբօ գուվնուէրինէ սմրըլմադ, օլաաա պիճինիշ օլան օլ գըզճըգաղ խէ, ֆիլմագը, հագրդի վէ սաամիի պիր մուհասապէթլէ եէկսիկէրինէ մէրուսի պուլունմադաա խոիլէր։

Իշմէ օլ ալաէադը պօղազլընուշ Բարիս չէհրինէ, պաղէն պու միսիլու վադրալար սահի կէօրիւլուր։

Օգթամ, սահիլ օլմուշ պուլունաուդու իշլաս եէնի էօմիր սաճէսինէ, հէմ վիճուսճա, հէմ ալաէադճա քէսմիլէն թէպոիլ օլարադ, պիր թագըմ քէսաներն սալիք օլաուդյարը մէալէքի մուղիրի թէրք խաէր իմմէչ, զաննի իսէրսին քի, քէսոի գաաճի իմմէչ օլան տամնարլարընաաճ եէնի պիր գան ճէվէլան իմմէկէ պաչլասաը։ Ուչդու վէ իշմիհա արզուլարը արմաղզաան պաչդա, վադրմի վադրմի արըզ օլան գաաճիէմ վէ պայկընըլըգ տահի աղալար Նիւրէկինէ բաղալաեան էօքսիւրիւք իլէ քէնաճինէ թէէճճիխաէն արմմաաան, վէ պունլարըն շայեանը թէէսսիճի նէթիճէլէրինաէն հէմման էաէր գալմասը։ Սինեմալէրի մուվաղէնէճինի պուլաա, վէ սիմասընաա, էվվէլքի սօկունուգ եէրինէ, ճիւպինճէ գըրմըզըլըգ հուսուլէ կէլտի։

Մէզդումնուն վիճուսճա հալինաէ պու գաասար հիսս-

նի թէպէտեւ լաթի կէօրիւլթիւկիւնաէ , բուհու տահա չաբուդ խալահ պուլմադըս խոի ։

Տահա ազ էվվէլ Օղթամէրն ախմաղընտա կէօրիւլէն հայլազլըդ վէ ասըլզլըդ էաբլէբինտէն պիրի պիլէ գալմըշ օլմաներդ , մէրդում՝ ատլիղանըլը , պիր թադըմ մուղիրը ահրապանըն թադաէիդինտէն խալի օլմադըդընա պէրու ճէնապը խալխըն քէնտոխի իչին հարամիզըշ օլտուղու սըֆաթը քէսպ իթմէքտաէ , հանի խայրխահ , միւթէոթիլ իւլ ախլէապ վէ սաֆաէրուն պիր քիմսէ օլմադընա , վէ վադթիլէ հիչ պիր շէյէ բիսաէէթի եօղ իքէն , շիմտի պիւեխուք, բադ վէ ալիճէնապ օլան շէյլէրի թադոխր իթմէքտէն կէրի տուրմադընա խոի ։

Մէրդում, սահաթլըճա Տինանըն հանըդնտա օթուրուպ, անըն էլլէրինտէն պիրինի քէնտի էլլէրի ուէրունինտաէ թուխտուղու , վէ պու կէնճ գըզ , քէնտիլը էմնիյէթլէ օլ կիւղել պաշընը Օղթամէրն ումտուղու իւղէրինէ սահաթլըդը սըրատա , պադշահ անլը իւղէրինէ տիւշէն սաչլարընտան պիր հախօա պիր գաչ թէլի տօստոլարընա ուէյտ պիչէ , ասլա վէ ասլա ադղընը , քէնտիսինէ թէպէտեւմ իթմէքտաէ օլան տօստոլարընա հադըսաղրմադընա սայ իթմէմէքտաէ խոի ։

Պիլդիղ քի , պադը ախլէապը պօղուդ քիմսէլէր՝ Օղթամ Կամար Հադղընտա պէհան իթմէհիմիղ շու իթիտալ վէ սադընմադըդը ինանմահաճադըր ադը ։

Լաքին պիղ , քէնտիլէրինէ հէմչէքհար ուէյիղ , վէ աշդ ու մուհապէթէ թախտի նէչխին գապը վէ շայհանը թադոխր օլտուղունա խաքհամ օլմուշուղ տուր ։

Պու խրի նէվճիվանըլարընն նէ կիմսի միւսթադպէլ թէխայիւլ իթմէքլէրինէ կէլմինճ , հիչ պիր միւսթադպէլ թէխայիւլ իթմէքտաէ օլմադըդըլարընը թէէմմին իտէպիլիրիղ ։

Շէյլէ քի Տինա Պիւէ , միւսհէմ պիր սուրէթտէ վէ թադիի հիտա իլէ , հադընտա քէնտի էօմրիւ ահվալինճէ

պադը շայհանը թէէսսիֆ վադըլար պուհուրա կէլէճէկինի քէշֆ իտիպ , պունլար իւզէրինէ սիւչիւնմէկիւ սըրատա , Օղթամ , էվվէլքի էօմրինէ գրէսաէն , հալը հադըրընտան օլ աէրէճէ մէմնուն խոխդի , իրթէսի կիւնիւնիւ սալա սիւչիւնմէէօրտու ։ – Մէրդում՝ հիչ պիր վադըթ , « Տէնա՝ կէնդինէ գէրէկտի գէնդի ճէրըճինի օլաճաղ ուշ » սիմէէիթ , հադընըդ ֆիքրինտէն , « Պէչ գէրէկտիրտիղէ -էվէրէչ» սիմէքտաէ , վէ պու դաատարը քհաֆիլ կէօրմէքտաէ խոի ։

Մէլանի Բէրտրօ՝ մուսամ Անկօնան խանէօինէ կիմմէք իւզրէ սիչարը չըդմատըդընտա , Տինա , հէր նէ դաատար Օղթամը գապուլ խաէմէդ խոի իտէ ատ , պու ճիւմլէ մէրդում իլէ կէօրիշէպիլէճէք վաասթա պուլապիլմէքտաէ խոի ։

Շէօյլէ քի , Բիանօ Պէրթ նամ օճունաքլի բօլունա չալըշմադ պէհանէսիյլէ, քէնտի օտաօրնտա դարանարադ, ատրէսինի էօյրէնմէյի օլտուղու մուհիմսէմինէ մէքթուպ եազար, վէ ադշամ, թէյդէսիյլէ պէրապէր թէսթրօճա կիտէրքէն, պիր թադրիպ, լանտրի ասղաղընտաքլի բօսթա գումթուտունա մէքթուպլարընը պըրադը խոի ։

Պու մէքթուպլար ուղուն օլուպ , հադըլըրը եօլունտա օլմամաղլէ պէրապէր , խաթիլլահը՝ ատտ , վէ միւնաէրիճաթը՝ սամիմի պիր մուհապէթի միւթէզամինի խոի ։

Պու արա Ասքապի նամ օճունուն ասն լուպիեաթը եազդաչմադտա օլուպ , թէսթրօտա խալդ ապալմադա պաշլատըդը կիտի , եէնի պիր օճունուն բրօվատընտա տա Տինանըն բօլու օլմատըդընտան , մէղպուրէնին ադշամլարը թէսթրօճա կէլմէքտէն խալի օլաճաղը տէրքէտ պուլունմադտա , վէ պինատէրին Մէլանի Բէրտրօ իլէ մատամ Անկօնան գօլլատըդլարը վադըթ հազդաչմադտա խոի ։

Հասըլը ան եէտի ան սէքիղ տէճա դատար մէղքիւր Ասքապի օճունու մէմդըհ թէմնաչաէա վադ խոխլախքաէն ասնրա, խթիտամ պուլտուղունուն իրթէսի կիւնիւ , աչէատա-

պահ Մէլանի Բէրտրօ, մնաւամ Անկօնուն խանէօնէ կխոսի, օրաւան եէկէնինին նէզմինէ ամառէթինաւ, օ կիւնիւն ազշամ թաւսինա մնաւամ Անկօ թարաֆընաան տավէթլի օլաու գլարընը, վէ Բիանօ ար Գէրթ օճունունուն իւր բրօվասը օ ազշանը խճրա խոխլէճկինի խապէր վիրտի։

Տինա Գիւէ, մէգընը տավէթի, մէճունէն գապու իմ մէտիկինուէն, Մէլանի Բէրտրօ, պունաան ասլաւեր գիճաւէօկլէ սըգըլարադ։

— Գը՛զըմ, կէմիրտիկիմ խապէրաէն մէճունէն կէօրինմէէօրաուն. մնաւամ ար Սէն-Անկօնուն պիդէ իմ տիկի իմիճիամը թապտըր իմ մէէօրաուն, ոէօխ։

Տինա. – Թէ՛յդէ, պիդէ պու խաւտաւաա նէ՛ ճէվապ վիրէպիւրիմ, – Ահինդ տիր գը, օ գաարն հադդընաա դէրրէ գաաար թէվէճճիւհիմ էօգ աւը։

Մէլանի. – Ոէպէմ նէ՞

Տինա. – Ոէպէմինէ պիլմէմ, քէնաիմինի սէվմէէօրաւմ վէաէլամ։

Մէլանի. – Հարպա գը մնաւամ ար Սէն-Անկօ սէնին հադդընաա տայիմա հիւրմէթ ու բիանէթ կէօսթէրմէգաճ, վէ սէնի վէտ ու սէնաա կյլէմէգաճ տիր։

Տինա. – Հադդընաաբի վէտ ու սէնաւարը օ տէրճէ միւգալէղալը տըր գը, սաէթա պէնի տիկիր իմէմէգաճ տիր։

Մէլանի. – Օ սէնին ասաւէթինի իսթէէօր, վէ ասաւէթին ուդրունա էարտըմ իմէմէլիկի թէմիէնի կյլէէօր։

Տինա. – Ինանիյնէէթ վէ նէզաքէթինէ թէչէգ գը՛գը իաէրիմ, լաքին եէկէանէ ապդում, պէնի տիւչհճէմէօնաուն իապաբէթ տիր։

— Սահիհէն սէն պիր ճանքէօր գըզըն, – Գուճունա պէրաբեր պու լիսանընինա թէաճճիւգ իմէմիր, չհունդի եէրբէքթիզ վէ համիյնէէթիդ օլաուդունու չօգ սան պիլիրիմ։

Հէր նէ հալ իսէ, ազշամնէն ալաֆրանկա սաաթ ալթը ընընաան էվվէլ, Մէլանի Բէրտրօ իլէ Տինա Գլիւէ, մնաւամ Անկօնուն խանէօնէ կիմտիլէր։

15

Մաւամ Անկօ, միւմքաւը օլան իմքիֆամը գիէվգէլաւէ իլէ միւսաֆիրլէրինէ գապու իմտի, վէ օ ազշամը հէր վագըմտան պիճաւէ կիւզէլ կէօրունիւնիւ, նաամուսու իւզէրինէ թէէմմին խաէրէը, պէլքի ալմը ուէֆա Տինանաէը պուս իմտիքաէն ուճնրա, անլէրը, էվինի ապի գաթընաա քէնաի խաւսուսի տայիրէօնէնէ կէօմթիւրունու, վէ օրաւաա շու էօլաա պիր լիսան գուլլանադը։

— Տիկէր արթխանլէրիմիզ թաաճճուան ուճնրա կէլէճէքլէր, վէ պիւէիւք սալօնաուն թէքմիլ ըշըգլարը հագդընըգը հալուե, բրօվա խոխլէճէք տիր Օն տագըդաեա գաաար սուճրաեա օմուրաճաղըդ։ – Սէվկիլիլ գըգըմ, ախէշին հանընաա օմուրուն, պէն մահպապաա կիտիպ, իճազ խաէն էմիրլէրի վիրէէմիմ։ – Ադիդէմ մնաճունաղէլ Մէլանի, պիդէաե խբի չիֆթի սէօղիւմ վար տըր։ Գէրապէրիմճէ կէլմէնիդի ըէճա խաէրիմ։

Սապըգ էպէ գաարն իլէ իհթիեար գըգ պիրլիքաե տիշըրը չըգտըրար։

Տինա Գլիւէ, մէգընը քիւչիւք սալօնաու հալընընգ գալտըրընաա, պիր էնդի գօլմուգլու իսկէմիչէէ օմուրաւ, պիւֆինն վիճաւունի ապիմ պիր մահգունիյնէէթ իհամիա իմտի։

Գալպի ասն տէրէճէ թաղիփ ալթընաս օլտուղու կիպի, սէպէպինի անլամատըղը պազը կէօզ եաշլարըլյա ուղուն քիրիքլերի ըսլանմադաս, վէ պու եաշլար, ահէմէկ ահէմէկ պիւեիւէրէք, քէնտիսինին իսապերի օլմադըղըն եանադլարը իւղէրինէ տիւշմէքտէ իտի։

Հէման եապընաս թէսլիմի բուհ իտէճէք օլանլարա մնախաուս օլան շու իղթիրապ ու էնտիշէնին նէ՞տէն նէշէթ իթտիկինի տիւշինմէքտէ իտի իսէ տէ, պիր վէճհէյէ մանէա վիրէմէմէքտէ, վէ սէպէպտիղ պիր էլէմ ու քէտէր իլէ պէօյլէ մահզուն օլմադըղըն, վէ սէպէպտիղ տէհղիթլէ պաշ էյմէքլիկին տիմանէյիք իտուկինի քէնտի քէնտինէ պէեան իթմէքլէ պէրապէր, միւթէսէլլի օլամմադաս, վէ հալը էսէֆիրթիմալի կէշմէմէքտէ իտի։

Մօն սասթընըն եապլաշադըղընը տէրք իտէն կէօքիս խասթէյիկինէ միւպթէլա կէնճ պիր գըզ կիպի, հաեաթընը, կիւնէշ գիեալարընը, թէսթրօ սահնէսինի, վէ աֆերինէր իլէ քէնտիսինի ալգըշաեան խալգը, վէ Օգթավըն հուզուրույա թէնվիր իտիլէն սէֆիլ օտասընը զայըպ իտերճէսինէ էսէֆ իյլէմէքտէ իտի։

Տադըգա պէ տադըգա տախ, մէյհուսիեէթէ տիւշէպ, վէ օլ պապատ իսքեսթի օլմուշ օլադաք, պուննան պէօյլէ կիւնէշլի, Մարկ սօզադընաս վագը իդամէթկեսիրընը, թէսթրօ սահնէսինի, վէ այք ու մուհապպէթիյլէ ճանլանադըմըշ վէ գուրթարմըշ օլսուղու տէլիդանլըրը կէօրէմէնէճկինի քէնտի քէնտինէ իդքար իթմէքտէ իտի։

Օլ էննատէ, մատամ Անկօ՝ Մէլանի Բէրտօ վէ Սարիօլ իլէ պիրլիքտէ քիւշիւք սալօնա ավտէթ իթտի, – Ղուարա Սարիօլ՝ միւքէմմէլլէն թրաշ օլմուշ, պէեազ գրավաթ պադլամըշ, վէ քեամիլէն ճէտիտ վէ սիեահ էսլահպ կիեինմիշ օլսուղու կիպի, մավի կէօղլուքլէրինի տէ թադմըշ օլ մնաբյա, զաեէթ կիուղէլլէնմիշ իտի։

Խանէ սահիպի, կէնճ գըզընն նէզտինէ ավտէթինտէ,

— Մէվկիւլիւմ, պիղէ պիր էյի տօսթ թադտիմ իտէրիմ քի, պու տօսթ միւսիւ Թամէրլան օլուպ, պիղին տատխ տօսթունուզ օլաճադ տըր, տէտի,

Ցինա, տիւշաբ օլսուղու մահզունէյէթի հալի պիրտէն պիրէ կէչէրէք, տիթրէտի, վէ կէօղլէրինի եէշիլ կէչէն շահաս տմիճ խոտի քի, օլ էննատէ մէզպուրէնին գատշըընաս խօշ պիր տուրէթլէ թէպէսսիմ էյլէմէքտէ իտի։

Մէրգումուն պաեաղը վէ հէյլէքտար թադավիրի մէզպուրէեէ քէք ֆէնտա թէէսսիր իթմէքլէ, տէհշէթինտէն նադի պուղ կիպի տօճտու։

Այնի վագրթաս, միւքէմմէլ էլպիսէլի պիր խըզմէթքար իչէրի կէլիպ,

— Թատամ հադըր տըր, տէտի։

Մատամ Անկօ. – Սաղիրաեա՛, տաղիրաեա՛ պուեուրտան, չօրպաեը տօսթմանեալըմ... Իւժէն, չու նադէնին մուհիպպէմիղի գօլթուղունուզա պէրն վէ պիղէ եօլ կէօսթէրին։

Տինա տիթրէտի իսէ տէ, Սարիօլան գօլթուղունու բէտտա իթմէկէ ճէսարէթի իտէմէտի, վէ տապըգ էպէ գատրն իսէ, մահզուզիյէթինտէն նադի տայրի ապըրնա խոֆֆէթի կէլէրէք, Մէլանի Բէրտօնուն գայիֆ պէլինաէն գուճադըատը, վէ իչիսի պիրլիքտէ հէման գապա տուրէթտէ բօղտա օյնարճասընա, թատամ տալասընա կիթտիքլերի հէնկեաստէ, Մէլանի Բէրտօ,

— Ա՛հ, նէ՛ գատար մէյնուն օլաճադ հալ տիր, տիմէքտէ իտի։

Պէօյլէճէ թատամ տալասընա վատրլ օլունտու։ Ղուտալա վէ եշեատըլյա տուֆրա թադըմն օլտուգնա միւքէմմէլ վէ մունթազամ օլուպ, մատամ Անկօ՝ Մէլանիեէ խոթատպէն,

— Ես փուշիք տուֆրա թադըմմունէ՞ տէբանիլ, տէյի սիւալ իթտի։

Մէլանի. – Նէ՛ տիեէպիլիրիմ ինսան պուրատա քէնտիսինի վիւքէլատան պիր զամըն թամամ ասլասընտա զանն իտէր։

Մատամ Անկօ. – Պու գատար ճիւդի չէյլէրի պու տէրէճէ մէտհ ու սէնա իթմէեինիզ. միւպալէղա օլապիլիր, Պունլարըն օն միլի գըյմէթտար օլարագ, ոօլասպլարըմ տա բէք չօդ սուֆրա թագըմլարըմ վար տըր։

Մէլանի. – Միւմքինմի տիր։

Մատամ Անկօ. – Չէմ միւմքին տիր, հէմ մուհագդագ տըր։ – Պունլարտան կիւզէլ օլան թագըմլարը, պիւեիւք ֆըրատաթլար իչին ագըլարըմ։ Անլարընըդա՛, միւթէպէր վէ պիւեիւք զէվաթը գապուլ իթտիկիմ կիւնլէրտէ անլէրի չըգարըրըմ։

Պու սէօզլէրտէն, Մէլանի Բէյտրօ միւթէէսսիր օլմատը, չիւնքի էօյլէ պիր միւքէմմէլ սուֆրա գարշընտա, ֆիքրինէ հիչ պիր շէյ կէլմէմէքտէ իտի։ Նիհայէթի սուֆրատա օթուրուլտու։

Ախչապը պօղուդ օլան իհթիեարէ գատընտար ալէսաէվիյէ պօղազալէր օլտուգլարընտան, Մատամ Անկօնուն սուֆրատընտա տախի էնտազի թամամլար, չէրէզլէր, մէյվէլէր, վէ շարապլար էքսիք տէյիլ իտի։

Էնտախ Թամամտա, իսանէ տահիպէսի, Տինատա խիթապէն,

— Մէօյլէեին, սէվգիլիլիմ, պիզէ հաֆնգը շարապտան իչքտամ իտէեիմ։ Պուրկօնէը՛ մը իսթէրսէնիզ, էօգտա Պօրտօէու՛ մու Թէրճիհ իտէրսինիզ։ Պունլարըն իչքի տէ էզիլ տիր, տէտի։

Տինա. – Մա՛տամ, պէնիմ իչին հաֆնգըտը օյտա օլուր Գէն, սու իչէ գարըշըդ շարապ վէ չօդ տէֆտատա տատէ սու իչէրիմ։

Մատամ Անկօ. – Սու իչէ գարըշըդ շարապ մը, տատէ սո՛ւ մու իչէրսինիզ, – իչթէ պու ղարիպ շէյ... տի-

մէք տիպին միտէնիզ իչի պիր հալտէ տէյիլ տիր։

Տինա. – Մա՛տամ, պէնիմ արհհէթիմ պէրքէմալ տըր։

Մատամ Անկօ. – Մահիհէն էօյլէ օլմազ լազըմ տըր, հօգտա պու հօլտա հաչանմազլա չօդտան ահրէթէ հօլճուօլուր իտինիզ։ – Ա՛հ, հա՛ Բաբպի, տատէ շարապ իչմէքսիզին ինսան նա՛սըլ հաչանէտապիլիր։

Տինա. – Մա՛տամ, պէն շարապ ատիմմէմ։

Մատամ Անկօ. – Խա՛յր, խա՛յր, ասլ սէպէպինի անլատըօրում։ Թէյտիղինիզ թամամֆիքտար օլտուդունտան, զալիպտա լիթրա իլէ սամբույր մանի շարապտան, հախտա մէյխանէլէրտէ գուլլանըլըր շարապտան ալմազտա տըր քի, մահիհէն պուղնար իչիլիր շէյլէր տէյիլ տիր։ Հալպու քի պուրատաքի շարապլար օ գապլարընէն օլմատըդընտան, իչտիհինիզտէ խօշլանտատաղընըդա էմինիմ։

Տինա. – (Պիւեիւք պիր գատէհէ սու տօլտուրարագ.) Մա՛տամ, պէն շարապ տէմմէմ։

Մատամ Անկօ, պու ատա խըզմէթքէտա իչարէթի հիթտիհինտէն, մէրդում, աճէլէթէն սու շիշէսինի վէ Տինանըն գատէհինի գալտըրմադըտ, մէզպուրէնին, մէգիւր գատէհէի սուտու իչմէսինէ վագըթի պըրտագըլմատը, վէ մատամ Անկօ՝ բարմաղընըն ուճուլտա Տինանըն ետնագընը օխշատարագ,

— Խա՛յր, սէվգիլիլիմ, խա՛յր, շարապընը իչմէմէքլէ պանա իտէճէկսինիզ հագարէթէ թէհամմիլ իտէմէմ։ – Իմտի աղիզէմ, պանա իթտաթի իթմէզլիսինիզ. պիզէ, իքթիսատէն տահա գիւեատէ պէնիմ ինսաոճը օլտուդումու խաապէր վէրիրիմ, տէյի պէեան իլլէտի։

Գատէհու մատամ Անկօ՝ խըզմէթքէտա տօղրու տէօնէպ,

— Ժօ՛պէֆ, օրթատաքի տօլապտա Մաճար շարապընտան պիր շիշէ վար տըր, անը վէրին, տէտի։

Մաամամ Անկո, մեզքիւր չիշէտէքի շարապատան Տիննանըն գաաէհինէ ուօլտուրուպ, կէնճ գըզըն ուօտագլարընա ուօղրու քէնտի էլիլլէ կէօթիւրմէսինտէ, Տինա,

— Ֆագամ, մաամամ... տիեէրէք իթիրազա պաշլատը։

Հալպու քի խանէ սահիպէսի, մեզպուրէնին լագըրտըըընը քէստի, վէ ամիրճէ պիր ուէտա իլէ,

— Նէ՛ ֆ-է-ր, նէ՛ էյէ, նէ՛ ջէ- տիմէքլիկէ մահէլ եօգ տուր... իչինիզ, տեյի պէեան իլլէտի։

Տինա, եէնիտէն ճէվապը րէտտա վիրմէմի, հէր հալտէ խանէ սահիպէսինի հիտտէթլէնտիրճէկինի անլաէտարագ, իթտաաթա գարար վիրտի, վէ գաաէհինի պօշալթմասընտա, օլ անէ տէկին չէշնիսինի պիրմէտիկի Մաճար շարապը քէնտիսինէ լէզիզ կէօրիւնտու, վէ անընն պէհէր տամլատըլարընա թամթը պիր հէրատէթ կիրմէքտէ օլտուղունու հիսա իլլէտի։

Տիննանըն քիտէթինտէն, մեզպուրէնին քէսթ իթտիկի հալի մաամամ Անկո տէրք իտէրէք,

— Է՛յ գըզըմ, շարապ իչմէք հադգընտաքի իլգ ֆիքրինիզ հալէտա պագի՛ մի տիր, տեյի սիւալ իթտի։

Տիննա. – Մա՛ամամ, պիրմէէօրտում քի...

Մաամամ Անկո. – Ենմեի պիրտիկինիզ հալտէ, պիզիմիլէ պէրապէր շարապ իչմէքլիկէ մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ։

Մաամամ Անկո՝ խբինճի տէֆա օլարագ կէնճ գըզըն գաաէհինի աղզընա գաատր տօլտուրտու։

Տիննա. – Ֆագամ, մաամամ, գօրդուէօրում։

Մաամամ Անկո. – Նէ՛տէն գօրգուէօրտուն... Պէլքի պիր աղ սէրհօշ օլմագտան՝ նէր... Հա՛յտէ, հա՛յտէ, պէնիմ մինիմինի խագինէճիէիմ... զալիպա սիզ միւքէմմէլ սուֆրալարտա վէ կիւզէլ ճէմիյէէթլէր իչինէ պուլտունմադա ալըշմամըշընըզ, եօգաա Մաճար շարապընըն՝ սաաէ սու կիպի իննանը սէրհօշ լիթմէտիկինի անլատ իտինիզ։ –

Գու շարապատան նէ՛ գաատար գիէեատէ իչիլիր իսէ, օլ գաատար իչիլէպիլիր, պու սէպէպլէ պուննուն իամինէ Գ-ոչը-ըշ շ-ու-ղ տէնիլմիշ տիր։ – Գունատան գաթինագատր, սիզի նա՛սըլ սէրհօշ իտէպիլիրիմ. թաամտան սօնրա բրօվա իտիլէճէկինի ունուտուէօ՛րմուսունուզ, Հալպու քի, սէրհօշ օլուր իսէնիզ, բրօվանըզը իճրա իտէմէզսինիզ։ – Խա՛յր, խա՛յր, գըզըմ, պու շարապը իչմէքտէ հիչ պիր մուխաթարա եօգ տուր։ – Մըհհէթինիզէ սէվգիւրմ։

Մաամամ Անկո, քէնտի գաատէհինի պիր եուուտումտա պօշալթըզը միսիլլու, Տինա տախի գըզարարագ, քէնտի գաատէհինտէքի շարապը իչտի։

Մէլանի Բէրտրօ իլէ Մարիօլ, վագը օլան մէնզարէեէ տիգգաթ իտիպ, վէ խանէ սահիպէսինին իսթիհսալ իլլէտիկի նէթիճէեի կէօրէրէք, կիւլիւմսէմէքլէ պիրբիրինէ պագըշմագտա իտիլլէր։

14

Օ տագըգտան իթիպարէն, իչպու սուֆրա, մաամամ Անկո իլէ Մէլանի Բէրտրօ վէ Թամէրլան Մարիօլ իչին տահա գիէեատէ քէյֆլի պիր հալ քէսպ իթտի։

Գու իչ ալշագ քիմսէլլէր, Տիննանըն օրատա հադըր պուլունմասընը ասլա ֆիքիր իթմէէէրէք, պիրբիրլարինէ սէօհպէթլէր իթմէքտէ, եագըշըգսըզ շարդըլար օգուսմագտա, վէ սըրա իլէ սէօյլէտիքլէրի այըդ սայըդ սէօզլէրի այդըշլամագտա իտիլլէր։ Հալպու քի Տինա, պուննլարըն արտընտա պուլունմադըղլէ պէրապէր, իչպու մուճիպի սուլ

իպրէթ օլան միւքեալէմէեէ, տինլէմէք ճիհէթիլլէ պիլէ հիսաէտար օլմամըդտա իտի, դիրա մատամ Անկօնան, իբինճի տէֆա վուդու պուլան իպրահիմլարընա իթտաթլա, դատէհինաէքի շարտալը իչէլիտէն պէրու, օլ կէնճ գըզ, ղարիպ վէ անլաշըլմազ պիր տուդուեա տիւշէրէք, մատտէթէն տէյիլ իսէ տէ, մանէյէն, եանլալրընտա օթուրմուշ օլտուդու քինէէլէրտէն այրըլմըշ կիպի իտի։

Նօրկոնլուգտան թադաթը գալմամըշ օլան պիր ճհամին, եումշագ շիլթէլէր իւզէրինտէ եաթտըղընտա հիսա իտէկէլտիկի իսթիրահաթ վէ կեվշէքլիք կիպի պիր հալ, մէզպուրէնին վիճուտինի իհաթա իթտիշ օլտուդու միսիլլու, ֆիքրի տէ էօյլէ վազիեէթտէ չալըշմադտա իտի քի, պու վազիեէթ նէ՛ ուեանըդըդ, նէ՛տէ ույդու իտի, Պու հալի, անճագ, ճիւզի միգտարտա հաչհաչ եէմիշ օչան պիր քիմսէնին սէրեօչլուդույա թէչպիհ իտէպիլիբիդ։

Մէզպուրէնին եարը դաբալը կէօդլէրի էօնիւնտէն, նէ՛ օլտուգլարը պէլիսիդ, ֆագաթ իսօչ վէ լաթիֆ խէեալաթ կէչմէքտէ, վէ հէնուզ թասլադլարը եաբըլմըշ օլան, լաքին ճալիպ պուլունան թասվիրլէր, էթրաֆընտա պիր տէյիրմի թէչքիլ իթմէքտէ իտիլէր։

Պու խէեալաթ իչինտէ Օգթայըն թասվիրի տայիմա մէրգումէնին կէօդիւ էօնիւնէ կէլիդ, իչպու չէֆֆաֆ տիւտմանն արատընտա միւշահէտէ օլունան թասվիրլէրտէն եաըընըդ անընքի պէլլի օլմադտա իտի։

Հալդու քի էթրաֆընտա օթուրմուշ օլան իւչ քիչինին դահդահալը կիւլուչլէրի, բաթըրտըը սէօհպէթլէրի, դանն իտէրսին քի օլ խէեալ բէրտէմ իչինէ կիրէմէեիդ, ֆագաթ քէնտի դուլաղընտան աչաղըեա լաթիֆանէ սէօդլէր իրտա իտէկէլէն Օգթայըն սէտտասընը մէզպուրէ աչիքեաբէն իչիթմէքտէ իտի։

Օլ էսնատէ Տինանըն գադը, իսկէմլէմինին արրթընտա տաեանմըշ օլուդ, հէման գաբալը օլան կէօդլէրինին հալ-

սիդ հալթիդ գադըշը, ուդուն քիրրիբլէրինտէն աչաղըեա աթֆ օլունմադտա, վէ եարը աչըդ ոտտադլարը թէպէսսիմ իթտիիինտէ, տիչչէրինին մէրճան կիպի բարլադլըդը կէօրիւլմէքտէ իտի։

Եու վազիեէթինտէ Տինանըն հիսանի ճէմալի, օլ տէրէճէ բարլադ կէօրիւնիւեօրտու քի, մատամ Անկօ, մէրդումէեէ պադմասընտա, իզհարը թէչաճճիւպ վէ հայրէթ կյլէմքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէտի, վէ իչպու թէչաճճիւպ վէ հայրէթինի չու վէճճլէ պէեան կյլէտի։

— Գադըն պիր քէրրէ, հիչ պու դատար կիւզէլլիք թէէսսայեիւլ օլունմապլիդը մի։

Մարիօլ. – Ա՜հ, էվվէթ, էվվէթ, էմնալսիդ պիր մանալուդ տուր։

Մէլանի Բէրտրօ. – (Հադգիը պիր զուրուրիեէթ հիսսիյլէ.) Պէնիմ էօդ եէկէնիմ օլտուդունա նէ՛ տէրէճէ իֆթիհար իթտիհիմ, ճայիդ տիր։

Մատամ Անկօ. – Եու տիլտէր գըզը նէ՛ դատար թէտդիդ իտիեօր իսէմ, օլ տէրէճէ չայեանը թէէսսայեիւր պուլունեօրում։ – Ա՜հ, բանա հիսս իտիեօրում քի, էկէր էրքէք օլմա իտիմ, ուդրունա ֆէտան նէֆս իտէճէք իտիմ, Ազիզէմ Մէլանի, պու դըզճըղազը հիչ պիր աչըդ վէ մահպուպու պուլունմամաըդընա էմի՛ նամուսիդիդ։

Մէլանի. – (Շիւպհէսիդ սէօյլէտիկի սէօզէ տահա գիեաուէ բէամիյեէթ վէրտիրմէք իւզրէ.) Բէնտիմէ էմին օլտուդում դատար էմինիմ։

Մատամ Անկօ. – Նա՛սըլ օլապիլիր, չիւնքի թէէաթրօսա չօգլարըն նազարը տիդգաթընը ճէլդ իթտիչ օլմասը թասվիր տիր։

– Մէլանի. – Էվվէթ, չամտանըն էթրաֆընտա եանան քէլէպէրլէր ասլա էքտիյմէմիչ տիր, լաքին պէն հադգը պուլտունուդումտան, կիւճ վէ կիւնտուդ պու դըզըն ֆագիլէթի իւզէրինէ նէզարէթ իթմիչիմ տիր։ – Ա՜հ, պանա

թէրէթիւզ իսէն վէզալիֆիմի վիճատանէն իյֆա իմժիչ օլտուղումա թէֆախխուր իսէպիլիրիմ. պու իսէ, թէէմին իսէրիմ քի, պիր թէսէլլի, վէ պիւհիւք պիր թէսէլլի տիր։

Օլ էնատէ, Թատամ սալասընտա պուլունան սահթ հարըմ վուրմադըէ, մատամ Անկո մէղքիւր սահթըն թախթասընա ահթիը նազար իլէ,

— Սահթ սօղուզ պուչուգ օլմուշ... կիւղէլճէ էյլէնմէք սահէօնտէ վազըմ նանըլ կէչիէօր, տէտի։

Սարիօլ. — (Մատամ Անկօնա սօղրու էյիլէրէք. հավաշ սէտա իլէ.) վազըմ հագլայըճաօր մու։

Մատամ Անկո. — (Ահնի սէտա իլէ.) վան Աբթօֆ թամ սահթ օնտա կէլէճէք տիր։

Մատամ Անկո, մէղքիւր սէօղլէրի թէլէֆֆիւզ իմտիքտէն սոնրա, Տինանըն ումուզունա հավաշճա էլինի տօգունմասընտա, մէզպուրէ սարսըլըր, վէ կէօզլէրինի միւհէմ սուրէթտէ քէնտիսինէ ահթի իլէ.

— Մա՛տամ, պէնտէն նէ՞ իմթէէօրսունուզ, տէյի սիւալ իմտի։

Մատամ Անկո, գըզըն էլինի թուքթուպ, պու էլին ահթէշ կիպի հանմադտա օլտուղունու հիսա իմտի։ Տինա, էվվէլքի սիւալինի թէքրար իմժահնտէ, սոպզդ էպէ գատըն,

— Ագիզէմ, նա՞օբլաբնըզ, տէյի սօրտու։

կէնճ գըզ, քէնտիսինի թօբլատադա չալըշարագ,

— Բէք խիհիմ, մատամ, տէյի ճէվապ վիրտի։

Մատամ Անկո. — Բահաթըզ տէյիլսինիզ ա՛։

Տինա. — Խա՛յր, ասլա բահաթըզ տէյիլիմ։

Մատամ Անկո. — Ագիզէմ, ույդուտա զանն օլունուօ էօբսունուզ։ — Նէ՞ հիսա իտիէօբսունուզ։

Տինա. — Գաչըմ ադըր խե՛տ, ադրըմ սըղըմ էօգ պուր։ — Անճագ ույդում վար տըր։

Մատամ Անկո, Տինանըն գատէհինէ Մաճարխթան չարապընտան թէքրար տօղտուրուզ։

— Գէնիմ քիւչիւք գուզուճուղում, չու չարապը իչին, պաչընըզըն աղըրլըզը վէ ույգու պատմասը անինտէ կէչէճէք տիր, տէտի։

Տինա. — Ցագամթ աղաճըզ ուհումմադըզըմա նի՞չին միւսաատէ իմժէէօրսունուզ։

Մատամ Անկո. — Չիրա բյօվամըզ պիր աղատան պաչլահաճաղընտան, ուհանըզ պուլունմանըզ լազըմ տըր։

Տինա. — Հադգընըզ վար տըր։

Գու սրա Տինա, չարապ գատէհինի էլինէ ալըպ, պիր հուտումտա, տէրունինտէքի չարապը իչտի, վէ պիր իքի սատըգա սօնրա, մատամ Անկո, իֆտատէհէ ադաղլէ,

— Գը՛զըմ, պիր ադ քէնտինինի պուլտունո՞ւզմու, տէյի սիւալ իմտի։

Գու տէֆա Տինա՝ հիչ ճէվապ վիրմէհիպ, օլ կիւզել պաչը եէնիտէն ույգատընա տիւշտի վէ կէօզ գաբադլարը գափանտը։ Գիչարէ դըզճըղագ դալէպէ օլտունամագ պիր ույգուհա թէսլիմ օլմուշ օլտուղունտան, մատամ Անկո ահաղա գալգտը, վէ Սարիօլա տահի սեհաղա գալգմատընը իշարէթ իտէրէրէք,

— Գունուն իչի ադրըզ պիրթի. իքիմիզ պիրլիքտէ գալտրըալըմ, վէ քիւչիւք հալվէթ օտասընա կէօթիւրէլիմ, տէտի, վէ ղարիպ պիր թէպէսհուտիլ, — Օրատա բահաթճա ուհուհատպլըր, տէյի իլալէ իմթի։

Մէլանի Բէրտրօ, հէմտան սերիսօշ օլտուղունտան, «անլաշըլըը» տիհէրէք, քէյֆինտէն վէ մահզուզիհէթինտէն նագի գատէհինի մատանըն իւզէրինէ վուրմադըա, գատէհ պէշ ադրը քարչա օլտու։

Մատամ Անկո իսէ, Սարիօլ իլէ պէրապէր մէղքիւր հիւքիւ գալտրըտըղը սըրատա, Մէլանիինի մէղքիւր հարէքէթինտէն հօշնուտա օլմահարագ,

— Է՛յ թէյդէ Մէլանի, բէճա խաէրիմ, պիր ազ տիզ-դահ իտին, վէ սուֆրա թագըմըմը գըրըպ ատօթմէյին։ — Պիլէրսինիզ՝ սու սուֆրա թագըմը ինճէ ֆաղֆուրիտէն օլուպ, գըրըլըրըզ գաատԷ, էլի ֆրանդ էլլի սանիթիմ գըյմէթինատ տիր, ատմ։

Մէլանի Բէբատօ, պէլլի պէլլիսիդ սուրէթտէ էօղիւր տիլէտիկի, վէ գըրըլան գաատէհին պէատվիրի էօատէյէք նիհաէթինի պէհան իլլէտիկի էնատատ, սաղըդ էսկի դարը իլէ Սարիոլ, կէնճ գըզը կէօմիւրտիւլէր։

Թանէ սահիպէսինին, պահարնը իմմիշ օրտուդու հալվէթ օտասը, ալի գամատա, քիւչիւք սալօնուն էտանէնտա պուլունմադտա իտի։

Իշպու օտա, էտանէնտաքի օտալարտան պիհատէ կուսթօլու թէրթիպ իտիլմիշ իտի իսէ ատ, թէզվիճաթը, իսմի գամատաքի օտալարըն թէզվիճաթը դատար բարլադ վէ գըյմէթտար ատյիլ իտի։

Տիվանըատը, իւզերինատ պիճիք չէչէք պուքէթլերի իլէնմիշ գէմիճի գըրմըզը պրէթօն գումաշըյա գաբուր օ-լուպ, թէճէմմիւլատ օլարատ, էտալըդ էնալի վէ ալչագ ա-տէօրլէր պուլունմադտա, վէ շըմիճէնին իսմի իւնատէ իբի ա-տէօ լամպա գօնուլմուշ օլուպ, պունլարըն գըրմըզը բէնէկ-լի ճամ կէօտըատը, լամպալարըն պիհատնա պիր բէնզինտը մախսուս քէտ իմտիրմիշլէր իտի, վէ տէրտունը օտատա նէֆիս վէ քէսկին գօդուլար էտանէնտիրմէյ օլուպ, պիր գաչ սանիյէյէ սօնրա, պու գօդուլարըն էնէ քէսկին շարպա-լար միսալու պաշա թէէսսիր իտէճէքլերի տէրքէտար պու-լունմադտա իտի։

Մատամ Անկօ, Տինատը էտափաշճա մէգքիւր ատօթրէր-տէն պիրինին իւզերինէ էտմըրդա, պաշըյա գօլմուդլա-րընըն ալմընա շիլմէյէք վազ իյլէտի։

Մէզապուբէ գարը, եէնիտէն թէէպէսիմ իտէրէք,

— Ուսմարըմ քի, շու էօլատա էտամ ըրըմնադը, ուհու-

մնաբնա զանէմիվէ միստայիտ սիր։ — միստաֆիրբէրվէրլիք վազիֆէլէրինին բէք իյի պիլտիկինատէն, զաննի իտէրիմ քի, օ վէզայիֆի իյիճա իմմիշ օլատուր։ — Իւժէն, սիզ պու խուսուսատա նէ՞ էֆքէնատատաբընըզ, տէյի սիւալ իմտի։

Սարիօլ. — Զաննի իտէրիմ քի, սիզ պուլունմադ պիր խանէ սահիպէսինինիզ։ — Անճադ, չունու պանա սէօյլէմէյին քի, պու ադշամքի մուամէլէտէն պագը կիւնա զայիէ զու-հուրա կէլէճէկի հադդընատա վէզիֆատ իմմիճէօրմանատուզ։

Մատամ Անկօ. — (Ուսմու զլաբընը չէքէրէք.) նէ՞ կիպի զայիէ։

Սարիօլ. — Սիզ տէ պիլիրսինիզքի, պու գըզ, հէնուզ ադըլ պալիգ տէյիլ տիր։

Մատամ Անկօ. — Պիզէ նէ՞, թէյդէսի պուրատա տըր, պու խուսուսա օ հէր շէյէ վէկատ օլուճօք։ Հէմտէ, պու պադատ քիմ տատաճըլըգ խանէճէք տիր։ Զաննի իտէրիմ քի, նէ՞ սիզ, նէ՞ պէն... Իւժէն, էլիմի էօրիւնիւդտէ, թատամ տալատընա տէտէմ իտէրիմ... գահվէմիզ շիմտի հադըր օ-լուբ։

Մատամ Անկօ իլէ Սարիօլ՝ Մէլանի Բէբատօ իլէ պու-լուշտուլար։ Գու իհթիմատըէ գըզ իտի, մէրդումլարըն ա-զաճըգ միստատէմ զայիդ պէմիճնատէն պիլ իտմիֆատէ, շատ բանէր շարտադընըն պիր շիշէմինի թէքմիլէն պօշամմիշ վէ քէտատիլէն սէրիօշլանմըշ օլատուդու հալատէ, քէնտի ֆաղի-լէմմէլէրի իւզերինէ տիւշունատէքտատէ, վէ նէհայէնինին սատատէթի ուղրունա իմմատիկի միսմէտատտա ֆէտատքատուրգլարը կէօղիւ էօնիւնատէն կէչիրմատքտատէ, վէ միսէտտիր պիր սէտա իլէ։

— Ա՛հ, պէն պու գըզա, հադդըդէմէյէն վալիտէյիք իմմատիմ, պունուն մուզայիրինին խատատա խոհպիլէնէ մէ-տան օղուտտուդա ճէսարէթմ իտտիկիմտատ, տատէքտատէ իտի։

Օլ էտնատատ սատաթ ոն չալտը, վէ ոզաղ գարուտու-նուն չանը խյտտիլտի։

Արագա գարուստ աչքլմնալէ , իշէրի պէր արագա կիբիթ, տուրուս , իշալու արագա իլէ կելէն չախա վանն Աբթօֆ խան ։

* * *

Աբադին նամ թէատրօ օեուռնու խիթամ պուլուդուռնուան , վէ պինագէրին առաֆ աէքիզ չարեէք գալարագ թա օն պէր պուշուգա գառար , թէատրօտագի լօժունտա օթուրուպ , Տինա Գիւէեի կէօրմէքլէ մէճիտն օլառնաեա ճաղընտան նաչի , Օգիաճ կաճար , ապշամլարընը նատլ կէչիրէճէկլինի տիւշինմէքտաէ , վէ իչիէ պու խուռուստա պէր գարար վիրէմէմէքլէ , ասլըի տիմանէ օլմագտա խոր ։

Մաճումիտիւզ օլան մէնգարէլէր մնատամ Անկօռտն խանէնինտէ վուգու պուլուդու կիճէ, մէրգում տէլիպանը , քէնտի սէվգիլիլիսինին պուլունմատըդը հիչ պէր թէատրօնա էլլէնմէք իչին կիմմէկի արդու իմմէտիկլինտէն , օղլունուն ուսուլ վէ առաֆընճա գուհուրա կէլէն թէպէտիւլէն ոօլառը թէատճիւզ իմմէքտաէ պուլունան վալիտէսի մնատամ Գանչ կաճար իլէ եալընըզճա թատիրնը իմտիքտէն ոօներա , ատլիրէսինէ չէքիլիպ , վէ եամագ օտասընըն ամէչի եանընտատա օթուրուպ , տէֆիղատ իչին պէր չօղ սիկարալար իչմէքլէ , վէ սէվգիլիլիս մունհիտպէսի թատասֆընտան եապընմընդ օլան եէտի սէքիզ առէտ մէքթուպլարը թէքրար պէ թէքրար օգուտնագլա մէչղուլ պուլունմուդուպ արդատա , առաֆ ճն պիրի չէնտ տագըդա գալարագ , պիրտէն պիրէ պէտ իչխիտիտիկինտէն , Օգիաճ , օթուրուպ եէրտէն արչքատը : Շէօյլէ փի իչ օտասընըն չանը , հէմտան գրրընտագ վէ քուրչալանմագ տէրճէօնտէ արտարատա վէ չիտաէթլէ վուրուլտա ։

Օգիաճ . – (Ֆէնաֆ քէնտինէ .) Գու նէ տիմէք տիր . պու առաֆտա , հէմ պու եօլտա չանը քիմ չալատիլիր : Մուխլագա Ֆէվզէլատէ պէր չէյ օլմազը տրր ։

Հալէտա չանն չալընտըրընտան ,

— Տօմինիք նէ՞ եապըճօր , վէ նիչին պու գատար բաթըրտը կիւրիւլտիւ չըգարըլմազընա միւտահաէ խոխօր ... կիտիպ պիզգամ իչի անլատըմ , տէտի ։

Մէրգում , օթուրտուդու եէրտէն հէնուզ գալմըշ իքէն , չանընն սէսի տուրտու , վէ պէր տագըդա սիւքիւթլէ կէչտիքտէն սօներա , եամագ օտասընըն իչէրիսինտէ պուլունան օտատա սիւրտիլը ատըմ սէսի իչիտիլտի , վէ պաղիէթէն գարու աչըլարագ , Տօմինիք իչէրի կիրտի ,

Մէգքիւբ խըզմէթքեարընն սիմսար պիւսպիւթիւն ալթիտան օլմուշ օլարագ ,

— Ա՛հ , էֆէնտի՛մ , էֆէնտի՛մ , տէտի ։

Օգիաճ . – Նէ՞ վար տրր , նէ՞ օլատու ։

Խըզմէթքեար . – Պէր գատրն ... կէնճ պէր գատրն կէլմիշ ... պէր ազ տիմանէ գանն օլունուեօր ... հէր հալտէ գամթընըզլա կէօրիւշմէք խոխէեօր ... Ֆէնաֆսինէ ճէվապ վիրտիմ քի , միւսիւ ...

Տօմինիք լագըրտըրընը պիթիրմէմիշ իքէն , Տինա՝ սիմսար օլմուշ , վէ սայլարըլա եամագը տարնատաղրն օլմուշ օլատուդու հալտէ , Օգիամըն օտասընա կիրտի , վէ հէմտան պայկընըլըգլա , տէհշէթի ադիմէտ կիրիֆթար օլան տէլիգանլընըն տիզէրինէ դաբանըպ , էմնալի նամէապուդ իմթիրատ վէ մէյհուսիէթլէ ,

— Օգիա՛մ ... Օգիա՛մ ... խանէնիզէ իմթիճա իմտիմ ... պէնիմ գուրթարը՛ն ... գուրթարը՛ն պէնի ... տէյի նէյտա իլլէտի ։

15

Օգիամ. – (Հեռեհանկէ.) Սիպի դուրիա արմաղ մը, ոչվկիւլիամ Տինա... Օ՛հ, էվվէլի, էվվէլի, սիպի դուրիա-բաճաղըմ... Ֆագամի նէ՞ կիպի մուխամիատա սիպի թէհ-ատա խոխեօր... նէ՞տէն դօրդուեօրատնուդ.

Տինա. – Օգիա՛մ, ալէնի զայդ վէ մանհվ իմիմէք խա-թէեօրլար:

Օգիամ. – Փի՛մ... քի՛մ խոթէեօր... ոչօյլէեվին, Տի-նա, ոչօյլէեվին:

Պէչարէ դըղճըղադըն պու արրատա թագամի ու ոչը-մանը գալմամըշ խուվկինատէն, ճէվապ վիրէմէտի, վէ զա-յիֆճէ ինլէեէրէք, քէնարիկ պիւթիւն պիւթիւն զայդ իմտի:

Օգիամ, քէոէրի ադիմէ միւսթադրադ օլարագ, մէզ-պու-րէնի դուճագլաեըզ, պիր գաչ սանիյեէ էվվէլ քէնա-րոխնին եռասանըշ օլտուղու դանաբէեէ օիուրիատու:

Օլ էտնատէ եէնի պիր շախս օտաեա կիրիպ, գարու-նուն էշիկի իւզէրինատէ տուրատու, վէ գաչլարընը չաիա-րագ, սէրթ պիր սէտա իլէ;

– Ցայիրէնիզատէ... վալիտէնիզին իգամէթ իմտիկի խանէտէ պիր գաապն պուլունմադը՛գ... Օգիամ, ադիզ ոտսթուա, սիզատէ պիլիրսինիզքի, թագիեաթըմ ացիլ ու միւսամէհաեա մէյհալ ատը... ինսանճա զաաֆէթլէրէ վէ ոիվանէլիքլէրէ վուգուֆիյէթիմ վար ատը, ֆագամի լա-գըրատ պէ ինիմիզատէ, պու ոիվանէլիք հասոսինի թէճա-վուզ իմիմիշ ատը: Պու բէք չէրքին շէյ ատը, սիզ բէք իւէրի վարսընըզ, սէտա:

Օգիամ. – Է՛հ պարօն, կէօրմէեօ՞րմուսունուդ քի, պիչարէ դըղճըղադ թէեսիմի բուհ խոխեօր:

Գրուա-Տիէօ պիր գաչ ատըմ իլէրլէեէպ, վէ կիւեա թէճաճիւդ ալէամէթի կէօսթէրէրէք,

— Ֆագամի, էհէր եանըլմասեօր խէմ, պու քիւչիւք Տինա Գիւէ ատը, տէտի:

Օգիամ. – Էվվէլի, պարօն էվվէլի, քէնարի ատը:

Պարօն. – Լաքին քէնարինէ նէ՞ վադը օլմուշ տուր:

Օգիամ. – Գիլմէմ, վադըտաեը անլամմադ իւզրէ իքէն, պահըլտը:

Պարօն. – Շիւպհէսիզ գօրդաճագ ատը չէյ եօգ տուր: Գու կէնճ գըղ, պունատան ադտէմնէ պուրաեա կէլմի՞շ մի ատը:

Օգիամ. – Խա՛յր, իլք տէֆա օլարադ կէլիեօր:

Պարօն. – Հալպու քի, չինտի վալիտէյնիզէ նէ՞ ոչօյլէ-եէճէէիմ:

Օգիամ. – (Հայրէթլէ Գրուա-Տիէօյէ պադարադ.) Վալիտէ՞ մի:

Պարօն. – Էվվէլի, չինէքի մատամ կավարա վիզիթա-եա կէլմիշ իսիմ, վէ քէնարինէն մուֆարադաթ իմտիկ իւզրէ իքէն, պիր ադ էվվէլքի կիւրիւմթիւլիւ գարու չա-նը իչիտիլսէ: – Մատամ կավար՝ թէճաճիւդ վէ իզիթրա-պա տէւշար օլարադ, իչի անլամմադըղը պանա բէճա իմ-տի: – Իչիմէ պէնիմ, շու էանատէ սիզին օտանըզատա պու-լունմադըզըմ պունատան իլէրի կէլմիշ տիր: – Ճիմնի, մա-տամ վալիտէնիզ պէնի ալէյհեօր, քէնարինէ նէ՞ ճէվապ վիրմէյիմ:

Օգիամ. – Ա՛ճայի՛պ, ոչօյլէեվին քի, պիր ալաճադը կէլմիշ... պու իհթիմալտէն խարիճ պիր շէյ ոէյիլ տիր, չօգ ոէֆա պուրաեա ալաճադըլսա կէլիր... Ֆագամի էվ-վէլէմիրատ, շու պիչարէ դըղճըղադը եամիադըմա կէօ-իմիէք իւզրէ պանա պիր ադ եարադմ խոխն:

Պարօն. – (Օգթաւը եարտըմ իտէրէք.) Գու գըզը նէ՛ գաւսար սէվիեօր։

Օգթաւ. – (Իզթիրապը ապիմէ.) Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի ալուտան եօր... կէօզլէրինի աչամաեօր...

Պարօն. – Փիր աղ սաղըրըը օլսուն։

Օգթաւ. – Գադըն լէհճէսի նէ՛ սէրճէ սօլմուշ... սոտադլարը՝ եանագլարընսան զիեաստէ պէհաղ սըը... զանն իտէրսին քի էօլմիւշ սիւը։

Պարօն. – (Իրի բարմաղընը կէնճ գըզըն պիլէկի իւզէրինէ վաղ իտէրէք.) Թէէմին իտէրիմ քի, հաեաթտա սըը։ Նապղը վուրսուդսան պաշգա, տադըդատա եիւզտէն զիեաստէ տամաղըարը վուրսուդունա տա չիւպհէմ եօղ տուր։ Գու իսէ, ֆէվզէլատէ իյի ալէամէթ սիր։

Օգթաւ. – Գա՛րօն, րէճա իտէրիմ, Տօմինիք քի չաղըրըն տա պիր հէքիմ կէթիրտէլիմ։

Պարօն. – Գօշ չէյ սիր. պէն, վալիտէյնիզ մատամ կավարա կիտիպ, սէօզ անլատաղ պիր ալաճադըընըզ կէլմիշ օլսուդունու պէհան իթթիքատէն սօնրա, զաթէն արապամ գարուտա օլսուդունսան, պիզդաթ հէքիմ ճէլպինէ կիտէրիմ։

Օգթաւ. – Ա՛հ, պարօն, սիզ րէք խայրխահ վէ իսի պիր ատէմսինիզ։ Գու կիճէ սիզի թանըտըղըմ դաւսար հիչ պիր զէման թանըմամըշըմ սըը։

Պարօն. – Սիզին թապիպինիզ քի՛մ սիր։

Օգթաւ. – Օալէր սօպաղընտա մուդիմ տօդթէօր Գէնէ սիր։

Պարօն. – Մահէլլի իդամէթինի պիլիեօրսում, չիմսի քէնտիսինէ կիտէրիմ։

Օգթաւ. – Գէնիմ թարաֆըմտան կիթատիկինիզդի, վէ ֆաւսաէ՝ հաեաթի ու ժէմաթի հադդընտա օլսուդունու քէնտիսինէ սէօյլէրսէնիզ, էլինտէ հէր նէ իյի օլսա, անինտէ պըրադըպ կէլիր։ Շաեէտ անը պուլսամաղ իսէնիզ, տիկէր

պիր թապիպէ միւրաճաաթ իտէրսինիզ, տէյի՛լ մի։

Պարօն. – Էվվէթ։

Օգթաւ. – Վէ քէնտիսինի պուրատա ճէլպ իտէրսինիզ։

Պարօն. – Էվվէթ, էվվէթ. պիր չարէք եախօտ եի. կիրմի տագըդաեա գաւսար ահմէթ իտէրիմ։

Օգթաւ. – Էղճան ու տիլ սիպէ թէչէքքիւր իտէրիմ։

Ֆիլիւտը Դրուա-Տիէօ, պու սէօպլէրտէն սօնրա, Օգթաւըն նէզտինատէն մուֆաբաղաթ իթտի, վէ քէնտի քէնտիսինէ,

— Օգթաւ նէնիտէն ճանլանըեօր։ Գէնիմ իչին զաբարը օլան պու աչդ՝ անըն հաեաթընա սէպէպ օլաճադ սըը, վէ էկեր պէն շու մուզիրը աչդը մահվ իթմէքլիկէ պիր թէտպիր պուլամադ իսէմ, խաեալ իթտիկիմ ալթը միլճն ֆրանգ էլմտէն չըդաճադ սըը. – Հալպուկի Օգթաւը պու գըզըան նահըլ ահըրտալը, վէ պու խուսուս միւմքինսիզ օլսուդունա, Րէն Կրանչան մարիֆէթիյլէ պաչլանմըշ օլան թէչէպպիւսիւ իքմալ իթտիկ իւզրէ, Տի. Նա Գիւէեի նահըլ ալէթի իթթիխատ իթտիկի, վէ իչիմէ եարաթմալը, տիմէքտէ իտի։

Գարօն՝ սէրբեսթ օլան շէյխանի ֆիկրի իչին հալլի միւմքինսիզ օլմաեան պու սէհղէթի թամամվուրսար իլէ գինինի մէչղուլ օլսուդու սըրատա, Օգթաւ, եանընտաքի օտատա պուլունան խըզմէթքէարը չաղըրըպ,

— Տօմինիք, պուրատա էվէը (պիր նէվ բուհ սուր) վա՛ր մը սըը, տէյի սիւալ իթտի։

Տօմինիք. – Էվվէթ, էֆէնտիմ, վար սըը։

Օգթաւ. – Նէ՞րէտէ օլսուդունու պիլիեօրսուն։

Տօմինիք. – Գիչիրիմ, էֆէնտիմ։

Օգթաւ. – Զաթուդ պուլուպ պանա կէթիրտիլսին։

Տօմինիք կիտիպ, պիր աղ սօնրա մէզբիւր բուհ շիչէսինի կէթիրէրէք.

— Իչթէ էֆէնտիմ. լաքին պու զէվալը գըզ, կիեին-

միշ օտուղու էավագ իշինաէ պօղուլուեօր ... գօրչալա-
րընը սէօքմէք լազըմ ատը, ատմ։

Օգիավ. – Հաֆգընն վար ատը։ Զարուգ ... չարուգ ...
պանա պիր մադաս ... ևա պիր չադը ... վէլհասըլ քէսիճի
պիր շէյ կէթիր։

Տօմինիք. – Իչիէ, էֆէնամ, ալիգ պիր չադը։

Օգիավ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ. վէր վէ ալն պու-
րատան կիթ։

Օգիավ, կէնճ գըզըն կէչինմիշ օտուղու ֆիսիան
գօրսաժընըն ալ-յմէլէրինի սէօքսիւկիւ կիտի, Տօմինիք-
ատն ալտըդը չադըլյա տա գօրսէսինին պաղլարընը քէստի։

Օգիավըն, երիկրմի եաշընատա իտուկի, վէ նէ եօլտա
եաշամըշ օտուղու մալիսմիսմիշ տիւր։ Մէրդում, Տինաեր
տէրէճէյի նիհահէտտ սէվէր իտի, Տինա իտէ, պիր միւն-
ջէվինին (ճգնաւոր) ֆիքրինի պիլէ ալճիսճի իտէճէք մէր-
թէպէ մալիքէյի հիւանի ճէմալ իտի։ Հալպու քի Օգ-
իավ, թապիճաճիտան քէնահինտէ հասըլ օլմուշ օլան
վէ իխալալ օլունմուշ օտուղու դանն օլունմադըճ պէրապէր,
ճէնապ ու վաղարընը մուհաֆազա իտէկէյմիշ պուլունան
ախլէագը համիտէսի իճապընճա, կէօրինիւ չէվիրիպ
տէ, Տինանըն վիճուտունէ ատա նազար իճմէսի, վէ աշգ
ու մուհապպէթի խալխի վէ սամիմինին՝ հիւքմէթի ու բիա-
եէթտէն իտալ օլմասընը լազըմ կէլէճէկինի տէրքիշ ի-
տէրէք, կէնճ պիր վալիտէ, քէնահ քիւչիւճէք մատուսու-
նու նասըլ դաեբրընը իտէ, Օգիավ տա օ վէճհյէ, վէ քէ-
մալը իֆֆէթի ու իսմէթի մէղպուրէեի դաեբրատը։ Շէօյ-
լէ քի էկէր օլ էանատէ Տինա աեբլըպ տա, Օգիավը եա-
նընտա կէօրսէ իտի, մէրդում տէլիպանլընըն ախտասընտա
էսերը չէհվէթի միւշահէտէ իճմէճէճէկինատէն, մահճու-
պիյէեթինատէն նաչի ատա գըզարըպ մնրատմաեաճաղը
տէրքեար իտի։

Հալպու քի պիչարէ գըզճըղազ աեբլնաեբպ, պայ-

կընլըդը, հիսսէեաիճընը պայպ իճատրէճէք տէրէճէտէ օ-
լան պայկընլըդլատան դանն օլունաեօրտու։

Օգիավ, մէղպուրէեի քէսկին դօղուլար գօղլաճը
իտէ տէ, հիչ պիր նէճիճճէեէ տէսճրէա օլատտաը։ Նիհա-
եէճ, եանի ծն տադըդա կէչտիքտէն սօնրա, Տինա կէօղ-
լէրինի աչարագ, ճիւդիճճէ գըմըլատանտը, վէ տիհանընտան,
կիւճ իլէ անլաչըլըը վէ մանէատըգ վէ լատպըճատըգ պա-
դը քէլիմէլէր չընդաը։

Օգիավ, էճէր լուհուլյա միւլէմմա պիր մէնաճիլ պի-
չարէնին պուրնունա կէօճիւրտու իտէ տէ, քեար իճմէ-
եինի, պիլաքս կէօղլէրի գատանտը, վէ պիր ատա եօգատը
գալգմըշ օլան պաշը ճէէրտար տէվրիլտի։

Տինա, գիքր իճատկիմիդ պայկընլըդա մահատս վէ էօ-
լումէ միւշահիճ օլան գըմըլատանմամտազըդ հալինի եէնի-
տէն քեար իճատկինտէ, Տօմինիք, օտաեա կիրերէք,

— Իֆէնամ, գատու չալընըեօր, աչաեըմմը, տէյի
սիւալ իճատ։

Օգիավ. – Շիւպհէսիդ աչըն, կելէնլէր՝ պարօն իլէ
թապիճ օլմալը տըրլար։

Օգիավ, պու պապատ եանըլմաեբպ, ֆիլմագը Մ.
տը Գրուա-Տիէօ խանէսինտէ պուլմուշ օտուղու տօգիէօր
Պէրնիճ իլէ պիրլիքտէ կէլմիշ իտի։

Տօգիէօրու մէրդում, թապրիպա գըրդ չալտըրընտա
օլուպ, սիմասընտան, տիրանէթի վէ խայրխահ պիր զաթ
օտուղու անլաչըլմադտա իտի։

Տօգիէօր Պէրնիճ, ուզուն միւտաէթ Օգիավը թէ-
սաավի իճմիշ իտի իտէ տէ, մէրդում տէլիպանլընըն կէ-
չիրտիկի էօմիւր, նէվիտա սուի գատտ օրուդունատն, թա-
պիպին թէրճիխլէրի ֆայիտէպախշ օլատմադշ իտի։

Տօգիէօր. – (Օգիավըն էլինի սըդարադ.) Ադիպիմ,
խալխատէ իճմիֆաճընմը թապտիմ իլէ պէրապէր, զաթը-
նըդը թէպրիք իտէրիմ, զերա հիչ պիր վազըճտա սիպի

պու գատար էյի հալտէ կէօրմիշ օլտուղումու խոթըլտանաեօրում։ — Հալպու քի պուրատա խատթա օլան քիմ ոիր . չիւնքի թարաֆընըզտան կէլէն պու էֆէնտի , հիչ պիր խյդահամ վիրմէկէրէք, մատամէ՝ հաեաթ ու մէմնոթա տայիր օլտուղունու սէօյլէմի ։

Օղթալ . – (Հէրիմի , Տինանըն եամթընշ օլտուղու դարեօլատա եագըն կէօթիւրէրէք .) Տօ՛ղթէօր , պու գըզընղաղը գուրթարաճադընըզ։

Տօղթէօր . – Ա՜հ , նէ՛ գատար կիւզել գըզ . . .

Օղթալ . – Էվէթ , էվէթ ։

Տօղթէօր . – Պու գըզ քիմ ոիր . . . շիւպհէսիզ մէթրէսքինիզ օլմալը ոըր ։

Օղթալ . – Խա՛յր , ոօղթէօր , խա՛յր , մէթրէսիմ տէյիլ ոիր ։

Տօղթէօր . – Պու պայկընըզդ նէ՞ գատար վազրթոան պէրու տէվամ խոխեօր ։

Օղթալ . – Հէմեն խըչ չարէէք ատաթոան պէրի ։

Տօղթէօր . – Նէ՞ կիպի վուղուրթոան ասնրա պու պայկընըզդ վագը օլտու ։

Օղթալ . – Պէն տէ պիլմէմ։

Տօղթէօր . – Ա՜ճայի՛պ , նա՞սըլ պիլմէեօրսունուզ։

Օղթալ . – Էվվէթ , Տինա խոմինտէ օլան պու գըզըն իչպու պայկընըզդը սէպէպի պէնճէ նամալում ոիր ։ – Պուրատա , լէհճէսի ոօլմուշ վէ թագսթոըզ պիր հալ իլէ կէլոի , վէ պիր գաչ սէօղ սէօյլէմիշ իքէն , խյդահամ վիրէպիլմէդիէն պահըլտը ։ – Եու գատար սիդէ տիւէպիլիրիմ՛ չի , պիչարէ՝ ազիմ հէվէճան վէ գօղղու իչինտէ կէօրինիւեօրսու ։

Տօղթէօր . – Ա՜ճապա քէնտիսինի քիմ գօղղութմուշ սուր . . . պէրքի գըսգանճ պիր աշըղ . . .

Օղթալ . – Խա՛յր , խա՛յր . . . Տինա ագըսը պիր գըզ ոըր , վէ աշըղը կօղ սուր ։

Տօղթէօր . – Հէր նէ խոչ , չիմոխլիք շու ֆէնալըղը թէատիգ իտէիմ . . . ասնրա սէպէպինի անլարըդ ։

Պու սուբէթլե թատիպի մէրդում էլինէ պիր լամպա ալարադ , գըզըն եիւղինէ պադարջընտա , Պուա-Տիէօ մէրադընտան , վէ Օղթալ կավար տա , էնտիշէյի ազիմէսինտէն նաչի , տօղթէօր իլէ պիրլիքտէ մէղպուրէեէ տիղղամի իթտիլէր ։

Իչպու մնայիէնէ պիր գաչ ատնիյէե իմթիհտա իթտիքտէն ասնրա , Օղթալ՝ թատիպէ ,

— Նէ՞ խասլէր տօղթէօր , տէյի տօրուեարադ սիւալ իթտի ։

Տօղթէօր . – Մատտէ ազըր ոըր ։

Օղթալ . – (Լէհճէսի տօլարադ .) Մուխամէարա՞ մը վար ոըր ։

Տօղթէօր . – Թօրդարըմ քի մնւխամէարա տա վար ոըր ։

Օղթալ . – Ֆագամի նէ՞ կիպի մնւխամէարա ։

Տօղթէօր . – Տօ՛սթում , պու պիչարէ գըզընըզադա սիզտէ պագըն . . . կէօզլէրի զիեատէսիյլէ գըզարմըշ վէ կէօզ պէպէքլէրի պաշդա պիր հալ քէսպ իթտիշ օլտուղու կիպի , վիճուտի տէ վագըթ վագըթ տիթրէմէքտէ տիր ։ – Մադադա մնխտուս պիր ուեուշուդլուդա թատի օլտուղու միսիլու , պէ յինտէ տէ թագէիդ ալէամէթլէրի մէվճուտ տուր Պա՛դըն , տօտադլարը վէ տիշ էթլէրի օղմուշ տուր , վէ կէօզսիւն պիլա հարէքէթ տուրմատընտան , նէֆէսի քէսիլմիշ տիր ։

Օղթալ . – (Միւթէէսիր հալ իլէ .) Տօ՛ղթէօր , պու հալլէրտէն նէ՞ նէթիճէ չըգարըեօրսունուզ։

Տօղթէօր . – Եու նէթիճէէե չըգարըեօրում՛ քի , պու գըզ եա տիկէրի թադարընտան զէհիլլէնմիշ տիր , եախօտ քէնտի քէնտիսինի զէհիլլէմիշ տիր ։

Օղթալ վէ պարօն . – (Պիրի՝ տէհչէթ վէ տիկէրի թէաճճիւպլէ .) Զէհիլլէնմի՞շ մի ։

Տօղթէօր . – Էվվէթ ։

Օգիաւ. – Էմի՛ նախանձիդ։

Տօգիէօր. – Քեռամիլէն էմինիմ, վէ պադը աշխըճար վէ բէտահ նադաթալ ալեամէթլէրտէն, նէ՞ կիսալ գէհիր իլէ գէհիրլէնմիշ օլտուղունու տա պէհան իտէպիլիրիմ։

Օգիաւ. – Նէ՞ գէհիրլէ գէհիրլէնմիշ տիր։

Տօգիէօր. – Իչը իհթիմալ տըր քի, թօխուր ընըմճա-եա՛, դէլը-փէչ եահօտ խա՛փա՛խ-մէ թիաղիր օլունան գէհիրլէր իսթիսալ օլունմունշ տուր։ – Էյը հալտէ, շունու թիէմին իտէրիմ՛ քի, պու պիչաղընէ վէրիլէն, եահօտ քէնտինին ալտըղը գէհիր, նէգաթիվ օլուպ, պու թադըգ գէհիրլէր ուճուչտուրուճու իտաստէլէրէ մայիք տիրլէր։

Օգիաւ. – Լաքին պու իչ տէհլիթլի շէյ տիր։ Ամճաղ ադիպիմ տօգիէօր, պիր ադ էվվէլ պահսընը իթտիհգինիզ մուխաթապտանըն եադընտա վուղու պուլաճաղընա տայիր գօրդո՛ւ վադը մը տըր։

Տօգիէօր. – Պու պապտէ պիղէ պիր շէյ տիեէմէմ։

Օգիաւ. – Լաքին պիզ պէնի մէ յէուա իտիէօրտունուզ։

Տօգիէօր. – Նէ՞ չադը, տիկէր պիր եօլտա վուան դուլանմադըգ էվիտէ տէյիլ տիր... Վիճտանըմ պահնա պու սէօյլէթիէօր։

Օգիաւ, պու արա ադիմ մէ յէուսիեէմ իչինտէ օ-լադաղ,

— Ա՛հ, եա Բաղդի՛, եա Բաղդի՛, պիչաղընէն եա-չանապընա իւմիտ գալմադը, տէտիկի ալըպատա, պարօն տը Գրուա-Տիէ տէ. քէնտի քէնտիյէ,

— Նէ՞ գադար սէվիէօր... էկէրչի պու գըզ վէ-գահ իտէր իտէ, քէտէրինի ունութմադ իչին եէնիտէն գիսք ու գիւճուր վէ գահչիեահ ալէմինէ կիրէճէք տիր, օ ալէյհ քի, պու կիւնքի կիւն պու գըզ ուղրունա թէբք իթմիշ տիր... Ա՛հ, էկէր շու գըզ եօլտէ, տիմէ քտէ իտի։

16

Տօգիէօրիւն սօն սէօղլէրինտէն սօնրա, ուղուն միւտաէթի սուալտուգ վադը օլսու. պատէհու Օգիաւ՝ կէօղլէրինի սիլէրէք,

— Ծադաթ, տօգիէօր, ադիպիմ տօգիէօր, սէվկիւլիւ. Տինամը պըրադմահաճադըմըզ, վէ քէտափ իֆադաթը խուսուսունտա պիր թէճրիւպէ իտէճէքսինիզ, տէյի՛լ մի, տէտի։

Տօգիէօր. – Ինսանճա միւմքին մէրթէպէ չալըշաճաղըմ... Էվվէլթ, պու պիչաղընի գուրթարմադ իչին ֆէնինէն հէր նէ եադըրլապիլիր իսէ, եադաճաղըմ... Ալլահ վիրէ տէ, մուվաֆֆադ օլսա իտիմ։

Օլ էնսատէ կէնճ գըզ, պիրտէն պիրէ դըմբըլտանըպ, գանադրէնին իւղէրինտէ տօղրուլադադ, հիչ պիր նէյնի կէօրմէքտէ օլմահան կէօղլէրինի՝ տադիկըն տադիկըն էթրաֆտա չէվիրտի, վէ էլլէրինի պօղազընա կէօթիւրիւպ, պօղուդ պիր սէտա իլէ,

— Սուսամըշըմ, տէտի։

Մուախաղրէն պադը թէքրար արդադրնա տէվրիլմէքլէ, սինիրլէրի կէրիլտի, վէ իչի իչ քէրրէ հէյաէթի պիր սէտա բէճ իտէրէք, քէնտիսինէ դարիպ պիր սինիր կիւլմէսի տըրըղ օլսու։

Տօգիէօր, օլ էնսատէ մէղպուրէէի նադաղընը տիգդաթընատան աեըրմահաեըպ, էլինի թուԹսու։ Պիչաղընէն էլի պուղ կիսալ սօղուդ օլուպ, եիւղիւնէ տէ թէբ տանէլէրի ադմադտա իտի։

Տօգիէօր. – Էկէր պունատան էվվէլ պադը չիւպհէլէրիմ վար իտի իսէ, չիմտի ո չիւպհէլէրիմտէ գալմադը

տըր։ – Չէվալը դըղճըղաղըն չու հալինին սէպէմինէ մատաէթէն խաբաթ օլսուա՛մ... Գէնահսինէ դէլը-ուշ- զէհիրի վէրիլմիշ ատր։ – Հա՛յտէ Օգթավ, ալը տադըդա ալըշ կէչիրմէքսիզին, դուսթուրուճու իլաճ կէթիրթատըրին։

Օգթավ. – (Խըղմէթքեարա.) Իչիթտինա՛ Տօմինիք, խաթէնիլէն մուալիճէեի կիթ չարուգ կէթիր։

Տօգթէօր, ատչարը չըգմազ իւղրէ պուլունան խըզմէթքեարը ալը գօնուպ,

— Տուրունուղ, դուսթուրուճու իլաճ պէլքի քիճաճէթ իթմէզ... Ա՛յնի վադրթաա աէօրթ պուդաայ տանէսի -ւ-ւչ-ը դէօ-ւչ ը դէ-վը կէթիրին... իչթէ, րէչէթաեը եազարմ, չիմնի կիտին, ճադաթ չարուգ ավաէթ իտին, աէտի։

Տօմինիք ատչարը չըդարդտան ասնրա, տօգթէօր,

— Տէրհալ էյի պիր գահվէ լազըմ ատր. անը նէ՞րէտէն պուլմազը, աէտի։

Օգթավ. – Շիւպհէսիզ մաթապահտա օլմազը տըր, պէն կիտիպ կէթիրրիմ։

Տօգթէօր. – Բէք ալէա... պուննան պաչգա, եարըմ չիչէ սու իչինէ պիր գաչըգ պիրքէ գօեուպ կէթիրին։

Օգթավ տախի տիչարը չըգարը, վէ պիր գաչ տադըդա ասնրա, Տօմինիքին ավաէթի գէմանընտա, Տինանըն պուլունտուղու օտաէա ավաէթ իչլէտի։

Տօգթէօր, Օգթավըն թուալէթէ մախսուս օլան էչհասը իչինտէն ալտըղը գըրմըղը պիր քեսակ վատրթասըլա, կէնճ գըղըն գաբալը օլան չէնէլէրի ատրասընտան ըրճադ սու իլէ պէրտալէր գուսթուրուճու մուալիճէտէն ադըթտը, վէ պիր չարեէք տաաթ վադրթ կէչտիկի հալտէ, պէրլէնէլէն նէթիճէ հաւսուլէ կէլմէտի։

Օլ վադրթ տօգթէօր, եինէ ըրճադ սու իլէ գիբրիթիկիմիզ տիւթաթըն աէօրթ պուդաայ տանէսինի կէնճ գըղա եէտիրտի խոչ ատ, պու թէրթիխին տաճի հիչ պիր աէ-

մէրէյի մուֆիթաէսի կէօրուլէմէտիկինտէն, Օգթավ, ատէթա տիվանէ օլմազ տէրէճէսինէ կէլմէքտաէ իտի։

Մէրդում տէլիզանըը, հէեէճան վէ գօրդուսունտան նաչի սէսի գըսըլտադ,

— Տահա նէ՞ թէճրիպէ իտէճէքսինիզ, տօգթէօր... Մէյհուս օլմահօրսունուզ, վէ ապա մէյհուս օլմահաճազըմընըզ, տէյիլ մի, տէտի։

Տօգթէօր. – Գօրսունտան դան ալտճազըմ, վէ էկէը լազըմ կէլիրսէ, պէչինինին օլուգլարընը աչտըրմազ իւղրէ, գուլաղ թօղլարընտա վէ գուլաղլարընըն արգասընտա սիւլիւկ վազ իտէճէհիմ... Ճագաթ թէքրար խոխօրում, էկէը պու տէճա տախի մուվաֆֆագ օլամազ իսէը, պիչարէ գըղճըղազատան իւմիտ գալմամըշ օլսուդու անլաչըլըը։ – Հա՛յտէ, չարուգ սիւլիւկ կէթիրին։

Տօմինիք, էֆէնտիսինին էմրլէրինէ պէքլէմէքսիզին աբհան տիչարը չըգարը, վէ տօգթէօր, էլլէրի տիթրէմէքտաէ օլան Օգթավըն եարտընմըշլա գան ալտոգլըդա մախսուս պաղլարը հաղըրլատը։ Գատէհու, կէնճ գըղըն գօլլարը էթրաֆընա մէղիւր պաղլարը սարըպ, նէչթէրի աչտըգտան սոնրա տատնարընը եարատը։

Լվվէլա մէղպուրէնին գանը տատլա տատլա ադրպ, մուախտարէն գըրմըղը պիր գան ֆըշգըրմասընտա, Տինա, եէնիտէն կէօղէրինի աչտը վէ սէրպէսթճէ նէֆէս ալտըղընտան, տօգթէօր,

— Պիչարէնի գուրթատրաճազըմըզը մէէմուլ իթմէկէ պաչլատօրում, աէտի։

Հալպու քի Օգթավ, պիր քէլիմէ պիլէ իրտատ իթմէեիպ, եիւգիւ կէօղ եաչլարը չյա ըսլանմըշ օլսուդու հալտէ, պաչընը պէրի թարաֆտա չէվիրտի, վէ տօտագլարը, աէսպիզճէ գըմըլտանմանտա պաչլատը։

Իչթէ ախչէազը պօզուգ օլան, վէ տուա իթմէք նէ տիմէք իտուկինի պիլմէհէէն պու տէյիդանըը, աչգ ու սէվ-

տա առեչօինտ պիր հիւանի գալալ սահիպի օլարագ, մէ-լէքլէրի պիլէ միւթէէահիր դըլմագլըղա միւսայիտա պիր ի-ման իլէ, բուհունու գուպպէյի ասիւմանա ամէֆ իթմիշ օ-լուագ, ճէնապը Հագգա տուա իթմէքտէ խոր։

Գաոէհու մէրգում, տօգթէօրիւն կանընա ավտէթ ի-տիպ, անըն իչի էլինտէն թուխտու, վէ գուվվէթլէ սը-գարագ,

— Շիմոի տահա նէ՞ կաբաճաղըղ, տէտի։

Տօգթէօր. – Հէր կիւնա վաբթայի պիլիճրա, տայի-մա, արըղ օլան ուհուշուգլուգ հալինի տէֆէ չալըշաճա-ղըղ։ – Գու կիճէ սիղ խաոաֆանըն կանընտա նէօպէրֆէքթիւք վազիֆէսինի կյֆա խտէճէքսինիղ, տէյի՞լ մի։

Օգթավ. – Օնա նէ՞ շիւպհէ։

Գրուա-Տիէօ. – Պէնտէ պիրիչտե պէքլէնէճէնիմ, վէ խաոաֆանըն հէր վէճհէ կաբըգըյա գայըրըճաճաղը հագ-գընտա սիղէ սէօզ վէրիրիմ։

Տէօքթէօր. – Զարևէքտէ պիր, պու գըղճըղագա պիր գայըղ գահվէ վիմէլխինիղ. տայիմա տիգգաֆ խոին քի, ույումտաըն, թէքքար խտէրիմ, պայըրճա մատտէ պու տուր։

Օգթավ. – Սիղ էմին օլուն, պիղ օ ճիհէթտէ գու-տուր իթմէյիղ։

Տէօքթէօր. – Պէն կարըն սապահ էրքէն կէլիրիմ. իհ-թիմալ քի պու կիճէ կէնիտէն սայըգլամագ վագը օլա-ճագ տըր, պու սըրատա գօրգմայըն, կէտիկի «Ըէ-գիհ-հիրինին թաալիի նէթիճէսի տիր։

Գրուա-Տիէօ. – Տիմէք տիր քի, տէօքթէօր, սիղ պու ղէհիր մատտէսինտե խարար խտիճօրտուն-ուղ։

Տէօգթէօր. – Հէմտե, հէր վագըթտան գիճէատէ խա-րար խտէրիմ, ամմա իչ, ճինտէկ՞թ մի, տուի գա՞տա մը, հօգտա ատէմը պատիրէթ նէթիճէսի՞ մի տիր, պուրալարընը պէհան իտէմէմ։ Շիւպհէսիղ, սիղ պու ճիհէթի անլատա-

ճագտընըղ, լաբին պէհիրլէնմէքլիք վագըտաը՝ պէնճէ չիւպ-հէլի տէյիլ տիր վէ օլամագ... – Գու պապատէքի զանընըմին նէ մէրքէզտէ օլտուղունու անլատագ խոթէ՞րմիսինիղ։

Օգթավ. – (Ելուքսէք սէպէբ.) Ա՛հ, սէօյլէճին, տէօք-թէօր, սէօյլէճին, բէճա խտէրիմ։

Տէօքթէօր. – Զանըն խտէրիմ.քի, պու գաոտար կիւղել վէ գավլինիղճէ զահէթ բագ վէ սաոտէտիկ օլան պու գըղճըղագա գարշը աթիղ մէլօտրատ վէ բօմպնըտրատա միւսթաամէլ պիր վաբթայը նճրա խյլէմէք մագտէտի խա-պատէթքտարանէսինէ, պիչարէճէ ույգու կէթիրճի պիր բուհ վէրիլմիչ խտէ տէ, չու գաոտար քի, պու բուհուն միգ-տարը լտերգըյա հիստագ օլունամամըչ տըր։

Օգթավ. – (Տէհչէթ իրտեհ խտէր պիր հալ իլէ.) Լա-քին պու տէտիկինիղ միւտհիչ շէյ տիր։

Տէօքթէօր. – Էվվէթ, էօյլէ օլտուղունու պէնտէ թաատիղ խտէրիմ, ֆագաթ, էսէֆլէ սէօյլէրիմքի, պու կիպի մէքրուհ վէ ալչագճա ճինաէթլէր, զէմանէմիզտէ, զանն օլունաուղունատն չօգ զիհաատէ տիր։

Օգթավ. – Ֆագաթ, ատալէթի հիւքիւմէթ պունլա-րա գարշը հիչ պիր շէյ հաբատ՞ղ մը։

Տէօգթէօր. – Հիւքիւմէթ՝ խապէրատա օլմատըղը շէյ-լէրտե նէ՞ հաբատիկիր... չօգ տէֆա պու հօլատա ճինա-էթլէրէ տիւչար օլանլար, ըրղ ու նամուս պէհկէտի իզ-թիրապընճա, մէրճինէ շիրճաէթ ճէատէթ խտէմէտիք-լէրինտէն, սիւքիւթու խնթիհար խտէրլէր, վէ պու սիւ-քիւթլէ, պիր թագըմ ալչագլարըն բէնճէյի ճէզատան խալի օլմալարընա պիղգաթ սէպէպ օլուրլար։

Օգթավ, ճէվապ վիրմէք իստրէ իչին, տէօքթէօր, էլէնի Տինաէա տօղրու ուզաթարագ, – Սուս օլուն, զալի-պա պիր շէյ սէօյլէճէճէք տիր, տէտի։

Ա՛յնի վագըթտա Օգթավ, տէօքթէօր վէ Գրուա Տի-էօ, խաոաֆանըն հաթաղընա հագլաշտրլար։

Ֆիլվագը, իւզէրինաէ արթմա վէ, սաեըզլամա էսաէրլերի կէօրիւլմէկէ պաշլամըշ օլան կէնճ գըզըն ախտանընսան պագը պէրպէրինի թուխմաղ սէօզլէր չըդմագտա խոր. չէօյլէ քի, մէզպուրէ, սէհղէթ պախշ պիր հալ էլէ,

— Լաբին պու խայինլիք տիր... սիզ պէնի մահվ իթմէք իսթէէօրսունուզ... մէրհամէթ իսին պանա... թէյզէճիեիմ, պէնի թէրք իթմէյին... պէն սիզէ նէ՞ էրթըրսըմ... Ալլահ աշգընա օլսուն, պէնի հիմաեէ իսին, սէյի բէրէքէթսէք խոր։

Տօգթէօր. – (Նաւաշ սէտա էլէ.) Իշիթմիսի՞զ մի, թէյզէսինաէն պահա խոիէօր։

Օգթաւ. – Էվվէթ։

Տօգթէօր. – Նէ տիմէք իսթէմիկինի անլաէօ՞րմուսունուզ։

Օգթաւ. – Ջանն իսէրիմ՛քի անլաէօրսուս։

Պու արա Տիննա, պիր սէրիճէնէ գաատար էամ՛աղընսա օթուրարագ, սէհղէթլի հէվէճան էլէ շու սէօզլէրի իրատա իթտի.

— Շու գաար՛ն... շու մաատամ որ Սէն-Անկօ... ա՛հ, պու սէհղէթլի գարը... պանա ադիմ գօրդու վէրիւօր... ուեուսում, ֆագամ նասըլ ուեանարսըմ... եարաըմընա, լմնատըրնա եէթիշէն... խա՛յր, խա՛յր, պէնի տիրի տիրի էլէէ իսէմիեիճէքսինիզ... սիզէ թէպիմ օլմագտան իսէ, էօլմէյի թէրճիհ էլէրիմ... պէն Օգթաւը սեվէրիմ... ա՛հ, նիհաեէթ էլինիզսէն գուրթուլուեօրում... պունսան պէօյլէ սիզսէն գօրդաճագ սեպէպիմ գալմատը... Օգթաւ, պէնի միատաֆատա խուճէք տիր։

Պու սէօզլէրսէն սօնրա, կէնճ գըզ, պիլինիսպէ սիւքիթի հալ էլէ, վէ սիմատընատա միշահէտեէ օլունան հալը տէհղէթիշթիմալ գայիլ օլարագ, եամ՛աղընսա եամ՛ատը։

Օգթաւ. – Տօ՛գթէօր, սիզ սէ իշիթմիսի՞զ մի, մաատամ

որ Սէն-Անկօ սէ՛յի պիր իսիմ թէլէֆիփուզ իթտի, պու իսիմի թանըսմատաունուզ։

Տօգթէօր. – Էվվէթ, ֆօգուր Սէնթ-Օ՛նօրէ մահէլլէսինեէ չիւպհէլի պիր նամ ու շէօհրէթ գազանմըշ օլան պիր գաատընըն իսիմ տիր, – Մաատամ որ Սէն-Անկօ, էվվէնժէքլիկէ վաաըթտա օլան պիր իտարէխանէնին միւտիրէսի օլուպ, Սօսէ սօգաղընսա մուգիմ տիր։

Օգթաւ. – Ա՛հ, եարըն հէր շէյի անլաեաճագըմ, եարըն օ գաատընըն իսանէսինէ կիտէճէնիմ։

Գրուա-Տիէօ, էվվէլա Տիննաընն՝ մէգըթը միեանճը գարընըն իսիմինի թէլէֆիփուզ իթտիկինի, վէ մուախաբէն սօգթէօրուն Սօսէ սօգաղը ատրէսինի պիլմէթիկինեէ իշիթմիկինաէ, իբի տէֆա ատա ատաա տիթրէտի, չիճնի մէգըթը իսիմ, եիկիրմի իբի սէնէ մուգաատէմ Հանրիէթ տ'Օպէրիվի գուրթարմըշ օլան էպէ գաատընը իսիմընսա պըրագտըղը կիպի, մէգըթը ատրէս տախի Տա. Ի. Ջ. Թարագիընաան իշար օլունան ատրէս իսի։

Մէրդում, քէնտի քէնտիսինէ չէօյլէ տիմէքսէ խոր.

— Շու իբի վագըանընն պիր ատաա վուգու պուլմագտա օլմասընընն մանէսաը նէ՞ տիր, վէ էկէր մաատամ որ Սէն-Անկօ, սահիհէն, վագթիյլէ Գաթինէօլ պուլվարընսա էպէլիբ իսէն գարը իսէ, քէնտիսիյլէ, մուգաատէմա հայտուտուգ իսէն Սարիօլ ատաընսա նէ՞ միհնաստիպէթ օլապիլիր, Շու գարանըգդ հալէրի անլաեաճագըմ, վէ պէյքի սէ պու շէյլէր պանա եարաեաճագլար տըր, – Գիմ պիլիր, պէյքի պահմի տէնիլէն հէքմէթ ու քէրամէթ, չօգ սէֆա պէնի հիմաեէ իթտիկի կիպի, շու ատրատա ատախ եէնիսէն պանա եարարըմ իսէճէք տիր։

Թագիպ, Օգթաւա խիթաբ իսէրէք,

— Հէր շէյի անլատագ խոթէտիկինիզի պիր աղ էվվէլ պէեան իսիեօրսունուզ, պու նէթիճէնէ վասըլ օլմագ իչին եարընըգ պիր չարէ վար տըր, սէտի։

Օգիավ. – Նէ՞ կիպլ ։

Տօգիէօր. – Էմիլ պասիրէթ խնդացընաս չու եա պու կէօնա հարէքէթտէն սադընարագ, պու ճինանէթէ միւ-թէճասըր օլան խասպխալէրին բէնչէլ ճէզասան գուրթուլ-մալարընա սէպէպիյէթ վիրմէնին... տիմէք խոթէօրում քի, տօղրուտան տօղրուեա բօլիս գօմիսէրինէ միւրաճաաթ խոնի ։

Օգիավ. – Ա՛պա, ա՛պա ։

Տօգիէօր. – Սէպէ՞պ ։

Օգիավ. – Ադիմիմ տօգիէօր, պիր աղ էվվէլ զաթը-նըդ սէօյլէօրսունուդ քի, ըդդ վէ նամուս մատսէէրինաե հիաս օլունան հիճապ իդթիզասընճա, պուքութ խոթխուար օլունուր ։ Պիր քիմսէ, մահզա քէնտիսէ օլան հիւրմէթինա-տէն նապի հիւքումէթէ չիքեաեէթ խոմմէքատէն կէրի տու-բուր ։ Պունուն կիպլ, Տինա հադդընաս տախի թահդըզաթ իճրա խոխմէքլէ, մէղպուրէնին չահատէթի թալէպ խոխէ-ճէկինատէն, պիչարէ, խոթէր խոթէմէդ մահճուպ օլաճադ-տըր. հալպու քի պէն, պու պիչարէ գըղճըղադըն պաքի-րէնիկի հադդընաս զէրրէ գատար շիպահէեէ մահէլ վիր-տիրմէք խոթէմէմ ։

Տօգիէօր. – Բէք ալէա, եալընըզճա հարէքէթի խոթու-կինիպատ, նէ՞ եապաճադըրընըդ ։

Օգիավ. – Նէ եապաճադըմը հէնուդ պէնոե պիլմէմ. խոթխիսաղ խոէճէք օլտուղում հարէքէթի, ահվալ ու վու-գուաթ պանա իպաեէ խոէճէքլէր տիր ։ – Հէր հալ ու քեար-տե, սէվմիկիմ պու գըղա պունուան պէօյլէ քիմսէնէյին էլ տօղանտըրամաեաճադընը, վէ պու պիչարէնէյին լաեըգըյա մուհաֆիզա խոխէճէկինի թէէմին խոէրիմ ։

Գրուա-Տիէօ. – (Բէնտի քէնտիսէ.) Պադալըմ ։

Տօգիէօր, գարեօլաեա տօղրու մէօնտիւկինտե, կէնճ գըղ, տիք տիք պագրեօրտու ։

Օգիավ. – Ա՛ճապա սէօղլէրիմիզի իչխոէպիլմը վի ։

Տօգիէօր. – Իչխոէպիլմը, ֆագաթ նէ տէտիկիմիզի անլաեամադ ։

Օգիավ. – Թէհլիքէ թէքրար վազը օ՛լմասը կա՛ ։ Պու խուսուսու թէէմին խոէպիլիրսինիզ, տէյի՛լ մի ։

Տօգիէօր. – Թէհլիքէ տասա թէքրարլամամըշ տըր. պունուն խապաթը խոէ, շու էնասոէ պէնիմ պուրասան կիմմէքլիկիմ տիր ։

Օգիավ. – Տիմէք տիր քի, սիզ կիտիէօրսունուդ ։

Տօգիէօր. – Պուրասա գալմադըդըմա սէպէպ պու-լունմասըդընան, էվվէլի, կիտիէօրում ։

Ֆիլվազը թասիպլի մէրդում, կէլտիկի զէման պիր մնաա իւզէրինէ գօյսուդու շարդասընը ալարադ ։

— Լաբին թասիսէէլէրիմի ունուդմասընդն... չարէէքսէ պիր գաչըդ գահվէ վիրմէքլիկինիպ պէհէմէհալ լազը-մէտէն տիր ։ Պու ճինէթի ունուդմադըդընդն գարտարը վար տըր... Իմտի, պու պապաե լաեըգըյա տիդդաթ խոէպիլմէք իչին, ունուդմամադըդընդ թասիսի տիր ։

Օգիավ. – (Եավաշ սէտա իլէ.) Պիչարէ Տինամպու սէ-րէճէ խասթա օլտուղու հալտէ, ունուդմադ միւմքի՞ն մի տիր ։

Գրուա-Տիէօ. – Պունուան գամինադար, պու պիչա-րէ գըղճըղադա իբիմիզ պիրլիքտե նէզարէթի խոէճէկիմիզ-տէն, թասիսիէէլէրինիզին թէհմամիյլէ իճրա օլունաճադը-նա շիպահէ իդմէէնին ։

Տէօրթէօր. – Շաեէտա պէնիմ պուլունմադըդընդա լիւ-զում կէօրիւրիւբ խէ, պիր քիմսէ իլէ խասպէր կէօնտէրին ։

Օգիավ. – Բէք իյի, միւսիւ տօգիէօր ։

Մէրդում տէլիպանլը, իչ օտաեա գատար Մ. Պէր-նիէե բիճագաթ իդմոլ, վէ ամոէթինոե, Գրուա-Տիէօնիւ պիր գօլթուգու խակէմիէտե օթուրմուշ պուլտու ։ Մէր-դում, ֆիլբինտէն,

— Հէքիմ, պու ճինէթի ունուդմադըդընդն գարտարը վար տըր տիէօրսու... Ա՛հ, էհէր Օգիավ ուեուսա..։ սէօղլէրինէ թէքրարլամադաա խոէ ։

17

Հալպու-բի Մ. ոը Գրուա-Տիէօնին պու արդուսու մէվգըի ֆիլէ կէլէմէտի։ Շէօյլէբի պարօն, սապահըն ա-լաֆրանկա սաաթ իւչ սուլարընաա Օգիւստ խիմասլէն,

— Սէվկիլլի օղլում, ույգուսուզլուգտան Թաղաթ ու մէճալինիզ գալմադըշ օլսուդունու անլաեօրում. իմոի, պիր աղ խիթիրահաթ իչին ուեուեուն, պէն սիզին եէրինիզէ նէօպէթճիլիք վազիֆէսինի իչիա խաէրիմ, վէ ոօգ-Թէօրիւն Թաւսիեէլէրինի իչպու մուհիալէնիզ հադդընա Թէմամիլլէ իճրա խաէճէկիմի պէեանէ լիւզում եօգ սուր զանն իլլէրիմ, ոէտիկինաէ, – Օգիւստ՝

— Ասլիդիմ, զաիբընըզըն գալսի ինսանիեէթի վէ համիեէթլէ մուիիաոզի օլսուդունա էմինիմ, վէ սիզդաթ իչիա իիմէք խաիէտիկիմ քեաֆֆէյի խուսուսաթըն Թարա-ֆընըզոան իչիա խոիլմէսինաէ հիչ պիր պէյիս կէօրմէմ խէ ոէ, Տինաեը պէն գաեընմադ խաիէրիմ։ – Աճայի՛պ, պիր Թաղըմ ալէյհադը պօզուդ գարըլար իլէ վէ ֆահիիեաթ ալէմինաէ էօսիիւմիւ կէչիրտիկիմ, վէ պիր խայլի էշխասը, մուզիրէ իլէ գուսմար օյնասըզըմ վէ ադէ Թէլէֆ իիտիկիմ եախօա տահա սօզրուսու չալարըսըզըմ զէմանլարտա, նիչէ կիճէլէը ույգուսուզ գալսադիկը խաիմ ոէ, պու կիչն միս, սէվկիլլիմինն իւզէրինէ նէզարէթի խաէսիլէմէք գուվվէթինաէն մահրում պուլունուեօրում... Գաբօն, սիզոէ պիկիրօինիզ քի, պէօյլէ պիր մուամիլէ լաեըզ վէ ճայիզ ոէյիլ տիր, ոէյի ճէվապ վիրտի։

Իչիէ, պու սըրտաա խոյար իիմէքլիք միւմքին օլմասըրընաան, Գրուա-Տիէօ՝ սոզը Թէսիիմիյէթլէ, եինէ ֆիքրինաէն,

— Էլսէթիէ մէրամիլլի իճրա իչին տիկէր պիր վաըԹա պուլուրում. պունաան մահաաա, պու կիճէ պօշ վաղըիի կէչիրմիշ օլմադըմ. էկէրչի զանիիեամիզընաա եանըլմաեօր խէմ, Ֆա. Ի. Զ. պէնի էլսէ իիմէիեպ, պէն Սաըիօլու էլսէ իիմիշիմ տիր, ոէտի։

Շէֆֆադ աէօքսիկինաէ, մահիում օլան զէհիրին Թէէսսիրաթը, խաիխինալ օլունան միւէսսիր մուահիճէնին Թէէսսիրիչլէ քեամիլէն զայիլ օլմուշ օլսուդունան, սօգ-Թէօր՝ խասաթաը կէօրմէկէ կէլտիկինաէ, կէնճ գըզըն, Թէհլիքէլի պիւիիւն պիւիիւն սահուշսուրմուշ խաուիինի պէեանէ հիլէտի, վէ իլսաէթէն,

— Պիր գաչ սաաթ գաաոար տահա պու գըզըն ուեուհաաընա միւսաաատէ խոյն. օնտան սօնրա արտապ իլէ քէնտիսինի խանէսինէ կէօրմէյընիշ, ոէտի։

Գրուա-Տիէօ, պիր սրա, Օգիւստըն գուլաղընտան,

— Սիզէ պիր իյի նասիհաթ վէրէճէիիմ, տինլէյին։ Տինաեը պիր ան էվվէլ պուրտաան կէօնտէրին։ – Անըն, սիզին խանէնիզտէ պուլունմասը, քէնտի միւրաաէընըզըա օլմադըզընը, վէ պունտա հիչ պիրի իւնահ պուլունմադըզընը պիլիեօրում, ֆագաթ էկէր մահում վազիհէնիզ, կէնճ պիր գըզըն պու կիճէյի տայիրէնիզտէ կէչիրտիկինէ, վէ էլան պուրտաա օլսուդունու պիիիէթսաիւֆ խաապէր սաըր խէ, հադդըչըա կիճէյինիր, ոէտի։

Օգիւստ. – Սիզ օլ պադապէ էվին օլուն, պէն իճապընը իճրա խաէրիմ։

Գու սէօզլէրինէն սօնրա, մէրդում տէվիզանըը, Գրուա-Տիէօ իլէ սօգիէօրիւ տէհլիզէ դաոար կէօրիւրիւզ, օրաա պուլունան խըզմէթքեարա,

— Պէնի տինլէ, Տօ՛մինիք. էկէրչի վազիհէմ պու սաաաթ պէնի սիւսաէ խաէր խէ, զանէթի էրքէն տիշարը չըզմըշ օլսուդումա, վէ էօյլէ թաամընաա կէչիճէճէկիմի քէնտիսինէ խաապէր վէրիրսին։ – Շաէէա տայիրէմէ կիր-

մէք խոթէրիսէ, անախթարլարըմը պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ օլսուդումու պիլտիրիյորսուն։ – Պէն, տայիրեմին գարուլարը-նը իչէրտէն գարահաճաղըմ, անլասըն մը, տէտի։

Տօմինիք. – Էվվէթ, միսիս Օգիլվի, բէք իյի անլատըմ։ – Ախճադ էֆէնտիմ, շու քիւչիւք մասումուպէլին կա-գընտա քէսպի իչտադաթ իտէճէկինի սիւալ իթմէքլիկիմէ միսաապտէ իտէ՞րմիսինիզ։

Օգիլվի. – Էվվէթ, Տօմինիք, ճէնապը Ալլահըն իհսա-նէթիյլէ, պու քիւչիւք մասումուպէլ կադընտա քէսպի ա-ֆիյինէթ իտէճէք տիր։ Ճադաթ, Տօմինիք, օ պիչարե գըզ-ճըղադը ածըօ՛րմուսուն։

Տօմինիք. – Էօյլէ պիր կիւզէլ, կէնճ, վէ նամուսլու վէ պէտապաթի օլսուդու քիսվէթինտէն անլայըլսան պիր գըզը քի՛մ օլսա ածըմազ։ Հադդընըզտա տէրքէնար օլան հիւրմէթ ու րիաէթիմիզ պէրապէր, շուրաճը պէհանէ ճէ-սապէթ իտէրիմ քի, պու գըզ, չիմնիճէ դաւսար միւնասի-պէթ վէ իւլվիէթ իթմիչ օլսուդունուդ գըզլարսան տէ-յիլ տիր։

Օգիլվի. – Տօ՛մինիք, սէն իյի պիր ատէմսին, պէն սէ-նի ասլա պրադմահաճաղըմ։

Մէրդում տէլիգանլը պու սէօզլէրի սէօյլերքէն, Տօ-մինիքին էլինի սըդարընսան, իչպու խըզմէթքեար, իյի տէֆա օլարադ կէնճ էֆէնտիսինէն կէօրտիւկիւ թէվէճ-ճիւհ վէ թէֆիլիքսիզլիքտէն զահէթլէ թէաճճիւպտէ դալ-մը, վէ միւթէասիր օլսու։

Զաահու Օգիլվի, քէնտի հաթադ օտասընա կիրիպ, Տո-մինանըն հաթմիրչ օլսուդու դարէօլահա եադըն օթուրսու։

Մէզաւուբէ, լէհճէսի սօյմուչ օլսուդու վէ սոսադլա-րընտա էսէրը թէպէսիւմ միւշահիտտէ օլունտուդու հալ-տէ, տիրսէկիի իւզէրինէ տահանմիչ օլարադ, Օգիլվիա պէքլէտիկի ճիհէթլէ, անըն իչէրի կիրմէսինտէ, քէլտա պիրլիպթիտար,

— Ա՛հ, սիզէ էմնիյէթ իթմէքլիկիմտէ, վէ «անըն հանընտա սէլամէթիմի պուլուրում» տիմէքլիկիմտէ, նէ՛ տէրէճէ հադդըմ վար իմիչ։ – Օ՛գիլվի, սիզ պէնի գուր-թարտընըզ։ Սիզ օլմասա իտմինիզ, պէն չիմնի, սիզտէն իւ-րագտա օլարադ, վէ սիզի սէվէրէք, թէրքի հաւադթ իտէ-ճէք իտիմ... Ա՛հ, պու նէ՛ դաւսար էսէֆ օլուճաճադ շէյ իտի... լաբին ճէնապը Ալլահ պու խուսուսա միւթաա պուհուրմասընընան, համտ օլսուն, սահէնիզտէ գուր-թուլսուս, տէտի։

Օգիլվի. – Ադիզէմ Տինա, սահըդլամադըզընըդ էա-նասընտա աղզընըզտան դաչըրտըզընըդ պադը սէօյլէրին մանէսասընը էկէրսի լահըդըյսա անլատըմ իտէ, տիւն ադ-շամ գուրթուլմուչ օլսուդունուդ էօյլսւմ թէհլիքէսի, բէք տէհլէթլի պիր հալ օլմադ կէրէք տիր... Պինապէրին պէօյլէ պիր թէհլիքէնին թէքրարընտան սիզի սադընմադ իչչին, հէր շէյի պիլմէքլիկիմ լազըմ տըր։ – Իմմի, պու շայանը թէհսսիւֆ իտաթըրէրի թէքրար իթմէքլիկինիզ, նէ՛ տէրէճէ միւշքիւլ օլսա, վուդուի հալի պանա պիլտիր-մէնիզի րիճա իտէրիմ։

Տինա. – Էվվէթ, հէր շէյի սէօյլէնէճէնիմ։ – Օգիլվի, դաթէն սահըդլատընըզմ սէօզլէրտէն հէր շէյի քէշֆ իթ-միչ վէ անլամընչընըդ տըր։

Պինապէրին Տինա, օդուճանըտրմըդճա մանիւմ օլան վուդուսի՛թ մուխթասարէն հիքմետէ իթմի, վէ գարշը գօնուլմադ պիր ուչդուճա տիւշմիւկիւնիւն պահընը իթ-տիկինտէ, Օգիլվի, պիրթիւն վիճդուտիլէ տիթրէտի, վէ մէճհուլ պիր ադզըն՝ քէնտի հէսապընտէ տօգանմասընտա հիսա իլէտիկի նէֆրէթլէ վէ տէհլիլէ պիրտէն պիրէ ու-հանտըզընը, վէ մէնֆաաթ պիր իհթիմասրա գարշը, ճիւդի միւտաւիլի, լաբին մէ յէուսիյէթլէ ուղրաչտըգտան սոնրա, մատամ Ա՛նկօնուն խանէսինտէն ատէթա միւճիպէ վէ հիք-մէթլէ նա՛սըլ ֆիրար իթտիկինի պէհան իլէտիկինտէ, մէր-

գամ ատլիպանլըըն լէհճէսի սօլուպ, վէ նէֆէսի հէման քէսիլսի։ Մուախատրէն եվ-քսէք սէտա իլէ,

— Ա՛հ, պու կվնտէն օ լանէթլի էվէ կիտէճէհիմ, վէ օ ալչաղ գարընա սիլէ աչգ իմոխքատէն պաշդա, եվ-զիտնէ տէ թիւքիւրքճէհիմ, ոէսի։

Տինա. – Ալլահ աչգրնա օլսուն, լէճա խաէրիմ, պու ատօյլէտիկինիզի եարամանըն։

Օղիաւլ. – Պու խուսուսատա նի՞չին պէնի ժէնն իտիւօրսունուզ։

Տինա. – Զիւնգի օ գարը, օլ գատար գապահաթը տէվիլ տիր։ – Թանըմահատադ պէնի, քէնտինինն մնգրուհ ոատնաթընա գուրպան իմմէք խամէմիշ տիր... Պու ատնատաթա պէն եախօտ պիր տիկէրի գուրպան օլմուշ, պունատա քէնտիսինճէ էհէմմիհէթի եօղ տուր։

Օղիաւլ. – Տինա՛... պիչարէ վէ սէվիկլուիմ Տինա՛... պու խուսուսատա թէյղինիզի չէրիքի թէօհմէ՞թ մի գանն իտիւօրսունուզ։

Տինա. – Էսէֆ խաէրիմ քի, եալընըզ գանն իմմէք տէվիլ, պու հէմթէօհմէթլիկին հագըգէթէն մէվճուտ օլսուդունա ինանմադ իչին բէք չօղ սէպէպլէրիմ վար տըր։

Օղիաւլ. – Վալիտէնիզին գըզգարընատաչը օլան, վէ քէնտի գըզը կիպի պիզի սէվմէսի, հիմանէ վէ միւտաֆաա էյլէմէսի լազըմ կէլէն պու գարը, պիզի ատմըեօրսուս, պիզի պիր թագըմ խատպալէրէ թէսլիմէ սայ իտիւօրսուս հա՛, լաքին պու պիր ճանվէրլիք տիր։

Տինա, ճէվապ վէրմէյիպ, պաշընը էյտի։

Օղիաւլ. – Պունատան պէօյլէ անըն խանէսինէ անադ պատմահաճադընըզ, ոէյի՞լ մի։

Տինա. – Ա՛հ, Ալլահ իմմէյէ... անըն խանէսի գաբուսունատան կէչմէքտէն իտի, քէնտիմի չայա ամմադըզը թէրճիհ էյլէրիմ։ – Համտո օլսուն, ոէյէ պագընը բէք իյի թատնըմընըմ տըր. պու կվն եարամադ իտիւօրսունուզ, եարըն

թէքրար եարամադ իտիւօրսունուզ չիւնգի հէման եօղ տուր։

Օղիաւլ. – Է՛յ նէ՞ եարամադ ֆիլոլոճէոիկինիզ։

Տինա. – Եալընըզ եարաճաղըմ։

Օղիաւլ. – Պու նա՞սըլ օլապիլիր։

Տինա. – Թէսմիրսուա չալըշմադըա իչի քիչի պէօյլէնիօրսուդ։ – Պունատան պէօյլէ եալընըզ քէնտիմի տիւշիւնէճէկիմտէն, հէմտա պէնէնին պիլէ օլապիլիրիմ։

Օղիաւլ. – Ֆագաթ թէսմիրս էօմիւս մուհտէթսըլը սըր։

Տինա. – Նի՞չին մուհտէթսըլը օլսուն։ – Տօ՛մթում, պիր գըզ նամուսուս գալմադ իտիւօրսունուզ, թէսմիրսուա սա, հէր եէրտէ տէ նամուսուս գալապիլիր։ Պու խուսուսու թէէքքիտ իտէպիլէրիմ, վէ իչիմէ իտպահը սա պէնիմ։

Օղիաւլ. – Տի՛նա, աղլըէմ Տինա, իչը տէֆա, պիր սուրէթի գայըը լաեըգէտէ սիդի սէվտիկիմի պէնան իմտիկիմ կիւն, սիդ պանա, թէսմիրսուա չալըշան պիր գըզ մնգհարը հիւրմէթ վէ իհտէրամ օլսունդ տէմիշ իտինիզ։

Տինա. – (Թէպէսսումլէ.) Հալ պու քի, զանն իտէրիմ, սիդ պանա հիւրմէթ ու իհտէրամ իտիւօրսունուզ։

Օղիաւլ. – Թէսմիրսուա չալըշան պիր գըզըն բէչինէ տիւշէն չօղ օլուր, վէ հէր քէս, օ գըզ իլէ իւլֆէթ վէ իւնսիյէթի իմմէկէ քէնտիսի հագդըը զանն իտէր։

Տինա. – Օ տէյիլ ամմա, Օղիաւլ, սիդ գըզդա՞նճաբընըզ։

Օղիաւլ. – Խա՛յր, ասլա գըզդանճ տէյիլիմ, ֆագաթ գօրդուհօրսում։

Տինա. – Նէ՞տէն գօրդուհօրսունուզ. սիդի սէվտիկիմատէ՞ն մի։

Օղիաւլ. – Տի՛նա, իւճա խաէրիմ, թէսմիրսուհու թէրք խոնիպ։

Տինա. – Թէրք խոէմէմ, չիւնգի նիզամէն գօնիթրա-

թըմ պուլունաուղունաան , ոխրէքթօրամ , թէաթրօնու թէրք իմմէքլիկիմէ միւսաատէ իմմէղ ։

Օգթավ . – Գօնթրաթընըղը ֆէօխ իմմէնիզոէն ոօյա-խը իճապ խոէն ճէղաի նադոխեի վէրիոէնիղ , նէ՞ լաղըմ կէլիր ։

Տինա . – Պունու սէօյլէմէք դօլայ ասմա , իճրաաբնաա պուլունմադ օլ դաասար դօլայ սէ՛յիլ ոխր ։ – Սիղոէ պի-լէրոէնիղ քի , պէն , ճէղաի նադոխեի էօսէնէմէմ ։

Օգթավ . – Սիղին իչին էօյլէ , ֆադաթ պէն . . .

Կէնճ դըղըն դաշլարը չաթընըարադ ,

— Բէճա խոէրիմ , պու սէօղլէրինիղե պաշդա պիր քէ-լիմէ իլաւէ իմմէնեին , ոէոխ ։

Օգթավ . – (Մահզունէն .) Մ՛իւրաաբնըղ վէճԿ իւղրէ օյաուն , լաքին մօպիլեանըղ սա էօղ աուր , նէ՞րէոէ սա-քին օյաճադաբնըղ ։

Տինա . – Ֆիր սէօչէլի օսա պանա քէաֆի ոխր ։ Օ օ-սա նէ դաասար քիւչ՛ուք վէ սաաէ օյաա , պէն մէճիուն օ-լուրում ։ Չաթէն օթուրաուղումուղ խանէնինն ոախիլի ահ-վալինի պիլէրսինիղ ։

Օգթավ . – Ազիղէմ Տինա , սէօյլէնէճէկիմ սէօղլէրէ գարչը հիսոէթլէնմէնէրէք , պիր ճիւղի միւսաոէթ պէնի տինլէ՛րմիսինիղ ։

Տինա . – Ասլա հիսոէթլէնմէնէրէք սիղի տինլէմէկէ սէօղ վէրիրիմ . իֆաոէնիղ հէր նէ իսէ սէօյլէնէին ։

Օգթավ . – Էկէր սիղ պէնիմ գըղդարընաաշըմ օյաա խոինիղ , հէր շէյ ադամըղաա միւսաոլի օյուր խոի , սէ-յի՛լ մի ։

Տինա . – Օնա նէ՞ չիւպհէ . լաքին պուղնաան նէ՞ նէթի-ճէ չըդարմադ խոթէէօթաունուղ ։

Օգթավ . – Շու նէթիճէնէ չըդարմադ խոթէէօթում քի , Տինա , սիղ պանա , գըղդարընաաշըմ օյմադաան տա-հա գիւաոէ էադընաբնըղ , չինքի սիղի սէվէրիմ , վէ սիղ

սէ պէնի սէվէրոիղիղ . . . Տի՛նա , էքիմիղին բուհու , էքիմի-պին դալսի պիր օյաճադ սըր , պու սա սահի՛հ մի ոխր ։

Տինա . – Էվէէթ ։

Օգթավ . – Սիղ ֆադիրոիղիղ , հալպու քի պէն գէնկի-նեմ . պու պէնիմ թադսիրամ ը՛մ մը սըր ։ – Իմոի , գըղդա-րընաաշըմ օյաուղունուղաա , իսէճէկիմ թէքլիֆլէրի պիլա թէրէաոիւա դաադուղ իսէճէկինիղ հալսէ , նի՛չին չիմոի , պիղի սէվմիկիմ վէ պիղէ բիաեէթ էյլէոիկիմ ճիհէթլէ , վուդու պուլսան թէքլիֆլէրիմի բէաա իսինէօյաունուղ ։

Տինա . – Չիւա , ոօ՛նթաու , պէն պիղին գըղդարընաա-շընըղ սէ՛յիմ , վէ ադիլանէ վէ քէաոիմլանէ եաշաոնադ իս-թէաիւոէն պաշդա , իւգէրիմէ հիչ պիր կիւնա շիւպհէ աաոլէթ իմմէք իսթէմէոիկիմ էչին , թէքլիֆլէրինինի բէաոէ վէճադուր պուլունուեօյաու՛ . Էկէր , « Տինա Պլիւ՛ Օգթավ Կամարըն մէթրէա ոխր . . . Օգթավ Կամար պէնկին ոխր . . . Տինա Պլիւ՛ սէ վէաոա օյմուշ սաուր . . . » սէօղլէրինի էչի-սէճէք օյաուր իսէմ , արըմսան էօյիւրիւմ զանն իսէրիմ ։ – Ույթէ կէօրիւեօրաունուղա՛ , վաաըմըր իճրա իմթիհամ , եանի իֆաոէնէլէրինինի էնէնաբնաա սիւքիւնէթլէ տուրուպ , պիղէ ճէվապ վիրոիմ ։ Պու Հալսէ , վէ սօն սէֆեա օյմադ իւղրէ , էշպու մէսէլէ ՀալԼ օյաու . պաունաան պէօյլէ պիր տահա պաունաան պահա իմմէնէլիմ ։ – Սիղոէ անլաեօրաունուղ քի , պէն դաեէթ մէաուա Հալսէ եաշաեաճադրիմ ։ – Շու դաասար քի , եալընըղ պիր շէյ , եախսա պիր քիմնէ , պէնի տիւչ՛ունը էնաոիչէ գըլմադաա սըր ։

Օգթավ . – Պու քիմնէ քի՛մ ոխր ։

Տինա . – Թէ յղէմ ոխր ։

Օգթավ . – Շիմոի քէնաոխինաունէն գօրդմադա նէ՞ սէ-պէպհինիղ վար սըր ։

Տինա . – Պիլմէմ , լաքին չիւպհէ պէնի պիհուղուր իս-տիեօր . . . Հէնուղ պիննի բիւչ՛ուք պաոիղ օյմադլըղըմ իչին , պիր խայրի սէնէ լաղըմ սըր ։ Թէ յղէմ իսէ , շէքան պէնիմ

վասիլիկիմի տէրիւհաէ իմմիշ տիր, վէ խապաթըտա շուտուր քի, միթէպէր օմմաը իչին, թէամթօհա մախտուս օլան մուդամէլէմի, պէնիմիլէ պիրլիքտէ իմզալամըշ տըր։ – Իմտի, քէնտի նէզունէ ալտէթի իմմէք խուտուսընտա պէնի մէճպուր գըլմադ իւզրէ, հայիղ օլտուղու հուդուդու իսթիհալէ սայ իթմէյէճէք մի տիր։ – Վադտա հէր նէ օլսա, քէնտիսինէ մուվաֆֆադաթ իմմէյէճէհիմ, հալպուքի ուղրաշմադըղ միլլահաղաաը, պանա տէհղէթ վէրմէքտէ տիր։

Օգթամ. – Ադիղէմ, սիղ հոֆֆոֆ պահա իսթէօրտունուզ, ֆադաթ թէյդէնիզ՝ հադդընըզտա իմթիհան իմտիկի ալչադճա հարէքէթիյլէ, քէնտինին քեաֆֆէյի հուդուդունու բայխմալ իլլէմիշ տիր։

Տինա. – Էկէրչի պու հարէքէթի իսապաթ օլունապիլտէ իսի, պանն իսէրիմ քի, պու խուտուստա չիսպհէ իսթէմէդ իսի։ Հալպուքի պունուն իչին հիւքիւմէթէ չիքեաէթի իմմէք լազըմ տըր քի, իչթէ անը պէն եարմադ իսթէմէմ, հաթթա չունա էմինիմ քի, սիղ պիլէ, շայեանը թէէսսուֆ պիր մուհաքէմէյէն ալէնէն գահրամանը օլմադըղը վազիֆէսինի գապուլ իմմէքլիկի պանա իսմաը իմմէզսինիզ, չինքի պու մուհաքէմէտէն հէր հալտէ լէքէլի օլարադ չըղաճաղըմ տէրքիար տըր։

Օգթամ. – (Պիր միւտաէթի տիւշինանիքտէն սոնրա.) Ադիղէմ Տինա, սիղ ֆիքրինիզի բահաթ իմտիհին. պէն պու իչին իճապընա պադմադըղը տէրիւհաէ կյէրիմ։

Տինա. – Նէ՞ եարաճադընըզ։

Օգթամ. – Թէյդէնիզի կէօրէճէհիմ։

Տինա. – Ֆադաթ օ սիզի տինլէմէյէճէհէք տիր։

Օգթամ. – Պիլաքիս բէք ալէա տինլէյէճէհէք տիր... Քէնտիսինէ աչըգտան աչըդա հէր շէյի սէօյլէյէճէհիմ։ Իգթիդա իսէր իսէ, քէնտիսինի թէհտիտ տասխի իսթէճէհիմ։ – Մէրդումէ դօղդաճադ տըր, վէ էկէրչի պադը կիւ-

նա թէչէպպիւս նիհէթինտէ օլսա պիլէ, պու սրղուտու չաբուդ կէչէճէք տիր։

Տինա. – Ալլահ իչիմտէն... Ֆադաթ նէ՞ վադըթ պու հարէքէթի իճրա իսթէճքսինիղ.

Օգթամ. – Վատա իսէրիմ քի, պու հարէքէթ ու թէչէպպիւսիս պու կիւն իճրա իսթէճէհիմ։

Մէրդուման նէվճիվանըարընն միւլադաթը պիր միւտաէթի տահա տէվամ իմտի՝ պատէհու Օգթամ, պիր միդատը սօղուդ էթի տուհու, պիր բիլիճ, պիր ադ էթմէք, պիր ադ թամթը վէ պիր չիչէ Գօրտո չարադաը կէթիրմէք իւզրէ Տօմինիքի կիպրիճէ կէօնտէրտի։

Տինա, էթ տուհունու վէ բիլիճ էթինի եէմիկի կիպի, մէգքիւր շարադանն տահի պիր գատէհ իչմէքլէ, պիր ադ քեապի գուվվէթ կյէմի, վէ Օգթամ, մէգադուբէթի, էսվապընը կիսինտին իչին եարընըզ պըրագըպ, հադըր օլտուղունու թահդըդ կյէմիկինտէ, վալիտէյնինին նէ՛ եարադընը անլամադ իւզրէ, Տօմինիք իլէ եէնիտէն կէօրիչտիս, վէ վալիտէյնինին բէրուքեաըը կէչմիշ օլտուղունու, վէ անճադ եարըմ սահթ զարիքընտա սաչընը վէ պաչընը տիղէթէպիլէճէկինի անլամադը իւզրինէ, շու վադթը միւտաչիտտէն պիլ իսթիճադտէ, պիր արադա կէթիրթի, վէ Տինա՝ Օգթամընը գօրմուղունա տահանադտադ, քիմսէյէ թէհտիտ իմմէքտիրին, իչինի պիրլիքտէ արադաեա բաքիպ օլտուկար։

Կէնճ գըզ, մէնտուդ օլտուղու թէհթը եադընընտա ուճադ պիր տայիրէ պուլադիլէճէկինի մէմնուդ իմտիհինտէն, դիքը օլունան արադա, Գօմարթէն ադադընտան Թամըլ վարըչընա տօղրու միւթէրահի օլտու։

18

Օգիստ արագաւտս օմուրտ, Տինա Գլիւէ, խզէրլէրինէ, «քիրալըգ քիչիւք ատյիրէլէր» խզարէլէրի հասի պինալարը եալընըզճա վէ պիր սասմասան գինեատէ արաատըզը հալտէ, նիհանէյի, պիր էվին ատօթոմոպիլու դաքընտա, մահկյնէ օմուզ Գրանգ պէտէլ լէյ, սատէ, Գադամ թէմիզճէ թէֆքիր խոխլուիշ քիչիւք պիր օտա վէ պիր դապինէ պուլատա։

Գու օտա լէյ պու դապինէ, տուլ պիր դատընըն ատյիրէսինէ մէնատա օլուպ, մէզպուրէ, մէզքիւր ատյիրէ քէնտիսի իչին Գադա օլտուդունատն, վէ նադոտ իչիճի-եաճը ատքնատ խոսկինտէն, գնդր օլունան օտա վէ դապինէնի քիրատա վէրիպ, պուննատն խոճիֆատէ նիմէք նէնէճինտէ պուլունմադոտա խոր։

Խանէյի մէզքիւր՝ միսիֆպէր վէ սաքին զանն օլունտուեօրտու։ Գունուն նէրտէյսէնի թէմիզ օլտուդու կիպի, մէզպուրէ տուլ դատըն տահի, իչի չէնդէլի պիր դատըն իսի։

Տինա, պու դատըն լէյ բադպուդըդը պիճիրտէքլիկէ թէրէտտուտա նիմէտի, վէ պատէհու Օգիստըն նէզտինէ ավատէթլէ, պուլտուդու իդտամէթկեատը թէպլիդ նիմոսիկի սըրատա, իգնիրատը ադինէ,

— Ջադոտ, քիրատըն օն պէշ կիլոկիլոնու բէշինէն պէնատէն խոճէտիլէր։ Եաբըն իսէ, սեբն պէշի օլուպ, թէտթրօլատա թէէտիտոտի կիլոնու օլտուդունատն, չէզտն ատըն մահաչինը ալաճադըտ տէրքէտտ իսէ տէ, թալէպ նիմոկի ճիսդի մէպլադ իչին, օ դատընը պէրքէնիմէք խոճէմէտ, Իմոի, տօ՛սմոտ, եաբըն նիատ նիմէք իսդրէ պատա էօ-

տունճ նիկիրմի Գրանգ վիրմէքլիկէ մուվաֆֆագոտի խոբ-միսինիզ։

Օգիստ, պիր ադ էվվէլ կէնճ գըզ լէյ վուգու պուլան միւքէյէմէսինի խոսի ըրտաեարադ, մէզպուրէնէն թէքլիֆինատէն միւթէէսիր օլտու, վէ ադէյ քիսէսինատէն պիր ատէտա ալմատն սէնքէ չըգտըգ, թադոտի կյլէոիկինատէ, Տինա,

— Տօ՛սմոտ, կէլբէք պու վէ կէլբէք ատյիր կինատնիյէթլէրինիզ կյնն թէչէքքիւր խոսրինի՝ – Ա՛հ, Օգիստ, ադպիդիմ Օգիստ, սէզ պէնիմ հադդընտա Գէվզէլատէ խոյրխոհանէ մուսամէյէ կիմոսինիզ... սէզի խոպհանէ ատրէթոտէ սէվէրիմ, տէյի պէհան կյլէտի։

Օգիստ, մէզքիւր սէօղլէրատն դաեէթ միւթէէսիր օլտուդունատն, ճէվապ վիրէմէտի, վէ Տինա, թէպէտհուտ խոբէրէք,

— Եհնոկիք Ալլահա ըսմարլատըզ, ինշալլահ թէքրար կէօրուշուրիւզ. քէնտի ատյիրէմէ չըգըբօրտ։ Զաթէն պիր ադ զատֆէթ վէ գիհատէ հօրկունդուդ հիտա իթաիկիմտէն, պիր գաչ սաոթ գատար խոթխրահաթա իհթիհաճըմ վարտըր, տէտի։

Օգիստ. – Խատթա տէյհսինիզդա՛։

Տինա. – Խա՛յր, պէզի թէէմին խոբէրիմ քի, խատթա տէյհսիմ. հաթթա պու կիճէ բահաթճա ուհուտուդում հալտէ, եաբըն, պու հօրկունճուդուտան իւզէրիմտէ հիչ պիր էսէր գալմահաճադ տըր։

Օգիստ. – Տինա՛մ, սէզի պիր տահանէ՛ վադըթ կէօրէճէհիմ։

Տինա. – Իթէտիկինիզ վադըթ... չինքի պուննատն պէօյլէ պէն քէնտիմէ հաքիմիմ։ – Պունատն պէօյլէ քիմսէսէն իրթիխաթըմ, վէ սէզի դատուլ նիմէք իւզրէ, քէնտիմի կիպլէմէկէ իհթիհաճըմ հօգ տուր։

Օգիստ. – Տիմէք եաբըն կէլէմիյորում։

Տինա. – Լմվէթ, հարբն կէլէպիլիրսինիզ. անճադ էօյլէնաէ թէամթօնա կիտէճէկսինէն, սասթ պիրտէն իմի-պարէն պէնի պուրատա պուլապիլիրսինիզ. – Թէյդէճէ նէ՞ զէման կէօրիւշճէքսինիզ, զիրա սիզ ատ շուրաները ոէրը իոէպիլիրսինիզ քի, անքն Թարաքճնաան Թաղէիզ օլունմաճաղըմա էմին օլուռում հալտէ, հադըզէթէն քէնտիմի հալը իամիհամթատա ատտա իտէճէիմ։

Օղթաւ. – Մատմուազել Մէլանիի դուդու կիպի լաթիճ վէ էլտիվէն կիպի ճուռճպագ դըլաճաղըմա չիմոիտէն էմին օլուն... Եիմնի Մարէ ոօդաղընատրի մահուտա խաճնէնէ կիտիճօրում։

Տինա. – Մէմնուլինիզ վէճճ իւղրէ, էկէը իշ, աուրէթի հաճէնէտճ Թէամիճէ օլունուր իտէ, մանիք օլուռում պիր միգատար չամնաշըր իլէ էտլագըմը կէօնտէրմէօսինի Թէյդէմէ իմթար իտին։ Դու ատտիկիմ շէյլէրին հէման գըյմէթի պուլունմնմադատա իտէ տէ, պուղալըրն նէրինէ տիկէրլէրինի ալմատա իդթիճատրում ճօգ տուր։

Օղթաւ. – Սիդ էմին օլուն, Թէյդինիզ ատա իմիթաղ իմմէնէրէճ վէ միւշքիւլաթ չըդարմանատագ, պուչէյլէրի կէօնտէրէճէք տիր։

Տինա. – Խուռուսիյէ չալըշըն քի, պուրատա կէլմէք ֆիկրինտէ պուլունմաըն... Պէյրի վագըթ կէչմէքլէ, կիմնինն պիրինտէ քէնտիսինէ աֆիլ իտէր իտէմատէ, նիւ-պիննիւ կէօրմէք ատա իմթէմէմ։

Օղթաւ. – Միմթէճաըր օլուռում ֆէնտալըղըն մէյատանա չըդարըղընը պիլտիկի հալտէ, դարչընըղա չըդմադա նաՏրլ ճէսարէթի իտէճէք տիր։

Տինա. – Էտէֆ իտէրիմ քի, պէն քէնտիսինի Թանըրըմ, վէ բէք իյի Թանըրըմ. օ՝ հէր չէյէ միւդիթէտր պիր դարը տըր։

Նիհաճէթի պու իշի ալըդլար, պէյրի օն տէֆա «իրԹէտի կիտն Թէքրար կէօրիւշճէքլէրինի» Թէքրար պէ Թէք-

րար Թէէքիա իմմէքրատէն ատնրա, պիրիսիրինատէն այրըլմըլար։

Օղթաւ, ատղրու Մէլանի Բէրաբճնատն իգամէթ իմմիսիկ իսանէճէ կիտիպ, պիրինճի դամըն Թաշ տէօշէմէսի իւղէրինէ վասըլ օլմուշ իշէն, դարուճու, աճէլէթէն օտասաբնատան տիշարը չըդըպ։

— Միւսիւ՛, միւսիւ՛, նէ՞րէճէ կիտիճօրատնուղ. սադըն ճօգարը չըդմանըն, տէյի նիտա իմմի։

Օղթաւ. – Նի՞չին։

Գարուճու. – Պիր ատամզարֆընտա իշի տէֆա տըր քի, քէյֆինէթի իսապէր վիրմէք իւղրէ մանիւմ օլան գահվէխանէճէ կիմմիտիմ։ – Էկէր ճօգարը չըգարատանըղ, մուԹաղա պաշընըղա պիր շէյ ֆըրըլամադաճադ տըր։

Օղթաւ. – (Թէպէտիւմ իտէրէք.) Սահի՞ն մի։

Գարուճու. – Սահին օլատուրնու մանէթԹէճճուֆ պէճանէճ մէճատրում. Տինանըն Թէյդէի ճօգարատա ճալընըղ տըր։ Դու կիճէ, ճարը կիճէճի կէշմիշ օլատուղ հալտէ, մէզպուրէ, ֆէվգէլատճ հիտատէթ իչինտէ օլարադ, ճալընըղ ավտէթ իմմտի։ Զէվճէմի տէօյմէք իսմԹէճօրատու... հիտատէթինին տէպէտի, մատմուազել Տինանը զայըլ իմմիշ օլմատը տըր, ֆագաթ էկէը օ գըզըն նէ օլատուրնու սիւալ իտէրսինիզ, նէ՞ ճէվապ վիրէճէկսիմի պիլմէմ։

Օղթաւ, Թէքրարէն կիւրիւմնէէտիկինատէն, դարուճու հայրէթլէ,

— Ա՛ճայի՛պ, պու հալ սիզի տիւչարը էնատիչէ գըչմաճօր մու, տէյի սիւալ իմմտի։

Օղթաւ. – Խա՛յր։

Գարուճու. – Ա՛նլատճօրում, սիզին, պու մատտէ հադըզնատ պէնատէն վէ գըզըն Թէյդսինատէն դիճատէ մանիւմ պուլունմալը տըր, տէյի՛լ մի։

Օղթաւ. – Պէյրի։

Հասըլը մէրգում տէլիֆանըլը իլէ գարուճու, պիր միւս-

ոեթ տահա մի-քնալէմէեհ ոէվամ իթախքաէն սօնրա, Օգիավ, քէնահինի կէօղէթմէ-ի իչին ալտըդը իհիթարլատան սօնրա, նէրահվէնտէն չըդոը, վէ դարուճու տախ տայիրէ-յի մահատաէսինէ կիտոի։

Օգիավ Մէլանի Բէյրոթնան տայիրէ-ի դարուտունու չալմնաընտա, մէզդուբ, հէր վագըթտան զիհատէ ոէհղէթ-լի սկը հէյհէթ քէտ իթմիշ օլարագ, դարուճու աչտը։

Օգիավ.- Մատմուազել Մէլանի Բէյրոթ սի՞զմիհինիզ։

Մէլանի.- (Պօյտանտօյա մէրդումու թէճէհսիս խոչ-ըէք.) Էվէթէ, պէն իմ. պէնտէն նէ՞ իսթէճէօրտունուզ։

Օգիավ.- Իչէրտէ սէօյլէրիմ։

Տէլիպանլընըն տուրէթի իզահատինտէ էօյլէ սկը ամիրճէ հալ վար իսի-քի, մէրդումէ, պուրնունտան ալթընտան մըրըլտանմադըա պէրապէր, մէրդումա եօլ վիրսի, վէ դարուճու դարատըդտան սօնրա, Օգիավլըն արդասընտան կիթիտի։

Մէլանի.- Սկիզն իլէ կէօրիշմէհէ հիչ սկը արզում օլմատըդը կիտի, զայըդ խոչճէք վագթըմ տախ եօզ տուր. Ղունտան դաթինագար սկզի տէ թանըմտամ։- Թէքրար խոսէօրում, պէնտէն նէ՞ իսթէճէօրտունուզ։

Օգիավ.- Նէկէնինիզ հադգընտա սկզէ պագը խապէրէը կէթիրտիմ։

Մէլանի.- (Սըչրատարագ.) Անըն նէրէյտէ օլտուդունու պիլիճօմտուտունուզ։

Օգիավ.- Էվէթէ, պիլիրիմ։

Մէլանի.- Իհթիմալըդի տիւն ադշամ պէնտէն այրըլտըդտան սօնրա, սկզին խանէնինզէ ֆիրար իթտի։

Օգիավ.- Էվէթէ։

Մէլանի.- Ղու կիճէտէն էվվէլ քէնահինի թանըդըմը խոնինզ։

Օգիավ.- Էվէթէ, թանըդ խոտի։

Իսթիճարէ դըշըն պուդուշմուշ հանադլարը դօհուս

սկը դըրմըդըըդ քէտագ իթտի, վէ զանն խաէբտին քի կէօղլէրինտէն դըշըճըմ սըչրատաղա պաշլատը։ Պատէհու սիւթիւն ազատընտա տիթրէմէ հատըլ օլարագ, հիւտէթ ու զաղատընտան նատի պօղուրմուշ օլան սէտատըյլա չէօյլէ պաղըրտը։

— Ա՜հ, անը պաշտան չըգարթա՜ն, հայդա՜գ, հայտու՜տ, տիմէք սիզմինիզ... Տիմէք անը խղճագ խոչն սէնտին... Ա՜հ, անըն պու հարէքէթի թահթընտա սկը ֆէտատ մէվճուտ օլտուդունու պէն զամէն անլատօրտում... Սէնի ալճա՜գ, վալիտէղէրինին եէտինտէն դըդյարը սիրգագի խոսէօրտուն, զկրտա պէն եէկէնիմին վալիտէսինէմ, վէ չօգ տէֆտա օլտուդու կիտի, պու հարէքէթին, էլպէթթէ ճէզատըդ զալաճագ տըր տէյի զանն խյլէեօրտուն։ Հալպու քի պէն, հէնուզ սիննի ըսուշտ պալխդ օլմատան դըշդարը խղճագ իթմէքդիկին վէ կիճէ վագթը աչըրմագըդըն մալի դաչտա օլտուդունու ատնտա անլաթտաճագըմ։ Համտո օլտուն գանտունու, քսըճէյի պիլիրիմ... Բօլսա գօմխաէրի՜, ժանտարմալա՜ր, նէ՞րէտէ տիրլէր... Գէ՜քլէ, պէ՜քլէ, ա՜յդագ, շիմտի սէնի տէրտէսթի իթտիրէճէէհիմ. չարուգ դըշըմը պատնա թէսլիմ իթմէլիսին։ Մէրդումէ, պու եօլտա իզահատէլէրինէ տահա տէվամ խոչճէք իքէն, Օգիավ, տեագլարընը եէրէ վուրուպ, քէնտի զայիֆ վիճուտունէ մախտուս օլմատան շիտատէթի վէ հիւտէթլէ, մէրդումէնին իզահատընը քէստի, վէ շու վէճճլէ ճէվապա աղաղ խյլէտի։

— Սուս օլմանըդը սկզէ իսթար վէ էմր խոտեօրում. սուս օլուն, եօզտա պէնիմ իչին կէթիրթմէէհ մագամը թէհտիտատ պէճան խյլէտիկինկ օ բօլսա գօմխաէրի, ֆիլվագը, պէնիմ իչին տէյիլ, իւլա սկզին իչին կէլէճէք, վէ սկզի տէրտէսթի խոչճէք տիր։ Օ հալտէ, սկզ, քէնտինկ վէ շէրիքլէրինկ թատուաֆրնտան իճրա խոչկէլէն մուտամէլէյի ճանվէրտանէնին տէհղէթլի հիւտապքնը հիւքիւմէթէ իթտաճ մէճպուր օլաճագտրնըզ։

Մէլանի Բէրտրօնուն լեհճէսի սօլարագ ,

— Շէրիքլէրիմ մի , տէտի ,

Օգիթալ. – Այլա՛գ , նէ՛ տիմէք խոթէտիկիմի բէք ա-լէա պիկիճօրսունուզ . . . Պիղդաթ էնկէնինիզին կէօթիւրտիւ-կիւնիւզ օ ըզավայ խանէտէն մէզդուրէնին եարը էօլիւ հա-լինաե ֆիրար խոթիկի , բանա մալիւմիւնիւզ տիւր , քէզա-լիք , անը սաթըզդան ասնրա թէսլիմ խոմէք լաղըմ կէլ-տիկինի , վէ թէսլիմ խոմէք իչինաե , ուեուրմադ իզդիկա խոթիկինի բէք ալէա պիկիրսինիզ . . . Վիրտիկինիզ ուեու-տուճու բուն՝ ղէհիը օլուպ , իչիդ սիզ , էնկէնինիզին անքնա զէհիրլէմիչսինիզ . . . Գու խուտուս խապաթ օլունմուշ տուր ,

Մէլանի Բէրտրօ, պու ատա ճէվապա թաղաթը դալ-մատըղընատն , տիշլէրի էնկտիկէրինէ չարըտարագ , տիզ չէօքտու , վէ էլլէրինի Օգիթալա ուղաթատագ ,

— Ա՛հ , պէնի թէլէֆ խոմէհրին . . . պէնի զայըֆ խոմ-մէհրին . . . պէն անըն սաատէթինի՛ . . . իզպալինի՛ արզու խոխէօրտում , տէտի ,

Հայդու քի Օգիթալ , մէրզումէտէն ներգրէթ խոթիկի ճիհէթիլէ , թէրմէտիլէ ևիթէրէք ,

— Սիզէ սէօյլէէօրում , պու պահաղը սէօղլէրի թէք-տար խոմէնիզլէ , սիզի ատա աճըեատմամ , տէտի ,

Մէլանի . – Բէք իյի , իչիդ սիւքիւթ խոխէօրում ,

Օգիթալ . – Աեաղա գալըրն վէ պէնի տինլէնին ,

Մէլանի խոտաթ խոթտի , վէ Օգիթալ շու սուրէթտէ քէլտիա տէվամ իյլէտի .

— Էկէր Տինա վէճհաթ խոմէզ օլտա իտի , եախօտ սիզ , անըն նամուտտունու իչալէ խոթտրմէկէ մուվաֆֆագ օլտա իտինիզը հիչ պիր շէյ , սիզի , մահքէմէհի ճինաեէթտէն գուրթարտամագ իտի . – Սիզին կիտիրէր իչին քիւրէք օլան մահ-պուսիյէէթի միւէյազէտ իչէ գաթիճէն տիւնեատան այրըլմըշ օյաճագ խոտինիզ , ֆագաթ Տինա՝ միւճիզէ իլէ գուրթուլ-մուշ օյաուղունատն , սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ խոմէք-

տէն կէրի տուրուրում . շու գատար քի , հիչ պիր վաղըթ եէկէնինիզին սիզտէն գօրգուտու օլմատըը տը՛ր :

Մէլանի . – Ատա վէ ատա գօրգուտու օլմաեաճաղը-նա եէմին իտէրիմ ,

Օգիթալ . – Իմտի , վաղտա վատիպիք հուգուգունա շէ-րան մալիք օյտուղունուզու պիլմէմ իտէ տէ , շէրան պու հուգուգու հայիզ օյտուղունուզու ֆարզ խոթտիկիմիզ թադ-տիրտէ , պու հուգուգտան քէտամիլէն ֆարիզ կէլմիչ օյտու-ղունուզու , պու կիւնտէն եադըզ իմզալատմայըճաղը , վէ պունտան պէօյլէ եէկէնինիզին , սիզտէն իրագտա օյարագ , խոթէտիկի կիպի եաշատմատընտա աէրպէսթի իտտուկինի , վէ հէրնէ աէպէպլէ օլուր իտէ օյտուն , քէնտի հուգուրունուզ-լա անը թադիզիզ խոմէմէկի բէտահիւտ խոթտիկինի-զի իլտավէթէն իչար գէլմայըճաղը ,

Մէլանի Բէրտրօ , պու ատա պաշընը է՛մմիչ օլուպ , գէլմէյտանմատըեարագ տուրմագտտա , վէ սիւքիւթ խոմէքտէ իտտուկինտէն , Օգիթալ ,

— Ղալմագա թէրէտտիւտ իտխէօրտունուզ , օ հալտէ սիզ պիլմըրսինիզ . – Սէրպէսթճէ եատմագ իտթէմէտիկինի-զի , հիւքիւմէթ ճէվրէն սիզէ եատըճըը , – Պիլմիչ օյուն-քի հատախատնէնին մադպուրճա գաբտնան դատուլըը , պիր թագըմ թէահիւտաթ վէ թահրիրատճատան տահտ զի-եատէ էմին սուրէթտէ սիզի եէկէնինիզտէն թէգրիզ ի-տէպիլիը ,

Մէլանի . – Ա՛հ , իտթէտիկինիզ քեադըը իտնալատմատա հաղըրըմ . . . պունուն իչին թէրէտտիւտ խոմէճօրում . . . իլլատիչինիճէօրում . . .

Օգիթալ . – Նէ՛յի տիւչինիճէօրսունուզ :

Մէլանի . – Հալիմի . . . զիրա տահինէն սիզէ աէօյլէ-րիմ քի , պէնիմ հալիմ , ատճընատագ մէրճէպէտէ տիր , Պէն օգրզա , իյի պիր միւսթագպէլ վէ վաղիեէթ թէէմին վէ թէտարիք խոմէք իչին , պիւճիւն էօմրիւմիւ ֆէտա խո-

տիմ... մի՛սխեւ պու սէօզլէրիմէ էհէմմիյէթի վէրմէեօր կի-
պի հալ կէօսթէրմէկէն... պէն անը սեվէր իտիմ... քէն-
տի իյիլիկլինի իսթէր իտիմ... կիւնիւն պիրինճի արապասը
վէ էմնիյէտըը օյաճաղընը մէմուլ իտիեօրսուս... նիչէլէ-
րին պու եօլտա տէպատէպէ սիւրտիւքլէրի կէօրիւլիւեօր...
Ֆագաթ պու սէօզլէրիսինէն հիսսէթլէնմիկինէպի հիսս ի-
տիեօրսուս... պինապէրին պու խուսուստա արթըգ պահս
իթմէկէկիմ:

Օգթավ.- Էվվէթ, էկէր ճէզատան մուաֆի օլմազ իսթէրսէնիզ, պու միւքեալէմէնի գաբաւէրն:

Մէլանի.- Իչթէ, կէօրիւեօրսուսնուզ ա՛, պու կիւն պէն, հէմ իհթիեարըմ, հէմ ֆագիրիմ. էվվէթ, օ գա-տար ֆագիրիմ քի, էվիսոէ, եարընա գատար էքմէկիմ պիլէ եօզ տուր:- Եարըն, օ քիւչիւք գըզ մսաչընը ա-լարագ, թէայիւշիւմիւ թէտարիւք իտէճէք իտի:

Օգթավ.- (Հիստէթլէ վէ մէղպուրէնին լաղըրտը-սընը քէսէրէք.) Տօղրուսու քէնտիսինէ իյի միւքեաֆաթ վիրմիշսինիզ:

Մէլանի.- (Օգթավըն իֆատէսինէ գուլաք ասմա-եարագ.) Շիմոի պէն նէ նաֆագա իլէ եաշաեասիլիրիմ: Աճլըգտան էօլէճէկիմ... իսոի, միւսիւ, պէնի հիւքիւ-մէթէ գամմաղլաեընը, էկէր մանէքիւմ օյուր իսէմ, տահա մէմնուն օյուրում. հիչ տէյիլ իսէ, հապսխանէսինէ նաֆա-գամը վէրիրսէր:

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Մէլանի Բէրտրօ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլասաղա, վէ էլլէրինի օվուշտուրմադա պաշ-լատըգընտան, Օգթավ՝

— Թօղդմաեընը, աճլըգտան էօլմէդսինիզ, պէն գէն-կինիմ, տէտի:

Իհթիեարէ գըզըն կէօզ եաշլարը անլինտէ գուրուս-եարագ,

— Սիզ գէնկինամիսինիզ. պէն սիզի թանըմաեօր-

տում... ա՜հ, եա Բաբպի, նէ գատար եանըլըըբ-սըբ... Մէկէր սիզ Տինաեը սէվիեօրմուշտունուզ տա, պէն պիլ-մէեօրմուշում: Պէօյլէ պիր մուհաթապէթինիզ վար իտի իս-սէ, պանա պիլտիրմէլի իտինիզ, Իբիմիզ բէք չաբուգ ուզ-լաշաճաղընը իտիք... բէճա իտէրիմ, օթուրունուզ... Ֆա-գաթ ատի իսկէմիէեէ օթուրմաեընը, գօլմուդուս իսկէմի-եէ օթուրունուզ:

19

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտրօ արապընտաքի միւքեա-լէմէ, պիր չարեէք գատար տէվամ իտիլ, Օգթավ, պուն-տան պէօյլէ մէղպուրէնին, հէր նէ սուրէթլէ օյուր իսէ օյուն, եէկէնինին իչլէրինէ գարըչմաեաճաղընա տայիր եա-զըը վէ իմզալը պիր քեաղընընըալարագ, վէ քէնտիսինէ օլ իհթիեարէ գըզա, օյուդճա կէչինէպիլմէճի իչին մահիյէ պիր մանաշ վիրէճէկինի վատ իտէրէք, վէ Մէլանի Բէրտրօ, եալընըզ պիր տէֆա Տինաեըն նէզտինէ կիթմէկէ գալը-տըղընտա, մսաչընըն քէսիլէճէկի արապարընտա գարար-լաշագըրըլարագ, մէրդում տէվրիգանը, խանէի մէզքիւ-տէն մուֆարագաթ իթտի: Անճագ կիթմէզտէն էվվէլ, պէր վէճհի բէչին Մէլանիեէ օն պէշ լուի ալթունու վիր-տիկի կիպի, կէնճ գըզըն պագը ուֆագ թէֆէք էչեասընը տահի պիր համմալ վասըթասըյա իրսալ իյլէտի:

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտրօ արապընտա հասըլ օյան հիւանի մուվաֆֆագաթընը՝ մուճիպի սուի խալրէթ օյուս-ղու, էլալէթթէ օգուեանլարըմըզճա նաղարը տիդգաթը ճալիպ օյաճագ սըը, Եէօյլէ քի մէրդումէ, վագը օյան

ալչագճա հարէքէթ վէ մուամէլէսինին ճէղասընը չէքմէ-
տիքտէն պաշդա , պու հարէքէթ վէ մուամէլէսինին նէթի-
ճէսի օլարադ , պիր տէ բահամճա եաշամադըղ իգդա-
լինէ նայիլ օլմուշ խոր :

Խաղասէթէ միւքեաֆաթ վէ ալչադըղդա թահսիսաթ
վէրիլմէսի , ախլէադ պօղուգլուդունուն ասն տէրէճէսի տէ-
յի՞լ մի տիր : – Վադաա պիղիմ էֆքեարըմընըզտա պու մէրքէզ-
տէ խէ տէ , պու պաղատէ պիր տէրէճէ սաղընըը պու-
նուլմասընը իհթիալ իտէրիզ : – Կէրչի հադըդի էօմիւրտէ ,
չօդ տէֆիա ախլէադը համիտէ՝ քէնտի հուդուդունա սա-
հիպ օլարադ խէ տէ , պու հինքեաէէմիզտէ , ախլէադը
համիտէնին՝ քէնտի հուդուդունա սահիպ օլարադ , ինդա-
գը հադգ իտէպիլէճէկինի չհմհիտէն պէեան խլէրիզ :

Օգթավ իլէ Մէլանի Բէրտօ , մանիւմիւմիզ օլան մու-
վաֆֆաղաթը՝ն իհթիհսալի զըմընտա կէօրիւշիւքլէրի
էնհաաէ , Գրուա-Տիէօ , քէնտի արտպասընա բաքիպ օլա-
րադ , Սօսէ սօգաղընա ադիմէթլէ , արտպասան աչադըեա
էնտի , վէ դաբուսու չալըպ , կէլէն խըզմէթքեարա ,

— Բէճա իտէրիմ , գարթըմը մահամատ ատը Սէնթ-Ան-
կօեա վէրին , տէտի :

Օլ էհնաաէ , մէրդումէ , թէրս պիր չէհրէ քէսպ իհ-
միշ օլուպ , օ կիճէկի , ուհուհամադսըզըն կէչիրմիշ իտի .
չէօյլէ քի Տինա Պիւէնին ֆիրարը իւղէրինէ , դուբատուղու
օլ կիւղէլ թահաւվուրլար պինաոը քհամիլէն եըզըլտըգ-
ատն պաշդա , քէնտիսինէ իգթիքտագը ադիմէ տիւչար օլ-
մուշ , վէ սահապհաեըն էրքէն , Թամէրլան-Սարիօղու , Մէհա-
նի Բէրտօնուն խանէսինէ կէօնտէրտիկի հալտէ , կէնճ
գըզըն , թէյզէսի խանէսինէ ավահէթ իհմէմիշ օլատուղու
խապէրինի ատըշ իտի :

Պինապէրին Տինանըն , պիր մահէլլատէ կիզլէնիշ օ-
լուպ , ֆադաճի նէրէտէ օլատուղու պիլինմէտիկի ճիհէթլէ ,
թէյզէսինին պիլտիկի պիր աչըզըն խանէսինէ սըզընմըշ

օլմասը իհթիմալի դավիտէն զանն օլունմագտա խոր :

Իսմի օ աչըգըն , մէղբիւր վագըայի մէքրուհէտէն ատ-
լաեը պիհաատէսիյլէ բիւրդաղաս օլարադ , հիւքիւմէթէ շի-
քեաեէթ իթմէսի խուսուսընտա կէնճ գըզը թէչվիդ իթ-
մէհէճէկինի , վէ պու սուրէթլէ թահդըդաթա իպթիտար
օլունմադըէ , բօլսընի , Սօսէ սօգաղը էսրարընա կիրիշէրէք ,
պունտան պիր թագըմ նէթիճէլէր հասըլ օլմահաճաղը-
նը քիմ թէէմին խտէպիլիր խոր :

Հասըլը մահամատ Անկօ , օ կիւնիւ քիմսէնէլի դաղուլ
իթմէմէք նիհէթի դավիտէսինտէ պուլունտուղունտան ,
թուալէթինի թէրթիպ իթմէմիշ խոր , վէ պարօն տը Գրուա
Տիէօնիւն գարթը քէնտիսինէ թագտիմ օլունտուղունտա ,

— Թանըեօրում , տէտի , վէ պատէհու իլավէթէն ,
տիշարը չըգմըշ խտուկինի ճէվապէն պէեան խլէտինի՞մի ,
տէյի խըզմէթքեարա ատրտու :

Խըզմէթքեար . – Խա՛յր , մահամատ , չինքիմ պիլմէեօր-
տում քի . . .

Մահամատ Անկօ . – Պիլմէլի խտինիզ . . . հէր նէ խտէ ,
պու միւսիւճէ սէօյլէնին քի , պու կիւն պիր ազ բահաթ-
սըզ օլտուղումտան , քիմսէնէլի դաղուլ խտէմէմ :

Խըզմէթքեար տիշարը չըգտը , վէ պիր տագըդա ասն-
րա թէքրար կէլմէսինտէ , մէղպուրէ ,

— Տահա նէ՛ վար , միւսաֆիր կիթահ՞մի , տէյի սի-
ուալ իթտի :

Խըզմէթքեար . – Խա՛յր , մահամատ , հէր հալտէ թարա-
ֆընընզտան դաղուլ օլունմասը խուսուսընտա խպար խտէ-
եօր , վէ զաթընըզտա խտճէկի թէպլիղաթըն դաեէթ մու-
հիմմ օլտուղունու , վէ պու թէպլիղաթըն կէճիքմէսի
միւնքին օլմահաըղընը պիլտիրիեօր :

Մահամատ Անկօ . – Պու միւսիւ նա՞սըլ ատէմ պիր .
կէ՞նճ մի տիր :

Խըզմէթքեար . – Խա՛յր , դաեէթ կուսթօղու պիր

քանէ ատր։ Հաթթա սէքիզ ան ըէնկաէն միւրէթթէպ պիր ալեամէթի ֆաբրիգաները համալ օլտուղտան պաշղա, արա-պաորընէն հայվանը առա, աղալըն ալմը պէն ֆրանղ գըյ-մէթինամէ ատր։

Մաւսամ Անկօ. – Պիւեիւք սաղընաա ամէն վա՞ր մը սըր։

Խըղմէթքեար. – Էվվէթ, մաւսամ։

Մաւսամ Անկօ. – Բէնանխանին եօզարը չըզարըն, վէ պիր աղ պէբէմէսինին ըէնա խանն։

Մէղազուրէ պիր չարեէք ասամի զարֆընաա թուալէ-թինէ թէրթիպ ընտիքտէն սոներա, պարօնուն նէզանինէ չը-գըզ, վազաա մէրգուման ատղամէթլըճա պազարը խէ տէ, անըն եիւղինիւ խամըրլաեամանեարադ, իլգ տէֆա՞ օլա-բաղ օ եիւղու կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն էյլէտի։

Հալազու քի Գրուա-Տիէօ, մաւսամ Անկօնուն վազ-թիյլէ Զամինեօղ Ուլվարընաա էպէյը իմմիշ օլան գա-տրն խուսկինի չէհրէսինատէն վէ թաւը ու հարէքէթլէրին-տէն տէրհալ թանըտը։

Մաւսամ Անկօ, իչէրի կիրտիկի զէման, էլինտէ պա-րօնուն գարթընը թուխմուշ օլտուղունատն, պու գար-թաա պազարադ, իմթիհանէ,

— Միւսիւ պարօն տը Գրուա-Տիէօ զամընը՞ զմընը-նըզ, տէյի սիւալ իմտի։

Զարօն. – Էվվէթ, մաւսամ։

Մաւսամ Անկօ. – Իմտի, միւսիւ պարօն, վիղիթանը-զըն սէպէթինի անլատամազլը։

Զարօն. – Վիղիթանըն սէպէթինի անլատադ բէք գօ-լայ սըր։ – Միւսաէֆիր մէհտիտէն պէրու պէկքէտրճա եա-շամազտան, վէ ինթիզամսըզ պիր էօմրիւն էյլէնճէյէ-բինտէն օսանմըշ օլտուղմտան, տահիլ էօմրիւն մէսէր-քէթլէրինի, եախօտ չէօյլէ սէօյլէմիմ, էվվէնմէքլիկի ար-զու իմմէքտէյիմ։

Մաւսամ Անկօ. – Աբղունուզ թաապի տիր. անճագ-պու արղունուզու մէվզըի ֆիքիյէ կէթիրմէք իչին, պանա միւրաճաաթի իմմէքլիկի՞ մի տիւչունաիւնիւզ։

Զարօն. – Մաւսէմ քի սէզ, տայիրէյի իզահիմճաա տա-խըլ օլմադ իսթէյէնէյէրէք վաստըմա օլուէօր իսէնիզ, պու պաապատ սէզի միւրաճաաթի իմմէքլիկիմ լազըմ կէլիր իտի։

Մաւսամ Անկօ. – Պու էօլաա վաստըմա խըզմէթինէ կէօրէն, Բարիսատ, եալընըզ պէն տէյիմ։ Իսմի, միւսիւ պարօն, պու խուսուսաա պէնի, տիկէրլէրինէ թէրճիհ իմ-մէնիզին ատպէպինի սիւալէ ճէսարէթի խատըմի՞ զմիինիմ։

Զարօն. – Շունուն իչին թէրճիհ իմմիշիմ քի, սէզին խատրէխանէնիզ՝ իչի պիր նամ վէ շէօհրէթի զադանմըշ սըր։

Մաւսամ Անկօ. – Տիկէր սէպէպ էօզմու տուր։

Զարօն. – Խա՛յր։

Մաւսամ Անկօ կիւլիւմսէտի, վէ պարօն շու էօլաա քէլամընաա տէվամ էյլէտի.

— Պէն, գըրդ սէքիզ եաշընաաեըմ. քէնտիմի օլտուղ-ճա իչի պէպէէմիշիմ. հայիր օլտուղում իսիմ, քեամիլէն պա-նա աեիտ տիր. իւնվանըմ էհէմմ վէ ճիտոի տիր։ Սըհհէ-թիմ իսէ, պէրաբէմալ վէ թաապիեաթըմ՝ իմթիհանճա միւ-սայիտ տիր. պունլարտան պաշղա, սէնէտէ էյի պիր ֆըր-րանղ էրատա ատհիպիեիմ։

Մաւսամ Անկօ. – Պու ալէա չէյ։

Գրուա-Տիէօ. – Պունլարա գարշըաըդ սէզ պանա նէ՞ թաադտիմ իտէպիլէրսինիզ։

Մաւսամ Անկօ. – Ա՛հ, միւսիւ պարօն, սէզէ թաադ-տիմ իտէճէկիմ դատըն վէ գըզլար էսամիսինէն իմթի-խապ իմմէքտէ մութլաադա չաշըրտճաադըըդ։ Նէէտիմտէ պուլունան էսամինին էմնալի եօզ տուր։ Պու էսամիտէ, պիր միլիօնատն պէշ միլիօնա գատար սէրվէթլէրի վէ ճի-հէզլէրի պուլունանըատ վար սըր։ – Է՛ն զիեատէ սէրվէթի օլանը՞ մը իսթէրսինիզ։

Գրուա-Տիէօ. – Պէն, ոէրվէթ մէրազընաա ոէ յիլիմ. պաշըճա հիւանի ճէմալ ոլարըմ։

Մաոամ Անկօ. – Նէ՛ գաոար չայհանը թաղ ոիր ախլէագ... Անճագ, միւսիւ պարօն, պիր կընճ գըզ իլէ՞ մի, հօգաա կընճ պիր տուլ գաոըն իլէ՞ մի էվլէնմէք արզուսինաէ պուլունուհօրսունուզ։

Գրուա-Տիէօ. – Կընճ տուլ գաոըն հախսօ կընճ պիր գըզ օլմուշ, պունաա պէ յիա հօգ տուր, էլվէրիր քի պէն խօշնուտ օլաճրմ։

Մաոամ Անկօ. – Ա՛հ, միւսիւ պարօն, ոիկին կիսիլ տոէմիէր, նաոիր ոիրիէր։ – Իմոի, պէնիմիէ պէրաոէր կէլին տէ, տէֆթէրիմոէ պուլունան թաովիլըէրի ոիզէ կէօնթէրէիմ. անլէրոէն հանկըսընը պէնէնիրոէնիզ, ոիզի պիրլիքտէ պուլուշաուրմադըզըն չարէոինի տուշիւնիրիուզ։ – Էնկէր պէնէնոիկինիզ գաոըն հախսօ գըզ թարաֆընաան կէօրիւվմէէրէք, անը կէօրմէք խոթէրոէնիզ, օ տա գօյայ տըր։ – Գու ճիհէթ տախ ոիւշիւնիւվիւշ խաուկինաէն, էվվիսիզ օնա կէօրէ թէրթիսլ խոիւվիշ տիր։

Գրուա-Տիէօ. – (Մաոամ Անկօնուն պրպաոընաան, գաոըն թաովիլըէրինի հավի տէֆթէրէրին պուլունաուրտօաահա կիտէրէք.) Ֆիլմագը ոիզին իաարէխանէնին գաոընմըշ օլաուրու չերէֆ ու իֆթիխար ֆէվգէլատէ տիր։

Մաոամ Անկօ, քիւչիւք պիր անախթար իլէ, տուլ գաոընըարըն վէ գըզլարըն ֆօթօկրաֆլարընը վէ էսամիսինի հավի օլան պիր տէֆթէրի աշըպ, պունուն սահիֆէլէրինի չէվիրմէկէ պաշլաոը։

Պարօն, մէզպուրէնին, մէզբիւր տէֆթէրին սահիֆէլէրինի չէվիրմէքլէ մէշղուլ օլաուրաունու կէօրահիկինաէ, նաղարը ոիզ գաթթընը օնա տօղրու չէվիրէրէք, թաոիի պիր սէտա իլէ,

— Է՛յ, Սարիօլ նաՀօրէ տըր, տէյի սիւսլ իթաոի։

Խանէ սահիպէսի մէզբիւր իսոի իշիթոիկինաէ տիթ-

բէնիպ, պիրտէն պիրէ պաշընը հօգաըը գալաըրաը, ֆագաթ հէվէնճանը անճագ պիր սանկինէ գաոաը իմթիհաա իլլէոի, վէ թէսաճճիւսաանէ,

— Միւսիւ պարօն, Սարիօլ տէսիկինիզ քի՞մ տիր, տէյի սիւսլ իթաոի։

Գրուա-Տիէօ. – Նիկիրմի իբի սէնէոէն պէրու թանըտըղընըզ պիր սաէմ տիր։

Մաոամ Անկօ. – Միւսիւ պարօն, զանն խէրիմ քի, պու խուսուսաա հանըրըհօրսունուզ։

Գրուա-Տիէօ. – Տիմէք տիր քի, Սարիօլու թանըմհօրսունուզ։

Մաոամ Անկօ. – Գու խամի իլք տէֆա օլարագ իշխոհօրում։

Գրուա-Տիէօ. – Էօյլէ օլսուն, ֆագաթ մնաոմուսպէլ Անթիմաէը թանըրաընըզա՛։

Մաոամ Անկօ. – (Էնէնոէն տիթթէնէրէք.) Մաոմուսպէլ Անթիմա, պէնիմ պիրինճի օոա խըզմէթճիմ տիր։ Պէնոէն սոնրան նաՀօրէ թանըհօրսունուզ։

Գրուա-Տիէօ. – Պէն սահա բէք չօգ լարընը թանըրըմ։ Անիզէմ մնաոամ, խանէնիզոէ պիր աղ սէրպէսթճէ հարէքէթ իթմէբլիկիմէ միւսաաոէ խոմն։ Մաոմուսպէլ Անթիմաէա, սիզին մուվաճճէհէնիզոէ իբի չիֆթ սէօղիւմ վար տըր։

Մաոամ Անկօ. – Ֆագաթ...

Գրուա-Տիէօ. – Պէնոէոէն ճէլմ իթոիկինիզոէ մէմնուն օլուրում։

Մաոամ Անկօ. – Հալ պու քի...

Գրուա-Տիէօ. – Զաոուգ, բէճաա խոէրիմ։

Պարօնուն սուբէթի իֆաոէսի ամիրճէ օլաուրաունան, վէ մէզպուրէնի չաղըրմադաա մնահզուր օլմասընընան, սաոըգ էպէ գաոըն գաոընը տուրաոնաոը, վէ խա՛չ տէֆա չանը չաբմասընաա, մնաոմուսպէլ Անթիմաա կէլմէ։

Պարօն, ճէպինատէն պիր մէքթուպ չըզարըպ մէզաքրէճէ վիրէրէք,

— Մա՛ամուազէլ, պու մէքթուպու սահիպինէ վիրմէնիզի րիճա իտէրիմ, ոէտի։

Մատմուազէլ Անիթա, մէքթուպուն ադրէսինէ պաղըպ,

— Պու մէքթուպ պէնիմ իչին տիր, ոէտի։

Գրուա-Տիէօ. – Վագոա մահֆազասը իւզէրինտէ սիզին իսմինիզ կագըմընը տըր, լաքին ադրունինտէ Ֆա. Ի. Զ.է իսիթապէն պիր թէզքիրէ վար տըրքի, պիր ան էվվէլ սահիպինէ թէսլիմ իտէճէկսինիզ շիւպհէմ կօզ ատուր։

Պու ադօղէրի, մատամ Անկօ, ադրընը վէ կէօղէրինի հատտէն պիլատէ աչմըշ օլարագ տինլէյօրտու։

Գրուա-Տիէօ. – Թէզքիրէնին վիւնտէրիճաթը, պիլհասա սա մատամ որ Սէնթ-Անկօյու ալէյհատտար գըլաճագ սուրէթէ իտուկինտէն, Ֆա. Ի. Զ...ին, մէալինի մէզպուրէճէ թէսլիմ իտէճէկսինէ չիւպհէ իմմէմ։

Գատէհու Գրուա-Տիէօ, խակէմպէնտէն դալդըգ, քէմալը թէվաղու իլէ,

— Ազիզէմ մատամ, պիր ադ էվվէլ պաշլատըղընըզ իզմինաճ թատաիվուրունտան տիկէը պիր կիւն թէքրար պահս իտէրիզ։ Շիմտիկիք վիւամաճէլ իչիմ պուլունտուղունտան, քէմալը հիւրմէթլէ սիղտէն մուֆթաղադամա մէճպուրում։ Անճաք, էվվէն եօղունու պիլմիյօրտուն, պէրապէրիմճէ քիմսէյնին կէլմէմինէ իհթիմառ օլմատըղընը պիլմիյօրում, ոէտի։

Գէօյլէճէ Գրուա-Տիէօ, թէքրար ոէլամ վէրիպ, պուլունտուղու օտատան չըգդը, վէ մատամ Անկօ, պիր ատադըգա գատար օխքուդէ,

— Մոթլաղա պու հէրիֆ տիմանէ տիր, ոէտի։

Սարիօլ. – (Կիզլի պիր գաբուտան իչէրի կիրէրէք.) Գօրդարըմ քի մուհամմատալը պիր տիմանէ տիր... պէն հէր շէյի իչիթմիյօրում. – Անիթա, մէքթուպու պանա վէրին...

Մատամ Անկօ. – (Հէճէճան իլէ.) Իւժէն, պու իչ նէ՞ տիր։

Սարիօլ. – Նէ՛ օլտուղունու անլատմաճաղըղ։

Սարիօլ, մէքթուպուն մահֆազասընը կըրթըպ, պատրօնուն կատմընը օլտուղու սամթըրտըր օգուտուդճա, եվէղիս պուրուշմատա պաշլատը, վէ էքսիալ իհթիմիկինտէ իսէ,

— Հա՛յ շէյթան հայ, ոէտի։

Մատամ Անկօ. – Իւ՛ժէն, պէնիմ գօլդումթուէօրուտուղում, նէ՞ վար տըր։

Սարիօլ. – Նէ՞մի վար տըր. տինլէյէյին։

Մուահհասարէն մէրդումի, մատամ օլան թէզքիրէնի էվրաքէք սէտա իլէ օգուտու։

20

Իչգու մէքթուպուն մէտալ պիր վէճհի ահի իտի.

«Տօսթը գատիմիմ վէ մուհաթիրիմ Ֆա. Ի. Զ. հադդընտա, տայիմա վէ հէր վադըթտան դիճատէ նիճամը խայրխահանէ իլէ մութթատըթի պուլունմադտա իսէմ տէ, անընը, պէնիմ հադդընտա հիւսնի էֆքէարըա մութթաիպի օլտուղունա խաքքամի օլմամըշ իտուկինտէն, քէնտիսինէ պիր իհթիտատա պուլունմադըղընը վազիֆէտէն սատ իլէրիմ։

«Տիւն ագշամ, Տինա Գիւէ նամ գըզ, մատամ որ Սէնթ-Անկօնուն խանէսինտէն հէմեն էօիւմ բատատէսինտէ Ֆիրար իմմիշ տիր։

«Լվվելճե պու դըզ՝ պելլատօնա նամ ղէհիր իլե զեհիրլէնիսը, մուախխարէն հադդընաս պիր մուամէլէյի շեսիսէ իճրասընա թէսասուսի օլունմուշ, վե պիչարե, ֆէննի թըղալըն պիր միճիղէսիյլե զուրմուլմուշ սուբ։

«Պինապէրին Բարիսին ամբըպախ հադըգասընուսան ոզիթէօզ Գ..., մէգդիւր զէհիր մաասէսիյլե անըն թէէսիրամիճնա վե նէ՛ կիսի վասըթատար իլե ֆէննալըղա գարշը ուղրաշըղ, օ ֆէննալըղը զալէգ խոէգլիսախիկինէ տայիր պիր բաւօրթօ գալէմէ ալմըշ սուբ։

«Իշպու մէգրուհ թէէպպիւսէ, Փա. Ի. Զ. ին օյնասըղը օնուն մայիւմ սիւբ։

«Իմոի, սուրէթի ոսմանէսէ խասէը վէրիրիմ, էկէր ապասան եիկիմի իչի սէնէ միրուր իթմէչիլե իւղերլերի էօրթիւլմիւշ օլան պաղը ֆէննալըղլարը քէնոխի խաթըրլար իսէ, գիչը իթմսիկիմ բաւօրթօ, տերհալ վե խապաթլարըյլա պէրապէր միւասաթի ումումիկիէ իթա դըլընաճադ սուբ։

«Պու պիր թէհոխա օլմաճըղ, իլլա իսթաբ սուբ։

«Սէօղ անլասան իլէրի կէլմին։»

Լվվելճե հադըրլանմըշ օլան իշպու մուխթասար թէզքիրէ, հէր նէ գասար բասթ կէլա թէրթիպ խոկլմիշ խոխ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մադաէսինէ էրսեն. շէօյլե քի մաասամ Ընկօ, տէհշէթինասէն նաշի սիւսպիսթիւն գըղարըղ, էլէրի սապը պիւրիւմու, վե տէհշէթի պիր սէասա լէ,

— Նա Բապայ՛, չիմոի մահվ օլսուդ, տէսէ։

Սարիօլ. — (Պիր ապա մէչհուս օյմուշ իչէն, մուախխարէն քէնոխինի թօղլասարագ.) Նէ՞չին մահվ օլաճադ՞ղը։

Մաասամ Ընկօ. — Զիւնքի սիպին սէոէսիյինիղլէ պաչըմըղ թէհլիքէնէ տիւշար օլսուս։

Սարիօլ. — Իշթէ պու զարի՛պ... Սիպէ տայիմս էմնի պասիրէթի իսթաբ իսէն պէնիմ։ Տահա տիւնքի կիւն, տիւ-

դէ, — «Սադրընընըղ, պու ադշամ-քի վադրասան օղլանը պաշընընըղա պիր դայիլէ ճէլպ իթմէքտէ օլսուդունուզան դօղդմանճօմնուսունուզ։ — Պու դըզ հէնուզ սինին բիւշտէ պալիղ օլմամըշ սըր...» տիւօղուսմ. սիղտէ պանա ճէվապէն, «Թէյդէն պուրասա օլուզ, հէր շէյէ մէսուլ օ սուբ. պուննան դաթինաղար քի՞մ սուվաճընըղ իտէճէք սիր» տիւօղուսունուզ։

Մաասամ Ընկօ. — Հադդըմ վար իտի։

Սարիօլ. — Հադդընըղ օլմասըղընը կէօրիւճօղուսունուզ։

Մաասամ Ընկօ. — Վադը օլան հալէրին սէպէպի ճաընընըղ սիղսինիղ։

Սարիօլ. — Մութլաղա սիղ ադլընըղը դաչըրընճօղուսունուզ։

Մաասամ Ընկօ. — Պէ՞ն մի ադլըմը դաչըրտըղըմը ճօղուսա սի՞ղ մի ադլընըղը դաչըրտըղընըղը, ճախսօս տիւն ադշամ դաչըրմըշ օլսուդունուզու չիմոի անըսարընըղ։ — Միսք դօղուլու շաբասաը քի՞մ թէրթիպ իթմէ։

Սարիօլ. — Պէն, ֆագաթ սիղին էմնինիղէ թէրթիպ իթմէմ։

Մաասամ Ընկօ. — Պէն սիղէ, օ դըզը պէհրէքէմէք տէյիլ, իլլա ուճումթատուրմագ, էմնինի վիրմիշ խոխմ։

Մէրգում վե մէրգումէ արասընուսա պու մուքեալէմէ պիր մուատէթ տահա տէվամ իլէ, իչի թարաֆտան տախի թէհոխատամիղ պիր սուրէթ քէսագ իթմիշ օլսուդու հալտէ, Սարիօլ, մուքեալէմէնէ նէթիճէ վիրմէք իւղրէ, մաասամ Ընկօնուն խանէսինի գաթիճէն թէրք իթմէկէ գաբաղ վիրսէ, վե պու գարարընը պէնան իլէտիկինաէ, մէգդուրէ, լիսանը թատիլ օլունագադ, անըն կիթմէսինէ բաղը օլմասը, վե Սարիօլ տախի, պարօնուն մէգրմուսու թէհոխա օլմաճըղ, իթաթ օլսուդու, վե պինապէրին պունսան ադտէմ պարօնը մէգդում քէնոխինան գօղդմադսա իչէն, չիմոի օ գօղդուսու գալմասըղը, վե պու

հալաէ քէնտիսի, եանի Սարիօլտա իչի պիլտիկի ճիհէթլէ, օնա կէօրէ հարէքէթի խաէճէկինտէն, պու սըրտատա վէս-վէսէ խաէճէք սէպէպ պուլունմատըղը խուսուսընտա մնատամ Անկօսու թէէմին իլլէտի։

Սօսէ սօգաղընտաքի խանէչէի պու վազիւեէմտէ թէէքլէ, Տինա Գիւէնին պիր կիւն էվվէլ քիրազամըշ օլտուղու քիւչիւք տայիրէէկ նազէը քէլամ խաէմի։

Մէզպուրէ գըզճըղազ, իչք ազշամը, քէնտի չամաշըը վէ պազը էսվազըլտա պիրլիքտէ շու մտէլտէ պիր թէզքիրէ ալմըշ խտի.

«Ազիզէմ, հէր շէյ սըրտընտա սըր. պունտան պէօյլէ քիմսէտէն գօրդունուղ օլմատըղընտան, րահաթճա ուհունտընըղը իսթտար խաէրիմ։ Ընճազ ուհունտաղտան էվվէլ պէնի տիւշունտիւնիւղ վէ պէնի սէվիւիւղ։ – Ուհանտըղը-նըզտա տահի պէնի տիւշունտիւնիւղ վէ պէնի սէվիւիւղ։ – Եարըն կէօրիւշիւրիւղ։ – Սիղի սէվէրիմ։

«ՕԹԱՎ.»

Չէվահը դըզճըղազ, գարանլըղտա կիղլէնմիշ օլան վէ Մէլանի Բէրտօ իչէ մատամ ատ Սէնթ-Անկօսան պիհատէ մուխաթապատը պուլունան, վէ Օդթավ Կավարըն ալթը միլիօնունա կէօզ տէքտիկի ճիհէթլէ, դըտահիէթի վէ խուսումէթի գապիի թէակին օլամահան պիր տիւշմէնին թէճավուզաթ վէ թէապրուզաթընա հէտէֆ օլաճաղը հադըրնտա շիւպհէ պիրէ իթմէտիկինտէն, հուզուրը գալտ վէ ֆիքր իչէ եաթաղընա կիրտի, վէ ույդուտունտա պիր խայի կիւզել բիւեալար կէօրմէքչէ, պունչաղը ուղուր տատ իթտի։

Մէզպուրէ, եաթաղընտան գալգադըղընտա, տիւշար օլտուղու հէեէճանըն վէ թէլէֆ իթտիկի գանըն հասըլ իթտիկի գատֆէթ գայիլ օլմուշ օլտուգ, եալընըղ տիմատընտա սօլկունտուղ միւշահէտէ օլունուեօրտու։

Տինատա պիր քիւչիւք օտա իչէ պիր գապէնէ քիրատա վիրմիշ օլան գատըն, հէր կիւն, էօյլէն վէ ագշամ, ճիւզի պէտէլ իչէ թատամ թէէրմէխանէնի տահի տէքիւհատէ իթմիշ օլտուղունտան, մէզպուրէ թատամ թէատրիքի զայլէսինտէն տահի պու վէճհէյէ խալի օլտու, վէ պիւտաճէսինի բէք ալէտա մուվաֆֆէնէէթէ գօհատիչտի։

Շէօյլէ քի մահիյէէ ալտըղը նիւզ ֆրանգ, քիրատընա, վէ թէապիւշունէ քիֆհաէէթի իմտիհանէն մտատա, չամաշըրճընըն իւճրէթմինի վիրմէքլիկէ, վէ իչի չիֆթի էլտիվէն իչմիրատընա տահի քիֆհաէէթի խէր խտի։

Պունտան դամթինաղար, իչք պահար տա նազըն օլտուղունտան, ամէշ մէտարիֆինտէն խալի օլունապիլիր խտի։ Նէչին պիր թէամթօ լուպիւատը իչին կիւզել պիր էպիսէնէ իհթիհաճը օլտուղունտա, անը տահի, թէամթօ տիրէքթօրունուն իմտա խաէճէկի, եահօտա ամթըն ալաճաղը իհթիհամատըն օլմապիլէ պէրապէր, Տինա, պու խուսուսա բէք տէ էհէմմիյէէթի վիրմէմէքտաէ խտի։

Հէր նէ հալ իսէ, ատամթ օն պիր պուշուգտա, կէնճ գըզ էլպիսէհինի կիւնինիա, էօյլէնէ պէշ տագըգա գալտըրաղ, թէամթօտունա կիթտի։

Օգուհանլարընըղը մնալիմիւ օլտուգու իւզրէ, օ կիւնիւ թէամթօտա մատաշ վէրիլմէք կիւնիւ օլտուղունտան, մատաշընը ալտըրաղ, թէամթօտան մուֆթարագամթ իթմէք իւզրէ իչէն, օեունճուլարընն միւատիրի, մէզպուրէնէ, պէշ ֆատըտան միւրէթթէպ եէնի պիր օեունուն թօպլարընը թագսիմ իթմէք իւզրէ չաղըրտը, վէ պու օեունտա իչ դատըն թօղու պուլունտուղունտան, Տինա Գիւէնէհ կիւզել պիր թօղ խատապէթ իթտի, վէ մէզպուրէ, հէմ սէրպէսթիւհէթինի պուլտուղունտան, հէմ Մէլանի Բէրտօնուն պիհհիմիզ թատավիրինի կէօրմէքտաէն խալի օլտուղունտան, վէ հէմտահ միւսթագպէլինի քատըդ սուրէթտէ կէօրմէմէնտէն տօղաէը մէզպուրէն տայիրէմինէ ավատթ խլէտի։

Տինա, ապշութենէ ամբողջ խոչի պիր չարեչք սասթ օլմուշ օլդուղու հալտե, Օգիավ կելմի, վե Տինա կիւլիմսեհերէք էլինի ուզամըդ,

— Էվվել էժիրտե, վիրտանինդի թէզրիք խոչրիմ, ասլթում, վե պատհոս իչդու եէնի ապշութէի կէօղէն կէչիրմէնիդի պէհան իլլերիմ... Վազգա թէղելինսէթ վե ասրաթի հօզ տուր, լաքին օլ գառար կիւդել սասէլիք իչինտե տիր քի, պու հալ, պէնճե եիւզ գաթ միւրահճահ սըր... Ճու պէհազ տէօչէմէ, շու պէհազ քէրատէլէր, շու քիւչիւք պէհազ եաթադ՝ հէրսի պէնիմ մուճի ալի մահզուդիեէթիմ օլմազդա սըր... Հէլէ, ասնաուդ ֆագաթ իճրասը նազատիլ ապդուլսըդըդա հէր վազըթ կէօղիւմիւն էօնիւնտե պուլունան թէյդիմ Մէլանի պուրատան էքսիլմիշ տիր... Պու մահէլլատե, ֆագիր օլմազդա պէրապէր, մէօսա սաթի պուլունաճաղըմ, ոէյի պէհան իչդէտի։

Պիր միւսաֆիթ սիւքիւթէդ վազըթ կէչիպ, պու միւսաֆիթ գարիճնուա, Օգիավ, ճիւրիճե տէօչէլի ֆագաթի գաւէթ զարիճնուա, Օգիավ, ճիւրիճե տէօչէլի ֆագաթի գաւէթ թէմիզ օլան ասլթէնի թէզդիդ իտերէք, օրասընը, ճէնեէթին պիր քէօչէսինե պէնզէթմէքտե իտի։

Տինա, թէքրար թէպեսիմ իտերէք,

— Ֆագրը հալիմ կէլինճե, շու ասրալը մէսէլի բէք իչի պիրիճինիդ. պօրճունու վիրէն ղէնկին օլուր տէրլէր։ Գէնտե քէնտի պօրճլարըմը վիրէրէք, ղէնկին օլմազ իտիէրիմ։ – Իտի, սիզէ պօրճլու օլդուղում շու եիկիրմի ֆրանգը ալին, վե ֆայիդ օլաբազ, չիւրանիչեէթի ադիմէմի գառալ իտին, տէմի։

Օգիավ, մէղքիւր եիկիրմի ֆրանգլըդ ալմունու պուս իտերէք,

— Տինա, ադիզէմ Տինա, միւսաֆիթի հաեաթըմնա պու ալմուն սիք քէնի եէհսինէն տերբունաճաղըմ... Ինդիմնալ քի միւթէվէքա բէտէրիմին ալիք միլիոնունու կիւ-

նէն պիրինտե զայըդ իտեճէնիմ, լաքին պու լուի ալթունտու ատդանաճաղըմ, վե սասթըմընն քէօսթէչինտէն սանադ իւղրէ, եարըն պիր տէլիք տէլէճէնիմ, վե ահլըդսան էօլսէմ սասի, պունա էլ տօդունուսուսնաճաղըմ, տէտի։

Կէնճ գըզ, հէր նէ գառար աշըգընըն մէդքիւր հէնեճանընտան նահի կիւլմէկէ պաշլատաք իտի տէ, բիդգաթլէ տէ կէօղլէրի եաշատըր։

Էօյլէտէն սօնրա, ադշամա գառար, մէրդում վե մէրդումէ թիւքէնմէդ պիր միւքեալէմէ իլէ վազգթ կէչիրտիքլէրինտէն, հէման ադշամ օլտուդունու հիսա իմմէտիլէր։

Սասթ պէշ սուլարընտա, Տինանընն թասմըտըրընը թէրթիպ իտէն գառըն, օտանընն գաբուտունու եարը աշարագ,

— Թամամ հադրը սըր, մահմունադէլ, պուրատա կէթիրէճիմ մի, տէտի։

Տինա. – (Օգիավա սօդրու տէօնիւպ.) Միղի տաֆգրատա տավէթի իտէրիմ, պէնիմլէ թասամ իմմէք իտիէրիմ միսինիզ։

Օգիավ. – Մահէլմէ ինունէնիչեէ գառագու իտերիմ. անճագ քէնտի թասամընը կէթիրմէքլիկիմէ միւսաահատ իտիրմիսինիզ։

Տինա. – Սիղի աճ ալըրադմամագ իչին, էվվէթ, միւսաահատ իտերիմ։ Իմամ, չաբուգ կիտին, լաքին եալընըդ սիղին իչին իգիթիգա իտէնի կէթիրին։

Օգիավ, տիշարը չըդըդ, պէշ ատդըդա սօնրա պիր միդտար խանումը իչի վե պիր չիշէ Գօրսօ չաբուգլըդա ավտէթ իլլէտի։ Տինա սահի չօրպա, պիր բարչա սըդըր հաշլամադը, պիր ագ սաղմա, վե պիր էլմա թէրթիպ իմմտի։

Մէրդում տէքիդանըր, միւսաֆիթի էօմրիւնտե պէօյլէ էզիզ թասամ իմմիշ օլսուդունու խոթըրլատամադը։

21

Իրիէսի կիւնիւնտէն խիխտարէն, Տինա Գիւէ, եէնի թէսթրօ օտունտան բրօվալարընին ոէիսմինա պաշլատը, վէ Օգիտավ իլէ տախտ, վագըմ պուլտուգնա, քէնտի տայիրէսինտէ կէօրիւշմիւկիւ կիտի, պաղէն մէզդում ոէլիգանըը, մէզպուրէնի արտապա իլէ թէսթրօնա կէօմիւրիւը, վէ թէքրար ապտապա իլէ խանէսինէ կէմիրիպ, թէսլիմ խիտմէթուէն սօնրա, մուֆաթադաի խյլէր խոխ։ Գունլարընը այդ ու մուհաթաղէնի, պիր տագըդա պիլէ խիֆիէի ու խամէի տայիրէսի հուտուտունտա թէճաուզ խիմմէտի։

Պիր այ սօնրա, եէնի լուպիեաի, իլէ տէֆա օլարադ խճրա խոխմէգըլէ, կէնճ գըզընն մուվաֆֆագըյէթի միւքէմմէլ օլսուս, վէ ուտուտ դաղէթալար թ ատաֆընտան միւթթէֆիգէն մէտհ ու սէնա գըլընտը։

Գունլարը պուրաճդուտա չիմնիկիք թէրգէլէ, պիր աղ տա, հիքմաեէմիզին տիկէր շախալարընտան պահա խոէլիմ։

Անտրէ տը Սան-Բէմօ իլէ կրիզօլտն տուէլգօտս, փոտըրմարըն իչինճի ծն պէչինտէ վուդու պուլտուգու հալտէ, հիքմաեէմիզին սըրտարընճա, տպրիլին խոմիխուտալարընտա պուլունուէօր խոխ։

Կէնճ մնտրինին խաստէկիկի ուդուն միւտաէթ տէվամ խիմտիքտէն սօնրա, նիհաեէթ պիւտպիւթիւն քէտի իֆտադաթ տախ խիմմէմիշ խսէ տէ, իֆտադաթը մուհտպդաղ խոխ։

Ժէրմէն տը Կրանիէօնի պըրտադըրդըճդտա, հէման զայտադըլ օլուզ, տիւչար օլտուդու չէտխտ հէբտրէթինին

ոէպէպինի քէնտի թ ատպիսպն տախ անպաեատատը, վէ գըզդ ոէքիզ տատֆտան պէրտ Թուրքէտէքի էմլաքընտա պուլունան գէվճի, ալէյաճէյէ տպտէթ խոխ, գէվճէօինին խատթ ալըգընը կէօրմէտի իւղէրինէ, մէզպուրէնին պիր աղ քէնտինի պուլունտրընտան սօնրա, թ ատպիսպ իլէ պիլխմթիշարէ, անը, թէպտիլի հատա գրինընտա, Կրանիէօտէքի ոէյֆիեէօինէ կէօմիւրմէկէ գարար վիրտի։

Մէրգուզ, սըզ սըզ Անտրէնին տախ նէգտինէ կիտէրէք, անըն մուհմտ ապտմէն խֆտադաթ պուլունտան տօլտըը մէպտուր օլմադտա խոխ։

Անտրէ, ժէրմէնին խատթ ալըգընը, թէհլիքէնին սպվաշմտրընտան սօնրա խատպէր ալըպ, վագըայի մէզգիւրէէն, վիճուտինին վէ ֆիէրրինին իյի պիր հալտէ օլմատըդը գէմտան խատպէդտտար օլմատը, քէնտիսի իչին մնհտդուր վէ թէհլիքէտէն խալի օլմինտճաղը ճինէմէյէ, մուխթաթ ապտնէն սպվաշմուշ օլմինտրընտան սօնրա պուս խուտուտա վագըֆի օլմնպրնտան տօլտըը մէյինուն օլտու։

Աբտան տը Կրանիէօ, գէվճէօինին թէպտիլի հատտատը իչին տօգթէօր իլէ վուդու պուլտն միւպտգտաթընէն ֆէրտտատը կինտնու, թէքրար Անտրէնին խանէսինէ կիտիպ, ատէթտէն օլտն իֆտատեէրտէն սօնրա, վէտտպշմտգ իչին կէմիշ խտուկինի մէրգուզ տէվիգտնըէտա խատպէր վիրինճէ, Անտրէ,

— Վէտտպշմտ՞գ, նի՞չին, տէյի սիւպ խիմտի։

Աբտան. – Չինընի վիգօնթէս վէ պէն Բարիստէն մուֆտադաթ խոխնօրուգ։

Անտրէնին սիմտատը գտթէն տօլմուշ իչէն, պուս իֆտատ խուգէրինէ տահա պիհտատ տօլտու, վէ ճէվտպտա ատպգ պիլմէյէ,

— Վ.ա՛յ, կիտիսօրմնուտունուգ, տէտի։

Աբտան. – Նիվէթ։

Անտրէ. – Ուդուն միւտաէթ իչի՞ն մի։

Արման. – Իրի եահօտ իչ այ իչին։

Անտրէ. – Եապընաս՞ մը կիտէճէքսինիզ։

Արման. – Եարըն տէյիլ, օղ պիր կիւն։

Գու մուհալիերէ պիր ազ միւտտէթ տահա տէվամ իտիպ, Արման, իչպու սէյիահաթըն սեպեպինի անլամատըղը կիտի, կէլէճէք սան պահար իչին Անտրէէի սէյֆիւնէսինէ տավէթի իմմիչ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ մէզքիւր տավէթինի թէճահիտ իմտի. չու գաւտարմի, սան պահարտան էվվէլ Կրանդիէօ սէյֆիւնէսինէ կէլէրէք, պիր գաչ հաֆթա միւտտաֆիրէթէն գալմատը խուտուտունտա արզու պէեան իլլէտի։

Անտրէ, իչպու թէբդիլի իչիմտէտիկինտէ, ևիւղիւ գըզարտը իսէ ատ, պէյլի իմմէվէսի, նահանէթի Արմանըն թէբդիլֆինի գաղտուղ իմտի, վէ պէօյլէճէ մէրդում իհմիյէթ, Անտրէէի մէսէրէթի ադիմէ իչինտէ պըրտադարագ, մահէլլի մէզբիւրտէն մուֆարագամի իլլէտի։

22

Վիգոնթ, ժէրմէնին նէզոնինէ ամտէթինտէ, պիր այա գաւտը, ևանի մէզպուրէնին քեամիլէն քէսպի իֆտագամի իմմիչ օլտուղու պրտաւա, Անտրէ տը Սան-Ֆէօնտան քէնտիլէրէ միւտաֆիր օլաճաղընը պիլտիրտիկինտէ, ժէրմէնին ևիւղիւ պօղուլտու իսէ ատ, գալըն բէրտէլէր սէպեպիլէ օտա հէմտան գարանլըգ իտուկինտէն, ամֆիտամֆիւկիւ անլայընմատը. չու գաւտարմի, մէզպուրէ սիւքիւթլէ տուրտուղունտան, Արման, իչպու սիւքիւմիւնիւն սէպեպինի

սիւտալ, վէ էկէր տավէթի վազըտաբընտան իաշնուտա օլմատը իսէ, պու տավէթի կէրի իմմէք իչին, Կրանդիէօ սէյֆիւնէսինէ էրինէ, նէս պէրտէսինէ, ետիօտ իմ ալիտաճա կիմմէլէրինի թէքլիֆ իմտիքտէ, կէնճ գատըն, – Իա՛յը, թատավվուրըրընըզը թէպտիլ իմմէյինի, պու թատավվուրըրընըզ հէր նէ տահի օլսա, մուվաֆֆագամի իտէրիմ, – տիմէսի իտղերինէ, Արման միւտմէրիհ օլտուտ, դէվճէսինին նէզտինտէն չըղտը, վէ ժէրմէն, ետալընըզ գալտըղընտա, գալտինին չարըրընիթ ըսընը թէսկինէ չալըշտուտ, քէնտի քէնտինէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Ադըսըղճա հարէքէթիմտէն, վէ տաևըդլատըղըմ դէմտան ազըզընտան չըղտն սէօզլէր մալիւմ օլտուղու հալտէ, անըն, պէնիմ ետանըտուտա պուլունմատը, նահըլ գատիվ օլտպիլիր... կիւնդէրճէ... հաֆթա ալտըճա պիրլիքտէ պուլունմատ, միւմքինտիր... Գու հալ, հէմ պէնիմ իչին, հէմ քէնտինի իչին մուզիրր տիր... Արմանըն տավէթինին օ գատար իմմէլի մի իտի... Իա՛յը, եիւղ քէրրէ իսայը... Ֆագամի քէնտինի պու տավէթի բէտտա իմմէմիչ տիր... պունունլա պէրտաչէր կէլմէնէճէք տիր... իճապ իտէր իսէ, կէլմէմէսի իչին քէնտինին թէզքիրէ հազըճաղըմ։

Իրի կիւն սօնրա, Մ. տը Կրանդիէօ իլէ զէվճէսի, Կրանդիէօ սէյֆիւնէսինինէն պուլունտուղու Թուրէն նամ մահէլլէ միւմթէլիճճիհէն հարէքէթի իմտիլէր։

Գիր այ սօնրա, Անտրէ, վիգոնթտան պիր մէքմուպ ալտը քի, պունտա իհմիեատը մէրդում, Անտրէնին վատընը խամիքրա պըրտադարագ, քէնտինինէ պէքլէտիքլէրինի պիլտիրտիկինտէն, Անտրէ, ճէվապէն կէօնտէրտիկի թէլէկրաֆնամէ իլէ, «Թէչէք քիւր իտէրիմ, իչք Թրէն իլէ հարէքէթի իտիեօրում» տէյի պէեան իլլէտի, վէ իչի սահթ սօնրա, չըմէնտըֆէր գահարէնա բաքիպ օլտու։

Յիլիք տը Գրուա-Տիէօ, մէզգիֆէ գատար Անտրէէ

ընիգադամի իտիսլ, գամեար եօլա չըդուրըլմասա, Սէրաէրի նէհուտոտոէրի Բօաէն կիսպի, մէսրուբէն,

— Իշլէր սըրասընաա ճէրէհան խոխեօր, ոէտի։

* * *

Սէրժ Ալեքսոֆան վէֆամը խապէրի, Բուսիանըն առքերի զաղէթասընաա ոէրճ օլունտուդունուն իմիէոի կիւնու, Ֆաննի Լամպէր՝ Ժօրժ Թրէժանա,

— Ժօ՛րժ, սիդին դէվճէնիդ օլաճաղըմ, ոէմիշ խոր, ֆագամ օդուճանըարըմընդըն խամէրըլարընաա օլտուդու իւդրէ, մէզպուրէ, – Լաբին իզտիվաճընընդ ոէրհալ իճրա օլունամազ, չինէրի, ոէքիդ կիւնտէն պէրու տուլ օլտուդումտան, իչ ոեա դաատար էվլէնէպիլիրսիդ, ոէյի իլալէ խալէմիշ, վէ կէրչի Ժօրժ, մէրդումէնին ֆիկրինի թէպտիլ իմտիհամէկէ չալըշմըշ խոր խոե ոէ, մուվաֆֆագ օլամամընշ խոր։

Գու պաապաէրի ասըլ մադոեա, Ֆաննի Լամպէրին՝ մէշհուր պիր ընեասամ իլէ էվլէնմէկ իստէմէսի, վէ մէրդումա, Գրուա-Տիէօնիւն մուամէնէթի վէ սայիր պադը վասըթալար իլէ չէօհրէթի քէսոպ իմտիհամէկ իչին, իչ այ դաատար լաղըմ օլմասը խոր։

Մէզքիւր վասըթալար, մուվաֆֆագըյոէթէ պաշա չըդաը։

Շէօյլէ քի պաթօն, էլ ալմընասան, Լաֆիթի սոդաղընտաքի րէսիմ իճուճաըը մուդաֆալարընասան Ժօրժ Թրէժանընըն ալմը գաատար րէամինի սամըն ալտըրտը։

Գու րէսիմէր, քէնոտի քէնոտիէրինէ գալտըգլարընտա, հագըգէթէն դըյմէթլէրի պուլունմասընա բադմէն, ֆիւանթալըը ճիւդիւանթ գասկինտէն էօթէյէ կէչմէկճէէք իքէն, Գրուա-Տիէօ, իքի նէֆէր տահա գաֆատաըը իլէ մէզքիւր մուգամաէրէ գարըշտաը, ֆիւանթալարըն արթըրըլմասընա սէպէպ օլտու։

Գու սուրէթլէ Ժօրժ Թրէժան, հէմ բարա գադանմասընա վէ հէմ իմէխալարը արթմադա պուշլաէրըպ, րէսամը մէզդում, Ֆաննինինն թասվիրինի տախի, Գրուա-Տիէօնիւն իմթասրարը վէ Ֆաննինինն թէչվիգաթը իւդէրինէ մէվգըի թէմնաշաէա վադ իմմէզըէ, հէր քէսին, համթա սանասաթտաշլաըրընդն հայրէթինի պիլէ ճէլսդ իմտի, վէ եադընտա իմմիհնար նէշանընըը իհրադ իտէճէկի հէր թարաֆճա չուէու պուլտու։

Ֆաննի Լամպէրին թասէա իմմիշ օլտուդու իչ այրն իմմամ պուլմասընտա պիր դաչ կիւն գալմըշ օլտուդու համէ, պիր սապահ Ժօրժ, թասալը պիր սուրէթտէ Գրուա-Տիէօնիւն խանէսինէ կէլտի։

Գրուա-Տիէօ. – Գու սիդտէքի համ նէ՞ սիր. նի՞չին պումէրհէպէ ալմիսընաթ օլմուշսունուդ։

Ժօրժ. – Ասլա դանում պիլմէմիյիմին զարարընը չիմտի անլատօրում։ Դա՛րօն, սիդ դանում պիլի՛րսինիդ։

Գրուա-Տիէօ. – Հէմ բէք իյի պիլիրիմ. իճապընտա տավա վէքհալէթի պիլէ խոէպիլիրիմ։

Ժօրժ. – Տիմէք սիր քի, պու խուսուստա պէնի միսթէրիհ գըլտապիլիրսինիդ։ Տիւն ագշամ, զաթըն պիրի, պէնիմ գարշըմտա, գանումնտա շէօյլէ պիր մատոէ պուլունտուդունու թէէմին խոխեօրտու. նասի, պիր գադըն, իչը իզտիվաճընըն ֆէնոմէնէն իմթիպարէն օն այ կէչտիքտէն սոնրա հէնիտէն ադտը իզտիվաճ խոէպիլիր։»

Գրուա-Տիէօ. – Գու իֆադոէ բէք սոդրու տուր։

Ժօրժ. – Գու սուրէթլէ անլատօրտունուդ ա՛, հէր խսիմտ պէնիմ իչին մահվ օլտուօր. շէօյլէ քի Ֆաննի իչէ ատճադ եէմի այս գադտար էվլէնէպիլէճէկիմտէն, օլ վագթա տէկին եաշամտաղ խզմիխտարըմ պուլունմահաճադտըը։

Գրուա-Տիէօ. – Մէվկիւլիս օղլում, թէչաշ իմմէհինիդ, Լիկէր միհնասիպ կէօրիւրսէնիդ, օն պիր կիւնէ գա-

տար, եանկ թամ մէշրու մէօհլէթի զարթընտա էվլէնէպիլիրսինիզ... Գու պապաէ հիչ պիր մանկ եօդ տուր։

Ժօրժ. – *Հալպու քի պիր ազ էվվել պանա սէօյլէտիկինիզ նէ՞ տիմէլի։*

Գրուա-Տիէօ. – *Օ սիդէ տայիր սէ չիլ պիր։*

Ժօրժ. – *Նէ՞ տիմէք խոթէեօրում։*

Գրուա-Տիէօ. – *Գու խուտուտա սիզ քհամիլէն եանըլըեօրսունուզ... Վադտա դօնթէս Թրէժան օլաճադ դատընըն, բրէնս Ալաէօճոֆուն մէշրու ղէվճէսի օլտուղու ինքեար օլունտուտաղ, վէ պու պապաէ մէղպուրէնին նէտինտէ, Բէթրէպուրկտա, Մօսգօֆ բաթտընըլա չահիտլէրինին խմ ղալարընը վէ մէօհլուլէրինին համիլ օլարադ թանղիմ խոխլմիչ պիր խղտիվաճ սէնէթի պուլունտուղտա խէ տէ, աղիդիմ Ժօրժ, սիզ, Բալխատէ, բրէնս Ալաէօճոֆուն տուլ ղէվճէմլէ էվլէնմէկիճ, մատմուազէլ Ջաննի Լամպէրը իլէ էվլէնէճէքսինիզ. պուրատընը իյիճէ ֆիկրինիզէ օճուն։*

Ժօրժ. – *Գու տէտիքլէրինիզտէն հիչ պիր չէյ անլատմատըմ։*

Գրուա-Տիէօ. – *Տիմէք խոթէեօրում քի, իլք խղտիվաճ իչին, Ֆրանսանըն Բէթրէպուրկ սէֆարէթխանէսինտէ նէչրիհաթը լազըմ իճրա խոխլմէմիչ օլտուղունտան, եալընըզ վիճտան խուզէրինէ միւէսսէս օլան բուհանի իղտիվաճ իճրա խոխլմիչ տիր քի, պունուն՝ Ֆրանսատա հիւքմիւ եօղ տուր, վէ Ֆրանըզ գանունտունճա հիչ տիր. խմոխ, իղտիվաճ սէնէթինի, Մօսգօֆ բաթտընըն չահատէթնամէսինի, վէ բրէնս Ալաէօճոֆուն վէֆաթ սէնէտինի մէրճինէ կէօնթէրմէկէ մէճպուրիյէթինիզ պուլունմաեընա, եալընըզ Ջաննի Լամպէրին վէլատէթ սէնէտիյլէ ֆամիլիատընըն վէ ֆաթ սէնէտլէրինի էրտեկ խթմէլիկինիզ գէտաֆի տիր, – Գու սէօյլէտիկիմ գաթի վէ միւսէլլահ սէյրի մի տիր, վէ պունլար պիզճէ մուճիպի մահղուդիյէթի ատտո օլունմուզ մը*

Ժօրժ, ոն սէօզլէր իւզէրինէ պիր ազ տուշունտուխ ու-

սէ տէ, նիհանէթի աչղ ու մուհատապէթի, պաղը իղղէթի նէճա միւլահաղաթընա դալէպ իթմէքլէ, նէվմի իղտիվաճ գարարլաչարըրըտը, վէ թարաֆէյնին դօնթրատը պիր կիւն էվվէլ թանղիմ խոխլէրէք, իսլա գըլըճտը։ Գու դօնթրատա, Ջաննի Լամպէրին քհաֆիֆէյի մանկ օլտուղու էշնա, եանի խանէսի վէ էլմատարը եապըլտը։ Հալպու քի Ժօրժ, քէնտի ատատաթընատան վէ խամինատէն զայըլ հիչ պիր շէյ մանկ սէյրէ խոխ։

Անճադ էմնաք վէ էշնանըն խտարէսի թէֆրիգ օլունարադ, պիղղաթի Թրէժանըն թէբլիֆի իւզրէ, կէնտի սէրվէթինէն իտարէսինէ նէհանէ մէմուր օլտու։

Գրուա-Տիէօնունն զայըրթի էյլէ, մէղբուր իղտիվաճ գաէթի մուխթանէճան օլուպ, մէրդում, բէք չօղ լարը բէտտի մէղբուրէ տուվէթի էյլէտի, վէ սոնթէ բրէնսէս, Ժօրժուն խանէտանըզդ ալէտաթինին համիլ օլան պիր միւքէլլէֆ ատատաեա բաբնատն, քնիսէէ վէրտա իթմամինտէ, բէք չօղ էհլի մէրատ, քնիսէտ քէնտինտէ պէրէքէօրսու։

Իչթէ պու սուրէթլէ Ջաննի Լամպէր՝ դօնթէս ատ Թրէժան օլտու։

25

Ընտրէնէն, Կրանվիէօ սէյհնէսինէ հիմամինէն իրթէսի կիւնիւ, պարօն ատ Գրուա-Տիէօ, դատման Կրիզօլտն իղտամէթկէտահընա հիմատ, վէ գարտեու չալմադատան ատրմատընտա, գատէհ սէալէրի, գահգահալը կիւվվէչէր,

պիր գաղընըն չաթլագ սէտասըլյա չաղըրլան պիր օբէրա բարչասը, վէ գապա պիր էրքէք սէտասընըն տախի աչըզ-պագըզդ իւզէրինէ չաղըրտըդը պիր շարդընը իչիմտի, վէ Մ. ոը Գրուա-Տիէօ թէպէասիւմէ, սէօրմէ սէֆա գաբուլու չալմասընտա, իչէրտէ պիր ալթիւսթլիւք, վէ ասնըա ադիմ պիր սիւքիւթ հասըլ օլսու, վէ պաութհու մէզգիւր գապա էրքէք սէտասը,

— Տէֆ օլուն օրտանը, սէյմ։

Գարօն. – (Եէնիտէն գաբուլուու չալարագ.) Իլթիֆաթընըզա թէչէքքիւր իտէրիմ...

Գապա սէտա. – Վա՛յ հայվան գաֆալը, սիզ քիմսինիզ։

Գարօն. – Պիր տօսթունուզում։

Գապա սէտա. – Կրիզօլուն տօսթունուում սէտիկին հալտէ, իսմին նէ՞ պիր։

Գարօն. – Գաբուլու աչըն, քիմ օլտուզումու անլատընըզ։

Կրիզօլ. – Գու ադշամ կիթ, եարըն կել կէօրիշէլիմ։

Գարօն. – Սանա բարա կէթիրտիմ, կիտերսէմ պիր տահա կէլմէմ։

Բարա սէօղիւ, թէէասիրի ֆէվգէլատէ հասըլ իթիմէքլէ, սէրհալ գաբու աչըլտը, վէ Կրիզօլ պաչընը եարը տիշարը չըգարըդ, պիր իչի տանիյէ գատար պարօնու, շիւպհէլի պիր նազարլա թէճէասիւս կյլէտի, վէ թանըտըդընտա, թէպէասիւմէ,

— Վայ միւսիւ պարօն, սի՛զիսինիզ. սահիհէն պա-նա բարա՛ մը կէթիրտինիզ, սէյմ։

Գրուա-Տիէօ. – Շու ալթը գաթ նէրտիվէնինիզ, մահզա սիզի կէօրմէք իչին չըգարըդմա ինանը՛ըմըսընըզ։

Կրիզօլ. – Բէք ինանըլաճագ շէյ սէյիլ իսէ սէ, հէր նէ իսէ, իչէրի կիրին. պէնի ֆամիլյա հալինտէ պուլաճաղընըզը շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիրիմ։

Գրուա-Տիէօ. – Պիր ապ էվվէլ օտանըզտան սէս-

լէր իչիմտիկիմտէ, էօյլէ օլտուդունու անլատըօրտում։

Նիհայէթի իչէրի կիրիլտի, հէր վագրմէքի կիպի մէզքիւր օտանընըն ախվալըսըրընտան պագը սիլահլար ասըլմըշ օլուպ, օրմանտա պիր տուֆքա, վէ պունուն իւզէրինտէ պագը տէօքիւնմիւ թաատլար, իւչ քիչիլիք թագըմ, իւչ գաատ, վէ էքսէրիտի պօշ օլարագ պիր չօդ չիչէկլէր, վէ տուֆքանընըն սագ վէ սօլ թաութֆիլարընտա դիկատէսիյլէ պօճա սիւրիւնմիւշ իբի կէնճ գաատը, վէ պունլարընը արտասընտա, չիւպհէսիզ խանէ տահիպլինին օլարագ պօշ պիր իսմէմէ պուլունմադտա իտի։

Կրիզօլ. – (Թէմքինլի պիր վագիէթի իւղրէ տուրարագ.) Միւսիւ պարօն, պու սէվիլմէմիշ լաեըզ օլան գըզլարը գաթընըզա թագտիմ իտէրիմ։ Իսիմլէրի մատմուազէլ Օզանօր վէ մատմուազէլ Բամ-ար-Շա տըր։ Իչիսի տէ լիճագամթը վէ իւլքէթլէրի ճալիպ գըզլար տըրլար։ – Ֆագաթ նիչին իբի ատամթ էվվէլ կէլմէտինիզքի, պիրլիքտէ թատմ իտէ իտիք։ – Պէն պու մատմուազէլլէրի տավէթ էթտիմ. իչիսի տէ պիրլէր միգտար եէեճէք կէթիրտիլէր. պէն տէ տուֆքամը թէրթիպսիզ էթտիմ, գարտաշճատընա եէեիպ իշտիք վէ էյլէնտիք։

Պու ատա մէզքիւր իբի գըզլար, թէպէասիւմ էթտիլէր, վէ Գրուա-Տիէօ տախի, մէրգուժլէրի վագտըը տուրէթլէ սէլամլատը, վէ պատէհու Կրիզօլ, գըզլարա տէօնիւպ,

— Է՛յ սէվկիլու մէլէքլէրիմ, անլատընըզա՛. էյլէնմէք պրատը կէշտի. միւսիւ պարօն պէնիմլէ մատհիմմ մատտէլէր իւղրէրինէ կէօրիշմէք իսթէէօր. սիզին պուրատա գալմագլըզընըզ ճայիպ օլմատը, շիմտիլիք պուրատան կիտին, պիրլիքտինիզա՛, Եօշա սօգաղընտաքի գահվէխանէտէ պուլուշուրուզ, վէ ադշամ պիրլիքտէ վագրմէ կէշտիրիրիզ, ֆագաթ իտիկճէք մէսաիպի սիզին թագտիգընըզտան էօտէնմէք շարթըյլա, օրատը ունուտմատընըն տէտի։

Գու սուբէթէլ , մէզպուրէլէր , գօնշուևա կիտէրճէսինէ չարգաալը կէլմիչ օլսուդլարընաան , քէմալը թէվազու իլէ Կրիզօլան խանէսինտէն մուճարադամ իմմալէր ։

Գարօն ար Գրաա-Տիէօ իլէ Կրիզօլ կալմընը գալարդլարընաա , Գրաա-Տիէօ , պիր միդաար լուի ալմունտունա պէտէլ , Կրօզօլա , Ընտրէ ար Սան-Րէմօ վագըտաը կիպի պիր թէբրիճատ պուլունտու , չէզիլէ քի Ասարդի նամ օճուտնուն իճրա օլունտուդու թէամիթօտա ապիմրիալիք իտէն Տինա Գիւէ նամ գրդը քէնտի գօյմուդունա ալմադըդը թէբլիճի իմմէրէլ , պու գրդրն աշրդը օլան պիր տէլիզանալը , թապիի հիտատիմլէնէրէք , քէնախինէ գադըը հազարէթ իտէճկինտէն , անընա տաէլօևա գրևամ իլլէմէի լադրմ կէլմէքտաէ իտի , վէ պու մուամէլէնին , օ կինիւ , հադրը կիճէճէ չէնտ տադրդա գալարադ , պիրր օլունան թէամիթօնուն իտապիճինտէքի պուդմուտա , վէ ապիմ իտի լէրէ մունտուս օլան տայիրէնին գարուտու հադընընտա իճրատը , վէ պատօնուն , իչպու տաէլօևա աէպէպինէճի վիրմէքիւք վադրատնուա , պիր էճնէճի կիպի հազրը պուլունաճադը , անճադ մէրդում տէլիգանլը քէնախինին ահրապատնուան զանն իմմունկի ճիհէթլէ , տաէլօտա չահիտի օլմատընը թէքլիճի իլլէտինկինտէ , թապիամիլլէ գադու իտէճկի , վէ ատն քէրտէ գարանտրդան ատնրա , մուդարրէր օլան մէզլադը կրիզօլա վիրէճէկի գարարլաշարրտը , վէ Կրիզօլ , պիր ադ էվվէլ իտիմէրինի պէնան իմմունկիտիզ դաատնտարրն Շօչա ատադրնուաի գահվէխանէտէ օ ադշամը քէնախինէ պէքլէնէճէքլէրինտէն ատլաէր կիւնա էտէճլէ , հէր վադրմատան գիւնատէ քէնախինէն սուպէճէկ վէ պրէրդտարրնր պիւքիւա , մէզքիւր թէամիթօնա կիմմուն , վէ գօյմուդու իտիկմիճէրինն իւլինճէ արրատընուա պիր պիւճիմ ալտը օմուտուս ։

Մէրդում , ֆադրլարրն ադատրնուա բէրտէ գարանտրդա , անադաա տուրուտ , թէք կէօրիւկիւյէ , վէ չադրդատրնը գուվարրնա տօդրու էնէրէք , լօճտարը սէյր իմ-

մէքտէ իտի ։ Մէրդումտէն կիճինմիչ օլսուդու գրսաա րէճտէնկօթ ունտուն ատ թարաքընուա եատմա պիր գամէլիա չիչէկի պուլունմադաա իտի ։

Բէրտէ աչրլարդընուա , Տինա Պլիւէ ահնէճէ կէլիր կէլմէդ , Կրիզօլ , օ տէրէճէ չիտատէթլէ իզհարը հայրէթի էյլէրը , վէ կիւրիւթթիւ իլէ մէզադուրէկի ադրդչար իտի փէ , ատաատա , ատէթա թէտաճճիւտ իպրադ օլունուր իտի ։

Օգթավ կամար , ատա արրա , օմուտմուչ օլսուդու ջաժուն քէնարընուան աչադրկա տօդրու էյլէրէք , միւնատիպէթի տուրէթտէ վուգու պուլան ադրդչարը յէ հէման Տինանը շաչրդթմադաա օլան չտիաա թէքա չէհրէ իլէ պադմադաա իտի , Պիր ատա , էթթրաֆտան ատա սէտատաք իչտիրակատի , վէ Կրիզօլ իտէ , էհալիսէ տօդրու տէճնիւպ , օլ տէրէճէ չիտատէթլի վէ թահրիքէամիզ նօլատա պադատը քի , քիմսէ , պու պէչալը հէրիճի իլէ ուդրաչմադ իտթէժտիկինտէն , սէս չրդարմատը ։

Հալպու քի Օգթավ , բիւրհիտատէթ քէսկէրէք , քէնտի քէնտինէ ,

— Էկէր ըոլըդ չալմադ իտթէը իտէ , էլպէթթէ պիւքիւթ իթտիրիլէճէք տիր , վէ պէնատէ իճատըրնը իճրա իմմէկի տէրիւհատէ իտէրիմ , լաքին պիր տատմին ադրդչարմադը նատըր մէնն օլունադիլիր , տիմէքտէ իտի ։

Սօն ֆասըլատան էվվէլ բէրտէ գարանտրդընուա , Կրիզօլ , մուդարրէր օլան մահէլլէ կիտէրէք , պարօն ար Գրբուա-Տիէօտէն իչի ատէտ պինէր ֆրանգրդ պանդնօթ ալտը , վէ գաէճէթ մէճիուն օլարադ , իսկէմիճէնինէ ավտէթ իլլէտի ։

Օճուն իտիթամ պուլսուս , վէ Տինա Պլիւէ՝ բէրտէ գաբանադա գատար ահնէ իւզէրինտէ տուրուս ։

Կրիզօլ , պու ատա քէնտի քէնտինէ ,

— Թէամիթօնա մահատուս օլան էտվատընը չրդարդըդ , տիկէր էտվատընը կիճինմէէք իչին ադալի ան տադրդա լա-

զըմ ատը . իմոի , տահա վագիըմ վար տըը , ոէոի , վէ խապգըն տիշատը չըգմաըբնա պէգլէհիպ , պատէհու քէնոէոի ոէ տիշատը չըգտը , վէ սիկարաատնը եադըպ , օեուն-ճուլատրն տայիրէպի գաբուտունտա տուրտու խէ ոէ , քէնոէոիսինտէն զայրի քիմնէհէ թէաատուճ խիմէհինճէ , ֆիկբինտէն ,

— Ձիկը օլունան ոէլիպանըը նէ՞րէտէ տիը . ոճատա պու կիճէ մնաշուգէսինի եալընը՞զ մը պրրատագճագ տըը , էկէը էօյլէ խէ , պարօն իչին զարար տիմէգ տիը , չիունգի պէն խըզմէթիմի իչիա խիտիմ , ալընան բարա տա կէրի վէրիվմէզ , ոէտի ։

Մէրգուտ , պու ոէօղէրի սէօյլէհէրէնգ , կիւլմէկէ պաշլատը , վէ մնաղրուբանէ պրնըգլատրնը պիւգէրէնգ ,

— Նա շու կիւղէլ գըզ , քէնոէ աշրգընը պուլմահատրագ , պէնի պէհէնաէ , վէ գալպիմի վէ գօլմուզուտմա գապուլ խիտէ , նէ՞ գատար լաթիճ չէյ օլուր . բարաեը ալտրգտան պաշգա , իտաթէ տէ պիր գզգ ալրրմ , ոէտի ։

Հայլաղը մէրգուտ , մէգնիւր սէօղէրի սէօյլէրգէն , պէշ ալթը տագրգա գատար կէմիշ խոի , վէ սիճիմ կիպի եաղմուր եաղմահա պաչլաերագ , ատաթատա եարը կիճէհի չալարագ հէր թարաճատա տիւգգիանալար գաբանտը ։ — Նալընրգ պադը եօլճուլար կէօրիւլիւեօրտու քի , պունլար տա կէճիգմիշ օլմալարը աէպէպիյլէ , պիր ան էվվէլ խոանէլէրինէ ավոէթ խիմէգ ղայրէթիյլէ աճէլէթէն եօլլարընա տէվամ խոիեօրլար խոի ։

Կրիզօլ , մէսէրրէթլէ ,

— Մութլագա պու ոէլիպանըը կէլմէհէճէգ տիը . էկէը կէլսէ խոի , չիմուհէ գատար պուբատա պուլունմալը խոի , ոէտի ։

Հալպու քի Օպէտալ , օրատան ուզագտա օլմահրագ , շու գատար քի , արգատաչլարընն նագարը տիգգաթընը ճէլագ խիմէգ խաթէմէհէն Տինանրն արգուտունա մուվաֆֆագաթլա , հէր ագշամ թէաթրօնուն գարշրսընտա , պիր արապա տէրունհինտէ օֆուրմուշ օլարագ սէվկիւլիւսիհնէ պէգրլէր , վէ մէզպուրէ , մէգրիւր արապահա օֆուրտուգունտա , Օպէտալ , անը խանէհինէ գատար կէօֆիւրիւպ թէաւիմ խոէր խոի ։

Տինա , տիշատը չըգրագ , պիր գաշ ատըմ խլէրլէմիշ օլտուգու հալտէ , Կրիզօլ գարշրսընա չըգարագ ,

— Պու գատար չաբուգ կիճմէհէն , սէվկիւլիւմ . պէգլէտիկինիզ քիմնէ կէլմէմիշ տիը , վէ անըն եէրինէ պէն գայիմ օլմագա հազրրըմ , ոէտի ,

Տինա , թէաճճիւգ իչմոի խէ տէ , պիր եանըշըգգանըլյա , հէնուգ տիւշատը իտիթիրտագ օլմահարագ տուրտագ ,

— Նանըլրեօրտունուգ , միւսիւ . պէն սիզի թանըմահեօրտում , պրատգըն եօլտմա կիտէհէմ , ոէտի ։

Կրիզօլ . — Սիզ պէնի ահմագ պիր քիմնէ՞ մի զանն խոհեօրտունուգ , Գրատաեբմքի եօլտունուգա՞ մը կիտէհինի՞գ , ատա , ատա ։ Մատմուտագել Տինա , պէն սիզի թանըրրմ , վէ խոպաթը տա շու տուր քի , սիզի ֆէվգելատէ սէվէրիմ , — Օյնատրգընրգ օեուն էտնատընտա էտպէթթէ պէնի կէօրտիւնհուգ ։ — Գօլմուգտու իսկէմիլէլէրտէն պիրինտէ օթուրուգ , սիզի չիտտէթլէ ալգրշատան կիւղել ատէմ պէն իմ , — Հիսիեաթըմա մուգապէլէ խիմէգիսինիգ ։ Իմոի , սիզի պիր արապահա օֆուրտուգ , պիրլիքտէ ալէտա վէ չամբանիալը պիր տուբէ խիմէկկ կէօթիւրէճէհիմ , Լաքին վէռվէտ խիմէհինի , մէտարիֆի պէն էօտէհէճէհիմ ։

Տինա . — (Գօրդմատա պաշչատարագ .) Միւսիւ , պէնի պրատգըն , եօլտմա կիսիմէգ խոթէրիմ ։

Կրիզօլ . — Պու կիպի ագրշորգճա լաֆլար խիմէհինի ։ — Ենիոհհէ գատար իւլֆիհթ խիտիկիմ գատընլար , պու եօլտա թամր ու հարէքէթլէրիմուէն ատա իւրքմէմիշ տիրլէր . — Սիզին պէնտէն իւրքէրճէհինէ վուգու պուլան մուտամէլէ-

Նիզ, ալբինճի ոէֆա վուդուա կէլտիկինտէն, ինանըլաճադ շէյ ոէյկլ ոիր։ – Թէ՛մամ, պօշ պիր արապա կիտիեօր... պու պիր դըամէթ ոիր... Է՛յ, արապաճը՛, արապանը տուրատուր պադալըմ։

Կրիզօլ, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Տինանըն գօլուն-նու թռեթատու, վէ քէնտի գօլունուն ալթընտա սրգարագ, տուրմուշ օլան արապաեա տօղրու սիւրիւքլէմէկէ չալըշ-տը։ – Պիչարէ գըզճըղազ, բէզալէթ չըգարմազ, խուտու-սա մուհիպալինի պէլաեա ուղրաթմազ իսթէմէտիկինտէն, պիր իչի սանիեէ գատար խասմինէ գարշը սիւքիւթլէ ուղ-բաշտը իսէ ոէ, անըն գուվվէյի վահչիեանէօնինէ գարշը է-լինտէն պիր շէյ կէլմէտիկի ճիհէթլէ, նիհաեէթ,

— Օգթա՛վ, Օգթա՛վ, եարաբմա՛, եարաբմա՛, ոէյի պաղըրմազա մէճպուր օլտու։

Կրիզօլ. – (Կիւլէրէք.) Սիզէ թէէքքար իտիեօրում քի, մաշուդունուդ պուրատա ոէյկլ ոիր, վէ նէ՞ վագըթ կէ-լէճէկի ոէ պիլինէմէզ։ Անճագ, պէն, սիզին միւբատիքը-զա գարշը օլարագ, սատաէթինիզի մուճիպ օլաճաղըմ. մուահատարէն պանա միւթէշէքքիւր օլաճաղընըզա էմի-նիմ։

Կէնճ գըզըն մէգքիւր ֆիզան ու ֆէրեատը, Օգթա-վին գալակեահընա դատար թէէսսիր իթմէգըթ, հէմանեէմ արապատան աշաղըեա ամթատը, վէ թէեաթրօ լուպիեաթը-նըն իճրատը էանատընտա վագը օլան միւնասիպէթսիզ հա-րէքէթլէրիյլէ հիստէթինի մուճիպ օլան ուղուն պրէզդը շահատըն, ոէվկիւլիւտու օլան Տինաեը, պիչարէնին ըէճա-լարընա վէ մուհաղիֆէթինէ րագմէն սիւրիւքլէեէրէք կէօ-թիւմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկինտէ, ադը պաշընա-ան կիտիպ, Կրիզօլա տօղրու հիւճում պիրլէ,

— Ա՛հ, եինէ պու քիւհան պէյի՞ մի ոիր։ Ա՛հ, ալ-չա՛գ, սիզ գատընտատա հագարէթ իտիեօրտունուզ... Ա՛հ հայվա՛ն, Տինաեա էլ տօղունտուրուեօրտունուզ հա՛, ըէք

ալէա, լաեըզ օլտուղունուզ տէրսի չիմտի սիզէ վիրէճէ-եիմ, ոէյկլ պէեան էյլէտի, վէ պէօյլէ տիեէրէք, մէր-գում ոէլիգանըը, էլինտէ թռեթատուղու քիւչիւք պատթօ-նու եօզարը գալաըըտը։

24

Լաբին Օգթավ, գալտըրտըղը էլի աշաղը էնտիրէմէ-տի, չիմընբի Կրիզօլ, Օգթավըն հարէքէթի մէգքիւրէսինի կէօրիւնճէ, Տինաեը պըրագըպ, սօլ էլիյլէ, տէլիգանըրնըն պիլէկինտէն թռեթատու, վէ մէնակէնէ էյինտէ սըգարճաըընա օ էլի զապթ իտիպ, սագ էլիյլէ ոէ պատթօնու ալտը, վէ տիզինին իւղէրինտէ բաղչալաապդատան աօնրա ուզագա ֆըր-լաթտը։ Պատէհու մունտատա խոէրէք,

— Իչթէ սիզին կիսպիլէը իլէ պէօյլէ օճուն օյնադըտը. թէշէքքիւր իտինըբ, քիւչիւք միեսե, էհվէնճէ դուրթուլ-տունուզ։ Իկէը պանա տօղունտա իտինիզ, անլատէ սիզի մահվ իտէր իտիմ, ոէտի։

Օգթավ, հիտտէթ ու զաղագրընտան նաչի լէհճէսի տօլմուշ վէ քէնտինտէն չըգմըշ օլտա,

— Ա՛հ, ճէղանըըը վիրէճէեիմ, ճէղանըըը վիրէճէ-եիմ, ոէյկլ նէտտա իթտի, վէ խասպիտին եիւղինէ պիր պիլ-լէ աշգ իւղրէ հիւճում էյլէմէք իսթէտիկինտէ, Տինա՝ ա-դատընա կիրէրէք մանի օլտու, վէ բէրէլէեէրէք,

— Օգթա՛վ, բէճա իտէրիմ, Օգթա՛վ, պանա մէրհա-մէթէն պու աոէմի պըրագըն... սիզին հիտտէթ ու զա-զաղընըզա լաեըզ ոէյկլ ոիր, թահգիրինիզէ պիլէ շա-յէսթէ պուլունմամազտա սըը, ոէտի։

Օգթավ. – (Բէնտիսինի պըրտգմտգտա օլմահան կէնճ գըզտան գուրթուլմտգա չալըշարտգ.) Սիզէ հտգարէթ իթտիկի իչին, քէնտիսինի ճէզալանտըրտճտգըմ... Գու պիր ալչտգ քիմսէ տիր։

Կրիզօլ. – Է՛յ քեատղըտտան եաբմա տէլիգանըը, էօյլէ գուրու գապատտաճըըգեար լազըմ տէյիլ տիր... պիր պատթօն տարպէսինին պիր սիլլէ տէեէրի վար տըր։ Իմտի, քէնտիմի, սիզտէն պիր պատթօն տարպէսի ախտ իթմիչ տատ իտէրէք, իչթէ գարթըմը վէրիւօրում, սիզին տէ գարթընըղը պէքլէրիմ։

Իչին տուրէթի թէպտիլ օլունուտ, եանի տուէլլօ թատլէտ օլունմտգլէ, Օգթավըն հիտտէթի տէրհտլ թէսկինն օլտու, վէ Կրիզօլուն գարթընը ալըտ, քէնտի տախի գարթընը ծնա վիրէրէք,

— Գու գարտրտան գիւատէ մէճունէ օլտում, տէտի։

Կրիզօլ. – Նարըն, տատթ տօգուտգտա, չահիտլէրիմի խանէնիզէ կէօնտէրէճէիմ։

Օգթավ. – Գէնիմ չահիտլէրիմ տէ անլէրէ պէքլէեէճէք տիրլէր։

Կրիզօլ. – Էօյլէ իսէ, կիճէնիչ խայր օլսուն, աչըտ վէ մաշուտգ կէնճլէր... սիզին իչին ալէա էյլէնճէ թէմէննի իտլէրիմ։ – Եարընա գատար էյլէնին, գիրա օնտան ատնրա էյլէնճէնիչ գալմահատճատգ տըր։

Գատէհու մէրգում, խթիհզաքեարի վէ գահգահալը պիր կիւլիւշ գօբարըպ, վէ սէօնմիւշ օլան ահկարտատրը թէքրար եապըպ, պիր գաչ տտգըգա գատար պէքլէթմիչ օլտուտգու արտագահա տօգրու իլէրլէտի։ Մէգքիւբ ատրտգանըն գատատտ եապընընտա, եհուգինհուն իւչ գըտմընը քալթօտսունուն եապատը ալթընտա կիզլէմիչ օլսան ուտզուն պօյլու պիր քիմսէ քէնտիսինէ պէքլէեօրտու։

Կրիզօլ. – (Գու ատէմէ խթհատ իտէրէք.) Գէնի՛մ մի պէքլէեօրտունուտ։

Եահտը մէճհուլ. – Էվվէթ, գարթտան, պէնի թտնը՛մտեօրմուտունուտ։

Կրիզօլ. – Վա՛յ, մուտու պատօն, սո՛գմիսինիզ։ – Սէսինիզէն թտնըտրըմ. պիր ատ էվվէլ վուտգու պուլտան հալի կէօրտիւնիւ՛ղ մի։

Գատօն. – Թէմտմիլլէ կէօրտիմ։

Կրիզօլ. – Զանն իտէրիմ քի, օյնանըլտան օեուննատան մէճունէ օլտուննուտ։

Գատօն. – Մահիրանէ վազիֆէնիզի կյֆա իթմինիզ. պուպատտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ։ – Շիմտի շունու պտնա սէօյլէեինքի, տատթ գա՛չուտա չահիտլէրինիզի օ տէլիգանըընէն խանէհինէ կէօնտէրէճէքսինիզ։

Կրիզօլ. – Տապահէն թամ տատթ տօգուգունտա։

Գատօն. – Տուէլլօնուն, եարէն տապահ վուտգու պուլմատընտա մահգուր կէօ՛րմէեօրմուտունուտ։

Կրիզօլ. – Խա՛յր, հիչ պիր մահգուր կէօրմէեօրում. պիլատիս տապահ վուտգու պուլմատընտան խօշնուտում. գիրա պէն ուգուն սիւրէն իչլէրի սէվմէմ։

Գատօն. – Գինապէրին իգթիգա իտէն թալիմաթը չահիտլէրինիզէ վէրին։ – Էկեր, իհթիմալտէն օլտուգու իւգրէ, պէն, մէրգում տէլիգանըընէն չահիտլէրինտէն պիրի օլուր իսէմ, հէր չէյ սրրատրնտա ճէրէեան իտէճէք տիր։ Թահգիր կէօրէն սիզսինիզ, վէ թտպիեաթի իլլէ տուէլլօնուգ իչին գըլըճը ինթիխտապ իտէճէքսինիզ, տէյի՛լ մի։

Կրիզօլ. – Էվվէթ։

Գատօն. – Խուտուսիլլէ մէրգումուն ատա ատգընտաեէրն։

Կրիզօլ. – Օ՛լ պատտէ սիզ էմին օլուն։

Գատօն. – Շիմտիլիք սիզտէն այրըլըեօրում... իհթիմալ տըր քի, եարըմ տատթտան էվվէլ, պիզիմ տէլիգանըը պատնա կէլէճէք տիր. անըն իչին էվվտնտէ պուլունմալըըմ։ – Սիզ չիմտի խանէնիզէ՛ մի ամտէթ իտիեօրտունուտ։

Կրիզօլ. – Խայր, էվվէլ էմիրտէ Շօչա ատգաղընտագի

գահվէխանէնէ կիտէճէէիմ. պէլքի Օզանօր իլէ Բաթ-տը-
Շա պանա պէքլէէօրլար ։ Ինկեր քէնաիլէրինի պուլուր խէմ,
պանա պիր սուբէ իբրամ իտէճէքլէրինէ չիւպհէ իթմէմ։

Պարօն. – Գա՛բթան, քէնտինիզի գաներըն, վէ եա-
րըն տուէլլօ իտէճէկինիզի ունութմանըն ։

Կրիզօլ. – Սիզ վէսվէսէ իթմէէին, պէն հէր նէ հալտէ
պուլունսամ, էօյլէ մուդաւաատան եարմա տէլիգանլըլարը,
իշ եէրինէ գէօյմամ, վէ սուհուլէթլէ մաղլուպ իտէպիլիրիմ։

Գու սէօզլէրտէն սօնրա, Կրիզօլ, Թուքտուդու արապա-
եա օթուրտու. ֆագաթ պու պապատ պիր տէրէճէ էսէֆ
իթտի, չիւնքի էկէր գիբր իթտիկիմիզ գըզլար, քէնտիսի-
նէ պէքլէմէքտէն օսանսարապ, գահվէխանէտէն կիթմիշլէր
խոխ խէ, արապանըն քիրա իւճրէթինի, քէնտի քէսէսին-
տէն էօտէմէճի լազըմ կէլէճէէք իտի ։ – Գրուա-Տիէօ տա-
խի, եիւզ աարմ գաատար ուզադտա պէքլէմէքտէ օլան
արապասընա բաքիպէն, քէնտի խանէսինէ տօղրու սէրիան
եօլա չըգար։

Տիկէր Թարագիտան, Օգթավ, քէմալը հէեէճան ի-
չինէ պուլունան Տինա իլէ պիրլիքտէ արապահա բա-
քիպ օլուպ, մէզարբէեի խանէսինէ գաատար կէօթիբ-
տիւ ։ Գիչարէ գըղճըղապըն վիճուտի տիթրէմէքտէ օլուպ,
իրի կէօզ եաշլարը տախի եանագլարը իւղերինէ տամլա-
մադտա իտի ։

Օգթավ. – Տինա՛ ... ադիդէմ Տինա, պու տուրէթլէ
տիթրէմէկէ, ապլամահա վէ քէտէր իթմէկէ ատպէպ եօզ
տուր ... Վապտա գիեատէօխլէ գօրգմուշ օլտուղունուզ
Թաալի տիր, ֆագաթ չիմոի Թէակին օլմագտան սիզի մէնն
իտէճէք հիչ պիր ատպէպ եօզ տուր ... կէօրիւեօրտունուզ
քի, հէր շէյ պիթտի ։

Տինա. – (Հընչգըրմաընտան նաչի եիւրէկի գապա-
րարագ, վէ քէսիք պիր ատտա իլէ.) Հէր շէյ պիթտի՞ մի ։

Օգթավ. – Շիւպհէսիզ, չիւնքի օ հայլագ կիթտի ...

վէ քէնտիսինէ իթտիկիմ ատօզլէրտէն սօնրա, պիր տահա
խամինի պիլէ իչիթմէէէճէքսինիզ զանն իտէրիմ։

Տինա. – Օ՛զթավ, եարըն սիզ անբնըա տուէլլօ իտէ-
ճէքսինիզ...

Օգթավ. – (Սախթէ Թէաճճիւպ էսէրի կէօսթէրէրէք.)
Տուէլլօ՞ մու իտէճէէիմ... իչթէ պու գարիպ... էօյլէ պիր
պաեադը սաէմ իլէ տուէլլօ իտէճէկիմի նա՞սըլ զանն ի-
տէրսինիզ։

Տինա. – Պէն հէր շէյի կէօրտում, հէր ատօղիս իչիթ-
տիմ... օ սաէմ սիզէ քէնտի գարիթընը վիրտի, վէ սի-
զինքինիտէ իսթէտի... Քէնտի շահիտլէրի եարըն սապահ
սաաթ տօղուզտա խանէնէիզտէ պուլունաճադլար տըր։

Օգթավ. – Էյ պուննան նէ՞ մանէէա չըդար։

Տինա. – Շու մանէէա չըդար քի, սիզ անբնըա տուէլլօ ի-
տէճէքսինիզ։

Օգթավ. – Խա՛յր, խա՛յր. հէր կիւն գարիթ ալըպ վէ-
րիլիր, ֆագաթ տուէլլօ իտիլմէզ։ – Պուննան մաատա, ադի-
զէմ, շուրաեր պիլմիշ օլուն քի, պու միսիլլու գապատաեր-
լարնան օնտա տօղուզու պիր չէյէ եարար քիմսէլէր տէ-
յիլ տիրլէր։ Սէօզլէրինի իչիտէն, քէնտիլէրինի, պիր ալայ
էֆքարտը մահվ ու բէրիշան իթմէկէ միւգթէտիր զանն ի-
տէր իսէ տէ, ֆիլիհաճթա կէլինճէ, գարիլարընը վիրիպ,
շահիտ կէօնտէրմէէէն քիմսէլէր տիրլէր։

Տինա. – Լաքին պիր ադ էվվէլ Թէատիւֆ իթտիկի-
միզ հայլագընքէնտի շահիտլէրինի կէօնտէրէճէկինէ էմինիմ։

Օգթավ. – Պէն պուննա հնանմամ, ֆագաթ ֆարլ ի-
տէլիմ քի, պէն եանըլաէրմ։ Շահիտլէրին իհտաա օլուն-
մասը, մահզա պու կիպի իշլէրի սուլհէն Թէսվիհէ իթ-
մէք իչին տիր։

Տինա. – Օգթավ, տուէլլօ իթմէէէրէք, սիզտէ պու
վազըաեը սուլհէն Թէսվիհէ իտէճքիհինիզ։

Օգթավ. – Նի՞չին իթմէէիմ։

*Տինա. – Օ աաէմ սիղէ խիթ ապէն ալիր աէօղ աէօյլէմէ-
էօրաու, իլլա քէնաի վահչիճէ ղէնաօսթլուղույլա պանա թա-
աալուէթ իթմէք իսթէէօրաու։ Հալպու քի սիղ անը թէհուա
իթտինիղ, վէ պասթօնաունաուղու իւղէրինէ գալորբորնըղ։*

Օղթավ. – Էվվէթ, լաքին քէնաիսինէ վուրմաարմ։

*Տինա։ – Հէր նէ օլսա, քէնաիսինաէն աֆվլըզ տիլէ-
մէնիզի թալէպ իտէճէք տիր... ապու պապաղ մուվաֆֆաղ
իտէճ քմիանիղ։*

*Օղթավ, էվվէթ աէյի ճէվապ վիրմէք իսթէէօրաու,
ֆագաթ օլ կէնճ գըզը միսաթէրիհ գըզմադ իստանպուլա-
տաքի արզուաու նէ գաապար չէսիա իտի իսէ աէ, հիսաէթ
ու զաղապը պու արզուաունա գալէպէ իլէ։*

*— Ագիզէմ Տինա, սիղէ ալչագճա հագ ապէթ իթմիչ օ-
լան էօյլէ պիր իսապհաէն աֆվլըզ մը տիլէմէք, իսա՛յր, իսա՛յր,
հաթթա պէօյլէ պաեաղը պիր հարէքէթմաէ պուլունաամ,
քէնաի քէնաիմի տէրէճէյի նիհաեէտ ալչագլաթմըշ օլու-
րաամ, վէ սիղէն, պաեաղըլարըն պաեաղըսը մագամընաա
ըէաա օլունմադա լաճըզ ծմնագմընըմ, տէտի։*

*կէնճ գըզ, եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամադա
պաշլատըղընաան, պիր գաչ սանիյէ գաապար քէլամը գաթթ
օլունաու։ Մուսթահարէն քէնաիսինի պուլաուղունաա,*

*— Ինշէ կէօրիւճօրաունուզ ա՛, հէր հալաէ տուէլլօ
իթմէք ֆիէբրինաէսինիղ, տէմի պէեան էյլէտի։*

*Օղթավ. – Էվվէթ, սիղին էյնն տուէլլօ իտէճէիմ,
վէ պունաան սօլաեը մէտաաամ, պահթիեաարըմ։ – Պու
տուէլլօ կիւնիւ, էօմրիւմիւն է՛ն կիւզէլ կիւնլէրինաէն պի-
րի օլաճագ տըր։ – Ագիզէմ Տինա, հիչ պիր շէյսէն գօրդ-
մանէըն. պիզ պիբիսիբիմիզաէն գաթան այրըլմաեաճաղըզ...
Տիւնեաաա վա՛ր մը տըր էօյլէ պիր քիմսէ քի, սիզի սէվիէն վէ
սիզսէն սէվիլիէն պիր ատէմէ գարշը ֆէնալըզ իտէպիլմէն...
Ագիզէմ, պէն եարըն մէ յատաը մուհարէպէեէ տէյիլ, իլլա
մէ յատաը ֆիլմուհաթա կիւտէճէիմ։*

*Տինա. – (Ա.ճը աճը ա՛հ իտէրէք.) Ֆագաթ օ սիզի
թէվէֆֆ իտէճէք տիր... պունաան պէօյլէ սիզի կէօրէմէ-
եէճէեիմ...*

*Գու աէօղլէրըլէ մէզպուրէնին իւղէրինէ պայկընըզդ կէ-
լիպ, պաշը՝ Օղթավըն ումուզունա տաեաանտը, պէրէքէթի
վիրսին քի, օլ էանաաէ արապա՝ մէզպուրէնին իսանէսի բիշ-
կեահընա վասըլ օլաուղունաան, մէրգում աէվիգանըլը գա-
բուեու չալտը, վէ մէզպուրէնի արապաաան գուճագլա-
ըզդ, օտաաընա կէօթիւրէք, եաթաղընա եաթըրտը։
Գաաէհու Տինանըն իսըղմէթլէրինի կէօրէն տուլ գաորնըն
գաբուաունու չալտը, վէ անը ուեանտըրըպ, իչի անլաթ-
ապգաան վէ Տինանըն պայկընըզդընը կէչիրմէսինի, վէ ա-
եըլտըղընաա քէնաիսինի թէսեէլի էյլէմէսինի իսթաար իթտի-
աէն ասնրա, աէրիան օրաաան մուֆթարագաթ, վէ արապա-
եա բաբիպէն, պարօն Գրուա–Տիէօնիւն իսանէսինէ ազի-
մէթ իյլեաի։*

*Իսանաի բահաէ, Օղթավ, կրիզօլուն գարթընը ճէպհե-
աէն չըգարըպ, արապանըն ֆէնէրի ըշըղընա տօղրու կէօ-
թիւրէրէք։*

*— Շու հայլազըն գարթընա տահա պագմաարմ, տէ-
եիպ, գարթըն իւղէրինաէ։*

ԳԱԹԱՆ ԿՐԻԶՕԼ

Ամէրիգայը ճէնուպիտէ միւԹէատտիտ ժէնէրալարըն

սապէգ եավէրի

Սէն–Միշէլ պուլվարը № 127

ճիամլէլէրինի օգուաու։

25

Օգիաւ. – (Բէնաի քէնաիւէ.) Գաբիան կրիզօլ... զանն իտէրիմ քի պու իսմի թանըեաճաղըմ... ֆագաթ նէ՞րէտէ իչիթիւկիմի պիլմէեօրում... խաթըրըտեամաեօրում։

Ամապա, պարօնում՝ խանէսի գաբուսունա մուվաֆըղէթինտէ, սաաթ, սապահըն ալաֆրանկա պիրի չալըեօրում։

Օգիաւ. – (Գաբուճուեա.) Մ. պարօն որ Գրուա-Տիէօ պուրատա՞ մը որր։

Գաբուճու. – Նիկիրմի եիկիրմի պէշ տագըդատան պէրի տիր քի կէլմիշ տիր, վէ պէյքի տէ հէնուզ եաթմամըշ որր։

Օգիաւ եօգարը չըգար, վէ պարօնում օտա խըղմէթճիի մէրդումու թանըտըղընտան, սալօնա կիրտիրտի, վէ պիր ազ սօնրա Գրուա-Տիէօ տախի կէլմէքդէ,

— Պու սաաթտա վիղիթանըղտան մադսէտ, հէր հալտէ ֆէվգէլատէ պիր չէյ օլտուղունու զանն իտէրիմ, լաքին ումարըմ քի, ֆէնա պիր խապէր կէթիրմէտինիզ։ – Հէր նէ խէ, օղլում, մաատէ նէ՞ տիր, տէտի։

Օգիաւ. – Պիր տուէլլօմ վար որր։

Պարօն. – Էկէր խաամինիզ էհէմմիյէթսիզ պիր ատէմ իսէ, տուէլլօ վէխիմ պիր չէյ ատտ օլունմազ։ – Խաամինիզ քի՞մ տիր։

Օգիաւ. – Իչթէ խամի։

Գրուա-Տիէօ՝ Օգիաւըն կէօսթէրտիկի գարթա պատգարագ, թէաճճուպանէ,

— Իչթէ պու գարիպ, տէտի։

Օգիաւ. – Պու ատէմին իսմինի զաթէն իչթիմիշ օլատուղումու զանն իսթէօրում, ֆագաթ նէրէտէ վէ նէ վագթի իչթիտիկիմ խաթըրըմա կէլմէեօր։ – Սիղ քէնտիսինի թանըեօրմուատունուզ։

Պարօն. – Մաղքի որ Սան-Րէմօ իլէ տուէլլօ իտէն ատէմ տիր։

Օգիաւ. – Բէք իյի... Պու կրիզօլ իչին մուխաթարատ պիր խասիմ տիր աէրլեր...

Պարօն. – Էսէֆ իտէրիմ քի, սահիհ տիր։

Օգիաւ. – Օ տա վազիֆէմ տէյիլ. պէն՝ քէնտիմէ կիւվէնիրիմ... – Եիմուի, ազիզիմ պարօն, պուրատա կէտիկիմին սէպէպինի անլատօրմուատունուզ։

Պարօն. – Պէսպէլլի շահիտլէրինիզտէն պիրի օլմագըղմը թէքլիֆ իչին կէլմիշսինիզ տիր։

Օգիաւ. – Էվվէթ։

Պարօն. – Դապու իտէրիմ, անճագ չունու պանա սէօյլէնին քի, մաատէ սուլհէն թէավիսէ օլունապիլիր մի։

Օգիաւ. – Խա՛յր։

Պարօն. – Մ՛ինանգաանըն սէպէպի նէ՞ տիր։

Օգիաւ. – Աէ... չէպինի չիմուի սիղէ սէօյլէրիմ։

Մէրդում տէլիդանըղ, վուգուաթը, քէնտիսինտէն տատա իյի պիլէն պարօնա պէր թաֆսիլ հիքմաեէ իթտի, վէ խիթամընտա։

— Իչթէ կէօրիւեօրսունուզա՛, սուլհէն թէավիսէյի մաատէ միւճքին տէյիլ տիր։ Հէր հալտէ տուէլլօ իթմէք լազըմ որր, տէտի։

Պարօն. – Անգաեօրում. – Ա՛հ, կէնճլի՛ք, կէնճլի՛ք, խաթըրընըղա կէլիեօ՛ր մու. օ քիւչիւք թէֆաթրօ օխունճուսույա մուաչէդէ վէ իւլֆէթինիզտէն հէր կիւնա շայեանը թէէսսիֆ նէթիճէլէր հաւաւլի գապիլ օլտուղունու սիղէ խապէր վէրիեօրտում։

Օգիաւ. – Ըէճա խաէրիմ, պարօն, Տինաեա տօգումաեըն. պէն քէնտիմինի սէվէրիմ։

Պարօն. – Անը սէվտիկինիզի պիլիեօրում, ֆագաթ կըթէ անըն սէպէպիսէ տուէլլօեա կէրէչմէկէ մէճպուր պուլունուեօրսունուզ։

Օգիաւ. – Պու պապատէ անըն նէ՞ դասպահաթը վար տըր։

Պարօն. – Շիւպհէսիզ դասպահաթը եօգ տուր. լաքին էկէր պիչարէ Ըէն Կրանչանը պըրագմասա խոհնիզ, եարըն տուէլլօ իմմէզ խոհնիզ։ – Հէյր նէ խաէ, օլան օլմուշ տուր՝ – Իքինճի շահիտինիզի տէ պուլսունո՛ւզմու։

Օգիաւ. – Պէնիմ թանըտըղըմ քի՛մսէլէր հէր կէնճ տիրլէր, անլէրէ, շահիտ օլմալարընը թէքլիֆ իմմէկէ ճէսարէթ խաէմէմ։

Պարօն. – Էօյլէ խաէ, պէն, Մ. որ Սթրէնիեէ պիր թէզքիրէ եազարըմ. մէրգում սիզէ եազըն օթուրուր։ Պուրասան կիմ տիկինիզատէ, թէզքիրէմի խանէսինէ պըրագըրսընըզ։ Անըն, սիզէ շահիտ օլմաեը դասպուլ խաէճէկինէ էմին օլսուզումսան, գաբթան կրիզօլուն շահիտլէրինին կէլմէսինատէն պէշ տագըդա էվվէլ կէլի՛։

Օգիաւ. – Ապիդիմ պարօն, էքսէչ նէտէթինիզէ թէշէքքիւր խաէրիմ։

Պարօն. – Թէշէքքիւր խաէճէք պիր շէյ եօգ տուր։ – Ֆագաթ չօգսան պէրի սիլահ թալիմի իմմէեօրսունուզ՝ տէյի՛լ մի։

Օգիաւ. – Խայլի վագըթ տըրքի, սիլահ թալիմինի թէրք իմմիչիմ տիր, չիւնքի մալիսմինիզ օլսուզում իւզրէ, զաեէթ զայիֆ օլսուզումսան, սիլահ թալիմի պէնի եօրսաեօրսուս. չէօյլէ քի պէշ տագըդա գասար պու թալիմէ տէվամ իմմտիկինէտէ, գօլլարըմ գուլլանըլմազ հալէ կէլիեօրսուս։ – Պինապէրինի սիլահ խոթխոալինատէ իգիթսար վէ էհլիեէթիմ եօգ տուր։

Պարօն. – Հիչ տէյիլ խաէ, պիր աղ մէհարէթինիզ վար տըր ա՛։

Օգիաւ. – Բէք ճիւդի մէհարէթիմ վար տըր. ֆագաթ մուալիմիմ՝ իմմիսսարմ օլսուզունու թաատիզ խոէրէք, պիր տէրէճէ չալըշտըրըմ հալատէ, սիլահ իմմիսալինատէ քէսպի մէհարէթի խաէճէկիմի պէեան իյլէմիչ խոէ։ Ֆագաթ պէն, չալըշմամըշ խոտկիսմուէն, նէրէտէ խոիմ խաէ, օրսաաա գալմըշըմ տըր։

Պարօն. – Պէնիմ, տուէլլօ թալիմինէ մահսուս պաղը ալէթլէրիմ վար տըր։ – Թալիմ իմմէք իմմէ՛ըմսինիզ։

Օգիաւ. – Խա՛յր, խա՛յր. պու եօլսա պիր թալիմ՝ նէմմիճէսիզ չալըշմագլըզ տիմէք տիր։ Օ՛ն տագըդա ղարֆընաա սիլահ իմմիսալինատէ մէհարէթի քէսպ խաէմէմ, – Սիզ միսմիրլիհ օլուն, պարօն, պէն տուէլլօ մահէլլինատէ էլիմատէն կէլատիկի մէրթէպէյէ խալրագը չէճաաթա սայ խաէճէկիմ, վէ էկէր թէրքի հաեաթ խաէր խաէմ, նամուսումա խաէճէկիմ։ – Շիմտի, սիզ պաննա, պարօն տը Սթրէնիեէ եազաճաղընըզ մէքթուպու վիրին։ – Սինսրյէրիմէ մուվաֆֆէնէ վէ գուվվէթի քէսպ իմմտիրմէք խուղրէ, պիր աղաճըզ ուեուս նաչ՚ղըմ տահա քեարըը տըր։ Օնատան սօնրա պիր շէյ եաչ՚ըպ նիհէթինատէեիմ։

Գրուա-Տիէօ, աէրիան պէշ ալթը սաթ ըրտան խալարէթ պիր թէզքիրէ եազատը, վէ Օգիաւ, պու թէզքիրէեի կէօթիւրուպ, մահէլլինէ թէսլիմ իմմտիքտէն սօնրա, խանէսինէ ամատէթ կյլէտի։

Տօմինիք, էֆէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլսուզունատ, մէրգումու կէօրտիկիսնատ,

— Ա՛հ, միսիւ Օգիաւ, պու կիճէ ամատէթ իմմէեէճէքսինիզ տէյի զանն իտէրէք, տիւչարը էնտիչէ օլուեօրսուս՝, – կիճէլէրի վագթինատ ուեուսմադա պաչլատըղընըզատան պէրի տիր քի, թանըլմազ տէրէճէտէ պէ յինգինիզ տէյիչլատի, տէտի։

Օգթաւ. – Ազիզիմ Տօմինիք, պուհատան էվվել սալիք օլտուղում տիմանէնճէ էօնլէ ենէնիտէն պայլաեաճաղըմա տայիր սագըն վէսվէսէ էթմէ... խա՛յր, խա՛յր, պէն օ գաւսար ահմադ տէյիլիմ։ – Տօ՛մինիք, շունու պանա սէօյլէ քի, միւթէվէֆա բէտէրիմին տայիրէյի մահասուսէնինաէ պիր թէպէտիւլ վուգու պուլմա՛ւշմու տուր։

Տօմինիք. – Խա՛յր, միւսիւ Օգթաւ։ Միւթէվէֆա բէտէրինիզին վէֆաթընատան պէրու, տայիրէյի մէզքիւրէճէ հիչ պիր թէպէտիւլ վուգու պուլմամըշ, վէ վալիտէյնիզ օրատա աեագ պիլէ պատմամըշ տըր։

Օգթաւ. – Միւթէվէֆա բէտէրիմին հաեաթընատա, Գօտ նիղմանիամէսի վար իտի։

Տօմինիք. – Գօտ նիղմանիամէսի նէ՞ տիր։

Օգթաւ. – Եանի պիր թագըմ գանունլարըն մէճմուա-սը... ճիլտէնտիչ վէ բէք չօգ բէնգիլ քեազըտլարտան միւ-րէթթէպ պիր քիթապ տըր։

Տօմինիք. – Էվվէթ, միւսիւ Օգթաւ, էօյլէ պիր քի-թապը վար իտի, վէ չօգ տէֆա միւթալէա իտէր իտի... – Եէմտի պիլէ կէօդիւմիւն էօնիւնատէ տիր, վէ նէ՞րէտէ պու-լունտուդունու պիլիրիմ։

Օգթաւ. – Հայտէ կիթ, օ քիթապը ալ, վէ պէնիմ օտասմա կէթիր։

Պէշ տագըդա աօնրա, խըզմէթքեար, իսթէնիլէն քի-թապը կէթիրտի։

Օգթաւ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ, արթըգ կիտիպ ու-եուեապիլիրսին... Ֆագաթ, էվվէլ էմիրտէ սանա պիր թաւսիյէմ վար տըր, անը տինլէ։ Եարըն սապահ, եաիսօտ տահա տօդրուտու պու սապահ, պարօն տը Դրուա-Տիէօ վէ անըն ահբապասընատան պիրի, պէնիմ իչին պուրատա կէլէճէքլէր տիր։

Տօմինիք. – Էօյլէ թաամիլնա՞ մը կէլէճէքլէր։

Օգթաւ. – Խա՛յր, էօյլէ թաամիլնա տէյիլ... հէր նէ

իսէ, անլէրի տէրհալ օտասմա կիրտիրիբտիրսին. պիր սաղ սօնրա, սօլա կէօրմէմիշ օլտուղունն տիկէր իչի քիչի կէլէճէքլէր տիր։ – Անլէրի տահի գաղտուղ իլէ, պէնիմ քիւչիւք սա-լօնա կիրտիր։

Տօմինիք. – Ա՛հ, եա Բաղդի՛, եա Բաղդի՛, տուէլլօ մուամէլաթը տա պու եօլտա ճէրէեան իտէր։ Միսիւ Օգ-թաւ, սէվգիլիլիւ էֆէնտիճիմիզ, անլայըլտըղընա կէօրէ սիղ տուէլլօ իտէճէքսինիղ։

Մէրդում խըզմէթքեար, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն սիմատը ալթիսօթ օլտու, վէ Օգթաւ, ուստուղլարընը չէ-քէրէք,

— Ֆիլվագը, մատամ պիր տուէլլօեա տայիր տիր, վէ իչի թարաֆընն շահիտլէրինին պուրատա պուլուշմալարը պատարլաշտըրըլմըշ տըր։ Հալպու քի մէյտանը միւտաֆէ պէնէ կիտէճէք պէն տէյիլիմ։ Ասըլպատմատան քիւչիւք լօ-րիմէյի պիլիրսին ա՛, իչթէ օ տուէլլօ իտէճէք տիր, տէյ պէեան իչլէտի։

Տօմինիք. – (Ֆէրրահլանարագ.) Հէլէ չիւքիւր, նէֆէս ալտըմ... օ ալթը միլիօն ֆրանգ վարիսի տէյիլ տիր։ Իս-թէտիկի գաւսար տուէլլօ իթմէին, պու խուսուստա քիմսէ քէնտիսինէ մանի օլմամազ։

Օգթաւ, եաղընըղ գալտըղընատա, Գօտ Սիվիլ նիղմամ նամէսինտէ վատիեէթլէր ֆաալընը աչըպ, միւտուէթի էօմ-րինտէ հիչ պիր չէյէ հասը իթմէմիշ օլտուղու տիդգաթլէ միւթալէա իչլէտի։

Պու միւթալէատան սօնրա, պիւտիւք պիր քեազըտ ալտը, վէ հէր պիր տադըգատա տուրուպ, մէզքիւր քի-թապը եէնիտէն կէօզտէն կէչիրէրէք, աթիտէքի սաթըր-լարը թահրիր իչլէտի.

« Պու կիւն, եանի պիզ սէքիզ եիւզ եէթմիշ իլքի սէ-նէլինին ապրիլ եիկիրմի իլքինտէ, վէ տադահըն տատթ

Խքիսլէ իւշիւ արտարնաա , իշպու վասիւէթնամէեի թէքմիլէն քէնտի էլիսլէ եազըրմ, Թարիխինի վազ իթտիմ վէ իսմըալատըմ քի , քէնտի իսթէթը տէսթիսլէ եազըլմըշ օլարագ , վէ Գօտ Սիվիլին իքինճի ֆասլընըն պէշինճի պապընըն պիրինճի ճիւմլէսինին 970 նճի մատտէսինտէն իսթիֆատէ իտիլէրէք , հիչ պիր շէքլի մոխտուտա Թաոի գըլընմասընն :

« Մէզքիւր ֆասլըն իքինճի պապընըն 90ն իւնճիւ մատտէսի չու տուր . « Սիննի բիւշտէ պաիդ օլան պիր քիմսէնին գանունէն իսթիսմալինէ հադդը պուլունտուղտ էմլաքըն նըսֆընը իսթիսմալէ , սիննի բիւշտէ պաիդ օլմուշ օլմասան պիր քիմսէ , անճագ օն պէթը եաշընա վիտուլինտէ պա վասիւէթի հադդը օլապիլիր » : Իմտի պու մատտէ մուճիպինճէ , հէր նէ գատար եիկիրմի պիր եաշընը իքմալ իթմէմիշ իսէմտէ , Վիլէյէտէ ժամանիդա բօմպ ֆապրիդացըլըդը իտէն միլիէվէֆա բէտէրիմ Անթուան Կամալըն , հաեաթը զէմանընտա պանա թէրք իսմիշ օլտուղտ սերվէթին նըսֆընը գուլանմադ հադդընը հայիդիմ . – Գու սերվէթ , Ֆրանսա պանդասը սէհիմլէրիյլէ տիկէր մաղպութ սէհիմլէրատէն իպարէթի օլմագ իւզրէ պէթը միլիօն ֆրանգ տըր :

« Պինաէն ալէյհ , իշպու պէթը միլիօնուն իւչ միլիօնունու , չու էնսատէ . . . Թէքաէթօտա չալըշան սէվիկլիմ վէ մուհիպպէմ Տինա Պլուէնէ Թէրք իտէրիմ , վէ պու վասիւէթին սըֆաթը միլիոպէրէսի հադդընտա շիւպհէ վէ եա պիր եանլըշլըդ գապիլ օլմասընը իսթէմէտիկիմ ճիհէթլէ , նամուտաս իւզէրինէ Թէքէմին իտէրիմ քի , Տինա Պլուէ, պէնիմ մէթրէսիմ օլմաճըդ , մուհիպպէմ , եալընըզ մուհիպպէմ , սայքի գըզդարընտաշըմ տըր , վէ ճէնապը Ալլահա իթիմատ իթմատիկիմ կիպի , անընն ֆապիլէթի հադդընտա տահի իթմատըմ պէրքէմալ տըր :

« Իշպու իւչ միլիօնդուգ վասիւէթ՝ պիրա գայրը իհթիճաթ քէտարանէ վէ պիրա չարթ իճրա իտիլիպ , անճագ

վուգուի վէֆաթըմ թագտիրինէ , Թէաթրօտան չըդմասընը , սէվկիլիս Տինամոան ըճճա իտէրիմ , ֆագաթ պու իֆատէմ՝ սըրֆ արզու օլուպ , էմմի մագամընտա տէյիլ միր :

« Պիր գայ տատթան վուգու պուլաճաղը ճիհէթլէ , Թէալիմի բուհ իտէճէկիմ իհթիսալատէն օլան տուէլլօտան էվվէլ պու վասիւէթնամէեի եազըրմ , – էվէր պու տուէլլօտա վէֆաթ իտէր իսէմ , (բէք չօդ օլտուգլարընտա չիւպհէ իհթիմիկիմ) սէվկիլիլէրիմտէն , պէնի չարչարուգ ուճուԹմամալընըդը ըճճա իտէրիմ ,

« Գաղը պօրճլար պըրագըճօրսա , ֆագաթ պու պօրճլար ճէհիմ տէյիլ միր , վէ ահատաղը մաԹլուպտուն , ալաճադլարընը պիլտիրէճէքլէրինէ էմմն օլտուղտամտան , քէնտի իսիմլէրիյլէ միդտարը տիւնյանըրընը իչարէ լիուղում կէօրմէմ , – Գու պօրճլարընըն Թէամամիյլէ էօտէնմէսինի , լաքին Տինա Պլուէնէ վասիւէթի իլլէտիկիմ մէպղաղատան տէյիլ , իլլա պագի գալան իւչ միլիօնտան վէրիլմէհնի Թէմէննի իլլէրիմ ,

« Զօդ տէֆա վասիտէմին քէտէրինի մուճիպ օլմուշ օլտուղումտան , էսէֆիմի պէնման իլէ , ահվալըդ տիլէրիմ , հալպու քի վէֆաթընտան տօլայը ահվալընը նիհայագ իթմէմ , չինքի օղ պագատէ պիլտամուչքիւլաթի քէնտի քէնտիսինի Թէսլիմ իտէճէկինէ գանիէն էմմնիմ ,

. . .

« ՕԹԱՎ. ԿԱՎԿԱՀ »

Մէրգումի տէլիգանլը , քէմալը մէճմուհիյէթլէ Թէքրար պէ Թէքրար եազըրդը վասիւէթնամէեի օգուտուգտան ածնրա տիւրտիւ , վէ պիր մահֆազաեա վագ իլէ , պէր միւԹաա , սիեահ վէ էնլի պիր մէօհիւր իլէ մէօհիւրլէտի , վէ իւղէրինէ , « Գու պէնիմ վասիւէթնամէմ տիր » սէօգլէրինի Թահրիր իթտիկի կիպի , սագ քէօշէսինի Թէքրար խմղալատը , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Դու մահճագաւաթը պիրլիքաե կէօթիւրիւպ , տուէլօտան էվվէլ պարօն որ Գրուա-Տիէօռէ թէպիմ իտէճեեմ. պու սուբէթլէ , էկէր վէճամի իտէր իսէմ , ապա զայպ օլմաեաճադ որը , ոէտի :

Օգիթավըն պու իճատէսիտէն վէ միւլահազասընտան, վալիտէսի մուտամ Գլանչ կալար հադգընտա նէ տէրէճէ էմնիյէէթի պուլունտուդու անլաշըլըը :

Մէրգում , էն գիճատէ արդուլէտիկի խուտուսու իճրա իթտիքտէն ոօնրա , սէվկիւլիսիս օլան Տինանըն միւսթագպէլի հադգընտա միւսթէերիհ օլարագ , եամիազա եամիտը , վէ ըահամիճա ուէռուտու :

Օգիթավ , ասապահըն ալաֆրանկա սաաթ սէքիզինտէն էվվէլ ուեանըպ , սէրհան սեուալա գալգտը , վէ թուալէթինի թէրթիպ իմամիչ իչէն , Մ. որ Գրուա-Տիէօ իլէ Մ. որ Սթրէնի կէլտիլէր :

Օն տագըդա գատար կէչմիչ օլտուղու հալտէ , իչ օտանըն չանը իչիտիլիպ , Տինա , սիմսար տէհչէթլի պիր հալ քէսպ իմամիչ օլարագ , գաբունուն արտալըգընտա կէօրիւլտու , վէ էնտիչէ իլէ ,

— Միւսիւ Օգիթավ, իչի քիչի ... իչի միւսիւ կէլմիչ տիր , ոէտի :

Օգիթավ . — Դու միւսիւլէր կէլտիչլերի անտէ , իչէրի կիրտիրմէչլիկինի սանա թէնպիհ իմամէմիչ մի իտիմ :

Տօմինիք . — Զէհրէլէրի օլ գատար չիրքին տիր քի ... պունունլա պէրապէր իչթէ քէնտի գարթլարը ...

Մէրգում խըզմէթքեար , պու սէօզլէր արըտարնտա , իչի ատէտ ճադը վէ քիրլի մուգալա քեաղըտ թագտիմ էթտի քի , պունլարըն պիրէր թարաֆընտա կըվ- վէ թէչխմիչլերի ճադըմըշ իտի :

Օգիթավ . — Քէնտիլերինի իչէրի կիրտիր : — (Մ. որ Գրուա-Տիէօռէ վէ Մ. որ Սթրէնիւէ խիճատ իտէրէք .) Ամերիգայը ճէնուպիտէ սապէդէն եավէրիկը իմամիչ օլան զաթըն չահիտլէրի տիր : Սիզի , անլէր իլէ պիրլիքտէ պըրագըրըմ :

Քիչչիք սալօնտէն գարուտու եէհնիտէն աչըլտըգը էտնատէ , Օգիթավ , քէնտի եամիազ օտասընա չէքիլտի :

26

Տօմինիք , քիչչիք սալօնա կիրէրէք , Մ. Կրավա իլէ Մ. Թիրունտուն իչէրի կիրմէք իւզրէ պուլունտուդլարընը խապէր վիրտի :

Մէրգումյար , կրիզօլուն , ագահժէճ Անարէ որ Սանըճէմօ իլէ վուգու պուլան տուէլօտունտա մէրգումա շահիտլիք իմամիչ օլան քիմսէլէր օլուպ , իրիախ տէ , պիչիմնիպ քիսվէթլի տահմիլեր իտիլեր :

Իչի թարաֆ շահիտլերինին միւլագաթը ազ վագըթ սիրիպ , տուէլօնուն շէրայիթի խաթիտախյէէպ , եանի տուէլօնուն , օ կիւնիւ , թամ սաաթ օն պիտտէ , Ճէնտան օրմանընտա գըրըճա վուգուպ գարարլաշտըրըլտը :

Իչի միւթէապէր շահիտլէր , ժէմիուննէն օրատան կիթտիլեր , չիւնքի Կրիզօլ , պունլարա , տուէլօտան սոնրա պիր գուշլուգ թատմի իչրամ իմամէլիկի վատ իյլէմիչ իտի :

Օգիթավ , քէնտի շահիտլերի նէզտինէ ատահէթլէ , գարարը վագրտան խապէրտար օլտուգտա , ժէմիուն օլտու , վէ պարօնա տէօնիւպ ,

— Վալիտէմին ըանտա պրագատ , էօյլէտէն տէօրթ սաաթ սոնրա գուլլանըլտըգընտան , անը հաղըրլաթ տըրագաղրմ : Վալիտէմ , քէնտի ըանտօտունուն գուլլանըլմըշ օլմատընտան խապէրտար պիլէ օլատագ : Գուրտատան կիտէր-

քէն, Օպէր սօգաղընաան կէշիպ, սօգթէօր Պէրնիէնէ ան պիրվախտ կէօթիւրիւրիւզ, ատ՚ի։

Մուգարրեր օլան սաաթտան չէնա սագըդա էվվէլ, լանսա արապատը, վէնաան օրմանընտա, թախսիս օլընան մահէլլատէն օթուզ ատըմ ուզադտա տուրտու։ Կրիզոլ իլէ էբի ավինէսի, հէնուզ մահէլլի մուայնէնէ վատըլ օրմանշ օլմաերպ, ֆագաթի ուզադտան պիր արապանըն սիւրաթէ կէլմէքտաե օլտուդու կէօրիւլտիւ։

Գարօն. – Շիւպհէսիզ անլէր սիրլէր։

Օգթայ. – Տօսթունուզ մարբի տը Սան-Բէմն պուրատա տուէլլօ լիթտի, ատ՚յի՞լ մի։

Գարօն. – Էվվէթ, տուէլլօ կիւնիւ, վիտրվատ իչինտէ, չայհանը թէէսիւֆ պիր կիւն իտի. չէօյլէ քի հավա դադրանըլըդ վէ սօղուդ օլուպ, իրի տանէլի դար եաղըսէօրտու։ Ջանն իտէրսին քի, եաղան դար, պիր քէֆին հապրըլաեօրտու... Ա՛հ, օ կիւնքի հավա իլէ պու կիւնքի հավա ադրտաբնտա նէ դատար ֆարդ վար ատը։

Օգթայ. – (Կիւլիւմսինէեբէք.) Էվվէթ, պու պիր ուղուբ տուբ։

Վագտա իլք ադշամը եաղմուր եաղմըշ իտի իտէ ատ՚, սապահտան պէրու հավա աչըլըպ, իլք պահարըն սրճագ կիւնէչի, պուլութտան իտալի պուլունան սէմտատէ բարլաեօրտու։ Անճագ եաղմուրուն պադը տատիաճըդլարը, հէնուզ նէչիւնէսինա պուլմուշ օլան մէնէֆչէլէր վէ ֆիտանլարըն եէչիւլէբլերի իւզէրինատէ բարլատմադտա իտի։ – Մէվճուտ ադաճլարտան եաբրադլարը հէնուզ նէթիչսիզմիշլէր իտի։

Կէլտիկի կէօրիւլէն արապանըն մահէլլի մուայնէնէ մուվասըլէթինէ ադաճըդ մէսաֆէ գալմըշ օլտուդու հալտէ, Օգթայ, զատտար վէ խային ատսթունուն էլինի թուբթարադ,

— Ադիզիմ պարօն, տայիմա հադդըմտա ֆէվգէ-

լատէ թէվէճճիւհ իպրադ իլլէմիչանիպ տիր, տէտի։

Գարօն. – Պու թէվէճճիւհիւմիւն նէ՚ մէրթէպէ խալիսանէ օլտուդունու Ալլահ պիլիր։

Օգթայ. – Օնա էմինիմ, վէ իսպահթը չու աուրքի, սիզտէն սօն պիր իրզալէթ թէմէննի իլլէրիմ։

Գարօն. – Ալդունուդ հէր նէ իսէ, իճրասընա հաղըրըմ։

Օգթայ, մալիւմիւմիւդ օլան մահֆիաձաեը ճէպհնատէն չըդարըպ, պարօնա վիրէրէք։

— Պա՛րօն, պու մահֆիաձաեը պիրն, վէ էկէր պիր ադտան, իհթիմալտէն օլտուդու վէճհլէ, թէրքի հաեաթ իլլէր իսէմ, միւտաաըմլէն իճրասընա նէզարէթ վէ տիդգաթ իտինն, ատ՚ի։

Գարօն. – Պու մէրթուդ նէ՞ տիր։

Օգթայ. – Վասիէէթնամէմ տիր։

Գարօն տիթրէտի վէ դաչարը չամթըպարադ,

— Մէվկիւֆ օղլում, սիզ ֆէնա պիր թասավվուրտա պուլունմուչսունուզ, տէտի։

Օգթայ. – Պու թասավվուրում, պէրքի էմրի պասիրէթէ մուվաֆֆըդ տըր։

Գարօն. – Ֆագամ պու տուէլլօնուն հադդընըզտա խայըրլը սուրէթտաե խիթամ պուլաճաղընը սէօզ վէրիրիմ։

Օգթայ. – Ֆիմ պիլիր... Նիհաէէթ, վասիէէթիմին իճրասընը տէրիհատե իտէրսինիպ, տէ՚յի՞լ մի։

Գարօն. – Մ ատէմ.քի արզունուզ պու իսէ, էլպէթթէ տէրիհատե իտէրիմ, լաքին պու վասիէէթին քէտմիլէն ֆայիտաեպ օլտուդունու սիզէ խապէր վէրիրիմ։

Օգթայ. – Ա՛ճայի՛պ, նիչին։

Գարօն. – Զիւնքի հէնուզ սինին լիւշտե պաղիպ օլմասըզընըզտան, պու էօլտա հիչ պիր գարար վիրէմէզսինիպ։

Օգթայ. – Իչթէ պուննա հանըլըէօլտուդուզ... Սէր-

վէթիմին նըսֆըննը, եանի իչ միլիօն ֆրանգընը խաթէտիկիմ սուբէթաէ գուլլանապիլիրիմ... Ա՛հ, պարօն, պէն եաբարըմը պիլիրիմ... պու կիճէ չալըշարմ... Գօտ Սիվիլէ միւրաճաաթ իթիտիմ, վէ իքինճի ֆաալիննըն իքինճի պապընտա 90ի լունճիւ մատաէօինին՝ պու սէօյլէտիկիմ ահքեամը միւթէզամինին օղտուղունու անլատըմ... Նա՛սըլ, էբէյիճէ իչ պիլիր իտուկիմի սիզաէ տէրք իտիւօրտուղու՞ա՛։

Պարօն. – (Ալթիսաթլիւկիւնիւ պէլլի իթմէմէկէ չալըշարագ.) Է՛յ պու իչ միլիօն ֆրանգը քիմէ վասիէթը իթմանիզ։

Օգթավ. – Քիմէ վասիէթը իթտիկիմի գօլայճա անլաէտապիլիրսինիզ։

Պարօն. – Իհթիմալըի Տինա Պիւեէ վասիէթը իթտինիզ։

Օգթավ. – Էլալէթթէ... պիչարէ սէվիկիւլիւմ... հիչ տէյիլ իսէ զէնկինի օլաճագ տը՞ր... Պունունլա պէրապէր, վէֆաթըմ վուգու պուլտուղունտա, նաչըմ իւզէրինէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէն, պու միլիօնլար անը մէնն իթմէյէճէքլէր տիր... 0, Րէն Կրանչան տէյիլ տիր... 0, պէնի սէվիյօր... վէ չահարըմը սէվիյօր...

Պարօն. – (Օգթավըն վիրտիկի մահճագաաբը քէնար ճիզտանընտա սագլաէտարագ.) Մ'իւրատընըզ օղուն... հալ պու քի հիա իտիւօրտումքի, սիզաէ ճիւդի պիր ճէրիհա պիլէ հասըլ օլմանտաճագ տը՞ր։ – Իչիմէ իտամինիզ վէ շահիտլէրինիզ կէլտիլէր։ – Օ՛ն տագըդաէա գատար հէր չէյ իթմամ պուլաճագ տը՞ր։

Ֆիլմագը օղ էնատաէ Կրիզօլ, քէնար շահիտլէրինէ պէրապէր արատասընտան աշաղըէա էնար։ Շահիտլէրտէն պիրինին գօթթուղու պիլմընտա, եէշիլ պիր պէղ իչինտէ ատրըմընչ օլարագ տուէլէօնուն գըլըճլարը պուլունտուղու կիպի, Օգթավ տախի քէնար գըլըճլարընը կէթիրմիչ իտի։

Պարօն, Օգթավըն եանընտան իրագլանարագ, քէնար քէնարիէ չէօյլէ սէօյլէտի.

— Ա՛հ, մատմուազէլ Տինա, պիզիմ իչին վասիէթը իտիլմիչ օլան չու իչ միլիօնա պագալըմ նա՞սըլ սահիպ օլաճագսընըզ։

Տուէլէօնուն գըլըճլարըյլա տուրտուլաճագ մահէլլին ինթիխապընա միւթէալլիգ պագը մուամէլաթ իճրա իտիլմէք իւզրէ, Մ. որ Սթրէնի, պիր նարօլէօն ալթունունու հուվաեա աթտըղընտա, Կրաված,

— Նիւզ թարաֆընը իսթէրիմ, տէտի։

Դրուա-Տիէօ, պիր թագրիպ Կրիզօլուն եանընա եագլաչարագ, գուլաղընտան աչաղրէա,

— Սիզէ վաա իթմիչ օլտուղում եիւզ լուի ալթունունու զաթէն գաղանտընըզ։ Նէկէր, խաամինիզ օլան տէվլէտանլընը, ադղընտան պիր սէօզ պիլէ չըգարթմանեարագ, մագթուլէն եէրէ սէրէրտէնիզ, տուէլէօտան պէշ տագըդա սոնրա, տիկէր էլլի լուի ալթունու տահա սիզէ վիրէճէեիմ, տէտի։

Կրիզօլ. – Բէք խի։

Կրաված, ատըլան ալթուն սիգքէեի եէրտէն գալտըրըզ,

— Պա՛դընըզ, նիւզ թարաֆը տը՞ր, տէտի։

Խապիսի մէրդում, մէգքիւր սիգքէեի ճէպինէ ատմագ արզուսունուէ իտի իսէ տէ, ճէսարէթ իտէմէտի։

Կրիզօլ. – (Իւթ էլպիսէնինի չըգարարագ.) Պէնիմ գըլըճլարըմ գուլլանըլաճագ տը՞ր, վէ պու մահէլլի ինթիխապ իտէրիմ։

Օգթավ տախի քէնար ըէտէնկօթուլա ժիլէսինի չըգարտը, վէ պարօն, մէրդում տէլիգանլընըն՝ գրօնօմէթր սաաթընը բարմագլարը արատընտա տէօնտիւրտիւկիւնիւ կէօրմէքլէ,

— Սաաթընըզը պանա վէրին, տէտի։

Օգթաւ. – Խա՛յր, պու սահաթը եէտիմուէն սերբմա-մաղա սէպէպլէրիմ վար սըր։

Գահէհու Օգթաւ, Տինա Գլուէնին իւտառէ իմմիշ օլտուղու, վէ սահաթընըն թէղելինահթը մադամիննա գուլլանըլըր լուի ալթունտունու էօրիւպ, բանթալօնտունուն ճէպինէ գօյտու։

Գու սուրէթլէ էլի խահմիլէր, գըլըճլարընը էլլէրինէ ալարագ, մահէլլի մախտուսլարընտա սուրտուլար։

Գարօն. – Հա՛յտէյին, միւսիւլէր։

Անարէ սը Սան-Րէմօ իլէ Կրիզօլուն տուէլլօսունտան պահա իմմունիմիզ սըրտատա, Կրիզօլուն, սլսահ խահխահլինառէ զահէթ մահիր օլտուղունու էլակէթթէ 'օդուտանլըըմըզ անլամըշլար սըր։ Հալպու քի Անարէնին սլսահ գուլլանմագտա եւինէ օլտուգճա թէճրիպէնի օլտուղու հալտէ, Օգթաւըն օլ պապատէ ասլա տէնէրի պուլունմամագտա, հաթթա խի ֆէնա թահսիլ իմմիշ օլտուղու պագը թալիմ էտաբընը տախի մէվգըի իճրատէ գօյտագիճէնէք մէրթէպէտէ սօղուգ գանլըլըղա մալիք տէյիլ խի։ Հասըլը Օգթաւ, սլսահընը բասթ կէլա գուլլանըպ, խատմինի վուրմագա չալըշմագլա պէրապէր, մէգըիւր նէթիճէնէ վասըլ օլմագ իւզրէ նէ՛ կիպի վէտայիթէ միւրաճաաթ իմմէք լազըմ օլտուղունու պիլմէմէքտէ խի։

Կրիզօլ խե, Օգթաւըն գարշըսընտա,

— Գու չօճուգլա տուէլլօ իմմէք, մութլագա պարօնուն ճէպինտէն ագչէ չալմագա պէնդէր... զէվալը տէլիգանլը, սլսահ թուֆմանը պիլէ պիլմէյօր... հագըգէթէն պու աճընաճագ հալ սիր, տէյի տիւշինմէքտէ խի։

Գինապէրին Կրիզօլ, պիր նէվ մահճուպիւէթի քէսպ իտէրէք, խոթէտիկի զէմանտա սուրէթի գաթիւէէտ խիթամ վիրմէքլիք քէնտի հիւանի իրատէթինէ մախտուս օլտուղունու զանն իլէտիկի մէզքիւր չօճուգ օճունճագը թարգընտաքի տուէլլօնու պիր իւլի տադըղտա գատար ուգաթարագ, պարօնուն վատա իմմունիի ագչէնի հադգըլտա գաղանմագ խոթէտու։

Հասըլը, պիր քէտի, գարէնի բէնզէմինէ կէչիրմէգտէն էվվէլ անընտա նատրլ օյնար խե, Կրիզօլ տախի Օգթաւ կավար իլէ օ սուրէթլէ օյնատմագտա խե։

Տիկէր թարաֆտան մէրգում ատլիգանլը, իգթիսադըզլըընը նազարը տիգգաթա ալմանատագ, վէ խատմինին՝ քէնտիսինի վուրմատա միւգթէտիր օլմատըընտա խաքեաթ օլատագ, ֆիքրինատէ,

— Գու թէճճիւպ օլունճագ շէյ սիր. պէնիմ, զանընըմտան գիւտառէ իգթիսատա մալիք օլտուղումու չիմտի անլատօրում, տիմէքտէ խե։

Գիր ատա Կրիզօլ, պարօնուն սմնատընտա տագըրտըղլըգ ալէտտէթի կէօրիւճօր օլտուղունու զանն իմմէքլէ, քէնտի քէնտինէ,

— Ղալիպա իշին ուզանմագընտան սըգըրըճօր, վէ նէթիճէնի գաթինէհէ պէքլէճօր... Իմտի, պիր ան էվվէլ իշէ խոթատ վիրէլիմ, տէտի։

Իշի պիթիրմէք, Կրիզօլ իշին գօլայ պիր շէյ խե։

Մէրգումտ, էօյլէ պիր ֆէվգէլատէ սիւրատ վէ մէհաբէթլէ գըլըճընը տալտըրտըգտի, էկէր տօղրուտան տօղրուճա մադամէտ իրատ խե, պիչարէ տէլիգանլընըն պիր թարաֆընտան կիրիպ տիկէր թարաֆընտան չըգագաղը տէրքեար խե։

Ղալին մէզքիւր գըլըճ, ճուճագ տէրինէ վէ սինիրլէրէ թէճատիւֆ իտէճէք եէրատէ, չէլիք կիպի սէրթ պիր մատատէհէ թէճատիւֆ իմմէքլէ, Կրիզօլուն թէճճիւպտիւօլ տէրէճէ ագիմ օլտուգտի, պու հալը զարիպի էյգահէվագթը օլամատը, վէ սիլահընընն, աշգ ու մուհապէթինլաթիֆ պիր թըլըսըմը գատիլինտէն օլան Տինա Գլուէնին լուի ալթունտունա սայքի պաթմընը պուլունան ուճունտու

դուրթարմանագլա մէշղուլ օլաուղու աղրաաա, Օգթավ, ֆըրսաթ պուլուպ, դըլըճընը խաամինին կէօքսիւնէ սաբլա-
եարագ, ումուզունաան տիշարը չըգարաք, վէ կրիզօլ, պօ-
ղուդ պիր սէտա բէճ խթոիկի կիպի, ճէրիհասընաան տա-
խի սէլ կիպի գան ադարագ եէրէ տուշուիս, վէ տօղթէօր
պէրնիէ, մէրգումուն իւպէրինէ էվլէրէք,

— Պու սաէմ էօլմուշ տուր, տէտի։

27

Պարօն, գաբթան կրիզօլուն, կէօղլէրի իրիլէշմիշ վէ դօլմարը եէկոիկէրինէ գավուշմուշ օլարագ, գանը չաերը չիմէնին իւղէրինէ սըրթուսթու տուշուիկիւնիս կէօրսիւ-
կիւնաէ, լէհճէսի օլաուս, վէ խբի շահիսլէր՝ պօղուդ պիր սէտա բէճ խթոիքլէրի կիպի, սիմալարընաա տախի էսէրը մէ յեուսիեէթ կէօրիւլսիս։

Պու սըրաաա, Գրուա-Տիէօ, տուշարը թէհլիքէ օլան ալթը միլիօնու տուշինաիւկիւնաէ, Թիրու վէ Կրավա տա-
խի, գայպ խթոիքլէրի էօյլէ թաասընը միւլահազա խլէմէք-
տէ իսիլէը։

Անճագ խբի շահիսլէրին մէ յեուսիեէթ վէ մահզու-
նիյեէթի, մաասամ Պլանշ Կավարընը իլէրուտէ գէվճի օլաճագ-
օլան շախսընն մէ յեուսիեէթ վէ մահզունիյեէթինաէն էք-
սիք տէյիլ իսի։

Հալպու քի Օգթավ, մէմուրին գայրի օլան մուվաֆֆագ-
ըյեէթինաէն օլաեը ասլա քէյֆէնմէեիպ, եալընըգ թէճաճճիւգ վէ գուրուրիեէթ հիսս խլէմէքտէ, վէ մաղ-

լուպ օլան Թօղիաթընն եանընտաա տուբան չօպան Դաւիթ
կիպի, մէրգումուտ տէլիգանլը տախի մէգքիւր իրի վիճուալու
չախսը եէրէ սէրմիշ օլմասընտաան տօլաեը թէճաճճիւգ խթ-
մէքտէ, վէ իչպու գարիպ Ֆիթուհաթը՝ քէնտիսինի սաբին,
վէ հէման մահգունիյեէթսաիշ պիր հալտէ պըրագարագ,
քէնտի քէնտիսէ,

— Տինաընըն ինթիգամընը ալտըմ, տէտի։

Ցագաթի թաապիեաթընըն շայեաները թահօին օլմասը
ճիհէթլէ,

— Պիր սաէմ թէլէֆ խթոիմ, հալպու քի մուհիալէմ,
պու հայլագըն վէֆաթընը էլտէթթէ արպու խթմէգ իսի,
տէյի իլավէ խթոի։

Պու սըրաաա Գրուա-Տիէօնիւն հէվէճանը ուղուն միւա-
տէթ տէվամ խթմէգիպ, եագընտաա ինթիգամ ալաճագը
հագդընտաա օլ տէրէճէ էմնիյեէթի քեամիլէսի պուլուն-
մագտաա իսի քի, Ֆիքրինին մուվազէնէսինի, վէ տօղուդ
գանլըլըգընը տէրհալ վէ թէքրար քէտալ իլլէը իսի։

Օ կիւնու տախի պու հալ վագը օլարագ, չէօյլէ քի
պարօն, Օգթավըն եանընտա եագլաշըը, վէ խալհանէ օլ-
տուղու հէր կէօրէն թաարաֆընտաան զանն օլունաճագ պու-
րէթտէ հէվէճանլէ, մէրգումուտ տէլիգանլընըն էլլէրինի
թուքտու, վէ բէտէրանէ պիր մուհապպէթ իրտաե իտէը
պիր միւէսսիրլիգլէ,

— Մէվկիւֆիս օղլում, շայեանը հայրէթլէ հարէքէթ
խթմինիզ... Պու խուսուստա պիզի թէպրիք իտէրիմ, վէ
մատէմ քի, Ալլահընն ինսաֆէթլիլէ հէր շէյ պիթտի իսէ,
միւսաաատէնիզլէ շուբահը պիզէ պէեան իլլէրիմ քի, թէճ-
բիւպէտէն պու տէրճէճէ ացիզ պուլունմանըզդա պէրապէր,
էօյլէ պիր շէհիտ խաստէ զալէպէ խթմէքլիկինիզ միւճիզէ
տիր... Պիլմէզսինիզ, հագդընըզտաա նէ՛ տէրճէճէ վէսվէսէ
իչինտէ պուլունուեօրսուս... Համտո օլսուն, եարապը տէ-
յիլսինիզ՛, տէտի։

Օգիամ. – (Պարօնան իմիճիամիլը մուամէլէմինէ մուդաղէլէի պիլմիալաէ պուլունադուգ.) Ձանն խաէրիմ քի, Եարալը ասէյիլիմ. պունունդա պէրադէր, պու խուսուսու սուբէմի գամիլեէաէ թէէմին խաէմէմ։

Պարօն. – Նէ՞ կիսպի։

Օգիամ. – Պիր ազ էվվէլ, էօյլէ պիր շէօխա տադալէ ախզ իմանիմ քի, ֆէնդա սուբէմաէ ասդաղլարըմ։ Մադքի պուտադըը պիր պամիօնան ուճու վիճուտիմէ ածդունմուշ տուր զանն իմանիմ։ Էյիէր գըլըճըն ուճու պու սուբէմլէ պանա ածդունսա խոր, վիճուտիմին պիր թադրաճֆընսան կիսպիդ, տիկէր թադրաճֆընսան չըդաճադը մուհադդադ խոր։

Պարօն. – Իչիճ պու պարիպ։ – Պու նօլսա նէ՞ բէնիպէ ածդունաս։

Օգիամ. – (Էլինէ ազ թադրաճֆընա կէօմիւրբէրէք.) Իչիճ շուբաէա։

Ա֊յնի վագըթտա, մէրդումէ աէլիպանըներն բադմադլարը, Տինա Պիւէնին իւատէ իմանիդ օյաուդու ալիճան սիքքէեէ թէէատիւճ խոիպ, վէ պու սիքքէնինն քամիլէն էյրիլմիդ օյաուդունու, էլինէ սիւրէրէք անլամադնըսա, բէճը սէտա իմանի։

Պարօն. – Նէ՞ վար որը, նէ՞ օյաուդուգ։

Օգիամ. – (Հէնէճան լէ.) Պիր ազ էվվէլ միւճիդէտէն պահա խոհնօյաուդուգ, բէք թէէսիմ սէօյլէմիշսինիզ, ֆիլմադը պէնի պիր միւճիդէ դուրիադմըշ որը, էկէր սէվկիւլիւ Տինաճ օլմադա խոր, պու ադէմին եէրինէ եէրադէ պէն սէրիլէճէք խոհմ։

Պարօն՝ մէրդումուն կէօդէրինադէ դարիպ պիր հալ միւշահէտէ իմանէրէ, ադէրնա խոճֆիէթ թադրի օլմուշ օյաուդունու զանն իմանիկի որբադա, Օգիամ, ճէպինաէքի ասաթ իլէ քէօսթէնի չըդարըդ։

— Իչիճ, շու լուի ալիճունունու կէօրիւճ֊մուսու-

նուդ։ Պու ադիդ թըլըսամ հանամըմը գուրիադրը. գադթան կրիդօլուն գըլըճը պունա թէէատիւֆ իմիճ, Պուլուի ալմունունու խէ, Տինա պանա վիրմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, մէզադուրէ պիր դաչ ասամի իչին պէնադէն պիր ալիճուն սիքքէ խամիդրադ իմիճ իչէն, անը պունունդա իւատէ իմիճ... սէյի պէնան կալէտի։

Պարօն, գիքը օլունան սիքքէնէի էլինէ ալադադ մուայէնէ իմանիքադէն ածրա, ֆիքրինադէն,

— Նօլուսնա, գադշըմա պիր մանի չըդար խէ, պէնն ամանիճի մունվ խաէրիմ. չիմուի պու գըզ տախի պանա մանի օյաուդու իչին, քէնադունի մունվ խաէճէճիմ, սէյի միւսահադա կալէտի։

Գրուա֊Տիէօ, քէնադի քէնադունէ մէգքիւր սէօզլէրի սէօյլէտիկի պէմանն, Օգիամա թէապէտում իմանէքադէ խոհ։

Օգիամ. – Ադիպիմ պարօն, պու ատադահ տիւէլլօ իմանիկիմի Տինա պիլիր, վէ պէվալը գըզճըղադ՝ չիմուի ֆէվդէլատէ էնտիչէ իչինէ օլմադ կէրէք տիր, Իմուի, պիր ան էվվէլ քէատրինի պէրմադատճ իմանէք խոթէրիմ, Ֆիքրիմի անլատօյաուդունուգ ա՛։

Պարօն. – Բէք կոի, բէք կալ։

Օգիամ. – Պուրատա դալմադըղընըդա հիչ պիր սէպէպ ածդ տուր զանն խաէրիմ։ – Պու պիչադէնինն շահիտլէրի պուլունադուգունատան, իճադ խոէն թէէատիխինի անլէր իճրա խաէպիկըլէր։ Պու պիրէ բաճի սէյիլ տիր։ Սիրդ պէնի Շաթօ֊ա'Օնա գատար կէօմիւրիւն. անտէն ածրա, վադսէմին արադադալա, սիրդ, վէ ատաթունուգ Մ. տը Սթրէնի վէ ատգմէօր Պէրնիէ էօյունուդա սէվամ խաէպիկիսինիպ։

Պարօն. – Բէք կոի, կիտաէրիմ։

Օգիամ. – Հա՛, սիրդ պիր սէօզիմ տահա վար որը։ Ադրադահա օթուրմադատան էվվէլ, վիրտիկիմ վահիէթմանամէճի կէրի վէրին, պարօն, – Շիմուիկ պունա լիպիմ գալմադը, վէ պու վահիէթմանամէճին պու գատար չա-

բուզ գուլանըլմատըզը տա մուճխպի մահզուզիեէթիմ տիր, պիրա Տինաեը սէվախկիմուէն պէրի տիր քի, եաչամադան խօշնաւա օլուեօրում։

Ֆիլիբ, չիզտանընը աչըպ, մալիա օլան վասիեէթնամէեի կէրիեէ վիրտի, վէ քէլամա ատվամ խաէրէք,

— Եիմոի պունու նէ՞ եարաճադսընըզ, տէյի սիւալ խթան։

Օգթավ. — Երրթաճա՞գմըեըմ, եադաճա՞գմիեըմ, եօղաա սագլաեաճա՞գմըեըմ, պէն տէ պիլմէմ։ — Պու վասիեէթնամէ, պիրինճի մէրթէպէտէ պիր էսէր օլուպ, թէքրար եազմադ իգթիզա խթտիկինտէ, պէզքի մուվաֆֆագ օլամաեաճաղըմտան, մէօհիւրլէեիպ, չէքմէճէմտէ սագլաեաճաղըմ։ — Եաեէա, պարօն, հադգըմտա մէմուլին զայրի պիր հալ վուգու պուլուր խէ, վատընըզ մուճխպինճէ, իչպու վասիեէթնամէինին ահքեամընը մէվգըի իճրաեէ վազ խթտիրէճէկինիպէ էմինիմ։

Պարօն. — (Ռումուզլարընը չէքէրէք.) Հալէա պու շայեաանը թէէսիւֆ միւլահազալարտա՞ մը պուլունուեօրտունուզ։ — Տուէլօտան էվվէլ, պու եօլտա միւլահազաթի ճայիզ իտի, ֆագաթ արթըզ պունա մահէլ գալմամըշ տըր։

Հէր նէ հալ խէ, Օգթավ վէ քէնտի ըէֆիգլէրի, լանտօ արապասընա բաքիպէն վէ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտըլար։

Օգթավ. — (Կրիզօլուն եամմընշ օլտուղու մահէլլատէն կէչէրքէն.) Աղիպիմ տօգթէօր, աճապա պու պիշարէնին եաչամտընա իւմիտ գալմամը՞շ մը տըր։

Տօգթէօր. — Պիր ատէմին գալպի, վուրմադան տուր օլմատըգճա, եաչամտընտան գաթը իւմիտ օլունամազ. պունունա պէրապէր, պու պիշարէնին տէ անճագ օն տագըդալընդ էօմիւր գալմըշ տըր զանն իտէրիմ։ Ֆէննի թըպպէն պու խուտատա հիչ պիր շէյէ ատտարը օլամազ, եօգսա եարալը պիր տիւշմէն՝ տիւշմէն ատտ օլունամա-

եաճաղընտան, թէէմին օլունուզ քի, պէն քէնտիմնի թէրք իթմէզ իտիմ։

Կրիզօլուն շահիտլէրի, Օգթավ իլէ շահիտլէրինին կիթմէլէրինէ պէգլէեիպ, պունլար «Աճապա կրիզօլուն եէտինտէ ադէչ վա՞ր մը տըր» տէյի տիւշինմէկտէ իտիլէր։ Պինապէրին, քէնտիլէրինի կէօրէն պուլունմատըզընտա թէէմին օլտուգլարընտա, տօսթլարընըն ճէպլէրինի աճ կէօզիւլիւքլէ եօգլատըլար, վէ պու ճէպլէրին տօլու օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, մէմնունիյէթէ հիսս իլէտիլէր։

Թիրու. — Շու կրիզօլ զէննկին իմիշ։

Կրալա. — Պախթը եավէր պիր քինսէ իտի։

Իքինի պիրլիքտէ. — Պիզտէն չօգ պախթը իտի։

Թիրու. — Հէր նէ իսէ, արապաճընըն իւճրէթինի քէնտի բարտաըլա էօտէրիզ։

Կրալա. — Գուտուրու տա քէնտի վարիալէրինէ գալը։

Թիրու. — Վարիալէրի վա՞ր մը տըր։

Կրալա. — Օլմալը տըր։

Թիրու. — Պիզ պիր ազաճըգ քէնտի ագրապասընտան սաեըլմա՞զըեըզ։

Կրալա. — Քէնտի աղրընտան էօյլէ պիր սէօզ իչթիմէմիշիմ տիր։

Թիրու. — Սըթըգ լագըրտըեը քէսէլիմ։ Ացըգտան էօլիւեօրում։ Կրալա, պիլիրսին ա՛, Կրիզօլ պիզէ ալէա պիր գուշլուգ թաամը վատ իթմիշ իտի։

Կրալա. — Չէվալը Կրիզօլ, պու թաամը պիզէ իգրամ իթտիկինտէ, աճապա նէ՛ գատար մահզուզ օլաճագ իտի։

Թիրու. — Մէկէր սօն միւրատը պու իմիշ։

Կրալա. — Սօն միւրատա բիտեէթ իթմէք լազըմ տըր։

Թիրու. — Իմտի, պիզտէ անըն սօն միւրատընա բիտեէթ իտեիմ... Մատէմ քի քէնտիմնին վարիալէրի պու-

լունուեօրուզ, վատ օլունան գուչլուզ թաամլընըբէք ալէա խաէպիլիբիզ։

Պիր չարեէք սաաթ սոնրա, Թիրու վէ Պրատա, իւղէբինաէ հէնուզ պիր ճիւղի հաեաթ էաէբի պուլունան մէճրուհու պիր խաաթախանէհէ նադլ խոիպ, քէնտիլէբի պիր լօդանթաեա կիմծիլէը, վէ օբաաա քէյֆլի աուրէթաէ վէ ճէօմէրաճէ թաամ իթաիլէը։

Մէրդումյար, օ կինճէախ, վադըթ խայլի կէճ օլաուդու հալաէ, Բարիսէ ամանէթլէբինաէ, սէրհօշ օլաուդլարընաան, սօղադլարաա պաղըրըպ չաղըրտըդլարը ճիհէթէլէ, կիճէ վադթը աապկիչի իսլալ իթմէք թէօհմէթիլլէ, գապըթա թարաֆընաան աէրաէօթ վէ թէվդըֆ դըլընըալար։

Օգթաեա կէլինճէ, մէրդում, էանախ բահաէ ընֆիլդլէբինաէն այրըլարադ, Տինաընըն խանէսինէ կիմծիլ քի, պիչարէ դըղճըղազ, թարիֆ օլունմազ էնտիչէ վէ խղթիրապ իչինաէ օլաուդու հալաէ, տադըդալար՝ սաաթ գաաար, վէ սաաթլար՝ հաֆթա գաաար քէնտիսինէ ուզուն կէօբինիւճօրար խոիս։

Մէզարուբէնին ումուրը պէյթիհէսինէ նէզարէթ խոէն միւհթէրէմ գաարն, իհթիմալ քի քէնտինին կէչմիչ սէնէլէբինի խաաթ ընըաեարադ, աչգ ու սէվաաան օղլարը չէքիլէն միհն ու մէչադգաաթ հազդընաա աճընդը օլմազյլա, միւաթէճիրէսինին խղթիրապ վէ էնտիչէլէբինէ պիր տէրէճէ հիաէաար օլմազաա խոիս։

Խմոիս, մէրդումէ գաարն, սապահաան պէրու Տինաընըն էանընաա օթուրուզ, անը թէսէլլի իթմէքճաէ, վէ աբաարըա նէբտինէն պաչընաա տօդրու կիտիպ, տէլիդանլընըն վիրուտինի դօլլամազաա խոիս։

Նիհաեէթ Օգթաելըն, էընտըրըմ կիսլէ սիւբահթէ կէլտինի իչիմէքճէ, մէրդումէ գաարն, Տինա Գլուէնին եաընընա դօչարադ,

— Իչթէ, մամիզէլ, իչթէ կէլիեօր, տէյի նիսաա խոէ-

ճէք իչէն, Օգթաել, անըն էլինէ պիր լուի ալթունու աբադըշարըպ,

— Սո՛ւս օղ, սէս չըդ ատմա, ապանաըդ նէդտինէ կիմծիլ իսթէրիմ, տէտի։

Գու վէճհէլէ Օգթաել, նէբահիմէն դաաեմէլէրինի միւսթաֆէ չըդըպ, դարուեու պիրտէն պիրէ աչաը, վէ եիւքսէք սէսլէ «Իչթէ պէն իմ սէվգիլիմ» տիեէրէք, իչէրի կիրտի։

Տինա, ճիւղի պիր սէտա իչի իլէ, լէհճէախ սօլկան օլուդ, տիթրէչէէրէք սեաալա գալդը, եիւրիւմէք վէ գօչմադ իսթէտի խաէ տէ, թադաթ ու մէճալի օլմազաըդը կիտի, սէտի տաախ չըդմաեարադ, գոյադըլ պիր հալաէ մուհիտպինին կէօքսիւ իւղէրինէ տիւչտիւ։ Վադտա գու տէրճէ սաաաէթ՝ ինսանըն հաեաթընը գահթ իթմէկէ միւսայիտ օլան սաաաէթլէրաէն խոի խաէ տէ, օլ իչի նէվճիվան իչին գու եօլաա պիր նէթիճէյի մուէէլիմէյի մուճթիդ օլմազաադ, իչիսի տաախ եաչաեաագլըտ։

28

Վիդօնթ իլէ վիդօնթէս Ժէրմէնին, կրանվիէօ սէյֆիեէսինէ կիմծէլէրի պիր այտան պէրու օլմուչ օլաուդու հալաէ, տօդթէօրիհն քէչֆի իւղէ, մէզարուբէնին իւղէրինաէ էաէրը գաաճէթթ գալմտաը. չէօյլէ քի սաաթ լաըլա սէյֆիեէնին պաղչէսինաէ, պէյհիճիբ սիւար օլարադ, վէ գէվճինին բիճագաաթընաա պուլունաարադ տօլաչըր, ֆագաաթ եօրուլմազ խոիս։

Անճատ չունա էսէֆ օլունուր քի, ժէրմէն, վիճուռճա քէսպի սըհհէթ իթթիհատէ, ֆիքրի խաամա պուլունմադուա իտի։

Անտրէ տը Սան-Րէմոնուն հադրնաա քէնտիլէրինէ մուսաֆիր օլաճաղրնը Մ. տը Կրանլիէօ կէնճ ղէվճէսինէ խապէր վիրտիկի սըրսաա, մէզպուրէնին տուչարը էնտիշէ վէ իղթիրապ օլարադ, ամէրդունուն հանի Անտրէնին, սէյֆիէհ կէլմէմէսի իչին, իճապ իտէր իսէ, մէքթուպ հադուրադ հավլարաճաղրմ» տէմիշ օլտուղու հալտէ, մէզպուրէ, իչպու մէքթուպու հադմսադը, վէ հաթթա պիր այ սօնրա, վիգօնթ, ժէրմէնին նէզտինէ կէլէրէք,

— Սէվկիւլիւմ, Անտրէ տը Սան-Րէմօ իչին պիր մէքթուպ հադարմ։ Վաթընը իսթէրսա պըրագարադ, քէնտինէն պէքլէտիկիմիզի իլավէթէն պէհան իտիհօրում։ Ղու կիւն պու մէքթուպու կէօնտէրմէմիղադ պիր մահղուր կէօքիւճօմռուտուղ, տէյի սիւալ իթթիհինատէ, կէնճ գատըն, եիւղինիւն դըզարթըսընը կիղէմէք իւղրէ պաշընը էհիպ,

— Խա՛յր, հիչ պիր մահղուր կէօրմէհօրում, տէյի ճէվապ վիրտի։

Պինապէրին, օ ադշամքի բօսթա գաթթարըլյա մէքթուպու մէզքիւր կէօնտէրիլտի, վէ իրթէսի կիւն սաաթ ալաֆրանկա օն պիր սուլարընտա, հանի էօյլէհէ պիր սաաթ գալարադ, զէվճ ու զէվճէ թաամ իթմէքտէլէր իչէն, խըզմէթքեարլարտան պիրի իչէրի կիրիպ, Մ. տը Կրանլիէօհէ պիր մէքթուպ կէթիրտի։

Մէրդում, պու մէքթուպուն մահֆազասընը ճըրթըպ,

— Անտրէնէն տիր... միւնտէրիճաթը մուֆթասալ տէյիլ իսէ սէ, մէալի աչիքեար տըր։ Օգուհաճըմ քի անլահատընըզ, տէտի։

Արման տը Կրանլիէօ, աթթուէքի ճիւմլէհի գրաաթ իթտի,

«Պիրինճի գաթթար իլէ հարէքէթի իտէճէհիմ, – Իլթիֆաթը գալպիհէմի թադտիմ իտէրիմ, – Սան-Րէմօ։»

Ժէրմէն, օթթուրմուշ օլտուղու իսկէմլիէտէ տալկանմադուա օլուպ, պիր նէվ ուհտուղուդ վիճուռտինի իհտաթա իթտի, վէ տիվարտաչի քեաղըդհաարտա կէօրիւլէն թասվիրլէր՝ հաճաթի էսէրլի քէպապ իտէրէք, տիվարլարտան այրըլըհօրլար, վէ սուֆրանըն էթրաֆընտա տօլաչըհօրլար կիպի կէօրիւնտիւ։

Արման. – Սէվկիւլիւ Անտրէ՝ պանա ճէվապ վիրմէք իչին պէշ տադըդա պիրէ գայպ իթմէմիշ ատը։ Պիղ քէնտինինի գադուլ իթմէքտէ նէ՛ գատար պահթիհար պուլունուհօր իսէք, անըն տահի պուրատա կէլմէքտէ օլ տէրէճէ պահթիհար օլտուղունա էմինիմ։ – Ժէ՛րմէն, պիղտէ պուէֆքատատա՞ մը՞ընըզ։

Ժէրմէն. – (Նէ աէօյլէտիկինի պիլմէհէրէք.) Շիւպհէսիզ։

Արման. – (Խըզմէթքեատա խիթապէն.) Ղու մէքթուպու կէթիրէն միւվէզղի հալէտա պուրատա՞ մը տըր։

Խըզմէթքեար. – Նէվէթ, միւսիւ վիգօնթ։

Արման. – Բարիստէն կէլէն պիրինճի գաթթարըն սաաթ գաչտա կէչտիկինի քէնտիսինէ սօրունուզ։

Խըզմէթքեար տիչարը չըգըպ, պիր ադ սօնրա ավտէթլէ,

— Սաաթ տէօրթ պուչուղտա ավտէթ իտէճէք տիր, միւսիւ վիգօնթ, տէյի ճէվապ վիրտի։

Արման. – Իսմի, ախըրլարըն մէմուրլարընտա խապէր վէրին քի, թաամ սաաթ տէօրթտէ տիհահ ադթլարը արապաեա դօչտունըար։ Ղու արապաեը պէն կէօթիւրէճէհիմ։ – Մարքինին էշեաընը ալմադ իւզրէ, քիչիւք օմնիպաիա ապտասը տա, պէնտիմէ պէրապէր մէվգիֆտէ պուլունմալը տըր։

Խըղմէթքեար , էֆէնտիմիզին էմրէրինի, կիտիպ լճապ իտէնդէրէ թէպլիղ իմ ան ։

Ադման . – (Ժէրմէնին պիլա հարէքէթ տուրմադընան, վէ սիմադրեաս էսէրը մահղունիյէթի հասըլ օլմադընան ոթաղտը թէաճճիւպէ գալարագ վէ իղհարը էնտիշէ իչէնէրէք .) Նէ՞ օլաճաղտունուզ, մուհիպեմ, լէնթուէն ֆէնտալը՞դ մը հիսա խոճաղտունուզ ։

Ժէրմէն . – Խա՛յր ։

Ադման . – Էօյլէ իսէ , ոխունբի կիւն մէհուճնէն գաղալինէ մուվաֆֆագաթի կէօմիէրտիկիճիք միւասաֆիրիմիզին եադընտա վէրուտուճունուզ ոթաղտը պու կիւն քէտի՛ր մը հիսա խոճաղտունուզ ։

Ժէրմէն . – Խա՛յր, պու տա տէյիլ ։

Ադման . – Եա նէ՞ տիր ։

Ժէրմէն . – Նէ՛ օլատուդունու պէնտէ պիլմէմ ։

Ադման . – Դալիպա նալընըզլըդ տան խոշլանըճաղտունուզ ... Գէլբի ուտուլ վէ սաամ ընըզճա վուգտ պուլաճագ թէպէտտիւլ, սիզին տամի անլատտունուճաղընըզ սուբէթտէ միւպահէմ պիր էնտիշէնի մուճիպ օլուճաղ ։

Ժէրմէն . – Գէլբի ։

Ադման . – Էօյլէ իսէ , միւսթէրիհ օլուն . պիզի թէմիճն իսէրիմ՛քի , Անտրէ ոը Սան-Րէմօ՝ թամամըդ պիր միւասաֆիր տէյիլ տիր ։

Ժէրմէն . – Սիզ պու տէլիղանլըճը սէվմիճաղտունուզ , հէմ բէք չօդ սէվմիճաղտունուզ ։

Ադման . – Հադդընտա կէօմիէրտիկի ուզուտմէյէճ մէչհուռնտա օլտուդու , վէ պունուն մուղի քէնտիմինէ բէք չօդա օլաճաղը մուղիմ պուլունտուդու հաղտէ , նա՞ըղ սէվմէյէճիմ։ Անտրէնինն մուհթաճաղի օլտուդու հիսսիյաթի բէք ալիճէնապանէմ , պու կիւնքի կիւն օղ գատար նատիր իլ գուհուր տուր քի , պու հիսսիյաթա հայրան օլմադընըդ գաղըլ տէյիլ տիր ։ – Անտրէ ոը Սան-Րէմոնա ատէթա

քէնտի օղլուդ նազարըդյա պագըճօրտա . սիզին տէ , անըն պիր գըզդ սարընտաշը օլմադըգընըդը իսթէրիմ ։

Ժէրմէն . – Գըզդ սարընտաշ մը ... Նի՞չին օլմադ իսթէմէյէիմ ։

Ադման . – Լէկէր պու հօլտա մուհամէդէ օղունուր իսէ , մէմնուն օլուրտա՝ Փէնտիկին անըն գըզդ սարընտաշը մուգամիրնտա գըրմադըգընըդ իսէ , գօյայ պիր մատտէ տիր ։ Պիր գըզդ սարընտաշտան պէկլէնիլէն շէյ՝ լոթֆի վէ էմնիյէթի իւլկէթի օլուդ , բէճտա խաէրիմ , տիզ տէ պու հօլտա իւլկէթի , Անտրէ հադդընտա տիրիղ իսթէմէյէն ։

Ժէրմէն . – (Ակալէ ճէվապ վիրմէքտէն պիւեատէ հաբէքէթլէ ճէվապ վիրէբիլիր .) Բէք իյի ։

Ադման . – Գու մուվաֆֆագըյէթի ինիճա սէնէճա իսթէթուճաղ խաէրիմ, վէ ումարըմ՛քի , ոտաթուտունդուն հիւանի գապաուիյէթէթլէ իսթիխրահաթ ընտա , խանէ տահիպէտի մուգամնտա նէզարէթի իսթէյէնիզի թէքրիճի իսթէթլէ , միւնտաւիթէմ տիզ պիր թէքրիճատէ պուլունտուդ օլմամ ։ – Իմտի , ոտաթուդ կէլտիկինտէ , իդտամէթ ինէնէ՛բէտ թահսիլ իտէճէկսիդ ։

Ժէրմէն . – Հաճի օղուն տէյիճէկ վասի տիր , վէ տայիբէլէրի տէ բէք չօդ տուր ...

Ադման . – (Կիւլիւմսինէէրէք .) Գէլբի , օ կէնճ միւասաֆիրիմիզին պուրատա իսթիխրահաթի իսթէթուճա խուտուտունտա պիր ազ դիւեատէճէ ադրըճը գիհին իսթանպուլա միւսահազա խոճաղտունուզ ։ Վադտա մէրգում հէնուզ կէնճ պիր տէլիգանլը վէ ադրի պիր չօճուգ օլմադըդյա , հադդընտա պիր չօդ մէբահսի թէչրիճաթի իչ՛ին իհթիւաճ պուլունմադուդունը պէնտէ թատիպ իյիլէր իսէ՛տէ , հէնուզ խաստաղդտան գալգմըշ օլմադըդյա , սիզինի քէմսէյէ վարմըշ պիր քիմսէ մադտամընտա մուտամէլէ իսթէթլիկլիմիզ լազըմ կէլիր ։ – Պինաէն ալէյհ , Ղ-ղ օ՛ղ-ղ ձ՛ղղէ տայիբսիզինիզ մէրգումա թահսիլ օլունմադընը իսթէթլիք իսէրիմ ... թա ատա-

պահանն օրաեա կիւնեչին իւք զիւալարը թէեամիր խաէր, վէ բէնչիրելերանէն պագըլըզը անաե, նէզարէթի օղ գաատար կիւզել վէ ճալիսգ սիր քի, ճան վիրմէք բատատէմնատէ պուլունան պիր խասթա պիլէ, պու նէզարէթ սաեէսինաե քեսգի իֆադամ վէ արհհէթ խաէպիլիր։

Ժէրմէն. – Բէք լիւ. էօյլեսէն ոճնրա հօգարը չըդըգ, մէզքիւր տայիրէնի, արզուհաղ վէ նիհէթինիզ վէճհ իւզրե թէրթիպ խաէրիմ։

Արման. – Թէշէքքիւր խաէրիմ, սէվիկլիլիս գըզըմ, սիզ պիր մէլէքսինիզ։

Կէնճ գաարն մահզունէն թէպէամիմ խոսգ, ճէվապ վիրմէմի։

Անարէ որ Սան-Լէմճնուն իգամէթինէ թահսիս օլուհնան տայիրէ, սէ յիհնէնէնին իւամ դամճնատա օլուզ, պիր իչ օսատան, պիր համադ օսաարճնատան, պիր սաթճնատան վէ պիր թուալէթ օսաարճնատան իսդարէթ խոր, վէ պունուն պիր նէրտիվէնի, այթ գամթատան հօգարըեա գատար խըզմէթքեարլարա թահսիս օլունմուշ խոր։ Իշդու տայիրէնէ, Ղ-յդ ըմ-ռ ձէՀՀէր խամ վէրիվէմի, սաթճնուն հուսուրթա շէքլինաե օլուզ, թահանէնատա տահի, Ադամ վէ Եւանըն, վադը օլան խէթալարընը միւթէադիզ, պիւհիւք գանատը վէ սաղ էլինաե բարլագ պիր գըզըգ թուխմուշ օլան պիր մէլէք մայիֆէթինէ ճէննէթատէն թատա խոէպիվէէրինին թահվիրի հարըզմըշ օլսուզու իչին խոր։

Սէյիհնէնին հէր թատաֆը կիսի, մէզքիւր տայիրէնին թէճէմմիւլահթը տահի միւքէմմէլ վէ մունթազամ խոր։

Ժէրմէն, զէվճինէ վադը օլան վատը մունճիպինճէ, Արմանըն օտա խըզմէթքարըլըա պիրլիքտէ, Անարէ որ Սան-Լէմճնուն իգամէթինէ թահսիս խոիլէճէք տայիրէնէ չըդոը, վէ էվվէլա զահիրի պիր հօրմունուզդա, ոճնրա տիդդահթը թահմին իլէ վէ մուահահարէն նէվհինա աչգ ու մուհահպէթլէ, տայիրէնին թէրթիպահթընա նէ-

զարէթ իթահ, վէ օրաճա հէը չէդ արըսընա գօնուլտուգտա, պաղչէվէ էնահ, վէ պագը կիւզել չիչէքլէր թօբահատրագ, կէթիրիպ, քէնահ էլինէ, սաթճնուն վէ համթագ օտասընըն գօնուօլարը իւզերինէ վաղ էլէհ։

Մէզպուրէ, էօյլեսէն ոճնրահա գատար պու իշլէը իւլէ մէչղուլ օլուզ, սահթ տէօրթ բատատէլէրինահ, ըսթահսիօնա միւթէվէճճիհէն հարըքէթ իթմէք իւզրէ պուլունան արահագա իլէ քիւչիւք օմինիպուսսան սէսինէն իչինէ տիքտէ, տիթրէհէ, վէ քէնահ քէնահինէ,

— Պիր սահթա գատար կէլէճէք տիր, տէհտ։

Մ. որ Կրանլիէօ հօգարը չըդըգ, տայիրէնին թէրթիպահթընահն տօլահը զէվճէսինէ պէհեանը մէճհունինէթ խոէրէք,

— Շիմտի պէն կիտիհօրում... սահթ պէշէ տօղրու, Անարէ վէ պէն պուրատա պուլունուրուզ, տէհտ։

Ժէրմէն, պիր բէնչիրէնին էօնիւնէ կիտիգ, զէվճինին արահահա օթուրուզունու, վէ սիւրահթլէ հարըքէթ իթտիկինի կէօրտիւ, վէ քէնահ տայիրէսինէ ահաէթ խոիգ, պիր խակէմլէ իւզերինահ օթուրատու, վէ հիւգիւնիւ էլլէրի տէրունինահ կիզլէհէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր ադլահագա պաշլատը։

29

Պիրահն պիրի, կէօզ հաչլարը վէ հընդըրմալար իլէ վուդու պուհան շու քէտէրին սէպէպի նէ՞ խոր։

Օլ կէնճ գատընըն մէզքիւր քէտէրի՝ տէհզէթինահն

նաչի օլուպ , քէնտիսի , դալպինին ահվալինի տէրք իթմէկէ պաշլատըղը ճիհէթլէ , տիթրէմէքտէ խոր ։

Մէզպուրէ , Բարիստէն մուճարագաթ խոհլիտէն պէրու , Ընտրէ որ Սան-Րէմոնուն միւնահազատը վէ խաթըրէսի , պիր տաղըզա պիլէ ֆիլորինտէն չըդմանըզդ , մէրդումա միթէալլիպ է՛ն քիւչիւք թէֆէրրուատի պիլէ , տայիմա վէ ատատարա ֆիլորինի իչդալ իթմէքտէ , վէ պիհուզուր դըլմադըսա խոր ։

Եէօյլէ քի , թէսաթթօսան չըդըլմըզդը սըրռուտա , դէվճինէ վուդու պուլան հազարէթի սըրռուրնուտա , Ընտրէնին , ատատա կիւրիւներէք , վուդու պուլան տուէլլօ տավէթի , վէ իչդու տուէլլօնուն ներթիճէյի մուէլլիմէթինի խուպէր ատըղընտա , հիսա կյլէտիկի տէհչէթլի հէրէճան , վէ մէճբուհտան խուպէր ալմադ իւզրէ կիզլէնէրէք վուդուտա կէլլէն իւք խէթտասը , վէ մէճբուհուն պուլունտուդու խանէկէ կիթմէք կիսպէ ադըլըղճա թէշէպպիւս , վէ տիկէր պիր դատրնա խիթապէն սէօյլէտիկինի զանն կյլէտիկի սէօզլէրտէն հիսա կյլէտիկի գըսդանճլըդ տույդուտա , վէ Սան-Րէմոնուն իդդար ու իթիրաֆը աչըգանէսի , վէ մէրդումուն՝ տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինէ , քէնտի տօստագլարընը վաղ կյլէմէսի վադըլարընը տէրհաթըր իթմէքլէ , պու վադըլարը էնվայլի մանէալէր վիրմէքտէ , վէ ճիւմլէսինի պիւթիւթտիւքճէ պիւթիւթմէքտէ խոր ։

Մէզպուրէնին , պու հալլէրին մուգաւտէմէսինտէ խէճալաթ զանն իթտիկի չէյլէր , չիմտի հազըդէթ սուրէթի քէսպ իթմէքտէ օլուպ , Ընտրէ որ Սան-Րէմոնուն՝ քէնտիսի իչին գարընտաշ օլամաճաճաղընը , վէ մէրդուման տօլաներ հիսա խոհկէլտիկի չէտիտ վէ զարիպ հիսսի թէվէճճիւհբէտրանէ , պիր գըզդարընտաշըն՝ քէնտի գարընտաշը հադդընտա տույդուդու հիսաբ պէնզէմէտիկինի անլամագտա խոր ։ Պինապէրին ժէրմէն , տէհչէթ ու իզթիրապընտան նաչի տիթրէճէրէք ,

— Պու վէճճլէ , պէն անը , սէվմէճէ հադդըմ օլմատըդը հալտէ սէվմէքտէճիմ , վէ պիր տիկէրինին մալի օլան դալպինի ծնա թախտա իթմիշիմ տիր ... Ա՛հ , պէն գապահաթլըճըմ ... հարէքէթի վադըտամ՝ ալչադըդ տըր ... Բուհուտա հիյլէ վէ տօտագլարըմտա եալանճըլըդ մէվճուտտուր , տիմէքտէ խոր ։

Ժէրմէն , հէր կիւն պու սէօզլէրի թէքրար իթմէքտէ , հէր կիւն , քէնտիսինի սիւքիւթէ մահքիւմ դըլան ալչադճա զաաֆէթինտէն տօլաներ քէնտի քէնտիսինի ածը ածը իթթապ կյլէմէքտէ , վէ հէր կիւն , չու սէօզլէրի թէքրարլամադտա խոր ։

— Պէնի սէվտիկինի , վէ քէնտիսինի տէ պէնիմ սէվտիկիմի պիլտիկի հալտէ , պուրատա կէլմէսինէ միւտաատէ իթմէք , վէ քէնտիսինի էվլատ թէսլիհէ խոհն պէվճիմէ էլի տէրճինէ էլինի , պէնիմ գարշըմտա վաղ իթտիկինի կէօրմէք , ա՛հ , պու տօն տէրէճէ ալչադըդ վէ խիճանէթի տիր ... պէն պու ալչադըդը իրթիքապ իթմէկէճէճիմ , Ամանտա տիւճէճէիմ քի , « – 0 տէյլիգանըը սիղի ալտամըճօր ... Ընտրէ որ Սան-Րէմոնուն տուէլլօ իթմէսի , սիղի միւտաֆտա իթմէք իչին օլմաճըդ , իյլա պանա եազըլաշմադ իչին տիր ... Քէնտիսինուհէն , համթա քէնտիմուհէն գօրգուճօրում ... պէնի գուրթարընըդ ... տանը թէպիտ իտինիդ ... »

Լաբին ժէրմէն , պու մադտէոնինի իճրատ իթմէք խաթէմէքլէ պէրաբէր , ճէսարէթի իթմէտիկինտէն , մադտէոնինի մէվզըլի իճրատէ վաղ իտէմէմէքտէ խոր ։

Իչթէ , պու շայեանը թէէսսուֆ ահվալ ատատընտա , կիւնէչը կէչմէքտէ , համիթալար եէտիկէրինի թէէպիպ իյլէմէքտէ , վէ ժէրմէն սիւքիւթի իսթիհսալ իյլէմէքտէ խոր ։

Պու սուրէթլէ , վադրթ կէչիպ , Ընտրէ ուր Սան-Րէմոնուն պիր սաաթա դատար մուվաբըլէթի իթմէսինէ , հիչ պիր իդթիատը պէչէրի մանէի օլամադ օլատու ։

Պինաէն ալէյհ, պու սէպէպլէ, ժէրմէն որ Բանտալ, եախօտ վիգօնթէս որ Կրանվիէօ տպլամագտա խոխ։

* * *

Օգուեանվարքմըզտան էքսէրխինին, վէ պէլքի տէ ճիւմլէսինին, վիգօնթ Ադման հադդընտա ադըլըզճա վէ միւնասիպէթսիզ պիր թէշէպպիւս աստա խթմիշ օլտուդլարը պիր իզտիհամ մատտէսինտէն մուխթասարէն պահա խթմէքլիկին վազիթը կէլտի զանն խտէրիզ։

Իմտի, պիր միւտտէթ իչին հիքեաեէմէդին եիկիրմի լքի սէնէ կէրխինէ նադդը քէլամ խթմէքլիկիմիզ լազըմ կէլիր։

Հիքեաեէմիզին մուդաստէմէսինտէ, ժէրմէն թէմամեէ խոխլէն զայիֆ դըզ չօճուդունու տիւնեաեա կէթխրտիքտէն սօնրա, թէալիմի բուհ խթմէք իւզրէ պուլունան Գլօթիլա որ Մօգօմպուն, եախօտ գօնթէս որ Բանտալըն շայեանը թէէսսիւֆ վէ գարանլըզ օտասընա թէքքար կիրկէլիմ։

Ադման որ Կրանվիէօ, քէտերի աղիմէ միւսթաղրազ օլտուդու հալտէ, զիեատէխլէ սէվմիշ օլտուդու օ ալիշարէ գատընճըղազըն ճան վիրմէք սըրտասընտա, եանընտա եամընըղճա հազըր պուլունուեօրտու։

Նակէհան Գլօթիլտին, սէօնմէք իւզրէ օլան կէօզէրի բաշլաեարազ, մէզպուրէ, եաթմըշ օլտուդու եաթազընտա տօզրուլտու, վէ քէլամա ազազլէ։

— Չօճուդումու պանա վէրին, տէտի։

Վիգօնթ, չօճուդու վիրտիկինտէն, գօնթէս, անը եիւրէկի իւզէրինտէ սըդարազ, զայիֆ պիր սէտա խլէ։

— Ա՛ղման, քէնտիսինի մէտուտ գըլաճազգընըզ, տէժիլ մի... Պու խոտուտու վատ խթտինիզ, տէտի։

Մ. որ Կրանվիէօ, էլինի չօճուդուն իւզէրինէ ուզաթտազ, սատէճէ չէօյլէ ճէվապ վիրտի։

— Էկէր պու սատտէթի հալ՝ պէնիմ էլիտնէ խոխ, հէմին խաէրիմ քի, պու չօճուգ մէտուտ օլաճագ որը... Էկէր պու չօճուգ իչին, տիւնեանըն զէֆք ու ճիւնպիւշլէրինի թէրք խթմէք իգթիզտա խտէր խոխ, հէմին խաէրիմ քի, անլէրի թէրք խտէճէհիմ... Էկէր պիր ճեվր ու միհնէթի պու չօճուգտան թէալիտ իթմէք իչին, տիւչարը ճեվր ու միհնէթի օլմազ, վէ քէնտիսինէ հիչ պիր ֆէտաքեարլըզ իթտիխմէմէք իւզրէ, քէնտիմի ֆէտտա խթմէք իգթիզտա խտէր խոխ, հէմին խաէրիմ քի, տիւչարը միհնէթ վէ ճեվր օլաճաղըմ, վէ քէնտիմի ֆէտտա խտէճէհիմ։

Պու ատտա, զաթէն էօլիւմ բէնէքսինէ նէվիսնա տիւչմիւշ օլան գօնթէսին տօտտագլարընտա միւսահէմ պիր թէալեաեիմ հուտուլէ կէլէրէք, խըրըլտամագ ատտասընտա,

— Թէչէք քիւր խտէրիմ Ադման... Ալլահ տիզի խչթտի, վէ պէն տէ պու տէօզլէրինիզէ ինանըրըմ... Եիտինի գալսիմ բահաթ որը... Ալլահա ըտմադըտագ... խչթէ էօլիւեօրում... չօճուդումու ալըն, տէտի։

Ադման, չօճուդու վալիտէսինին գուճաղընտան ալմասընտա, պէտագահթ գատընճըղազ, եիւքիս տիւքքիւնէթի խչինտէ, վէ կէօզէրի հատտէն դիեատէ աչըլմըշ օլտուդ, վէ զիքր իթտիխմիզ թէալեատիմ տօտտագլարընտա մուհաֆազա խտէրէք, սըրթի իւսթի տիւչտու։

Օլ էանտատէ մէրդումէ թէրքի հաեահթ իթմիշ օլտուդ, օ ազշամըն Մ. որ Կրանվիէօ, չօճուդու քէնտի խանէսինէ կէօթխբտու, վէ մատտամ Անկօնտուն թահտիտա իլլէտիկի տիւտտանա վիրտա իթտի։

Ժէրմէնին չօճուդլուդ վէ իլք կէնճլիկի սէնէլլէրինտէն պահա իթմէքտէն սարթը նադդար խլէրիզ։

Մէզպուրէ, Մ. որ Կրանվիէօնուն մուհաֆազէքէրինտէն թահմիճընտա, ճիտմի վէ բուհտու խլէ տիւեիւտտու։ Ֆիլվագը, հիչ պիր դըզ, ժէրմէն գատտար, քէնտի բէտէրինտէն, աղիմ վէ ճիտտի մուհաֆազէթ վէ թէվէճճուհ կէօր-

ՅԷՄԻՀ տիր , – Եէօյլէ քի Ալման տը Կանկիէօ , հէման պիւ-թիւն ալէմուէն այրըլարագ , օլ սեվկիւլիւ չօճուղուն մու-հապպէթինէ տալտը ։

Անճագ շուրաները տախի պէհան խոէլիմ քի , Ժէրմէն , հադգընաա կէօմէէրիլէն իհթիմամ վէ տիգդաթա հիւնի մուխապագամ խոէրէք , նիհաեէթ օն հաշընա վիտուլինուէ , ադլ ու ֆէթանէթի՝ պինինին մաֆէվգինուէ պու-լունմադաա , գալպինին սաֆ օլան խալխէթի թագտիր , վէ ախլէագ ու թապիհաթը ուտուէն քէօհնա խոխլէք-ուէ խոխ ։

Վազթինուէն էվվէլ հասըլ օլան կիւզէլիկինին ուէ , վալիուէսինին կիւզէլիկինէ միւսաւի օլաճաղը անլաշըլմագ-սաա խոխ ։

Միւսուլը զէմհան իլէ , պու չօճուգ , կէնճ պիր գըզ հալի քէսագ խոէրէք , թամիմ ու թէրպիէսինին իգմալի իչին պի-լինճի յէրթէպէսէ հօճալար ճէլալ խոխլոխ , վէ քէնոխոխ , պունլարըն վիլոխէլէրի սէրալէրուէն յէմհուլին գայրի սու-բէթաէ խոթիֆաուէ խալէոխ ։

Հասըլը , Ժէրմէն , օն տիթը հաշընա պասթը գաուէմ խոթիկինուէ , հիւանի ճէհհալալէ թամը ու հարէքէթլէրինուէ-քի նէզագէթ , տիրաուէթ ու ֆէթանէթ վէ ախլէագը համի-ուէ ճիհէթխալէ , պիէհնալ պիր մախլուգ հալ ու սըֆաթը քէսագ խոթիկի կիպի , պիւհիւք քէուէրի մարքի տը Մօգօմ պունտա , թօրնու վէ անըն եէկիուանէ վարիոխ օլտուղուն-սան , կիւնիւն պէրինուէ զաուէթ սահիպէի սէրվէթ օլա-ճաղը իհթիմալուէն պուլունմադաա խոխ ։

Անճագ , պու իհթիմալ , ֆիքիլէն հուսուլէ կէլէմէոխ , չիւնքի ՅԷրգում մարքի , աֆվ խոմէք թագիհաթընա մա-լիք օլմաուէդ , օգուհանլարըմընդաճ տախի մալիում օլտուղու խուզրէ , Ժէրմէնին վալիոէսի , էօլմէք բտտուէսինուէ օլա-բագ , մահգա խոթխտաի աֆվ ու ՅԷրհամէթ զըմնընտա քէ-ուէրի օլան օլ մարքիուէ միւբաճաաթընտա , մարքի , խըզ-

ՅԷթքէտարլարընտան պիրի վատթագըլա , « Պէնիմ գըզըմ էօգ տուր » տէյի ճէվապ կէօնտէրմիշ խոխ ։

Պու հիտուէթ ու ատավէթ , քէնոխ թօրնու հադգընտա տախի պագի գալըպ , չէօյլէ քի Պլօթիլտին թէրքի հաեաթ խյլէՅՅոխնուէն չէնտ կիւն սօնրա , Ալման տը Կրան-լիէօ , ճարքի տը Մօգօմպա միւբաճաաթ խթոխքուէ , տա-հա խթտաուէսինի իգմալ խթՅՅէմիշ իչէն ,

— Գօնթ տը Բանտալըն չօճուգու , պէնիմ իչին պիր է՜ճ-նէպի տիր . . . Անըն վիճուտունու տախի պիլմէք խոթէՅՅէմ . . . խտնի , օլ պագագէ պանտա պահա խթՅՅէնինիգ , տէտի ։

Պունտան պաշգա , ճարքի տը Մօգօմպ , քէնոխխյլէ կէչմիշ պէհնէրէն խաթըրէլէրի պրտաբնտա պիր ատտոխ ճու-նտանաթ հասըլ խթՅՅէք ֆիքրինյլէ , պլթմըշ սէքիգ հաշընտա օլմաբնտա բտաղՅՅէն , իչի պիր ֆամիլիատտան , ֆագաթ ֆագիր , կիւզէլ , պիւս ու տիւզէն ՅԷրագըրը , զաուէթ հա-բիս վէ աճ կէօգիւս պիր գըզ իլէ թէքրար էվլէնտի ։

Պու գըզըն , պու գաուար իհթիուար պիր քիտնէ իլէ էվ-լէնՅՅէի , հալընըգ եիւքսէք պիր վազիուէթ , վէ պիւհիւք պիր սէրվէթ էլտէ խթՅՅէք տագաէտոխլէ օլուպ , պինապէ-րինն Մ. տը Մօգօմպուն վարիոտաթը ճէոխՅՅինտէն հիչ պիր բարչտաբնըն պիլէ , քէնոխ էլինտէն չըգըպ , Ժէրմէնէ կէչ-ՅՅէմէի իչին քէտաֆիէյի վէտայիթի ՅՅէվգըի իճրտաուէ վազ իլէոխ , Լղճիւմլէ ագտը իլտոխճընտան օն այ սօնրա տիւնէտտա պիր երքէք չօճուգ կէթխրտոխ ։

Ալէոտաուիյուէ իհթիուարլարտա կէօրիւլէն էվլտա մու-հապպէթի օլ գաուար չէոխտա օլուր , վէ քէնոխլերինի օլ տերէճէ ՅՅէոխերըէթէ իլգտա իլոխր քի , պու կիպի սըրտալար-տա , անլերճէ հիչ պիր թէրէոտիւտէ , հիչ պիր շիւպհէուէ մահէլլ գալմադ ։

Չօճուղուն տիւնէտտա կէլՅՅէոխինի միւթէագըպ , կէնճ գաուըն , պուհտան պէօյլէ հալընըգ քէնոխ իտիհի վէ իւն-վանըյլա ալէտաէթի ֆարիգտասընը հայիգ օլան վարիոխ միւտ-

թագավէլինին տիւշհնիւլմէսի լազըմ կէլտիկի խուտուտունտա մարքիսի իսքեամի իմմէքլէ մէշղուլ օլուպ, Մ. ըր Մօգօմպօ խան, էվվէլճէ պու խուտուտա իսքեամի օլմուշ իտուկինտէն, մուճխալինճէ հարէքէթի խոխոպ, էմլաքըն պիւտիւք գըսմը սաթըլարագ, նագտա թահվիլ խոլտի, վէ պագըլարը տա քիրատա վէրիլիպ, Ինճալիտ պուլվարընտագի օթել, մունթազամ պիր սէնէտէլէ կէնճ գատընըն էօհտէսինէ իհալէ օլունտու։

Հասըլը, մէրդումէնին եէտինէ իւչ տէօրթ միլիօն ֆրանգլըգ գատար սէրվէթի կէչմէսինտէն պիր սաաթ սոնրա, իհթիեար մարքի, թէրքի հաճաթի խոխոպ, պու սուրէթլէ ժէրմէնէ հիչ պիր միրաս չըգարմատը։

Մ. ըր Կրանդիէօ, պու հալ գարշընընտա, պագը հուդուգ միւշաւէրլէրինին րէյլէրինի սիւալ խոխոպ, անլէր իսմ, տաճանըն նէթիճէսինի չիւպհէլի կէօրմէքլէ պէրաբեր, իգամէի տաճա իմմէսինի թէքրիճի իմտիլէր։ Լաքին Արմման, պու խուտուտա պիր թագըմ թէվաթուրլար չըգաճագընը, վէ իհթիմալ քի լիւզումսուզ եէրէ տաճա վէ մահքէմէ զայիլէլէրի չէքիլէճէկինի միւլահազա խտերէք, մէզքուր նիհէթտէն ֆարիզ կէլտի, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Տաճա այնագտա նէ էհէմմիյէթի վար ըրը... ժէրմէն պէնիմ գըզըմ տէյնը մի տիր. հիյնի վէֆաթընտա պիւթիւն սէրվէթիմի ծնա թէքը խտճէկինտէն, օլտուգճա սահիպ սէրվէթի օլաճագ ըրը, տէտի։

Պինաէն ալէյհ, մարքի ըր Մօգօմպուն տուլ գէվճէսի, ուսթալըգլա էլտէ իմմիշ օլտուղու սէրվէթի ճէհիմէնին սուրէթի իսթիսմալինտագ քիմսէ թագարըգ կէօրմէմի։

Պու մալիւմաթը վիրտիքտէն սոնրա, Մ. ըր Կրանդիէօնիւն ահվալը տամամիլիէսինէ նագլը քէլամ խոչմամ։

ժէրմէն, ծն ալթը եաշընը կէչտի։ Մէզղուրէ պիւեիւալ կիւզէլլէնտիքճէ, վիդօնթճուն մուհապէթ վէ

թէվէճճիւհիւ տէ, էօթէտէն պէրու, մահզա պիր թէվէճճիւհ վէ մուհապէթի բէտէրանէտէն իգարէթի օլտուղու հալտէ, ծնաան սոնրա, մէրդում թագարընտան հիսա վէ տէրք օլունմատեարագ, ճինա վէ սրճաթընը թէպտիլ կալէմէկէ պաչլատը։

30

Վիդօնթի Աբման, վագթկալէ մարքի ըր Մօգօմպուն գըզը հագգընտա նէ՛ կիպի հիսսէտաթլէ մէէլուճ օլմուշ խոխոպ, պու քէրրէ, անըն ճանի Գլօթիլտին թագավէրի տիմէք օլան կէնճ գըզըն ճանընտա աչնէլէրլէ իգամէթի իմտիկինտէ, վալիտէսի հագգընտագի մուհապէթինի ծնա տախի հաար կալէմէքտէն քէնտինինի մէնն իտէմէճէճէկի տէրքեար իտի։

Շէօյլէ քի, քիւհնէ պիր խանէտէ հարիզ զուհուրկալէ, նագըլ օ խանէ թէքմիլէն թուխուշուր վէ ասլա սէօնմէզ իտի, պէօյլէ տէ օ իհթիեարըն գալպինտէ, ժէրմէն հագգընտա շէտիտ պիր աչգ ու մուհապէթ ահթէչի հաբալ օլտու։

Սինինին քէմալէթի, աչգ ու մուհապէթին չիտտէթինի թէսկին իտէր զանն օլունմատըն։ Մ. ըր Կրանդիէօնիւն մունթազամէն կէչիրտիկի էօմիւր, գալպինին կէնճլիկինի հատտէն պիլտատ թէմտիտ իմմիշ իտի։

Մէրդումուն գալպինտէ, բէտէրանէ մուհապէթ կէրինէ, աշըգլարտա մնախատա օլան մուհապէթ տուխուլ իտէլիտէն պէրու, պու իհթիեար, սայքի պիր տէլիգանլը

կիսի արդու, քէտէր, խէհալաթի, դըսգանճըդ վէ թէ-
րէտուիա հիսսիեաթընա մուտթէլա օլմուշ խոր։

Անճադ, էօյլէ պիր տադըդա վադը օլսու քի, ֆի-
գօնթ Արման, պու թարդ եաշամադըդա ուղուն մուտաէթ
թէհանիմիւլիւ պուլունմատըդընը տէրք խոէրէք, թահթը
հիմաեէսինէ ալմըշ օլսուդու գըզընն հիսսիեաթը հադդընա
քէսպի վուգուճ իթմէքլիկի դարարըլաշադըրսը։ Պինա-
պէրին, հէեճանընը զապթ ու թէկինէ չալըշարագ, հալ
պու քի սէոի տիթրէեէրէք,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիղին իլէ պիր ճիւղի մուտաէթ
ճիսատէն կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէոի։

Ժէրմէն. — (Թէպէասիւմ խոէրէք.) Զաթէն թապիեա-
թըմ զաեէթ ճիսատի օլսուդունատն, ճիսատի կէօրիւշմէք-
լիկէ մուվաֆֆագաթ խոէրիմ։ — Տօ՛սթում, մատաե նէ՛ոէ
տայիր տիր։

Արման. — Միսթագպէլինիղէ տայիր տիր։

Ժէրմէն. — Էկէր միսթագպէլիմ, սաեէնիզաե նայիլ
օլմուշ օլսուդում հալը մադիոէ պէնզէր իսէ, օ միսթագ-
պէլին սաաաէթլէ մէհիու օլաճադը տէրքեար տըր։

Արման. — Տիմէք տիր քի, չիմոիոէ գաասր մէսուս
օլսունուղ։

Ժէրմէն. — Մուտաէթի էօմրումոէ հիչ պիր վագըթ
պէոագախթ օլմաադմ... հադըդէթէն սիղ պիր խաղրխան
վէ լաթիֆ զամանընըզ... Սիղ պէնի սէվմոիկինիզ կիսի,
պէնաե սիղի ֆէվգէլաաե սէվէրիմ։

Գու սէօղէրի իրաս իթմոիկի սըրաաս, կէնճ գըզ,
գօլաըրընը Մ. տը Կրանվիէօնիւն պօղաղընա սաղուրդընատն,
մէրգումունն պէ յինդի, իշդու կիւնահօրդճա մուսամէլէտէն
տօլաաըը սօլսու, վէ քէնտոիսի տէ մէզպուրէնին իչի եաննա-
ղընը պուս խլէտի։

Արման. — (Հէեճանը չէտոիսի պիր ազ թէկինի օ-
ղուդատն սօնրա.) Ժէ՛րմէն, սիննինիզդի պիլիսնէօրմուսունուղ։

Ժէրմէն. — Էվվէթ, սիննիմ էիկիրմիսէն պիեատէ
տիր։ — Յադաթ, տօսթում, նիչին պանա պու խուսու-
սու սիաալ իսոիեօրսունուղ։

Վիգօնթ, ճէվապ վիրէճէք եէրսէ, քէլամընա չու
սուրէթմէ տէվամ խլէտի.

— Գալպինիզդէն, իֆֆաաէի հալ իսէճէք վագթը եադ-
լաշադըրդընը հէնուղ պէեան իթմէմէքլիկինիղ զարիպ տիր։

Ժէրմէն. — Գալպիմին, իֆֆաաէի հալ իսէճէկինի զանն
իսոիեօրսունուղ։

Արման. — Եալընըղ զանն իթմէք տէյիլ, էկէր չիմոի-
էէ գաասր իֆֆաաէի հալ իթմէմիշ տէ օլաա, պուննան սօն-
րա իսէճէկինէ էմինիմ։

Ժէրմէն. — (Հէմման չօճուգ կիսի պիր սահդուդիյէթ-
լէ կիւլէրէք.) Անճադ պու կիւնէ գաասր գալպիմին քեա-
միլէն սիւքիւթ իթմոիկինի թէէմին խլէրիմ։

Արման. — Սահի՛հ մի։

Ժէրմէն. — Եալան սէօյլէոիկիմի հիչ խլիթմիշմի՛սի-
նիղ։

Արման. — Խա՛յր, չու գաասր քի, սէօղիւմիւ խիճէ
խլզահ իսէմէոիմ։ — Տիմէք իսթէեօրսուսմ քի, սիղ, նեա-
նըն կիւզէլ գըզլարընատն պիրիսինիղ. պու գըզլար իսէ,
էօյլէ շէյլէր վար տըր քի, քէնտիլէրինատն պիլէ կիզլէր-
լէր։

Արման, պու սըրաաս, իզթիրապ ու էնտիշէսինի կիզ-
լէմէկէ չալըշմադաս իսոի։ Ժէրմէն իսէ, եէնոիսէն կիւլիւմ-
սէեէրէք, վէ չօճուգ կիսի պիր սէսա իլէ թէլէֆֆիւղ իս-
տէրէք,

— Գըզդարընատաշլարըմընը, եանի նեանընն տիկէր գըզ-
լարընըն նէ՛ եօլաա հարէքէթ իթմոիլէրինի պիլմէմ, ֆա-
դաթի քէք ալէա պիլիրիմ քի, նէ՛ սիղատէն, նէ՛ քէնտոիսինէն
հիչ պիր շէյ կիզլէմէեօրսուս, տէյի պէեան խլէտի։

Արման. — Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիմէք օլսուր քի, հիչ

քիմնէեի սէվմէտիկինիզի մուհապզադ սուրէթմե պիլիճօռսունուզ։

ԺԷրմէն. – Պէն էօյլե պիր չէյ տիմէճօռում։

Ադման. – Ա՛ճայի՛պ, տիմէք պիրինի սէվիճօռսունուզ։

ԺԷրմէն. – Էվվէթ, էզճան ու տիլ պիրինի սէվէրիմ։

Ադման, պիւթիւն վիճուտի սարսըլմազլա, պաճըլաճազ տըր զանն իթտի, վէ նէֆէսի քէսիլտի։ Մուսահապրէն, ալթիւստ պիր սէսա իլէ,

— Ռիմի սէվիճօռսունուզ, քի՛մի, տէյի սիւալ իթտի։

ԺԷրմէն. – (Թէքրար Մ. որ Կրանլիէօնիւն պօղազընա սարըլարազ.) Տօ՛ղրում, սիզմէն զայրի քիմի սէվմէպիրիմ։ – Մուհապպէթիմ հադդընաա չիւպհէ՛ մի խահիճօռսունուզ։ – Ա՛հ, էկէր էօյլէ իսէ, պու պաղաճ սիզէ աֆիվ իտէմէմ։

Ադման. – (Հէհէճանը ապիմէ.) Եիւպհէ՛ մի իթ մէք... ա՛հ, խա՛յր, Ալլահ իթմէհէ... էվվէթ, սիզ պէնի սէվէրսինիզ... պունու պիլիրիմ... զանն իտէրիմ... ֆագաթ... պիր գըզընը՛ քէնտի բէտէրինի սէվմէկի մադամաա սէվէբիլիզ... էօյլե տէյի՛լ մի, հալընըզ պէօյլե սէվէբիլինիզ...

ԺԷրմէն, թէաճճիւպանէ կէօզլէրինի վիճօնթուն իւզէրինէ աթֆ իտիպ,

— Սահիհէն, ռօսթում, սիւալլէրինիզին մանէհասընը անլաեամսաճօռում... Սիզի նասըլ սէվմէկիմի՛ մի սիւալ իտճօռսունուզ... Հէր քէսէն զիճաաէ սէվէրիմ, չինքի սիզմէն զայրի քիմսէհէ մուհապպէթիմ ճօզ տուր... Իշթէ, պու խաւսուստա հալընըզ պունու պիլիրիմ, վէ պու դաատըր սէօյլէհէյպիլիրիմ, տէմէ,

Մ. որ Կրանլիէօնիւն դալպի, ֆէվդէլաաէ մէսէրլէթ վէ իւմիտլէ ռօլտու, վէ եավաշ սէսա իլէ,

— Պունունլա պէրապէր, պէնիմ սիննիմ... տէմէ։

ԺԷրմէն. – (Մէրդումունն իֆաաէսինի քէսէրէք.) Սինընինիզաէն նէ՛ պէյիս վար որ։

Ադման. – Ճէմիյէէթէ տախիլ օլմագտաէըզ... ճէմիյէէթ իչինաէ իսէ, պիր թադըմ կէնճէլէր կէօրմէքտէհիզ... պունլարտան պիրինիսինին՝ նազարը տիգգաթընըզը ճէլպ իթմիչ օլմասը թաապիե տիր։

ԺԷրմէն. – Աալա, ասլա... սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պու տէվլէթանլըլարտան հիչ պիր վադըթ խօշլանմամաէօրում... Պունլարընն, քէնտիլէրէ պէնէհէնմիչ օլտուդլարընը վէ հիչ պիր իչէ եարամմաըզլարընը կէօրմէսէօրում։ – Պունտան դաթինագաթ, ճիւմլէսի տէ պիրի պիրինէ պէնզեդըլէր, վէ չիմտիճէ տէկին, իչլէրինտէն հիչ պիրինի ֆարգըլը պուլմամըշլըմ տըր... պէզգի եալընըզ ամճագաատէնիզ ժօրժ տը Թրէժան, տիկէըլէրինէ միւրաճճահ օլուպ, անտէն օլտուդճա խօշլանմադտաէըմ, վէ հէմ սանտաթքեար, հէմ սադդլ, վէ հէմտէ իյի պիր սատէմ օլտուղունտան, մէրդում իլէ իլգինէթ իտիյէտի, ճայիպի մահդուդիհէթի տիր։ Պու ճիւմլէ իլէ, ժօրժ Թրէժան պու բատան կիտէր կիթմէզ, քէնտիսինին ունութտուդում, վէ պունտան պէօյլէ անը թէքրար կէօրմէհէճէկիմի խաապէր ալտում, ասլա ֆիքիր իթմէհէճէկիմ տէրքէար տըր։ Սիզի աչըդտան աչըղա սէօյլէհիմ, պէնն ապարմըշ սաչլըլարը սէվէրիմ։

Պիր միւտտէթ սիւքութ վադը օլուպ, պատէհու վիճօնթ։

— Տիմէք տիր քի, ժէրմէն, էկէր սիզ... տէմէ, ֆագաթ Թէրէտտիւտ իմտիհիճնատէն, քէլամընը իլէրի կէօթիւրմէտի։

ԺԷրմէն. – Սէօյլէհին, սէօյլէհին։

Ադման. – Իֆտատէի հալ իմտէ խոմ էէօրտում, լաքին ճէհաթէթի խատիհէօրում։

ԺԷրմէն. – Ըյճա խատիրիմ, ճէհաթէթի խոին։ Էկէր պունա...

Ադման. – Հաեաթընըզը, խիիմամ պուլմադ իւզէրէ օլան պէնիմ հաեաթընա թադըմ իթմէհիզի, հանի գըզընը

օրմնագտան տուր օլուպ, ղէվճէմ օլմանըզը թէքլիֆ իտէր ինէմ...

Ժէրմէն, իղհարը թէաճճիւպ էյլէտի իսէ տէ, եա-նագլարը ասլա գըզարմասըը, վէ հէյեճան ու իղթիրապ իչինտէ օրմանարապ,

— Պէ՞ն մի սիղին ղէվճէնիզ օլաճաղըմ, տէյի սօր-տու։

Ալման. – Գու պապատ նէ՞ ճէվապ վիրէճէքսէնիզ, ա-նը սէօյլէնին։

Գու սօն սիւպ, հէման անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ թէ-լէֆֆիւզ օլունուպ, Ժէրմէն իսէ, պիլա թէրէտտիւտ, էլ-նի, իղթիրարըն էլի տէրունինէ վազ իտէրէք,

— Տօ՛ղրու՛, թէքլիֆինիզի մա էլ մէմնունիյէտ վէ թէչէքքիւր դապուլ իտէրիմ, վէ իամինիզի թաշըմագըզը, քէնտիմ իչին մուճիպի սաատէթ վէ զուրուրինէթ սատ իս-լէտիկիմ կիպի, օ իամի տէ լաեըզը վէճհ իւզրէ թաշըմա-ճաղըմը զանն իչէրիմ, տէտի։

Գու միւքեալէմէտէն պիր այ սօնրա, Ալման տը կը-բանլիէօ իլէ մատմուազել Ժէրմէն տը Բանտալըն ըեամի իզ-տիւաճը, մութանէթան սուրէթտէ Մատլէն քիլիսէսինտէ իճրա իտիլտի, վէ Ամերէ տը Սան-Բէճ տախի, պուն-տան ագաէմ հիքեաեէմիզ սըրատընտա պէհան իչէտիկի-միզ իւզրէ, քէնտի աէվտիկի գըզըն՝ զէվճինին գօլթուզուն-տա օլարագ քիլիսէտէն չըգտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, սայբի գալակեահընտան պիր խանչէր իլէ վուրտուտու։

Ալման տը Կրանլիէօ վէ զէվճէսի, չիմոխի մօտա իւզ-րէ, էվլէնմէսինին միւթէագբակ, քէնտի չիֆթլիքլէրինէ, եահօտ չիֆթլիքլէրի պուլունմատըղընտա, պիր օթէլէ կիթ-մէք գայիտէսինէ սաղք օլմանարապ, քիլիսէտէն չըգըլ-տըգտա, տօղրու հէր վագըթքի իդտամէթկեահլարընտա ա-դիմէթլէ, օրատա, Ալման թատարգընտան, է՛ն ագիզ ա-հըպտասընտա պիր գուչլուգ թատմը խբրամ վէրիլտի, վէ

պիր խայլի միւտաէթ իմթիտատ իտէն պու էյլէնճէ զէմա-նընտա, Ժէրմէն, միւտաֆիրլէր հագդընտա ֆէվգէլատէ իղթիֆամ իպտիդալ իչէմէգբէ, ումումուն հայրէթինի մու-ճիպ օլտու։

Նիհաեէթ, տավէթլիլէր, Ալման իլէ թօգալաչարագ վէ պիր սուրէթի մահսուսէտէ թէպէսիւմ իտէրէք, օրա-տան մուճթահագաթի իմտիլէր։

Ժէրմէն, քէնտի տայիրէսինէ չըգըպ, կէլինլիք էվա-պը եէրինէ հէր վագըթքի էվապընը կիտինտի, վէ գալպի հէյեճան իչինտէ պուլունան Ալման իլէ պուլուչմագ իւզրէ սաղօնա ավատէթ իչէտի, վէ բիեանօնուն էօնիւնտէ օթու-րուպ, մէրգումուն խօչլանտըղը պագը կիտղէլ միւզիգա բար-չալարընը չալտրդընտա, Ալման, հէմ անըն միւզիգատագի մէհարէթինտէն վէ հէմ սիմաըրնըն վէ վիճուտինին կիս-դէլիկինտէն հայրան օլմագլա պէրապէր, պիր սրա, բիեա-նօնուն գարշըսընտագի այնա իչինտէ, քէնտինին աղարմըշ սաչլարընը վէ եիւգինիս կէօրտիկինտէ, վագտա մէչ-եուս օլտու խէտտէ, սօնրատան, «նէ՞ զարարը վար» տի-եէրէք, քէպգի ճէսարէթի իմտի, Լաբին պու զարիպ զէվճ ու զէվճինին էօմրիս, սօնունա գատար քէտէր վէ էվլատ մագամընտա պուլունմագլըզ տայիրէսինի թէճաւուզ իմ-ժէտի, չինէքի Ալման տը Կրանլիէօ, սայբի եիկիրմի եա-չընտա պիր տէլիգանլը կիպի քէմալը չիտտէթլէ Ժէրմէնի տէվմէքլէ պէրապէր, մանդա վարիտինէ, «էկէր իճապ իտէր իսէ, քէնտիմ միւզթարըպ օլաճաղըմ, անը եանի գը-ղընըզը գաման ինճինմէնէճէկիմ, վէ էվլատ միսիլու, գաեըրտաճաղըմ» տէմիշ օլտուղունու խաթըրլատարագ, տայիրէյլի մէգքիւրէնի թէճաւուզ իմմէմիշ իտի, պիրա, չուրատը տախի պէհան օլունմագ կէրէք տիր քի, Ժէրմէ-նին, Ալման իլէ էվլէնմէկէ մուտաֆիգագաթը, եաղընըզ, իղթիրարըն պիր արզուտունա իմթիտատ իչին օլուպ, էվվ-լէք նէ՞ իտուկինի հէնուզ պիլմէտիկինտէն, իղթիրարը մէր-

գումուն՝ զկրը իմոիկիմիզ եօլտա իճմինապը տա, թաղևեաթը մասլահաթոան պուլունմադտա խոր։

Հէր նէ հալ իսէ, հիքեաեէմիզին կէշմիշ վազըալըընա տայիր պու գաատրճըգ մաևուամաթլա իրմիճա իսէրէք, նագիևէթիմիզին սըրտաընա կէլէլիմ։

31

Գաընատն էվվել, հիքեաեէմիզին թէլինի պըրագտըղըմըզտա, Մ. ոը Կրանլիէօ, Անտրէ ոը Սան-Րէմճեու գարշըլամագ իչրի է՛ն էագըն ըսթ ասիօնա ադիմէթինաե, զէվճէոի, եաշարմըշ օլան եիւդինիւ իչի էլլէրի տէրտունինտե կիզլէեէրէք, աղլամագ տտա իսի, լաքին ավոէթ զէմաները էագըլաշտրգճա, ժէրմէնին կէօզ եաշլարը գուրումագտա, վէ ադըննա տիվանէլիք կէլմիշճէսինէ, տաւկըն տաւկըն նագասըը տիդդամ էրը պիր նօգթաեա հատր խլէմէքտե խոր։

Ֆիլմագը օ կէնճ գաատրն, թաֆիխլէն պէեատն իմոիկիմիզ շայեանը թէէատռճ վագըտա կիճէսինտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղու տէլիգանլէրինըն գարշըտրնտա պուլունաճագրընը միւտահագա իմոիկրճէ, տիվանէ օլաճագրընը հիտա խլէմէքտե, վէ Անտրէնին, քէնտիսինէ պիր քէլամ իսիմամ իմոէկէ նամըղ ճէսարէթի օլաճագրընը, վէ քէնտիսինինե տէ նամըղ ճէվապ վիրմէճէկինի տուշունմէքտե խոր։

Իշագու միւտահագամ իլէ ժէրմէն ալիխամիւք իչինտե օլտուղու կիպի, այինէնէ պագմաընտա, նիւդինինէն ասկունտուղունու վէ կէօղէրինին գըզարթըըրդընը կէօրտիւկինտե, վիրուտինէ պէքէնիլէն տէլիգանլէրինըն, քէնտիսինէ ոի պէվճիլէ պիրլիքտե կէլմէսինտե պիր շէյ պէլի օլմասընը իչին, սաչլարընը տուպէթմէ, վէ եիւդինիւ եըդատըդտան ասնտա, պէեագ բուատրա տիւրտու։

Մէզպուրէ, պու իչլէրի կէօրմիշ օլտուղու հալտէ, սամի պէշ չալտը, վէ այնի վագըթտա պէշ իկիրլէրին վէ արապա թէէքէրլէքլէրինին սէտտատը իչթիհլտիկինտէն, ժէրմէն, բէնչիրէլէրտէն պիրինե եադըլաշտը, վէ կիպիճէ տիչաըրնա պագմագտա, Մ. ոը Սան-Րէմճեուն, արապատա, Մ. ոը Կրանլիէօնիւն եանընտա օթուրմուշ օլտուղունու, վէ պու արապանըն, սէյիհլէնինին գաբուսունտան իչէրի կիրտիկինի կէօրտու։

Պիր գաչ սանիյէ գատտր կէնճ գատրընըն գալտի, լուդէթին ատըլ մանէտտրնճա չարըմագ օլտու։ Անճագ, քէնտի քէնտիսինի թօղլաեարագ, ֆիքրինտէն,

— Աչտղըեա էնտէք լտղըմ ոըր... ահատա աչտղըեա էնտէք իչին, իդթիատրըմ... ճէսարէթիմ օլաճագ մը ոըր, Լօյլէ զանն իսիեօրում քի, էօլէճէեիմ, տէտի։

Պու սէօզլէրտէն ատնրա, մէդուտ, տիթրէեէրէք, պուլունտուղու օտաեը թէէք իթտի, վէ լաքին նէրտիվէնին տէմիր բարմագլըղընա տաեանարագ գատէմէլէրտէն էնտիքճէ, քէտտի ճէսարէթի իթմէքտե օլտուղունու հիտա իսլէմէքտե խոր։

Պաղը մուսաթ արտտր վար ոըր քի, ուղագտան միւտհիշ կէօրինիւրլէր իսէ տէ, եադընտան պագըլտըղընտա, էվվէլքի տէհշէթ տէրճէտե միւշահէտե օլունմադտր։

Ժէրմէն վէ Սան-Րէմճ իչին տահի այնի հալ վագը օլտու, գիրա օ տէլիգանլէրինն, տէմիր եօլուլտա իթտիկի տէյահաթընըն ատն ատամընտա վէ ըսթ ասիօնտան տէյֆիէնէ գատտր միւմթէտա օլան թարիգտե հիտա խտէկէլտիկի իգթիրատ ու հէեէճան տա, մատամ ոը Կրանլիէօնինն հիտա իթմիշ օլտուղու իգթիրատ ու ֆնտիչէտէն էքսիք տէյիլ խոր։

Մէրդուֆլար, սալօնուն գաբուսունտա պիրիպիրինէ բասթ կէլտիքլէրինտէ, Արման, մէսէրլէթլի պիր թավր իլէ,

— Ադիզըմ ժէրմէն, իչթէ պէքլէմիկիմիզ սօսթ կէլտի... Գէնիմ կիպի ըէամի խօշամէտեի քէնարխինէ արզ ու պէեան իյլէեին, տէտի։

Ժէրմէն, կէօղլէրինի Անարէէ աթԹ իթատիկինտէ, անըն հէեէճան իչինտէ օլտուղունու անլատը իսէ տէ, պու հէեէճան՝ պիր իհթիեար քիմսէ Թատաֆքընտան կէօրտիւկիւ հիւանի գապուլիյէէթին Թատիի նէթիճէսի օլապիլէճէկինտէն, պու հալէ տաի ճանէնա վէրիլէմէզ իտի։ Գինապէրին կէնճ գատըն, սէմի ճիւղինճ տիմըրէէէրէք,

— Եիւպհէպիզ, միւսիւ մարքի, գէվճիմին պիր միւսաֆիրի օլմադըղընըզ հասէպիյլէ, պուրատա, հագդընըզտա լաեըգը միհմանընիւվազըզ իյիա իտիլէճէք տիր։ Գինապէրին, իչպու կրանլիէօ սէյհիեէահինտէ միւտաէթի իդամէթինիզի հէր վէճճլէ սըհհէթինիզէ ֆայիտէլի գըլմազ իչին, էլիմիզտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէկիմիզէ էմին օլապիլիրսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Անարէ. -(Կէնճ գատընտան տահա գիեատէ հէեէճան իչինտէ պուլունաթագ.) Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ, էղճան ու տիլ Թէշէքքիւր իտէրիմ... Իչպու խայրխահանէ գապուլիյէթինիզ, պէնտէնիզի օլ գատար միւթէէէսիր գըլսըքի, պու պապատ պիւթիւն հիսսիեաթըմը հագդէթէն իզհար իթմէկէ միւգթէտիր տէյիյիմ։

Արման. - (Կիւլիւմսէեէրէք.) ժէրմէն վէ պէն հիսսիեաթընըզը բէք աչէա պիլիրիզ. իսինի, պիր միւսաֆիրի պէրու իսթիսնալ իյլէտիկինիզ Թէշրիֆաթա մահատուս սէօզլէրէ իբինիզտէ արթըզ իսթիամ վիրինիզ... Հաֆիֆաչարճա քէօյլէրտէ վէ այնի խանէյլէրտէ կառչանըլըր իսէ, գապրընտաչ կիպի պարընտագըզ, պէհէմմէհալ լազըմ կէլիր։ - Իսինի չօճուգլարըմ, իբինիզտէ էմինիզի պանա վէրին, զիրա իբինիզտէ պէնիմ էվլատըմ տէյիլմիսինիզ։

Անարէ, հէչ պիր հարէքէթտէ պուլունմատը։ ժէրմէն իսէ, պիր առնիյէէ գատար Թէրէտտուտունէն սօնրա, տաղ էլինի ուղաթտը։ Սան-Րէմօ, էլտիվէնինի չըգարմըղ օլտուղու վէ տիմըրէտիկի հալտէ, մէղբիւր էլի Թուֆէուտ, հիւրմէթլի Թէվաղու իմթիսալէն սօնրա, սոստագլարընա կէօմիւրտիւ։

Արման. - Գու եօլտա իզհարը հիւրմէթի իմմէկլիկ, պէնճէ Թատիեատէն խարիճինտէ օլուպ, ինկիլիզլէրտի Թօգալաշմագը տահա առտէ վէ միւսթագիճինտէ առտա իտէրիմ։ Վազգտա պէյնինիզտէ պու Թարղ մէրասիմ հէնուզ ճարի իսէտէ, եարընտան իմիսալէն տահա առտէ ահպապլըղա պաշլահաճաղընըզ, վէ պիր այս գատար, գարընտաչ վէ գըղգարընտաչ մադամինտա մուտաէլէ իտէճէկինիզ տէրքէտար տըր։ (Գատէհու ժէրմէնէ խիմաղ իտէրէք.) Սէվկիլիլիս միւսաֆիրիմիզ, հէնուզ խատէտալըղտան դալմադըք օլանլարա մահատուս օլարադ գարնը աճըգմըղ օլմալը տըր։ - Իսինի, առատ գա՞չտա Թատամ իտէճէիզ։

... ժէրմէն. - Թամ առատ պէքըտա Թատամլընըզ հագդընընը։

Արման. - Շիմոի առատ պէչի կէչիէօր։ - Ադիզըմ Անարէ, սիզի, էշհանըզըն վաղ իտիլմիշ օլտուղու տապրեէ կէօմիւրէեմ։ - Օրատա, եօլճուլուգ էամապընըզը Թէպտիլ իտիպ, Թատամ առֆրատընա մահատուս էտադագ կիւիինէպհիլիրսինիզ։ - Լաբին սագըն կէօքսիս աչըգ եէլէք վէ սիեահ սէմըրի բանթալօն կիյինմէեին... Բարիսի քեամիլէն ուղուտուն, վէ եանընմընզտա գալտընըզտա, քէօյլիւլէր իլէ պիրլիքտէ սիզտէ պիր քէօյլիս օլուն։

Սան-Րէմօ, մատամ տը կրանլիէօնիսն մուվաճճահհիմինտէ եէնիտէն Թէվաղու իտիպ, վիզօնթ իլէ պէրապէր տիշարը չըգտը։

ժէրմէն. - (Նապընըզ գալտընընտա քէնտի քէնտիեէ

չու սէօղլէրի սէօյլէտի։) Պու նէ՛ զարիպ հալ տիր ... պու-
րատա պուլունմասընան տօլաթը ֆէվգէլատէ վէսվէսէ
իթմէքտէ իքէն, պիլաքսա անըն պուրատա կէլմէսի, սու-
քիւնէթիմի մուճիպ օլաու։ – Պէնի պէտպախթ գըլան վէ
նիմ տիմանէ իտէն չու հարիտիւլատէ գօրդուլարա նէ՞
սէպէպ վար իտի։ – Շիմտի մէրգում պուրատա պուլուն-
մադըա պէրապէր, քէնտիսինտէն ասլա գօրդմաեօրում,
Պէնի կէօրիւեօր, հալպու քի մէմուլ իթտիկիմ ալթիսաթ-
վէք իւղէրինտէ գաֆան միւշահէտէ օլունմաեօր։ – Զանն
իտէրսին քի, կէչմիշ զէմանը ասլա խաթըրլանմաեօր, վէ
պէլքի տէ հագըգէթէն օ զէմանը ունութմուշ տուր ...
Իհթիմալ քի իրատա իթմիշ օլաուղու աչըգպագանէ սէօղլէր,
սաեըգլամագ արատընատա սէօյլէնմիշ սէօղլէր իտիլէր, վէ
սաեըգլամագդըդ վագըտատըր, նէ՛ ֆիքիրտէ վէ նէ՛ դալգ-
տէ հիչ պիր էսէր պրագմատըգլարընատն, անըն տախի օ
կիւնքի սէօղլէրինին էսէրի գալմամըշ տըր։ – Ա՛հ, Ալլահ
վիրճ տէ էվվէլքի զանդիեաթի վէ թահմինաթըմտատ եանըլմըշ
օլսա իտի... վէ ալթիսալիկիւմիւն սահիպսըյլա, պիր
թագըմ խէեալաթա գարշը չըգմըշ պուլունսա իտի...
էկէր Անտրէ պէնի տիւշիւնմէսէ, վէ պէնտէ անըն հագ-
դընատա աչգ ու աէվատաեա միւշահիհ պիր տուչգու հիսս
խալէմէսէմ, վէլ հասըլ էկէր եալընըգ պիր խէեալ գարշը-
սընատա միւթթէհիմ պուլունսամ, պէնիմ իչին նէ՛ պիւեիւք
սաաատէթ, նէ՛ պիւեիւք իդդիալ տիմէք օլաճագ տըր։ –
Տայիրէյի աչգ ու հագըգէթէ թէքրար տախիլ օլմագ,
վէ հէր կինճ վիճտանըմ վէ լուհում ըահաթ օլարագ
ուեուսագ, սաէթա ճէննէթի իչինտէ եաշատմագա պէնդէր։
– Պու իսէ, օլամագ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Պու հալին վի-
ճուտէ կէլմէսինին իսթէրիմ։

Պիչարէ ժէրմէն՝ սաֆտէրունանէ է-Ռէյհ տիմէքտէ իտի,
ֆագաթի քէնտիսի իֆֆէթթ ու իսմէթլէ մուխթասըճէ պիր
դասըն օլմասըյլա, դալգին սէտասը հիւքմ իթտիկի թագ-

տիրտէ, պիր գասընըն միւրատա վէ սէտասընըն, վէլէվքէն-
տիսի։ է-Ռէյհ սէօղլունու միւքէրրէրէն պէեան իլլէսէ, նէ՛
տէրճճէ զայիֆ վէ իգթիտարսըզ իտուկինի պիլմէմէքտէ
իտի։

Ամման, Անտրէ ատ Սան-Րէմոու, քէնտիսինէ թահսիս
իտիլմիչ օլան տայիրէտէ պըրագարագ, չէքիլտիկինտէ,
մէրգում տէլիգանլընըն միւլահազաթընըն նէ՛ գատար
ալթիսաթ օլաուղունա տայիր պուրաճըգտատ տօղրու մա-
լումաթի վէրմէքլիք, հէմ միւչքիւլ իտուկինտէն, վէ հէմ
մուֆասսալ օլաճագընատն, չու գատարը մուխթասարէն
պէեան իլէ իքթիֆա իլլէրիդքի, ժէրմէն, մահզա տիմա-
նէճճ պիր հարէքէթի էսէրի օլարագ, Անտրէնին խանէսինէ
վիզիթա վիրտիկինտէ, մէրգում տէլիգանլը, գաթիէն սէ-
վիլմիչ օլաուղունու զանն իթտիքտէն պաչգա, պաթօն ատ
Դրուա-Տիէճնիւն վագը օլան թէէմինաթ վէ իֆատաթը
տախի օլ խուսուսատա քէնտիսինի իսթէսաթ իթմէքլիկէ պիր
տէրճճէ եարտըմ իթմիչլէր իտի։

Պինապէրին, կէնճ գատըն իլէ իլք միւքեալէմէսինտէ,
մէզգուրէնին հէմանն թէհլիքէլի պիր թարգատա ալթիսաթ
օլաճագլընը մէմուլ իտէր իքէն, միւքեալէմէնի մէգքիւրէ-
նին զաեէթի սօղուգ գան իլէ վուգու պուլմասը, Անտրէնի
պիւթիւն պիւթիւն մէյուտա իլլէտի։

Մէրգում, ժէրմէնին մէսլէք ու թավրընա հիչ պիր
մանէա վիրէմմէիիչ, անըն, քէնտի եաթագը պաչընատա
պուլունսուղու արրատատա, տիհանընատան դաչըրտըղը աչգ
ու աէվատա նիտասընը ունութմատըչ օլաուղունա էմին օլ-
սուղու հալտէ, չիմտի մէրգումէնի հալը սիւքիւնէթտէ
կէօրէրէք, սաէթա պիր մուսամմա դարշըսընատա պուլուն-
մադատա, վէ ֆիքրինտէն չու սուրէթլէ միւլահազա իլլէ-
մէքտէ իտի։

— Լիկէր ժէրմէն, իսթէմէէրէք քէնտիսինէ իթտի-
կիմ հագարէթէ աֆիլ իթմիչ իսէ, էկէր աչգ ու աէվատամը

պիլէրեք , պէնի գապուլ իմ մէք խուսուսընաս գէվճինի մէնն իլէմէմիշ իսկ , սէպէպի՝ պէնի սէվմէտի ամիր . . . Ու պապաք նասըլ չիւպհէ օլունապիլիր ։

« Էկէր , մուզայիրի օլարագ , պէնի սէվմէեօր իսկ , էկէր պուզ կիպի սօղուգ վէ թահգիրամիզ պիր ֆիթուրսուզլուգ՝ քէնտիսինի պանա գարշը միւտաֆիաս վէ վիգանէ իլէկեօր իսկ , աշգ ու սէվտասը՝ պիր հադարէթի , վէ ադըլըդճա իդարա ու իմիրաֆիըմը՝ հիւքմէթիդիզէ տաս խոէպիլիր , վէ գարշըսընաս պուլունան հայլազ պիր քիմսէնէի տուրքիի խայրխահանէտ խանէսինէ գապուլ իմիտէ չէօյլէ տուր սուն , գաթիէն գաբուտունու օնա գարշը գաբամնաը լաղըմ կէլիր ։

« Հալապու քի չիմսի պէն , անըն միւտաֆիիրի պուլուճուտ ։

« Իմսի , աճապա գալպինտէքի հիսաբէտաթ նէ՞ տիր , վէ շու անլաշըլմազ մուամիլաթը պանա քի՞մ իլգահ իտէճէք տիր ։ »

Անտրէ պու միւալի քէնտի քէնտիսէ իրսաս իմիտէքլէ պէրապէր , ճէվապընը վիրէմէմէքտէ իտի , վէ գաբըն թապիր օլունան մնախուգուն ահվալի հադգընաս է՛ն պիճաճէ վուգուֆիսէթի պուլունան քիմսէլէր պիլէ , պու պապտէ նէ՛ ճէվապ վիրէճէքլէրինի պիլէմէզլէր իտի ։

Աճապա պու իքի գարանլըգ գալպլէրին թէնվիրի , խայլի վագթ՝ մը միւհթաճ տըր ։

Նագընաս պու ճինէթի անլաճաճաղըդ ։

32

Անտրէ տը Սան-Բէմ , սէ յիմնէեաճ իդամէթէ պայլամընաան թագրիպա ան պէշ կիւն ասնրա , էօյլէնի իքի սաաթ կէչէրէք , պիր պէյկիրէ սիւար օլուպ , մուվասալաթի կիւնիսինտէ , Արմանտըն , քէնտիսինի իսթիդպալէ կէլմիշ օլտուղու ըսթասիօնա ադիմէթ իլէտի , վէ Մ. տը Գրուա-Տիէճնիւն ատրէսինէ օլարագ , տէմիր եօլունատքի բասթա գումթուսունա պիր ժէքմուպ պըրագտը ։

Մէքմուպը ժէգբիր , իչպու հիքմաեէնին պաշըճա էչխասընաան իքիսի հադգընտա պագը մալիսմաթը միֆիտէնի համի օլտուղունատն , այնէն նագլ իլէրլիր ։

« Ադիպիմ պապան , պիր գաչ սաաթըտան իպարէթ օլան թէգքիրէնիզի ալտըղընտա , վագթի կէչիրմէքտիզին ճէվապընը թահրիրէ միւտաարատաթ իլէտիմ ։

« Սիւքիւթխանէն տօլաներ միւզթարըպ օլտուղունուդու պէեան խոխեօրսունուզ . . . Գէնի ահրէթէ եօլճու իմ մէք տէրճէսինէ կէթիրմիշ օլան ճէրիհանըն նէթիճէլէրինատէն պահս իտէրէք , պուրատա նայիլ օլտուղում հալտէն մէճպուն օլուպ օլմատըղընմը , վէ արզումուն դուվվէտէն ֆիլէ կէլմէտիկինի միւալ խոխեօրսունուզ ։

« Եվվէլ էմիրտէ , միւամէլէյհ օլուն . . . Թուրէնին արհէթէ միւտայիտ օլան հավասը , պէքլէնիլէն նէթիճէնէի հասըլ իմիտ . . . Հիչ պիր վագթի քէնտիմի պու մէրթէպէ գաւմի իլ պիւնէէ պուլմամըշըմ տըր ։ – Էօյլէտէն սօնրա ապշամնա գատար աճա սիւար օլուեօրում , վէ չունա էմինիմ քի , եկէր ալ մէվխիմինտէ պուլունատ խոխք , ասլա եօ-

բուլմագսըղըն սապահաան ագշամա գաատար ալ իլէ մէշ-
ղուլ օլաճագ իտիմ։

« Վիճուտճա ահվալիմ պու մէրքէզտէ օլուպ, նասըլ
քի կէօրիւեօրսունուզ, պու ահվալ՝ մուճիպի մէմուունիյէթ
տիր։

« Հալպու քի ճիհէթի մանէվիյէմ, բէք տէ խօշնուա
օլունաճագ մէրթէպէտէ տէյիլ տիր։

« Ազիզիմ պաթօն, եալընըզ սիզտէն, նագապիլի ին-
քեար օլան ասարը մուհապպէթ վէ ուզուտիյէթէ կէօր-
տիմ։ – Սիզ պէնիմ եէկեանէ ոսթուտմնուզ, գալպիմին
հալինի պիլիրսինիզ։ Գալպիմի վէ բուհուտմա մալամալ իտէն
աշգ ու մուհապպէթին ոզդաուղունու տէյիլ իսէ տէ, թէվ-
սիինի կէօրսիւնիւզ, վէ քէնտիմի թէլէֆ իթմէք բաատէ-
սինտէ մէյհուա օլսուզում սըրաատա, սիզ, օ աշգ ու մու-
հապպէթիմի թէչվիզ իթմսինիզ։ – Էյէր սիզ օյմասա իտի-
նիզ, պու կիւնքի կիւն, սիւնեաատա, էսէրիմ, հաթթա
իսթէրսէմ պիլէ գալմաեաճագ իտի։

« Իմտի, սաեէսինտէ պագամը իսթիհսալ իթմիյ օ-
ատուղում քիմսէտէն նա՞սըլ էսըար սագլաեապիլիրիմ։

« Բարխի թէրք իթմիյիմ էնսաատէ, սօն տէֆա, վա-
կօնուն տէրսինտէն սիզին իլէ թօգալաշըրզըմտա, հէհէ-
ճանըմըն տէրէճէյի նէհահէտէ պուլունսուզունու իսթըր-
լարսընըզ։ – Լուղէթին մանէասընճա, սէվինճիմտէն նայի
սէրհօշ, վէ արզուլէտիյիմ սաատէթ ու իգպալէ, բէք
եագըն վագըթտա նայիլ օլաճաղըմտա էմին իտիմ։

« Իմտի, սայքի ճէննէթին գապուլարը պէնիմ իչին ա-
չըլմագլա, անըն գապուսունսան կէչտիմ, վէ զանն իտէ-
րիմ քի, Իւ-Ղլաս նամ տրամտա պուլունան էչխաստան
պիրինին տէտիկի կիսպէ։ « Հաեաթտա օլարագ, բարլագ
խէեալիմ տէրսինտէ եէրլիեէօրսուս։ »

« Պու վէճհլէ, քէնտիմի, հագդըյլա ինսանլարընն է՛ն
մութլուսու սատ իթմէկի իտիմ, հալպու քի գապիեէ պու-

նուն աքսի օլուպ, պու կիւնքի կիւն, պէնն պիր պէտագաթի
քիմսէեիմ, Էվվէթ, սէվտիկիմ պիր դատընըն եանընտա
եաշաեարագ, հէր սաաթ անը կէօրսիւկիւմտէն, վէ անըն
վիճուտիյէ կիւղել պիր դօգու հասըլ իտէն հալաեը թէ-
նէֆֆիւս իյլէտիկիմ կիսպի, սէրպէսթճէ քէնտիսիյլէ տէ
կէօրիւշտիւկիւմտէն տօլաեը պէտագաթըմ... Էվվէթ, պու
շէյլէր՝ մուճիպի մէսէրրէթիմ օլմագ լազըմ կէլիրքէն,
մուճիպի մէ յէուսիեէթիմ օլմագտա տըրըլար։

« Պէլքի քէնտի քէնտինիզէ, տիվանէ՛ միեիմ տէյի
միւլահազա իտէրսինիզ։

« Մ՛իւշահէտտէ իյլէտիկիմ խէեալաթա քէօր քէօրունա
ինանտըղըմ պէման, պէլքի տիվանէ իտիմ, լաքին չիմտի
տիվանէ տէյիլիմ։

« Պիր ագշամ, – (Էլպէթթէ օ ագշամը ունութմատը-
նըզ,) Հաեաթըմըզ քէնտիսինէ հասը իթմիյ օլտուղում
քիմսէ, եիւզսինէ նիգապ դօյմուշ օլտուղու հալտէ, եա-
թաղըմըն պաշընա կէլտի, վէ պէն, եագըն պէմանտա վու-
դու պուլան սաեըդյամագ-ըղըմտա սէօյլէտիկիմ սէօզլէր-
տէն ալտանարագ, հագըդըթէն գաբշըմտա պուլունան
ժէրմէնէ պագը սէօզլէր սէօյլէտիմ, օ ժէրմէնէ քի, պիր
կիւն էվվէլ քէնտի խէեալի թաասիրի թէպէսսիմ իտէրէք,
պէնի տինլէեօրտու. հալպուքի մէրգումէ, հագըգի հալին-
տէ տիւշսըրը տէհշէթի օլարագ պէնտէն ֆիրար իթտի, վէ
պէն, քէնտի քէնտիմէ, «Ա՛ճաբագա պանա աֆիվ իտէճէ՛ք մի
տիր» տէտիկիմտէ, սիզ պանա, «Էվվէթ, սիզէ աֆիվ իտէճէք
տիր... Պիր քիմսէ, քէնտի սէվկիւլիւսիւնէ տայիմա աֆիվ
իտէր... անըն սիզէ աշգ ու մուհապպէթի պուլունմասը
իսէ, նա՞սըլ ինքիար օլունապիլիր... Պիր աղ էվվէլ վու-
դու պուլան վիզիթտասը, պիր տէլէլ տէյի՛լ մի տիր...
Էվվէթ, սիզ անըն թաարաֆընտան սէվիլմիշսինիզ տիր»
տէյի ճէվապ վիրտինիզ։

« Պա՛շոն, օլ վագըթ, սէօզլունիւզէ ինանապամ, պիրա

ալիզէ ինանմագլըղմա ֆեվգելատե իմթիհաճըմ պուլունմադըա խոր։

« Հալ պու քի պու կիւն շիւարհե իմմէքտեեմ... Գէն անը տիմանէ կիսի վէ շիտաեթլէ աէվիեօրում, ֆագաթ անըն թարաֆընատան աէվիլիա սէվիլմէմիկիմի պիլմէմ... եօղէ տագըգալար օլուեօր քի, ասլըդ քէնտիսինէն չըգըճօրում։

« Էվվէլ եմիրտե, ժէրմէնին, հադգըմտադի գապուլի-եէթի պարիտանէ օլմուշ տուր... պէնի պիր եճնէպի, հէմսան մէճհուլ պիր քիսիէ մադամընտա գապուլ իմմիշ տիր։

« Սիզին կէօդիւնիւզ եօնիւնտե վադը օլան ահվալտէն, վէ քէնտիսինէ հադարէթ տատ իմմէքլիկե հադգը օլտուղու, լաքին ֆիքրինտէն չըգարամատըղը իգրար ու իմթիթաֆտէն ոճնրա, քէնտիսի իչին պէնի պիր եճնէպի վէ մէճհուլ պիր քիսիէ տատ կալէմէքլիք, թէհանիւլ օլունուր չէյ տէյիլ տիր։

« Հիստէթ ու ատավէթինի գապուլ իտերիմ, լաքին ֆիլհուրսուզուգ, պէնիմ իչին բեք ադըր տըր։

« Իչտու պարիտանէ գապուլիյէթին թահհիքընտա հեեէճան կիսլէնմիշ օլտուղունու, վէ իմթիտի կիսն տատքէնինին ատաղընա տիւշերեք, հադըգէթի հալին մէյտանա չըգահադընը պիր տրա մէճհուլ իմթիմ, – Պիլինճի միւքեաէմէթիզ, զէվճինին գարշըսընտա վուգու պուլտուղունատան, պու զաննըմ, պու իւմիտիմ, իհթիմտադէն իտի։

« Մէկէբ իտէ, եռանըընշըմ...

« Իմթիտի կիսնիւ, ժէրմէն իլէ եալընըզ գալտըղըմտա, մէզպուրէնին եիւղիւ եախօտա տատքէտի, իւք կիսնէի հալինտե, եանի ֆիլհուրտուգճա գալըպ, օնատան պէրու ասլա թէպտիլ օլմադըղ տըր։

« Ռատանըարըն է՛ն իյիտի, է՛ն նէճեիպի վէ է՛ն էճնիհէթլիտի պուլունան Մ. տը կրանլիէօ, զէվճէմիլէ պէնիմ արատտա գարտաշճա իւլթէթի վէ միւնասիպէթի քէյտա

իմմէք իտթէտիկի հալտէ, ժէրմէն, զէվճինին մուվաճճէհէտինտե սօղուգ պիր թէպէտիւմէ տուրմադա, վէ գահիրէն պիր տէրէճէ իւլթէթի վէ իւնտիյէթտե իմտի, ճալընըզ գալտըղընըզտա, պու հալ, անինտե գայըլ օլմադա, վէ կէօղէրինին աէրթ աէրթ իւզէրիմէ ատթի իմտիկի կիսի, պէնիմլէ լագըրտը իմթիտիկինտե տահի պահրիտ վէ ահէնգտօղ պիր սէս չըդարմադա, վէ գապաճէն էվլի էվիմէ թէսատուֆ իմթիտիկինտե, գահման տիթրէմէմէքտեն տիր։

« Իչթէ, հէր կիւն պու հալ վագը օլմադըէ, շու իչքէճէմի տիզ մուհասքէմէ իտինիզ, ազիզիմ պարօն, գիրա հէմսին տայիմ պիրլիքտե պուլունմադաեերէզ, վէ կիճէ օտատա չէքիլտիկիմտե, գալպիմին քէտէրլէրինի վէ ահբապրընը տիւշիւնմէքտեեիմ։

« Գունճա իւմիտլէրտէն ոճնրա, պու նէթիճէհէ տէսթերէս օլմադ... Եիւքսէքտէն ալադը տիւշմէք տիր, վէ տիւշտիկիմ սըրտտա, ոճն տէրէճէ ինճինմիշիմ տիր։

« Մեսէլադպէլտէն նէ՞ իւմիտ իտէպիլերիմ... Հիչ պիր շէյ... Գունճա մուղայիր կէօրիւնիւշլէրէ բադմէն, էվվէր ժէրմէն պէնի աէվիեօր, վէ մուհադպէթինի կիպլէժէք գահրատանըլըղընը իճրա իտիեօր իտի իտէ, չիմտի նէ՞ հէրմէթ ու քէրամէթի վուգու պուլտուքի, տուրէթա կէօսթէրիլէճինին պիրտէն պիրէ գաթթ իմմէկէ մէճպուր պուլունուեօր։ – Գու պապտե հիչ պիր շէյ պիլմէմ։

« Գիլտիր, էկէր հադգընտա իսրադ իտէկէլտիկի թահգիրատիվ ֆիլհուրսուզլուղու հադգըգի իտէ, – նատըլքի էսկիլե էօյլէ օլտուղունու թաատիպէ մէճպուրտա, – պու հալ, կիսթահքէճ արթաճագ տըր, վէ պէն քէնտիսի իչին, տայիմ սէպէպի միհն ու ղայլէ օլաճաղըմ տըր։

« Աղիզիմ պարօն, պու եօլտա պիր էօմիւր մեատէթի մէտիտե գաթլանմագլըղընընին միտքինտիզ օլտուղունու անգահեօրտունուզ, վէ շիտահէտիզ, պուրատան մուֆթարագա-

թըմ, է՛ն միւնասիպ թէատիր իտուկինի միւլահազա իտի-
եօրտունուդ։

« Խա՛յր, պուրատա տիւչար օլտուդում էնտիչէ վէ իզ-
թիրապլար նէ՛ տէրէճէ ազիմ օլսա, պու էվի թէրք իտէ-
ճէք տէրէճէտէ ճէսարէթիմ եօգ տուր, չիւնքի հէր նէ
գատար պուրատա ֆէվգէլատէե միհն ու մէշագդաթ իչին-
տէ պուլունուեօր իսէմ տէ, հիչ օլմազսա, անըն եանըն-
սաեըմ։

« Պինապէրին պու խուսուսատա աթիտէքի գարարը վիր-
միչիմ տիր։

« Ճիվարըմըզտա վազը պիր սէյհիւէնին սահիպի պու-
լունան մարքի տը Լօթրէք նամ զաթ, աթ եարըշլարը թէր-
թիպ իթմէքտէ օլտուդունտան, պազը Բարիսի միւթէ-
պէրան, պու աթ եարըշլարընա հիսսէտար օլաճագլար
տըր։

« Պու եարըշլար իսէ, օն պէշ կիւնէ գատար մարքի-
նին պաղչէսինտէ իճրա իտիլէճէկլինտէն, վէ Մ. տը Կրան-
լիէօնիւն ախըրընտա, իւչ պուշուդ եաչընտա Թօնթօն իս-
պինտէ պիր հայվանը պուլունտուդունտան, Մ. տը Կրան-
լիէօ, իչպու հայվանըն մէհարէթինի իսպրազ իթմէք իւզրէ,
եարըշ կիւնիւ, անըն իւզէրինէ պէնիմ բաքիպիմ օլմագլըղը-
մը թէքլիֆ իսլէտի, վէ պէն տէ չիմտիտէն պու թէքլիֆէ
մուվաֆֆագաթ իթմէքլէ, հէր սապահ մէզքիւր հայվանը
ալըշտըրմագտաեըմ։

« Իմտի, էկէր եարըշ կիւնիւնէ գատար, ժէրմէնին,
հագդըմտաքի թաւը ու հարէքէթինտէ թէպէտտիւլ վու-
գու պուլմազ իսէ, «էէէ-ի-ըւլէէ» քէնտիմի թէքլիֆ իթմէք-
լիկէ գարար վիրմիչիմ տիր։ — Պիլիրսինիզ քի, պիր չօգ մու-
խաթապաթար մէմուլատէն օլարագ իճրա իտիլէն եարըշլար-
տա, հէր կիւնա գազա վուգուի իհթիմալատէն պայիտ տէ-
յիլ տիր։

« Վազը օլան էօղընէ սէյհրճիլէրի, չօլաղլըղընտաքի

վէ եախօտ ապըլսըղճա հարէքէթինտէն տօլաթը պէեանը
էսէֆ իտէճէքլէրի սըրատա, թարաֆըմնան մատամ որ
կրանլիէօնէ պիր մէքթուպ վէրիլէճէք տիր քի, պունտա,
հագդըմտա իղհարը մուհապէպէթ իթմէք իսթէմէտիկի իչ-
չին քէնտի քէնտիմի թէսլէֆ իսլէմիչ օլտուդումտա պիլտիրէ-
ճէեիմ։

« Պէնիմ ինթիզամըմ վէ թէսէլլիմատէ պու օլաճագ-
տըր... պու հալտէ, քիմ պիլիր, պէլքի, մէհտուտ օլմագ-
լըղընմա իհթիման գալմատըղընտա, պէնի սէվկէճէք տիր։

« Իչթէ, ապիղիմ պարօն, մէքթուպտումա պու տուրքէ-
լէ խիթամ վէրիրիմ, վէ պագի գալան ուղուն եախօտ դրա-
սա էօմրիմ զարֆընտա, սատըգ վէ միւթէչէքքիւր տօս-
թունուդ գալարագ, մնել մէմնունիյէէ իլթիֆաթընը թագ-
տիմ իսլէրիմ։

« ԱՆՏՐԷ »

« Զէյլ. — Իհթիմալատէն օլտուդու իւզրէ մէքթուպտու-
մա ճէվապ վէրիրսէնիզ, ապիլանէ նասիհաթլար իթմասը-
լա, թաասսիվուրումտէն միւնասիպէթսիզլիկինի պէն տէ թաստիգ իտէրիմ, վէ
պունուն իչին տէլիլ վէ իսապաթա իհթիհաճ կէօրմէմ. վի-
րէճէկլինիզ նասիհաթլարա կէլինճէ, պունլարա սաիք օլ-
մաեաճաղըմը չիմտիտէն սիզէ իսապէր վէրիրիմ։ »

Ֆիլիբ տը Լա Գրուա-Ժիէօ, իրթէսի սապահ, խըզ-
մէթքեարընըն էլինտէն մէզքիւր մէքթուպտու ախզ իթտի-
կլինտէ, եազըսընը թանըեարագ, մահֆազասընը աճելէ-
թէն եըրթտը, վէ մէքթուպտէն միւհիմ էվրեաթընը, գաշ-
լարընը չաթարագ, պաչտան նիհաեէթինէ գատար օգու-
տու, վէ պիրթիրտիկլինտէ, քեազըտը պուրուչտուրագ,
ումուզլարընը տախի չէքէրէք, իֆտատաթը մէզքիւրէեէ է-
հէմմիեէթի վիրմէմէքլէ պէրապէր, իճապընա պագմագը-
ղա գարար վիրտի։

Արատան իշ կիւն կէշմիշ օլսուղու հալսէ, տէօրտիւնճիւ կիւն, էօյլէն սուլարընսա, Արմանըն օտա խըզմէթճիսի, Սան-Լէմոնա պիր մէքթուպ թէսլիմ էթտի քի, պունսա, քօսթա տամլասը օլսուղու կիսի, ատրէս եաղըընըն տա սաթէճ օլսուղու, բէվիչի հալսէն աշիքեաբէն անլաշըլմազսա իտի։

Ա՛նարէ. – (Մէքթուպու թէսլիմ իտէն խըզմէթքեար.) Գու մէքթուպու քիմ կէթիրտի։

Խըզմէթքեար. – Շիմտի ըսթանպօունուն պիր մէմուրու կէթիրտի, ճէվապընսա պէքլէէօր։

Ա՛նարէ, մահճասընը ալչըպ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ նիւն եաղըսընը թանըտըղընսա, տիթրէտի։

Մէքթուպը մէգքիւր, ամի իտէքի սամ ըրլարսան միւ-րէթթէպ իտի.

«Սէվկիւլիւ օղլում, պու մէքթուպումուն, պաղը քիմ-սէլեր մուվաճճէհէօնտէ սիզէ թէսլիմ իտիլմէսինտէն տո-ղաեը ասլա թէսճճիւպ իթմէմէին։ – Ֆէնտիմ քեամիլէն կէզլի իտի ու գըրտիքէմտէ սագլամագ իսթէրիմ։

«Եիմտի, ըսթանպօունուն օթէլինէ կէլտիմ, վէ մահզա սիզին իլէ կէօրիւշմէք մագսատիլէ պու սէյահաթը իճրա էթտիկիմուէն, սիզի պէքլէմէքտէեիմ. ումմըրըմ քի, պու քէտափրիմուէն մէճպուռն օլսուրսունուզ։

«Էկէր պու սէմթտէ օլսուղում մալիւմ օլսա իտի, վիզօնթ տը Կրանլիէօռէ վիզիթա վէրմէլիկէ մէճպուր օ-լուր իտիմ։ Հալպու քի քէնտիսինի ասլա սէվմէտիկիմ կիւ-ժլի, թէվէճճիւհիւմտէ եօգ սուր։ – Մալիւմընուզ օլա-ճաղը վէճճ իւղրէ, պու վիզիթտամ, հէմ քէնտիսի վէ հէմ պէնիմ իչլին մուճիպլի էսէֆ նէթիճէէի մուճիպ օլաճագ տըր։ – Խմտի, պըրըմը լաեըզըլսա մուհաֆըզսա իտիպ, պիր ան էվվէլ պուլունսուղում մահէլլէ կէլլին, վէ նէ՞ վա-զըթ կէլէճէկինիզի խապէր վէրին։

«Էկէր լիսանէն պանա ճէվապ վէրիպսէնիզ, պիզէ խը-

թապ իտէճէք հիչ պիր թավսիյէմ պուլունմափըզընը, վէ թահրիրէն ճէվապ վիրտիկինիզ թագտիրտէ, պարօն տը Գրուա-Տիէօ իսիմլէրինի հագգընտա գուլլանմաեըպ, եա-լընըզ Մ՚ե՚ Ֆիլիբ իսմինի իսթիսնալ իլլեմէնիզին իսթար ի-տէրիմ, չիւնքի պու բաբատաքի իսմիմ, ատաէճէ Մ՚ե՚ Ֆիլիբ տիր։

«Ինչալլահ եագընտա կէօրիւշիւրիւզ։»

Ա՛նարէ. – Ըսթանպօուն մէմուրու նէ՞րէտէ տիր։

Խըզմէթքեար. – Թամամ ռալասընտա տըր, միւսիւ մարքի. ըսընմագ իչլին օրատա պիր գատէհ չարպագ իչի-եօր։

Ա՛նարէ. – Ֆէնտիսինի պանա կէօնտէրին։

Մէրդումի մէմուրը կէլտիկինտէ, Ա՛նարէ, պու ատէմի եիւզ սու վէրիպ,

— Պիր սաաթա գատար քէնտիսինի կէօրէճէկիմի թա-բաքընսան Մ. Ֆիլիբէ խապէր վէրին, տէտի։

33

Ձիվապը պիր սաաթ սօնրա, Ա՛նարէ, ըսթանպօուն կիմէտի։ Գու ըսթանպօունսա, եօլճուլարըն տիչտըր չըգմա-զընա մահաուս օլան գաբունուն գարշընընտա, իչէրիսինէ պիր պաղչէի օլարագ պիւհիւք պիր պինա պուլունուպ, պունուն սարը սըվասը իւզէրինտէ, իրի վէ սիեահ հարճ-վար իլէ։

ՄԷՎԳԻՖ ՃԷՄԻՑԵԷԹԿԵԱՀԸ

ԱՀԵԱ ԻԳԱՄԷԹԿԵԱՀ

ՎՈՒՎՐԷՅԻՆ ՊԷԵԱԶ ՇԱՐԱՊԸ

ԻՄՊԷՆԻԱԼՏԻԿԻ ՎԱԳՐԸ ԱՐԱԳԱԼԱՐ

Ման-Րէմ, աթընը, օթէլին ուշադը մարիգէթիլէ ա-
խըրա կէօնտէրտիքտէն սոնրա, քէնտիի օթէլէ կիրկ, օ-
թէլճէ գաարնա,

— Մա՛տամ, Մ. Ֆիլիք պուրատա՛ մը տըր, տէյի սի-
վալ իթտի,

Օթէլճի գաարն. – Հա՛, Բարիսատէն կէլէն չու ճօլճո՛ւ
մու... կիւզէլ վէ եամըր պիր զա՛թ մը... Ռնիւմէրօլու օ-
ատաա տըր... պիպիմ է՛ն ալէա միւշթէրիմիզ տիր...
Նէրտիվէնատէն ճօգարը չըգըն, միւսիւ, Ռնիւմէրօլու օտա,
պիրինճի գաթընն ասֆալընատա, մէ յոտնա վէ ըմթասիօնա
գարշը կիւզէլ պիր նէզարէթլի օտա տըր,

Անտրէ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ, մաատամ,

Մէրգում տէլիգանլը, Նէրտիվէն գաատէմէլէրինատէն
չըգըպ, իշար օլունան գաբուռու չալտը,

Ֆիլիք. – Կիրինիզ,

Անտրէ. – Սապահ խայր, աղիզիմ պարօն, էվվէլ է-
միրտէ պուրաէա թէչրիֆինիզատէն ոտլաթը սիզէ պէեանը
խօշամէտի, վէ մուախաարէն պիրիպիրիմիզէ սարըլմամըզը
թէքլիֆ իյլէրիմ,

Ֆիլիք. – (Տէլիգանլընըն հէեէճանընը տուրտուրմագ
իւզրէ, զարիպ պիր հարէքէթտէ պուլունարագ.) Գիրիպի-
րիմիզէ սարըլմա՛գ մը... Ըէճա իտէրիմ, պիր ազ ուզագտա
տուրուն, վագտա սիզ պէնիմ էյի պիր ոտսթուտնունուզ,
լաքին իւզէրինիզատէ էօյլէ պիր տիվանէլիք տէրկճէսի վար
տըր քի, սիզատէն գօրգուլմատը թաակի տիր... Մէսէլա պիր-
մէմ քի, սարըլմագ պէհանէտիյլէ պէնի ըմրտաճա գմընըզը,

Անտրէ. – (Ու թարզ զարիպ գապուդիյէթտէն նա-
չի թէճաճիւզատէ գալարագ.) Պա՛րօն, զաիպտա զաթընըզ
էյլէնիէօրտունուզ,

Ֆիլիք. – Հէր նէ գատար պուլունտուղումուզ հալ,
էյլէնէճէք պիր հալ տէյիլ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ հա-
գըգէթէն էյլէնիէօրում... Մի՛ք էմմէլ վէ մունթազամ
խանէի պրագըպ տա, չու կէօրտիւկիւնիւզ օտատա իգա-
մէթ իթմէք իւզրէ, սապահլաէրն էրքէն տէյիր ճօլու
գաթարընա բաքիպ օլմագըզդ, մէճմուն օլունաճագ պիր
չէյ մի տիր զանն իտիէօրտունուզ,

Անտրէ, էթրաֆընա աթգը նազար իթտի,

Ֆիլվագը օթէլին է՛ն կիւզէլ օտասը օլան մէգքիւր Ռնիւ-
մէրօլու օտա, հէր ճիհէթլէ էսէգէ շայէան սուրէթտէ իտի,

Շէյլէ քի քիրէճ իլէ պատանա իտիլմիշ օլան տիվար-
լարընատա քեաղըտ տէնիլէն չէյ ճաբշարըլմըշ օլմաեզդ,
պու տիվարլարա, մէշհուր Նէլ գուլէսինին պաշլըճաՙ մէն-
զարէլէրինի իրաեէ իտէր տէօրթ գըթա պաեաղը ըէտմ-
լէր իլէ 1848 սէնէսինտէ, Ֆրանսատա թէչէէք քիւլ իթմիշ
օլան հիւքիւմէթի մուվագգաթա ազատընը իրաեէ իտէր
տիկէր պիր ըէսիմ ասըլմըշ իտի,

Օրթատա տաիի պէեազ թախթատան պիր սուճրա,
իւչ իսկէմլէ, պիր պիւրօ, վէ թավանա մըխըլը պագըր պիր
հալգատան ասըլը չամ աղաճընատան ճիպինվէրէլէ պիր գա-
ճօլա վար իտի, վէ պիւթիւն մօպիլեատը, պուռնալատան
իպարէթ պուլունմագտա իտի,

Ֆիլիք, Անտրէնին մէգքիւր եամթաղա պագտըղընը
կէօրէրէք, քէտէրլի պիր թարզտա քէլամընա շու սուրէթ-
տէ տէվամ իթտի.

— Էվվէթ, էվվէթ, ազիզըմ, իշթէ կէօրիւեօրտու-
նուզա, էվվմտէքի ալէա վէ եուսմշագ եամթաղըմը պըրագ-
տա, պէօյլէ սամանատան եաբըլմըշ պիր եամթագտա եամթ-
մաեա կէլ... Է՛յ պէնիմ շու պախթըմա նէ՛ տէրսինիզ,

Անտրէ. – Ֆիլվագը, պարօն, աճընաճագ հալինիզ վար

տըր . . . ֆագաթի զանն իտէրաէմ, պու պէնիմ թագսիրա-թըմ տէյիլ տիր . . . պուրահա կէլմէք իչին սիզի քիմ մէճպուր իթտի ;

Ֆիլիբ . – (Ուսուզարըն չէքէրէք .) Նահքէօր չօճուգ, սիզ մի պահա պու սիւռղի ատզ իտիեօրսունուզ ;

Անտրէ . – Ելեպհէսիզ պէն ;

Ֆիլիբ . – Շահարնըզա քէնտիմի րահաթ իթտիքտէն ածերա , պիր ամֆ եարըշընը , թապանճա մնագտընիտա գուբ-լանարագ , քէնտի քէնտինիզի թէչէֆ իթմէքլիկինիզէ միւ-սաատե իթմէքլիկիմ ճայըզ մի տիր ;

Անտրէ . – Ահապա նէյեթինիզ , իտիէտիկիմ եօլտա հարէքէթի իթմէքտէն պէնի կէրի տուրտուրմայըգ մը տըր ;

Ֆիլիբ . – Հայ հայ , զաթէչն օ մնագտէտիգ պուրահա կէլմիշիմ տիր ;

Անտրէ . – Նիկէր պէօյլէ խէ , վահի պիր եօղճուլուգ իթտիշինիզ ;

Ֆիլիբ . – կէօրիւրիւզ . . . չիմոի սիզ պանտա պագը խա-պէրլէր վէրին . . . Իչէր , պանտա մէքթուպ եազտըրդընըզ զէմանատաքի հալինտէ տիր , ատ յիւ մի . – Մահզուզանէ վէօրիւնէն լէհճէնիզ վէ պարիտանէ ճէմաաթլարընըզ , պու աէօյլէտիկիմի իտաատիգ իտիեօրլար ;

Անտրէ . – Էվէլէմ , էնէֆ իտէրիմ քի , պուլունտու-ղումուզ հալ , ասլա թէչպիհ օլմամըշ տըր ;

Ֆիլիբ . – Զաթէն էօյլէ օլտուղունու ատրք իտիեօ-տուտ , հաթթա պու պապտէ պահատ պիւյէ կիրէչէպիլի-րիմ իտիմ . Սիզ , քէնտի ատնատալընըզը պու թարիխը դա-բիպտէ գուլլանտըգճա , տահա աչնէչէր կէչտէ , պուլուն-տուղունուզ հալին թէչպիհ օլմահաճաղը տէրքհատ տըր . – Ա՜հ , եա Բապպի , հէնուզ սիզ նէ գաատար ճահիլպինիզ . . . Թահթը հիմահէչիտէ պուլունան Օգթաւ կավատըն ատօյլէ-տիկի կիպի , տիւնեատա , սիզին կիպի ճահիլ օլան պիր տիկէր քիմնէհեր պուլմազ մէճպուրի տէյիլ տիր .

Անտրէ . – Նէ՞տէն պէնի պու տէրչէճ իթտազ իտիեօր-սունուզ ;

Ֆիլիբ . – Ադբայըզճա հարէքէթի լէրինիպտէն տօլտըր սի-զի իթտազ իտիեօրսուտ . . . Լաբին կիւճէնտիէնիլի , պէն պիր ազ պիեատէ տօղրու ռեօյլէմիկի տէվոտիկիտ իչին , դաատա պիր տատէմիտ . ատճադ պու դաատալընըմ , խասաթ տէր լիւտունէն գուրթարմադ իւղրէ , տէմիր վէ ամֆէչի իտիթիտալ իչլէմէքտէն կէրի տուրմատան ճէրրահընի վազիֆէսինէ պէնդէր ;

Անտրէ . – Նէ տիմէք իտիէտիկինիզի անլատմատեօրսուտ ;

Ֆիլիբ . – (Իտիհզաքէտրի .) Սահիհ մի ;

Անտրէ . – Սէօյլէտիկինիզ եօլտա ադբայըզճա վէ թէհ-լիխէճէ հիչ պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմատըգ օլ-մատըդընը իչին , ֆիլմագը աէօյլէրինիպտէն չիտինիեէ դաատար հիչ պիր շէյ անլատմատըմ ;

Ֆիլիբ . – Սահիհ տիր քի , սիզ , հիչ պիր շէյ եաբմա-մատագ , վէ հէր շէյի հալը տոլիտինատէ պըրագտագ , վա-զիեէթինիզի մուխաֆազա տատեա իլդա իտիտինիզ , վէ էկէր պու-մուխաֆազատանըն էօնիւնիւ ալմատատ , սիզին իչին հէր խա-միտ մահվ օլաճագ տըր ;

Անտրէ . – Նէ՞ եարատալիլըր խոմ ;

Ֆիլիբ . – Ի՛չ հիէօրմէլի խոհնիզ ;

Անտրէ . – Ժէրմէնին պանտա մուհաֆազէթի օլմատը-ղը հալտէ , նաՙսըլ իչ հիէօրէտիլիր խոմ ;

Ֆիլիբ . – Սիզէ մուհաֆազէթի օլմատըղընը աէօյլէտի՛ մի . . . հաթթա աէօյլէմիչ տախի օլտա , պուլունան պիր նէթի-ճէ չըգմազ . . . Պու ճիւմլէ իլէ սիզէ մուհաֆազէթի օլմա-տըղընը տա պէհատն իթտէմիչ տիր . . .

Անտրէ . – Սէօյլէմէքտէն տահա զիեատէ , ֆիլմագը-տաղճա հալ ու հարէքէթի իլէ օ ճիհէթի խտրաթ իթտիչ տիր . – Մէրհաւապտուտ խահմըրլատատեօրսուտաղ ;

Ֆիլիբ . – Մէրհաւապտուտ էզպէրտէն պիլիրիմ . . .

գէթքի ան տէֆա ս ժէքթուպու օգուտուտ, վէ օգուտուգ-ճա, սինիրլէրիմ թահրիք օլունտու . . . Մուհարէպէճէ կի-րիշմէզաէն էվվէլ, քէնտի քէնտիսինի մնպղուպ օլմուշ սատ իտէն պիր օրատու զապթիի հադդընատա նէ՞ ժիւլահադա իտէրսինիզ, – Ադիպիմ Անտրէ, սիզ պիր ադըմ տէլիֆանլըքընըզ, պուրատար ինքնատ օլունմազ։ Լազըմ ժիւտատաէնիպլէ շուրաճը պէճատ իտէրիմ քի, կրանլիճա սէյֆիճէսինէ ա-ճազ պատթըզընըզ կիմնատէն պէրու, ադըլտըգճա հարէքէթի իթտինիզ։

Անտրէ. – Սիզի պէզմէ պիր զաննատա պուլունատուրմա-ղա նէ՞ սէպէպ վար ատը։

Ֆիլիբ. – Գիզգամի քէնտի իդդիատըընըզ. – Մէքթուպունուզ պու սէօյլէտիկիմէ իսպատի ատը։ Քէնատ էլինիզ-տէն չընգընչ օլան պիր իսպատը ինքնատ կէչէպիլի՞ըմտա-նիզ։

Անտրէ. – Նէ՞ էտատնատը իտիմ։

Ֆիլիբ. – Մուզայիբինի էտատնատը իտինիզ... պիր շէյ էտատըյըն ատա, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պէ յինա եօգ ատը։ Հիշ պիր շէյ էտատնէտուգ տուրմազըզ, փիլիճէն զա-տար ատը։ – Հալպու քի արդատյլա պահա իտէրիմ. էվհատ ու խէեալաթընըզըն մնհվ օլսուդունու, վէ իտդիատսըզ թատավվուրլար եէրինէ պարթա վէ շայէաները թէէսիսի պիր հադդըգէթի հուսուլէ կէչտիկինի, վէհհասըլ, սէվիլմիշ օլ-սուդունուզ զաննն վէ իսատատա իթմէքլիկիմիզէ, հէմ պիզի, հէմ քէնատիմի ալատաճըզ խուսկինի թահրիրէն պէճատն էս-լէէօբսունուգ։

Անտրէ. – Նսէֆ իտէրիմ քի, պունլար հէր տահիճ ատը ... ժէրմէն պէնի սէմմէգ վէ սէմմէէճէք ատը։

Ֆիլիբ. – Իսպատը նէ՞ ատը։

Անտրէ. – Նալընըգ պիր իսպատի սէյլէ, եիկիրմի իս-պատըմ վար ատը։ Շէօյլէ քի մէյտուսինէթպախշ գատու-լնկէթի ... ոզուգ հալլէրի ... վէ էօի կիմնատէն պէրու.

տատմի թէվէճճիւհէ թէպտիլ օլմազատա պուլունատուգ-զանն օլունան ֆիլիմուրատուգ ...

Ֆիլիբ. – Աճայի՛պ, տատմի թէվէճճի՛ւհ մի՛, բէք սա-լէա, տիմէք օլուր քի, սիզի չէքէմէէօր։

Անտրէ. – Էվվէթ, ատա սըրա ...

Ֆիլիբ. – (Էյլէրինի օմուշատուրատագ.) Ալէա՛, ալէա՛։

Անտրէ. – Գու շէյլէրատէն սիզ նէ՞ նէթիճէ չըգարըճօ-սունուգ։

Ֆիլիբ. – Եու նէթիճէնի չըգարըճօսա՛մ քի, սէվկիս-լի օղլում, ժէրմէն սիզի տէրճէյի ֆէվգէլատէտէ սէ-վիճօր։

Անտրէ. – (Գրատա-Տիէօնիւն քէնտիսինի իսթիհզա իս-տիճօր օլսուդունու զաննն իլէ, հայրէթլէ ժէրգուսնա ատ-ֆը նիկահ իմտա, վէ շու եօլատա քէլատնա տէվամ իլլէ-տի.) Սիզ պէնիմի էյլէնճէօրսունուգ, հալպու քի տնուգ-թարըյ օլսուդունու, համթա էօլմէք բատատէսինատ տնուգ-թարըյ օլսուդունու պիլսիկինիզի հալտէ, պու եաբատըգ-նըզ շէյ, ֆէնատըգ ատը։

Ֆիլիբ. – Խա՛յր, սիզ էօլմէճէէճէքսինիզ, վէ ժիւրատը-նըզա տա նատիլ օլաճագսընըզ։ Գու պագատ իլատէ իսա-ճէկիմ իսպատի լարը տինլէճէին։

Մէրգուժ, պէլագէմի լիսանը յլա, ժէրմէնին, Անտրէ-էէ տնուհատպէմի օլսուդունու իսպատի իմտի, անճագ պա-գը ժէրմէ պէ տատգ տնուատէլ կէօսմէրմէմի, թատպինատը տնուպահամ տան օլսուդունու անլամտը։ Եու գատար քի, օլ կէնճ գատընըն ֆէքրինի վէ հիսսիյատընը, ժէրգուժ տէ-լիգանլը իւզէրինէ ճէլգ իմտէք իւգրէ պագը կինա թէա-պէր իմթիհատը պէ յինէրինատ գատարտաշտրըլատը։

34

Անարէ իւր ալ ակնշեմին առանուն մը գտած էր ամբողջ խմբակ մը պատանիներ, որոնք ամէն առաւօտ կուգային ծովեզերքը, ուր կը սկսէին ձուկ որսալ։ Ասոնց հետ ալ կը խաղար։

Ե՛ւ գոտուէրը պիտի կրնար քանի մը խօսք ըսել, որ իրեն անհասկնալի, անիմաստ երեւէր, Գրուա-Տիէնեան, որուն օրերէ ի վեր կրնն առնա գալուստը, մէկ անգամէն, իրմէ իրա իրմ ուրիշներուն, մեր գոհունակութեան համար։

Անարէ, եռանդուն Հանրութեան ա՛նդամներէն մին, թէեւ սկսած էր ուրիշներուն պէս ձուկ որսալ, սակայն ուրիշներէ տարբեր, միշտ օգնութեան պատրաստ էր ամէն անգամ, որ ինքնասիրութիւնը վիրաւորուած ձկնորսներ իրմէ խնդրեցին, որ ցանցերը ետ տանի։ Ինքն ալ ամէն անգամ կը հաճէր, եթէ ոչ ուրիշ բանի համար, գէթ ծովուն մէջ ազատ շրջելու համար։

Գիւղացիները, Անարէ, ալեսուլեան մեհենին կը պատուեն, ու ազգային տուիչաստ մեծ կը պատուեն, Ա. ար կրանկիւ, ոչ պատուէ մեզ ոչ մեր թէպէտեւ, անոնք իսկապէս կրնան նկատել գոտուէրը իրենց ազգին մէկ անդամը, որ ամէն տարի կուգայ իրենց մէջ ապրելու։ Ասոնց համար ան ոչ միայն ուրիշ մը չէ, այլ ինքն իրենց մէկն է։ Ասոնց համար ան ոչ միայն ուրիշ մը չէ, այլ ինքն իրենց մէկն է։

թիւն պիտի իւն չապրէր, կը պրէրնին պիտի պատրաստ գոտուէրը, վէ ժիրմին իսկ, հետեւեալ գիշերուն հետ իմիտիք բառարանը։

Հոգ պատ վիզ ծնիմ, քէրանիւնա շատ եղաւ ուժով էլէտ։

— Անմիջապէս օդուտ, մանգաղ պիտի լսեմ ինձի պրէրկ անպիտանիին շատ պէտ, առանց կրնայ ինձ միտ կիմ, նկատ կրնայ ինձ կիմ խոհ, պատ պատուէ էանձ խոսքիմ։ Պետնէ, պիտիմ գոտուէրը գոյութիւնն ընտանիքի մէջ, գիտցած հիշ պիր անպէս պատրաստուած շատ ընտանիներուն մէջ մտնելս ալ պատ մտնելս վար տէր։ — Սիրդ կ'ուզէ պիր չափազանց պատրաստութիւն, անվերապահութիւն, համեմատութիւնի մէջ, անվերապահութիւն, նպատակին իմիտիքը, աշխ ու մտահոգութիւն հետաքրքրութիւնը պատրաստուած, անդէր իրեն պատ տուչդ մէյնու տարբ։

Արհամարհ պատ անգլերէն իրատ իմանալ պրատաս, ժերմէն քննախոյզ թագաւորը շեզայի քի, գիտէի, կը պրէրնին քննախոյզ ամէն իրարէ, հետաքրքրասէր էակը գոյութիւն չունի, ան իրեն թագաւոր աստուածներուն մէկ թէպէտ ազգային պատրաստ։

Մէկդի ալ, խոհեմութիւնը, մէկ պէրթ ալ պիտանիութիւնը, Անարէ հաղորդուած հետաքրքրէ հետ իրարէ իսկ։

Քննախոյզ մանգաղ մէկ մրցակցէ օգտուիլ հարկ, նիշին Անարէ մեծապէս մէկ մէյնուն կը օրհներ ներքին պատ պատրաստ օր կենաց գոտուէրին գիշերները թէպէտ իսկ, գիտցած պատ պատրաստ ժողովուրդ պիր հետաքրքրութիւն։

Գալատ գիշեր իմանալու ամէն եղերքներն գիտնալ ճոգորշտրդուած, պիր բնակչութիւն կրնար մանրամասն ծանօթ լինել իրենց հանրութեան թագաւորութեան, եղերքներ հետքի իճրատ գոտուէրշտրդուած։

Անարէ, եղերք կրնար պատ օրուգաղը ամբ հեր ան-

պահ թատիմ խոէբ խոխ։ – Պու թատիմ իչին, խոսուխիէն չաւը չէրբէյաբ վէ պիր էնդի հէնտէք թէրիֆիպ խոխլամիշ օ-լուպ, պու հէնտէք, լուսար նէհրինէ գոստար ուղանըբ խոխ Մ. ոբ կրանդիէօ, հէմ հայվան մէրտդընատա, վէ հէմ պինճիլիք մէրտդընատա օղուդունատան, մէդդութ թա-լիհէր Եանատընատա հէր վագրիմ հաղրը պուլունուբ խոխ խ-ան, դէվճէսի քէնտոխլէ պէրապէր կէչմէտիկինտէն, մէր-պուտ, իչպու ֆիլմ ուրուդուդունատան ոտլանը մէդդութ-նէ լիմատ խոէբ խոխ։

Պիր քաղար իրմէսի կիւնիս, ատապահլաէրն, պու չուդ թատանը խոխոխբահէ ատըրա, պիր Ինկիլիզ ան չիս, Թանիմ-ան նամ ատը, պադշահնէ կէնիխուսի, վէ խրդմէմճիլիքտէն պէ-րի ատ, Անատոլինին էլտիվէնլէրինի վէ գամիլըրնը կէօխ-բուդ, միհնատ օչան թատիմ իչին ատըն հաղրը օղուդու-նու պիլմէտիբատ։

Անատոլ. – (Ախռանա.) Մու գորրէր օչան ատամի էապ-լաչըլմաօբ. հէր հայուտ ֆիլմ ուհամբէ գազանմագ իչին մէ-քէմմիլ պիր թատիմ լագըմ ոբր։

Ադման. – Անմկնուլու օղլում, պիզ մունիր պէր պուա-բինինիզ, վէ էկէր ամընըզդէն չայնանոբ թէէսսուֆ թա-պիճամը, ատն քէրմէտ թէէրս պիր հարէքէմատ պու-լունմագ իսէ, մունդաղա պիզիմնէկիլիկ գազանատադ-նըզ։ Դադաս բայրախլէրինիզ օչան գոնմ ա'Օմէրին, գոնմ ոբ Գէվիլին վէ Մ. ոբ Դայնօֆուն մէհարէթլէրինի, վէ բայրիզ օչաճադլարը հայվանլարդան գանէմ ատրի իլ հա-րէքէ օչատագլարընը ատա թատադ իսէբ իսէմ ատ, պիզ էմնիյէթիմիմ վար ոբր։ – Ժէ'րմէն, պու կիւն պիզագ պո-պիմիզ պէրկէրագ կէլէճէքսինիզ։ ատ յո՞ւ մի։

Ժէրմէն. – Բէճա իսէբիմ, պէնի ատամէմ իմմէճինի, պէն իսանէմնուճ գալմագ իսմէբիմ։

Գաբան. – Մի գատարը պէնճուրնըզ։

Ժէրմէն. – Խա՛յր, եօրկունատամ։ պու կիճճ բահաթի ա-

կունատընատան, պաչըրնատա ադըրըդ վար ոբր։

Գաբան. – Բէճա իսէբիմ, պէշ ատադըդա գատար թէ-բաչատա տուբատն, ալաճադընըզդ հավա սահէօնունէ իսի-լէբ հիսս իսէճէկկինիզդէ էմինիմ։

Ժէրմէն, գէվճինին մէդդութ թէբդիֆինէ իսահնատահ մունվաֆֆագ ատի իմմէճդէ, գէվճ ու գէվճէ, գօլթուդ գօլ-թուդա օլարադ, վէ Անատոլ ատին արդալարընատան կի-ուերէք, թէէրատատա չընդարըլար։

Չիբդը իմմոկկումդ Ինկիլիզ ան չիս, Անատոլնին, հա-րըզ Եանատընատա սիւատ օլաճադը հադարդըմդդ Թանիմ-ան նամ հայվանը թուխմուշ օլուպ, մէդդութ հայվան, օ կիս-նու հէր վագրիմատան գիճատէ իմմիսդաճը գատթըմդդ ոբր հալ քէնատ լագէմիշ իսէբ։

Թանիմ-ան՝ կէնճ, կիսգէ վէ կէօսթէրիլմէ ոբր ատ օ-լուպ, Մ. ոբ կրանդիէօնին ատրըլատը իչին ատյոբ ոբր չէ-րէֆ իսէբ։

Նիհահէթ, Անատոլ, Թանիմ-ան սիւատ օրնագ իսդրէ պադշահնէ էնատ, վէ Ինկիլիզ ան չիս, հայվանըն ատրի թա-պիճամ-ընը անդամ-ատադ, ադընատընըդը մէդդուտ ատկի-դանըլմա իհտիաճ իսմէ։ Ձիրվադը Անատոլ իչպու ատյո սիւատ օղուդունատա, հայվան օլ գատար ատրդ պադշահնդդ կէօսթէրմէկէ, չահ գադմադա, վէ սիւատիրի մէդդուտու իսդիրինատնէ հէրէ ատճուդա չայրչընագատա իսէբ-քի, կէնճ գատրն պիլէ, իսդհադը հէհէճան իլէ բէճիբ սէտա իմմէճ-ատն կէրի տուբատնատը։ Ձադատ, մէդդութինին հէհէճա-նը-նը, վէ օլ պադադէքի նիհատընը իչիտէրէք, ատէյա ատա-լան քէսթիրմէչ օղան կէնճ ադրդ, հայվանըն հադրադիատ-ը չէ-տուէօնէ բադմէն, ատը թէէսիրնէ մունվաֆֆագ օղուտ, վէ պադշահնին էմիրատատա պիր ատէմը իճրատդդա, թէէրատ-նըն ատյոբ ադրնատա կէլտիրէք, կէնճ գատրնատա իսիճատէն։

— Մա՛տամ, Թանիմ-ան սիւէյ գօրդու վիրտի իսէ ատ, պու խուտատա քէնատիրնէ ատիվ իսդին, պիր ատահա պու-

Հալաս Հարեվչիմ պու լանձնեռեաճոպ ապր։ . . Պէնոմոխ իդապէն գուդա կիսի հոպիմի տիր, Ֆիզոպոխ գոպիրնա չէյիմ ան կիրմիչ օյուռգունատ, քէնալէխիմ պիր ապա զոյոզ իխ տի ։

Գաթան. – Սիգին կինչ պիր ալուարինին ալխ բնատ պուլանձնուշյա, Ինանխ պիրիններ Հոլխան ապր, վէ չոպխալէվինաէն գօրգունոզ։ . Իսնոխ, ուվկիս լիս օղլուխ, պու կատ Ըրշատ գալիոզ օյուճապրնրգա էմիռնիմ։

Ատաթէ. – (Մ իխ էէնասիր պիր Հալոճ օյուռգա, վէ պէ յինչի ուօյնուշ պուլունուռգա. Հալոճ ժէրմէնէ պազատ բազ.) Գատ Ֆալընրգը գազատ խոէրխմ։

Լօխրէք ուչյիկէսի, Կրանլիէս ուչյիկէսինուէն ան իքվէ քէլամէխրօ գատար ուգազատա օյուգ, վէ ան պէչինեի Լոփ գրապէն իչք ասլխունախ սէնէկէրինուէ, գասի պիր պազչէ ուէրանձինուէ ինչա խոխլիչ պուգունուգ, Թուրէնձին գէնիկին էմնագ ասհիպլէրինուէն իչխիկատ մորգխ ապ Լօխրէքգին մնալի խոխ։

Սէնէուէ ուէգիզ եխուգ պիին Ֆրանգոգա կապգին իչատատա մնալ օյան Ըօյան-Կատարտ ապ Լախրէք, քէսիր իսչ Ֆուֆուտա վէ միխէսպէր պիր Ֆատիլիատա էֆրատոնձին քէսուէրի խոխ։

Նէխմիշ կապշրնատա պուլանձնալրնատա բազմէն, ուէչհագ ասխր օյուռգա ճիհէխիչ, ատագհատան ազչատնա գատար ասի իչէ ուէչգուչ օյան պու մորգրինին ուէօրխ նէգիչ էվլատար օյուգ, ուէօրտիս ան էվլէնմիշ խոխ. չէնգիչ փս ատՖրատնա

ամ ուրատուգ լարրնատա, մնագրիս, ուէօրխ էվլատարյա կէվինկրինուէն մնատատա, ան նէգիչէր էրգէք վէ ապխր նէգիչեր գրգ իխօրանձագրնր կէօրուէգրի իճիխիչատ իսէր խոխ։

Գագէն քէմնալը գատ ուրինէխրի Ֆատիլիատար էճրատաքնա պագ ուրագ։

— Ալլահ իսխ էրսէ, պէնիմ իսխիմ ուէճանի էէճէք տիր, ուէր խոխ։

Իհխի իճատ մնագրխ, էվլէնճէնէխ ուէմէր պիր ատէմ օգատգունատա, ուէնէատ պէշ ապխր ուէճուա, պագր ժիրխիճպէր ահրպագատրնր ամի էատրշրնատ էախատա ատա տատիխի քէչէր խոխ։ Մէրգուտնուն միուատճիրրէկրմէրրիխ խուէշնատ օյուգ, ուէ յճիրնէսինատ քի ապխ միշ գ ատագ տագիրէչերխ, միուդիխ էճէնգ միուատճիրչէր իչէ շող վագրխ տօյու պուլունուգ, վէ չատխ ախրգրկտրգ ուէրատնիրատ է՛ն ապէա ճիրնատուն ամիչագ պէսչէնիր խոխ։

Ախ էատրշր գէմնինգրրնատա, ժէդգիր ուէ յճիրնէ ապհրպագրնրն, էվիկէճէ տատխի վատգ պագրնատրգրն, քէնախ ատամիչագրնր պիրրէքատ կէօխխ իրէպիճէճգչէրի գատրագշատրգրմիշ օյուգ, պիր քէչրէ ճնօքգրնէ էախատա էվլատրնատա պիրվինէ պիր քիտնէ իճագատխ խոխգոխ ան, ճնատան ուճրատ պու գամ, իշգու ուէյճիէէտէ գալագատիչիր վէ պագրնա տուճիրատատա, վէ էյլէնճէնէխ խոխմատ ժիրմէչ իրգրխ իճէրիխոգ խոխկէն պագօտատա հագգրր պուլունագրիչիր խոխ։

Նիհատէխի էատրշ կիրնիր կէլիոգ նէխիչգրի, Ճուդիքրն էչրինճի դրագիրնատ իճէատուճի խոէն օ կիրնիս, իչք ագշատ պիր պագ էատգնուր էատգիրշ օյնագչ, իճագտրգ գիմուգիմուշ, վէ օրիճագրգր ուէրինչէխիմիշ օյատուգունատա, հատա գատէխի կիսգէչ խոխ, վէ կիրնէշ խոխ, ճնուճիգչ էչխիչրատ օյնատատա պագր իրնէչ պուլունուխ պագրնատ գ պագնիշ իտատկինատէն, էէշրէ իճագրտ մէ պագշէչէրի խոշ պիր գիտա իչէ իճնովիր իչղէմգատ խոխ։

Ճատ ատամի էչրիտ էատրշատ պագշատնամագր ճնէ գագգիր

օրուդա. ճիհէիլէ, եարէշ մահէլլինաէ էնամի արադալար վէ սիւարիլէր պուլունմադա խոխ։

Էզէլէնի պէր սաաթ կեչէրէք, զալէպիլէք իչինաէ պիր ֆըրըլթը հասըլ օլուպ, ումումին նազարը ութզ դաթը, աէօրթ ալթը միւքէլլէֆ պիր վիղթօրիա արադասընա ախթ օլունուս։ Կրանդիէօ վէ Բանասալ խանէսանդարը արմադաըրընը համիլ օլան իչպու արադասա, վիղճենթ Աբմանն իլէ ժէրմէն օթոմոբիլ օլուպ, տաչիսա ութզեր վէ ճամիպ օլան ժէրմէն, օ կիւնու, միւթաաղիպանան գիւնաէ ասկէրն խոխ, վէ խանթաէն կիւմիշլիւ ֆըլլ գօսթիւմ վէ ալթուան աչըզ մանվի իւզէրինէ սիւնահ գաութիֆէ չուպուգու ժիւթ կիւնէնմիչ, վէ պաչընա գէյուգու կիւմիւչիւ, աչըզ մանվի վէ սիւնահ բէնզիլէրինէ գարըչըզ օլան Լոթ Ռէզմարի քիւչիւք շաքգաըրընը անընընա տօղրու էյմիչ օլուպ, պէնազ վէ սէուէֆի էնաէսի, վէ պաչընըն թէբէսիաէսի սաչլարըլըչա էնաէսինաէն պէյինէ գաութ ուզանան սարը եալարըզ կիպի բարլադա սաչլարը կէօրիւնմէքթաէ խոխ։

Մէզգուրէնին սաղ էլինաէ թութունուչ օլուդու բէնզիլի քիւչիճէք չէնինէէնին սարը, ֆիլոքսէրաէն մանաունուլ օլմադըչա, տանթէլա միսիլլու, Զին քոլլէգսիյընըն Բէքին չէհրինաէ իչլէնմիչ խոխ։

Մէրգուս, ասլ էլինէ թութուդու մէնէֆչէ պուրթինի գօղլանադ իւզրէ, վադըթ վադըթ պուրնունա կէօթթիւմէքթաէ խոխ։

Անթէ ար Սան-Րէմօ, մանվիս օլան Թօնթօն նամ Հայվանա սիւար օլունուչ օլուդու Հալաէ, վիղթօրիանընը եանընընա կէլմէքթաէ, վէ ապուսա պիր Մ. ար կրանդիէօ իւէ կէօրիւշմէկիւ կիպի, նաութէրէն սաաթ ժէրմէն իւէ կէօրիւշմէքթաէ խոխ։

Անթէ, ութզ պիր գօսթիւմ կիյինմիչ խոխ խէ աէ, եարէշ Լանսընուա պու գօսթիւմիւ թէպոթ իտէճէկի աէօրէճաք խոխ։

Պաչընճա սաաթէթ իլէրլաէն էքսէրթաթ, Լօնթրէք սէյֆիլէսինէն սալանալարընա կիթմէքճաէ օլուպ, մանչեսթը Լօնթրէք իւէ աէօրթ նէֆէրի կէլմիյէրթ, մէրգուսնան միւսաֆիրլէրէթ սուրէթթէ խապրխաճանէսէ գադար իթմէքճաէ խոխ։

Դար կիյալէ պէնազ վէ պուրնէ սաչլարըլըչա զաէէթ ճամիպ օլան վէ ազըգաաէլէրէ մանխասա սիւնաար պուլունան մէրգուսէ մանչեսթը, չօճուգլուզունան պէրու թանէլարընը ժէրմէնի կէօրաէկիւնաէ, սուրէթթէ նազիքէսանէսէ գադար իյալէսի, զէրա վիղթօրիա, հէր սէնէ պիր գաչ ազ գադար կրանդիէօ սէյֆիլէսինէ կէլմէկիւնաէ, մանխեսթըրլըչա օլաուզաղ իւզրէ, ժէրմէնի էսանընընա սարա սէրբունագ խոխ։

Աբմանն սաաթ, Սան-Րէմօնու խանէ խարգընա թադադամ իյալէսի։

Մադամ ար Լօնթրէք, ժէրմէնի պուս իթմէկիճաէ,

— Ագիգէմ, պուրադա սիզին իչին պիր ադըրլէ թէրթիպ օլունմուչ սուր, Նարընչաան սոնրա սիզի օրաէա կէօթթիւճէէիզ, Էկէր միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ, ադշամ թադամընընա էվվէլ թութալիմիզի թէպադիլ խոխ, վէ եարէն սադահ պիր գաչ սաաթ գադար պուրադա ուեուեուն, զիրա պու կիճէ իճրաաթ մուդաւիրլէր օլան սարա, խարլի կէճ խիթամ պուլաճաղընաան, զանն խաէրիմ չի, կիճէ վադթը սէյֆիլէնիզիզ ամաէթիմիզ միւնէրն օլաճաղ։

ժէրմէն. — (թէպէսսիմ խաէրէք.) Գէն ուէ էօյլէ զանն խաէրիմ, չիւնքի մանաամ, հիչ շիւպհէ իթմէճէիմ չի, աէմաէրիկամ վէ ուէվիլսիկիսի պիլսիկիմ պու խանէճաէ նէ գադար չօգ միւսաէթ իգամէթ խաէր խէմ, օլ գադար չէնսիմի պաճթիճնար սաաս հալէրիմ։

Մադամ ար Լօնթրէք, նէնճանէն վիգճենթէսի պուս իթմէսի, վէ պաաէհու, սիրիէր միւսաֆիրլէրի խոթիգ պաչէ կիթմիկճաէ, ժէրմէնին էսանընա սիրիէր պիր գադըն կէլէրէք, խրիսթ միւնանընաա պադը սոսթյուդ վէ մանհադաթթ նիւմունալէրի թադաթի գէլընագ։

Ղահէթի տիլդէր վէ ճալխայ օլան պու գաղըն, չո-
ճուգլուդա գէնանըլտաա ժէբրայէնին ապդաաշըր օլմա-
խըդ։

Ակրգուտէ, Թուրքնաէ, լաֆըրէք ճիփատրաբրնտաա վա-
դը փիչկը պիր սէյիրճի ատրատնրնաէ տաղմաշ օլաա-
դ, Տիան ա'Օպրէյ խանիյդ միւռէտտին իչրէն, պիր սէնէ-
ատէն, եանը ադաբ խրտիմանրնտան պէրու մատտաթ պաթան ար
Ձէրրիէ խանիյդէ իէամիէ օյուէնտադտաա խոբ։

Պու գաղըն, գէմիճ պաթան ար Ձէրրիէ իչէ պիրլիգտաէ
ինտիսապտա կիմսէյի օյատգուէնտան, ժէբրայէնի, չէրգան գը-
պաթան ար կրանդիէա իչէ էմլէնտիրմէնտէն պէրու կէսադմէյ-
խոբ։ Պու սէպէպտէ, ինտիսապէ յա ատատրնտաա մէսէրրէթ սէ-
ատլէրի վէ եէկոմիկէրրնէ սարբլընադ վէ գուճապլատմադդը-
լար վուգու ադուլաա։

Մուսախապէն պու կէնճ գաղընդար, գօլխուդ գօլ-
ինտա կիրիյդ, սալանդատան կէչմիյէր, վէ գը-
մէմլէքէ-
էն միւհաֆըզա խոբդէն ադաճ, ֆիտան վէ չիշէդրէք մախ-
սուս օլան պապչէնէ կիմսիյէր։

Անտրէ, պիր գաչ ատգրդաաան պէրու մէգրիբ պադ-
չէսէ, պէնադ մէբրէտէն պիր սանէմին արգատրնտաա կիդ-
լէնտիդ օլուգ, ժէբրայէնի կէօգրնտէն աէբրտնտադտա միւհ-
զուգ օլմադաա խոբ։

Ակրգուտէն գաղընդար, սանէմին արգատրնտա սատա-
ինդլդիդ օլան ադաճ ինտիսապտաան միսաֆիր պիր գանա-
բէ իւգրինտէ աֆուրտաուդար։

ՍանտԼԷն, ֆէվգէլատէ միւինէէսիր օլադադ, քէնա-
ոի քէնտինէ չու սէօգլէրի սէօդլէսի։

— Ույդունտուդճա հարէքէթտէ պուլունմադսընդ,
պուրատա գադատիլիմիսիմ։ Պիմ պիլիր, պէնդի ժէբրայէն
իչէ միւհիգտէսի, հէր քէսատէն կիդլէնէրէք պիրիգիրինէ
պադը եադար չէյլէր սէօդլէսէճէքլէր տիր։ Պուրատա օլ-
ատուգտան պէլլի իմմէսէրէք, սէօգլէրինի տինդլէմէք վէ

իչիմէգչիկիմ, ատդաբըգուդ վէ հէյտան թէրտիճէտիդդէ
աէյիլ միսիր։

Անտրէ, պու սէօգլէրի իւտաա խոբդ, օլատան չէքիլ-
մէդ խոբճադ խէ տէ, թէրէտտիւտ իչմադ, վէ միսհէլի
ժէպրիտանէն չէքիլմէմէք ատդուտաա, իչը թատատվուտանա
գալեգ իչմէդիլ։

— Պուրատա գալմադդըգտնտա նէ՛տէն ատդաբըգուդ
վէ թէրտիճէտիդդէ օլատճադ ատըր։ Պու իչիճճանակեատէդ ադը
նիհէչի՛ միս ինճիիտաագ իչմատիմ, խա՛յր... Վէնտիլէրինի
գօլլատնադ իչի՛ն միս կէլատիմ... ատա... Նադրնըգ թէտա-
ատի, ժէբրայէն իչէ միսհիտագէտինի ադէնիմ տատնրնտա կէմիչը-
ատի... Իտնոի պու միսհէլտէն նի՛չին միս գաբատագատի խոճ-
հէհիմ... Պու իչի գաղընդան կիդդիճէհէք նէ՛ տէօգլէրի օ-
լատդիդր... չատէտա ատրրտարը պուլունատուդ գադը օյուն-
ատա տատի, իչի ադիկիտատ գալտնի էտտարընտատ իտատէչի
ատր։ – Նէկեր ժէբրայէն իտատիդի թէրէֆֆիւգ իտոէ, վէ հադ-
գունատ պահա իչէր իտոէ, ֆիչչրինի անդատդչ օյուճադրիմ...
Խա՛յր, խա՛յր, պէգդէ պիր ֆըրտատթը գալտգ իմմէսէրէք,
միւնգինի տէյիլ տիր։ պուրատա գալուճադրիմ, տէյի միւ-
լահազա իմմտի, վէ միսհէլի ժէպրիտոէ տուրատա։

Լաֆրն Անտրէնին պիրթիւն պիրթիւն ժէմունի խոչա-
ֆրնատա օլատագ, պու իչի կէնճ գաղըն, քէնտի տատխէի
եամիրլէրինտէն վէ պէվճէրինտէն պահա իմմտիչէր։ Ա-
տատմ պաթան ար Ձէրրիէ, ատի եատրչընտա, նադրնտա նատմ հայ-
վան իչէ քէնտի պէվճինին տէ տատխէ օյուճադրնը վէ պահա-
տան տալատը, եանդի պէվճինէ պիր ֆէլաքէթ վէ եա գա-
գա վուգու պուլուր վէմամէտի իչմինէ խուսկինի պէետան
էյէտի։

ժէբրայէն, քէնտի պէվճէ օլան Ա. ար Կրանդիէատէն
կէօրմէկկա միսհաֆէթին, սրրճի բէտէր իչէ եվրատա ա-
բատրնտաա ժէվճուտա օլան միսհաֆէթի գատիչինտէն խոտ-
կինի պէետան իմմտիկինտէ, միսհիպէտի պուլունտան գա-

տէն, իշդու ինքաւ հաղորդեաս թէ ճաճճիս իմ տիկին կիս տի, Անոր ատեն ալ պատրաստ մէնէլիքին հետս խլէի։

Ընհանէմի, մարդի որ Լօթրէքին էվլատընտան պիտի կէյնէք, ետրէյս պաշտանըյնդ իւդրէ օդուդունան, մանէլլի մուտիէնէ կիտիմէտինի խրի կէնճ գատընտա իմիտ իմիտ։ Պինատէրին մատամ որ Կրանիէօ իլէ մուհիրտէրին օդուան մուֆաղաթմտրրին միմիէպդ, Անոր ատեն կիպլէնմիշ օդուդու մանէլլի թէերբ իմիտ։

36

Թէրէէն, մարդի որ Լօթրէքին էվլատընտան պիրինին գալմ ու գունաս, վէ Ա. որ Կրանիէօ ա՛է, մատամ պարօն որ Ձէրվէնին գալմ ու գունաս օդատ, ետրէյ մանէլլինէ կէլտիկլէրինա՛է, օդար, արագադրա օֆուրնդ օլան կիսդկ թուալէթի ոլդէր գատընտ, կէնճ սիւտրէկը վէ ատիր պիր չոգ ակլրճիկլեր իլէ ատընդ իտի։ Պէր ատա, մէրդուման գատընտ, գէմճէկրինի պէրթպէրինէ թագոմ խլէտիկը։

Ա. պարօն որ Ձէրվէ՝ հէնուգ կէնճ վէ կիւդել պիր փոնէ իտի։

Ա. որ Սան-Փէմ ատիմ, ետրէյ էլգիսէօինի կիսինդ օդատ, մանէլլի մուտիէնէ մուվաֆագէթինա՛է, Ա. որ Կրանիէօ թագոմաֆընտան, Ա. որ Ձէրվէնէ վէ գէմճէօնէ թագոմ գէլընտ։

Ետրէյ խշարէթի օլան պէրինճի չան չալընտագդա, իրի կէնճ գատընտ, քէնտիկլերի իչին թագոմ օդունան մանէլլի կիմիտիկը։ Պէրի ատը վէ ատիկլի էտէր օլան պու-

իրի մանհիտպէկէր, ոլ գատար հիւնէր ճէմնդ ատհիպդ իտիկէր գի, թէ ամի բօյատան օդատդու կիսդկ, ճէրդէրինճ ամուրդ օֆուրնդ, հէր գէսնի նատարդ ատգ գամը գէնտիկրինճ ամի օդունան։

Իգինճի վէ իչչինճու իչչարէթի ատիմ վէրիյիդ, ետրէյս պաշտանդը։ Պիրինճի վէ իգինճի ետրէյսան պահա իմմէտ իտիմէնիդ, Նալընդը գանէմի մանէմատամ առուրէմ էնթա օդունանտադնու պէհան իլէ իգիմինա կալէրիդ։

Պաշլըճա ետրէյ իչչարէթի վէրիյիճէ արբանէյատա, ոհգիդ բէս պիրինճի ճինանէն հայմանդար, կիւճ պէգա իլէ գամի իտիդիչ օդատգլորը հալտ, չոգինանդը թէհհայինը հարէկէթի վէ մուամէլէճէրինէ ատպըրտըգլըգլորընդը իգհար կալմէգտան իտիդը։

Մէվճուտ ետրէյ հայմանդարը իչինտէ պուլունան թէճճինան մատ, հիսսէթիտիդ վէ գամի օդունտուդ հալ ու հարէկէթինկալ, հագբրուննուն նատարը ատգ գամընդը ճէլտ կալմէգտան, վէ բէնիդդէրի օդան ատիճէր մամլորը կէօրուգճէ, պիտինան պիտինան չընկընդդ գէստ իմմէճէյէ, ետրէյսան թուտումուդ օլան վիգանմուն իրի ու չիտ, մէգդիր ատկընդ հայմանդր գամի իտէպիմէգտտ ֆէմգէյատ կիւճլիգ չէգմէգտտ իտիդը։

Պու ատա Անոր, ատրին պիր հալ իլէ թանիճանուն ետնընտա ատրմուդ օդուդ, ատն ետրէյ իչչարէթինէ պէգլէնօդատու։

Ա. որ Կրանիէօ, քէնտի հայմանդրէն ատկընդ հալինի կէօրմէգլէ, իտիդատդ վէ էնտիչէնէ ատուչար օդնադատան քէնտինի մէնին իտէմէմէգտտ, վէ կէրէգ սիւտրի վէ կէրէգ հայման հագդրնատա պիր ֆէլատէթի մուդդու պուլունամադընտա ատկիր մուգհէմ պիր գօդդու հիսս իտէմէգտտ իտիդը։

Ժէրմէն, օֆուրնդ օլատդա մանհէլլաէն ահչէթիպոխ ատրին հատրէնանիընա ատդ գամի իտէրէգ, վէ իգթիդատընտան նատի պէնդի ուլատադ, էլինատէգի պատքո-

թին մէնէգիչէլէրինի վէ մէնաիլինին տանթէլալարընը խապէրի օլմադըղըն հօլմադըտա խոր։ Գունտան դաթլընաղար, կիրտասպա էնիլէն ճահիլ պիր քիմսէ միսիլտու պաշը տէօնմէքտէ խոր։

Մատամ որ Ֆէրիհ, մէղպութէնին տալկընըղընը կէչիրմէք իստրէ, շու հօլտա քէլտանա ադաղ իլլէտի.

— Ադիղէմ, պաղը աթ հարըշտարընտա պուլունմուշմուտունուզ։

Ժէրմէն. — Էվվէթ, չօղ տէֆտա Բարիստէ վէ Տիէրտէ, աթ հարըշտարընտա պուլունմուշտուր տուր։

Տիան. — Գահտա կիրիշմի՞շիսին։

Ժէրմէն. — Ասլա։

Տիան. — Գէնտէ կիրիշմէմիշիմ տիր, լաքին պահտա կիրիշմէք իչին ֆէվգէլատէ այղուտ վար տըր, Բէք էյլէնճէլի շէյ տիր տէրլէր. ատյթի հարըշտարըն էհէմմիյէթի օն միսլինէ, վէ հէյեճանը եիւզ միսինէ իպլազ խոբ իմիշ։ — Գու ճիւմլէ իլէ, պէնիմ, միսթէհսիր օլմադա իհթիեաճըմ հօղ տուր, զաթէն ղէվճիմ հադգընտա ֆէվգէլատէ գօրդու իչինէ օլտուզտուտան, օլտուգճա միսթէհսիրիմ. շու գատար քի, պու սուրէթլէ տէֆիդամ իմմէք իսթէրիմ... Հէր նէ իսէ պահտա կիրիշմէք իսթի՞ղյմիսին։

Ժէրմէն. — Մէնիմ իսթէհսիլիմնի պէնտէ իսթէրիմ,

Տիան. — Բէք ալէտա, պիւեիւք պիր մէպլազ իչին պահտա կիրիշէլիմ։

Ժէրմէն. — Նիկիրմի պէշ աստէտ լուի ալմուշտու իչին օլուր իսէ, գատաղ իտի՞ղյմիսին։

Տիան. — Էվվէթ, իսմոի պէն, զէվճիմ կօնթրանըն պիւար օլտուղու նօրմալ իչին, ատնա գադըր նիկիրմի պէշ լուի ալմուշ իչէ պահտա կիրիշէլիմ։ — Ադիղէմ, պէն քի՛մ, պահարնա էտաս իսթիհսադ խոբսին։

Ժէրմէն. — Գիրինի՛ մի իչար իսթիէք լաղըմ տըր։

Տիան. — Թատպի... էկէր պիրինի իչար իսթիէղ իսէն,

զաթէն պահտ օլմազ... Իմոի պիր աթ իկէ պիր պիւտրիւնէ չարուգ լինիհսադ էթ, գիրտա իչարէթի շիմոի վէրիլէճէք տիր, վէ հարըշճըլար, հարըշտա պուղլատըգլարընտա, իչ իչտէն կէչմէզ օլուր։ — Չարուգ, չարուգ, պիրինի լինիհսադ էթ։

Ժէրմէն. — (Զայիֆ պէտա իլէ.) Թօնթօնտու լինիհսադ խոէրիմ։

Տիան. — Գի՛մ պիւար օլմուշ տուր։

Ժէրմէն. — Մատրի որ Սան-Գէմո։

Տիան. — Լաքին նէ օլուպօլտուն։ Ճու հաղինտէ պիր ֆէնաղըգ հիտա իթմէքտէ օլունտուղուն գոնի օլումնատըմտա պիր տիր։

Ժէրմէն. — (Գէնտիսինի թօղլատարադ.) Հիչ պիր շէյիմ հօղ տուր... պա՛գ, պա՛գ, հարէքէթի խոիպօղլար. հարէքէթի իթմոիլէր։

Ֆիլվադը իչարէթի մուայէնէնէնին վէրիլմէսի իւղէրինէ, պէքիղ բէս աթ, այնի վագըթտա հօլա չըգարըլար, վէ ուսուսունուն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպինու մուճիպ օլարագ, զանն իսէրսին քի, Թօնթօն, հէր գիւնա տիքպաշըլըղը վէ ադիբընըղը պէր թարաֆ իսէրէք, հալընըղ բաքիպէրինին կէչմէք ֆիկրի մէչրուունա թաղի օլտու։ Ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ պու խուսուսատա մուվաֆֆագ օլամադը, չիունքի տիկէր հայվանլար տաթի պէրի իւղ հարէքէ օլմալարընդա, պուղլարտա սիւար օլմուշ օլան հարըշճըլար, պիր միւտաէթի այնի խաթթի իւզէրինտէ եիւրիւտուքտէն սօնրա, նիհայէթի էնիկէլին էօնիւնէ վարել օլտուլար։

Պունլար, պիրինճի էնիկէլի թէշխիլ իսէն չալը չըրըլտարան միւրէքքէպ չիմի աթլաէրոպ կէչտիլէր։ Ֆագաթ տարել միւչքիւլաթ, հանի էյրի պիւրու վէ չէրբէշիք մահէլլէր օնտան սօնրա զուհուրա կէլիպ, պահտա կիրիշմիչ օլան իկի կէնճ զաաբնլար, սապըրտըղըդա հարըշճըն նէթիճէսինէ պէրլէմէքտէ իսէլէր, Իքինճի էնիկէլ տաթի կէ-

չերևլիպ , չայա տօղրու խլէրլէնիլտիկի սրրատտա , Տիան , հէր կիւնա իհթիրաղը պէր թարաճի խտերէք , վէ հէր հալտէ եարըշճըլարըն , մէզգիւր չայը ամլատըգլարընը կէօրմէք իսթէրիմ տիեէրէք , օթուրմուշ օլտուղու իակէմլէնին խղերինէ չըգտը , վէ րէֆիգէսինէ խիթապէն ,

— Եիմտի , էվվէլինտէն գիւեատէ եան պէ եան կիտիեօրլար . Ա՛հ , ապիղէմ , նէ՛ ամլար , նէ՛ օխուարիլէը . . . գանն իտերիմ՛քի , կօնէթրան , պիր գաչ արդատաչընը կէչհիեօր , լաքին պու խուտուտտա քեամիլէն էմին տէյիլիմ . . . Սահիլէ եադլաչըեօրլար . . . ամլաեաճադլար . . . ամլաեօրլար . . . ամլատըլար . . . Ա՛հ . . . տէատ , վէ աճը պիր ֆինգան րէֆ խտերէք , վէ եիւղիւնիւ իչի էլէչի տէրուննինտէ կիղլէեէրէք , իակէմլէսի խղերինէ տիւշիւվէրտի :

Ժէրմէն . – (Ոէ յնղի ամարադ .) Տիա՛ն , Տիա՛ն , ապիղէմ , պէնի գօրգումա ուէօրտուն . նի՞չին պէօյլէ նիտտա իմանին , նէ՞ վար տըր :

Տիան . – Նէ՞ օլաճադ . կօնէթրան չայա տիւշտիւ :

Ժէրմէն . – Տիւշէն օ օլտուղունա էմի՞նսիսին :

Տիան . – Իմին օլմագտա սէօ՞զ մի՛ . . . կէօղիւմ իչէ կէօրտիւմ . . . ապիղէմ , իչիսի , եանի կօնէթրան վէ Նօրմա պիրլիքտէ տիւշտիւլէը . . . պիր արա ղայդ օլտուլար . . . ծօնրա Նօրմա մէ յտանա չըգտը . . . Այլահ վէրէտէ պիր եէրի դըրըլմըշ , վէ քէնտիսինէ ֆէնայլըգ վադը օլմուշ օլմագտա իտի . . . տիթրէէօրում , քէնտիսինէ կիթմէչլիէիմ . . . կէօրմէլիէիմ :

Պու սէօղլէր իչէ մէղպուրէ , էնմիշ օլտուղու իակէմ էէսի խուղերինէ թէքքար չըգըպ , վէ տիւրպիւնիւ կէօղիւնէ գօէուպ , պադմաըընտա , կեահ կիւլէրէք վէ կեահ պղատագ ,

— Խա՛յր . . . խա՛յր . . . քէնտիսինէ հէչ պիր ֆէնայլըգ օլմամըշ տըր . . . սուտան չըգաեօր , վադտա պիր ազ թօքալ եիւրիւեօր , լաքին պու պիր զարարլը չէյ տէյիլ տիր ; եէնիտէն Նօրմանտա սիւար օլտու . . . Ա՛հ , տիւշտիւքտէն ծօնրա , եէնիտէն եարըշտա տէվամ իմիտէք , նէ՛ պիւեիւք ճէսարէթի տիր , տէատ ,

Ժէրմէն . – Տիկէրլէրինտէն նէ՞ խապէր , ապիղէմ ,

Տիան . – Տիկէրլէրի էլտէն եօլլարընտա տէվամ խոեօրլար , ֆագաթի խղերինտէն զալիպտա ղէվճինիղին հայվանընա պինմիշ օլան վէ մարքի տը Սան-Բէմո թէտմիեէ իտիլէն սիւարի , քեաֆֆէսինի կէչմիշ տիր ; Պու հիսապճա , ապիղէմ , պահա իմթիհկիմիղ եինկիտմի պէշ լուի ալմուշու սիղ դապանընըղ ;

Պիր արա սէքիղ նէֆէր եարըշճըլար , օրտան թարագճընա կիմթոհլէրինտէն , ղայդ օլտուլար ; Պունունլա պէրաբար , եարըչըն նէթիճէսի մալիւմ օլտուղու ճիհէթլէ , էվվէլքի գատար մէրադ գալմատը , վէ պիր միւտաէթ , սէյիրճիլէր միեանընտա , եարըշճըլար հագդընտա միւթալէալարա կիրիչիլտի :

Օն օն իլի տադըգտա գատար կէչմիշ օլտուղու հալտէ , եարըշճըլար , կօնէթրան էօնտէ օլարադ թէքքար մէյտանտա չըգտըլար , ֆագաթի ղարիպ տիր քի , պու տէֆտա սէքիղ եէրինէ եէտի քիչի խոլէր , Ինգլիզինտէն էքսիլմիչ օլան սա , Անտրէ տը Սան-Բէմո իտի :

Մէրդումտէն ղայդտուպէթի , Մ . տը Կրանվիէօեիս թէտաճիւատէ պըրադտըղը կիտի , Ժէրմէն տախի , վադտա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէտի իսէ տէ , պիր արա իչդալէ օլմուշ օլան սիմաըընըն ատկունլուղու եէնիտէն հատուլէ կէլտի :

Միւսարիէրին եադլաշտըղը սըրտաոա , իչլերինտէն կօնթրան այըըլաբագ , Մ. ոը կրանլիէօ իլէ Տիանըն վէ ժէրմէնին պուլունտուգլարը մահէլլէ կէլտի , վէ եարըշըն թաֆթիլաթընը վիրտիկի սըրտաոա , Անտրէ ոը Սան-Բէնճնան գայպուպէթինի շու սուբէթտէ իչգահ իլլէտի .

— Միսիս վիդօնթ , հայվանընըզ թօնթօնտան էմնալի եօգ տուբ տիսէմ ճայիզ տիր , վէ էկէր պանա սաֆտադ խոթէսէնիզ , ալըրըմ . պու հայվան , մահէլլի մագասատէ է՛ն էվվէլ եէթիշտի , ֆագաթ օլ գաոար չիտտէթլէ եօղունա տէվամ իտիեօրտու քի , Մ. ոը Սան-Բէնճ տուբտուրտաոտը , էկէր սիւարիսի , պաղչէնին ուճունտաքի խէնտէեէ վասըլ օլմազտան էվվէլ , հայվանը զապթ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլուր իսէ , հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տուբ , վէ պէչքի տէ , մուղայիրի հալինտէ , եանի հայվան զապթ օլունմաոա պիլէ , խէնտէեէնին տէրին վէ էնի օլմասըյլա պէրապէր , եինէ մուխաֆաոատըզ օ կէչիտ կէչիլէպիլէճէք տիր , չինքի օ հայվան , աթ տէյիլ , իլլա պիր գուշ օլտուղունտան , օգաոտան աթլամազա մէուպթէտիր տիր :

Գու ոըա ժէրմէն պաչընը աչագբեա էյմիչ խոթ , Մէրգուժ , քէսկին ինկիլիզ թուզու բուհունու հալի օլան քիւչ պիր չիչէեի ճէպինտէն չըգարըզ , պաեըզմազագ իչին գօգլաոը :

Արման ոը կրանլիէօ , պու հիքեաեէեի իչթիտիկինտէ , կօնթրանըն մուտաատէսիլէ անըն հայվանընա պինիպ , տէրհալ մահէլլի վագըտաա կիթտի , վէ պու էնտաոտ ժէրմէն , պաչընը աչագը էյմիչ մահզուն պիր հալտէ տուբտուղունտան , բէֆիգէմ ,

— Ազիզըմ , նէ՞չին մահզունիյէեթ իչինտէ պուլունտուեօքտուն , նէ՞յինն վար ոըը , տէտի :

ժէրմէն . — Պիր վագըթտան պէրի տիր քի , իւզերիմէ պէօյլէ մուվագգաթ պիր ֆէնաղըգ ոըըզ օլունմագտա ոըը :

Տիան . — Պէէրի պիր աղ գալպ բահաթըզըղը ոըը :

ժէրմէն . — Էվվէթ . . . գապիլ տիր :

Տիան . — Անլաեօրում , անլաեօրում :

ժէրմէն . — Նէ՞յի անլաեօրտուն :

Տիան . — Օրտաընը տտա պէն պիլիրիմ :

Տիան , շու եօղտա միւբահազա իչէմէքտէ խոթ .

— Գըշ մէվսիմինէ մահտուս օլան չիչէք վէ ֆիտտանլարըն պաղչէսինտէ պուլունտուղումուզ սըրտաոա , ժէրմէն , նիչին պանա պու գօմէտիաեը օյնաեօրտու , Գիր թաոաֆտան բէտէրտանէ մուհազապէթ , վէ տիկէր թաոաֆտան էվլատըզ մուհազապէթի սէօզլէրինէ զաթէն ինանմամաեօրտում , — Մ. ոը կրանլիէօ հէնուզ զաեէթ տինճ օլտուղունտան , ղէվճէտի հազդընտա , եալընըզ բէտէրտանէ մուհազապէթ կէօսթէրմէտի գապիլ տեյիլ տիր , — Ծօգուզ այ կէչէմէզէն , տիւնեաետա եա քիչիւք պիր վիդօնթ , եախօտ քիչիւք պիր վիդօնթէա կէչտիկինի կէօրէճէնիպ , վէ էկէր ժէրմէն մուվաֆֆագաթ իտէր իսէ , պէն սաղտըճ օլաճաղըմ :

Արման , պիւթթէ խէնտէք մահէլլինէ կիթտիկի , վէ Տիան տտա , քէնտինին էտտաղըզ միւբահազաթընա տալտըղը սըրտաոա , եալընըզ մահէլլինտէ , տտավէթլիլէրէ վէ տէյիրճիլէրէ տիկէր էյլէնճէլէր թէրթիպ իտիլմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ Մ. ոը կրանլիէօ ուզագտան կէօղիւքտիւ , ֆագաթ եալընըզ իտի :

ժէրմէն , գալպինի ադիմ պիր հէյեճան իտթիչա իթմիչ օլտուղու հալտէ , պէվճինէ օլ իտտտուտտա պիր չէյ սօղմազա ճէտտաբէթ իտտմէտի , հալտու քի Տիան ,

— Էլպէթթէ ֆէնտա պիր իտտապէր կէթիրմէտինիպ , տիեէրէք , պիւտէ աղտղ իլլէտի :

Արման . — Եալընըզ պիր իտտապէր կէթիրտիմ . չէօյլէ քի Սան-Բէնճ իլէ Թօնթօն հէնտեէի կէչմիչլէր տիր :

ժէրմէն , հաֆիֆճէ պիր ա՛հ իթտի իսէ տէ , պու ահը իչտէն օլմազտը :

Ամման ու Կրանվիէօ խէ , շու վէճհվէ քէլամինա ոէ-վամ իլլէոի .

— Ցադամ օ ոէհշէթվի ... գօրդունճ ... վէ ասէթա միւնքինախզ պիր աթլաեըշ, մուվաֆֆաղըյէթվէ խճրա խոխմիշ ոիր ։ Նիէր է՞ն պիրինճի Ինկիլիզ աթլարը օյնայար առա , ոու հարէքէթի թէճրուպէ իմոէլէր իսի , բարչալանաճադըարընառա իչխիսահ օյունամազ իսի ։ Հալոու քի Թանիմօն հեր շէյէ միւդխէսիր ասը ։ – Նիէր Անարէ ու Սան-Լէմօ , ասլամէն ոուրառա վասըլ օլուր խէ , նասըլ քի վասըլ օյաճաղընը մէմուզ իթմէքճուն հիչ պիր մանէ եօզ առուր , էօվրամիւ եադընէն կէօրմիւշ խառուկինի պիզղամի պէհառն իսէպիկէճէք ասը ։

Ոու էանառէ եարըշ խոխամ ոուրմադըէ , առամէթիլէր ոէյհիէճէ ուօղրու հարէքէթի իմոիլէր , վէ գառընլար օրառա մուվասըլէթլէրինառէ , Թառամ վադխինառէն էվվէլ էլպիռէլէրինի Թէպոիլ իթմէք իւղրէ , քէնոիլէրինէ Թոիռխա օյունամուշ օյուն օտաշարընա չէքիլոիչէր ։

Ժէրմէն , հէնուզ խառթալըդառն գալդընշ պիր գառըն միռիլու ոիթքըճէէրէք , էլպիռէլէրինի հալի պիռնէք գառթուլարըն գօնուլմուշ օյառուղու առյիրէճէ չըգառ ։

Մէզգուրէնէն պէոլէմէռ , քէնոիռնէ պէքլէմէքառէ իառուկինառէն , Ժէրմէն ,

— Եիռնիլիք պէնի եարընըզ պրադըն , վէ եարըմ առաթառն կէլին , ոէռ ։

Գէոլէմէ . – Մառառ , պէյնղինիզ օյլուշ , աճապա բահաթըզ զմըռընըզ ։

Ժէրմէն . – Նարըշար պէնի եօրառու . եօզառա պիր շէյիմ եօզ առուր , եադընըզ պիր ազ խոթխրահաթա իչինէեառճրմ վար ասը ։

Գէոլէմէ ոիչարը չըգընճա , Ժէրմէն , Գիչրինառէն ,

— Էվվէլ , պէյնղիմ՝ օյլուշ օյնագ կէրէք ոիր , գիրա գիռէառէօվլէ միւզառըզ պրուննադառաէրմ , Գու եօլ-

առա պիր ճէզառէա միւսթահադդ օլմադ իչին , գէվգէլղառէ միւթթէհիմ օլմալըէրմ , լաքին պէն գիմէ նէ՞ եառառմ , ոէռ ։

Մէրդումէ , պրու ասրա պիր այնառէա եադղաշմասընառա , իւք ոէգիա նադառը ոիդդաթընա , շըմինէնին իւզէրինէ գօնուլմուշ օյան պիր պրուքէթ թէռառիճ իթռ , վէ քէնոռ քէնոռնէ , պրու չէյէքլէր , Տիանըն էլինառէ կէօրմիշ օյառուղում չէյէքլէր ոիրլէր . պրուրառա նա՞ռըլ պրուլունուեօրլար , ոէռ , վէ պիր առնիլէէ գառառր ոիւշհունոիւքառէն ասընա ,

— Տիան , նէրառինէնին ալթ գաթընառա քէնոռնիռնառէն այրըլըղըմ զէման , պրու չէյէքլէրի հալէա էլինառէ թուԹառեօրառու ... լաքին պրու չէյէքլէր , անընքիլէր առ յիլ իառէլէր առ , այնի ոիրլէր . աճապա մանէառը նէ՞ ոիր , առ յի միւլահաղա իլլէռ , վէ չէյէք պրուքէթինի գաղընրընըղընառա , առթընառա պրուլուղու պիր քէռաղրա իւզէրինառէ , « Եիռնի պրու պրուքէթ իչի ոիր » իպարէռ եադրընշ օյուուղունու օգուռու ։

Գու իպարէնէն մանէառը շու իռի քի , Ժէրմէն , Տիան իլէ կէօրուշուիւիւ զէման , մէզգուրէնէն էլինառէ կէօրմիշ օյառուղու պրուքէթի օլ գառառ պէնէնմիշ իռի քի , Տիան , անը մուհիմպէռինէ իհառա իթմէք իռթէմիշ , Ֆաղաթ Ժէրմէն , « Նիէր չէֆթի օյառա իռի , պիրինի գաղուլ իառէր իռիռ , հալոու քի Թէք օլառուղունառան գաղուլ իթմէմ » ոինէքէք , վադը օյան հէոիինէէի բէռառ իչէմիշ իռի ։

Ջիքր օլունան իպարէնէն էլ եադրընշա կէլինճէ , ոիր գաշ առֆիա , Անարէնէն , Մ. ու Կրանվիէօռէ եադրընշ օյառուղու մէքմուալար , Ժէրմէնէն էլինէ կէշմիշ իառուկինառէն , Անարէնէն էլ եադրար օլառուղունու մէզգուրէ անինառէ Թանըրար , վէ առօյլէնէն առօղլէր քէնոռ առօղլէրի իառուկինի իռթիրյառար , վէ հէնէճան իլէ ոիթքըճնէէրէք , գօդլառնոգ իւղրէ , պրուքէթի պրուրնունա եադղաշարընոգ իռթէռի

խե՛տ, նակէհան ուէհշէթլէ լեզիը սէտա խաէրէք, էլինաէն եէրէ պըրագատը։

Մէզբիւր չիշէլէբաէն պիրինին իւզէրինաե, հէնաղ գուբուտուշ օլարագ պիր գան տամլասը լէքէսի կէօրիւլմէքտե խոր։

38

Ժէրմէն, սեռագլարընըն ալթընտա պուլունան գանըը չիշէք պուրթթինե պագատագ։

— Պա՛ գան, անըն գանը տըր... չիւնի հէր չէյի անլաեօրում... Տիան իչ արամըզտա թռատթի օլունան սէօզէրի, քէնտիի եանընտըզտա կիպէնմիշ օլարագ տինէմիշ օլմալը տըր։ Մէրգում ատզունա պիլտիկինաէն, անը հայդը ֆիկիէ կէթիրմէք իսթէմիշ, վէ պօշ վէ չօճուգնա պիր քէֆթի եէրինե վատըրընագ իւզրէ, էօմիւնիւնե մունխամատեա իւդա խթմիշ տիր... Եէօյլէ քի պու պուքէթի պանա կէթիրմէք իչին, հէնաէքտէն կէչմիշ, վէ Տիանըն պահաընը խալէտիկի հասխա պիր իհթիեաըրըն պադշեէրինաէն պու չիշէբէրի գօրարունագ իւզրէ, մունխամատեը կէօզէ ալմըշ, վէ մունվաֆֆագ օլմուշ տուր... Օրատան խե՛տ, մէճբուհ ալարագ կէլտիկինաէն, էլան գանը պաճադտա տըր... Ա՛հ, հէնագը Հագդ շու հայիմէ աճըտա խոր, պիրա տիմանէ օլաճադըմ զանն խոխեօրում, ասե՛տ։

Կէնճ գադընը, պիր իսկէնճէ իւզէրինէ օխուրուպ, քէնտինին թագէնիդ իսէկէէէն միւհահագամ վէ էֆքեատըընը պիր թարաֆ վէ իրալե խթմէկէ չալըշըը խե՛տ ասե, պու պադատէքի զայրէխի պօշա կիմտի. չէօյէքի, ադադագըը, մաքինավալին սուրէխտե,

— Ա՛նը սէմմէք իսթէմէմ, ասէտիկի հալատ, վիճադանը, քէնտիսինէ, — Սէն անը սէվէտտին, ասէյի իռադէը վիրաժէքտե խոր։

Քէնտի քէնտինէ ուդրաշմագդա մնաղլադագ օլան պիր քինիճ կիտի, Ժէրմէն, իշդու պիհտատ մնագամէմէթի ադադընուա, վադթընը զայադ իմմէտ օլուդ, հիտա իմմէհէրէք, տադբադարար նէկամիկէրինին թէսագիսդ իմմէտտե, վէ ատեմա իսէեագ իչինտե հաշատարդընը զանն իսոխագ, պուրընտուդու մնահէլլի տատխ պիրմէմէքտե խոր։ Հէր չէյ, քէնտիսի իչին գարըշդը պիր հալատ օլուդ, հալընըդ պիր ատույդու, ճիւմլէ հիտահնամէթնա գարիսդ կէմէքտե խոր։ Պու խե՛տ, հէմ չէհմէթի, հէմ ադընը, հէմ ֆէվգէլատե ժեաէրէքէթի վէ հէմ իդմի իսդիհսալը ադիմի միւհմէզամինե գադրիսդ պիր հիտա խոր։

Պիրտէնե պիրէ, մէզդուրէնինե պուրընտուդու օտաներն գադուտա չալընմադը, Ժէրմէնին ադրը պադընա կէլտի, վէ տէրհադ օխուրատուդա մնահէլլատէն արշրատերագ, պուքէթի եէրտէն ադադը, վէ շըմինէնին իւզէրինտեքի ադրը գադադը չինե պադշատտան պիրի տէրտինինտե կիպլէտիքտէն ադըտա,

— Պի՛մ տիր օ, ասէյի սիւտադ իմտի,

Մ. տը կրանտիէօ. — Պէն խա, իշէքի կիրէպիպլիմինեմ, Ժէրմէն. — Հայ՛ հայ, կիրէպիպլիսխինիդ։

Պէդտեմ, մէզատը պիր սըճաքնա իշէքի կիտի, վէ շու վէճհէյ քէլտանա ադադ իպլէտի.

— Ադիդէմ, սէն խե՛տ, ադշամքի թուալէթինիդի իչտինագ իսոխեօրատունուդ ասէյի զանն խոխեօրատում։ Հալադա քի, սէդ, հալէտա ատադահլագ ֆինճաններընըդտա եալընըդ պուլունտուեօրատունուդ։ Պէտէմէնիդ նէ քէտ տիր, տիւչհենիւնե քի, պիր ատամն իթտամ չտնը չալընտաճադ տըր։

Ժէրմէն. — Պէտէմէմ պիր ադատան կէլէճէկինտեէն, պիր գաչ ատադըդա գարշըընտա հագդը օլատիվերիմ, — ձի՛ւդի վէ

մուվազդաթի ֆէնալըզ հիսա խախեօրսուս, օ սէպէպլէ եա-
լընըզ գալմազ խոմէմա։

Վիզօնթ. – Սիզ սէ սէնթիմ կիսպի ախչարը հէվէճան
օլուեօրսունուզ։ Ան կէօրսիւմ վէ անլասըմ։ Պու հէվէ-
ճանընըզ խա, բէզ շէսթա խուսկինաէն, սիզ տագըզդա
պիլէ զոյագ խիմմէէրէզ, ոիզի թէէմինէ կէլսիմ։ Տի-
մէզ խոմէեօրսուս քի, խայըրըզ պիզ խապէր կէմխրսիմ։
Պու խապէրդին, Ան՚արէնէ ապիզ օլսուզսունու էլսէնթիթ
անլասեօրսունուզ։ Եէօյէ քի, համա օլսուն, Ան՚արէ վէ
ամը, ապ վէ ապիմ օլարագ ավասէթ խիմսիզէր։ Ան՚արէնէին
ճէրիհասընա կէլինճէ, բէզ ապըր սէյիլ սոր։

Ժէրմէն. – Մ. սը Սան-Լէմօ եարալը՞ մը ապր։

Վիզօնթ. – Էվէթ, սօլ էլինաէ ուզուն վէ սէրին պիզ
ճէրիհա հասըլ օլմուշ խէ սէ, պունուն նասըլ օլսուսզու-
նու քէնասի սէ պիլմէեօր։ Պէյրի սիւսամլէ ամըլյըս չա-
ը չըրըլսըրըն ապասընասն կէչէրսէն, էլի պիզ սէյրէնէ
եախօա տուա թէսսոսիյէ, եարըլմըշ սոր։ – Շիմոթ,
թասամ իչին հապըրլասընըէօր։ Նարըշտա քէսպ խիմ-
զը օլսուզու ֆիմուհամի իճապինճա, սուֆրասա, պիրինճի ժէվ-
գիսէ օմուրաճագ սոր։ – Լաքին, իչիմէ պէսլէժինիզ սէ
կէլինէօր... սիզի եալընըզ պըրագըրըմ։ Պահսընը խիմսիկի-
նիզ ֆէնալըզասն իւզէրինիզսէ էսէր գալմասը եա՛։

Ժէրմէն. – Խա՛յր, հիչ պիր էսէր գալմասը։

Վիզօնթ. – Իզիթրապ ու էնսիչէ օ ֆէնալըզա սէպէպ
իչէն, չիմսի օ իզիթրապ ու էնսիչէ զայիզ օլմուշ սուբ։
Զաիթէն պէօյէ օլմասը սէրչէկար խոմ։ Պէն կիսիհէօրսմ,
ապիզէմ, պիր ապասն ասլօնասա պուլուշսուրսուզ։

Մ. սը Կրանլիէօ, օրասոսն մունֆարագամի խոհինճէ,
Ժէրմէն եալընըզ գալըպ վէ պիր ապ սա քէնասիսինի պու-
լուպ, գամէրիճըասը վասրմասըյա թուալէմինի թէչրմիսպ
իմոի։

Թասամոսն ոնըա, պալօ իճրա իսկէճէկինաէն,

գասընըզսրըն, իչի սէֆթա զահմէմ չէչմէժէք իչին, թասամ
սա, պալօ ֆիսմանըզսրըյա հաղըր պուլունմազսրը գա-
րարըաշըրրըմըշ իսի։

Ժէրմէնէին ֆիսմանը, հէմ սասէ վէ հէմ կիսպէլ օ-
լուպ, թէչրմիլ պէնեպ, վէ խոմխա թասրնի մինէֆիշէ չիչէչ-
լերինէ միպէչյէն, վէ պիւսպիւթճան գարարը օլմաճագ,
նըսֆինէն սէգօյմէ իսի։

Պու կէնճ գասրն, հէմսան պիր միլիճն ֆրանգ գըյմէ-
թինաէ էլմասա մազրը օլմասըյա սէրարագը, էլպիսէսի ճա-
պէրինաէ հիչ պիր էլմասա պուլունմամսուգսա իսի։ Մ էրգու-
մէ, ինճինէր էլմասա թէչճիհ իմոսիկինաէն, պօզագըրնըն
էմրագֆինասա իչի սրըա սիեսոհ ինճէ կէօրսիւլմէբուէ, վէ
նագրը պիլէչըէրի, օ միսիլսու պիլէպիգրը իչէ միպէչյէն
պուլունմազսրա իսի։

Պաչընասա, սարը ոաչյարըճասան գայրի թէպինասի օլ-
մաճագ, չինճէճու արգասրնասան սոսի իչի ուզուն պու-
չէէր, ումուզսարընա վէ անասէն պէչինէ գասրա ուզունմագ-
սա իսի։

Թուալէմ իչմասլ օրաճասուգսա, գամնարիէթսար,

— Մա՛սաս, էլոսիվէնէչէրինիզի, էէլրագինիզի, վէ
պուչէմինիզի սէ ուճսումմասրն, սինէչրէք, պու չէ յէէրի
կէմխրսիզ, չըմինէճինէն իւզէրինէ վազ իյլէսի։

Պասէհու պու խրզմէմճի գասրն սիչարը չըգմասրնա-
սա, Ժէրմէն թէչրար եալընըզ գալը, վէ գամնարիէթսա-
նըն ասն սէօղիւնու թէչրասլասեագագ,

— Պուքէմճի՛ մի, հա՛ նիկրար սոր պէնիմ պուչէմիմ,
սէսոի,

Մարզի սը Լօմբրէք, գասրն ժիւսաֆիրլէրինէ պիր
իմմիֆամը մնասասս օմնագ իւզրէ, քէնասի գըշլագ պագ-
չէսինէն չիչէրլէրինասէն պիրէր պուչէմ եախագագ, հէր
պիրինէն օսասրնա գօյսուրմմուշ իսի։

Ժէրմէն, թասդիրսամիլ սուրէթսէ պու պուչէմէ

պագաը, վէ էլինի չինի դասա ուզամէրդ, Անտրէնին կէ-
ֆի խրտիկի չիչէբլէրվ ալարադ,

— Ա՛հ, պէն պու պուքէֆի ինմիխասդ կիմ մէլիկէմ. պու պադաճ եալընըզ Թէբէասխա կիմ մէք՝ խայինկիվ վէ զալիմիկիվ տիր։ Ուզուտիկեէֆի վազըա ադըլադըճա տախի օլաա, մուքաֆամա լյազդ տըր։ – Մուսիւ տը Ման-Լէսճ՝ նանքէօր օլմասըդըմը անլասաճադ տըր, տէմի։

Ամէրիկէնին չանը շալընադըդտա, Լոնդի աշադը էն-
մէք վազիֆընըն իշլասէֆի վէրիլմադէ, մահասամ տը Կրան-
լիէօ, էլի տիֆի քէնէբէք, Անտրէնին պուքէֆինի ալադը, վէ
տուչհանմէկէ վազրի պրագտադ խոմէմէտիկինտէն, սէրհան
պադտա խէրլէմի, լաբրին օրտա վադրլ օրմադտան,
տուրտու, վէ կէրի տէօնէրէք, մէչիտսինէֆէ,

— Խա՛յր, պու մուքին տէյիլ տիր... խըզըանը...
Իհֆիխանի էօգ տուր։ Մահամ պարօն Կօնֆրանին չիչէք-
լէրի, հէր քէսին նազարը տիգդաճինա չադրմիշ տըր։
Օ Թադդ չիչէքլէրտէն էլտէ խոէսիլմէք իչին մէշրու վա-
սրֆա պուլունմադըդընը պուրատա հէր քէս պիլիր... Իմ
տի, օ չիչէքլէրտէն նէտինտէ պուլունադուդունա նէ՞ մա-
նէտա վէրմէլի, վէ պու սրդատա Թէաճճիպադ դալաճադ
օլան Ֆիռանա նէ՞ ճէվապ իֆտա իմմէլի, – Էպէֆֆէֆ Ալ-
մանն տախի պու չիչէքլէրի նէ՞րէտէն ալմըշ օլտուդունա
անլադմադ խոմէնէճէք տիր, – Սիրքիֆիւմ վէ ալֆիտամ-
վիկտոմ խէ, եալընըզ պէնի իմհամ իմմէնիոզ, իլլա Ան-
տրէ տը Ման-Լէսճոն տիմանէվիկինտէ ակխա օլան սրդ-
րը ճոզ խաճճէքլէրը տիր, – Էվէվէֆ, էվէվէֆ, պու մուքին
տէյիլ տիր, Իշդու պուքէֆի էլինտէ Թադրլադմադճադ-
զըմ, տէմի,

Մուսախասէն մէզդուրէ, ուզուն պիր ա՛հ խոէրէք,

— Գիշարէ պուքէ՛ֆ... պիշարէ Անտրէ՛... տէյի
խլավէֆէն պէհան լլէմի,

Ժէրմէն, մահզունէն, մուճէվհէրամ սանադգճըդա-

գընը, տահֆընըն քէօմէկչինտէն տաբլմըշ օլան պիճուն-
տան քիչիք պիր անահմադ խլէ աչըդ, պրդա խլէ վադ
խոխմիշ օլան մուճէվհէրամ խուզէրինէ մէզքիւր չիչէքլէրի
խէֆխանմիչդըճա տիդտի,

Անճադ, օտասընատան տիշարը չըդտադըդ դէհանն տուբ-
տուշ օլտուդու կիմի, Թէբրիկ տուրտու, վէ կանադլադ-
րը գըդտադըդը միսիլլու, շահ տատմադըդտը տախի չիտուէֆ-
լէ չարբմադա պաչլատը, Մէզդուրէ, պու հալինտէ, եսքի-
ակ սէտա խլէ վէ հէմհան տաճըգդամադ խյինտէ պուլա-
նուբճատընա,

— Խա՛յր, խա՛յր, պու հօլատա պիր հարէքէթի վէ մուս-
մէլէ սէ պաչադըդդ տըր, – Ուզրտամա էօմիխինէ Թէհլիքէ-
կէ գօյմուշ օլան պիր քիմսէ խյին, պէն սէ պիր մուխա-
Թադտաճը կէօդէ ալատիդիրիմ, – Սէվիկլու պուքէֆ, պէն
պուրատա գալաճադըն, լաբրին Թէքմիլէն պուլատա գալ-
մահաճադըն, տէմի,

Պէօյլէճէ ժէրմէն, մէզքիւր պուքէֆին իչինտէքի չի-
չէքլէրտէն, խուզէրինտէ գըրմըշդը պիր լէքէ մէվճուտ օլան
չիչէկի ալադադ, գօրտաժ ընըն տանԹէլալտը ալֆընա վադ
իմտի, վէ տանտըդ ճըդադըն գադտադընը գադտահտէրդ, քիս-
չուք անահմադտըընը խրի տէֆա չէվիրտի,

Մէզդուրէ, քիւսԹահտահ իճրա իմտիկի հարէքէթմ-
տէն տօլայը հէմ ահֆադէտիկինտէն, հէմ սէվինճ իչինտէ
օլտուդունան նադչի, պիր տանիկնէ գատար գընիչատահտադ-
սրդըն սէտադտա տուբտուգտան ատնրա, ճան վիրմէք հա-
լինտէ պուլունան պիր քիմսէնէն սէտատը կիմի պիր սէտա
խլէ,

— Ա՛հ, պու չիչէք Թէնիմի էտգընօր... ահատա նէ՞
Տիա խոխօրսա. տատահմ ու մէսէրրէմէկ պիրկէշիչ
օլան չու զարխդ միհն ու մէշադգամը նահդ Իսլահ կա-
լէմէկի, տէմի,

Գատէհա մէմուրէն զադրի վէ հէհէճանատիդ հիսաբնի

արթըմագ իւղէ , էլէրինի կէօքսա իւղերինէ վազ իմ-
ոի , վէ ֆիլքրինաէ նէնիաէն պիր թէպէտաիւլ հասըլ օ-
լարագ ։

— Խա՛յր , պու չիչէկի պու սուրէթլէ վազ իմաիկիմ-
ոէ , կէօրէմէհէճէք ոիր . հալպու քի կէօրէմէոինի իսթէ-
քիմ , ոէյի պէհան էյլէոի , վէ չիչէկի էվիլէգի մահէլլին-
ոէն չըդարըդ , պէլինէ վազ իլէ , քէլամընա շու սուրէթ-
ոէ ոէվամ էյլէոի . — Պու խուսուսա քիմ թէաճճիւպ
իսէճէք ոիր . . . սայգըսըզճա վուդու ոուլաճագ հէր սիւա-
լէ գարշը հադըր ճէվապըմ եօգ մու սուբ , Տիան պու-
քէթի պանա վիրմէք իսթէոի իսէ ոէ , պէն գայդաւ իմ-
մէոիմ , հալպու քի րէաա իմմէբլիկիմիլէ պէրապէր , իչին-
ոէն պիր չիչէք ալարմ ոէյի պէհան էյլէրիմ։ — Պու ֆիա-
ոէմին էտանն օլաոուդունու եալընըզ Տիան անըաէապիլիր ,
ֆագաթ օ տա պէնի ոէ լէր , պիննապէրին իչի ֆէհմ իմաէ
պիլէ , եալընըզմը մէ յաոանա չըդարմաճաճաղընա իչիմիպահ
եօգ սուբ ։

Պիր գաչ ապդըգա էվվէլ օլ կէնճ գադըն , Գէօրէ
Անոդէ ոէմիչ էոի , ֆագաթ հադըգի պիր իսալիսէթ վէ
րիգգաթ իլէ , խուսուսա քէնոիոի իչին Գէօրէ ժէրմէն ոէ-
նիլէպիլիր իոի , չինընքի մէրգուոէ , քէնարընոա կիրոոագ
պուլունան պիր մուդիրը թարիգաէ քէնոի պիկնիճանլըղը
վէ ճէհալէթիիլէ ֆէվգէլադէ ոիւրաթլէ ոիւրիւքլէնիպ կիմ-
մէքոէ էոի ։

Իչիմէ , օլ ճին կիոի ֆիլիբրի Ձիլիբ ոը Գրուա-Տիէօ ,
Անորէեէ վիրմիկի նաոնհաթլար ճիւմլէոինոէն օլարագ ,
ոուսամ ոը Կրանիէօնիւն գալմինի ճէլալ իթմէք իչին , ա-
նըն գուվվէյի թէխայեիւլիեէոինի վէ ոինիրլէրինի թահ-
րիք իոիճի պիր վաոըթանըն ոուրէթի մահիրանէոէ իճ-
բոոը լազըմ օլուոուդունու պէհան իմմէհիլլէ , գադըն ոը-
նըֆընըն է՛ն զայիֆ ճինէթինէ վուդուֆիևէեէթի պուլունա-
ոուդունու իոագամ էյլէմիչ իոի ։

Ձիլվադը Ա՛նոդէնէն , պու եօլոա գաթի պիր թէշէպ-
պիւոիւ , պաոօնունէ իևթիոարամընա թէվֆիգի հարէքէթի իմ-
մէք իչին օլմաճըդ , էլլա գոդըշըրնա միւսայիա պիր ֆըր-
սաթ չըդմադըդ , ժէրմէնէն գալգինի վէ ոինիրլէրինի թահ-
րիքէ մուվաֆֆագ օլմուշ իոի ։

Պինապէրին , Գլօթիլտ ոը Բանոտալըն գըղը , օգու-
եանըոոըմընդճա մագիւմ օլան էնոիչէ թէրէոոիւոէրի
արթըգ պէր թարաֆի իսէրէք , ոգիմ պիր ֆէրահլըգ հիսս
էյլէմէկէ պաշլադը ։

Մէգոպուրէ , մադքի ոը Լօթրէք թարաֆընոան կէօ-
ոէրիմիշ օլան րէաոի պուրէթի ալըգ , ոոդրու այինէնէին
գադըշընա կիմոի , վէ օլ էանաոէ ոահա դիեաոէ հիսա-
նի ճէմաիէ մագիք օլուոուդունու կէօրոէկիւնոէ , մահդուդ
վէ մէսիուն օլարագ աշադրիսա էնոի։ Զիաֆէթի իչին իչ
ոուֆրա թէրթիոէ իոիճի օլուոուդ , եիւդ էլլիոէն դիեաոէ
ոավէթիլէր պու ոուֆրալարոա հադըր պուլունաճագ ի-
ոիլէր ։

Դաեէթի բարլագ թուալէթ վէ թէզեիոաթլէ միւղէյ-
նէն ոիլագէր վէ հիսաէնա գաոընըոար , ոուֆրաեա օթուր-
մագ իւղրէ , ոալօնըոարա էնոիչ իոիլէր ։

Ժէրմէն , աշադրիսա էնոիկինոէ , իւք ոէֆգա նադարը
ոիդգաթլընա Անորէ ոը Սան-Րէմո թէեաոուսէք իթոի ։

39

Անտրէ, օր էանաւէ աեադաա վէ պիւեխք դարու-նաւն գաղշըալնաա տաւրմուշ օլուպ, պիր շէյի եախօա պիր քիանէեի պէքլէմէքաէ օլուուդու զանն օլմնաւեօրաա։

Ֆիմէ պէքլէմիկի մալիւմիւմիւզ ոխը։

Մէրգուամ, ամ էամանընը չըդուրըպ, ձուապէ էամաալը կիեհինմիշ, վէ էրէկինին ոխյմէօի արաչըգընաա տախի պիր կարաէնիա չնշէեի վաղ լըլէմիշ, վէ էլտիվէնաիզ պուլունան ձօլ էլինէաէ, Ամանընդն, ժէրմէնէ ձէօլէտիկի ճէրհաւը կիզլէժէք իչին պիր ինճէ մէնաիլ ատրմըշ խոի։

Անտրէ, մաաամ ոը կրանըլէօաիս կէօրունկինաէ, ոէիզամէչըճա պագաոը, վէ քէնտիսի թաարաֆընաան օտաասընա դօնուլմուշ օլան պուքէթ եէրինէ, էլինաէ, մարքի ոը Լօթրէքին պուքէթինի թուքաաուդունու ժիշահէաէ եթոիկինաէ, քէք ֆէնա պօզուլաարագ, սիմսաքնաա էասէրը մահզունիյէէթ հուսուլէ կելոի։

Մէրգուամն սիմսաընդն ալթուսթ օլմսաընաան, ժէրմէն, գալաթինաէքի քեաեչի հիաս, վէ օլ պուպաճ խղհարը ըիզգաթ իլէ,

— Ուզուն միւսաէթ միւզաարըպ օլմսաընը իսթէմէմ, ոէյի միւլահաղա կյէաոի, վէ կէնճ պիր սօյզաաճ գըզա մախաուս թաար ու հարէքէթլէ, զալէպէլէք արաաընաան, պէլկիսիզճէ Անտրէնին եանընաան կէչիպ, եալընըզ անընն իչխաէպկիլէճէկկի պիր աէաա իլէ,

— Թէչէքքիւր խաէրիմ, ոէոի։

Ա,ինի վաղթաա, էլ չաբուգլուգուլա, եէլբաղէսինի, պէլինին ձօլ թաարաֆընա ուօղրու էնտիրիպ, եօլունա աեվամ կյէաոի։

Անտրէ, ժէգքիւր իֆաաէեի իչխթոիկի կիպի, հարէքէթի տախի անգաաը, վէ կէօզինու, եէլբաղէնինն ուճ թաարաֆընաա ոխթ իլէ, ժէրմէնինն գալպկեաոը եաղընընաա վաղ խոիլմիշ օլան գանլը չինչեեի կէօրաու, Գինաապէրին պիրաէն պիրէ ատրաըլըպ, կէօզէրրի օլ ոէրէճէ գամնաչաը քի, հնաա խոիկէլտոիկի ատաաէթ ու ժէոէրրէթինն չնաաէթի ատագաաըյաա տինշնաա ֆիուճճէթինն վէֆաոի իթժէժէօի, մահզաա, ժէոէրրէթի աէնինլէն չէյինն, իննաանըն իոթիխաարը մանֆէվգինաէ տախի օլաա, իննաանը թէչէֆի իթժէժէօինէ ժէոինի խոի։

Հէր նէ հալ իսէ, օլ էանաաէ, պիւեխք պիր թաամ ագաաընըն գարուլաարը այըլարագ, վիւքէա կիպի էլպիսէ կիեհինմիշ օլան պիր ատֆրաճը գագը,

— Ատֆրաա հագըր ադը, ոէյի խագէր վիրոի։

Մաըքի ոը Լօթրէք, գօլուաու ժէրմէնէ թագոիմ իթժիոիկի կիպի, վէզօնթի ոը կրանըլէօաէ, մաաամ ոը Լօթրէքի թաամ ագաաընաա կէօթիւրոու։

Նարըշաա ֆիւթուհաթ գաղանմըշ օլան Անտրէ ոը Սան-Բէմո, ոէյֆիեէնին թէգոիկ օլուննաղ ատէթի վէճճիւղրէ, գագըճաա գաոընն ագաէթլիլէրին ատֆրաընաա պիրինճի մէվգիոէ օթուրմուշ իոի։ Մաաամ ոը կրանըլէօ ագաի իշգու ատֆրաոա օթուրմուշ օլուգ, պիննապէրին Անտրէ, ժէրգուժէնին եանընաա ոէյիլ իոի իսէ ոէ, հէման գարշըաընաա իոի։

Իսնոի, վաղաա մէրգուամ ոէլիգանըը, մէգգուրէ իլէ կէօրուշէմէզ իոի, ֆագաթ քէնտիսինի կէօրէպիլիկ իոի։ Շու հալոէ, Անտրէ, թաամլին ատնունա գաագաբ ագաիկըն ոիայիկըն գալարըլընաան, ագաղ վէ ձօլ եանլաարընաագըի գագաընլար,

— Մուխլաղա պրս կէնճ վէ տիլգէր ոէլիգանըը, գագէթ մահճուգ ագոր, ոէյի միւլահաղա խթոիլէր։

Չիեաֆէթ, իագլի միւագաէթ իոթիխաագա իոիգ, թաամ

ատան օգնեա , առաջեմ լինէր , պատօ մահէլինէ ազիսէթի խլէ-
տիլէր :

Պատօ առաջնորդը , էնչափ վէ միւթէասսիֆ ըղըլար
իւէ թէնպիհ, վէ նասխատ էչնա իւէ թէդբիրն խոխլիշ օլուպ,
իւէլ օրքէսթրօ թաղըմը տախի ներլէրինտէ օթուրմուշ օ-
ղարաղ , բոդա վազիհինէ պէրլէսէքտէ խոխլէր , իշպու սա-
ղօնդատա կէդիկէն գառըն վէ գըզլարըն բարչադ թուա-
ղէթլէրի վէ սիւրիւ սիւրիւ գիդըշմէթի բըրաղմադ , էլմաս
վէ սայիր միւճէվհէրաթտան թէդբիճաթլարը , ըղըդլարըն
ալթընտա շաշաալը պիր սուրէթտէ միւշահիտէ օլունուպ ,
պաղճա պիր լէվհադը մնսուս քէսպ իթթիխմէքտէ
խոխ :

Անարէ , իշպու պատօ մահէլինտէ , միւթէֆէքքիր
հալտէ ածյաշարդը արդսաս ,

— Չէնտիճինի բադսա տավէթ խոչճէհիմ ... կէօրիւ-
շէճէհիմ ... աէօղլէրինի իշխոչճէհիմ ... ա՜հ , նէ՛ մէսէր-
լէթ ... տէյի միւսահադա կիդէմէքտէ խոխ :

Անարէ , մէդպուրէճի բադսա տավէթ իթթէք խոխ-
ամ , ֆագաթ օղ գառար թէքէսիւտ վէ գօղդադիդղ հիս-
սէճտէ իշլէտէ պուդճունտու քի , նահաճէթի քէնտիսինտէն
էվվէլ տիկէլէճէի , ճառսամ ար Կրանիէօճիս բադսա տավէթ
իթթիխէճէրինտէն , քէնտիսի այղդսա գալար , վէ պուտահ-
ճաղտիկէճի նէթիճէսինտէն ածլադը միւթէֆէքքիր պու-
լունադսա խէն , այնի վադըթտա իչի օրքէսթրօ թաղը-
ղը գառըն միւզիգաօրնը շալտընտա պայդադըլարընտան ,
պաղօնա խոխ խոսար օլունուս :

Գամարիլէր վէ տամադսար նէրլէրինտէ տիկիլտիլէր :
Անարէ տէ , միւճրին մէրթէպէ ժէրմէնէ նադրն պուլուն-
մադ իւղրէ , մէրդուժէնին գառըղ օյնատճաղը ադսադսա ,
պիր ըչնէղրէ էօնիւնտէ առդուս :

Օղ վադթա գառար մէրդուժ ատէկդանը , դըզադանճ-
ադ հիսի նէ խոսկինի պիլմէդ էրքէն , օ արդսաս , պիր

ատէկդ գըզադանճլըդ հիսունէ թադղի օլուսդունու ան-
լադը :

Շէօյլէքի ժէրմէնին գամարիէսի , թադրիսդա օթուդ կա-
չընտա , կէնճ վէ քիսադրադաճ գօնթի տէ Պէրղիլ նամ քիսին
խոխ քի , կադրըչտա , էրքինճի օլադադ մնսէլլի տադսուտ վա-
սդ օլմուշ խոխ :

Պու կէնճ գամարիէ էրլէ ըէֆիդէսի , թադիսիմէյլէ կէօ-
բիւշմէքտէ խոխլէր , հալադսա քի , պուղնադրըն միւքէլլէմ-
սինտէ հիչ պիր միւնասիպէթսիզլիք օլմնադրդը հալտէ , Ան-
արէ , պու հալն օ ատէրէճէ չէքէմմէքտէ խոխ քի , էլտիսէ-
սինին ախդմէ նէրինէ վադ իմմիշ օլսուսդու կադսուէնիս չի-
չէկինի , հիսսէքիճինտէն նադի հօրմադսա , վէ պուղնադրըն
միւքէլլէմինի նէ՞նէ սայիր օլադադիդղ ատէյի միւնասիպ
իմմէքտէ խոխ :

Գամարիլին ածնադրընտա , Մ. ար Կրանդիէօ , Անարէնին
նէչունէ կէլիպ , թէպէսսիմ խոխէրէք ,

— Օղլում , նէ՞չին պէօյլէ մնհզունէ տադսուհօրտունուդ ,
հօդսա ճէրիհանդդ հալէս ադրիհօք մու , տէյի սիսաղ իմ-
մէսինտէ , Անարէ ,

— Խա՛յր , ճէրիհամը պիսիթիւն պիսիթիւն ունու թադսմ .
ունադրմամ քի հադրին էսէրի պիրէ գադինանաճադ ադրը , տէյի
ճէվադ վիրսաս :

Մ. ար Կրանդիէօ . – Ժէրմէն իւէ նէ՞չին բադսո իմմէ-
հօրտունուդ :

Անարէ . – Պիր ադ էվվէլ , վադսա մնսադմ ար Կրան-
դիէօնիս բադսա տավէթի խոչճէք խոխմ , հադրին տիկէլէրէրի
պէնտէն չադսուդ տամամադդլադրընտան , վէ պէնտէն դինա-
տէ պահմիճնադ օլսուսդուդլադրընտան , գանի խոչճիմ քի ադսդ
տէֆիմէրինտէ խոխմին դադսո խոխդիէօնիս մնհասուս ադօդ
եէր գադմամդըշ ադրը ,

Մ. ար Կրանդիէօ . – (Ֆէպէսսիմ խոչճէք :) Շիմնի խ-
ճադրնա պադադրդ ... իշմէ դառդ պիրիտ ... գօնի

ար Գելվիլ՝ ժերմէնի եղբոնէ կէօթխրեւօր . . . պէնեմիլ պէրապէր կէլիս :

Մէրգում՝ պու սուրբէթլէ Անտրէեի , ժերմէնին հա-նընա կէօթխրում :

40

ժերմէն , հէնուզ օթուրմուշ օլսուդու , վէ գավալիէ-սի , անը սէլամլաչարագ հանընսան մուֆարագաթ իթմիշ պուլունսուդու Հալտէ , Արման , Անտրէ իլէ պիրլիքտէ կէ լիպ :

— Ազիզըմ , մսատէ՝ գատրիլէ ասկէր օլմադըղընա , պիրինճիլիկի իհրաղ խէկէյէն պու զաթը , վէ բազա խու-սուսընա նէզամինիդ կէլմէքտէ կէճ գալմադընան սօ-լաեը մահզուն պուլունան պու մուհիտպիհիդ սիզէ կէ-թիրսիմ , ասէտ :

ժերմէն , հէհէճանընդը կիզլէմէք իւզրէ թէպէասիմ իթտի :

Արման . – (Անտրէեէ խիթաղ խէրդէք .) Օղլում , խա-թիսանըդը թագսիմ խոնի :

Անտրէ . – Մա՛սաղ , պէնտէնիդէ գօնիթրսանսա մու-վաֆֆագաթ պուկուսու՞րմուսունուդ :

ժերմէն . – (Կէօզլէրինի մէրգում ասկիգանըդա աթի-թիմէմէք իւզրէ , պալօ ասկիթէրինի միթալէա խոսիսօր կի-պի կէօրունէրէք .) Շիւպհէսիզ , ֆագաթ միսիս , կէճ գալ-մընըդ , օյնանըլաճադ պէշ գատրիլսէ ասկօղիւեմէ :

Անտրէ . – Եալընըդ գատրիլէը իչի՞ն մի ասկօղիւսու-նուդ :

ժերմէն . – Էվվէթ :

Անտրէ . – Էօյլէ խոս , պէնտէնիդի , միր վալս իչին լութֆէն ասֆիթէրինիդէ գայդ իթմէնիդի չէճա խոէրիմ :

ժերմէն . – (Պիր ազ թէրէատիւատէն սօնրա .) Պու պադատէ , միւսիւ , թէքլիֆինիդէ մուվաֆֆագաթ իթմէք իսթէր իսոիմ , լաքին միւմքին ասկիլ միր :

Անտրէ . – Պու միւմքինսիզլիկին ասկէրլիկնի պէնան պուկուսումագլըղընըդ գաայիլմի միր :

ժերմէն . – Ասկէրլի քէնդ ատի միր , պէն սոլա վալս օյնամամըշըմ սոդը , վէ պուրասը խոէ , վալս թաղիմի իչին միւսայիտ ասկիլ միր :

Սան-Րէմնոն իսթարէ ճէսարէթի օլմադըղընան , Մ. սը կրանիւէօ , լագըրտալա դարըշադագ ,

— Ասկիկուս օղլում , քէնտինէզի մաղլուպ ատա իթ-մէնին . . . լաեըգէը սիւարի օլտուդունուդ գատար վալս օյ-նամագտատա տախի մահինդիմանինիզ , ասէտ :

Անտրէ . – Էօյլէ զանն իսէրիմ . . . եախսա էօյլէ օլ-տուդումս չօդ ասֆա սէօյլէրլէը :

Արման . – Պու հալտէ , ժերմէն պիլա թէրէատիւա թէք-լիֆինիդի գատուլ իսէդիլը : Սիզին մէհարէթինիզ ասան-սինատէ , անըն ասճէմիլիկի ասլա կէօդէ վուրմագ :

Անտրէ . – (Պէնճ գատընա խոիթադէն .) Մատամ , պու-տուրքէթի թէավիւնէնի գատուլ իտէդիմանինիզ :

ժերմէն . – Մատէմ քի Մ. սը կրանիւէօ միւտատաէ իս-տիւօր , վէ սիզին թէճրիւպէքնատրըղընըդ պէնի թէպէմէն կէլէճօր իսէ , գատուլ իթմէքլիկիմ լազըմ սոդը : (Եէնիճէն թէպէասիմ իսէրքէք .) Ֆագաթ իչի տիւշունիւն , պու միւշ-քիլ մուգատտէմէնէն մէսուլիյէթի սիզէ ասիտ տիր :

Անտրէ . – Գիլս թէրէատիւա օ մէսուլիյէթի գատուլ իսէդիմ . . . Իսմի , մսատամ , իչք ասֆա օյնանըլաճագ վալս վէ ալթընճը գատրիլ իչին ասֆիթէրինիզէ պէնի գատուլ իս-տիւ :

Գիշ, ամէնադը հասիտէնին էմլի մուհաճիազատ խուսուսընաս իֆլամի ուէրէճէկէ վատանդարտան ուէյիլիչ, լաքին ինսանըն էօմիւնտե մէվճուտ օլան վէ գատընդարըն ֆաղիլէթինի կիրատապը խարտապիւէթինէ ճէլալ խոչն պիւլէրճէ գաեալար իչինտե, է՛ն մուխոմ ատալըտը, պիղճէ վալա օեուննու սուբ։ Ագըլըդը վէ ահմադ տըրըար օ գօճալար քի, վալա օեուննունու բէտաս իֆմէղլէրը, վէ պէվճէլէրինի, պու օեուննու օյնատադտան ժէնն իլէմէղլէրը։

Վէնիւս Ամէրիգէնին իճատ իֆմիչ օլսուդու իչպու շէհվէթէնկիզ օեուն, մահզա, գալպէրի վէ սուլդուլարը թահրիք իֆմէք մադաէտիլէ թանդիմ օլունան միւդիդանըն պինինէրի սէրիաչ խոճա ահէնդէլէրիլէ, կէնճ պիր գատընը, պիր սէվդադնըր էրքէնինի գուճաղընա թէօղիմ իֆմէք գիրքիլէ թանդիմ խոչիմիչ ահ չի՛լ մի պիր։

Զահիէն աչգ ու սէվատա էլէքթրիկդադընը չամիլ օլան պիր մահէլատ, վէ միւդիդա ահէնկի հէր թարաֆը իհտիա իֆմիչ օլսուդու ադատա, գալոլիչ վէ տամա, ադչըլ գուճաղ գուճաղա օլարադ, հավիդէլէրինն ալթընտա ոէօճուխըլէրինտե, վէ խոդ պիր եանտա չէքիլիչ, անլէրին եալընըզճա բադալարընա միւսաատե իֆմոխիլինտե, բադդաս վէ բադդաճանըն հիսսէսաթընտա, ատի վադըֆլօդա միւթէսավիթը օլսունան պիր հալ գուհուրա կէլմէ՛դ մի, վէ թարաֆէ չտուէն աչգ ու սէվատանա միւթէալլիգ սէօղլէր թահթի դըլընմա՛դ մը։

Հալպու քի, դէվճէլէրինինն ահիալի օլմադսան էվվէլ, քէդալիք բէտ չօդ վալա օյնամըչ օլան իչպու նիւսունէ տատ օլունմադա լահըդ ատէմիէր, դէվճէլէրիլիլէ վալա օյնաճան ատէկդանըլմատը կէօրսիւչվէրինտե, թէպէսիւս խոչըլըր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիրինճի գօնմէ ղոնահատան սոնրա պիր բօղտա, վէ բօղատան սոնրա իչինճի գատիկ օյնաճատը։

Նիհահէթ, օրքէսթրօպատ, վալա իչպուէթինին վիւսէքլէ, Անատէ, ժէրմէն իլէ բադտա պաչլատը։ Գու սըրտտա,

իչպու ևթի աչըգըն ֆիչըր ու գալպէրի նէ՛ կիպի հիսսիեաթա թահի օյսուդունան մուհաքէմէնին, օ հալտէ պուլունմուչ օլանլարա թէչըրէ, թամիսլէն կիչղահ ու պէհաննընան սորֆը նադալ իլէչիդ։

Մէրգում իլէ մէրգումէ, պիր պրա լադըրտըճա տահի պաչլատադ, հիսսիեաթընտըն մուվաֆըգ սուրէթա իֆտաէի մէրատնա պու վէճհիլէ իսթիտատ էլէէտիլէր, վէ պիր պրա գալէպէլիքտէն պիր միգտար ուգադլանադ, թէնճա մահէլլէ չէքիլմիչլէր, վէ մուախխարէն, պիւտիւնիւ թիւն իսալի օլմանան գըշլըդ պաղչէնէ էնիլ, մուհավէրէնէի աչըգանէլէրինէ տէվամ իլէէտիքլէրինտե, պիր գաչ սահաթ էվվէլ Անատոլինին քէնահիսէ սիրէր իֆթիխադ իֆմիչ օլսուդու ահէմինն արգադընտա, պալօ թուալէթի կիսէինմիչ օլան պիր սահէմինն կէլիսէ տուբատուդունու, նէ՛ Անատէ վէ նէ՛ ժէրմէն, ահէրք իսէէտիլէր։

41

Գու իչի աչըգըն մուհավէրէտի պիր միւսաֆիթ տահա տէվամ իսթիչ, Անատէ, իֆտիտահթը պէլիգանէօնինտե պիր աղ տահա իլէրլէտտի, վէ ժէրմէն տահի մուդաֆէէնի պիլ միսլէ պուլունուս։ Օնտան սոնրա, մէրգում տէլիգանլը, քէնահի թարաֆընտան վէրիլմիչ օլան վէ օղ կէնճ գատընդէն գալպկնահընա եադըն վաղ իսթիչմիչ պուլունան գան լէքէսինն հավի չէչէկի, մուհդա պիր պէրկիւզար մուգամինտա տադլանադ իւղրէ, կէրի իսթէտի, վէ ժէրմէն տահի թէքլիֆի մէղքիւթ մուվաֆֆագաթ իլէէտիսինտե Անատէ,

թէբրար պէ թէբրար իշպու ասլմուշ չէյէկի պուս իթ ոխբաէն ասնրա , կէօքսինառէ կիոզէտի , վէ պիր արա , կէնճ գառըն, գուվվէթսիզ վէ գայիֆ պիր հալէ կէլիսէ , պառէհու քէնտիսի պուլտուդունառա , եվինէ իբիսի պէրվիչքառէ բադա սալաբնա ասլառէթ իթ ոխլէր , վէ մուվազդաթէն գայպուսուզէթ-լէրինի ատբք իթ ոմէհէն գալէպէլիք իչինէ դարըշարլար ։

Սան-Րէմո , մառամ որ կրանլիէօվիս պիր գօլֆուդ-լու իսկէմլէնէ օֆուրֆառ ։ Մէզպուրէ , պէյնդի ֆէվգէ-լառէ ասլմուշ օլտուդու հալառէ , իսկեմլէառէ օֆուրուր օ-թուրմադ , պաշը ատդառնա ուէվրիսուի , վէ կէօղլէրինըս-ֆէն դարանըդ , դարշըառնա պուլունան քնաֆֆէյի էշ-ենանըն ուէօնամէքառէ օլտուդունու դանն իլլէառի , կէօզ դա-բադլարը քնամիլէն ուիւշուիս , վէ գայիֆճէ պիր ա՛հ իթ-ուիկի կիպի , գօլլարը առախ պօյլու պօնուճա ասրդըլար ։

Օլ էնառէ ժէրմէն գայագըլ օլտուդունառա , ուէր-հալ գէվճի էնանընա գօչտու , վէ ժէրգումէճէ պաղը բուհ գօղլաթարդուռան պաշգա , պու վադըառան չաշըրմըշ օլան Անտրէէի առախ , պիշարէ գէվճ չու եօլտա թէէմինէ չալըշ-մադառա իառ ։

— Սէվկիլիս օղլում , պու պապառէ թէլաշ իառճէք վէ գօրդաճադ պիր սէպէպ եօգ իառ առ , գապահաթ սիզին առ , զիրա ժէրմէն , պու կիւն , իլք ուէֆա օլարադ վալա օֆնառըղը հալառէ , անը պու գառար ուղուն միւառաէթ օֆ-նաթմառնալը իառինիզ ։ – Ֆէնառիսինի եօրկունլուգառան սէր-սէմիէթառինիզ , յաքին օ գառար եօրկունլուգուն նէղթիճէառի պու օլաճադրընը քէշֆ իառէպիլիր իառինիզ ։

Սան-Րէմո , ժէրմէնէն պայկընըղը սէպէպլէրինի , Ար-մանառան ատահա իլի պիլառիկի ճինէթէ , օլ իառառառա ճէ-վապ վիրմէառի ։

Տիան որ Ֆէրիէ , մարքիզ որ Լօթրէք վէ առիկէր բէք չօգ գառընլար , օլ էնառէ ժէրմէնէն էթրաֆընառա թօր-անարադ , մէրգումէճէ քէնտի ատյիրէսինէ կէօթիւրիւզ

կէօթիւրմէմէք մէսէլէսի իւզէրինէ միւզաքէրէ իթմէքառէլէր իքէն , պիրտէն պիրէ ժէրմէն կէօղլէրինի աչարը , վէ հէման քնամիլէն էյիլէշմիշ իառուկինի , վէ պալօտան չէքիլմէէի արդու իթմէմէքլէ պէրառապէր , օ ադշամը , ծնառան ասնրա բադա իթմէք իսթէմէտիկի կիպի , իլէրուառէ քէնտիսիլէ վալա օֆնամադ իսթէհէէն օլտուդու հալառէ , թէքլիֆինի բէառո իլլէհէճէկինի պէհառն իթմի ։

Անտրէ , մառամ որ Կրանլիէօ հադդընառա էնտիլէի պէր թառաֆի օլտուդունառա , եաըրընըղճա պիր մահէլլէ չէ-քիլիպ , օրառառա քէնտի միւառահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթըյ-լա վադըթի կէչիրմէք իչհիիառաըրը հիսս իլլէտիկինառէն , մալիւմ օլան դըշարդ պաղչէսինէ կիոտիպ , ժէրմէն իլէ Տիա-նընէն ադառէժճէ օթուրմուշ օլտուդլարը դանաթէ իւզէրինառէ օթուրառու ։

Սան-Րէմո , պիր գաչ առնիլիէառէն պէրու քէնտի շէհ-վէթէնկիզ իսաթըրէլէրինէ տալմըշ օլտուդու հալառէ , պիր էլ ումուդունա առօդունառու , վէ թառնըրըդը պիր սէառա , գուլաղընառան աշաղըէա չու սէօղլէրի սէօյլէառի ։

— Է՛յ սէվկիլիս օղլում , պունառան պէօյլէ գառիմ առսթունուգա էմնիլիէէթինիզ վա՛ր մը առը ։

Անտրէ . – (Թէառճիւպլէ առաղա գալգարադ .) վա՛յ , պարօն Ֆիլիբ , սիզ պուրառառա՞մըսընըզ ։

Ֆիլիբ . – Սուս օղուն , բէճա իառէրիմ , եավաշ լադըր-ըը իառին , զիրա եավաշ լադըրըը իթմէնիզին էհէմմիէէթի վա՛ր առը ։

Անտրէ . – Նի՞չին ։

Ֆիլիբ . – Զիւնքի առավէթլի օրմառըղըմառան , թառպիա-թիլլէ պուրառառա քէնտիմի կիղլէմէքառէէմ ։

Անտրէ . – Լաքին պուրառա նա՛ռըլ կէլտինիզ ։

Ֆիլիբ . – Գաչադ սուբէթիլլէ ։

Անտրէ . – Հալպու քի պու հարէքէթինիզ թէհլիքէլի առը ։

Ժիլիբ . – Ասլա թէհլիքէսի եօգ սուբ ։ Պէն , իզմիզա իտէն մալիւմաթը ալարմ ։ – Անէսաէվկեէ պու սէյիհէնէնին ահըպապարնան օլմաճանլար , եարըշ վէ պալօ կիւնլէրինսէ պուրատա գապուլ օլունուրլար , վէ պու էվլին ոսմանլարը , քէնտի ոսմանլարընը , էվվէլճէ բուխսամ իմթիհան իմմէհէրէք , մարքիւէզ եախօտ մախսուսլարընա թագսիմ իտէալիլիրլէր ։ Իմնի , պէնիմ պուրատա պուլունմադըղըմ , քիմսէնի թէաճճիւպսէ պըրագսանըզ , եալընըզ Մ. որ կըրանիէօ , պէնի կէօրսէ , թէաճճիւպ իտէճէք իսէ տէ , օնսան տա քէնտիմի սադընմադսաներմ ։ – Գունսան գամիւնաղար , գիւեատէճէ մէյտանա չըգսահէօրսւմ , վէ սալօնլարսան կէչմէքտիղին , պու գըշըզ պաղչէյէ կէլսիմ , վէ պիր սսամիսան գիւեատէ տիր քի , պուրատաներմ ։

Անտրէ . – (Սարսըլարագ .) Պիր սսամիսան գիւեատէ մի՞

Ժիլիբ . – Էվվէլճի ։

Անտրէ . – Տիմէք օլուր քի . . .

Ժիլիբ . – Պիր ազ էվվէլ իբի կիւզէլ օեուճուլար թագրաֆընսան իճրա օլունան օբէրա-գոմիքսէ հազըր պուլունսուճուզ մու տիմէք իմթիհօրսունուզ գանն իտէրիմ ։

Անտրէ . – (Հէհէճան իլէ .) Էվվէլճի , անը տիմէք իմթիհօրսւմ ։

Ժիլիբ . – Էվվէլճի , օ օեուճուն պիր քէլիմէճինք , պիր հալինի պիլէ գաչըրմսարմ ։ Հաճիճա չուրաեը տսիփ իլավճիճէն պէճան իտէպիլիրիմ գ՛ն , պուրատա պուլունմադըղըմ , մահզա պու սէպէպէ մէպնի տիր ։ Եարըշսան ոսնրա , պիր աչգ ու սէվսա օեուճունսա պաշլանճաղընը մէմունլ իտիհօրսւմ . օլ պատսէ եանըլմամըշ օլսուղուսու շիմտի անլատօրսւմ ։

Մէրգուճլար , պիր միւսուէճի սսահա կէօրիշտիւքտէն ոսնրա , պարօն որ լա Գրուա-Տիէօ , Անտրէ իլէ իճգալաշարագ ,

— Մէրսամ վէ սսասսէճինիզէ նայիլ օլսուղունուզու-

կէօրսւմ վէ անլատմա՛ , պուրատա պէնիմ արճըգ իշիմ գալմատը , պու կիճէ , էքսըրէս գամարըլա Բարիսէ ավգալմատը , պու կիճէ , էքսըրէս գամարըլա Բարիսէ ավտէճ իտէճէիմ , տէսսւ , վէ պաղչէնին իչինսէ նապէոիս տէճ իտէճէիմ , տէսսւ , վէ պաղչէնին իչինսէ նապէոիս օլսուս ։

42

Պալօնսուն ոսնլարընսա հիչ պիր եէնի հատիսէ վուգուպուլմատը ։

Ժէրմէն , գարարը վէճճ իւզրէ , օնսան ոսնրա բագսմէճի , վէ ազիմ եօրկունլուգ հիսա իլէտիկինի պէհսանէ իտէրէք , եարը կիճէճէն ազ էվվէլ քէնտի տայիրէսինէ չէքիլսի , վէ Անտրէնին կէթիւտիկի չիչէքլէրի , ոստագլարընը գալպի իւզէրինսէ սըգսըդսան , վէ մուախախարէն բայլա գալպի իւզէրինսէ սըգսըդսան , վէ մուախախարէն պաշ եասէքըղընըն ալճընա վազ իճտիքսէն ոսնրա , եասէքըղընըն ալճընա վազ իճտիքսէն ոսնրա , եասա թագա եաճտը ։

Իրճէճի կիւն , Լօթրէք սէյիհէնէնէ էլան միւսաֆիրէթէն պուլունան միւթէասսիս միւսաֆիրլէրէ իբրահիմ էրքէնճէ իանէնինէ ավտէթ իմմէկի արզու իմպատիկինսէն , զէվճ ու զէվճէ վէ Անտրէ , սսապահըն ալագրանկա սսամէ ոսզուղունսա , Լօթրէք սէյիհէնէնսէն ավտէթ իլէտիլէր ։

Օ կիւնիւ , էօյլէսէն ոսնրա , Մ. որ կրանլիէօ , պիր գաչ սսամէ ուզագսա քէնտի էմլաքընսան պիրինէ կիսէճէկինսէն , վէ անճագ սսամէ ալճրսա սագչամ թագսիճէկինսէ , Անտրէնէ ,

— Գանա ըլիֆագաթ իթմէնիզի սիզէ թէբլիֆ իթմէք իսթէր իտիմ իսէ տէ, տէօրթ հաֆթա էվվէլ հէնուզ խաս-թալըգտան գալգմըշ օլտուգտան պաշգա, տիւնքի կիւն տախի գիւեատէսիլլէ եօրուլմուշ իտուկինիզտէն, իսթիրա-հաթա իհթիեաճընըզ օլտուղու էչին սիզի տավէթ իթմէ-եօրում։ Իմտի, սէվկիւլիւ օղլում, պու պապատ սէօյլէտի-կիմին սըհհէթինի ինքեար իթմէնին, պէն հալընըզճա կի-տէր, վէ պու ադշամ ավտէթ իտէրիմ, տէտի։

Արման, Անտրէ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա, պիր հայվանա րաքիպ օլտու, վէ ըլիֆագաթընա տախի պիր սէ-յիո ալարագ, սէ յֆիւնէտէն հարէքէթ իթտի։

Անտրէ իլէ ժէրմէն սէ յֆիւնէտէ հալընըզ գալտըլար, Հալպու քի, մէրգում տէլիֆանըլը սալօնա ավտէթինտէ, ժէրմէնի պու լատատը, չիւնքի մէզպուրէ, զէվճիլէ վէտա-լաշտըգտան սօնրա, քէնտի տայիրէսինէ չըգմըշ իտի։

Անտրէ, ֆիքրինտէն վէ մահզունէն,

— Շիմտի պէն նէ՞ եարաճաղըմ. պու կիւն, սաաթ-լար պանա զահէթ ուղուն կէօրիւնիւեօրլար, տէտի։

Վալս օեունու էանատընտա, գըշըգ պաղչէնէ էնիլէ-րէք, օրատա վուգու պուլան մէնզարէտէն, վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ իլէ ճէրէհան իտէն մուխթասար միւքալէմէ-սինտէն պէրու, Անտրէ, կէօրիւնիւ ապա գարամամըշ իտի։ — Գան լէքէսինի համիլ օլան չիչէք, գալափ իւղէրինտէ օլ-տուղու հալտէ, պիր կիւն ադամ ժէրմէնի եագադըզը կէ-պի, օ կիւնտէ անը, եանի Անտրէնի եագմադտա, վէ տամամլարընտա չէտիտ պիր աշգ ու մուհապպէթ հէրա-րէթի ճէվէհան իթմէքտէ իտի։

Օ կիւնիւ, հալա, ինսանըն նէֆէսինի պօղմագ բատա-տէսինտէ արճագ օլուպ, մէրգում, պու սէպէպլէ տահա գիեատէ սըգըլտըղընտան, սէ յֆիւնէնի թէբդիլէ, պաղչէնէ էնտի, վէ պիր գանարէ իւղէրինտէ օթուրուպ, տէրեայը թէֆէքքիւրաթ վէ միւլահազաթա ատլտը։

Սաաթ իկի չալտը, վէ պիրտէն պիրէ, եաբրագլար ատասընտա, պէեագ վէ ֆիտան կիպի պօյլու պիր գատըն չէքի, եանի ժէրմէնի կէօրիւեօր օլտուղունու զանն իլէ, տիթրէտի, վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ աթֆը նագար իս-լէտի իսէ տէ, օլ խէեալը լաթիֆ զայպ օլտու։

Պաղչէնին օրթալարընտա վէ պիւեիւք ագաճլարըն ալ-թընտա վէ քիւչիւք պիր կէօրիւն քէնարընտա, քէօշք շէք-լինտէ պիր ուֆագ պինտա պուլունուպ, պուռնուն պիրինճի գաթընտագի թէք օտա, հէմ եագըզդ սալօն, հէմտէ իշ օտասը իտի։

Ժէրմէն, չօգ տէֆա էօյլէտէն սօնրա, մէզքիւր պինա-եա կիտէրէք, եա քիթապ օգուր, եա բիանօ չալար, եա-խօտ բէսիմ չըղար իտի։

Անտրէ թարագընտան կէօյկէսի կէօրիւլտիւկիւ կիւն տախի, մէզպուրէ, մէզքիւր մահէլլէ կիթտի, վէ հէր նէ գատար էլինտէ պիր քիթապ պուլունմադտա իտի իսէ տէ, օգումաեըպ, տալկըն տալկըն տուրմագտա վէ պիր թա-գըմ խէեալաթի իչինտէ պուլունմագտա իտի։

Նակէհան, օթուրմուշ օլտուղու սէտիրին եանընտան սարդըլմըշ օլան էլինի, տիկէր պիր էլ, տուրէթի նագի-քեանէտ թուքմասընտա, մէզպուրէ սարսըլտը, վէ մէզ-քիւր էլին սահիպի, լաթիֆ վէ այնագ պիր սէտա իկէ,

— Գէն իմ, մատամ, աճապա պուրատա կէլտիկիմէ աֆվ իտէճէ՞քմիսինիզ... պուրատա գալմագլըզըմա մու-սաատէ պուեուրատաճ՞դմընըզ, տէյի սիւալ իթտի։

Ժէրմէն, աեագա գալդտը, վէ կէօյլէրինի եէրէ տօղ-րու էյմէսինտէ, Անտրէնին, տիղլէրի հուզուրունտա տիզ ճօգմուշ օլտուղունու կէօրտու, վէ իֆագաէեէ ագագլէ,

— Մատէմքի կէլտինիզ, օթուրունուզ տա կէօրիւճէ-կ՞, տէտի։

Սան-Րէմո, զահէթ այնագ պիր իսկէմլէ ալըպ, մա-տամ տը Կրանլիէօնիւն սեագլարը եանընտա օթուրտու։

ժէրմէն, «կէօրիւչէլիմ» ասէմիշ խոր, լաքին խրխոխ ատ հիչ պիր աէօզ թաամի իմմէքսիղին, պիր գաչ տա. դըզա գաատար եէկտիկէրի կէօղէրինէ պադարադ տուբ. մադատան զայրի պիր չէյ եառմաղըլար։

Նիհաեէթ, կէնճ գատըն, իչպու սիւքիւթ գաթթ իլէ,

— Տօ՛սթում, նիչչին սիւքիւթ աուրուեօրաուեուզ. պա. նա պիր աէօղլէնիւզ եօ՛զ մու աուր, ատչի սիւալ իմ՞ն,

Անտրէ. – Սիզէ պիր աէօղիւմ եօ՛զ մու աուր... ժէր. մէն, ժէրմէն, շու աուալուզ արաալնատա, գալպիմին վուրմաալը աէատալընը իչչիմմէեօ՛րմուաուեուզ... վէ էկէր ադզըմ, տիլսիզ կիպի տուրուեօր իսէ, գալպիմին չարրըն. թըսը, պէնտէն սահա գիեատէչի մէրամ իմմէ. եօր մու։

Մատամ սը կուանլիէօ, պու սըրատա սիւքիւթ իւզ. րէ աուրմաալընատա, Անտրէ, շու եօլատա քէլամլինա տէվամ իմմաք։

— Գալպիմին աէատաը նէ՛ աէօղէտիկինի չօղատան պի. լիրսինիզ, – Հէման աէրուննինատ թէրըթի հաեաթ իմմէքլի. կիմէ գըլ գալմըշ օլան եամթադատա եամթաըղըմ սըրատա, պիր չէֆադաթը իլահիեէննին, օ եամթադրն եանընա պիր կէթիլտաիկինատ, էօմրիւմիւն իչպու սըրըընը սայբի իմմէ. մէեէրէք ադզընատան գաչըրմատը՞մ մը, վէ հէր կիճէ սա. եըգատադըղըմ ատաալնատա պէնի գիեատէթ իտէն օլ աէվ. կիւլիւ իէեատի կէօրմէքտատ օլատուղումու զանն իլէ «Ինչ. «եվեէն» տիմէսի՞մ մը։

ժէրմէն. – Ա՛հ, սուս օլուն, րէճա իտէրիմ, սուս օ. լուն։

Անտրէ. – Իսա՛յը, իսա՛յը, պուննատան սօնրա սուս օչ մադըղըմ միւմքին տէյիլ տիր։ Պու հարէքէթմիզէ պիր հագարէթ տախ իտիօր իսէմ, նէ՞ եատաեըմ, օ հագա րէթի իմմիչ պուլունաուսմ. Հաթթա պէնի թատա իմմէք

լիկինիզ, պէնի թահդիր իլէմէքլիկինիզ տախ լաղըմ կէլ. սէ, դուլունուզու, տիղլէրինիզին հուզուրունատա տիղ չէօք. տիւրէն օլ պիւեիւք աշդ ու մուհապպէթէ դարչը ուզ. բաշմաղա իտիմատար վէ ճէսէրէթիմ եօզ տուր։ Մա՛տամ, սիղին ուղրունուզա էօլմէքլիկիմի էմր իտէն, իմմաաթ ի. աէճէեիմ. Գադաթ սիւքիւթ իմմէքլիկիմի էմր իմմէեին, զիրա իմմաաթ իմմէեէճէեիմ... Ժէրմէն, սիղի սէվէրիմ, վէ ճէնապը Հադդ, իչտիղի, պիրիպիրիմիզ իչին եարաթ. մըզ օլտուղու հալտէ, սիղի սէվմէքտաէն տուր օլմաեաճա. ճաղըմ, նատըլքի, սիղին տէ, պէնի սէվմէքտաէ օլտուղու. նուղու բանա անլատեօրում։

Պու թարղ մու հավէրէ, պիր միւտտէթ տահա տէ. վամ իմմ տի, լաքին պիրտէն պիրէ Ժէրմէն, քէնտիսինի թօր. լաեարադ, գաատընատա, հաթթա պագիրէ գըղըատա մախ. տա վագտարընը քէտադ իչլէտի, վէ հիւրմէթի ու իհթիրամի պէրատէր,

— Անտրէ՛, պիղ հէմ մէճնուտուզ, հէմ միւթթէհիմիզ. աէրէճէյի նիհաեէտտ քէնտիսինէ հագարէթի իմմէք. տէ օլտուղումուզ ատէմ, հէնուզ պիննի սէպատէթտէ իւ. քէն, պէնի էվլատա մադատընատա գատար իմմ տի, կէնճ. լիկիմի վէրտաեէ վէ մուհաճատա, վէ մուախխարէն տախ քէնտի իամինի պատնա հատր իչլէտի։ Սիղի իսէ սէվիեօր, սիղէ էվլատա նատղարըչլատ պագքեօր... հալպուքի, անըն խանէսինտէ պուլունտուղումուզ հալտէ, իչիմիղտէ քէն. տահինէ հագարէթի իտիեօրուզ։ Պու հալ՝ ալչադըղդ, խա. յինիկը տիր, Անտրէ, սիղի վէ քէնտիմի թահդիր իմմէկէ պէնի մէճպուր իմմէեին... պիրիպիրիմիզտէն այրըլմալը. ըղդ, եէկտիկէրիմիզի թէբրատր կէօրմէքլիկիսիղ լաղըմ ատը, տէտի։

43

Անարէ, այրըլմագ սէօղիւնիւ իշխիտիկինաէ, բէք ֆէնա պօղուլսաս, վէ ժէրմէնէ, պիրիսիկիրինաէն ասլա այրըլմամաները բէճա վէ նիհասագ խիտի խաէ տէ, մէզպուրէ, գասրարընաան չաշմատըղընաան, մէրդում, նիհասէթի կրանլիէօ սէյֆիկէսինի թէրք խիմէկէ մուվաֆֆագամ խիտի. չու գասար քի, պիւսպիւհիւն կէօրիւշմէմէք վէ եէկտիկէրինաէն ուզագլամագ եէրինէ, Բարիսաէ թէքրար պուլուշմալարը, վէ անճագ, ժէրմէնին բէճասը մուճիպինճէ, ասրալարընաա մէքթուպա մուհասապէրէ վուգու պուլմամասը թէնեսիպ գըլընսը, վէ պու սուրէթլէ Անարէ, ժէրմէնին պուլունսուդու քէօշկունէն մուֆասագամըլա, պիր աֆտա րաքիպէն, մանղա թէնեֆզիւհ գընընընսա, սէյֆիկէսէն հարէքէթի խիմիշ օլսուդու հալսէ, օլ էնսատէ խանէսինէ ամսէթի խիմէք իւզրէ օլան Մ. որ Կրանլիէօնէ թէսսաֆուֆ խիմէքլէ, պիրլիքսէ սէյֆիկէնէ կէլմիլէր. Իրթէսի սաապահ, դուշլուգ թասամը էնսասընաա, սէյֆիկէնին պիր խըզմէթքէսրը, Անարէնէ պիր մէքթուպ կէթիրսի, վէ մէրդում սէլիգանլը, իշպու մէքթուպու աչմագ խամէմէտիկի հալսէ, Մ. որ Կրանլիէօնիւն խարսամը իւզէրինէ աչը, վէ հէր նէ գասար ահրապասընաան պիրի թասրաֆընաան եասըլմըշ էհէմմիյէթսիզ պիր մէքթուպ խոի խաէ տէ, Անարէ, պունա էհէմմիյէթի վէրիր կիպի պիր թասիրսա պուլունմասընաա, Ասման որ Կրանլիէօ, օլ պապագ մէրդումու խաթիճար խլէմի, վէ Անարէ, պազը ումուրը զամթիյէսինաէն ոօլսաէը քէնտիսինին պէհէմիհալ Բարիսաէ պուլունմասը լազըմ կէլմիյինաէն, օ կիւնիւ օրասան մուֆասագաթա մէճպուր օլսուդունու պիլմիյէմէսինագ, իհթիյաճ,

քէնտիյէրինին սէյֆիկէսագ դալագըլարը միւտաֆէթ զարֆընսա, Անարէնէ տախի այրըօյմագ նիհէթի վէ արզուսինսագ օլսուդու ճիհէթլէ, մէղքիւր մուֆասագամսան նաչի իզհարը քէսէր իլլէտի, ֆագամթ Անարէ, կիմիյէսի լիւզումունու թէէքիա իմմիկինսէն, գասրլ օլուր իսէ, եինէ ամսէթի իմմէք, վէ օլամասըղը իհագիսուդ, սօն պահարսա քէնտիյէրինին, էհանի Մ. որ Կրանլիէօ իլլէ ժէրմէնինին տախի Բարիսաէ ամսէթլէրինագ, եինէ պուլուշմագ վաղըլսա, մէրդում սէլիգանլընըն պաիմէթի գասրարլայղըրըը, վէ պիղդամթ իհմիյէսարը մէրդում, Անարիէնի էհէմմիյէթսիզ պիր պիլմէմէսի գասրարլայղըրըը, Ասման որ Կրանլիէօ, օլ պապագ մէրդում սէլիգանլը, Բարիսաէ միւթէվէճճիհինէն հարէքէթի խոէն գամթասա բաքիպ օլսուս։

Գարօն որ Գրուա-Տիէօ տախի, մարքի որ Լօմբէքինին պաղէսինագ Անարիէնէ վագը օլան իֆհասէսի մուճիպինճէ, Բարիսաէ ամսէթի խոիպ, կիճէ վագթը խանէսինագ մուվասըլէթի խիմէք, վէ իրթէսի սաապահ, քէնտիսինին էհանի գալագուսէթի դէմոնընաա բօսթա իլէ վիրուս խոէն մէքթուպլարսան, էվվէլա, պիր կիւն էվվէլքի թարիխի հավի օլան խըի գըթա մէքթուպու աչսը։ Գու մէքթուպլարսան պիրի, Օգթավըն վալիսէսի մասսամ կավար թասրաֆընաան եազըլմըշ օլուպ, միւնասիբճաթընաա իսէ, պունսան ադամէմ օղլու Օգթավ, պապասընաան միրաս գալան սէրվէթի վէ քէնտի սրհհէթինի թէլէֆ իմմէքսաէ իլէն, պու քէրրէ տախի նամնուսունու միւխաթապասա իլդա իմմէքսաէ օլսուդունսան, պու պապագ ֆէնալըգըն էօնիւնիւ, էկէր գալիլ իսէ ալմագ իւզրէ, մէղպուրէ, պարօնուն նասիհաթլարընա իհթիյաճը օլսուդունու, վէ Բարիսաէ ամսէթի սագըլինսէ, քէնտիսինի կէօրմէք արզուսինսէ իսուկինի իչար իլլէմիշ խոի։

Գարօն. – (Ինձսո քէնտիսէ.) Բէք լիի. պէն սէ պունսան պիճատ պիր շէյ արզու իսէմէգ իսիմ։

Իքինճի մէքթուպ, գոնթէս տը լա Թրէժան թարա-
ֆընտան եաղըմըշ օլուպ, մէրգումէ տախլ, պարօնա, բէք
չօգ տիւէճէկի օլտուգու ճինէթլէ, Բարիսէ ավէլմի իտէր
իմմէզ, խանէսինէ թէշրիֆ խլէմէսի խուսուսընտա բէճա
իմմիշ իտի։

Գրուա-Տիէօ, մէսէրըթլէ էլլէրինի օվուշտուրարագ,

— Իքի թարաֆտան տա իշլէր միհվէրի մանթլուպուն-
տա ճէրէհան իտիւօր։ Եալընըզ Օգիթավ մանկի օլուպ, լա-
քին մատէմ քի պու ըրըտտա պիւէիւք վասըթալար լազըմ
տըր, պէնտէ պու վասըթալարը իմթիհանագ խլէմէքտէն
կէրի տուրմահաճաղըմ, տէտի, վէ տէրհալ եաղըհանէ-
սինին գարշըսընտա կէշիպ, տաի պիր քեաղըտ իւզէրինտէ,
քէնտի էլ եաղըսընը մահկրտանէ թէպտիլ իտէրէք, ամի-
տէքի տամթըլտըը թահրիր խլէտի։

« Տօմթը գատիմիմ Մա. Ի. Զ. իլէ պիր ան էվվէլ կէօ-
րիւշէք իտիէրիմ, թէնահա իմտիկի վագթ ու մահէլի ի-
շար խլէմէսինի ըէճա իտէրիմ։ — Մատտէ պիւէիւք պիր ի-
շէ տայիր տիր։ Ֆէնտիի իշին գօրգաճագ պիր սէպէպ օր-
մաեընա, պիլագիս պիւէիւք մէնֆաաթ վար տըր։ »

Գրուա-Տիէօ, պու իմէզրիէլի իքի մահֆազա տէրու-
նինէ վազ իլէ, իւք մահֆազանընն իւզէրինէ շու ատրէսի
եաղտը։

« Մատմազէլ Անիթա,

« Սօսէ սօգագը Ն... »

Գատէհու, քէնտինին իանէտտանըզդ ատրմաընը համիլ
տիկէր պիր քեաղըտ ալարագ, վէ քէնտինին թաապի էլ
եաղըսըշյտա, շու տամթըլտըը թահրիր իմտի։

« Ազիզիմ պարօն,

« Կէլտիմ, վէ սիզէ իհթիեաճըմ վար տըր։
Հիչ պիր իշիմ եօգ տուր, ետըրնըզի շարշէնպիհ կիւ-

նիւ, տաամթ օն պուչուգտա, էօյլէ թաամլինա, պէնտէխա-
նէյէ կէլինի, վէ տօսթունուզ Բատուլու տախլ պէրապէր
կէթիրին։

« Տօսթունուզ

« Ֆիլիփ »

Իշպու մուխթասար թէզքիրէյէ տարէտ օլարագ,

« Միսսիւ գօնթ տը Մէրլէն։

« Գուլվար տը լա Մատլէն, »

սէօզլէրինի եաղտը։

Գրուա-Տիէօ, հէյնուզ եօլճուլուգ էտվասընը չըգար-
մամըշ օլտուգու հալտէ, խանէսինտէն հարէքէթ իմտի,
վէ գիքը օլմանի մէքթուպտըը բօսթահանէյէ թէսլիմ ի-
լէ, պիր պանէօտտա եըզդանտըգդան սոնրա, խանէսինէ ավ-
տէթ իմտի, վէ թուալէթինի միւքէմմէլէն թէրթիպ վէ
պիր աղ թաամ իմտիհտէն սոնրա, արտապարընա սիւար
օլտու, վէ տաամթ օն պիր տուլտրընտա, մատամ Գլանշ
կավալըն լագամէթ իմտիկի խանէյէ մուվասըլէթ խլէտի։

Տօմինիք. — (Գարտէու աշպուգ.) Վայ, միւսիւ պար-
օն, սի՛զմիսինիզ. մատամ տա զայագուպէթինիզդէն տօլայը
ֆէվգէլատէ մուգթարըզ խտի, — Հէր տաղահ, պէյնի խա-
նէյինիզ կէօնտէրիւօրտա. համթա պէշ տագըգտաան եի-
նէ կիտէճէք խտիմ։

Գարօն. — Տօ՛մինիք, պու կիւն սիզի իշպու զահմէթ-
տէն գուրթարտըմ. ֆագաթ պուրատա էյնի պիր շէ՛յ մի
վար տըր։

Տօմինիք. — (Թէրէատիւալէ.) Թա՛յր, էյնի պիր շէյ
եօգ տուր։

Գարօն. — Մ. Օգիթավ էյնի մի տիր։

Տօմինիք. — Բէք էյնի տիր, միւսիւ պարօն, կէնճ էֆէն-
տիմինի ախլէտագը քեամիլէն թէպտիլ օլտու։

Գարօն. — Պէնիմ էնտան զայագուպէթիմտէ էվվէլքի
տաամ վէ ամվարընա պէշյամա՛տը մը։

Տօմինիք. – Խա՛յր, միւսիւ պարօն։

Պարօն. – Տիմէք օլուր քի, հէր չէյ սըրասընտա սըրր։

Տօմինիք. – Լ՛ավէթ, անճադ...

Պարօն. – Անճադ, նէ՞...

Տօմինիք. – Վադթիլլէ մատամ Կամար իլէ Մ. Օգիթալ ապասընտա ճէբէհան իտէն մէնղարէլէր, էվվէլթինաէն չէտիտ սուբէթաէ թէքրար պաչլանմըչ սըրր։ Մատամ, ապրա պըրա սօն ատէմճէ հիսաէթլէնիւօր... ախմին պու իչ օտասընտան իչխախիւօրում, վէ պաչտան ասեղա գատար ախթբէհօրում... Տահա ախընքի կիւն, օլ մէրթէպէ քէնախինտէն չըգտը քի, սալօնուն սադըլարընտան իչքիխինի քէնտի էվիլէ գըրտը։

Պարօն. – Պու գատար հիսաէթ ա՛ղաղապա նէ՞ ախպէպ վար սըրր։

Տօմինիք. – Էսէճ իտէրիմ քի ալիմէմ, ֆագաթ, պէնճէ Մ. Օգիթալա գարշը հիսաէթլէնմէսի, հադըզ կէօրիւնիւր, չիւնքի չիմոքքի հալտէ, Մ. Օգիթալ, կէնճ ալիր գըզատան գիւատ մունթազամ էօմիւր կէչիրմէքտէ տիր։ – Տայիմա եարը կիճէնի եարըմ սաաթ կէչէրէք լամընէտինէ ավաէթլէ, եահթաղընա եահթմադտա սըրր։ Միւսիւ պարօն, մատամին պու գատար տիկիր օլմասընդըն ախպէպինի սիւալէ ճէսապէթի իտէմէտիկիմ կիւպի, քէնտիկինիմճէն ախանընտաման տիշարը չըգտըրընտա, էվուիս, չարշապատան գիւատ ազարմըշ օլտուղունու կէօրիւճէօրում։

Պարօն. – Պու հալին լճասընա պագարըդ, Տօմինիք, սիղ պէնիմ կէլմիշ օլտուղումու խոպէր վէրին։

Ինչի տագըդտա սօնրա, պարօն, քիչիւք սալօնա կիրտիկինտէ; մատամ Կամարտան սօտ դատուկինէթի կէօրտիւկիւնտէն,

— Ա՛ղիղէմ Գլանչ, պու թարդ դատուկինէթի կէօրմէք իչին օխդէ նէ՞ եարտըմ. թէղրիբէնիդի ալտըդըմ անտէ, պուրատա կէլմէկէ միւսաադաթ իթտիմ, իմտի, չիքաճէթլէրինիդ հէր նէ խտ, ախօյլէճինքի, իճապընա պադաճըմտա, եինէ մադհարը թէվէճճիւհինիւդ օլապիլէճիմ, ախտի։

Գլանչ. – Լ՛ավէլա նէ՞ իչտէն կէլիճօրտունուդ... նէ՞ իչտէ խոինիդ... նէ՞ եարըճօրտունուդ... վէ Բարիստէն վէ պէնտէն ուզադ պուլունմադտա նէ՞ ախպէպինիդ վար խտ։

Մատամ Կամար, դըսդանճլըդընը իղհարէ, պու թարդ պիր միւքէլէմէ իլէ պաչլատը խտ տէ, պիդ պու միւքէլէմէյի պուրատճըդտա թաճիսիէն պէճանէ լիւդում կէօրմէդի. չու գատարը ախօյլէրիդքի, Գրուա-Տիէօ, քէնտիմինի օլ պատտէ սալինէ չըգտարըդտան սօնրա, մունտաճինի վէրճէճ չու սուբէթլէ տէվամ իլլէտի.

— Ա՛ղիղէմ Գլանչէթ, եէնի քէտէրլէբինիդի իճատէ խոինտէ, պու քէտէրլէրի թաճիճի իթտիքտիկին չարէսինդ պիրլիքտէ ատաճաղըմ։ – Օգիթալ հադդընտա չիքճաճէմինիդ նէ՞ տիր։

Գլանչ. – Օգիթալ տիվանէ եախօտա չաչդըն կիտի աչդու ախվաճտա միւպարէքա օլմուչ տուր։

Պարօն. – Ջանն իտէրիմ քի, պու հալ, քէնտինին հէր վադթիմքի թաապիճաթը սըրր։

Գլանչ. – Լ՛ավէթ, ֆագաթ պու կիւնէ դատար պիչարէ չօճուդ, պու մէրթէպէ աչդ ու ախվաճտա ատմընմըչ խտ... հիչ պիր վադթի, կէօղլէրի պէօյէ պիր պադըմըչ խտ... վադտա պիր թադըմ ախլէպդը իլէ պաղլանմամըչ խտ... վադտա պիր թադըմ ախլէպդը պօղուդ դատընտար իլէ իւղթէթի վէ միւնասիպէթի իտէրէք, ադչէօնի, համթտա նէֆֆինի տէ թէլէֆֆ իտիւօր իտի խտ տէ, հիչ տէյիլ խտ, հադդըտրընտա նէ՞ եօլտա մունտաճէլէ իթտիճ լադըմ իտուկինի պիլիր, հատըլը անլէրէ հիւքմէթի վէ ըհտիճէթի իթտիդ խտ։

Պարօն. – Պու կիւն նէ՞ եարըճօր։

Գլանշ. – Ոու կիւն, էօյլէ պիր տէսիսէքթարըն էլինէ տիւշմիւշ տիւր քի, էվվէլթիլէրտէն պիեատէ գուրնազ վէ թէհլիքէլի օլտուղունտան, պիր չարէոինի պուլմատըղըմըդ թաղտիրտէ, Օգիավըն եէտինէ կէչէճէք օլան միլիոնլա-ըննա կէօզ տիքմիշ տիր։ – Օ տէսիսէքթար, հէր քիմ իսէ, Օգիավըն կէօղլէրինի գամաշտըրմազտա, իւղէրինտէ իճ-րաի հիւքմ ու նուֆուզ իդդիաէքտէ, վէ անը սայքի քէօր-լէդդիէքտէ տիր։ Օգիավ, եալընըզ մէճնուն իքէն, օ գարը անը պուտալա իդդիաշ տիր։ Ինանըլմընըզ, քէնտի մէթ-րէսինի, էվվիմէ վէ շու տայիրէէկ կիրտիրմէք, վէ պիր կի-ճէ պուրատա սաղլամազ տէրճէտինէ գատար քիւսիաճա-ըղըննը վէ ուդիանտանտազըղըննը իլէրի վարտըրմըշ տըր։ – Ոու խուտուտա խապէր ալտըմ, իսապաթ ընա տա մալիքիմ... Լաբին պուննարըա պէրապէր, օ գըզըն նամուսու օլտու-ղունու, վէ պու անէ տէկինի նամուսույա եաշամըշ խուս-կինի, վէ քէնտիսինէ մէղդուրէ արատընտաքի աշղ ու մու-հապէթին խալխանէ օլտուղունու խուսուս վէ խարար իս-տիեօր։ – Իչիմէ, էն պիեատէ ինանը հիսատէթլէնտիրճէք ճիհէթի, պու օլտուղունտան, դանըմ պաշըմա սըչրաեօր։ Հասըը, օ սէվիկլիլիսինէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթ վէ ըիսաեէթի վար տըր..., պէքի տէ անընըզա էվլէնէճէք տիր։

Հէր պիր ճիւմլէտէ հէեէճանը արթարագ իրսաա իդդի-տիկի իչտու սէօյլէրտէն, մատամ կավարըն թաղամը գալմաճաղ, պիր գօլթուղլու իսկէմլիէ եասըանարագ, մէնտիլինի եէլբաղէ մնգամընտա գուլլանմազա պաշ-լասը։

Գարօն. – (Ոու թամամիլ վազըթտան իսթիֆատէ իսէ-րէք.) Օհօ՛, սէօյլէտիքլէրինիզ բէք վէխիմ տիր, ֆագաթ սիզտէ պիր աղ միւպալէղա իդդիաէօրսունուզա՛։

Գլանշ. – Խա՛յր, խա՛յր, միւպալէղա իդդիաէօրում, հաթթա սէօյլէտիքլէրիմ, հագըգէթի հալտէն տէ բէք տուն մէղդէպէտէ տիր։ – Գիլէմմիսինիզ, օ սէֆիլ վէ ա-

գըլսըզ չօճուղուն՝ ֆագիլէթինի մէտհ ու սէնտա իյլէտիկի գըզ քի՛մ տիր... Ամմա էհէմմիեէթի օլմատան պիր մախ-լուգ..., եանի տաի թէհաթրօլատտա ադամըսալըք իտէն պիր գըզ տըր։

Գարօն. – (Միւքիւնէթլէ.) Տինա Պլիէ՛մի։

Մատամ հաւվար, օթուրտուղու եէրտէն սըչրատա-բաղ։

— Վա՛յ, սիզ պուննու պիլմիեօ՛րմուս խոսնիպ, տէյի սէ-վալ իդդաի։

Գարօն. – Թամամխամիյլէ պիլիր իտիմ։

Գլանշ. – Լաբին պանա սէօյլէմէմիշ խոսնիպ։

Գարօն. – Էլհաէթթէ սէօյլէեէմէզ իտիմ։ Թէհի եէր-տէ սիզի տուչարը էնտիչէ վէ զայլէ գըլմազ իսթէմէեօր-տում, վէ պու շայեանը թէէսսուֆ վազըտտան խապէր-տար օլմազ լազըմ կէլիրսէ, տիկէրլերի թարաֆընտան խա-պէրտար օլմանըզդը թէրճիհ իտիեօրտում։

Գլանշ. – Ոու պիր պիւեիւք ֆէլաքէթ տիր, տէյի՛լ մի։

Գարօն. – Շիւպհէսիզ։

Գլանշ. – Սիզ պուննա պիր չարէ պի՛լմէեօրսունուզ։

Գրուա-Տիէօ, պիր աղ տուչունաիւքտէն սօնրա,

— Պէքի պիր չարէ պուլուրում, տէտի։

44

Գարօն, Գլանշա վէրտիկի ճէվապընտա, պէքի տիեէ-րէք իֆտատէի հալ իդդիշ օլտուղունտան, վէ մէղդուրէ, տա-հա պիեատէ իյդահաթ իսթէտիկինտէն, պարօն չու տու-րէթտէ իյդահը քէյֆիեէթի էյլէտի։

— Եթէ ինչպէս հարցաքննողն ըսաւ, պիտի սեղանին վրայ ըլլար, պիտի ոտքերն ալ ունենար, Մուղիրը պիտի խղճար ու ինծի իմ մէջ իյնար, հէր նէ հարմար լաւագոյն կերպով, որպէսզի իմանայ Զրանչ, հաղորդուած հիւանդութեան մասին տեղեկութիւն տալ, վէ Օգիտալ հաղորդուածքի սրտին բէտերանէ թէվէճճիւհիւմ ինքզինքս, պու խուռուռտա չհասկնայ իմ ինչ ընելս ու ինչ ընել տալս։ Իսկոյն, պահտա էվին օլուն, վէ պու մատտէնէ տայիր արիւղդ պահտա պիր շէյ ոօրմանէրն։

Զրանչ. — Հիչ տէյմէ խոչ, պիր ան էվվէլ իհտապլուտա պաղտաճ ա՛դմէրնէրդ։

Գարօն. — Ղայայ իտէճէք վաղըտ օլմատըդընը պիլտիկնուէն, միւմքին մէրտէպէ չարուգ պու իչի կէօրէճէկսիմ։

Զրանչ. — Մուվաֆֆադ օլաճաղընըդա իւմիտնինիզ վա՛ր մը տըր։

Գարօն. — Պիր սէրտաբէր, մուհարէպէճէ կիրտիկի զէմման մէկտուս օլուր խոչ, էվվէլճէ մաղտուգ օլմուշ տիմէք տիր։ Իսմոր, պէն տէ պու սըրտառա իւմիտ իհտիմքտէնիմ։

Գրուա-Տիէօ, պու սէօզլէրինկէ մատտամ կալմադը պիր աղ միւտթէրինդ գըլըգ, քէնտիսի ապտալտընա բաքմադէն, դօնթէս տը Թրէժան օլմուշ օլան ատալըգ Ժաննի Լամպէրնին խանէսինէ կիտէտի, վէ մէրդումէ թաղտիրնատան հիւանդնի սուրէթտէ գալմալ օլունտու։

Մէզպուրէ, պարօնա, զէվճի ժօրժ հաղորդնատա ապաղը չհքեաեէթլէրտէ պուլունտու. շէօյլէ քի, մէրդումտուն, էվլէնտիկի կիւնտէն պէրու բէտտամ ֆըրչալարընը պըրագըգ, էյլէնճէլէրէ տալարընը, վէ հէր նէ գատար ժօրժուն, քէնտիսինէ գիւեատէ մուհասպէթի պուլունմադտա խոչ ատ, պունատան տա քէնտինինն, (Լանի Ժաննինին), սըդէլտըրընը, վէ մէրդում իլէ ադտը իղտիհատա մուվաֆֆադամլա, մալիք օլտուղու էրկի միլիօն ռէվիէթինի, օթէլինի վէ չահատընը Ֆէտտա իհտիմքտէն մագսատ, պիւնիւք պիր իւնվանտա ատհիպ օլմադտան, վէ ատըղատէկեան ճէմիկէթինէ կիրէպլիմեքտէն իպարէթ իչէն, հալընըդ իսկն իւնվանտա ատհիպ օլապիլիպ, հալպուքի ատըղատէկեանտան օչան քիմսէնինն խանէսինէ կիտէմէտիկնինի, չհնչքի օ գապիլ ղէվամթըն, ժօրժ հաղորդնատա մուտամէլէյի պարթուանէտ պուլունտուղարընը, հաթթա ժօրժ, ադրեսպաընտան օչան Մ. տը Կրանվիլէօճիս քէնտի տիւճիւնիւնէ տավէթ իհտիմիչ օլտուղու հալտէ, մէրդում թաղտիրնատան ճէվապ պիլէ վէրիլմէտիկնինի, վէ պունյարատան գաթթինտաղար, ժօրժուն, քէնտիսինի հէր քէտատէն դրուգանմադ կիսպի պիր թաղիճաթը օլտուգ, հալպուքի քէնտիսի հէմ կէնճ, հէմ կիւղէլ օլմասըյա, պաղրյարընն կէօսթէրթիքէրի մուտամէլէյի ղէնտօսթանէնի մէհնն իտէմէկէճէկնինի պէճատն իլլէտի, վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ տախի, չհքեատէթի պէպէգ օչան պու մատտէլէրտէն պաղրյարը հաղորդնատա մէրդումէճի թէճէմինէ, իճապէնա պագաճաղընը, վէ իրթէճի ադչամ մէզպուրէ թաղտիրնատան վէրիլճէք օչան ատարէտ, դօնթ տը Սթրէնի վէ Լատլ տը Շանլու նամ իրի ահլըպաթրյա պիղդաթ պուլունաճաղընը վատ իտիպ, օթատան պու ատրէթէլէ մուճատադաթ իթտի։

Իրթէճի կիւն, պարօնտն իտանէսինտէ պիր միւքէմմէլ սուֆրա գուրուլատագ, Մ. տը Սթրէնի իլէ Մ. տը Շանլու կէլտիլէր։

Գու զաթթատան պիրինճիսի, իսկն օգուէտանըրընըզա մալիւմ տիւր։

Մէրդում, Օգիտավըն, գաբթան կրիզօլա գաբչը վուդու պուլան տուէլօսունատա, Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ իլէ պէրապէր օ տէլիգանըլէտա չահիտի օլմուշ իտի։

Իքիսի տէ, թաղրիպա օֆուզար չաղատրընատա, իսկթէլէրի պաշլատը թէչիպ, վէ քէնտիլէրի օլտուդճա թէրպիէլի վէ կէօսթէրիչի քիմսէլէր իտիլէր։

Մէրդումկար սուֆրաէտա օֆուրտուլատ, թաամըն ատ-

նունա գատար օտա խըզմէթքեարը կիտիպ կէլտիկինա-
ոէն, իշպու ին ահըպպա արտարնատա, պաղը տինևէվի
մատաէլէրաէն, մէռէլա եարըշ, թէռաթրօ, ամի վէ գատըն
պահալարընատն զայրի մատաե իւզէրինէ պահս օլունա-
մատը։

Թատամ պիթտիքաէն, վէ գահվէ վէ տիկտրալար իչիլ-
տիքաէն ռօնրա, Գրուա-Տիէօ, հեր նե վէռիլէ վէ սէպէպլէ
օլուր իսէ օլսուն, հիչ քիմնէնի գապուլ իտէմէնէճէկինի
խըզմէթքեարընա թաավտիճ իտիպ, Մ. որ Սթրէնի իլէ Մ.
Բատլ որ Շանըռէռա, քէնտի խուսուսի ատյիրէտինէ կէօ-
թիւրտիւ, վէ պունըարը օթուրատպ, գարուլարըն տուր-
մէլէրինի իչէրաէն վազ իթտիքաէն ռօնրա, քէնտիսի ատ օ-
թուրատ, վէ թէպէռտիւմ իտէրէք, շու եօլտա քէլտա
պայլատը։

— Ադիպ ռօսթլարըմ, էվվէլ էմիրտէ, էսասէն իտիռ
տիպ վէ մէռուվէյէթի մահատատ օշտագ իւզրէ իւչիւմվուդին
թէչքիլ իթտիչ օլսուդուտուդ քիւչիւք չէրքէճին պիտաէ-
թի վէ նէվի հագդընատ պաղը սէօղ սէօյլէմէքլիկիմէ մու-
սաատ իտին։

Մ. որ Սթրէնի. — Ադիպիմ պարօն, զաթէն մանիւմու-
մուդ օլան խուսուսաթատան թէչքրար պահս իթտէքտէ նէ
մանէռա վար որը։

Պարօն. — Պիլահիկինիպ չէյլէրաէն պահս իթտիկի, քէն-
տիմ իտթէչօրուա. իտուռ պէնի տինդէչին. զաթէն իֆատա-
թըմ մուխթասար օլաճագ որը։ Սիպ, ադիպ ռօսթլարըմ,
հէր վէճհդէ մուքէմմէլ ճէնթըլմէնինիպ, հալպուտ քի մէվգի
վէ բիւթաչէնիպտաէն տուշմուշմանիպ տուր, նիկէր օլսուդ-
ճա ճէմիյէթի իչինտէ կէօրինէպիլէճէք հալտէ պուլու-
նուռօր իտէնիպ, օ ատա, պէննիմ սառէմտէ տիր։ Մուշքիլ
տիր զէմանատա պահթի տիպ պանա ըտատի կէթիրտիմէ իտի,
չինուն նէ օլաճագդընըպ, իչիմտիպտաէ ըտատա պիպիրիպ։ Գու-
վատի, պէլքի կիւճճէնիպտէ կէլիռօր, լաքին նէ՞ չարէ,

պու իսաթ ըրէճէն զիկը իմմէքլիկիմ լազըմ ատը։ Սախթէ
իմպալարընըզդա թէրթիպ կալէճիկինիպ պիր բօլիչաէր սար-
ըտաֆըմա վէրիպ, հալպու քի պունուն պէտէլինի էօռէճէ-
մէճէրէք, ֆէննա պիր մահէլլէ կիմմէքլիկինիպ իճատ իմ-
մէքտէ իչէն, օ բօլիչաէր պէն դուրմատըմ, վէ պիպի հիւքմ
ու նուֆուզումա թատպի գըլմադ իւզրէ, քէնտի նէճտիտէ
մուհաֆըզատա իմմատի Անճաղ, պիրինճի տէրէճէտէ պաղը
իսաատէլէրինիպ պուլունատուդունու, վէ պունլարտան իսթի-
ֆատէ իտիլէպիլէճէկինի պիլտիկիմտանէն, չէրիքինիպ վէ ըչ-
ֆիպինիպ օլսուտ, վէ գատըռ օյնանըլսան պաղը իսանէլէր-
տէ, պիպի, պիպզամ եախօտ պաղը ահըպպատ վատրթա-
ըլյա թանըլմատը։ Գէն պիպէ ադչէ վէրինէօրսուտ, պիպ տէ
իպրաղը մէհարէթ իտիկէօրսուռնուդ, վէ հատըլ օլան թէ-
մէթինէ ատատմըզդա թատպտ իտիկէօրսուդ։ Լաքին
պու մուատէսատ, բէք չօգ քեար կէթ իլմէկէօրսու։

Մ. որ Սթրէնի. — Մուգավէլէմիյէն շարթ լարընը միս-
թատիսանէ իճրա իմմէտիք մի։

Պարօն. — Պէննի պիր տէրէճէ ռօճուռօր իտինիպ, շէօյ-
լէ քի հատըլ օլան քեարըն պիւթիւք գըսմընը քէնտինիպ ի-
չէն սապլատօր իտինիպ, լաքին պու պատատ պէն կէօզ գա-
բաէօրսուտ, հալպու քի իշտէ էհէմմիյէթլի իսի, եանի
տէրտինէէմ գարշըտըգ, չօգ չօգ ևիզտէ իչ ևիզ քեար կէ-
թիրիէօրսու։ Ֆագաթի պու կիշի, հալ տէյիչիռօր. պիպ,
տայիմա տահէմտէ, պիւթիւք գունատ օճուռլարընա կիրիս-
չէրէք, գիւատէ քեարըը Նէթիճէլէր հատըլ իտէճէքտինիպ։

Մ. որ Շանըռու. — Նա՞տըլ։

Պարօն. — Գիր գաչ այտան պէրի տիր քի, Բարիտտէ
էն մէշհուր գունտուպաղարըն թօրլանատըգլարը վէ չըգընատր
իլէ պանդա գայմէչէրինի գունատ մատաղարը իւզէրինէ
ռօլսուրատուգլարը պիր իտանէ ատաէօրսուտ, ադ ըպէթքեար
պուլսուտ, Իչպու իտանէտտ հիւքմ ու իտատէ, պէննի նէ-
տիտմտէ տիր, Գիւատպէրինն հատըլատթ ըտըգ հէմ գօլայ, հէմ

պոլ օլաճագ սըր։ – Իչթէ, աղիզ տօսթլարըմ, պու սահէ-ատէ սիզ ատէ գէնկլին օլաճադընըզ։ Գուլմանըշ օլաուզում խա-նէ, գօնթէս ժօրժ Թրէժանըն խանէսի օլուպ, պու ապ-շամ իքինիզի ատէ թադումիմ իտէճէհիմ։

Մ. սը Սթրէնի վէ Մ. սը Շանլու, մէսէրըթլէ պիր-պիրինէ պագրչընըլար։

Գրաա-Ցիէօ, շու եօլտա քէլամիյնա տէվամ իթտի.

— Անճագ, չուրաձը տախի սիզէ իհթիար իտէրիմ քի, ֆէվգէլատէ էմնի պասիրէթի լազըմ սըր։

Մէրգում իլէ շէրիքլէրի արատընատա օն տագըդա տա-հա միւքեալէմէ տէվամ իտիպ, պու միւքեալէմէ էննա-սընատա, պարօն, քէնտի ոօն թաղիմաթընը թէպլիղ, վէ միդ-տարը քիֆաեէտէ ադչէ իհթա իհթի։

Անլէրին, օրատան տիշարը չըդմալարընը միւթէագըպ, դարու չալընար, վէ Գրաա-Ցիէօ, պունատան տօլաձը թէ-ածճիւպտէ դալմըշ իքէն, խըզմէթքձարը իչէրի կիրիպ, Անարէ սը Սան-Լէմճնուն կէլմիշ օլաուզունու էֆէնտիմնէ խապէր վիրտի։

45

Գրաա-Ցիէօ՝ Անարէնին զայպուպէթի տահա խայլի վագըթ իմթիտատ իտէճէկինի զանն իմժէքտէ իքէն, պիր-տէն պիրէ, անըն կէլտիկի իտապէրինի ալտըղընատա, ինանմատը, վէ մութլագա խըզմէթքձարընըն էանըլմըշ օլաու-զունու զանն իմտիկի սըրատա, Անարէ իչէրի կիրմէքլէ, չիւպհէհէ մահէլլ գալմատը։ Մէրգում տէվիզանըլը մահ-

զունէն, Գրաա-Ցիէօ իլէ թօզալաչտըղընատան, պարօն,

— Սէվկիլիս օղլում, օմուրուն պադալըմ. պու վա-գըթատա Բարիսատէ սիզին նէ՞ իչինիզի վար սըր. հէմ միւ-քէատէր կէօրիւնմէյէ՞ օլատընուզ, աճաբա Կրանլիէօ սէյիմ-նէմնատէ մուճիպի թէէատիւճ պիր վագըա՞ մը զուհուր իհթ-տի, տէյտի։

Անարէ, պու սէօզիւ թաատիզ իտէրճէսինէ պաչընը սալտատը։

Մէրգում տէվիզանըը, Կրանլիէօ սէյիմնէմնատէն մու-ֆարագաթ իհթիքատէն ոօնրա, պագը ահվալ իւզէրինէ միւ-լահազա իտէրէք, պարօնունն, քէնտի աչգ ու մուհապէ-պէթինէ միւթէալիզ իչլէրինէ ոօղրուատան ոօղրուէա վէ ալէատէվամ միւտահէլէմնատէն խօչլանմատընա, վէ մէր-գումունէ, Լօնդրէք սէյիմնէմնատէքի պագչէտէ պուլու-նան ատնէմին արգատընատա կիզլէնէրէք, քէնտիսինէ ժէր-մէն արատընատա ճէրէհան իտէն սէօզլէրի տինլէմիշ օլ-մատընատան ոօղատը սըդըրմադա պագչատը. չինքի ժէրմէն հագդընատքի մուհապէպէթի քէպալ չիտտէթ իհթիքճէ, պու մուհապէպէթ արատընա պիր իւչհունճու քիմսէնէն միւ-տահէլէմի, հաթթա մատամ ատ կրանլիէօնիւն նամու-սու անըն եէտինատ պուլունմատը, հիտտէթ ու նէֆրէթի-նի մուճիպ օլմագատա իտի։

Պինապէրին, քէնտիսինէ մատամ ատ կրանլիէօ արա-ընատա հիչ պիր կիւնա միւնատիպէթի վէ իհնիսիյէթի գալ-մատըղընա տայիր պարօնու իսքեատի իտէրէք, անըն պու իչտէքի ալէատատընը պիւթիւն պիւթիւն գաթթի իհմէք-լիկէ գատար վիրտի։

Պու վէճհէյէ, Անարէ, ժէրմէնին քէնտիսինէ մուհապ-պէթի օլմատըղընը, վէ պունու պիղգաթի քէնտիսինէ սէօյ-լէտիկինի, վէ պու սէպէպպէյլէ սէյիմնէնի թէրք իհմիշ օլուտուրունատան, պիր տահա օրատա տէտատ պիլէ պատա-ճատճաղընը, վէ մէզպուրէճէ մէքթուպ ճաղմատճաղընը,

անճատ նոյնմբուլէ ատորու Բարիսէ ամառէմ խոհճէքլէ-
բինաէն, նէզաբէթ վէ Լնաանկիւէմէ գարշը հարէքէթաէ
պուլունմամաղ իչին, ադաէճէ պիր վիզիթա վերէճէկինի
պէհան էյլէտի, վէ հէր նէ գաատար պարօն, պու պադաէ
մէրգումուս եվնէ այդ ու սէվատա թարիֆինէ տէօնտուր-
մէք իւղէ պագը խոթար վէ թամամնէէլէուսէ պուլուն-
ատս խոէ տէ, Անարէ խաքեաթի օլմամըդադ վէ գարարընը
թէրք խոմճէվիա, պիլադիս պունատան պէօյլէ օղ խուսուս-
տա լադըրտը խոտլէմէյինի տէ պարօնտա բէճա խոթի, վէ
Դրաա-Տիէօ, «Ընէք իչի օղուտ, սիզին վիսբատընըդ հէր
նէ՛ խոէ, օ օլսուն» տիէէրէք, ժօյտ ատ թէրէժանըն ադատ
իչդոխաճ տատաէսինատէն պահա աչտը, վէ պէվճէսի թա-
րաֆընատան վէրիէճէք աստարէնէ կէչմէսինի թէէքիֆ իչէ-
տի խոէ տէ, Անարէ, «Ընչէնճէ օչան մահէլէրտաէ, պունա-
տան պէօյլէ պէնիմ իչիմ էօդ տուբ» տէչի ճէվապ վէ-
րիտ, պարօնտան թէէքիֆինի բէատ խոթի, վէ պու իչի ան-
պադ արադընատա, պիր ժիւտաէթ ատահա ժիւբէտէմէ ճէ-
րէճէան խոտ, պատէհու Անարէ կիոթոկինատէն, Ֆիլիբ
էտալընըդ դալարընատա, շու էօղատա ժիւսահադա իչէտի,

— Գու տէչիդանլընըն պանա էֆենիճէթի էօդ տուբ. հադըդէթի հալի պէնատէն կիոդէէօղ, վէ օղ գատար ադֆ-
տէբուն տուբ չի, պէնի ալտատադիչճէճկինի զանն իսթէ-
էօղ: – Էկեր քէնտիսինէ Ժէրմէնինն արադընատա հէր կիւ-
նա ալէադաի այդ ու մուհադաթէմ պօղուլմուշ օղատ իսթ,
պու զարիպ աչըդ պիւտանիմիւն պաչդա պիր թամր ու
չէքլ քէտագ իսէր, վէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իմմէք
թադատիմատուունատա պուլունուր իսթ. Հալադու քի չիմտի էօյ-
լէ պիր ժիւսահադատը էօդ տուբ: Ֆինագէբինն. պու իսու-
տա, Անարէ իւլէ Ժէրմէնինն ալէադալարը պէր ատիմամ օղ-
տուդունա իսադաթ ատը: Գէչբի չիմտի, մատտամ ատ կրան-
կիէօ, տահիճ Ֆադիլէմիինէ իմատթ իմմէք իւզրէ, Անա-
բէնէի մուվադդաթէն թէդիտ իմմիշ օլտուն, լաբին պիր

ադ կէչմէքտիղին, զէվճիլէ Բարիսէ ամառէթ իսէճէկինատէն,
իչ կէօրմէք վադթը օղ գէմուն պաչլատաճադ ատը, – Հէր
նէ հալ իսէ, պունլարընն իւղէրինէ նէզաբէթի իմմէքլէ իչ-
թիֆա էյլէրիմ:

Գու ադա, Ֆիլիբին խըզմէթքէատը իչէրի կիւրտկինատէն,
մէրգումուն սէօղլէրի գուսուր գալտը, վէ մէզբութ խըզ-
մէթքատ, էֆէնտիսինէ պիր գարթ թադամ խոէրէք,

— Գու զաթ, հէր նէ գատար թանըտըդընըդ պիր
քիմսէ տէյիլ իսէ տէ, զաթընըդա կէօրուշմէք ադղու-
տիեօր, տէյի պէհան իմտի:

Ֆիլիբ, ալտընդը գարթըն իւզէրինատէ, «Բ. Վէքժօ,
Գուատր-Սէն-Լէժէատ մուգաէէլատթ մուհարրիրի» խադա-
սինի օգուտտուղունատա, քէնտի քէնտինէ,

— Գու մուգաէէլատթ մուհարրիրի պէնատէն նէ՛ խոթէ-
եօր, տէտի, վէ իչտաէթէն վէ ևիւքսէք սէատա իչէ տէ, –
Հէր քիմ իսէ, օ զաթը իչէրի կիւրտուրինն, տէյի պէհան իչ-
չէտի:

Մէզբութ մուգաէէլատթ մուհարրիրի, օտանընն էշիկինա
տէ տուրուսպ, իչը տէֆնա սէչտամ վիրտի, վէ սօնրա պիր
դաչ ատըմ ոլարադ, թէէրրար թէվաղու իմմէտի: Մէզդու-
մուն կիսինատիկի էտալատ, պիր շէքլի զարիպատէ օղուտ,
դօլմուզունուն ալթընատա պիր չօղ էվրադը հալի պիր չիզ-
տան պուլունմադատա խոէ ևիւքսինատէ, ադադալըն էսէրի օղ-
տաեըտ, կէօղէրի տէ, տամլի կէօղուսըչ հըզգիղ իսէրմիչ ի-
տաեըտ, Մէզբութ կէօղուսկինն տամլի ճամչարը, էտանադուարընատ
կէօղէկ վէրիեօրատա:

Ֆիլիբ. – (Բէնտի քէնտինէ.) Գու պիր զարիպ ատէմ
տիր, ֆադաթի մուգաէէլատթ մուհարրիրինէ պէնդէմէքատէն
պիեատէ, պիր բօյնս մէմուրունատ պէնդէեօր: Լաբին, համո
օլսուն, դօրդաճադ սէպէպիմ էօդ տուբ:

Մուգաէէլատթ մուհարրիրի. – (Ճէբինէն վէ գըեատֆէ-
թինէն զարիպլիկկէ կիտի, զարիպ պիր սէատա չըգարադ.)

կէօրիւշմէք չէրէֆինէ նայիլ օլսուդում զամի, միւսիւ պարօն որ Գրուա-Ֆիէօ միւ սիւր։

Պարօն. – Էվէթ, միւսիւ. ֆագտամ բէճա խաէրիմ, էվվէլ էմիրաէ պիր խակէմիէտէ օֆուրուն, վէ ծընդար, վիզիթանըզըն աէպէսի հէր նէ խաէ, պիրդան էվվէլ պանա պիլտիրին։

Մուդավէլաթի մուհարիրի. – Ամաէմ քի միւսիւ պարօն օֆուրմադըզըմա միւսաատէ պուէուրուէօր խաէ, շիւպհէսիզ օֆուրաճաղըմ, վէ վիզիթամըն մադաէտինի, միւսէրրահ վէ դամի սուբէթաէ պէեան խաէճէնիմ։ Անճաղ, թէպիղաթըմ սըրի խուսուսի վէ ճահրէմանէ օլաճաղընսան, աճապա պիզի տինլէյէճէն վաքըմըզ սըզ, եօդ մուսուր, վէ լէֆիլէն վուդու պուլաճաղ միւլագաթըմըզ էսնասընսա, պիրտէն պիրէ փինճ լիէրլի կիրէճէՀ մի սիր, խլթէ պուրալարընը զաթընըզսան միւսէյէ իճթիսար խալէրիմ։

Պարօն. – (Գու թարդ պիր լիսանտան ոօլաէը թէաճիւպտէ դալարադ.) Պէնիմ էվիմտէ, գաբու արդասընսա սուրսուդ, իչէրտէ ճէրէեան խոէն միւքեալէմէեի տինլէմէք, սաէթ ոէյիլ տիր։ Պիրտէն պիրէ իչէրլի կիրէպիլէն խաէ, խըզմէթքնարընսան մնասաա փինճ օլամադ։

Մուդավէլաթի մուհարիրի. – Իչթէ, պէնտէ պու իհթիմալտէն պահս իթմէք խաթէէօրսուդ. չիւնքի պու իհթիմալտէ, պէնճէ դաադուէ չայեան կէօրիւնմէէօր, Ինմի, պարօն, պու կիպի ահվալտէն չիւպհէմիզ օլմամադ իչրէ թէատաիրի լազըմէեի իթթիխադ պուէուրմանըզը զաթընըզսան րէճաէէ իճթիսար խալէրիմ։

Պարօն. – Դարունաէն սիւրմէտինի իչէրտէն վադ իթմէքլիկիմի մի խաթէէօրսունուդ։

Մուդավէլաթի մուհարիրի. – Էկէը դաակլ խաէ, մէմնունէն օլուրսուդ։

Պարօն. – Բէք ալէա։

Մուդավէլաթի մուհարիրի. – Ե՛հ, միւսիւ պարօն, պիեատէօպլէ իճէչէք-քիւր խաէրիմ։

Պարօն. – (Գաբաուէու սիւրմկիւլէմէկէ կիրթուկի սըրսաա, քէնտի քէնտիկէ.) Գու ատէմ, եա պիր մէմուր, եա խոտ պիր մէճնունն սուր։ Ինմի, մէճնունլաթսա մուհասթարալըար պուլունսուդու կիպի, հէյէ մէմուրլար հէր վագըթ մուհասթարալը ոըրըլար։ Հէր նէ հալ խաէ, հէր կիպնա իհթիմալ իչին հադըր պուլունմադ իսթէէրիմ։

Գինասէէրին, մէրգուա, եազըխանէսինին կանընսան կէչէրքէն, քեազրալարընըն ադասընսա վէ էլինին հիզասընսա պուլունան քիւչիւք պիր րէվօլվէրը ալըպ ճէպինէ վադ լիդսի։

Գրուա-Ֆիէօ, միւսաֆիրինին կանընսա ավուէթինսէ, մէրգուա օֆուրմուշ օլուպ, էնալի քէնարլը շարգասընը հալընըն իւղէրինէ գօյմուշ, վէ սիեահ մէչինն գաբադլը չիզսանընըսա, տիզլէրինին իւսթիկնէ վադ լիէ, ահէսթէ սուրէթէ անը աչմադա մէչմադ պուլունմուշ իսի։ Շուբաաը զարայիպտէն սիր քի, մէգքիւբ չիզսանըն տայիրէէրինտէն պիրինտէ քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր րէվօլվէր պուլունմասընսան, մուդավէլաթի մուհարիրի, թէպէսսումէ,

— Միւսիւ պարօն, պիր մուդավէլաթի մուհարիրինին չիզսանընսա ալէսաէվիյէ սուհու ասայիչ միւթէալլիգ էվրադ մէվճուտ օլմադ լազըմ իքէն, իչպու չիզսանսա պէօյլէ պիր հարպ սիլահընըն վիճուտինէ թէաճճիւպ իթմէէին։ Միւքէլլէֆ օլսուդում վազիֆէ իճասընճա, կիճէ էանալարընսա, էվրադը մուհիմմէեի վէ զըյմէթաար աէնէյէր իլէ վասիեէթնամէլէր վէ տայիրէ չի համիլ օլարադ, եօլլարսա ոօլաչմադա մէճպուր օլսուդումսան, վէ շայեանը թէէսսուֆ թէաատիւֆաթսա պուլունմադլըդընդ, իհթիմալ տայիրէսինսաէ իսուկնէտէն, էմրի պասիրէթէ ըհատէէթ իթմէքլիկիմ լազըմէտէն տիր, տէխի։

Պարօն. – (Սադըրըդլըդըա սասթընսա պադարադ.)

Պու եօլտա էմիլ պասիրէթինիզի թահմին իտէրիմ։ Ֆագաթ, միւսիւ, պուբատա տուրաճադ վագիթըմ ազ օլտուղունատան, րէճա իտէրիմ, մագսէտինիզի տօղրուտան տօղրուեա պէեան իտին։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Միւսիւ պարօն, մագսէտիմի անլամադ մը իսթէեօրսունուզ։ Ուզուն ուզատիւէ նուիթգլարսան իսէ, սիր գաչ սէօզ իլէ վիզիթատըն սէպէպինի զաիթրնըզա անլաթատիկիրիմ։ Պէնտէնիզ, գալպէն սէվտիկինիզ ահըպապանըզատան պիրինին տօսթուեում, վէ անըն թարաֆընատան կէլիեօրում։

Պարօն. – Պու տօսթ քիմ տիր։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Ֆա. Ի. Զ.։

Դրուա-Տիէօ, քէնտիսինի տիթրէտէքտէն կիւճ պէլա իլէ զաարմի իտէպիլտի, վէ քէնտի քէնտիւէ,

— Խա՛յր, պու մէճնուն տէյիլ, իլլա պիր մէմուր տուր։ – Սարիօլ, չաշգըն կիսպի եադաեը էլէ վիրմիշ վէ պէնի զամմոդլատըշ օլաճադ տըր... Ֆագաթ իչի չագըրմաեալըմ, տէյի պէեան իթտի։

46

Պարօն. – (Ֆէվգէլատէ ազուդ դանըլըդա.) Մուգավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտի, չիւգհէսիզ իֆատէնիզի ըէք իչի անլաեամադամ։ – Թէլէֆֆիւզ իթտիկինիզ իսմ նէ՞ իտի։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Միւսիւ պարօն, իսմ թէլէֆֆիւզ իթմէտիմ, իլլա էլիֆզանըն իւչ հարֆիընը, եանի Ֆա. Ի. Զ. հարֆլարընը թէլէֆֆիւզ իթտիմ։

Պարօն. – Նէ՛ սիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամադաեօրում։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Օ իւչ հարֆ՝ Ս-էյնը մանէասընատա տըր։

Պարօն. – Սարիօլ քի՛մ տիր։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Քի՛մ օլատուղունու ալի՛ մէեօրմուսատունուզ։

Պարօն. – Խա՛յր։

Մուգավէլաթ մուհարրիրի. – Օ հալտէ, միւսիւ պարօն, էն իյի ահըպապանըզատան օլան գօնթի տը Լօքէրն իլէ Րօպէր-Սօնիէտէն լութֆէն մալիւմաթ ալմադա հիմմէթի իտինի, – Հիչ չիւպհէմ եօգ տուր քի, անլէր, սիզին գուվվէյի հաֆիըզանըզը թաղէլէնտիրմէքլէ ֆէվգէլատէ մահզուզ օլաճադլար տըր։

Պարօն տը Դրուա-Տիէօ, սաչլարընըն քէօքիւնատէն գուլադ թօղլարընա տօղրու սօղուդ թէր տանէլէրի ադմադատա օլտուղունու հիսա իլլէմէքտէ, վէ գալպինի իսէ, թաթիֆ օլունմադ պիր էնտիշէ վէ իսթիրահ իհսաթա իթմէքտէ իտի։

Գունունա ալէրադէր մէրդում, թէմքինինի պօզմալըդ, վէ ֆիլհուրտուղուդա գօլլարընը դավուշտուրադ,

— Մուգավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտի՛, թէմամիյլէ ադընըզ պաշընըզատա օլուպ օլմատըդընը պիր գաչ տադըդատան պէրի տիր քի տիւչինիւեօրսուն, ֆագաթ պուպապատէ ադընըզա միւքէմմէլէյն մալիք օլմատըդընըզը իգրար ու իթիրաֆէ մէճպուր պուլունուեօրսուն, – Իմտի, շուխըն շըդատան պիրինի ինթիխապ իտինիզ։ – Սիզ, եա պիր մէճնունատունուզ, վէ պու մէճնունլուղունուզա գէնա տուրէթտե իսթիհզաեա գադդըշմըշընըզ, եախօտ նատիւալու պիր աեէմ օլմանըզա պէրադէր, պիր աղ տաֆտէրուն օլտուղունուզատան, պիր քիմսէ թարաֆընատան իղֆալ իտիլմիշինիզ, – Սէօյլէտիկինիզ աեէմլէրատէն հիչ պիրինի, իս-

մէն պիւէ նէ՛ թանըրըմ, նէ՛ ոէ թանըմըշըմ սըր։ – Իմոէ, պիր ան էվվէլ պու միւքեալէմէնէ խոխմամ վիրէյիմ. էկէր վիղիթանըզսան մնագսէս, պէօյլէ մնանէասըզ սուրէթոէ պիր թագըմ սէօղլէր սէօյլէմէք իսէ, չիմոխսէն սիպէ խասպէր վէրիրիմ քի, պէնիմ զայ իսէճէք պօշ վագթըմ ասլա եօգ սուր։

Մուդավէլաթ մուհասիրիրի. – (Շէքեասոաթամիզ պիր թամըր իլէ.) Ծօսթլարընըզը, վէ սէվկիլու վէ է՛նկիյի ասօսթլարընըզը ինքեար կէլմէք, էսէֆ օլունաճագ հալ սիր։

Գարօն. – Հալէա լիֆասոաթընըզա սէվամ խոխեօրսունուզ։

Մուդավէլաթ մուհասիրիրի. – Ա՛հ, միւսիւ պարօն... միւսիւ պարօն... մուդավէլաթ մուհասիրիրի օլմադըգա համյիզ օլսուզսուզ նամունա իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, պու համըէքթինիզ՝ էսէֆի մուճիպ սիր։

Գրուա-Տիէօնիւն ասպրը թիւքէնէրէք, ասեպա գալդըը, վէ,

— Եիմոի, օտա խըզմէթքեարընը չաղըրըպ, սիպի տիշարը չըգարթաճագըմ, ոէսի։

Պու արա, մուդավէլաթ մուհասիրիրի օլսուզունու պէհան իսէն շոխս տոսի ասեպա գալդըը, վէ սէբունինոէ մնհունա բեյօղվէրինի գօնուլմուշ օլսուզսու էնկի քէնարընը շարգասընը սօղ էլինէ ալսըզը կիսի, սապ էվվէլ ոէ սիճոհ բէրուգասընը վէ մսվի կէօղիւքլէրինի չըգարըպ,

— Իչթէ, օլ վագըթ չաչգընճա հարէքէթոէ պուլունաճագսընըզ, պիչարե իհթիեարըմ... պուննունըա պէրապէր էկէր հէր հալոէ պու ֆիկրինիզի իճրա իթմէք իսթէօր իսէնիզ, օլ պապոէ հիչ պիր մնանի եօգ սուր... պագ... միւշիւն... գարարընը վէր... ոէյի պէհան իչլէոի։

Գարօն. – (Հայրէթլէ վէ պօղուգ պիր ոէսա չըգարապագ.) Սարիօ՛լ...

Սարիօլ. – Սահիհէն պէնի թանըհասյաըն մը։

Գարօն. – Ամէնի պու դասար թէպոիլի գրեաֆէթոէ քիմ կէօրսէ թանըհասիրիր։

Սարիօլ. – Վա՛յ, սապի քէնտինի մի պու եօլսա թէպոիլ գրեաֆէթէ միւգթէսիր զանն խոխեօրսուն... Արգասա՛չ, Թրիդօշ վէ Գադօլէ նամ օեունուն իճրա խոխոկինի օն ոէֆասոան գիհոսոէ սէյր ու թէմնաշա իհթիշ օլսուզունան, անոէն իսթիֆասոէ իհթիշիմ սիր։ – Գունունըա պէրապէր, զանն իսէրիմ քի, պէնի պէքլեեօրսուն, չիմնքի մէքթուպունսա պու լուշմագլըզըմըզը իսթիար իհթիշ իսին։

Գարօն. – Հալպու քի նէչին պանսա էվվէլճէ խասպէր վիրմէսին... Պու թէպոիլի գրեաֆէթոէ նէ՞ մնանէա վար իսի։

Սարիօլ. – Է՛յ ոօսթում, գուվվէյի հաֆիզըգամ միւքեմմէլ օլսուզունսան, թասիսամ իյիլէ տայիմա չիսահէնի հաըէքէթ իսէրիմ։ Զիրա սէնին պիր սաէթին վար սըր քի, էկէր միւնասէպաթ պիր սաղ պիհոսոէճէ կէրիկիլի օլսա իսէ, օ միւնասէպաթա գասպա վէ նէզաքէթսիզ սուրէթոէ իհթիամ վէրիրսին։ Պու սէպէպէ հէր վագըթ մուհաֆասաղա վէ էմնի պասիրէթի էլսէն պրրադմասադա մէճպուրում։ Հէր նէ հալ իսէ, չիմոի սէն պանսա պիր սաղ բօմ վէր, պագ օլ վագըթ սէնին մուսաէյէյի նագիքանէ գարշըզ նամըալ մուդաֆէլէ իսէճէհիմ։ – Գէնտիմ սէքէ կէլմէք իհթիմոէճիլիմսոէն, պիրի սէքէ կէլիրմէք իհթիոիմ։ – Պու կիւն պանսա գարշը ճիւզի պիր հարէքէթոէ պուլունմադըզ իչին, պիրե մէյտան օգուրում։ – Գարուճուդա, սապէկա թոհմուլսուզ պիր արապամ վար սըր, հալիթա արապաճըմ վասիթասըյա, գարուճունուզդան, Մ. պարօն սը Գրուա-Տիէօնիւն՝ իսանէսինոէ օլուպ օլմասըզըն սիսաթ իհթիրսիմ... Իմոի, սէնին նէզդինոէ պուլունսուզում մնիլում սիր։ Հասըը սապիմէն կիրսիմ, սապիմէն սէշարը չըգաճագըմ։

Գարօն. – Պու եօլսա հագգըզը պիր շիսահէնիզ վէ

էՅհկեէթսիպլսկինիզ, ինֆիալ վէ քէաէրիմի մուճիալ օլմագաա տըր։

Սարիօլ. – Նէ՞ պօշ լագըրտըլար. պիր տարպը մէսել վար տըր քի, « Էկէր սուլհ ու սալահ իսթէր իսէն, հաղըր օլ հարպա » տէրլէր։ Պէն սուլհ ու սալահ իսթէրիմ, լաքին սիզ խապէր վէրիրսիմ քի, սիլահլը սուլհ ու սալահը իսթէրիմ։ Մալիւմ տիւր քի, սէնին պանա իհթիւճաճըն վար տըր, պէն տէ սանա մուամէննէթիմի ըչտա իմմէմ, ֆագաթ Էկէր պիր վագըթ հագդընտա թէճավիզ իմտիհին եօլտա պագը կիպլի վէ սուի նիհէթին վար իսէ, պունլարըն զէմանը կէչմիշ օլտուղունու չիմնիհէն պէեան իսէրիմ։

Գարօն. – Ֆագաթ Էկէր խալխէթ ու իսթիգամէթիմ հագդընտա, սանա ինքեարը նագդալիլ պիր խապաթ իրսէ խէր, վէ սաէթմա սէնին էմրին թահթընտա պուլունուր խէմ, օլ վագըթ նէ՞ տիհէճէքսին։

Սարիօլ. – Օլ պապատ զիւռաաէհլէ թէաճճիւպ խէճէհիմ, պիրա սէն օլ գաասար դուրնագ վէ ֆասխատին քի, կիպլի պիր ֆիքրլէ հարէքէթի իմմէքտէն տուր օլամազսըն։

Գարօն. – Էկէր հէր կիւնա շիւպհէնի պէրթարաֆ իտէր խէմ, էվվէլքի թէէասիֆէ շայեան հալլերի ունուտաճա՞գմըրն։

Սարիօլ. – Նի՞չին ունութմաերիմ։

Գարօն. – Էվվէլթ, եահօտ խայր սէյի ճէվապ վէր։

Սարիօլ. – Էվվէլթ, ունուտաճագրիմ։

Գարօն. – Պէնի տինլէ. եվկիրսիմ իքի սէնէ մուգաաէմ նէ՞ սէպէպլէ սէնտէն գուրթուլմազա չալըշըհօրտաւմ։

Սարիօլ. – Սէպէպլի աշիքհար տըր... մնատմուազէլ Հանրիէթի տ'Օալէրիով իլէ ազտը իդտիխաճըննըն իրթէհի կիւնիւ թէէասիւէ օլունմագ իւզրէ, սէնտէն, իւչ եվուզ պին ֆրանգլըգ մունթազամ պիր սէնէտո իսթէհօրտաւմ։ – Տօ՛աթաւմ, էկէր սէն օ սէնէտի նամուսլուճա իսիզալամըշ օլա

իսէն, եվկիրսիմ իքի սէնէտէն պէրու էքէչիճէ մէլհօնլար ահիպլի օլաճագ իսէն քի, պու կիւնքի կիւն եօգ տուր։ Հալպու քի սէն, պու պիչարէ Սարիօլու պաչընտան տէճ իհմէեի թէբճիհ իհմտին...

Գարօն. – Ֆագաթ սէն տէ պէնի զամմուղլատըն։

Սարիօլ. – Նէ՞ չարէ, էօյլէ լագըմ իսէ։ Ղըեապէն իչ սէնէ մահպուսիեէթէ մահդիւմ օլան Լօքէրն վէ Բօպէրթ Սօլնիէնին քիմ օլտուղունու միւտտաթիի ումումիպիկէ իմղագըզ պիր մէքթուպլա պիլտիրմէքլէ, մէրամընտա նայիլ օլտում... Բօլիս գօմիսէրի վէ տիկէր մէմուրլար, սէնէի ապրահամա օթուրթտուգլարը էհնատէ, պէն տէ տիկէր պիր արապատա, խանէնէն գաբուտու գարշըսընտա խիմ, վէ տիչար օլտուղուն հալէ դիեատէհլիլէ կիւլտիւմ։

Գարօն. – Էվվէլթ, պու, թ ապրաֆէ յնտէն պիր ուղրաշմագ իսէ. պու պապատէ սանա հիչ պիր տիեէճէեիմ եօգ տուր։

Սարիօլ. – Թէշէքքիւր իսէրիմ... լաքին իշպու էսկիմիշ խամթըբէլերի նի՞չին գիչը իհտիրիեօրսուն։

Գարօն. – Սէպէպինի շիմտի անլարսըն... վագթիլէ գամիինեօլ պուլվարընտա էպէլիչ իսէն, վէ պու կիւնքի կիւն մատամ տը Սէն-Անկօ նամընը պլմըշ օլան գարընըն իզտիվաճ տելեալըզընա միւթէալլիգ իտարէխանէսինտէ մէմուրիյէթին նէ՞ տիր։

Սարիօլ. – Անըն սատըգ էմէքտարը, մնալահաթ կիւղարը, սայգի քէնտիսինիմ, վէ սայգի սէրվէթ իչինտէ եաշաօրում։

Գարօն. – Մատամ Անկօ, արա սըրա նիզամընտա իզտիվաճլարա տա վէսաթաթ իսէ՞ր մի։

Սարիօլ. – Նէ՞ կիպլի իզտիվաճլարտան պահա խիեօրսուն։

Գարօն. – Մէչրու իզտիվաճլարտան։

Սարիօլ. – (Պիր ազ թէրէտտիւտէն սոնրա.) Սէնինլէ

միւսմադիմանէ կէօրուշմէք իսթէրիմ... Լվվէթ, ատա ըրա մէշրու իզտիվաճլարա տա վասըթա օլունմադա իսէ ատ, պու բէք նատիր տիր... Զամէն իտարէխանէմիզին խուսուսիէթի պու տէյիլ տիր։ – Անլատըն ա՛, ճիտար վէ մէշրու իզտիվաճլարտա պիւեիւք պիր մէնֆաաթ օլամազ, – Լաբին պու չէյլերի պանա պիւալ իթմէքտէն մազտէտին նէ՞ տիր։

Պարօն. – Մազտէտիմի պիր ազտան անլատըն։

Գրուա-Տիէօ, եազըխանէսինէն ատմիալը պիր քեաղըտ չըգարտը, վէ պունուն իւզէրինի եազմադա պաշլամըշ իքէն, պիրինճի քէլիմէլէրինտէ տուրուռ, վէ քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Մատամ ար Սէն-Անկօնուն խանէսինտէ իսմինի թէպտիլ իթմիշ օլմալըըն... Իմոռ, արդատաշ, չիմտիքի իսմին նէ՞ տիր, ատ յի պիւալ իթտի։

Սարիօլ. – Խարճատէն քիմսէլէր նէզտինտէ թամէրլան, վէ քէնտի քէնտիմիզէ գալըըրմըշտա, Իւժէն իսթիմլէրիսյէ թէսմիհէ օլունուրում։

Գրուա-Տիէօ, եազըսընա ատէվամ իթտի, վէ պիր ատագըդա ասնըա եազըտըդը քեաղըտը Սարիօլա թագտիմ իթտիկինտէ, մէրգում, եւ քէք ատտա իլէ ամիտէքի ատթըրլարը օգուտու։

«Տուլ օլան մատամ Գանչ կալար իլէ իզտիվաճըմըն իճրասը գըմընտա, իյնա իտէճէկի քեաղիտ յի հիւանի իըտմտաթա միւքեաֆաթ օլմագ իւղրէ, մէգքիւր իզտիվաճ ըէամինին իրթէսի կիւնիւ, թէղէվվիւճաթ ատէլասըդը իթմէք իւղրէ մատամ ար Սէնթ-Անկօ թատաֆընտան թէէսսիս իսթիմլիչ օլան իտարէխանէնին միւտիրի Մ. Թամէրլանա իւչ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէքլիկի թէահիւտ էյլէրիմ։»

Իչտու սէնէտին ալթընա տախի թարիխ վէ իսկա թահրիր գըլընտը։

Պարօն. – Գունա նէ՞ տէրսին։

Սարիօլ. – Շունու տէրիմ քի, էկէր 1850 տէ, մատամուազէլ Հանրիէթթ տ'Օպէրվիլէ տայիր թանզիմ օլունուպ, լաքէրն թարաֆընտան իսկա իտիլմիչ օլան պէօյլէ պիր սէնէտ, իճրա գըլընմըշ օլաս իտի, չիմտի իքիմիզին տէ վազիէէթի սուրէթի մէմունէէտէ թատիլ օլունմաճաղտ իտի։

Պարօն. – Հալ պու քի պու կիւնքի իսկա իտիչիմ...

Սարիօլ. – Իյի ամմա, պէն պունատան հիչ պիր շէյ անլատամամըշտըմ։ – Լվվել էմիրտէ, շու տուլ մատամ Գանչ կալար քիմ տիր։

Պարօն. – Թագրիպա գըըգ եաչընտա կիւզէլ պիր գատըն տըր քի, պէնի սեվէր, վէ պէն տէ, քէնտիսինէ, իսթէրսէմ, եարըն էվլէնէպիլիրիմ։

Սարիօլ. – Լվվէնամէնէ քիմ մանի օլուեօր, զանն իտէրիմ քի, օ կիւզէլ գատըն գէնկին տիր։

Պարօն. – Խա՛յր, գէնկին տէ յիլ տիր։

Սարիօլ. – Աճայի՛պ։

Պարօն. – Անըն եիկիրմի եաչընտա վէ պիր գաչ այլըգ պիր օղլու վար տըր։ – Իմոռ, էկէր պու օղլու, սիննի բիւչտէ պայիշ օլմատան վէֆաթ իտէր իսէ, մատամ Կալար՝ այթը միլիօն ֆրանգ միրաս ատհիպի օլաճագ տըր։

Սարիօլ. – Չիեատէ թաֆսիլաթ վէ իյդահաթ իսթէմէզ... հէր շէյ անլատըմ... հալպու քի նէ՞տէն պանա իհթիեաճըն օլուեօր։ Ադըպպալիղ օլմաեըպ տա, ատանա էնկէլ օլան պիր քիմսէնին վիճուտունի նամուսլուճա օրթատան գալըրմագ իչին, Բարիատէ բէք չօգ թէապիլէր վար տըր։ – Նալընըդ շու իսպաթը իրաեէ իտէրիմ քի, գումարխանէտէ եախօտ այիր մահէլլէրտէ միւնազաատէա սէպեպիսէթի վիրիպ, աուէլլօ թատիպի օլան պիր քիմսէ պուլապիլիրսին։ – Պէօյլէ պիր շէյ թէճրիպէ իթտի՞ն մի։

Պարօն. – Թէճրիպէ իթտիմ իսէ տէ, մուվաֆֆաղ օլմատըմ։ – Զամէն ատանա միւրաճաատէ ըմտատ, վէ իւչ

եւուզ պին Ֆրանգ վիրմէքլիկի վատ խոխխմունէն ատէ , պու խուտուտու անլատապիլիրսին : – Պէյքի եանըլըեօրում , լաքին մէմուլ խոէրիմ քի , հէր նէ գառար իսթիրահաթ իչինտէ եաշաեօր իսէն տէ , պունունլա պէրապեր հէնուզ պաղը Ֆայիտէլի միւնասէպաթի վէ րէվապըթըն օլմալը տըր :

Սարիօլ . – Էվվէլթ , պաղը Ֆայիտէլի քիմսեէլէր իլէ րէվապըթի վէ միւնասէպաթըմ վար տըր . չիւնքի ինսան , պաշընա կէլէճէկինի պիլիր մի :

Պարօն . – Իչթէ պէն տէ պուրալարընը ախչինսուիւմ ... հէմառէ , պիր թագըմ պաթըլ ղիւսիմիէրտէ պուլունմահան վէ միւքէմմէլ իւճրէթի ալան պիր քիմսէ իչին , պու կիպի չէյլէրին էհէմմիեէթի մի օլուր :

Սարիօլ . – (Դուլաղընը գաչըեարագ .) Բէք օլ գառար իչի գօլայ գանն իթմէ : – Պիր ճինահէթի վէխիմ չէյ տիր :

Պարօն . – Ի՛նմ սանա ճինահէթտէն պահս իսթէօր ... խա՛յր , խա՛յր , պէն ճինահէթ իսթէմէեօրում :

Սարիօլ . – Նա նէ՞ իսթէօրսուն :

Պարօն . – Պէնիմ իսթէտիկիմ պիր գաղա տըր :

Սարիօլ . – Ա՛հ , շու Լօքէրն , տէսիսէքեարլըղը ապա էլտէն պըրագմազ : – Բէք ալէա , իսթէտիկին գաղանըն վուգուհնէ մուվաֆֆագաթ իթմէտիմ տիեէլիմ . պու գաղաեա ուղրաթըլմասը իսթէնիլէն տէլիգանլը քի՞մ տիր :

Պարօն . – Ինհէմմիեէթսիզ պիր հօվարսաա օլուպ , պայընտան տօլաեը էսէֆ իսիլմէեէճէք տիր :

Սարիօլ . – Գու տէլիգանլըըը , մահիրանէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր տուզաղա տիւչիւրմէքլիկին չարէսի նէ՞ տիր :

Պարօն . – Գու բէք գօլայ չէյ տիր : Մէրդում , պիր գարընըն տիկանէսի օլմուշ տուր : Ո գարընըն վասըթաըլյա , պու տէլիգանլը , իսթէնիլէն մահէլլէ ճէլպ իսիլէպիլիր ... պու գարընը իսէ , սէն բէք կյի թանըրսըն :

Սարիօլ . – Ի՞նմ տիր :

Պարօն . – Տինա-Պալե տիր :

Սարիօլ . – (Դաչլարը չաթըլարագ վէ տիշէրինին արագընտան թէլէֆֆիւզ իտէրէք .) Ե՛ու բաչավրա բարչասը մը ... Ա՛հ , օ գըզ՝ քէտէրիմիզի մուճիսզ օլսու ... Թուքմուշ օլսուղումուզ պիր սլթուն մատէնինի էլիմիզէն օ գաչըրթաը : Զաթէն քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ խուսուսէթ վէ սատավէթիմ վար տըր . օ ատպաշլէ , էկէր շախասընա էլմ ու քէտէրի մուճիսզ օլուր իսէմ , մահզուզ վէ մէմնուն օլուրում : Ու պատատէ սէրպէսթիի հարէքէթիմէ միւսասատէ իսիեօրմուսուն :

Պարօն . – Ու խուսուսատա քեամիլէն սէրպէսթսին :

Սարիօլ . – Թէշէքքիւր իտէրիմ , լաքին սէն տէ շուրաեը պիլմիշ օլ քի , միրաս օլան միլիօնլար հագգընատա էվվէլ էմիրտէ պաղը մալիսմաթի ալաճաղըմ , չիւնքի էհէմմիեէթսիզ պիր պէտէլ իչին չալըշմազ իսթէմէմ :

Պարօն . – Զաթէն պէն սանա անը թէքլիֆ իտէճէք իսիմ :

Սարիօլ . – Հէր կիւնա մատրաֆ , բէշինէն վէ էվվէլճէ թէէտիւէ օլունաճա՞գ մը տըր :

Պարօն . – Սատագաթըն հագգընատա էմնիյէէթիմ վար տըր , վէ իսթէտիկին վադըթ , իսթէտիկին միգտարտա սանա մատրաֆ ագչէսինի վիրմէեի թէահիւտ իտէրիմ :

Սարիօլ . – Ե՛ու տա վար քի , ստէմպէրիմի պուլմազ վէ ֆըրսաթ գօլամազ իչին , վագթա իսթիեաճըմ վար տըր :

Պարօն . – Ալթը այ միւսաէթիմիզ պուլունմագտա տըր :

Սարիօլ . – Բէք ալէա , սուլհ իմզալանտը . իչթէ , էլիմի սանա ուզաթըեօրում : Իսմոի , պանսա , պու մատատէեէ տայիր լազըմ օլան իյզահաթը վէր :

Գրուա-Տիէօ , օգուեանլարըմըզճա զաթէն մատիւմ օլան խուսուսաթատան պաղըլարընը մուխթասարէն Սարիօլա

հէքեաեէ իթոի , վէ պիթէրտիկինաե , վէ ասխթէ մուգա-
վէլաթ մուհարրիրի , բէրուգասըլյա կէօղիւկիւնիւ վազ
իթոիկինաե ,

— Իյի խաթըրմա կէլտի . պիլի՛յմիյին , պէնիմ պիր
օղլում վար իոի , տէտի ։

Սարիօլ , պիլտէն պիրէ տիթրէտի , ֆագաթի սըրթընը
պարօնա տէօնմիւշ օլարագ , պիր այինէ գարշըսընտա էլ-
պիսէսինի թէրթիպ իթմէգլէ մէշղուլ օլտուղունտան , պա-
րօն , մէգքիւր տիթրէմէյեի կէօրէմէտի ։ Գատէհու Սարիօլ ,
ճէվապա ազագ պիրլէ ,

— Հանրիէթի ա՛Օպէրիվին օղլո՞ւ մու . . . Զանն խաէրիմ
քի , ծնա Անտրէ խամի վէրիեօրտուն , վէ սիւտանատընը տա
պէն թէատրիկ իթմիշ իտիմ ։ — Սէն-Տընի ատտաընտա պա-
րը պատըգճըլարա վուգու պուլան միւրաճաաթըմըզը խա-
թըրլաեօրմուտուն , տէտի ։

Պարօն . — Բուտաի հապախանէսինաէն գուրթուլտուգ-
տան սօնրա , օղլումու արամագ իւզրէ , Սէն-Տընի ատտա-
րընա ատմէթի իթտիմ ։

Սարիօլ . — Է՛յ ։

Պարօն . — Պատըգճըլար , չօճուգլա պէրապէր նապէ-
տիտա օլմուշլար իտի ։

Սարիօլ . — Օ՛նտան սօնրա քէնտիլէրինի պուլտու՞նմու ։

Պարօն . — Խա՛յր , լաքին Սա՛րիօլ , սէնին , անլէր հագ-
գընտա մնալուսնաթընն վա՛ր մը տըր ։

Սարիօլ . — Պէնի՞մ մի . . . ասլա , պիրա արամըզտաքի
միւնասէպաթ էօյլէ պիր սուրէթտէ խոշ քի , չօճուղուն
հագգընտա ալէագատար օլամագ իտիմ ։ Խա՛յր . . . խա՛յր ,
պու խուսուստա պիր շէյ պիլմէմ . . . անճագ , էկէր օ
քիշիւք Անտրէ , էլան եաշաեօր իսէ , պու կիւնքի կիւն
պիւեիւք պիր ատէմ օլմուշ օլմայը տըր ։

Պարօն . — Իվվէթի , էկէր եաշաեօր իսէ , թապին պիւ-
եիւմուշ տիւր ։ (Քէնտի քէնտիսէ .) Վագտա տիւնեատա

հիչ պիր շէյ սէվմէմիշլիմ տիր , լաքին զանն խաէրիմ քի ,
օղլումու սէվէճէք իտիմ . . .

Գու սէօղլէրտէն սօնրա , Սարիօլ , էնկի քէնարլը շար-
գասընը պաշընա գօյտու , վէ մուգատտէմա տիւշմէնի իքէն ,
չիմոի շէրիքի օլմուշ օլան շախս իլէ թօգալաշըպ , վէ մա-
հուա չիզտանընը գօյթուղու ալթընա ալըպ , քէնախինի
օրատա կէթիրէն ատտապատա բաքիպ օլտու ։

47

Օգուեանլարըմըզդա , գօնթէա տը Թրէժան թարաֆըն-
տան վէրիլէն իլք պիւեիւք գապուլիյեէթտէն պահա իթ-
մէքլիկի զայիա ատտա խաէրիզ , չիւնքի օլ պապտէ մէրգու-
մէնին չիքեատեէթէ մահէլլ վէ սէպէպի օլմատըղը կիպի ,
իրթէտի կիւնքի Ֆիկարօ զագէթատընտա տահի , գապու-
լիյեէթի մէզպուրէեէ տայիր մէտհիեէ կէօրիւլտիւ , վէ
գօնթէա , իչպու մէտհիեէնի օգուտուղունտա , մէմնուն օ-
լարագ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Պիր սէնէեէ գատար Բարիսին է՛ն պէրպինճի գատըն-
լարընտան պիրի օլաճաղըմ , տէտի ։

Արատան իւչ հաֆթա գատար միրուր իթտի ։ Գու-
միւտաէթ զարֆընտա , Սարիօլ , Գրուա-Տիէօնիւն նէզտինէ
կիթմէեիպ , անճագ Ֆա . Ի. Զ. Հարֆլարըյլա իմզա իտիլ-
միշ օլարագ մէրգումու իքի գըթա թէգքիրէ կէօնտէրմիշ ,
վէ պէրպինճիսինտէ , « Սապըրլը օլ , արատօրում , պու լաճա-
ղըմ » տէյի եազմըշ , վէ տիկէրինտէ տէ , « Սայքի պու-
լուտում , սապըրլը օլ » տէմիշ իտի ։

Գու արատա, Անարէ սը Սան-Բէռճ, եալընըզլըգ ի-չինաէ էօմիւը կէչիրիսպ, խաթ ըրէկէրինաէն վէ իւմիտէրինաէն զայըլ հիչ պիր շէյ ֆիլբրինի իչզալ իթմէմէքաէ խոխ։

Մէրգում, էյլէնճէ մահէլլի ապահաճադ եէրաէ, էյլէնճէլէրաէն վէ էյլէնճէ մահէլլէրինաէն գաչընմադատա իւոխ։ Անճաղ, հէր սապահ, պէյկիր եախօա ֆայթօն իլէ, մահզա հավա ալմադ իւզրէ, իբի սաաթ գաատար Գուլօնճը օրմանընա կիտէը, վէ գուսուր վագըթլարատա, խանէխանաէ գարանըպգ գալարադ, պարօնատան զայըլ քիմնէճի գապուլ իթմէգ խոխ։ Գարօն խոխ, նատիրէն վիզիթա վիրիպ, վիզիթ ալարը խոխ, չօգ սիւրմէգ խոխ։ Մէրգում, հէր կէչինաէ, եախօա կիտէրքէն, պիր գաչ սապըդա գաատար, Անարէնին խըզմէթճիխլէ կէօրիւչիւր խոխ։

Մալիսիւսիւզ օլատուղ իւզրէ, Գրուա-Տիէօ, պազը սըրալատատա, խըզմէթքեարլար իլէ կիզլիճէ կէօրիւչմէքաէն, վէ էճէնտիլէրի հադգընատա անլէրէ շէյլէր սօրմադատան չէքինմէգ խոխ։

Կիւնլէր կէչաճաքճէ, Անարէ, քէսպի մահզունիյէթ իթմէքաէ իքէն, պիր սապահ, մէրգումդան խըզմէթքեարը Անարէնին նէզարէնէ կէլէրէք։

— Էճէնտիմ, միւսիւ վիզօնթ սը Կրանլիէօ կէլմիշ սիր... սալօնատա սիզի պէքլիէօր... Վադատա քիմնէճի գապուլ իթմէգիք իւզրէ պէնատէնիզ էմր վիրմիշ խոխնիզ, ֆագաթ պու կատադըն՝ ումում հադգընատա օրմանըղընը պիլմիւլահադատա, միւսիւ վիզօնթու գապուլէ միւսադատաթ իթմամ։ Էյկէր իսթիա իլէտիմ խոխ, ակիլընըղը թէմէննի ի-սէրիմ, զիրա նիհէթիմանէ հիչ պիր սուճ ֆիլբիր օրմանատադ, պու կօղատա հարէքէթաէ պուլունմադում, սէտի։

Անարէ. — (Թերմէն հադգընատա պահա օլունաճադընը միւսահադա իթմէգիլէ, ֆէվգէլատաէ մէօրսէր օլատադ.) Բէկ խոխ կադմիշսըն, էթմիշէն։

Գու սէօզլէրաէն սօնրա, մէրգում սէվիզանլը, պիր

գաչ օտատան կէչիպ, սալօնա վատըգ օլատու, վէ հէվէճաճընը ադամ իւզրէ, վիզօնթ իլէ թօզալաչարադ։

— Վա՛յ, միւսիւ վիզօնթ, սիզի Բարիսաէ՛... հաթթա խանէմուէ կէօրուսմէճէն սօլաէը պախթիկար վէ մէսուտում, սէտի։

Վիզօնթ. — (Խալիսանէ պիր թէպէսսիմիլէ.) Պէնի կէօրուսմէճինիզաէն սօլաէը պախթիկար վէ մէսուտում օլատունուզ։ Գու պադատէ շիւպհէ իթմէգ խաթէմէմ, լաքին միւսադատէնիզիլէ չուրաէը պէկճան խաէրիմ քի, սէվգիսիւ օղլում, տահա չօգ էվվէլ մէսուտ վէ պախթիկար օլմադ սիզին էլինիզդաէ խոխ։

Անարէ. — Նէ՞ կիպի։

Վիզօնթ. — Թէքրար սէյճիճէ կէլէպիլիր խոխնիզ։

Անարէ, պու իճատէ սըրադաբնատա գըզգարը, վէ պատէհու ճէվապա ադադլէ։

— Ալլահ պիլիր քի, կէլմէք խաթէր խոխմ, ֆագաթ իչլէրիմ միւսադատէ իթմէմէմ, տէյի պէճճան իլլէմ։

Վիզօնթ. — (Մէրգումդան սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Ադիդիմ Անարէ, իլլէրինիզ միճէճէք եէրաէ, էյլէնճէլէրինիզ վէ զէֆքլէրինիզ միսէնիզ, տահա զիեադատէ սօղրուտու սէօյլէմիշ օլուբսունուզ։

Անարէ. — Լաքին սիզի թէէմին խաէրիմ քի...

Վիզօնթ. — Սիզի իսթիճվապ իթմէճէճէկիմէ էմին օլուն, ֆագաթ պէնիմլէ սերպէսթճէ վէ սօղրուտան սօղրուտա կէօրիւչիւն։ Պէն սիզին բէք գատիմ պիր սօսթունուզ տէյիլ խէմատէ, էն իյի սօսթունուզում։ — Սաչլարըմ ադարմըշ օլատուղու իչին, կէնճլիք նէ՛ իստուկինի պիլմէմ վէ անլաճադմադմըշ տէյի զանն իսիճօրսունուզ։ Էյկէր պու եօլատա միւսահադա իսիճօր իսէնիզ, եանըլըրսընըզ։ — Պիլիրիմ քի, պիւճիւք պիր սէյճիճէտէ, պիր իհթիմալ իլէ պիր չօճուղուն ադատընատա եալընըզճա եաշատմադըզ, պիր տէլիգանլը իչին, մուճիալի էսէճ պիր էօմիւը տիւը, զիրա

ժէրմէն՝ սայքի պիր չօճուգ տուր . . . պունտան գաթիճա-
զար , սիղաէ կէօնիւլ վիրմիչսինիզ տիր ։

Անտրէ . – (Հէնէճանլէ .) Ֆագաթ . . .

Վիգօնթ . – (Թէքրար կիւլէրէք .) Խասթալըղընըզ ղէ-
մանըննտա , սաեըզլատըղընըզ օ նիգատլը գատըն . . . Էս-
բարի վիզիթալար վիրէն գատըն՝ պու խուտուտտա լճապ
իտէն ճէվապը սիղէ վէրիր ։ Օղլում, էկէր անըն աշգընա
աշգլա մուգապէլէ իթմէզսէնիզ, պիր նանքէօր օլմուշ օ-
լուրսունուզ, գիրա հիչ չիւպհէ եօգ տուր քի , օ սիղի սէ-
վիեօր ։ Հաթթա մէճբուհ օլսուղունուզ ղէմանն եաթաղընը-
զըն եանընա կէլմէք կիսղի պիր թէհլիքէլի կէօղէ ալմասը,
սիղէ օլան մուհապպէթինէ իսպաթ տըր . . . Սիղաէ անը
սէվիեօրսունուզ, վէ սէվմէեէ տէ հագգըսընըզ . . . Մու-
հապպէթինիզ իթապ վէ իթհամ օլունմադըգ չայէսինէ մի
տիր ։ Մուահէդէ վէ իթապ իթմէմէք իչին , օղ պապատ հիչ
պիր չէյ պիլմէք իսթէմէմ։ Պունտան գաթիճադար , պէն
տիւնեա սաէմիեիմ , վէ իսալիսանէ վէ սամիմի օլան մու-
հապպէթլէրատ մահզուր կէօրմէմէքլիկիմ, թապիեաթըմ
իդթիզաընտան տըր . . . Էվվէթ , օղլում, էվվէթ , պէն
բէք իյի անլամըշըմ տըր . . . պիրտէն պիրէ սիղի Բարիսէ
ճէլպ իտէն մէքթուպ , պիր սէվկիւլիւ էլ թաւսաֆըննտան
եազըլմըշ տըր , վէ սիղաէ օ մէքթուպտա իթապաթ իթմիչ-
սինիղ տիր ։ – Պու իթապաթընըզըն միւքեաֆաթը չիմտի ա-
լընըեօր , վէ թապիի նայիլ օլսուղունուզ մէսէրրէթլէր սի-
ղի պուրատա ալըգօեօր ։ Իկէր պէօյլէ օլմատա իտի , շիւպ-
հէսիղ եինէ սիղէ կէլիր իտինիղ, գիրա սիղի տէ ֆէվգէ-
լատէ սէվէրսինիղ . պէնի պիր բէտեր մադամընտա , ժէր-
մէնի տէ պիր դըզդարընտաչ մադամընտա ։ – Սիղ պանա
պու չէյլերի սէօյլէմէն , ինանըրըմ, լաքին իչլէրինիղտէն
պահս իթմէմէն , չինէքի ինանմամ։

Անտրէ . – (Մինքեալէմէնին թէպսիլ օլունմասընը չէ-
տինէն արզու իթտիկի ճինէթլէ , տիթրէր պիր սէտա իլէ .)

Մատամ տը կրանլիէօ հագգընտա էլան պադը մալիումաթ
վիրմէմինիզ . . .

Մէրգում իսթիհաարըն օլ տէրէճէ միւքեմմէլ վէ մէչբու
էձնիչէթի , Անտրէեի թազեիդ իթմէքտաե , վէ իսթէր իս-
թէմէզ եիւզիւնիւ գըզդարմադտա իտի ։

Վիգօնթ . – Ժէրմէն միւզտարըզ իտի իսէ տէ , չիմտի
իչիճէ տիր ։ Սիղի կէօրմէք իւզրէ պիր աղ էվվէլ օթէլտէն
չըգտըղըմ սըրատա , զանն իտէրիմ քի ուեուեօր իտի ։

Անտրէ . – Մատամ տը կրանլիէօ պուրատա՞ մը տըր ։

Վիգօնթ . – Շիւպհէսիղ . . . պիղ , տիւն ագշամ կէլ-
տիք , վէ սիղի հէր հալտէ պուլմադ իսթէտիկիմ իչին ,
սապահլաեըն էրքէնճէ եօլա չըգտըմ ։

Անտրէ . – Մուվագգաթէ՞ն մի Բարիսէ կէլմինիղ ։

Վիգօնթ . – Խա՛յր , գաթիճէն ավտէթ իյիէտիք ։

Անտրէ . – Լաքին պու մէվսիմտէ . . .

Վիգօնթ . – Պու պապատ պիր աղ թէհաճճիւպ իտի-
եօրսունուզ , տէյիլ մի ։

Անտրէ . – Զիւնքի տիկէր նիճէթինիզ պուլունտուղու-
նու զանն իտիեօրսուս ։

Վիգօնթ . – Հոկտեմբերին հէման եարըսընա գատար,
վէ պէլքի տէ պիր աղ գիճատէ Թուրքիէտէ գալմադ ֆիք-
բինտէ իտիք ։ Պու խուտուտս սիղէ սէօյլէտիկիմի տէբհա-
թըր իտիեօրսուս , լաքին պու սէնէ , սէյֆիճէնին հալտսը
ժէրմէնէ իյի կէլմէտիկինտէն , վէ սապահ ագշամ օխս ,
խանէմիզի իհամթա իյիէտիկինտէն , հէման սիղին կիթմէ-
նիզտէն սոնրա , պիշարէ ժէրմէն , բէք զիճատէ թէպսիլ
օլտու ։ Շէօյլէ քի վագըթ վագըթ լէհճէսի սօլմադտա ,
սիւքիւթ իւզրէ տուրմադտա վէ սայքի մահզունիյէթի
քէսպ իթմէքտէ իտի ։ Ֆէնտիսի թէչէբքի իթմէեօրտու ,
զիրա զաթէն ասլա թէչէբքի իթմէզ , հալտու քի միւզտա-
րըզ օլսուղունու կէօրմէեօրտուս, Գինտէն ալէյհ , չըգան
իւք պահարտա մէզպուրէեէ արըզ օլան խասթէլիկին թէք-

բարընաան վէսվէսէ իթտիկիմ ճիհէթլէ, պիր թապիպին ըէյինի սիւալ իթտիմ, օ տա պանա, պու ֆէնալըղըն սէ-պէպի, պէեան վէ գիբը իլլէտիկիմ սիս օլմալը տըր տի-եէբէք, պիր ան էվվէլ սէյիֆիեէտէն հարէքէթի իթմէքլի-կի իսթաք իլլէտի։ – Իչթէ պու արըատա թէբէատիւտ ի-տէպիլիր մի իտիմ։ – Իմոռ, ժէրմէնէ, եա սէյհահաթ իթ-մէքլիկի, եահօտ Բարիսէ ավտէթի իլլէմէքլիկի թէքլիֆ իթ-տիկիմոե, մէզպուրէ, Բարիսէ ավտէթի թէրճիհ իթտի, Իչթէ տօսթում, ավտէթիմիզին սէպէպինի չիմոի անլա-տընըզ ա՛։

Անտրէ, պու արըատա միւթէէսսիր օլտու, վէ սիւ-քիւթ տուրմասընտան տօլայը վիկտօրիէում ֆիկըրինտէ չիւպ-հէնէ մահէլլ վէ սէպէպսիզէէթի վիրմէմէք իւզրէ,

— Լաքին մատամ տը Կրանվիէօնիւն ահվալը սրհհիյ-էէսի, սիզճէ հիչ պիր կիւնա ճիատի իզթիրապը մուճիպ օլմահօրմու, տէմի։

Վիկտօրիէ. – Խա՛յր, պունտան պաշգա ավտէթ իչին թէատրէքսթընըզա պաշլատըղըմըզտան պէրու, ժէրմէն, ինտանա ֆէնալըգ վէ մահզունիյէէթ կէթիրէն օլ պիպի հա-վատան էվվէլքի հալինի թէքրար պուլտու... թէքրար ըէնկ-լէբի եէբինէ կէլտի, վէ էակի քէյֆ ու մահզուզիեէթինի քէսպ իլլէտի։ – Տիւնքի կիւն, չըմէնտըֆէր գաթտընըզտա օթուրտուղումուզտա, ապչքի, մանտաթըրտան գուրթուլ-մուշ օլան վէ Բարիսէ իյք եօլճուլուղունու իտէն կէնճ պիր դըզ կիպի մէտուր կէօրիւնիւեօրտու։ Պու իսէ, թա-պիի տիր, չիւնքի քէնտիսի Բարիսլի օլտուղունտան, չէհ-րի մէզքիւբէ թէվէճճիհ վէ թէմայիւլիս պուլունմագտա, վէ վաթանընըն հասրատը, մէզպուրէեի ճանըանտըրմագտա տըր։ Պիղէ կէլտիկինիզտէ, քէնտիսինտէ հիչ պիր թէպէ-տիւլ կէօրմէեէճէքսինիզ... ումտըրմքի եագընտա կէլիր-սինիզ, պիրա պուրատա պուլունտուղումուզ ճիհէթլէ, կէլմէմէկէ հիչ պիր վէսիլէ վէ պէհանէնիզ օլմատը։ Իմ-

տի, տօսթում, պուրատաքի օթէլիմիզէ սըզ սըզ կէլմէք-լիկի վատ իտիմիսինիզ։

Անտրէ. – Մատէմ քի հազգընտա տէրքէար օլան խայրխահլըղընըզա պու խուսուստա միւսաատէ իսթիօր իսէնիզ, էվվէլքի, սըզ սըզ կէլմէկի վատ իտէրիմ։

Վիկտօրիէ. – (Թէպէսսում իլլէեէրէք.) Էյլէ խէ, հէյէընըտ տէբէթէր ըէն Խրէիհ-հընըզ իճապընճա, սիղի, եարըն ապշամ թատընընա տավէթի իտէրիմ... վէ սիղտէ գապուլ իտէրսինիզ, տէյիլ մի։

Անտրէ. – Մէմնունէյն գապուլ իտէրիմ։

Վիկտօրիէ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ. պիլիրսինիզքի, պիզ ատաթ եէտիտէ թատատ իտէրիզ, ֆագաթ սիզ խայլի էվ-վէլ կէլին։

Անտրէ. – Բէք իյի։

Մ. տը Կրանվիէօնիւն օրատան մուֆթարապաթը էտնա-պընտա, պիր քիչիք գօնագ արապատը, Անտրէնին խա-նէսի գաբուտունտա տուրատու։ Պու արապատան աչաղը է-նէն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ օլուպ, մէրգում, Մ. տը Կրան-վիէօնիւ տուրէթի բիտաէթքեատրանէտէ սէլամլատը, վէ ֆիկըրինտէն,

— Պիր այա գատար Ժէրմէն, զէվճինի Բարիսէ կէ-թիրէճէք տիր տէյի պահս իթմիշ իտիմ... Հալպու քի օն-տան պէրու իչ հաֆթա օլմուչ տուր։ Պինապէրին սէքիպ կիւն գազանմըչ օլտում, տէյի միւսահապա իթտի, վէ պատէհու Սան-Բէնճնուն նէզտինէ չըգտը։

48

Անարէ, պարօնուն՝ Ալման որ կրանվիէօռէ թէատուքի իթաիկինի պիլմէսիկինտէն, վիգօնթուն վիպիթասընտան պահս իմմէտի։ Ցիւիք սախի մէզքիւր վիպիթատան պահս աչմասը։

Պարօն. – (Օրատան կիթաիկի զէմանն, շու եօլտա միւլահազա իյլէմէքտէ իտի.) Պու մուամէլէնին պիր թէրթիպ օլտուղունա էմին իտիմ։ Անարէ պիր քէրէ պանա եալան սէօյլէմիշ օլտուղու հալտէ, տայիմա սիւքիւթի իմթիհան իտէճէք, եախօտ էնիհտէն եալան սէօյլէճէճէք տիր։ (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Պէրէքէթի վիրսին, տօղրու մալիւմաթ ալմագ իչին վասրթալարըմ վար տըր։

Պարօն, նէրտիվէնին իւսթ գատէմէի իւզէրինտէ պիր սանիկէ գատար տուրտու, վէ ճամիէ գաբուհու ա-չան էթիէն նամ խըզմէթքեարա, էֆէնտիսի օլան Անարէնին, սաթա սիւար օլարագ կէզմէկէ կիթաիկի զէմանլարտան իսթիֆատե իլէ, քէնտի իսանէսինէ կէլմէսինի, չինքի քէնտիսինէ պաղը իֆատէլերի պուլունտուղունու պէհան իլլէտի, վէ խըզմէթքեար օլ պապտէ թէրէտտիւտսուզ պուլունտուղունտա, պարօն, պու իթթաիրընա մուվաֆըգ հարէքէթ իմմէտի, հադգընտա խաեըրը օլաճաղընը, վէ էֆէնտիսի ավուէթ իմմէզտէն էվվէլ, քէնտիսինին ավուէթի գատիլ օլապիլէճէկինի տէրհալ էյլէմէտի իւզէրինէ, էթիէն մուվաֆֆագաթ իմտի։

Օ կիւնիւ, էօյլէտէն սոնրա, կէնճ իչ կիւզել պիր գատըն, գօլթուղու ալթընտա պուլունան մուգավա գուրթու տէրուհինտէ տանթէլա վէ սայիր գատըն թուալէթի-

նէ մահտուս, պաղը էչեա օլարագ, կրանվիէօ սէյֆիեսինէ կիտիպ, մատմուազէլ Մարիէթի տուալ իմտի։

Մատմուազէլ Մարիէթ, ժէրմէնին պաշ օտա խըզմէթճիսի օլուպ, սաթըճը գըզընն կէթիրտիկի քեաֆֆէյի էշեահը սաթընն ալտը, վէ օ գըզ տահի, քիսէօհնի տօլտուրտուղու հալտէ, մէտրուբէն օրատան մուֆարագաթ իմտի։

Իրթէսի հաֆթա, պիր սապահ, բօսթա իլէ Գրուա-Տիէօռէ աթիտէքի մէսլտէ պիր մէքթուպ հասըլ օլտու։

«Ա՛րատըգլարըմը պուլտում։ – Պուլտուղում մուա-վինլէր պիրինճի արնըճտան օլուպ, խրտմէթլէրինի մուքէմմէլէն խֆիա իտէճէքլէր տիր։ Շիմտի մատտէ, ֆըրսաթ դօլտամագ եախօտ օ ֆըրսաթը վէճուտէ կէթիրմէքտէ տիր, Պու պապտէ ուզտաշմագ իւզրէ, Պուասի-Ոէն-Լէյէ մուգավէլաթ մուհարրիրլիյլէ պիր մուլագաթընըզ լազըմտէն տիր։»

«Ֆ. Ի. Զ.»

Պարօն, պալէատէքի մէքթուպու օգուտուղունտա, – Հէլէ չուքուր, – տէտի, վէ տէրհալ մատմուազէլ Անրիէտա տրէսի ալթընտա եաղտըղը պիր մէքթուպտա, Մարիօլա, համնկը կիւն վէ սաաթ գաչտա, վէ նէրէտէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի իշար իյլէտի։

Օ կիւնիւ, տապահլատըն, եանի ալաֆրանկա սաաթ օն պուչուգ սուլարընտա, Ցիլիք, գուշլուգ թաամինը իտիպ, տիշարը չըդմադա հազըրլանմադտա իքէն, քէնտի խըզմէթքեարը կէլէրէք, Ցօպուր Սէնթ-Ոնօրէտէն կէլմիշ օլտուղունու պէհան իտէն վէ լաեըզըլյա նէհգապլը պուլունան պիր գատընըն, վագըթ կէչիրմէքսիզին քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք արզուսունտէ իտուկինի պիլտիրտի, վէ պարօն, մէզպուրէնի իշէրի կիտիրմէսինի խըզմէթքեարընտա էմի իյլէտի։

Անինտէ մէզպուրէ գատըն իշէրի կիրիպ, սուրէթի

Նապիքեանէեռ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա , խըզմէթքեարըն տիշարը չըգմասընա պէքլէմի ։

Պու գառըն , օրթա պօյլու , կէօսթէրիւմ , վէ սիեահ ամլաստան ֆիսթան , վէ մուքեմմէլ էլմիլէն վէ աեազ գապը կիեինմիշ օլուպ , նիգապընը գալտրըտըղընտա , մուրայի քիմսէյէրէ մահասուս լէհճէ սահիպէսի օլտուղու անլաշըլտը ։ Ա՛յնի վազըթտա , մէրդումէ , խոշ պիր կիւլիւմ սէմմէ իլէ պէրապէր , հէմսին խոթխոզաքեարի հիւրմէթ ու րիաեէթ իպտաղ ևսլէմէքտէ իտի ։

Պարօն . – (Մէզպուրէնին սէլամ վէ թէպէսսիւմիւնէ մուգապէլէ իտէրէք .) Սիզ , մատմուազէլ Մարիէթսինիզ , սէյրի՛լ մի ։

Մարիէթ . – Էվէթ , մուսիւ պարօն , վէ խըզմէթինիզէ հազըրըմ ։

Պարօն . – Մա՛տմուազէլ , սիզի կէօրտիւկիւմէ մէմնուն օլտում ։

Մարիէթ . – Միւսիւ պարօն , սիզինն մէմնուն օլտուղունուզտան , պէն տէ մէմնունում ։

Պարօն . – Մա՛տմուազէլ , պիլի՛ըմմիսինիզ քի , սիզ կիւղէլ պիր գըզսընըզ ։

Մարիէթ . – Միւսիւ պարօն , պու սէօղիւ չօղ լարտան իշիթմիյիմտիր , ագըզըթքեար հէմսին ինանմազտաեըմ ։

Պարօն . – Պու կէօզլէրէ , պու պօյպօյա մալիք օլան պիր քիմսէնին նայիլի իպտալ օլմասը թապիի տիր ։

Մարիէթ . – Պու սէօղիւ սաղի չօղ սէֆա իշիթմիշ իսէմտէ , չիմնիկէ սէկինն իպտալ ու սէրվէթի եիւղիւմէ կէմէմէինտէն , ինանմամըշըմ տըր ։ Հէր նէ վազըթի իպտալ ու սէրվէթի թէքրար զահիր օլուր իսէ , օլ զէմանն իճապընա պադարըզ , Պունտան գաթիինազար , շունու տաղի զաթընըզա պէհան կյլէրիմ քի , ուզուն միւսաֆէթ տիշարտա գալամամ . պիր ան էվվէլ օթէլէ ավտէթ իթմէքլիկիմ լազըմէտէն տիր ։

Պարօն . – Հադգընըզ վար տըր . . . ասլ մատտէէն պահա իտէլիմ ։ (Մէզպուրէնէ պիր ատէտ պին ֆրանգըզպանգնօթ վիրէրէք .) Մատէմ քի պիլմէք արզու իթտիկիմ չէյլէրէ վուգուֆիեէթինիզ վար տըր , տօղրուտան տօղրուեա հէր շէյի հիքեատէ իտին ։

Մարիէթ . – Լիսանէն նադլ իտիլէն հիքեատէյէրտէ պաղը թէֆէրրուատ ունուտուլապիլիր . . . պինապէրին եէտիտէ պիր տէֆթէրիմ վար տըր ։

Պարօն . – Տէֆթէ՞ր մի ։

Մարիէթ . – Կիւնէ կիւնէ գատըլմըշ պիր նէյլ մուխթիրէ տիր ։

Պարօն . – Թէ՛մամ , թէ՛մամ , սիզ օ մուխթիրէյէ պանա վէրին ։

Մարիէթ . – Ալըն ։

Մատմուազէլ Մարիէթ , գօրսաժը արատընա վաղ իթմիշ օլտուղու սէբիզ տիւրիւմիւնե պիր քեաղըտ չըգարըպ , Ֆելիքս վիրտէ ։

Պարօն . – (Քեաղըտը ալարագ .) Գադալըմ նէ՞ գատըլմըշ տըր . . . ֆագաթ , նէ՛ գատար ուզուն տուր ։

Մարիէթ . – Ա՛հ , միւսիւ պարօն , պու՝ կիւղէլ , տօղրու , թաֆիսիլի վէ գուսուրսուզ պիր էսէր տիր . . . Վիրտիկինիզ ագչէնին պէտէլինի պունտա պուլուրսունուզ ։

Պարօն . – Զաթէն օնա էվվէլճէ էմինիմ ։

Մարիէթ . – Վատ իթմիշ խոխ , վատըմը իճրա իթտիմ ։ Նամուսլու պիր գըզ օլտուղումու , չիմնի սիզ տէ անլաեօրսունուզա՛ ։

Պարօն . – (Խաթխզաքեարի սուրէթտէ .) Օլ խուսուստա քիմ չիսահէ խոէպիլիր ։

Մէրդում , ժէրմինին քեաղըտլարը իչինտէն ալընմըշ օլան վէ իւզէրինտէ ժէրմինին արմասընը հավի պուլունան մէզքիւր սէբիզ տիւրիւմիւնե քեաղըտըն պիր գաչ ճիւմլէլէրինին օդումունշ իլէն , պագիյնէէինին օդումագտա կիւճլիւք

չէքտիկինատէն, պունուն օգունմասընա ոէվամ խոխլոէսինի Մարիէթէ իհալէ իմոն, վէ լաքին մէզպուրէ, գրասմա պաշլամպուտան էվվէլ, շու սէօզլէրի սէօյլէմոն։

— Ադամըդտա վասրմա օլան քիմնէ, չըդան բէնդէնպիհ կիւնիւ, թամ սասմ իքիտ, թարաֆընըդտան օմէլէ կէլոն, էքէյիճէ միւզաքէրէ իմոնիք։ — Անլասընըդա՛, օ իսթէհօրտու, պէն իսթէմէհօրտում. հալպու քի քէնոնիսի, զամընըդը նամուսլու պիր քիմնէ օլմընըդ ճիհէթիլէ, պէնիմ կիւնահընդճա ճասուսլուդումնան մասասընա հիչ պիր ֆէնալըդ վուդու պուլմահաճաղընա տայիր օլ մէրթէպէ իդնա իտէրճէմինէ սէօզլէրոռէ պուլունտու, վէ էօլէ ֆէվգէլատէ շէյլէր վատ, վէ օլ մէրթէպէ պիհահիք եէնի մինլէր իհոն քի, նիհահէթի իւլ էմր քէնոնիսինէ գասրը կէսմէհէրէք, մուվաֆֆագամ կէօսմէէրոսում։ Շէօյլէ քի, սասմ տէօրոռէ չարեէք գալարագ իհոթիֆագ իհոնիք։ Քէնոնիսի մէճպուռնէն ալոռէթ իհոն, վէ պէն ռէ, մասասընդան նէզոմինոռէքի խոսուսէթիմէ պաշլասրում։

Պարօն. — Ա՛ֆէրի՛ն, մասոմուագէլ Մարիէթ, իշհէ պունա, պիր տագըդա պիզէ զայագ իհոմէմէք տէրլէր։

Մարիէթ. — Միւսիւ պարօն, պէն վազիֆէմի թանըհան պիր գըզըմ, — Հէր նէ իսէ, շիմոի շու սաթ ըրլարը տինլէհին։

Մասոմուագէլ Մարիէթ՝ եիւքսէք սէոտա իլէ սաթիռէքի մալիւմաթը օգուտու։

— Ր՛ին-չին-ռի՛, — պէօյիւք ծո պուէտէ հէնէրէ. — Մասամ վիզօնթէս, պու սասահ քիմնէհի գապուլ իհոմէմէկի էմր իհոն։ — Օհէլէ հէլէն միւսաֆիրլէրին էսասիսինի անլասոտագ իւզրէ, պէնի, օ իշին մէմուրը մահասուտու օլան իսըզմէթքեարըն նէզոմինէ կէօնոռէրոն։ — Մասոմա օն թանէ գասոար գարթ կէթիրոսիմ։ — Պու գարթ-լարոռան հալընըդ պիր թանէսինի, պիր տագըդա գասոար ասուճու իշհինոռ սագլասընդ, գուսուրունա էհէմմիհէհէթ վիրմէսի։

«Պու գարթ, տիկէրլէրինոռէն սաղ պիւեիւք տիւր, իսմինին իւղէրինոռէ պիր ալէամէթի ֆարիգա մէվճուտ տուր։ — Սուհուլէթլէ պու գարթըն սահիպինի անլասոճաղըմ»

«Ս—ը եէտ. — Մասամ, միւսիւ վիզօնթ իլէ պէրապէր սուֆրասոա օմուրտու։ Սուֆրասոա քիմնէ եօգ տուր, Սալօնա կիրտիմ, վէ պիր Զին թասպադը տէրտունինէ րասթ կէլա սթըքընդը օլան դարթլարը կէօզոէն կէշիրտիմ։

«Էն քիւչիւք գարթ, իւք պահար մէվճուտիսոռէ Կրանլիէօռէ կէլմիշ օլան, վէ Բարիսէ ասոէթի իհմմէմիզոէն իւքի կիւն սօնրա օմէլիսիզոռէ թասամ իհմիշ, վէ եասընդը պիր տէֆա պուրասրը դիւնարէթի իհմիշ պուլունան միւսիւ մասրքի որ Սան-Րէմօնտն գարթը որը։

«Նէ՛ սէյիճէէռէ վէ նէ՛ պուրասոա, միւսիւ որ Սան-Րէմօնտն՝ մասոամ իւչ իւլֆէթի աչըդպադաճէէռէ պուլունտուդունու կէօմէմիմ, լաքին արասընընոա մահրէմանէ պիր հալ մէվճուտ օլտուդունա տայիր չիւպհէմ վար որը։ Իմոի, տիգդաթ իռէճէէմիմ։

«Ս—ը ծո դէր գո—ը—ռ. — Մասամ տիչսարը չըդմադ իսթէմէմոի։ — Միւսիւ վիզօնթ սէրդիրէճ կիմոի։ — Մասամընն էսասպընը չըդարտըրըմոնա, կէօզլէրի գըզարմըշ իսի, վէ զաճէթլէ մահդուն կէօրիւնիւճօրտու։ — Ա՛զամըշ օլմասը խուսուսընոա եէմինն իռէպիլիրիմ։ — Պէնիմիչ թէքլիֆսիզճէ մուսամէլէ իհմէքռէ իչքէն, պու ադշամ պանոա պիր սէօզ պիլէճ սէօյլէմէմոի։

«Ձո—ռո—, —ը նէ։ — Մասամ պադչէճէ էնոոի։ — Տիւնքի կիւն գասոար մահդուն կէօրիւնմէճօրտու, լաքին օլ տէրճէճ թահրիք օլունմուշ իսի քի, որթմասոը օլտուդու գանն իսիպլէպիլիր իսի։ — Եամադ օսասընն բէնդիրէլէրինոն պէրինոէն քէնոնիսինէ տիդդաթ իհմոիմ։ — Ճանդ-էլիճէ թասպիճոռան պադչէճի գարբանան սորմաշըդըա էօրիֆիւքի գարուեա տօղրու իլէրլէմոի։ — Օրասոա տուրտու, էհթրա-

ֆընա պագոը, սարմաչըգ եաբլոդալարընը դալորըոը, վէ տիշարըեա պէր չէյ չըգարոը իաէ տէ, նէ՛ օլաուղունու կէօրէմէտիմ, վէ անլաեամնաոըմ։

« Մուախաարէն քէօշկիւն նէրոտիվէննինաէն սէրիան եօդարը չըգոը։ – Ոու քէօշկիւն սէրուննու, բէնջիրէմուէն կէօրիւէպլուտիկինաէն, չըմինէննին իւսթիւնաէն պէր տիւրպիւն ալարագ պագոըմ։ – Մաաոամըն էլինաէ պէր մէքթուպ վար իսի, անը օդուեօրաու։ Սարմաչըգ աղաճընըն իչինաէն նէ՛ ալոըզընը օլ վադըթ անլաոըմ։

« Օդումնաը ուզուն միւաոէթ իսթիւաա իթոի։ – Օդումնաընը պիթիւոուիքուէն սօնրա, թէքրար պաչլաոը, վէ սօնրա մէքթուպու մահֆազաոընըն տէրունինէ վաղ իլէ, իքինէ տիւրտիւքաէն սօնրա, գօրսաժընըն տանթէլաըը արաոընաա հընճղ իթոի։ – Մուախաարէն քէօշկաէն չըգըպ, եավաչ եավաչ օթէլէ կէլոի։

« Ոէն, եաթաղ օտաոընըն իթթիհաալինաէքի թուաէթ օտաոընաա քէնոիմի կիղէոիմ։ – Էվէր մաաոամ, օրաաա պուլունաուղումու կէօրաէ իսի, քէնոիմի սաիհէ չըգարաագիվը իսիմ...»

49

Գաթօն. – Լաքին, մաաոմուաղէլ Մարիէթ, պիմիրմիսինիզ, եաղաըզընըզ պու չէյլէր ղաեէթ մուհիմմ տիր, վէ բէք կիւզէլճէ հիքեաեէ օլունմուշ տուր։

Մարիէթ, պու սըրաաա մէճունիյէէթ վէ մահզուզիեէթինի կիղէեէմէեէրէք, շու եօլաա գրաաթընա տէվամ իթոի.

« Իւչ տադըգաոան պէրու կիղէնմիշ օլաուղում հալտէ, մաաոամ օտաոընա կիրոի։

« Էօյլէ պիր սուրէթ վէ վաղիեէթաէ տուրաուս քի, մաաոընն է՛ն ճիւզի հարաքեաթընը պիլէ դաբունուն ապրաըընաան կէօրէմիյէր իսիմ։

« Էվվէլ էմիրաէ, պիր ազ միւաոէթ, մաաոամ գընճըը առնմադաըզընը վէ պիդաոար սուրէթաէ օլաուղու, վէ պաչընը պիր թաոաքա էյմիշ, վէ էլինի, գօրսաժընըն սօլ ճիւհէթի իւղէրինէ տաեաթմըշ պուլունաուղու հալտէ տուրաու։ Օրթաըզընը սուսլուղունաան, էլինին ալթընաա դալպինին վուրմադաա իտուկինի սայքի իչիտիեօրաուս։

« Նակէհան մէղպուրէ պաչընը եօդարը գալորըոը, վէ պուլունաուղու օտանընն դաբունունա տօղրու իլէրիլէեէրէք, իչպու դաբունուն քիյիմինաէքի անախթաըը իքի տէֆա չէվիրոի, վէ պաաէհու չըմինէեէ եադըաաըադ, մումքաաան պիրինի եադոը։

« Պիր չէյ մի եաղաճագ վէ մէօհիրիյէեէճէք իսի, – Էվվէլ էմիրաէ էօյլէ ղանն իթոիմ իսէ տէ, պյաանմընը իսիմ։

« Եէօյլէ քի մէրդումէ, սարմաչըգ աղաճընըն արզաընաան պուլմուշ, վէ քէօշկիւն սէրունինաէ քէմալը իչիթիեադլէ օդումուշ օլաուղու մէքթուպու գօրսաժընաան չըգաոընը, վէ եադմընշ պուլունաուղու մուսա եադըաաըրոը։

« Էվվէլա, մահֆազանընն քէօչէլէրինաէն պիրի գաոար. տը, վէ ալէվ հասըլ իթմէքսիղին, ահէսթէ ահէսթէ եանտաղա պաչլաոը։

« Մաաոամ, հէման տէրհալ եանան թաոաքը աէօնտիւ, թէզքիրէեի մահֆազա տէրունինաէն չըգարոը, վէ սօն տէֆա թէքրար օդուտուդաան սօնրա, տօտադլաընա կէօթիւրտիւ, վէ եէնիաէն մումունն տիթէչինէ թադիմ իլէ, ուզուն պիր ա՛հ իսէրէք, չըմինէեէ ֆըրըաթոը։

« Ոու սուրէթլէ մէղպուրէ, մէզքիւր մէքթուպու մահվ

իմաստ իսէ տէ , միտաէրիճամբընը , պիր ուճտան սօնուննա գառտար էզպէր պիլտիկինէ էմինիմ . . . »

Պարօն . – Օլ խուսուստա պէն տէ էմինիմ ։ – Տէվամ իտին , գէ՛զըմ . պու միւէսսիր հիքեաեէնին միւքեաֆամը օ-լաճագ տըր ։ – Չէնկին զաղէթաճըլար Թաթարիստան մէշհուր ըօմանճըլարա պիւեիւճէք խըրամիեէլէր վէրիլիր տէրլէր ։ Թէամթօ միւտիրլէրի տէ , հասըլամ կէմիչին Թէամթօ օեունլարը միւէլլիֆլէրինէ մէնֆաամի չըգարըրլար ։ – Սիզտէ , անլէր կիպի իդրամիեէ վէ միւքեաֆամա լաեըգաընըզ ։

Մարիէթ . – Ըօմանճըլար վէ Թէամթօ օեունլարը միւէլլիֆլէրի , պու եօլտա իդրամիեէ վէ միւքեաֆամի գապուլ իտեպիլիրլէր մի ։

Պարօն . – Հայ հայ ։

Մարիէթ . – Իմոի , պէն տէ անլէրին հարէքէթինէ իմմիտաալ իտեճէեիմ ։ – Նիկեր սիզտէ բէչինէն պանա իդրամիեէ վէ միւքեաֆամի վէրիրսէնիզ , գապուլ իտէրիմ . . . ֆագաթ սիզ միւքեաֆամի վէ իդրամիեէնիզի վիրէնէ գառտար , հիքեաեէմէ տէվամ իտէեիմ .

« Մառամ , մէքթուպումուն եանտըղընա Թէէսսուֆլէ նաղտար իմոի , վէ ոսն գըղըլճըմընն ԹուԹուշտուղունու վէ սէօնտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնտէ , եէնիտէն ա՛ հ իմոի , վէ տայիրէսինի Թէրք իլէտի ։

« Պիր գաչ տագըդա տոհա պէքլէտիմ , վէ մառամընն , տալօնտաքի բիտնօտա , մահգունիյեէթ պախշ պիր բարչա չալտըղընը իչիմոիկիմտէ , պօշ օլան օտաեա կիրտիմ , վէ Թէգդիրէնինն քիւվեւինու ուտուլ իլէ գալտըրտըմ , վէ պու քիւվեւին իչինտէ , ամէչտէն մուհաֆագա իտիլմիշ օլան պիր բարչա քեաղըտ պուլտում . . . »

Պարօն . – Հա՛ հա՛ , օ քեաղըտ բարչատը լազէրինտէ եաղըլմըշ պիր շէյ վա՛ր մը իտի ։

Մարիէթ . – Եալընըզ լուչ տէօրթ քելիմէ վար իտի ։

Պարօն . – Օգունուլուր սուրէթտէ մի իտի ։

Մարիէթ . – Իվվէթ . . . հաթթա օ եաղըլարը զաթ-նըղա տախի կէօսթէրմէլիկիմէ հիչ պիր մանի եօգ տուր ։

Պարօն . – Օ բարչա քեաղըտը սագլատընըզ մը ։

Մարիէթ . – Շիւպհէսիզ ։

Պարօն . – Պուրատա կէմի իրմէկի իտինիզ ։

Մարիէթ . – Զաթէն կէմի իրտիմ , ճէնապիտէ տիր ։

Մառամընատաղէլ Մարիէթ , եէտինտէ պուլունտան բարա չիզտանընընն պիր տայիրէսինտէն , տիւմանտան տարարմըշ վէ ալէվտէն տիշ տիշ օլմուշ պիր քեաղըտ չըգարտը , իչպու քեաղըտըն իւզէրինտէ , « . . . Իւմիտ վէրիլմէ . . . նիչին լազըմ տըր . . . » քելիմէլէրի մուհարրէր իտի ։

Վագտա պու քելիմէլէրտէն հիչ պիր մանիէա չըգառմազ իտի իսէ տէ , Գրուա-Տիէօ՝ Անտրէնին եաղըտը օլտուղունու թանըեարագ ,

— Հապըդէթէն , մառամընատաղէլ Մարիէթ , պիզ գըյմէթտար պիր քիմսէսինիզ , Հէր շէյի էվվէլինտէն տիւշիւնէեօրտունուզ ։ Մառամ գօնթէա տը Կրանվիէօ՝ պիզին կինէեօրտունուզ ։ Մառամ գօնթէա տը Կրանվիէօ՝ պիզի պիր էմէքտարա մալիքիեէթինտէն տօլաեը մէճպուն օլմալը տըր , տէտի ։

Մարիէթ . – Նիկեր պու իլթիֆաթըն գըյմէթ վէ տէ-եէրի նէտէն իսպարէթ օլտուղունու մառամ գօնթէա պիլսէ իտի , պէլքի մէճպուրնիյեէթինի բէք իյի թագտիր իմմէզ իտի ։ – Մեսիւ պարօն , պիեատէ տուրմադա վագթըմ եօգ տուր ։ Իֆաատաթըմա տէվամ , եախօտ իֆաատաթըմը իչմալ իմմէքլիկիմէ միւտաատէ իտին ։

« Ձ՚–– էըՆ–ի ––գ–հ , ––– –ՈԸ . – Մառամընն էտա-պընը կիեինտիրտիմ , վէ սապահա դառտար ուեումանըշ օլ-տուղունա իսքեաթթ օլտում ։ – Պէյնգի օօլմուշ իտի , վէ թագտաթըշ հալտէ պուլունուեօրտում . . . կէօզ գարագ-լարը գըզարմըշ իտի . . . Հասըլը պիւթիւն կիճէ ուեումա-մըշ վէ աղլամըշ իտի ։

« Ա՜խ է՛, – Պիր ազ էվվէլ իչ օտաման կէչիթօրտում, – Մ. վիկօնթ արագա իլէ տիշարը չըդըթօրտու, – Միւսիւ մարքի ոը Սան-Ֆէմճ վատըլ օլտու։

« Մաատամ, օտաբնա ատէմ կէլմէսինի մէնեն իմմէմիշ խտուգինատէն, Մ. մարքինին կէլմիշ օլտուղու խապէր վէրիլտի։

« Ա՜խ է՜չ. – Գաղչէճէ սիվիշտիմ, վէ ազագ տալըարընէն վէ կաբրատըարընէն արատընտա կիզլէնէրէք, մատամէն, մարքիճի դադուլ իմտիկի հավլէթ տայիրէմինտէ ճէրէհան իտէճէք ահվալի կէօրմէք իւղրե, Գէվդէլատէ սայ ու իգտամտա պուլունտում։

« Բէնչիրէլէրին տանիմէլալը պիւեիւք բէրտէլէրի գապտանտը։ Պու ճիւմլէ իլէ Մ. վիկօնթ հադդընտա պիլ խատա մուճիպի իզմիրատ հիչ պիր հալ գուհուրա կէլմէմիշ կինէ թէէմին օլապիլտիմ։ Անճագ մարքի ոը Սան-Ֆէմճ, պէլքի ատէմէճէն գիւեատէ մատամէն կապընընտա օմուրմուշ օլուպ, անըն էլլէրինտէն պիրինի տէ քէնտի էլլէրի տէրտինինտէ թումմուէօրտու։ Վադատա մատամ, արա արթա էլինի չէքմէք իմմէէօրտու իսէ տէ, պունուն իչին ճիտտի պիր թէչէպիւատէ պուլունմատէօրտու, չինքի միւսիւ մարքի, տայիմա մէզպուրէնին էլինի թումթմուշ օլարագ ատըմադտա խոխ։

« Միւսիւ մարքինին, մատամընտա ֆէվգէլատէ տիկտատէ վէ սչըդ օլտուղունտա, վէ մատամէն ատա պու աշգ ու մուհապպէթէ ֆիքիօրտուղուդա պադմատընտա էմինիմ։

« Մաատամըմ միւմթէէհիլ օլտուղու իչին, պու հարբէքէթինէ, ախչադը համիմիէնէ գարշը խտուգինի պիլիրիմ, ֆագաթ պու հալ թապիի տոլ, չինքի իքիսի տէ կէնճ, իքիսի տէ կիւզէլ վէ իքիսի տէ ճալիպ տիրլէր։ – Տօղրուտունտ աէօյլէնիմ մի, պու իքի աշըդտա թէվէճճիւհիմ վար արը... իքիսինին մէտտա վէ պահթիճատ օլմալարընը արզու իտէրիմ։

« Եու դատար քի, միւսիւ վիկօնթտուն պաշընտա պիր ֆէլաքէթի կէլմէսինի տէ խոթէմէմ, պիրտա անը տա սէվէրիմ... Անըն դատար նէզաքէթի, խոթիխաճը գապըլ վէ ալիճէնապ էֆէնտի պուլունմատըզ, – Պիւթիւն խանէ խալըդը քէնտիսինի սէվէրիւր, – Ճադաթի տիկէր չօդ զէվճլէրէ օլան հալ, էր եա կիճ քէնտիսինէ տէ վադը օլուր իսէ, գապահաթ քէնտինինին տիր... Ալթընըշ սէքիզ եաշընտա պուլունան պիր իհթիեաճ, եիկիրմի եաշընտա պիր գըզ իլէ էվլէնտիկի հալտէ, թէհլիքէտէն խալի օլմատըզ, վէ իհթիեաճ պիր քինէնինին գալպինտէ նէ՛ տէրէճէ կէնճլիկէ տախտուս էտէրէք պուլունտա, եինէ կէնճ պիր գատընտա քիֆաեէթի իթմէզ։

Պաթօն. – (Կիւլէրէք.) Վա՛յ, մատամուազել Մարիէթթ, ֆէյլէսօֆանէ սէօզլէրտէ՞ն տէ մի պահա իթմէկէ պաշլատընըզ, էկէրչի պու սէօզլէր, հիչ իշլիտիլմէմիշ շէյլէր տէյիլ տէ, եինէ սիպին իչին պատիի շէրէֆ ու իֆթիխար տըր, Ֆիլվագը սիզ, տինեատը բէք իյի պիլիեօրտունուզ։

Մարիէթթ. – Միւ՛սիւ պաթօն, պէնի իհթիհզաճ մը իտիեօրտունտուզ։

Պաթօն. – Աալա... է՛յ ճումտա իրթիեախտէն պէրու նէ՞ վադը օլտու։

Մարիէթթ. – Բէք ազ շէյ վաւգու պուլտու։ Միւսիւ մարքի, հէր կիւն կէլիեօր, վէ պիլմէմ քի իչի նահոլ թէրթիպ իթմիշ տիր, չինքի կէլմէտի, թամ միւսիւ վիկօնթ թուն օթէլտէն տիշարը չըգմըշ պուլունտուղու գէմանա թէսաւուֆ իտիեօր։ Էվվէլքի կիւն օթէլտէ թամամ իթտի, վէ թամամտան սոնրա, մատամ վէ միւսիւ վիկօնթ իլէ պիրլիքտէ, Եանղ-Էլիզէտէքի ճանպազիանէէ կիթտի։ – Տիւն կէլմէտի, վէ պէն մատամը գօլամագտա իքէն, մէրդումէ, սաաթ իքիէ տօղրու պաղչէէ էնտի, վէ սարմաշըդ էտրաֆլարընըն ալթընտա էվվէլքի կիպի պիր մէքթուպ տոհա պուլտու։

Պարօն . – Ո մէքթուպ նէ՞ օլսուս ։

Մարիէթ . – Անը պիլմէմ, չու գաուարընա էմինիմ քի , մատամ օ մէքթուպու կոպմամըշ սըր , պիրա քիւրիւն իչինտէ հիչ պիր էսէրինի պուլմատըմ ։ – Շիմնոխ , միւսիօ պարօն , սէօյլէյէճէքլէրիմի սէօյլէմիշ օլսուդում ճիհէթլէ , արթըդ պուրատան կիտիպ , պիր ան էվվէլ եինէ կէ-մէհի վատ խաէրիմ ։ – Ինկեր Ֆէվզիէլատէ մուհիմմ պիր շէյ վուդու պուլուր իսէ , պիր պէհանէ իլէ տիշարը չը-գարըմ , վէ ուֆագ պիր թէզքիրէ կոպըպ , խանէնիզատէ պէնիմ պէգլէմէնիմի էվվէլճէ զաթբընըդա խատքեր վէրի-րիմ ։

Պարօն . – Պիր գաչ տագըդա տահա տուրսուն ։

Մարիէթ . – Պիր տագըդա պիճատէ տուրսամամ ... վագըթ կէչիճօր ... զաթէն պուրատա կէլիշիմ , չօգատան պէրի տիր ։

Պարօն . – Նալընըդ իչի լուչ սիւալ խոչճէիմ ։ – Մատամ վիզօնթէսիմ , պաղէն նալընըդճա վէ եատատան տիչատը չըգմատը վուդու պուլուճօր մու ։

Մարիէթ . – Ատա վուդու պուլմամըշ սըր ։

Պարօն . – Պու պապաչ հիչ պիր խաթխանամիյէճէմ տէ՛ մի օլմամըշ սըր ։

Մարիէթ . – Խա՛յր ,

Պարօն . – Մատամընըդ չօգ տէֆա մէքթուպ եա-զա՛ր մը ։

Մարիէթ . – Էվվէթ , չունըմ մատամընը քէնտ չօգ թա-նըտըրը վար սըր ։

Պարօն . – Մէքթուպլարընը բօսթախանէյէ քի՛մ պը-րագըր ։

Մարիէթ . – Պաղէն Մ. վիզօնթէսն օտա խրդմէճ-քեատ-րը , պաղէն տէ տիկէր խրդմէճ-քեատըր ։ Հէմման հէր վա-գըթ անլէրէ , մատամընը մէքթուպլարընը պէն թէատիմ խոէրիմ ։

Պարօն . – Մատամ սը կրանվիէօ պու մէքթուպլարընը նամըլ դաբար ։

Մարիէթ . – Եէշիլ մէօհիւր մուտու իլէ ։

Պարօն . – Տայիմա՛ մը ։

Մարիէթ . – Տիկէր ըէնկատէ մէօհիւր մուտու դուլլան-տըղընը ասլա կէօրմէմիշիմ տիր ։

Պարօն . – Մէօհիւրիւ նէ՞ թարզատա սըր ։

Մարիէթ . – Մատամընը իչի ճինա մէօհիւրիւ օլսուդ , խ-քիսինի տէ ալէատէվիյէճէ դուլլանընը ։ Ֆիլինճիսինին խուզ-բինատէ կրանվիէօ վէ Ռանատալ խանէատանլարընըն ալէամէթի գարիդատը , վէ խբինճիսինին խուզբինատէ ժ. Բ. հարճլարը հէքք խոխմիշ տիր ։ Ու խբինճի մէօհիւր՝ քէնտինին գըզը-ղընըն մէօհիւրիւ տիր ։

Պարօն . – Թէշէքքիւր խաէրիմ , Մարիէթ , պիլմէք խա-թէատիկիմ շէյլէր՝ պուճլար խոխ ։

Մարիէթ . – Խմնոխ , ճարիճէնիզ , միւսիօ պարօն , պու-բատա տուբմադա աէպէպիմ գալմատըղընատան , արթըդ նէզոնինիզատէն մուճարատադամ խաէրիմ ։

Մէզպուրէ , քէմալը թէվազու իլէ , գաբուճա տօղ-բու եիւբիւմիւշ օլսուդու հալտէ , պարօն , կիւլէրէք ,

— Միւքեաֆաթընըդ օլան խբրամիճէէվ ունուԹտու-նուդ, տէատ ։

Մարիէթ . – Զաթընըդըն գուվվէյի հաճիզատը վու-քէմմէլ խատկինէ , վէ իճադընը իճրա խոէճէկինիզէ էճիկ-նէթիմ օլսուդու իչին , օլ խուսուսու խաթընըդա պըրագ-մադ խաթէմէտիմ ։

Ֆինը , ադչէ չիզգանընը աչըդ , Մարիէթէ տիկէր պիր պին ֆրանգըդ պանդոհի վիրտուկինտէն , մէզպուրէ , մէ-բուրէն օրատան մուճարադամ իմտի ։

Ու արդատա , արտ արտա Բօպէրթ Ռօպինէ , գոնթ տը Լօքէրն , Ֆրէատէրիք Միւլլէր , վէ նինհաճէթի Գրուա-Ֆիէս օլմուշ օլան Բարիսլի օլ տէհշէթգահըշ Լօրիւմճէք , մէմու-

Նիկէթի ազիմէ իչինաէ օլարագ , էլլէրինի օվուշտուրաու-
ղու հալաէ ,

— Էօրիւմճէք եուվասը կիթոփքճէ սըդլայըճաօր , վէ քեաֆֆէյի սինէքլէրին , ալու եուվանըն իչինաէ գալմագ սաաթը եագլայըճաօր , ասէտի ։

50

Իրթէսի սապահ , Անտրէնին խըզմէթքեարը Էթիէն , գարալաշտըրըլմըշ օլտուղու իչդրէ , պարօնուն խանէխինէ կէլտի ։ Գու խըզմէթքեարը՝ հէմ գուրնազ , հէմ ատէ ախլէագը մէզմանմէ սահիպի օլուպ , Փիլիբ , ալու ատէմի կէօրիւբ կէօրմէդ , նէ՛ կիպի քինէ գարշըլընտա ալուշտուղունու անինաէ անլաեարագ , ատղրուտան ատղրուեա թէքլիֆինի պէեան խալէտի ։ Եէօյլէ քի , կիւեա քէնտիսինին , էֆէնտիսինէ պիեաաէ թէվէճճիւհիւ ալուշտուղունտան , վէ սիննճէ անտէն պիեաաէ հաչը իտուկինտէն , մէրդումտու պաղը թէհլիքէլի հարաքեաֆեաան սապընտագ իսթէտիկինի , վէ պինապէրին , Անտրէնին իւղէրինէ կիղլիճճ նէզըրէթ իսմէէի լիւզումտունու Էթիէնէ իսթար իսթտիկինտաէ , էվվէլ էմիրտէ ալու խըզմէթքեար թէրէտտիւտ կէօսթէրէրէք , ալու էօլտա ճաատալուագ իտէմէեէճէկինի , վէ ճաատալուղու էֆէնտիսի թաարաֆընտան անլաշըլըրագտա , խըզմէթինտէն թաարս իտիլմէք թէհլիքէսինի կէօղէ ալամաեաճաղընը իֆաատէ խալէմէսի իւղէրինէ , պարօն , մէզդըբ նէզարէթին էֆէնտիսի ալէյհինտէ օլմաերագ , Էհհինտէ օլտուղունտու , վէ կէօրճէճէք իշի տէ , մաատմ քի էֆէնտիսինէ եա բօսթա

իլէ եախօտ համլագ վաարթտագլա կէօնտէրիլճէն մէզթուղ-
լար քէնտի եէտիլէ թէսլիմ օլունտուեօր , օ հալաէ պու մէզ-
թուղլար իչինտէ , իչի հարիճը հալի վէ եէշիլ մէօհիւրճէ մէմ-
հուր վէ դաարալը օլարագ դաչ մէզթուղ պուլունտուր խէ ,
քէնտիսինէ խապէր կէթիւրտիկինտէ , հէր պիրի իչին պիրէր
ատէտ պին ֆրանդըզդ պանդնօթ իւրտամիէ վիրէճէկինի , վէ
Անտրէնին խաաթէլիկինին ասն վազըթլարընտաա զիեաբէթէ
կէլմիչ օլան նիզտագլը դաարճն , չաեէտ թէքրար կէլտիկինտէ , պունուն խապէրինի կէթիւրտէ , օլ վազըթ տաա , պիր պանդնօթ եէրինէ , իչի թանէ իկնա կալէեէճէկինի , վէ էֆէնտիսի , քէնտիսինի խըզմէթինտէն թաարս իտէր խէ , մնաա-
չընը արթըրտագ քէնտի եանընտա ալաճագընը վատ , վէ պէր վէճհի բէչինի պիր ատէտ պին ֆրանդըզդ պանդնօթ իկնա կալէմէսի իւղէրինէ , էթիէն , պարօնուն թէքլիֆինի գա-
պուլ իթտի , վէ ամտէթի էանատէ , քեաշկի պիր չօղ եէ-
շիլ մէօհիւրինտէ մէզթուղլար վէ նիզտագլը դաարընտար կէլտէ , պէն տէ միսթէատտիտ պանդնօթլար սահիպի օլտաղ տէյի մնալիսխըլեաեա կկրիշտի ։

Ա՛րտաան պիր հաֆթա դաարար կէշտի ։

Գու միտաէթ էանատընտաա , Սարիօլ , մնհուտ մուգա-
վէլաթ մնհալրինի գրեաֆէթինտէ օլարագ , Գրուա-Տիէօ
իլէ կէօրիշտի , վէ պունլար արաագընտաա ճէրէեան խան-
ուզուն պիր իսթիշարէ իլէ վէրինէն դաարար իւղէրինէ ; Սա-
րիօլ , պիրտէն պիրէ , գրրլարտաա կէզմէք , վէ խուտուտաա պա-
լըզ ավընտա չըմտագ հավվէպինէ միւպթէլա օլարագ , հէր
սապահ , չըմէնտրֆէրէ րաքիպէն , չայ քէնտրլարընտա կիթ-
մէկէ , վէ սաաթլարճա պալըզ ավըյլա մէչդուղ օլմադա
պաշլատը ։

Մէզքուր պիր հաֆթա իչինտէ , Գրուա-Տիէօ , էքի կուչ
տէֆտա Սան-Բէմճու կէօրիւպ , կիղլէմէկէ չալըշմատընտա
բուլմէն , մէրդումտան մահզունիյէթինի միւշահէտէ իլէ-
տի , վէ օլ պաապատ Անտրէնին խըզմէթքեարը Էթիէնի իս-

թիճվապ իթոն իսէ ոէ , գաթի պիր ճէվապ ալամադը ։

Գրուա-Տիէօ , Անտրէեէ վիրտիկի ասն վիդիմ ասբնտան ասնրա , խանէ ախնէ ամաէթ իմ միշ օլտուղու հալոէ , Մարիէթին վիդիմ ասընը գապուլ իթտի ։ Պու ոէֆա մերդուվէ , էվվէլքի կէլիշնտէն գինէ ադրը նիգ ադրը խոն ։

Մէղպուրէ , պիր վազըթտան պէրու մատամընըն ախլէագճա հալի թէզպիհ օլմուշ օլտուղունու , չէօյլէ քի պունտան էվվէլ հազիմ թադիճամթը իքէն , չինկի հիտոէթվէշրէպ օլարադ , ճիւղի պիր վազըտտան ոօլաէը իզհարը գապագ վէ հիտոէթի կյլէտիկինի , վէ օտասընտա քինէնէի , հաթիթա Անտրէ ոը Սան-Րէմօհու ոախի գապուլ իմ մէվէք իւզրէ , իճապ իտէնլէրէ էվամիրի լազըմ իթա իմ միշ օլտուղունու , վէ ասն կիւնլէրտա , պիր կիւն Ադրնան ոը Կրանիէօ՝ Անտրէեի ադանըդ թաատրա տավէթ իմ միշ իքէն , ժէրմէնին , պաշ ադրըդը պուլունտուղու պէհանէնիյլէ , օտասընտան չըգմատըդընը , պունունլա պէրապէր հէր կիւն մէղպուրէ պադչէնէ էնէրէք , ատրնաչըգ աղաճընըն հարրադլարը ադասընտան պուլտուղու մէքթուպլարը քէտալը իչթիհադլէ օգուտուղունու , վէ պունլադտան մատատա , օլ անէ տէկինի մատամը , հալընդգ մէքթուպ գապուլ իթտիկի հալտէ , օ կիւնիւ պիր ճէվապ հազրադրընը , չէօյլէ քի քէնտիսի հանի Մարիէթ , պիր պէհանէ լէ ժէրմէնին օտասընա կիրիպ , անըն հազըդը մէքթուպու կէօրմիշ վէ բօսթաէա պրրադըլմադ իւզրէ , մէքթուպը մէղպուրուն քէնտիսինէ թէալիմ իտիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ պուլունմուշ իքէն , պիլադիա ժէրմէնին , էլպիսէօնի կիւեինէրէք , սօգադա չըգտրընը , վէ քէնտիսինին հանի Մարիէթին տէ , կիղլիճէ արդասընտան տիշարը չըգարադ , մէղպուրէեի գօլատրընը , վէ ժէրմէնին , էվվէլա պիր մատազաէա կիրիպ , պազը ուջադ թէֆէք էչէա սաթըն ալտրդտան սօնրա , պիր բօսթա գուքուսունա տօղրու կիթտիկինի , վէ էթրաֆտա կէօզ կէպտիրտիքտէն սօնրա , էն-

ամինաէքի մէքթուպու մէղքիւր գուքուէա պրրադտրընը , վէ անտէն , օն տադրդատան պէրու զայպուպէթ իթտիկի խանէսինէ ավամէթ կյլէտիկինտէ , քէնտիսինին , պիր ադասա բադրիպէն տօղրու պադօնուն խանէսինէ կէլտիկինի հիքեաէե իթտի , վէ պադօն , պու մավրուսաթտան մէմնուն օլարադ , բարա չիղտանընը աչը , վէ մէղպուրէեի իօշնուա խոիպ , եօլա գօյատ ։

Մէղքիւր միլադաթտան սօնրա , Գրուա-Տիէօ խանէսինի թէբքլէ , կիտէճէք մահէլէրինէ կիտիպ , հարը կիճէտէն ադ էվվէլ խանէսինէ ավամէթինտէ , քէնտի խըզմէթքէարը , Անտրէնին խըզմէթքէարընըն՝ պիր ատաթտան պէրու կէլմիշ , վէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունու խատէր վիրտի ։

Մէրդում խըզմէթքէար , պադօն թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունտա , իւզէրինտէ ժ . Ր . Հարֆլարը , վէ նէչիկ պալմումուլա մէմուր օլարադ , ատաթ ատգուղտա պիր մէքթուպ կէլմիշ օլտուղունու , վէ մէքթուպը մէղքիւրու օգումատընտա , էֆէնտիսի իւզէրինտէ նէ՛ կիպի թէէսիր հասըլ օլաճաղընը կէօրմէք իւզրէ , գարու սիւրմէսի արալըղընտան տէրունը օտաեա պադտրընտա , էֆէնտիսինի , եիւզ պին ֆրանգ իտատ կէթիրիր պիր միքտա խատէրինի պիր մուգավէլաթ մուհարրիրինտէն ալմըշճատընա մէսրուր աուրէթտէ կէօրտիկինի , վէ էվվէլ էմիրտէ մէղքիւր մէքթուպու էօրիւպ , պատէհու պիր ուճտան սօնունա գատար օգուտուղունու , վէ թէքքար էօրիւպ , թէքքար օգումադա պաչլատրընը , վէ արտ արրա օգումատընը տուրտուրարադ , գալմինէ տաեաթտրընը , վէ սաաթ օն սուլարընտա էֆէնտիսի , քէնտիսինի չադրրըդ , արթըդ իհթիեաճը պուլունմատրընը պէեան իթմէսի իւզէրինէ , պու կէօրտիկի չէյլէրի պիլտիրմէք իւզրէ տօղրուճա միսլի պադօնուն նէզտինէ կէլտիկինի հիքեաէե իթտի , վէ պադօն , իչպու մավրուսաթտան մէմնուն

օլարագ , վատ իթ տիկի մէպլագը իթա , վէ էֆէնտիներին ամբէշ օլտուղու մէքմուպա նէ՛րէտ կիդլէտիկինտէն խապէրտար օլուպ օլմադըղընը պիւպ իթտիկինտէ , էթիէն , օղ պահատէ մայխմամէը պուղտնմատրդընը պէնան , վէ պատրօն տա , նէզարէթի վէ տիդդամը վադըտընտա դուսուր իթմէմէօնի , վէ Անտրէնին , կէլէն մէքմուպլարը օդուտուդան սօնրա , նէ՛րէտ կիդլէտիկինի անլամնադընը , վէ էկէր պունդարան պէրինի էլտէ խոխպ տէ , կէթիրիրսէ , քէնտիներէ պին ֆրանդ խբրամիկէ վիրկճէկինի վատ , վէ խըզմէթքէտար տա , պու խուսուսա հէման մուվաֆֆադ օղլունմուշ սատ լիլէմէնինի պիլպէնան , օդատան ապիմէթ իթտիկինտէ , Գրուա-Տիէօ , ռէվինճինտէն էլլէրինի օմուշտուրմադա , վէ նադընտա մէրամընա վատըլ օլաճադընը քէնտի քէնտինէ իդդարէ պաշլատը :

Անտրէնին , ֆէմդէլատէ թէլէգրաֆլէ օգուտուդու մէքմուպան տուրկիթ , էհէմմիյէթտէն խալի օլմադըղընտան , այնէն նադլ ու պէնան խոբրիդ :

« Իչիթ , սիղտէ մէրհամէթսիզ խիչխինիդ , վէ սիդի թէքրար կէօյմէք վատընը աղրընտան ալտըղընըդ կիւն , Կրանվիէօտէ վադը օլան իֆտառէնիդ վէճհ իւղրէ , թէքրար էօյմէքտէն պահն խոնօրտուն ուդ :

« Վատըմը տատըդանէ իչիա իթտիմ վէ հալընըդ պիր դաչ կիւնլիւք մուֆտարադաթըն քէտէր ու թէէսսիֆիւնէ դարըդ մուդաֆֆիէրտանէ մուդամէմէթ խոխմէնէճէք տէրէճէտէ զայիֆ օլտուդումու կէօյմէքլէ , պիղդաթ իդհարը թէսաճճիւպ իթմէմէկինինդի քիմ պիլիր ,

« Իչիթ ատամէթ իթտիմ . . . սիդի դաղդուլ իլէհիմ . . . սիդ տէ պանա , պէնի սէվտիկինինդի պէնան վէ թէքրար իթտինիդ , սիդի սևքիւթ իթտիդմէմիմ . . . մուահխատրէն այշագճա հարէքէթ վէ մուամիլէմտէն տօղատը մահճուդ օլտում . . . էէնիտէն տայիրէ յի վադիֆէյէ տախիլ օլմադ , սիդի հանըմտան էնդիդադաթմադ , վէ էսէֆ խոբրիմ քի ,

սիդի ունտուքմադ միւտքիմտէ օլմատա , սիդի տինլէյիյէկէ քէնտիյի մէճպուր դըլըմադ , վէ էօմիւմիւն հէր պիր կիւնիւն վէ հէման հէր պիր սատաթընը պիրէր խիւսանէթ վէ ֆալանճըլըդլա պուղնատան պէօյլէ քիրլէյիյէրէք իսթէտիմ՝ , – Զու պիր ճինատէ՛թ մի տիր ,

« Կրանվիէօտէ պուղտնատուդումուզատա , պիր ատա սիպէն համիյէթինիդէ վէ ալճէնատլըղընըդա իւնատարմ խէտ տէ , մէկէրչի ֆանըլմըշըմ՝ : – Սիդին , էնանիյէթ վէ զաիմ ըվըլէ մուքթատրի օլտուդունուդու մուտախխարէն անլատըմ՝ վադատա պիլճիւմլէ էրքէքլէրինին այնի թատիճատթա մալիքը օլտուդլարը մէրսի խէտ տէ , ախլէտապլարը մէզմում օլան քիմսէլէրէ պէնդէմէյիյէքլիք , հէր վէճհլէ պիւճհիւք , նէճիպ վէ կիւզէլ պիր խատէ տիր , – Ֆագաթ իհթիմալ տըր քի , պու խուսուս՝ իհթիմամըդ տըր ,

« Անտրէ՛ , տախիլէն տիւշար օլտուդում միւտաքէպէլէրի , խաճանէլէրի վէ միհ՛ն ու մէշագդաթը անլատալը խտինիդ , – Տէրունը գալսինէ ամ՛ֆը նադար իթտիկիմտէ , նէ՛ դատար մահճուպ օլտուդումու էկէր պիրսէ խտինիդ . . . Ա՛հ , ալտաթմադ վէ հալան սէօյլէյիյէք՝ պէնիմ իչին , հանի ժէրմէն տը Բանատալ իչին , նէ՛ մէրթէպէ իհթիճանըդ չէյ խտ , – Եա Բաղդի՛ , պէն , ֆէվդէլատէ իֆֆէթ ու իսթիդադաթ հիսսէսաթընա մալիք օլմադ իչին ատղմուշ խտիմ . . . Անտրէ՛ , սիդ պէնիմ լուհումու նէ՛ հասրընըդ ,

« Տիդ չէօքերէք սիդտէն իսթիտա իլէհիմ ֆէտադքարլըղա մուվաֆֆադաթ իթմէմտինիդ . . . Սիդ բէք ինատճը պիր քիմսէ իհտիչինիդ . . . մահվըմա սէպէպ օլուհօրտուուդ , լաքին պէն սիդէ աֆվ խէրիմ . . . – Սիդին ատա մէրհամէթինիդ հօդ իսմիշ . . . պէյըմ պու հալ , պանա տէրճէմէյի նիհահէտէ մուհասապէթինիդ պուղնանատրընը նէթիճէսի տիր ,

« Նիկէր պու կիւն սիդէ ճէվապ վէրմէսէմ , պանա մէքթուպ հազրաճադ ընըդ , վէ էկէր ատամընդատա իչդա իթմէ-

կէ չալըշտըղըմ սէտալէրի պիղպաթ գըրսամ, եարըն թէքքի հաեաթ իտէճէկլինիզատէն, դօրդաճաղ սէպէպիմ գալմաեաճաղ տըր։

« Պէնի պու մէրթէպէ ճէպր ու թաղլիդ ալթընա ալըօր իսէնիզ, պու սըրսաա նէ՞ կիւնա հարէքէթ իթթիհաղ իթմէքլիկիմի իսթէօրսունուզ։ – Մաղլուպ օլուր իսէմ, գապահաթ պէնի՞մ մի տըր։ – Բէնտինիզտէ պիլիրսինիզ քի, պէօյլէ թէհտիտլէրլէ, ֆէվգէլատէ քէսալի գուվվէթի իթմէքտէսինիզ։ – Բանա մալիւմիւնուզ տիւր քի, թապանճանըզը գուլագ թօղունուզուն իւզէրինէ տաեաթմագա, հէր շէյի պանա ունութ տուրմագտաասընըզ։ – Իմտի, էկէր սէլամէթինիզ իչին, մահվըմ լազըմ կէլիրսէ...

« Անտրէ, պու թէքտիրլէրիմէ աֆիվ իտին, զիրա շու էնաատէ պէն պիր մէճնունէհիմ։ – Լաքին իչպու շայեանը թէէսսիւֆ չէյլէրի սիզէ պէհան իթմէքլիքտէ նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր։ – Բէնտի իսթէկիմէ դարչը օլարադ, պու սաթըլըրը եաղըօրում... Աֆիվ իտի՞ն, աֆիվ իտի՞ն պանա... Բէք իյի պիլիրիմ քի, հաեաթընըզտան զիեաատ պէնի սէվէրսինիզ... Ա՜հ, էկէր օլ պապատ չիւպհէ իթտիհամ, պունտան տօլաթը քէնտինիզի թէլէֆ իթմէկի տիւշինէպիլիր իտինիզ։ Հալ պու քի հադդըմտաքի աչդ ու մուհապէթինիզէ լինանըրըմ... վէ անտամիմ իւլ գալագ սիզի սէվէրիմ... Ա՜հ, սիզի պու սուրէթլէ սէվմէքլիք խէթթա օլտուղունու պիլիեօրում, վէ պու խէթթաեը թէաղիզ իտէճէք օլան իղթիրտագը գալպի վէ մահզուրլարը քէշֆ իտիեօրում... էվվէթ, անլէրի քէշֆ իթմէքլիկիմիզէ պէրապէր, գապուլ իտէճէհիմ... Պու հալ՝ միւդթէզաի ատալէթ տիր, զիադաթ պու պապատ տիւշարը վէսվէսէ օլմաճըն, չիւնքի պու կիւն, սօն տէֆա օլարադ պու մատտէտէն պահա իտիեօրում, եօգսա, պունտան պէօյլէ, նէ՞ պիր թէշէէքքի, նէ՞ պիր թէքքուիր վէ նէ՞ տէ պիր կէօղ եաշլըյա սիզի միւքէտտէր զըլմաեաճաղըմ։

« Պէնի կէօրմէքտիզին եաշամազընըզ։ – Պինապէրին պէնի կէօրէճէքսինիզ, լաքին ասլա կրանլիէօ օթէլինատէ տէյիլ, զիրա տիւնեաատա է՛ն զիեաատ բիտաէթի իթթիհիմ, վէ պիր գըզըն՝ քէտէրինէ օլան մուհապէթի կիպի պիր մուհապէթլէ սէվտիկիմ վէ հիւրմէթի իլլէտիկիմ շախսըն խանէսինատէ, աչդ ու սէվտա քէլամլէրինիզի տինլէմէքլիք, վէ ալչագճա պիր իհանէթլէ, անըն էմնիյէէթի միւթահիմանէսինէ մուգապէլէ իթմէքլիք, սիզտէ պիլիրսինիզ քի, խայրինճէ պիր հարէքէթի վէ մուամէլէ տիր։

« Անտրէ՛, պէն, քէնտիսինէն տահա զիեաատէ սիզինիմ, ֆազաթի սատաէթի ու իդտայիմի տէ տիւշիւնմէզլիեիմ... Նամուսում՝ քէնտի իամինի պանա հաար իթմիշ օլան շախսա աեիտ տիր... պինապէրին նամուստուզլուղումտա, անըն իւզէրինատէ գալաճագ տըր... Հէր հալտէ, պէնի նագաբընատա, նամուսումու լէքէսիզ սագլամագ իսթէրիմ։

« Իդամէթհէեահընըզըն էշհինէն կէշմէքլիք խէ, միւմքիւնաիւզ տիւր։

« Իմտի, արաեընըզ... արաեընըզ, վէ էօյլէ պիր էարարի մահէլլ պուլունուզ քի, արա սըրա օրաեա կէլիպ, վէ էլիմի էլինիզին տէրունինէ վագ իտէրէք, գուլաղընըզատան աչաղը, « Պէնի սէվին... պէնի տայիմա սէվին... զիրա սիզին սէպէպինիզլէ միհն ու մէշագգաթ չէքիեօրում... սիզին իչին միւզտարըզ օլուեօրում» տիեէպիլէհիմ։

« Պուլուշմագ իւզրէ ինթիհապ իտէճէկինիզ խանէտէ, քիմէնէ, նէ՞ սիզին քիմ օլտուղունուզ, վէ նէ՞ տէ պէնիմ քիմ օլտուղում հագդընատա շիւպհէեէ զահիպ օլմամալը տըր... Էկէր պու պապատ պիր նամուստուզլուգ վագը օլուր իսէ, օնտան սօնրա պէն եաշաեամաեաճաղըմ... իմտի, նամուստուզլուգատան պէնի խէլաս էյլէեին...

« Ճէննաթը Հադդ շահիտ տիր քի, հէ՛յ վախ, հիչ պիր շէյտէն բիւճաթի իթմէեէճէք մէրթէպէտէ սիզէ աչդըմ, մուհապէթիմ վար տըր, վէ պունու տա իսպաթըյլա ի-

բաեէ խոխեօրում՝ – Ինկէր եալընըզ պէնիմ հաեաթըմ թէհլիքէաէ օլսա իտի, վէ պէնի պիր ըէզալէթլէ, զէվճէսի պուլունաուղում միւհթէրէմ իհթիեարըն գալպինի միւքեաէը զըլմաեաճաղ օլսա իտիմ, հէր շէյի կէօզէ ալարագ, «պէրլիքաէ ֆիրաղ իտէրիմ» աէը իտիմ։ Հիչ աէյիլ իտէ, պու ճինաեէթ, իհանէթ վէ ալչաղըզ իճրաաըլլա իսի միալի աէրէճէաէ օլմազ իտի։

« Հալ պու քի պու աա իսքեաանաըզ աըր, զիրա օ հալաէ, պիչարէ իհթիեարըն պէնի լանէթլէէէրիէ թէէրքի հաեաթի իլլէեէճէկի աէրքեար աըր։

« Տիեէճէկիմ, հէր պու գաաար աէյիլ աիր։

« Տիկէր պիր իչքէնճէ պէնի պէքլէեօր, վէ գաթլաաճաղըզը լազըմ կէլէն է՛ն զալիմանէ իչքէնճէլէրաէն պիրի օլաճաղ աըր։

« Գիլիրսինիզ քի, հիչ պիր գաաըն, պէնիմ գաաար աէրպէսթի օլմամըչ աըր։ – Հէ յեէթի իճթիմաիյեէաէ հայիզ օլաուղում վազիեէթ ճիհէթիլլէ, գարշըսաա, հէման էօնիւ ալընմաղ մէվանի վէ միչքիւլաթ զուհուր իհմէքաէ աիր։ Էթրաֆըմ՝ պիր չօգ խըզմէթքեարլար իլէ իհաթա օլունմուչ օլաուղունաան, էօյլէ պիր վազըթ կէլիր քի, պունլար ճաաուա վէ զամինաղ օլաալիիրլէր։

« Խըզմէթքեարլաըրըն մէրամըննա մանի օլմազ իչին, եալընըզ պիր վաարթա վար աըր... Ա՜հ, տիկէր պիր վաարթա պուլունմաաըրը իսթէր իտիմ... իաաաա մահքիւմ օլան պիր քիմսէնին սէլամէթինի ալաաըզը կիտի, պէն տէ տիկէր պիր վաարթաէը ալաաըմ իսէ տէ, էսէֆ իտէրիմ քի, պուլամաաըմ։

« Թէէրար սէօյլէեօրում, պու խուաուաաա եալընըզ պիր վաարթա վար աըր, վէ օ վաարթա, պանա տէհշէթ վիրմէքտէ աիր, չիւնքի վահշիեանէ աիր, վէ մէվաաըզ մուգաաաէսէնէ բիաաէթսիզլիք իհմէք տամէք աիր։

« Անաըչ... Անաըչ... պու կիւն տիլի գաալուլ իհ-

մէտիկիմ հալտէ, թէէրքի հաեաթի իտէճէկինիզի նէչին պէեան իլլէեօրսունուզ։

« Հարէքէթի վազըաանան տօլաըը ճէնաալը Հագդըն աֆիվընը իսթիրհամ իլլէրիմ։

« Գու կիւնաէն իհթիալարէն, իւչիւնճիւ կիւն, սաաթ պիրտէ, Մաալչն քիլիսէսի գաբուտունաա, արուալաանն աչաղրաա էնիալ, քիլիսէէէ կիրէճէէիմ։ – Գալալիմ հէաափհաեաթը մէզհէպիւէ իլէ մէմիու օլաուղու հալտէ, պու քիւաթաանէ հարէքէթէ միւթէճաաըր օլաճաղըմ։

« Անաըչ, Ալլահ սիզէ աֆիվ պուեուրսաուն... լաքին, պանա աֆիվ պուեուրմաճաաղընը ըանա պիլիրիմ։

« Գիլիսէնին տօլ ճիհէթինտէ, վէ եանտաքի իբինճի խորանաա տիզ չէօքէճէիմ, վէ թագսիրաթըմըն վէ ճինաէթիմին աղըրլաղը ալթընաա պաշըմը էեէրէք պէքլէէճէիմ։

« Լիկէր նիգաապրմ մանի օլմազլյա պէնի թանրևաալղ իսէնիզ, մէյհուսանէ հալու հարէքէթիմնէն թանրևաալլէճէկինիզ աէրքեար աըր։

« Գիլիսէաէ պէնիմէ լազըրաը իթմէէինիզ, զիրա օ հալտէ, օլ մահէլլի մուգաաաէսին քէմէրլէրի իւզէրիմիզէ եըզըլաճաղընաա իչթիհատ տօզ աուր։

« Խորանըն գաբշըրընաա, կէօրիւշմէք իչին պուլուշմաղ... վէ միւսայիվքլէ աուա իտիեօր կէօրիւնմէք... ճէնաալը Հագդ հուզուրունաա եալանճըլըզը իրթիքեաա իթմէք... Հագդգէթէն մէքրուհ վէ մէնճուր շէյլէր աիր։

« Գու խուաուաա սիզ սէպէպ օլաուղուզ... պարի պէնի թահգիր իթմէէինիզ... քէնաի քէնաիմի թահգիր իթմէքլիկիմ, զամէն պանա քեաճի աիր։

« Գու վէճհլէ թահգիր իլլէտիկիմ Հագդ Թէալա, պէնիմ իչին աճաապա նէ կիւնա միւճաղաթ թահտա իլլէմիշ աիր... Հագդ Թէալա՝ ճէզաաընա պէնի չարբաըն... լաքին եալընըզ պէնի չարբաըն վէ սէնի էսիրկէմէն...

« Քիլիսէտէն էվվէլա սիզ չէզքն , արգասան պէն կէ-
լէճէեիմ . . . վէ պէնի հէր նէրէեէ կէօթիւրիւրսէնիզ , սիզէ
բիճագաթ խաէճէեիմ . . .

« ԺԷՐՄԷՆ »

Անտրէ , պու մէքթուպուն միւնաէրիճաթընտան , քէն-
տի աշգ ու մուհապպէթինէ միւշապիհ պիր մուհապպէթ վէ
իգրարը , վէ եագընտա ժէրմէնին քեամիլէն քէնտիսինին
օլաճադը նէթիճէլէրինի չէդարտը ։

Իչթէ , էթիէն նամ խըզմէթքեարըն կէօրիւպ , պարօն
տը Գրուա-Տիէօճէ խապէր վիրմիշ օլտուղու մէքթուպ՝ պու
օլուպ , Անտրէնին մէսէրրէթի պունտան նէչէթ իճմիշ իտի

Տիկէր թարաֆտան , Մատլէն քիլիսէսի , ժէրմէնին , պուլուշմագ վէ կէօրիւշմէք իւզրէ թէքլիֆ իճմիկի իլէ նօգ-
թան հարէքէթ օլտուղունտան , օրատա եագըն , միւնա-
սիպ վէ հազըր պիր մահէլլ պուլմագ լազըմէտէն իտի ։

Հէր նէ իսէ , մէքթուպուն վիտուլի կիւնիւնտէն իբէ
կիւն ճոնրա , սանճ պիրտէ պուլուշուլմասը մուգարրէր իտ-
տուկինտէն , վէ պինասէրէյն , Անտրէ իչին , կիզլի պիր իգ-
գամէթկեահ արամագ , վէ անը , մանշուգէսինի գապուլ իտ-
տէպիլէճէէք պիր հալէ վագ իճմէէք իւզրէ , թէմամ իբէ կիւն
մէյտան պուլունտուղունտան , մէրգում , իրճէսի կիւն , մէզ-
քիւր քիլիսէ ճիվարլարընտա թէհարրիւճաթա իպճի իտար իչ-
լէտի ։ Նասըլսա , պու սըրատա տախի պախթը եավէր օլա-
րագ , Մատլէն քիլիսէսի եագընտարընտա վագը պիր խանէչին
գաբուտունտա թամալիգ իտիլմիշ օլան պիր եաճիթատան ,
խանէչի մէզքիւրուն բէք չօգ տայիրէլէրի քիրալըգ օլտու-
ղունու անլաէատագ , էվվէն գաբուճուսույա կէօրիւշտու ,
վէ իւչ օտալը պիր տայիրէճի պէեէնէրէք , պունուն , գօն-
թրաթլա իճաը իտիլտիկինտէ , աչնէլիկի պիչ ֆրանգ , վէ
գօնթրաթարգ օլտուղունտա , պիչ իբէ եիւզ ֆրանգ իտ-
տուկինի պիճթահգըգ , գօնթրաթարգ օլմագ իւզրէ քի-
բալամագա գարար վիրտի , վէ գաբուճու , պու սըրատա ,
մէզքիւր տայիրճինին թամամլարըյա ոիվարլարը թամիր
իճտիրիլէճէկինի պէեան իլլէտիկինտէ , Անտրէ , թամիրա-
թա հաճէթ պուլունմատըգընը իֆհամէ , վէ իգճիգա իտ-
տէն պագը մալիումաթա հաճէթ կէօրիւլտիւկիւ հալտէ ,
հաճնկը ատրէսէ միւրաճաաթ օլունմասը գաբուճու թա-
րաֆընտան սիւալ իտիլտիքտէ , Անտրէ , « Իամիմ՝ Անտրէ
Պէրնար տը . . . պէն Սէն-ժէրմէնտէ իգամէթ իտէրիմ ,
անճագ Բարիատէ պարընաճագ պիր եէրիմ պուլունուն իտ-
չին պու տայիրէճի քիրալաեօրում ։ Հալպու քի , մալիումաթ
ալտագա վէ իսթէմէկէ իչթիեաճ ատա եօգ տուր . գիրա եա-
րըն ատէմ կէօնտէրիպ , տայիրճինին մօպիլեագընը թէրթիպ

Իլք մէսէրրէթի ադիմէտէն ճոնրա պիլ նիսպէ սիքքի-
նէթ վագը օլտուղունտա , ժէրմէնին մէքթուպունտաքի ,
« Պէնի հէր նէրէեէ կէօթիւրիւրսէնիզ կէլէճէեիմ » իսպա-
րէտի , Անտրէնին ֆիքրինի ճոն տէրէճէ իշղալէ պաշլատը ։

Մէրգում պիր օթէլտէ եախօտ տէօշէլի էվվէրին պի-
րինտէ պիր տայիրէ քիրալամաեր տիւշիունէմէզ իտի , չինքի
պէօյլէ բասթ կէլա թուքթուլմուշ տայիրճինին , միւնասիպէթ-
սիզ օլմատը , վէ մէզպուրճինին գարշըսընտա պիր թագըմ ա-
տէմլեր չէգարագ , տիդգաթլէ քէնտիսինէ պագաճադըլա-
րը , վէ եիւզիւ նիգապլէ էօրթիւլմիուշ օլմատընտա բուղմէն ,
պէէրի տէ քէնտիսինին թանըեաճադըլարը իհթիմալին խարի-
ճինտէ տէյիլ իտի ։

իթոիրէճէկիմուէն , պու մնպիլեա՝ պիր գաչ սէնէլիք քիրա-
եա գարշըլըգ օլապիլիր » ոէյի ճէվապ վիրոի , վէ պագ-
չէշ օլարագ , գարուճուեա իբի ատէա լուի ալթունու իթա
իլլէոիկինաէն , վէ պին իբի եիւզ ֆրանգա քիրալանան պիր
տայիրէ իչին , իբի ատէա լուի ալթունու պագդիշ իթասը
պիւեիւք պիր շէյ տիմէք օլաուղունաան , գարուճու , քէ-
մալը հայրէթ վէ թէշէէքքիլըլ ,

— Հագդընըզ վար տըր , էֆէնտիմ. մնպիլեաճը լիւ-
զում եօգ տուր , զիրա համան օլսուն , նէ՛ եօլտա ատէմ
օլաուղունուզ անլաշըլըր , տէոի ։

Անտրէ , օլաան մուֆարագաթընաան սօնրա , տէր-
հալ քէնտի էվինին մնպիլեաճըրնա կիտէրէք , կէօթիւրէ-
ճէկի իաանէտէ , քէնտիսինէ Անտրէ իամինի վիրմէսինի էվ-
վէլճէ իթոար իտէրէք , մէրգումու իաանէյի մէզքիւրէ
կէօթիւրաու , վէ քիրա իլէ թուամնուշ օլաուղու տայիրէնի
թէզէլէնաթի վէ տարաթլէ միւզէյիէն պիր հալէ վազ իթ-
մէտ , վէ իրթէսի ագշամ հէր շէյին հազըր օլմասը լազըմ
կէլտիկինի թաավնէէ իթոի , վէ բաղարլըզա կիրիշիկով ,
մնպիլեաճը , օն պին ֆրանգ թալէգ իլլէտիկինտէն , Անտրէ ,
պու ֆիեաթա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրտի . անճագ մու-
զահիգայի նագոտիեէսի տէրքեար իտուկինտէն , մէզքիւրու , կէլէճէք այտան իթիտարէն մնհ ալ մնհ պի-
նէր ֆրանգ վիրմէքլէ , թէսմանէն թէավիեէ իթմէքլիկի
թէքլիֆ , ֆագաթ մնպիլեաճը պուննա բաղը օլմաեբակ , օլ-
սա օլսա , պէշ պին ֆրանգընը բէշին , վէ տիկէր պէշ պին
ֆրանգընը տէօրթ այ զարֆընտա իբի թագոիթաէ էօտէ-
մէսինի պէեան իլլէտիկինտէն , վէ պունտան սոնդա պիր
շէյ եաքամնաեաճաղընը պիլտիրտիկինտէն , Անտրէ , չարէ-
պող դալըպ , իսթիգրաղ նիհէթիլլէ , իսթէր իսթէմէզ տօս-
թու պաթօն տը Գրուա-Տիէօնէ միւրաճաաթա դարար վիր-
տի , վէ մնպիլեաճըեա տա , « Պիր սաաթա գատար , եա կէ-
լիալ պէշ պին ֆրանգը վէրիրիմ , եախօտ կէօրամիկինուղ

տայիրէնի թէզէնին վէ թէֆքիշ իթոիրմէքտէն ֆարիգ կէ-
տիկիմի պիլտիրիրիմ » տէյի իֆատէ իլլէտի ։

Անտրէ , պու գարարը իւզրէ , Գրուա-Տիէօնիւն իա-
նէմինէ կիթոիկինտէ , մէրգումու իաանէսինտէ պուլաու ,
վէ ատէթտէն օլան քէլամլէրտէն սօնրա , ագշէնէ իհթի-
եաճը շէտիտի պուլունաուղունու , վէ պունուն իչին քէն-
տինէ եաճի պարօնա ժիւրաճաաթի իթոիկինի պէեան իլ-
լէտիկինտէ , պարօն , էվվէլ էմիրտէ , իւք ագշամը գօն-
թէս տը Թրէժանըն սուարէսինտէ պագդարա նամ գու-
մար օեունունտա պիւեիւճէք պիր մէպլաղ գայպ իթմիշ
օլաուղունաան պահնա , օլ պագոէ պիր աղ թէքէտուիա
կէօսթէրմէքլէ պերաբէր , եինէ Անտրէնի իաօչնուա իտէ-
ճէկինէ տայիր սէօզ վիրէրէք , նէ՛ միզտար ագշէնէ իհթի-
եաճը պուլունաուղունու սիւաի իթոի , վէ Անտրէ տէ, պէշ
պին ֆրանգա տէտիկինտէ , պարօն՝ իսթէտիկինիզ պիւեիւք
պիր շէյ տէյիլ իմիշ, իճապընա պագարըմ տէտիքտէն սօն-
րա , պու մէպլաղը նէ՞րէյէ գուլլանաճաղընը ձօրտու , վէ
մէրգում տէլիգանլը տա , ժէրմէնին իամինի վիրմէքտէն սա-
գընարագ , քէնտիսինին պիր մնշուգէտի պուլունաուղունու ,
վէ լաքին անընըա քէնտի իաանէսինտէ վէ մահալը տայիրէ-
տէ պուլուշամնաուրղընաան , այրըճա պիր տայիրէ քիրալատը-
ղընը , վէ լաքին օ տայիրէեի , աէվկիւլիէսինիւն գագոու
վէ իաքտանընա եագդըշըր սուրէթտէ թէֆքիշ իթոիրմէք ի-
չին պագը մէսարիֆաթա լիւզումու օլաուղունու պիլտիրին-
ճէ , պարօն , « անլաշըլըր , աէնին իհթիեաճընը պիր մնպիլ-
եաճըեա տըր . պէնիմ պիր մնպիլեաճըմ վար տըր , անը
ատնա թահսիլէ իտէրիմ տէ , իգթիզա իտէն թէֆքիշաթը
իճրա իթմէնին » տէտի , վէ Անտրէ պու խուսուստա Գրուա-
Տիէօնէ նամըլ միւթէշէքքիւր օլաճաղընը պիլմէնէրէք ,
թահսիլէ օլունան մնպիլեաճընըն նէզարինէ կիթոի , վէ
մէրգումու , քիրալատըղը տայիրէնէ կէօթիւրիւլ , օրատընը
իսթէտիկի թարզտա թէֆքիշ ու թէզէնին իթոիրտի , ֆիլ-

վադը տայիրէյի մէզպուրէ, եալընըզ պիր կիւն զարիֆընտա, պիւթիւն պիւթիւն թէպոիլ օլտու վէ կիւզէլլէշտի։

Մուդաւրըր օլան կիւնտէ, էօյլէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ, Անտրէ, Մաուլէն քիլիսէյինէ կիթտի։ Ո կիւնիւ հէր նէ գաւատ բաղար եախօտ եօրթու տէյիլ իտի իսէ տէ, քիլիսէտէ պիր իզտիհամ ըէմի իճրա օլունտուղունտան, խայլի ճէմիյէթի պուլունմադըտա, վէ խանէնտէ չօճուղլարըն ախտասըյլա երդանտունան ախտասը ճալիսպ տուրթիտէ իչիտիլմէքտէ, վէ տէրունը քիլիսէ, մէվղիյէ լաեըզ թաորդտա միւզէյիէն պուլունմադըտա իտի։

Էվվէնէն էրքէք, թադրիպա ալթմըշ եաչընտա, մէշհուր, զէնկին վէ էհլի քօլէթիզ օլուպ, ալտընը դէզ իսէ, անճագ օն եէտի եաչընտա տիկէր վէ ճալիսպ պիր մահլուզ իտի։ Տավէթլի օլան վէ էհլի մէրաստան օլուպ, քիլիսէյէ կիրմիշ պուլունան քիմսէյէր, մահէլլի մէզքիւրտան մուդաւաէյիկինէ պագմահարտագ, մէզքիւր իզտիհամըն միւնասիպէթսիզլիկի իւզէրինէ եավաչ ախտա իլէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր։

Ժէրմէն տէ, Անտրէ կիպի, պուլուշմադ իւզրէ թայեին օլունան սաաթտան խայլի էվվէլ քիլիսէյէ կէլմիշ օլուպ, եիւզինիւ դալըն պիր նիղտապ իլէ էօրթմիւշ, վէ ալչագ պիր իսկէմլէտէ տուզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, եաչմըշ օլան կէօղէրինի, պիւեիւք խորանտա վուդու պուլան մէնզարէտէն աերբմամադտա իտի։

Գաոիֆէ չիլթէլէր իւզէրինտէ եան պէ եան տուզ չէօքմիւշ օլան, վէ իզտիհամ տուտաըյլա թէէհիւլ էթմիշ պուլունան կէնճ դէզ իլէ իհթիեար զէվճի, զալէպէլիկին ֆըշէթլարը արտաընտա բուհպանըն իրտատ էթտիկի քէլիմաթը մուհիմմէյէ տինլէմէքտէ իտիլէր։

Ժէրմէն, իրտատ օլունան ախօղլէրի իչիթմէմէքտէ իտի իսէ տէ, էօյիւ բէնկի կիպի սօղմուշ օլան եանտաղլարը իւզէրինէ թանէ թանէ եաչ տամլամադտա իտի, չիւնքի քէնտիսինէ սի տէ, տահա պիր զաչ այ էվվէլ, այնի մահէլլտէ վէ այնի քիլիսէտէ տիւզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, բէտերի զանն օլունան զէվճինէ նիհահէթսիզ մուհապզէթ վէ սաոտագաթը միսթադիմանէ եէմինի իթմիշ իտի։

Մէզպուրէ, պուրալարընը տիւշինէրէք, քէնտի քէնտինէ,

— Պէն տէ պու դըղճըղաղ կիպի ճէնսապը Հագդ մուվաճճէհէյինտէ եէմին իթմիշ իտիմ, — Ճամպա պանտա օլ վադըթի օլտուղու կիպի, պու դըղճըղաղտա, իթտիկի եէմինլէրին էհէմմիյէթինի անլատօը մու, վէ եէմինինի պէնտէն տահա իյի թուֆտանճի մը տըր, տէյի միւսահապա իթմէքտէ իտի։

Անտրէ, իզտիհամ ատաընա գարըշմըշ օլմադըէ պէրապէր, ժէրմէնի թանըտըղընտա, ֆէվգէլատէ պիր մէսէրէթի հիսս իյլէտի, վէ եանընտա եադըյաշարագ, գուլաղընտան պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէտի իսէ տէ, մէզպուրէյին, «Տէրունը քիլիսէտէ պէնիմիլէ կէօրիւշէյին, զիրա օ հալտէ քիլիսէյինի գուպպէսի իւզէրիմիզէ եըգըյըր» տէյիշ օլտուղունու խաթըրլաէաոագ, նիհէթի մէզքիւրէէն կէրի տուրտու։

Մատամ տը կրանիւէ տախտ, մէրդում տէլիգանլըըը կէօրմէյինտէ, ֆէվգէլատէ տիթրէտի, վէ օնտան սօնրա խորանտա պագմադտան տուր օլարագ, պաշընը էյտի, վէ իչի էլիյլէ եիւզինիւ կիպլէեէրէք, պիր գաչ սանկյէ գատար ադլատը։

Անտրէ, ադլաըրէն, մէրդումէյինի ումուդլարը տիթրէտիկինի կէօրմէքլէ, անըն օլ տէրէճէ հարէքէթի մէյդատանէյինտէն տիւշտը տէհշէթի օլտու։ — Ֆիմ պիվիր, պէնքի պու իղթիրապը դալալի, մէզպուրէ իլէ քէնտիսի ատաընտա, պու տէֆա հէմսան կէչիլմէդ սուրէթտէ պիր կըտատագ աչտաճադ իտի։

Լաքին խա՛յր, ժէրմէն, եօլունտան կէրի ֆէօնմէքլիկի

տիւշիւնմէեօրտու . դիրա օնտան սօնրա գալալինէն հաքիմի մուԹլադը օլաճադ օլան օղ տէլիդանլը , « Էկէը եաշամադըղըմա եարտըմ իՀմէք իւղրէ էլինիզի պանա ուղաԹմադ խէնիզ , քէնտիմի ԹէլէՖ խտէճէեիմ . . . » տէմիշ իտի , վէ մէզպուրէ խտ , մէրդումու գուրԹարմաեը , հէր վադրԹատան զիեատէ արզու վէ միւրատ խտիեօրտու ։

Պիչարէ գատընճըղազ՝ ճէնապը Հադդըն աֆվընը խԹիհամ իՀմէկէ չալըշըեօրտու , վէ լաքին տիվանէլիկէ եագդըն տէրճէտէ պուլունան ալԹիսաԹլիկիւ էնտասընտա սէօյլէտէճէք պիր սէօզ պիլէ պուլմաեօրտու ։

Հէր նէ գատար Թագաթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ իտի խտ տէ , պու ճիւմլէ սեագա գալգտը , վէ Անտրէ , էօնտէն , քէնտիսի արգատան եիւրիւտիւքլէրի Հալտէ , քիլիսէտէն տիշարը չըգտըլար , վէ պու վէճհլէ , մէրդում տէլիդանլը Թարաֆընտան ԹուԹուլմուշ օլան խանէճէ գատար կիմտիւքլէրինտէ , Անտրէ , արգատընա տէօնտիւ , վէ մէզպուրէնին՝ հէման եէրէ տիւշմէք տէրճէտէ զայիֆ պիր Հալտէ պուլունտուղունու կէօրմէմիյլէ , անինտէ Եանընա գօշտու , վէ պիր սէօզ սէօյլէմէքտիպինի գօլԹուղունա ալըպ , պու վէճհլէ խանէյի մէզքիւրէ մուվասըլէԹլէ , մէրդումէճ , սայքի գուճաղընտա օլարադ տայիրէյի մալիւմէճ չըգարտը , վէ պայկըն օլտուղու Հալտէ պիր գանատէճ եաԹըրտը ։

Ժէրմէնին պէյնդի , կէօզլէրի վէ պիւԹիւն վիճուտի էօյլէ պիր տուրէԹ քէսպ էՀմիշ իտի քի , Անտրէ , տիԹրէեէրէք , քէնտի քէնտինէ ,

— Ա՜ճապա էօլմիւշ մի՞ տիւր , տէտի , վէ պատէհու մէսէրրէԹլէ , — Էկէը էօլմիւշ իտէ , պէն տէ արգատընտան ահրէԹէ եօլճու օլաճաղըմ . . . ՀաեաԹտտա պիրիսիէմէտիք իտէ , պարի ահրէԹտէ միւէսպէտէն պիրիպիրիմիղէ դավուշալըմ՛ տէյի պէէան իլլէտի ։

52

Լաքին ժէրմէն էօլմիւշ տէյիլ իտի , Շէօյլէ քի պիր ազ սօնրա պայկընըղը կէչէրէք , աեըլտըղընտա , իւք տէֆա Անտրէեէ աԹֆը նազար իՀմտի , Մէրդում տէլիդանլը , աշգ ու սէվտասընտան նայի հէման ադը պայընտա օլմատըղը վէ հէեէճան վէ ԹէէսսուբՖիւնտէն նայի տիՀրէտիկի Հալտէ , մէզպուրէնին գարշըսընտա տիզ չէօքմիւշ օլարադ , էլլէրինի պուտա իլլէ մէքտէ իտի ։

Շուրաեը պէէան իտէլիմ քի , պու աշգ ու մուհապպէթին խայիտանէ օլմատը գուվվէԹի սաեէսինտէ , ժէրմէն , Անտրէնին նէգտինտէ եալընըղ օլմատըյլա պէրադէը , քէնտի իֆֆէէԹ ունամուտու , պու տէլիդանլը իչին է՛ն մուգատէա պիր մատտէ սատ օլունարադ , խալէլտէն վէ Թէարրուզտան մտուն պուլունմագտա իտի ։

Պու իչի աշըգլար , պիր միւտտէԹ սիքիԹ տուրուպ , եէկտիկէրինէ պագտըգտան սօնրա , նիհաեէԹ քէլամա պաշլատըլար ։ Թապիի պու միւքեալէմէտէ նէ՛ կիպի աշըգ-պաշանէ սէօզլէր ճէրէեան իտէճէկի մալիւմ իտտուկինտէն , ուղուն ուղատիեէ տէրճ ու պէէանընա լիւզում կէօրմէեիզ ։ Անճագ շու գատարը պիլտիրիրիղ քի , ժէրմէն , տայիմա իՖֆէէԹ ու իսԹիդամէԹ եօլունտան շաշմագ խուսուսունտա Թէրէտտիւտ կէօսԹէրիպ , հարէքէԹի վագըասընըն միւնասիպէԹսիզլիկինի Թաստիգ իլլէտի , վէ մատէմ քի մէրդում տէլիդանլըեը սէվմէքտէն տուր օլմամատը , անըն վէֆաԹընը մուճիպ օլմամագ իչին իտի իտէ տէ , պարի եալընըղ գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ մագամինտա էէկտիկէրինէ իզհարը մուհապպէԹ էՀմէլէրինի , վէ օ տա-

յիրէեի թէճաւուղ իմմէմէլէրինի ըէճա լյլէտի, վէ Անտրէ տախի, օլ խուսուսա մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրտի։

Գու իչի աշըգըն մուսահէպէթի պիր միւտէթ տահա իմթիհտաս իտիպ, Անտրէ թարաֆընտան վուդու պուլան սիւալէ ճէվապէն, ժէրմէնէ, իրթէսի կիւն միւշքիւլաթ չըզմատըդը թաղտիրտէ, եինէ այնի մահէլլտէ պուլուշմադըդա սէօզ վիրտի, վէ օլ պապատ էվվելճէ թահրիրէն քէնտինէ խապէր կէօնտէրճէկինի պիլտիրտի։

Մուախախարէն, տայիրէեի մէզբիւրէտէն պիրլիգտէ մուֆարագաթլարը լազըմ կէլտիկինտէն, Անտրէ, էվվելճէ տիշարը չըգըպ, էթրաֆտա քէնտիլէրինի թանըման քիմսէ պուլունմատըդընա թէէմին օլտուդտան սօնրա, թէքրար էվէ ավտէթլէ, ժէրմէնին քէնտիսինէ պիրլիգտէ մի ճօդա եալընըզճա մը կիթմէճի խուսուսու իւզէրինէ պիր աղ միւզաքէրէտէն սօնրա, մէրգումէ, Անտրէ իլէ քէնտինի կէօրէն օլտուդունտա, հադդընտա չիւպհէճէ մահէլ վիրիլմիչ օլաճաղը միւլահազաաբնա մէյնի, եալընըզճա ավտէթի իմմէքլիկի թէրճիհ էյլէտի, վէ պիր տատի գատար դայպուպէթ իմմիչ օլտուդու խանէսինէ տօղրու եուման ճօլա չըդտը։

Անտրէ իսէ, պիր աղ սօնրա, տայիրէյի մավիւմէօինի թէրք էյլէտի։

Գու տէվիգանլը, ժէրմէնին հարէքէթինտէն էվվել, տիշարտա քիմէնէ պուլունուպ պուլունմատըդընա թէէմին օլմագ իւզրէ, պիր ատա սօղաղա չըդարագ, էթրաֆտա կէօզ կէգոիրտիկինտէ, պիր աղ աշաղըտա, պիր ատապանըն տուրմուչ օլտուդունու, վէ ատապաճըդընըն, մահէլլի մահասուբընտա ուճուդլաճարագ օֆուրմուչ խուսուկինի կէօրմուչ իտի իսէ տէ, էհէմմիյէթի վիրմէմիչ իտի։ Հալպու քի մատամ տը կրանլիէօ, պու ատապանըն եանընտան կէնտիկի զէմտան, գաբալը օլան ատապանըն բէրտէլէրինտէն պիրի նըտաֆէն աչըլարագ, տէրունինտէ պուլունան քիմսէ,

տիզդաթլըճա վէ իսթիհզաքէտրի թարըտտա կէնճ գատընա ահթը նազար լյլէմիչ իտի։

Գու ատապա տէրունինտէ կիղլէնմիչ օլան ճատուս, պարօն տը Գրուա-Տիէօ օլուպ, ժէրմէն, ատադըդն քէօչէսինի տէօնինճէ, Ֆիլիբ, ատապաճըընը ուճանտըրըպ, Գօմարթէն ատադըընա կիթմէճք իսթէտիկինի խապէր վիրտի։

Մէրգում, Օգթավ կալատրըն նէզտինէ կիտիճէօրտու. պու կիտիչի իսէ, պիլա սէպէպ տէյիլ իտի։ Ֆագաթ պիզ, օլ խուսուստա պահա իմմէզտէն էվվէլ չուբտաընը պէճան իտէլիմ քի, Անտրէ, մատամ տը կրանլիէօ իլէ վուդու պուլան միւլագաթընըն իրթէսի կիւնիւ, մէզպուրէտէն եէնի վէ ուղուն պիր մէքթուպ ալտը։

Գու մէքթուպտա, ժէրմէն Անտրէեէ, իֆֆէթի ու իսմէթի հադդընտա կէօսթէրտիկի ճէսուրանէ հիւքմէթ ու րիաեէթտէն նաչի թէչէքքիւրիւնիւ, վէ պուռնատո ատօլտըրը քէնտիսինէ օլան մուհապպէթի տահա պիճատէ արթտըղընը պէճան իմմիչ իտի, Հալպու քի Անտրէ, օլ էտնատէ իւք թէէսսուրաթ թահթընտա պուլունմաճընպ, եալընըզ իչի բուհուն իմթիհֆադը, նաթէմատ վէ զայրը քճաֆի, վէ ատէթա կիւլիւնմէճէ չայճան պիր հալ օլտուղունու միւլահազա իմթիկինտէն, կէնճ գատընըն ֆէվգէլատէ մէտհ ու սէննա էյլէտիկի իսաասէի, քէնտիսինճէ միւնասիպէթսիզ կէօրիւնմէքտէ իտի։ Պինապէրին իւք նատաանընը իքմալ իմմէք իւզրէ, տիկէր պիր միւլագաթա ատաթրէս օլմագլըզը չէտիտէն արզու իտիպ, պունուն իսէ եագընտա վուդուա կէլէճէկի տէրքեար իտի։

Հէր նէ իսէ, չիմտիկ պու իչի աշըգը պուրաճըգտա պըրագըպ, Գօմարթէն ատադընա կիթտիկի զէմտան թէրք իմմիչ օլտուդումուզ պարօն տը Գրուա-Տիէօնէ նագլը քէլամ իտէլիմ։

Ֆիլիպ, Օգթավըն իսանէսինէ մուվասըլէթլէ, քէնտիսինէ գաբուլու աչան Տօմինիք նամ խըզմէթքեարա,

— Կէնճ էֆէնտիմիզ օտասընտա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Տօմինիք. – Լվվէթ, միւսիւ պարօն։

Պարօն. – Մ. Օգիթավ իլէ մատամ Կավարըն արալարը նա՞սըլ տըր։

Տօմինիք. – Էսէֆ իտէրիմ քի, միւսիւ պարօն, կիթտիքճէ տահա ֆէնալաշմադտա տըր։ Համիթա, պու սապահ, մատամ իլէ կէնճ էֆէնտիմ սուֆրաեա օթուրտուգլարը զէմանն, արալարընտա էօյլէ պիր շէյտիտ մուարազա զուհուր իթտի քի, Մ. Օգիթավ շարգասընը ալարագ, թամամ իթվէքսիզին տիշլարը չըգտը, լաքին պիր սաաթտան զիեատէ տիր քի, ավռէթ իթտի։

Պարօն. – Տօ՛մինիք, ալէնիմ կէլմիշ օլտուղումու հայատէ խապէր վէր։

Տօմինիք. – Մատամ՛ մը։

Պարօն. – Խա՛յր, էվվէլա Մ. Օգիթավը կէօրմէք իսթէրիմ. ոնտան սոնրա մատամ կավարա թագտիմի իլթիֆաթ ելէրիմ։

Տօմինիք, պարօնու, կէնճ էֆէնտիսինին օտասընա կիտիրտիկինտէ, Օգիթավ, մէրգում իլէ թօգալաշարագ,

— Վա՛յ, միւսիւ պարօն, սի՞գմիսինիզ, պիր վագըթտան պէրի նէ՞րէտէ իտինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Պարօն. – Պիլաքիս, աղիզիմ Օգիթավ, սիզ հիչ պիր եէրտէ կէօրիւնմէյէօրսունուզ։

Օգիթավ. – Սէպէպի շու տուր քի, հիչ պիր եէրէ կիթտիկիմ էօգ տուր։

Պարօն. – Վագըթընըզը նա՞սըլ կէչիրիյէօրսունուզ։

Օգիթավ. – Սաաաէթի հալ իչինտէ կէչիրիյէօրում։

Պարօն. – (Իսթիհզազքեարի պիր կիւլիւչէ.) Հալէա քիւչիւք Տիւնա-Պիւէեի ուն՞էթմատընըզ մը։

Օգիթավ. – Պա՛յրօն, պէնի ահմադ, եախօտ հէր նէ սըֆաթլա իսթէրսէնիզ թէմամիեէ իտին, լաքին էկէր անսամիմ իւլ դալագ սէվտիկիմ, վէ վար գուվ լէթիմլէ բիաեէթ իթտիկիմ պիր գըզ հադգընտա պիր ազ նադիքճանէ իտարէի լիսան իտէրսէնիզ, մէճպուրն օլուրում։

Պարօն. – Շիմտիքի մէթրէսալէրինիզէ բիաեէ՞թ մի իտիէօրսունուզ։ – Պու թաապիեաթընըզ զալիսագ եէնի հասըլ օլմուշ տուր։

Օգիթավ. – (Սուրաթընը էքչիթէրէք.) Զանն իտէրիմ քի, Տիննանըն, մէթրէսիմ օլմատըղընը սիզէ թէէմին իթմիշիմ տիր։

Պարօն. – Էվվէլէթ, թէէմին իթտինիզ, լաքին պէն իննանմատըմ։

Օգիթավ. – Պա՛րօն, պու խուսուսու, նամուսում իւզէրինէ թէէքիտ իտիէօրում... հալէա չիւպհէնիզ վա՞ր մը տըր։

Պարօն. – Շիւպհէեէ հադգըմ եօգ տուր. շու գատար քի, պու ֆայիտէսիզ աշգ ու սէվտասընան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլաճագ տըր, Սանասաթճա մէհարէթ վէ ախլէագճա ֆագիլէթ սահիպէսի օլան վէ ալէմ նէզտինտէ մատամուազէլ Տիննա-Պիւէ թէէմիեէ օլունման պու պիէմնագ մախլուգու նէ՞ եաբմագ էֆքեարընտասընըզ, – կէօրիւէօրսունուզ՝ կէրչի սըր սագլամաեարագ իֆատէի մէրամ իտիէօր իսէմտէ, հիւրմէթ ու րիաեէթտէ գուսուր իթմէէօրում։

Օգիթավ. – Ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ մուհապազէթէ չայէսէթէ կէօրիւլէն կէնճ պիր գըզ նէ՞ եաբըլըր։

Պարօն. – Տօղրուսու, պէն պիլմէէօրում։

Օգիթավ. – Տո՛ւրուն, չիմտի ան՞լաթըրըմ։ Էօյլէ պիր գըզ իլէ, նամուսլու վէ ագիլ պիր տէլիդանլըեա լաեըգ սուրէթտէ էվլէնիլիր։

Ֆիլիք կիւլմէկէ պաշլատը։

Օգիթավ. – (Ճէտիտէն.) Նի՞չին կիւլիւէօրսունուզ։

Պարօն. – Մահզուզկյէթիմ ալըճէ միւնասիպէթսիզ կէօրիւնիւէօր իսէ, արզու իթտիկինիզ հալտէ, սէպէպինի էյլագ իտէրիմ։

Օգթաւ. – Օլ պապաթ մէյնուն օլուրում։

Պարօն. – Սէվկիլի օղլում, հալինիդ կիւլունէճէք հալ տիր տէ, անըն իչին կիւլիւէօրում։

Օգթաւ. – Նէ՞տէն։

Պարօն. – Մատամ վալիտէնիդ թարաֆընատան պու իղտիվաճ թաստիվուրունուդա մուվաֆֆագաթի օլունաճաղը-նը մէմուլ իտէ՞միսինիդ։

Օգթաւ. – Խա՛յր, մէմուլ իթմէմ. նամուսում պիր գըզա տիլատատէ օլտուղումանան խաթէրուար իստուկինտէն պէրի տիր-քի, վալիտէմ, ատպահ ադշամ պէնիմիլէ մուարադա իտիէօր։

Պարօն. – Հադդսըդ օլտուղունու, պէն տէ թաստիդ իտէ-յիմ. դիրա մուարադա իլէ հիչ պիր շէյ իսպաթ օլունա-մազ, հալպու-քի դատընլար պիր ազ հիսաուէթմէշդիրէպ օլուր-լար։ Էէր նէ իսէ, պիդ, սիւքիւնէթլէ շու մէսէլէնի հալ իթմէկէ չալըշալըմ։ Վալիտէնիդին մուգաւէմէթի դարշը-սընտա նէ՞ եաբաճադսընըդ։

Օգթաւ. – Օ մուդաւէմէթի տինլէմէկէճէնիմ։

Պարօն. – Նէ՞ սուրէթլէ տինլէմէկէճէքսինիդ։

Օգթաւ. – Պէն զէննկինիմ, քիմնէճէն պաղը տէյիլիմ։

Պարօն, վալիտէմէ, քէմալը թէէսսիֆլէ պաղը իսթարսա-սա պուլունաճաղըմ, ֆագաթ պու պապաթ թադսիրսաթ անըն օլաճադ սըր։ – Վալիտէմ, մէսուտ օլմադըղըմը նի-չին մէնն իթմէք իսթէէօր... Պէն տիւշիւնմիւշիւմ վէ գա-րարըմը վիրմիչիմ տիր։

Պարօն. – Բէք ալէյա, պու գարարընըդը նէ՞ վագթ իճրա իտէճէքսինիդ։

Օգթաւ. – Ոգըլպաթիդ օլուր օլմադ իճրա իտէճէնիմ։

Պարօն. – Եանի՞...

Օգթաւ. – Պէչ այտան... պու պէչ այ միւսաուէթ՝ չա-բուդ կէչէր։

Պարօն. – Ա՛զիզիմ Օգթաւ, հէնուդ սիննի բիւչաէ պաօ-

լիդ օլմատըդընըդ հալտէ, տէրպէսթճէ իսթիսմալինէ միւգ-թէտիր օլտուղունուդ միւրասը մատմուտաղէլ Տինա-Պլիէ-նէ վասիտէթի իթմէք լիւզումունու հիսա իսթատիկինիպտէ, վասիտէթլէր հադդընատաբի դանունու բէք ալէա միւթա-ալէա իթմիչ, վէ անլամըչ խէնիդ տէ, իղտիվաճ մատատէսինէ տայիր օլան դանունուն ֆըդրատընը միւթալէա իթմէք-լիկէ ունութմուշատունուդ։ – Հալտու-քի օ ֆըդրատեր սատէ-ճէ օգումուշ օլտա խոնիդ, եէնի վէ մուհիմմ մալիումաթա տէսթրէա օլտապիլիր խոնիդ։

Օգթաւ. – Զէրր իթտիկինիդ դանունտա նէ՞ եապըլ-մըչ սըր։

Պարօն. – Գօտ նամ նիզամնամէնին պիրինճի ֆասլը-նըն 148 հինճի մատատէսինտէ չէօյլէ տէնիլմիչ տիր. «Նի-կիրմի պէչ եաշընըր իքմալ իթմէեէն պիր էվլատ, բէտեր վէ վալիտէսինին ըհտասընը թահսիլ իթմէքսիդին ադտը իղ-տիվաճ իտէմէդ.» վէ պիր ազ աշաղըտա, 152 հինճի մատա-տէտ տախի, «148 հինճի մատատէ մուճիպլինճէ թայեին իս-տիլմիչ օլան սիննի պիլուղտէն օթուդ եաշ թէքմիլ օլա-նա գատար, պու միւատէթ զարըճընտա, 151 հինճի մատա-տէեէ մուվաֆըգ սուրէթտէ, վէ էպէվվէյնին իղտիվաճ րի-զասը թահսիլ օլունմուչ օլմաեարադ եաբըլան սէնէտ, այ-տան այա էչի տէֆա տահա թէճտիտ օլունաճադ, վէ իս-չինճիւ տէֆա օլարադ ադտ իտիլէն սէնէտտէն սոնրա, նիհայէթի, բէտմի իղտիվաճ իճրա օլունապիլիր» տէյի մուհարրէր տիր։

Օգթաւ. – Սահիհէն պէօյլէ պիր մատատէյի դանու-նէյեէ վա՛ր մի սըր։

Պարօն. – Ասլընը սիդէ լիսանէն սէօյլէեօրում։ – Իմ-տի, սիդ պէչ այա գատար եիկիրմի պիր եաշընտա օլա-ճադսընըդ, եիկիրմի պէչ եաշընըդա վասըլ օլմանըդ իչին, շիմտիքի սիննինիդէ տէօրթ սէնէ, վէ սէնէտա եազասիլմէք իչին իւչ այ տահա իլաւէ իտէլիմ։ Պու սուրէթլէ, մատա-

մուտքէլ Տինա Գլիւէեի, մատամ Օգիթալ կամար իմինէ թէպոթիլ իտէպիլմէք իչին, ճէման տէօրթ սէնէ վէ սէքիզ այա, էտիօտ թագրիպա պին եէտի եիւզ կիւնէ իհթիեաճընըզ վար տըր։ – Տիմէք օլուր քի, իչպու տէօրթ սէնէ վէ սէքիզ մահ, էտիօտ պին եէտի եիւզ կիւն վէ օլ գատար կիճէտէ, սէվկիւլիւ մուհիպպէնիզին նէզտինտէ իֆֆէթի ու իամէթտէն շաշմաեարագ, քէնտիսինի եալընըզ սէվմէքլէ իքթիֆա իտէճէքսինիզ, չիւնքի պունուն աքսի հարէքէթի, տէրքեար օլան հիւքմէթի վէ ըհաեէթի սամիմիէնիզէ մութաալըգ կէլէմէզ։ – Ֆիլմադը, սէվկիւլիւ օղլում, պու հալ, զիեատէսիյլէ կիւլիւնէճէք պիր հալ տիր, պու պապատ իլթիֆաթըմը թագտիմ իյլէրիմ։ – Իսմոթ, պիր աղ էվվէլ, պու հալին շայեանը իմթիհդա վէ կիւմէճէ լաեըգ օլտուղունու պէեան իմտիհիհմատ, հագդըմ եօգ մու իմիչ։ – Էվվէթթ, պուլունտուղունուզ հալ, կիւլէճէք, հաթթա զիեատէսիյլէ կիւլէճէք շէյ տիր։

53

Պու արա Օգիթալ, սիւքիւթ իմմէքտէ օլտուղունտան Դրուա-Տիէօ, շու վէճհէյէ իֆատաթընա տէվամ իյլէտի.

— Թէքրար իտէրիմ, սէվկիւլիւ օղլում, վալիտէյնիզ մատամըն իյհսարը էնտիչէ վէ հիտաէթի իմմէքլիկէ ատա հագդը եօգ տուր... Պու կիւնքի կիւն թէքամյուլ իմտիհիհնիզ տիլանէյլիկնին մէվզուի իճրատէ վագը թագտիմ մուդիրիճտէն խայլի էվվէլ, սիզ, շու դարիզ էֆքեատընըզը թէպոթիլ իտէճէքսինիզ, վէ շիմտիքի տիլանէյլիկնիզ իճա-

պընճա, մատմուտուղէլ Տինա Պլիւէեի կէօսթէրտիկինիզ աչգ ու մուհապպէթի ունուտտաճադընըզ։

Օգիթալ. – (Պաչընը եօգարը գալտըրըպ, տիք տիք Ֆիլիբէ պագարագ.) Լօյլէ՞ մի զանն իտիեօրտունուզ, պարօն։

Պարօն. – Պու խուտուտա քհամիլէն իսքեաթի օլմուշտուր տուր։

Օգիթալ. – Ա՛ղիզ տօսթում, սիզ, իֆատաէլէրինիզտէ զաեէթի շէյտտո պիր լիսան գուլլանըեօրտունուզ..., Վագտա վիրտիկինիզ խատալը զիեատէսիյլէ կիւճիւմէ կիթմիչ իսէ, գանունսուն, ինտիմատ թէէսսիրի եօգ տուր։ Շէօյլէ քի, հիւքմիւ գանուն հէր նէ տախի օլտա, գաթիէն վիրմիչ օլտուղում գարարլարը ատա վէ գաթթա թէպոթիլ իտէմէզ։

Պարօն. – Նէ՞ եարաճադընըզ։

Օգիթալ. – Պէքլէեէճէհիմ։

Պարօն. – Սիզ պիլիրսինիզ, ազիզիմ, իմթիհանիկինիզ գատար պէքլէեին։

Օգիթալ. – Համտո օլսուն, պէն կէնճիմ, վէ Տինա տա ապգի պիր չօճուգ տուր։ Պինապէրին հէնուզ վագթընըզ վար տըր։ – Հէր նէ սէօյլէնիր իսէ սէօյլէնսին, վէ հէր նէ-եէ թէչչէպպիւս օլունուր իսէ օլունսուն, մուհիպպէմի տա-յինա, վէ հէր վագըթտան զիեատէ սէվճէճէհիմ։ Իվվէթթ, անը, աստէթա սէճատէ գըլարճասընա աչգ ու մուհապպէթի վէ հիւրմէթի ու ըհաեէթլէ սէվճէճէհիմ, վէ քհամիլէն վէ-սուտ օլմադըղընըմ իչին, պու գատարը պէնիմ իչին քհաֆիլ օլաճագ տըր։ – Ա՛հ, հինան, ախլէտը պօղուգ գալը-լար վէ գըզլար իլէ իլգիլէրի զայըը մէշրուհատէ պուլուն-մասընտան նէ՛ կիսալ մահզուրլար հասըլ օլտուղունու պիլ-մէկի հալատէ, իսալիս աչգ ու մուհապպէթին, հագդըդի կէնճ-լիկին, վէ սամիմի իֆֆէթի ու իամէթին նէ՛ տէրէճէ շայեա-նը թագտիր օլտուղունու անլատօր։ – Հէհէճանըմ, սիզի կիւլմիւրիւեօր... Սիզ, պու սէօյլէտիքլէրիմի ահմագճա

վէ շաշգընճա պուլուէօրտունուղ... Հալպու քի պէնճէ օ գապըլտէն տէյիլ տիր... Միւսիւ պարօն, էֆքեար սէրպէսթ տէյի՛լ մի տիր... Ինանի, հէր պիրիմիզ էֆքեարըմըզը քէնտիմիզէ հաօր իլէ, տիկէր պիր մաատէտէն պահա իսէլիմ։

Պարօն. – Մաատէմքի արամըզտա իթթիհատը էֆքեար գապըլ օլմանէօր իսէ, օլ պապտէ սիւքիւթ իթմէքլիկիմիզ էվվէա տըր։

Օգթավ. – Խայլի վագըթտան պէրի տիր սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէք իսթէէօրտում, լաքին նասըլսա սիզէ թէսաահիւֆ իսէմէտիմ։

Պարօն. – Մաատէ նէ՞ճէ տայիր տիր։

Օգթավ. – Պիրլիքտէ տուէլլօ իթթիհատիմ, վէ սէվգիւլիմիւն թըլըսըմը սաէնտիւտէ միւքէմմէլէյն քէնտիսինէ պիր գըլըճ էնտիրմիշ օլտուղում շահսա տայիր տիր։

Պարօն. – Գարթման կրիզօլա տայի՛ր մի։

Օգթավ. – Էվվէթ... Տուէլլօմուղտան սոնրա, պու աատէմ նէ՞ օլտու... Հաճաթտա՞ մի տըր, էօլմի՛ւ միւ։

Պարօն. – Հէր հալտէ էօլմիւշ վէ տէֆին օլունմուշ օլմայը տըր։

Օգթավ. – Ցագաթ օլ պապտէ սիզ էմին տէյիլսինիզ։

Պարօն. – Եաշամաընա իւմիտ օլմայըղընը տօգթէօր պէհան իսիւօրտու. զանն իսէրիմ քի պու խուտուտու խաթըրլարընըզ։

Օգթավ. – Շիւպհէսիզ խաթըրըմտա տըր, ֆագաթ պազէն է՛ն մահիր թաապիպլէրը պիւլէ հանըլըրլար։

Պարօն. – Դաապիլ տիր, լաքին պուննու սիւալ իթմէքտէ սիզճէ նէ՞ էհէմմիյէթէ վար տըր։

Օգթավ. – Տուէլլօտա մէճբուհ օլան խաասխտուէն խապեր ալմադ իւզրէ աատէմ կէօնտէրմէքտիւր, աատէթտէն տիր զանն իսէրիմ։

Պարօն. – Միւթէապէր քիմսէլէր միհրանընտա, պու տէ-

տիկինիզին իճրատը վագտա սահիհ տիր, հալպու քի էօյլէ պիր հաշարի քիմսէ հադդընտա այնի մուամէլէնին իճրաաընտա նէ՞ էհէմմիյէթէ օլապիլիր։

Օգթավ. – Հիչ օլմազտա, ինանմիյէթի վէ նէզաքէթէ բիաեէթի իսլէմիշ օլուր։

Պարօն. – Բէք ալէա... Մահէլլի իգամէթինի հաղմըշ օլմալըըմ... իմտի աարէսինի պուլմահտա չալըշմագըզը, վէ էկէր իսթէրսէնիզ, վէրդում հադդընտա մահրումէթ աըլսըն, նէթիճէսինի սիզէ պիլտիրմէքլիկի վատ իսէրիմ։

Օգթավ. – Պու պապտէ պէն տէ սիզէ ըէճտա վէ բէշնէն թադտիմի թէշէքքիւր էյլէրիմ։

Օ՛ն տադըգտա սոնրա, Դրուա-Տիէօ՝ Օգթավին նէզտինտէն մուֆարագաթլա, մատամ Կալարըն նէզտինէ կիթտի։

Պալէատէքի միւքալէմէնին հէյնի ճէրէեանընտա, պարօն, պիր չէքմէճէնին հանընտա կիտիպ, սըրթընը պու չէքմէճէէ տահամմըլ, վէ պիր թադրիպ սօլ էլինի սըրթընտա կէօթիւրիպ, թութմուշ օլտուղու պալմանըյլա, չէքմէճէնին քիլիտի թատվիրինի չըդարմըշ իտի։ Պու չէքմէճէ իչին գուլլանըլան անահթար, տիկէր քեաֆֆէյի չէքմէճէլէրի աչմադտա միւսայիտ օլուպ, Օգթավ, տուէլլօ կիւնիւնտէ Դրուա-Տիէօեէ պէհան իթմիշ օլտուղու իւզրէ, Տինա-Պլիւէ հադդընտա եաղտըրը իւշ միլիօնլուղ վահիեէթնամէնի անտէ հըճիլ իսլէմիշ իտի։

Դրուա-Տիէօնիւն պունու եաբմադտան միւրատը, րէվիչի հալէ նէզարէէն, Սարիօլ իլէ դարարըլաշարըրըմըշ օլան ֆէ-ըէնըն զէմմանը եագլաշարըղընտան, մէղբիւր վահիեէթնամէնի աչըրըպ, Օգթավը ահրէթէ եօլճու իթմէքտէն, վէ պու սուրէթլէ մատամ Կալարը օղլունտան գուրթարտագ, վէ զէվճի միւթէվէքքա Կալարըն պըրագմըշ օլտուղու ալթը միլիօն ֆրանգա անը եէկեանէ վարիսէ գըլմագտան իսպարէթ իտի։

* * *

Պարոն որ Գրաս-Տիէօնիւն, Օդիթալա վէ վալիտէ-սինէ վիզիթա վիրտիկինին իյիթէպի կիւնիւ, Թամըլ սօդա-ղընաս վադը պիր խանէյին ասէօրտիւնճիւ գաթընաս խա-քեան իտէն Տինա-Գլուէյնին ասաէճճ թէֆթիշ իտիլմիշ, վէ Օդիթալըն կէթիրտիկի նէֆիս չիչէքլէրլէ ասէրտինմէք կիւ-զել պիր գօգու բէյաս օլմուշ օլան ասյիրէսինէ տուխուլ իտէլիմ։

Օլ էնաատէ մէզպուրէ, թէաթրոսս իճրա օլունան պիր օեունուն քրօվասընան հէնուզ ավտէթ իտմիշ օլուպ, հավանըն ֆէվգէլատէ սըճադլըդը սէպէպսիզլէ, քէնիչիրէլէրի աչարագ, պիր գաչ կիւնէ գատար իճրա իտիլճէք օլան լուպիեաթտաքի րօլունու միւթալէա իտմէքտէ, վէ տասյի-րէսինին խըզմէթլէրինի կէօրէն գատընըն, քէնտի ադշամ թատընը կէթիրմէսինի պէքլէմէքտէ իտի։ Գունատան մնա-տա, օ ադշամ, գարանլըդ պատընդը պէմանլատրա, սէվ-կիւլիւսիւ Օդիթալ կէլէրէք, արապա իլէ քէնտիսինի Գու-լօնընը օրմանընա թէնէդղիւհէ կէօթիւրէճէք օլուռդունա-տան, Տինա, պունատան սոլտաը մէօրուր պիր հալտէ կէօ-րիւնմէքտէ իտի։

Գու կէնճ գըզ, քիմսէյի գատուլ իտմէտիկինատէն, վէ քիմսէյի տէ կէօրմէյէ իհթիյաճը պուլունմատընդը-տան, տասյիրէսի գաբուտունուն խարճի անախթարընը սիւրկիւնիւն իւզէրինատէ պըրագմադլըդը ատէթ իտմէմիշ իտի։

Գինապէրին, գաբուտու պիրտէն պիրէ եավաշճա չա-լընըդընատան, վէ պու չալըշ, եէկճեանէ միւատֆիրի օլան Օդիթալըն չալըշընա պէնզէմէտիկինատէն, Տինա, տիթրէտի, վէ օթուրմուշ օլուռդու իսկէմլէտէն գալգմաեարագ, «Մութլագ սուրէթտէ եանլըշլըգլա պու գաբու չալըն-տը» տէտի, վէ լաքին մէզպուր գաբու, իչինճի տէֆա եա-վաշճա թէքրար չալընտըդընատան, մէրգումէ աեռաղա գալգ-տը, վէ թանըմատըդը եախսօտ չիւպհէլի պիր քիմսէյէ թէ-

ատիւֆ իթթիֆաքէտէ, տէրհալ գաբամադ իւզրէ մէզբիւր գաբուեու եարը աչտը, վէ դարաիպատէն օլարագ պիր բահիպէ գատընա (մայրատէտ) թէատիւֆ իթթիֆքի, իչի էլլէրինի եէկմիկէրինէ գավուշտուրմուշ, վէ կէօզ-լէրինի մահճուպանէ աչադըեա աթֆ իթմիշ օլուռդու հալտէ, գաբունուն էշիկի իւզէրինատէ տուրուեօրտու։

Գիւրթիլի արզ իւզէրինատէ ճէնապը Հադդըն մէլէք-լէրի օլան, վէ հաստուտաուզ շէֆագաթի վէ ուպուտիեէթի մալիւմէլէրիյլէ, Բարիսին էն ճէնա խալգը թատաֆընտան պիլէ հէման տասյիտա հիւրմէթի վէ րիաեէթի կէօրէն պու աղիզէ գատընդարընը էլպիսէսինի կիեէինմիշ պիր գատընա թէատիւֆի իյլէմէսի, տէրհալ կէնճ գըզը միւաթէրհ գըլ-ար, վէ քէմսիլը հիւրմէթի ու րիաեէթլէ, մէզպուրէ բահի-պէ գատընը սէլամլաեարագ,

— Գըզդաբընտաշ, աճապա եանլըշ գաբու՞ մու չալ-տընըդ, տէտի։

Բահիպէ։ – Մատմուազէլ Տինա Գլիւէյի արտաօրտա՜... պու գաթը վէ պու գաբուեու պանա թարիֆ իթթիլէր։ Իմտի, մատմուազէլ, պէնտէ չունու միւալ իտէրիմ քի, աճապա սիզէ միւբաճաատթմատա եանըմըզ չմըեըմ։

Տինա. – Խա՛յր, գըզդաբընտաշ, Տինա Գլիւէ պէնիմ։

Բահիպէ. – Մատմուազէլ, սիզին իլէ կէօրուշմէք ար-զուսունտէեիմ։

Տինա. – Իչէրի պուեուրուն տա, կէօրուշէլիմ։

Բահիպէ գատըն իչէրի կիրիպ, Տինանըն վիբրասիյի իսկէմլէյէ օթուրտու։ Մէրգումէ գատըն, միւզտաթրըպ կէօրուշնուեօրտու, վէ կէօզլէրինի, հէման խէֆիֆէն կէնճ գըզա աթֆ իթմէքտէն սոնրա, թէքրար աչադըեա էն-սիրտի։

Տինա, պիր սանիյէ գատար քէմսիլը հայրէթի վէ մէ-բադի բահիպէյի թէճէսսիս իթմէքտէն սոնրա, քէնտի-սի տէ օթուրտու։

Անճատ, բահիպէյի մէրդումէ, գուշաղընաան ասըլմըշ օլան թէապհհինին տանէլէրինի բարմաղլարընըն արաբընաա չէվիրէրէք, ափսըսըմ իւզրէ տուբատուզունաան, Տինա, չու հօլաա քէլամա ադաղ լյլէտի.

— Գըզդաբընաաշ, վիդիմանըզըն սէպէպի հէր նէ տախ օլաա, թէչրիֆինիզէ մէհմուն օլաում. հալալու քի ադա թէչրիֆին սէպէպինի անլաեամանհօրում, Իսմուի, օ սէպէպի պէնաէնիզէ պիլդիրմէյեճ հիմմէթի խոճըմիսինիզ.

Բահիպէ գաարն հալէա միսթէրէտաիա կէօրիւնիւհօրում.

Բէք չօդ կիճէլէր խաահթալարըն եանընաա վագըթ կէչիրմէջիկին պէլքի էաէրլէրի սիմէք օլան մէզպուրէնին սօկուն, զայիֆ վէ հօրկուն սիմաար իւզէրինաէ հէեճան ալէամէթի միւշահէտէ օլունմադաա խոխ.

Պիր աէրէճէ չուգուրլաշմըշ օլան կէօղլէրինին էթրաֆընաա տէյիրմի վէ էնլի պիր մօրլուգ մէվճուում օլմաար, վէ կէօղլէրինին տօտօղրու պագմաճաար տա, պէսպէյիլ հիճաագ վէ էտէպինաէն նաչի խոխ.

Տինա. – Րէճա խաէրիմ, գըզդաբընաաշ, լագըրտը խոին. պու սիւքիւթիւնիւզ պէնի մէրագտա պրագըհօր.

Բահիպէ գաարն. – Մա՛սում ադէլ, միւշքիւլ պիր մէմուրիէթի էյճա իթմէկէ կէլտիմ. Խոթխրահաթընըզը իսլալ իթմէքճիկիմ, վէ տայիրէնիզէ կէլմէքճիկիմ, տիւնեաատա, էն դիեաաէ մուգաատէա վէ մուադդէգ օլան պիր խըզմէթի իճրա էյլէմէք իչին տիր. Սայիր կիւնա հարէքէթաէ պուլունմադըգ, եէտը իդթիտաարըմտա տէյիլ խոխ. պինաէն ալէյհ, եագընտա անլաեաճադընըգ իւզրէ, թէպհիղաթը վագըտամ, հատտը զաթինաէ մաադուր թուխթուլմադըգըտա լաեըգ տըր.

Գալէաաէքի սէօղլէը, ահէսթէ ահէսթէ վէ դաեէթ թէմքինլի սուրէթաէ թէլէֆիվուգ օլունտուդլարընտան, կէնճ գըզ, չու հօլաա ճէվապ վիրտի.

— Գըզդաբընաաշ, պէնի դիեաաէխլէ գօրդուքտուհօրտունուզ, – Դանա նէ՛ սէօյլէմէճէկսինիզի պիլմէեէրէք, եաալընըզ պու իֆհաաէլէրինիզի տինլէմէքլէ, քէնտի միւբատըմա բաղմէն հէեէճան հիսս խոխհօրում. խոտի, պիր ան էվվէլ պու հէեէճանա նէհտաեէթ վիրմէնիզի ըճճա էյլէրիմ, – Պէնի եախօտա պէնիմ իչին մուադդէգ օլան պիր քիմսէեէ թէհտիտա խաէր պիր քէտէ՞ր մի, ֆէնտա պիր խատէ՞ր մի կէթիրտինիզ.

Բահիպէ գաատն. – Էվվէլքի, սէվգիլուլու գըզըմ, սէզ ֆէնտա պիր խատէր կէթիրտիմ.

Տինա. – Ա՛հ, աճաագա Օգթայա պիր ֆէնտալը՞դ մը վագը օլաու.

Բահիպէ գաարն. – (Թէապհհինին խաչընը տինտարանէ տօտագլարընտա կէօթիւրիւա, էօբէրէք.) Մա՛սում ադէլ, քիմսէն պահա իթտիհգինիզի պիլմէհօրում.

Պու իֆհաաէնին իւզէրինէ, կէնճ գըզըն հիսս խոէկճէ տիկի ֆէնտալըգ կէչտի, վէ սէրպէսթճէ նէֆէս ալտրագ,

— Մաատէ Օգթայա տայիր օլմաըգը հալտէ, քիմին հագդընտա օլաուդունու անլաեամանհօրում... Գը՛զգաբընաաշ, մաատէ անըն հագդընտա տէյիլ խոէ, գուսուր ալէմին պէնճէ նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր, վէ պանա նէ՞ հիւնա ֆէնտա խատէր կէթիրէպիլիրսինիզ քի միւթէահիր օլաեըմ, տէտի.

Բահիպէ գաարն. – Գըզըմ, պիր քիմսէ թաատաֆընտան սըզէ կէլտիմ.

Տինա. – Միւմքինսիզ չէյ տիր... Պէնիմ հիչ պիր թանըտըգըմ քիմսէ եօգ տուր քի, հագդընտա շու եա պու սուրէթտէ ալէադամ պուլունսուն.

Բահիպէ գաարն. – Նանըլըհօրտունուզ, գըզըմ... Լաեըդըյլա տիւշհինիւնիւզ.

Տինա. – Գըզդաբընաաշ, պէն բէք իյի տիւշհինմիւշհիմ տիւր.

Բահիպէ գառըն. – Տիւֆինինենեզ, տիւշինինենեզ. Սիկին պիր գառըն խրտմինդզ վար ոդը։

Տինա. – (*Տիմրէեէրեք.*) Պիր գառըն խրտմ մը։

Բահիպէ գառըն. – Էվվէթ։

Տինանըն պէյնդի սօղաու, եխբէկի ապդի տարտալը, վէ հէման պէլէխդ պիր սէտա իլէ։

— Թէյդէմ մի, տէյի սիւալ իմաս։

Բահիպէ գառըն. – Էվվէթ։

Տինա. – Փէնտիմ մի պիդի պանա կէօնտէրմէօր։

Բահիպէ գառըն. – Էվվէթ։

Կէնճ գըզըն լէհճէսի տահա դիւատէ սօղուտ, թարիֆ օլունմազ պիր հէրէճան իլէ։

— Գէնտէն նէ՞ խաթէօր, տէյի սիւալ իմաս։

Բահիպէ գառըն. – Օ գառըն՝ վալիտէնիզին հէմշիրէսի տիր, մատմուազէլ, պու ճիհէթի ունումմանըն։

Տինա. – Խամիի պիրէ ունումմազդ խոմէհտիկի հալտէ, շիմդի նէ՛չին պէնի խամդըլաեօր։

Բահիպէ գառըն. – Սիզի պիր տէֆա տահա կէօրմէի շէհիրէն արզու խոխեօր։

Տինա. – Գէնի պիր տէֆա տահա կէօրմէ՞ք մի... Ա՛հ, գըզդարընտաշ, էկէր քէնտիմին թանըտա խոխնիզ, խամնի ազդընըդա ալմազ խոխնիզ... Օ պիդի ալատմըեօր... սէդի սուի խոթխոնալ խոխեօր... քէնտիմին թէբդար կէօրմէ՞ք մի... օ՛հ, ապա, ապա... քէնտիմի պանա տէհզիթ վէրիեօր... էկէր կէօրիւր խէմ, հէր հալտէ լանէթլէհէճէիմ։

54

Բահիպէ գառըն. – Խա՛յր, ասիլ իթմէք խչին քէնտիմին կէօրէճէքսինիզ։

Տինա. – Ապա... ապա...

Բահիպէ գառըն. – Թէբդար սէօյլէեօրսամ, գըզըմ, պու գառըն՝ վալիտէնիզին գըզդ արընտաշը տըր, վէ իչտիմատդառա իւնէման խոխ, քէնտիմդի ասիլ իթմէյինիզի, վէ հէր շէյի ունումմանըդը սիզէ էմր խոխեր։

Տինա. – (*Հէհէճանը արթադազ.*) Էվվէթ, էվվէթ, վալիտէյին գըզդ արընտաշը տըր, վէ օղ մատդառա իւնէման՝ քէնտիմին տահա դիւատէ գապահամը գըմնդատա տըր... Օ պանա ֆէնալըդ իթմէք խոթխէմիշ տիր... Հէր շէյի ունումման դ մը... օնա ասիլ մը իթմէք... Խա՛յր, պու մատամէլէ՝ այչադճա պիր մատամէլէ տիմէք օլաճադ տըր... Ա՛հ, պանա գարշը նէ՞ եաթարդընը պիլմէզսինիզ։

Բահիպէ գառըն. – Հէր շէյի պիլիեօրսամ։

Տինա. – Հէր շէյի պիլտիկինիզ հալտէ, նանըլ անըն տավատընը իլթիզամ խոէրսինիզ։

Բահիպէ գառըն. – Էվվէթ, տավատընը իլթիզամ իթմիչիմ տիր, վէ պու տավատը գապանաճադըմ։

Տինա, պու իֆատէհի ճէրճ խոէրճէսինէ պիր հալէքէթմէ պուլունտուղունտան, *բահիպէ գառըն* շու եօլտա ճէվապա ազադ իլէմի։

— Սիզէ տիեօրսամ քի, պու տավատը գապանաճադըմ... Իմտի, միւատատէ խոխնի քի, գըզըմ, իչտու չայեատը թէէսսիւֆ վազիֆէմի սօնունա գատար իչմա խոէրսիմ։ Էօյլէ շէյլէր վար տըր քի, սիզ հէնուզ պիլմէզսինիզ։

Տինա. – Անլամադ պիլէ խոթէմէմ։

Բահիպէ գաոըն. – Գէնի սիւքիւթէ մէճալո՞ւր մու իմ-մէք իսթէհօրսունուզ։

Տինա. – Խայր, դըզդալընսաչ... թաչըսըզընըզ մու-գաոտէս էլպիսէնէ վէ համիլ օլսուզունուզ սըֆաթը ա-լևէնիզ ֆէվգէլատէ ըհտիյէթիմ, վէ նիհայէթընըզըն խա-ըհտիյէթինէ էմնիյէթիի քըամիլէմ վար ոըր, վէ մանդա հայիզ օլսուզունուզ չէֆաղաթը ինսանիյէթքըարանէ-նիզ իճապընճա իճրա էյլէմիկինիզ հարէքէթէ մութէ-շէքքիւրիւմ, լաքին իֆտատաթընըզդա ճէվապը ըէտտա վիր-մէքլիկէ պէնի մէճալո իթմէմէնիզի ըէճա էյլէրիմ... Թէքլիֆինիզէ մուխ[illegible]աթ իթմէքլիկիմ իչին, պիր մէ-լէք օլմադըզըմ լազը՛ ուըր, հալպուքի պէն, հէնուզ քէ-մալէթէ վասըլ օլմամըշ պիր ֆադիրէ վէ պիչարէ գըզըմ։

Բահիպէ գաոըն. – Ֆէմալէթի պու ալէմատէ օլամազ, լաքին սիզ պիր գալալ տահիպսինիզ, իչթէ պէն օ գալէյէ միւրաճաաթի խոխեօրում։

Տինա. – Պէն տէ սիզէ սէօյլէյեօրում քի, պու հարէ-քէթ վէ թէչէպպիւսիւնիւզ վահի տիր։

Բահիպէ գաոըն. – Տուրունուզ... սէօյլէյէճէկիմ պիր իֆաատէ, պէյբի հադիզը հիստէթինիզի՝ մէրհամէթ ու րիզգաթա թահվիլ իտէճէք տիր։ Թարաֆընտան սիզէ կէլ-միշ օլսուզում պիչարէ գաոըն՝ խասթա, հէմտէ ադըր խասթա տըր, վէ պէն իտէ, ճան վիրմէք հալինտէ օլան-լարըն էտնընտա պուլունմադըա, թէճրիւպէ իյէ բէք չօդ շէյ էօյրէնմիշ օլսուզումտան, տիւէպիլիրիմ քի, պիչարէ-նին դուրթուլմասընընա իւմիտ էօզ տուր։

Տինա. – (Հիստէթի պիրտէն պիրէ թէսկինի օլարադ.) Նէ՞ տիւօրսունուզ, դըզդարսաչ։

Բահիպէ գաոըն. – Հադըգէթի հալի սէօյլէյեօրում։

Տինա. – Տիւէք թէյզէմ էօլուեօ՞ր մու։

Բահիպէ գաոըն. – Պիր դաչ սահթա գաոար թէսլի-մի րուհ իյէյէճէք տիր։ Պիր հաֆթասան պէրի տիր քի,

*կիճէ վէ կիւնտուզ օ պիչարէնին էտթադը էտնընտա պէք-լէեօրում։ Կնտա վիճուտճա իւտատէյի սըհհէթինէ, կնտա բուհունուն սէլամէթինէ չալըշմադըտաոընը։ Թէչէքքիւր ի-տէրիմ, ճէնապը Ալլահա քի, պու խուսուսատա նըզաքէն մու-վաֆֆադըյէթիմէ էտթըմ։ Շէօյլէ քի, վազտա վիճուտի էօրիւմէ մանդըիմ օլմուշ իսէ տէ, բուհու, պիավ-նին Թէալա, թաբիդի սէլամէթէ տուխուլ իյլէմիշ տիր։ Պիր բահիպէ գաոըն, բուհպանըն աճիլ վէքքէլի, վէ պա-պէն անըն եէրինէ գայիմ օլմադտա տըր։ – Մէսմունում քի, թէյզէնիզէն էմնիյէթիի քըամիլէմինի ճէլալ իտէրէք, տիւնէէվվէլ սու ի ահվալ իլէ կէօղլէրի իւզէրինտէ հասըլ օլ-մուշ օլան պադը չէօղմէէտ մուվաֆֆադ օլտում։ Պու սաէ-տէ, զուլմէթ պէր թարաֆը օլարադ, եէրինէ գիճա վէ նէ-տամէթ կէչմիշ տիր։ – Թէյզէնիզ, քէնտինին վէ պիճադէ-րին սիզին էօմրիւնիւզիւ պանա հիքյաեէ իտտի։ – Հադ-դինըզտա վադը օլան խէթալարընը պանա նադլ իտիզ, չիմտի անլէրին, սու խէթա օլմաեըդ, ճինաեէթ օլտուզունու թաստիգ իյլէմէքտէ տիր։ Պէն տէ, մէրհամէթի ի-լահիյէնին թիւքէնմէզ սէրէճէտէ իտուկինի պէճան իտէ-րէք, միւմքին մէրթէպէ քէնտիսինի թէակին վէ թէսէլլի իյլէտիմ, վէ իլտիմէթէն, եէկէնինին ածիլը, պիլա ֆասլա քէնտիսինի թաղիզ իտէկլէյէն իղթիրտադը գալմինի հէր հալտէ իզալէ իտիզ, սիւքիւնէթի հասըլ իտէճէկինի սէօյ-լէտիմ։ – Նիհայէթ, օ պէնի, էօլիւմ էտթադընտան պու-բաեա կէօնտէրիպ, քէնտիսինէ ածիլ իթմէնիզի, վէ հու-զուրը գալալէ թէսլիմի բուհ իտէպիլմէսինի պիզգաթ նէգ-մինէ կէլէրէք իստաթ իյլէմէնիզի ըէճա իտիեօր։ – Գը-զըմ, էօլիւմ քէնտէսինէ տիւշմիւշ օլան օ գաոըննճըղադըն ըէճասընը թէքրար իթմէք, վէ պու ըէճաեը բէտտա իթմէ-մէնիզէ մուվաֆֆադ օլմադըդ իչին, տիզլէրինիզէ դաբանմադ լազը՛մ մը տըր։

Բահիպէ գաոըն, պու սէօզլէրինի ֆիլիչէն տահի իճ-

րա իմիմէք իւղրէ, Տիւռանըն ախղէրինէ գաթռանմըշ լքէն, մէրպուժէ կէնճ գըշ, ատրճալ բահիպէ յի եէբռէն գալաբ-ըարագ։

— Գը՛ղդաբընաշ, նէ՞ եաբբեօղաուեուդ, ատ յի սխ-ժալ իմ ախ։

Բահիպէ գաթռն. — Նէ եաբռաբդըմ կէօբիւեօղաուեուդ. նիեսդէ իմիմրհամ լդէմէք իւղրէ ախղէրինիդէ գաբռանբեօղաւմ։ . . Շէֆագաֆ վէ մէրհամէիմ ախուենաեը շաժիլ օլան ճէնապը Հադդըն իսմիրը իչին օլաուն, պուռ պաղաոէ իւռաճ վէ մէրհամէիմ իսին։ . . Թէչդէնիդին ածն արզուաուեա մուվաֆֆաղաֆ կէօսթէրին։

Տինա. — (Կէօղէրին եաչարաբաղ.) Ա՛հ, գըշդ-պարընաշ, պէնի պուռ գաթռար ֆէնա պիր ախղէագդէ մուիմիմաըրֆ պիր քիմսէ՞ վի գանն իսխեօղաուեուդ քի, ակօղէսոիքլէբինիդի ախուլէսոիքաուէն ածնրա, կէլմէք իչին պիր ատաղըդա պիղէ Թէքբեաուա իսէէիմ։

Բահիպէ գաթռն. — Ցիմէք կէլմէկէ բաղը օլուեօղաուեուդ։

Տինա. — Եիւպհէսիդ բաղը օլուեօղաւմ։ . . Գանա ֆէնաիըդ իմիմիշ օլան վէ ալէ յհինաե Թէակին օլաունմաղ աուագէթ վէ խուաուժէիմ պուլունան քիմսէ օրմանան գաղգըղ, եէբինէ էօխւմ բաուաէինաե օլան պիր գաբը կէչմիշ ախբ քի, պէնի պէնի աեվմէքաե, վիղմաբըղ պուլունմաղաուա, նաաիմ օլմազաուա վէ պէնի չաղբրմազաուա ախբ։ . . Գըշդ-պարընաշ, պուռա նաՀաբ մուխայիֆէիմ խաէպիքիմ։ . . Խա՛յբ, խա՛յբ, պու պաղաոէ մուխայիֆէիմ իմիմէմ, վէ եաիրդըղ ացիվ իմիմէք աե յհի, հէր շէյհ ուղուաուբուեմ։

Բահիպէ գաթռն. — (Եիւպհէսիդ բիզ գամիբնաուան նաչի եաչարմըշ օլան կէօղէրինին եաչքնը ախրմէք իւղրէ պիր հաբէքէիմաե պուլունաբաղ.) Ա՛հ, ալիճէնաղ գըղճըղա՛ղ. . . իչմէ պու հարէքէիմինիդ, ճէնապը Ալլահ նէչամինաե գայբ օլունաճաղ ախբ։

Տինա, չաբգաապըյլա մանթօսաուեու ալլոգ, աճէլէթէն եէբիւեէրէք։

— Պէն Թէչդէմէն եաոնբնա կիտիեօբում, ատէտ։

Բահիպէ գաթռն. — Չէնաիսխինի պուլամաղաբնըղ։

Տինա. — Էվվէլբի իսանէսինաե իղամէթ Իմիմէեօբ մուե։

Բահիպէ գաթռն. — Խա՛յբ, գըշդմ։

Տինա. — Էօյլէ խսէ, գըշդգաբընաշ, եէնի իղամէթ-կեաոնբնը Թաբիիք իսոմն, գիբա պիր ատաղըդա պիղէ գայգ իմիմէք իսոթէմէմ. . . Էօյմէք իւղրէ ախր ատիեօբուաուեուդ. . . Գօբդաբըմ քի կէճ գալմաեբմ։

Բահիպէ գաթռն. — Գը՛գրմ, ախղէ շայեաոնը Թէչէաուէֆ պիր իսաապէբ վիրէճէկիմ։

Տինա. — Նէ՞ իսաապէբ։

Բահիպէ գաթռն. — Թէչդէնիդ, քէչնաիսխինաէն այրըլաբաղընըղ գէճմաե, պիգա մէաաղ վէ Թէայեիուշ գալմըշ ախբ։

Տինա. — Սահիհ ատիր։

Բահիպէ գաթռն. — Եաչամաղ իչին չալըշմազա մէճպուբ օլաուգունաան, պէչբի եիկիրմի մահէլէ միբաճաաթ իմիմիշ ատիր։ — Լաբնի հէր կիմ ատիկի եէբուե, իհթիեաբլըղը ալէգէպիլէ գաապուղ օլունմամըշ ախբ։

Տինա. — Վա՛հ զեվալը։

Բահիպէ գաթռն. — Խաոթէլիկի պաշլաուբղը գէման իսէ, քեամիլէն մէաբէնիդ վէ նաֆիաաբըղ պուլունմուշ ատիր։

Տինա. — Նէ՛ միճաղաֆ. . . ա՛հ, պիլսէ իսոմ. . .

Բահիպէ. — Հաապըը կիւնէն պիբինաե պիչարէ օղաղաա միւշոիւկիւնաեէն, էկէբ պաղը համիյէէթլի իշճիլէր քէնաիսխինէ Թէաաաիւֆիէ, եէբուէն գալաբըմնաապալար իմիշ, օբաաա գալաճաղ իմիշ։

Տինա. — Ճէնապը Ալլահ անլէրէ իսայր ատաապընը վէ միքեաֆիաֆլարընը իհսան պուեուբաուն. . . Անաէն գալաբըըղաան ածնրա նէ՞բէնէ նաղէ իմիմիշլէր. . .

Բահիպէ դաստրն. – Բնեմիէ խասմ-ախանէ-սինէ։

Տինա. – Բնեմիէ խասմ-ախանէ նէ՞ըէտէ տիր։

Բահիպէ դաստրն. – Զայրն օլ պիր ճիհէթինտէ, վէ ժարտէն ոէ ըլանէի նամ պաղչէ կադընընտա։

Տինա. – Բէք լայ, պէն օրատա կիտիէօրում, լաքին պէնի իչէրի պըրագըրըլ՚ը մը... թէ յղէմին կանընա կիտէպիլի՚ըմիէիմ։

Բահիպէ դաստրն. – Եալընըզ օլտուղունտուղ հալտէ կիտէմէզսինիզ... ֆադամ պէն սիզէ ըրիֆադամ խտէպիլիրիմ, վէ սիզտէն մէմնու՚ն նէտիիկիմ էվլատլըդ ըրդդամ ու մէրհամէթինի խալրադ խտէճէկինիզէ ըչշինէն խաբեամ օլմուշ օլտուղումտան, պաշ րահիպէնին միւտաաէսկսլէ պիր արապա թուխտուրմ քի, պիզէ պէքլէօր։

Տինա. – Էօյլէ խտ կիտէյիմ, չաբուդ կիտէյիմ։

Բահիպէ դաստրն տեղտա գալդը, վէ իչիսի պիրլիքտէ գաբուեա վասըլ օլաճագլարը էհտաատ, Տինա տուրուպ, թէրէստուտա վէ էնտիչէ լէյ,

— Գը՛զգալընտաշ, պիր ադամն պուրատա կէլէճէք օլան պիր քիմսէյէ սէպէպսի գայպուպէթիմի պիլտիրմէք իստըբ, պիր գաշ սաթընըդ թէգգիրէ եաղմուդ խոթէրիմ... միւտաատ խոբ՚ըմիսինիզ, ոէյի պէեան էյլէսի։

Բահիպէ դաստրնըն սուրաթը պուրուշտու, վէ պարմանէ սաթխտէքի ճէվապը վիրտի.

— Մա՛սմուաղէլ, խոթէտիկինիզ սուրէթտէ հարէքէթէ սէրպէսթ ոինիզ, լաքին կիէճինմիշ օլտուղում էլպիսէ, սիզէ կիտզէլ պիր նասիհաթ վիրմէքլիկի իստէրիմ վազիֆէ մադամընտա թահմիլ էյլէմէքտտէ տիր... Իմոի, ոէօղիւմ խթիմտա իլէ, հէր կիւնա տիւնէէվլի միւլահաղաեը ֆիքրինիզտէն չըգարըն, վէ իճրա խթմէք իստըբ պուլունտուղունուղ չու պիւէիւք վէ շայեաններ միտո ու սիթայիշ մուամէլէյէ հիւրմէթսիզլիք վէ ըհանէթսիզլիք գարըշարըմաեըն։ – Գունտան գաթինագար, զայպուպէթինիզ չօգ վադդը իմթիհտատ խթմէնէճէք տիր։ – Թէյդինիզ օլ տէրճէ ֆէվգէլատէ զայիֆլիք իչինտէ պուլունուեօր քի, զաթէն եանընտա պիր դաչ տադըդտան դիեատէ տուրատադընըդ։ Գինապէրին իչի տատթա դատար պուրատա ատտէթ իտէպիլիրսինիզ։

Ստաթ իտէ հէնուղ պէշ օլուպ, վէ Օգթայ տաթ տօդուդտա կէլէճէք օլտուղունտան, կէնճ գըղ մէքթուպ եաղըպ պըրագմադըդ լիւդում կէօրմէտի։

Տինա, ֆիքրինտէն պու հիսատ խթտիքտէն սոնրա,

— Հադգընըդ վար տըր, դ՚ըդըրնտաշ... խմոի, հայտէ կիտէլիմ, տէտի։

Բահիպէ դաստրն. – Ագիբի՛ն դըղըմ, սիզ, թարիֆի սէլամէթտէ բէք սիւրաթլը հարէքէթի խտիեօրտունուղ։

Լէվինն էօնինտէ իչի քիչիլիք պիր արապա պէքլէտիկինտէն, բահիպէ դաստրն պու արապանըն դարուտունուաչը, վէ էվվէլա Տինաեը օթուրտուպ, պատէհու քէնտիսի արապաճըեա, «պիլտիկինիզ մահէլլէ կիտէճէիզ» տէտիքտէն սոնրա, մէղպուրէ կէնճ գըղըն եանընտա օթուրտու։

Արապա եօլա չըդտըղընտա, բահիպէ դաստրն բէրտէլէըի էնտիրտի, վէ Տինա թէճաճիւլլէ,

— Գը՛զգալընտաշ, հալա բէք սըճադ տըր, սիզտէ արապանըն բէրտէլէըինի էնտիրտիկինիզտէն, հալաբդըդտան պօղուլաճաղըզ, տէտի։

Բահիպէ դաստրն. – Մէմկիւլիւ դըղըմ, խտտտա չու էհտաատ, սիզին պէրինճի մէրթէպէ ֆադիլէթի օլտուղունտուղու, եանի խոլէն հադարէթլէրէ աֆիլ խթմէք, վէ հէր ֆէնալըդը ունուխթմադ կիպի հիւնէր ախլէճագլէ մուխթասրֆէ պուլունտուղունուղու մաէլմէֆիունէյիէ թաատիզ խթտիկիմ ճինէթլէ, գէրըչ գատար քէտէր վէ թէէսսիֆիունիւնիւ մուճիպ օլմադ խթէմէմ, ֆադամ միւֆթէխխիրէն թաշտըրըղըմ չու էլպիսէ, ճէնապը Հադգըն ճարիեէլէրինին

կիեինաիքլեբի էլախե տիր . . . Միղ խե , էսեֆ խաէրիմ քի, ալեմ նէզունաե բէք իլի թանըլմամըշընըզ տըր , չիւնքի աղիզ Ֆիլիաէնին թագալն իմ տիկի պէր սանսաթը իճրա իմ-մէք կիսկի պէր ֆէլաքէթ իչինաե պուլունուեօրսունուզ . պէնաէն ալէյհ . . .

Բահիպէ դաաըն լադըրտըլընը քէսաիկինաէն , Տինա , եիւղիւ դըզարտագ ,

— Թէամըլ օեունճուսու օլան պէր դըզ իլէ պիրլիքտէ պուլունուդունուրսա ալէմին կէօրմէմինի իսթէմէեօրսունուզ , էօյլե տէյիլ մի . պուն՚ա մու տիմէք իսթէեօրսունուզ , դը՚զդարընսաշ , տէտի ։

Բահիպէ գաաըն . – Էվէթ , դըզըմ ։

Տինա . – (Եավաշ սէսա իլէ .) Ֆագաթ պէն տէ սիզէ , նամուսլու պէր դըզ օլսուդումու թէէմին իստէրիմ ։

Բահիպէ գաաըն . – Օ՚նա չիսդէ իմ մէք իսթէմէմ , ֆագաթ էվլէլ էմիրտէ կիւեինմիշ օլսուդում էլախիէնին նամուսունու մուհաֆազա իմ մէքթիկիմ լազըմ տըր ,

Տինա . – Հադդինըզ վար տըր դըզդարընսաշ ։

Նէնճ դըզ , պաշընը էեիպ սիւքիւթ իմտի ։

Բահիպէ դաաըն , քէնտիսինէ տահա պիւեատէ թէէմլին քէսոլ իմտիսիմէք իւզրէ , պէլիններէն տոմբշ օլսուդու թէէսպիհ տանէլէրինի չէվիրմէքտէ , վէ ոտտադըլարը պէլլի պէլիսիզ պիր թարզտա օթնամադտա իսի ։

Մէրդումէլէր , րահիպ օլսուդըլարը արապաներն հայվանը զաեէթ սէրի իւլ հարէքէ օլսուդունտան , աղ վադրթտա պիր խայլի մէսաֆէտէն վէ մահէլլէ վէ ոտադլարտան կէչտիլէր իսէ տէ , սոլ կիտճեճելէրի մահէլլ Բիթիէ խասթախանէսի օլսուդու հալտէ , արապա տիկէր պիր ճիհէթէ միւթէվէճճիհ օլմադտա , ֆագաթ արապաներն բէրաէլէրի , նասըլ քի սէօյլէտիք դարտըլը օլսուդու ճիհէթլէ , պիլմարէ Տինա , կէչտիքլէրի ոտադլարը վէ դաթթ իմտիքլէրի մէսաֆէնի անլաէտամամտադտա խոի ։

Եու գաաար քի , մէզարութ բահիպէ գաաըներն մէմուլին զայըլ պիր զէմանտա կէլիյէ , մէզարութ դըզճըդաղըն ֆիքրինաէ , Մէլանի Բէրտօնուն շայեաներ թէէսսիֆ խաթրըեունի հասըլ իմ միշ օլուպ , քէնտի նադըրէսի վէ թէյզէսիյէ մուտամ Անկօնուն պիշմանիպ թաավիրլէրի կէօրիէօնինէ կէլմէքտէ խոի խէ տէ , պու միւլահազաթը տէֆ չալըշմադտա , վէ կիւճպէլա իլէ , հաթթա գուրթարընճըա վէ սէվկիլուսու օլան Օզմանլըն թաավիրինի խաթըրլաեարագ , միւլահազաթը մէզքուրլեեի տէֆ իմմէքլիկէ մուվաֆֆադ օլսաիլմէքտէ խոի ։

Նակէհան արապա տուրսու ։

55

Զաթէն արապաներն կէչտիկի մահէլլէը խաթի օլուպ , եէր եէր աոի վէյհանէլէրէ վէ տաիր տիւքքանլարա թէսաոսիֆ օլունուեօր խոի ։ Մէվճուտ օլան խանէլէը խէ , եադընսա եըզըլաճադլարը իւվիչի հալլէրինտէն անլաչըլան պինալարտան իսպարէթ խոի ։

Իչթէ , արապա , պու էվլէրտէն պիրինին էօնիւնտէ տուրսու , վէ բահիպէ դաաըն , արապաներն դարուտունու աչըպ , աչաղըեա էնտիկինտէ , Տինա տաիսի բէնչիրէտէն էեիլէրէք ,

— Գուրտաը նէ՞րէեի տիր , դըզդարընսաշ . . . Զանն ի-տէրիմ քի Բարիստէն չըդտըզ . . . խասթախանէ նէ՞րէտէ տիր . . . նէ՞րէտէ պուլունուեօրսուզ , տէյի պիւաղ իմտի ։

Բահիպէ դաաըն . – Դը՚զըմ , խասթախանէ պուրաեա

*Հագըն տըր։ Օն տագըդատան վասըլ օլուրուզ։ Սիպի օ-
բաեա կէօթիւրմէզտէն էվվէլ, հէման սիպին սիննինիզտէ
պուլունան վէ պու ատպահ եաշամասընտան դաթը իւմիտ
խոխմիշ օլան պիր կէնճ խասթա գըզը կէօյճէնիմ, – Քէն-
տիսինի զիեատէսիյլէ ածըտըրմատան, էօյլէտէն սոնրա պիր
աղ էյլէշիկ էեիլէշմէտիկինի պիր ան էվվէլ անլատմադ խա-
թէրիմ։ – Հա՛յտէ գըզըմ, պիրլիկտէ կիտէլիմ, վէ օ գըզը
պիր քէրրէ կէօրտիւքտէն սոնրա չըգալըմ։ Սիպին թաթը
սիմանըզը կէօրմէմէ, պիչարէ գըզճըղազա հիւնի թէէսսիր
խոճաէք տիր, վէ սիզ պու վէճհէյ, պիր կիւնտէ իքի մուա-
մէլէյի խայրխահանէտէ պուլունմուշ օլաճագսընըզ։

Տինա, արապանըն իչինտէ օթուրմադատան հէման պօ-
զուլմադ բաատէսինէ կէլտիկինտէն, պիր ադաճըդ օլսուն
տիչարը չըգմասը մէհիւնէն խոթէտի, վէ քէնտիսի տէ ա-
բապատան էննիպ, կէրէք եիւրիւտիւքլէրի խալի եօլու վէ
կէրէք կիթաիքլէրի գաբալը գանատը վէ հէմհան քիւհնէ
խանէկի պէհէնէմէհէրէք։

— Շու էվէ՞ մի կիտիեօրուզ, տէյի սիւալ էթտի։

Բահիպէ գաատըն. – Էվվէթ, գըզըմ... վադատա պու-
րատընըն կիւզել օլմատըղընը պէն տէ թատուիգ խաէրիմ,
լաքին պիզե, ֆ-էէւբէէ՛ էէչէ-րէ՛-շէ՛-րէ խոմի վէրկինեօր խա,
զէնկինլէրին իգամէթկեահալարընա կիթմէկիպ, չօգ ատֆա
ֆուգատա էվէրինէ վէ գուվպէլէրինէ կիթտիկիմիզ իչին
տիր։ Զաթէն զէնկին քիսանէլէրին պիզե իհթիեաճլարը վա՛ր
մը տըր։

Բահիպէ գաատըն, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, մէզ-
քիւր էվէ եագլաչար, վէ չընկըրադը չէքմէսինտէ, գաբու
աչըլարագ, պլուզ կիեինմիշ օլան պիր ատէմ կէլտի։

Գու ատէմ, պիր իչճիեէ պէնզէմէքտէն զիեատէ, հայ-
տուտա պէնզէեօրտու։ Մէրգում, իքի գաատընը կէօրտիւ-
կիւնտէ, տէրհալ գաագէթինի չըգարտը, վէ միւրայիճէ
լաթիֆ պիր սէտա քէսագ խաէրէք,

— Վա՛յ, հիւրմէթլու գըզդարընտաչ, սի՛զմիսինիզ...
կիրի՛ն... չաբուգ կիրի՛ն... Թէպէրրիւքեաթը Իլահիեէ
պիզին իլէ պիրլիկտէ պուրատա կէլիեօր... Մատմուազէլ,
պիզատէ կիրիմիզ... տէտի։

Բահիպէ գաատըն. – Գու ադչամ սէվկիլուլու խասթա-
մըզ նա՛սըլ տըր։

Եահսը մէճհուլ. – Թարաֆընըզտան սահի խուշ կէ-
լէն հէքիմ, քէնտիսինի պիր ադ խոյ պուլատա, վէ էկէր պու
կիճէէի խոյ կէչիրիր խա, պէէքի Թէհլիքէէի սավուշատա-
բաճադընը պէհան իմտի։

Բահիպէ գաատըն. – Ագլընա մալի՛ք մի տիր։

Եահսը մէճհուլ. – Էվվէթ, հիւրմէթլու գըզդարընտաչ, հաթթա իքի իւչ տէֆա սիպէ սիւալ էթտի։ – Շիմտի
եօգսուր չըգաճագսընըզ, տէյի՛լ մի։

Բահիպէ գաատըն. – Էլալէթթէ չըգաճադըմ... զաթէն
օ նիհէթլէ պուրատա կէլտիմ, ֆագաթ գըզընըզըն եանընա
պիր գաչ սադըգա անճագ տուրապիլիրիմ, զիրա տի-
կէր խասթալարըմ վար տըր, անլէրի տէ զիեարէթ խտէ-
ճէեիմ։ – Հա՛յտէ, գըզըմ, էօնիւմէ տիւշիւն տէ կիտէլիմ։

Բահիպէ գաատըն, պու սոն սէօզլէրի Տինաեա խոթթադ
խոխ, վէ տար պիր նէրտիվէն կէօսթէրտիկինտէն, կէնճ
գըզ, գաատէմէլէրտէն չըգտը, վէ էվին եէկեանէ գաթը-
նըն սօֆասընա մուվասըլէթինտէ, սօլտա վէ գարշըսընտա
իչի գաբու կէօրտիւկիւնտէն, տուրտու։

Բահիպէ գաատըն, գարշըսադի գաբուեու աչարագ,
«Իչթէ պուրատա տըր» տէտի։

Տինանըն կիրտիկի օտատա եալընըզ իքի իւչ ատի խա-
կէմէ, վէ գալիգօ գումաչընատան պիեեիւք քէրտեէէր իլէ
Թէքմիլէն էօրմէիւլու պիր գարեօլա պուլունմագատա խոյ։

Տինա, պիլա Թէրէատիւտ, վէ բահիպէ գաատընը պո-
գասընտա զանն խաէրէք, պիր գաչ ատըմ ալտը, վէ նա-
կէհան կիրտիկի օտա գաբուտունուն արգատան գաբան-

տըզբնը վէ քիմիալէնտիկինի զանն իլէ , տէմիրէտի , վէ պիւ-
ուէն պիրէ ապգաբնա ատօնմէսինտէ , նալբնըզ օլտուղու-
նու կէօրտիւ , վէ գարուեա տօղրու գօշտ , այնագ իս-
թէտի իսէ ատէ , պունու այնագ գապկի օլմասըզընը անլա-
եընճա , քիչիա ալթընտա հասպ իտիլմիշ օլտուղունու ան-
լատը , վէ անտէն գարեօլաեա տօղրու իլէրլէմէյ , էլլէրի
ատիրէմէէրէք , բէրաէլէրինի այտը , ֆագատի ատրուները գար-
եօլատա քիմսանէ պուլունմատըզընատան , պիչատէ գըղճը-
զագ բէնզիրէնին եանընա ատ յիրմի տի , ֆագատի ատմիրտէն
եաբըլմըշ թէլլէը իլէ բէնզիրէ մանտալընըն չէմրիլմէտի միւմ
քինտիզ օլտուղունու , վէ ճամլարընը արգադը ատմիր բար-
տնագլըգա էօրիւմիւշ օլտուղու կիտի , ճիմարլարընը տահի
իտալի վէ վատի արատատրատան իպարէթի իտուկինի միւշահէ-
տէ իլէտի :

Գատէհու , գարուեա թէքրար կէլէրէք ,

— Գը՛զգարընատա՛շ . . . գը՛զգարընատա՛շ . . . նէ՞րէտէտի-
նիզ . . . պէնիմ թէրք իմտէնինիզ , ատ յի նիտա իմտի :

Գու բէճաեա գարշըլըգ գահգահալը պիր կիւլուշ , վէ
նէրտիվէնտէն պագը ատադ ատատը իշխիտլիքտէն ատնրա ,
օրթալըգտա պիւքիւթ հասըլ օլտու :

Տինա , պիր տուզաղա տիւշտիւկիւնիւ անլատատրագ ,
մատամ Անկօտան խանէտնտէքի թատամը , վէ պունուն շայ-
եանը նէֆրէթի նէրթիճէլէրինի խամ ըղըտըրագ , վագատա էվ-
վէլ էմիրտէ , թագատի վէ տէրմանտան պիւթիւն պիւթիւն
տիւշմէք բատատէնտէ ֆէնատըգ հիտա իլէտի իսէ ատէ , մու-
ահահարէն քէնտիսինի թօգլատարագ , անճագ ֆէվգէլատէ
ատգամի վէ մէրթանէթի իւղրէ հարէքէթի իմտիկի թագտիր-
ատէ , թարիգի սէլամէթի պուլապիլէճէկինի տէրք իմտի :

Մէզարտէ , քէնտիսինի ճէնապը Ալլահա թահմիտէ
պիրլէ , Օգթավը տիւշիւնտիւ , Գատէհու , հիյնի հաճէթտէ
պիլահ մադատինատա իսթիմալ իտէպիլմէք իւզրէ , տէրունը
օտատա պիր շէյ պրատը իսէ ատէ , հիչ պիր շէյ պուլատատը :

Սահմէտ բահիպէ դատըն , կէնճ գըղը հապա իմտիը-
ատէն , վէ անըն մէյհուտանէ ֆիղանընա խմիհզագբևարի
պիր կիւվուշլէ մուդաֆէլէ իլլէտիրէն ատնրա , ալթ գաթա
էնտի , վէ օրատա , պիր օտա տէրունինտէ գարշը պէ գար-
շը օմուրմուշ օլան իլի քիշի իլէ պուլուշտու :

Գատնարատան պիրի , պիր աղ էվվէլ էվվին գաբուտունու
աչան պլուղու քիտնէ օլուպ , տիկէրի տէ Սարիօլ իտի . ֆա-
գամ Սարիօլ , կիտինմիշ օլտուղու էլպիտէ վէ թաշըտըղը
նէֆիս գօղուլար իլէ թանըտմադ պիր հալտէ իտի :

Սահմէտ բահիպէ դատըն , պունդարըն եանընա կէլտի-
կինտէ , բահիպէէֆէնտի մահատտա օլարագ կիտինտէ էտա-
պը վէ թագիտա ատաշը չըգարըպ , ալթտան չըգան սիեահ
վէ էակի ֆիսթան իլէ քեամիլէն պաշգա պիր մահալուդ հա-
լի քէտպ էյլէտի :

Սարիօլ . – Է՛յ նէ՞ իտապէր , Բամէլա , գուշու գաֆէէտ
կիրտիրտիկիմիզէ ատագըըը իտէ , զաիպա իշլէր գօլայճա
ճէրէեան իմտիշ տիր :

Սահմէտ բահիպէ . – Էվվէմ , Թա՛մէրլան , տաեէմտէ
հէր շէյ օլտու , ֆագատի բէք գօլայըգըլա օլմատը :

Սարիօլ . – Վա՛յ , թէչէպպիւհիւնտէ միւշքիւլմի մը
զուհուբ իմտի :

Սահմէտ բահիպէ . – Հէմ ֆէվգէլատէ միւշքիւլմի զու-
հուբ իմտի : Գու գըղ , թէ յղէսինտէն պահս օլունմատընը
իտէմէէօրտու , վէ ինատընը պիր չօճուգ օլտուղունատան ,
տիւնեատա ինատանը քիգդաֆա կէմիրըր նէ՛ գատար սէօզ
վար իտէ , քէտգիֆէսինի սէօյլէէէրէք , քէնտիսինի կիւճ պէ-
լա իլէ շէֆագաֆը խրիսթիեանիտէ վէ Ինճիլէ տահատս օ-
լան աֆիլ իմտէքլիք թարիգէրինէ կիրտիրէպիլտիմ : – Էվ-
վէմ , միւսիւ Թամէրլան , պէն քէնտի իտիխատա վէ գա-
պիտիէէթիմի թագատիր իտէմէմիշ օլտուղունու , վէ միւս-
թագպէլիմէ գարտար կէմիրմիշ իտուկիտի , պու կիւն ըէք էյի
անլատըմ :

Սարիօլ. – (Ուրախութեամբ.) Պէյքի պիր բահիպէ գաուրն օլմալը իտին։

Սախթէ բահիպէ. – Խա՛յր, պիր ադիմիս օլմալը իտիմ. էկէր օլսա իտիմ, պիւեիւք նամ ու շէօհրէթի գազանաճագ իտիմ։ – Եօդաստաքի գըզըն թէմաթօ սահնէսի իւզէրինտէ իճրաի մէհարէթի իմտիհանին կէօրմէմիշիմ տիր, ֆազլամի սէրթ պիր եուժուրթաեա գարշը պաշըմը պահսա դօյում քի, սահնէ իւզէրինտէ պէնիմ թըրնաղըմ գաուր օլսանաղ։

Սարիօլ. – Իյի եա՛, իյի եա՛, քէնտիսինէ իչճա էթ տէ, պուլունտուղու թէմաթօսա իճրաի սանասաթա պաշլամադըղըն խուսուսունտա իմթիհան իմթանն։

Սախթէ բահիպէ. – Սիզ սայիսնա պէնիմիչ էյլէնին, ֆազլամի պէն, պանա վատ օլունան ադըմընա գազանտըմ, տէյի՛լ մի։

Սարիօլ. – Իւճրէթինտէն մահաա, սանա կիւղել պիր պախշիշ տախի վիրէճէնիմ, կէօրիւեօրսուն ա՛, պէն էհլի լիեազաթը թազատիմ իտէրիմ, իչ միւքաֆաթ վիրմէնի պիլիրիմ։

Սախթէ բահիպէ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ Թաւէրլան, իչ էկէր պու եօլտա պիր խըղմէթի իչին պանա եինէ իհթիեաճընըղ պուլունուր իսէ, էմիրինիզէ հազըրըմ։ – Շիմտիլիք, պուրատա պըրագատըղըմ շալըմը իչ չաբգամը ալարադ մուֆաթագաթի իյլէրիմ։ – Անճագ, պու կիւղել գըզ, թէչէճճիւհիւմիւ ճէլպ իթմիչ օլսուղունսանան, շու գաատըը սիզտէն անլամադ իսթէրիմ քի, պուրատա պուլունտուղու սըրատա քէնտիսինէ հիչ պիր ֆէնալըդ վադը օլմահաճագ տըր, տէյի՛լ մի։

Սարիօլ. – (Ուժուզլաբընը չէքէրէք.) Սէն պէնի պիր ճանլըը մի զանն իտիեօրսուն... Պէնտէ, գաըը թէլէֆ իտիճի պիր հալ վա՛ր մը տըր։

Սախթէ բահիպէ. – Խա՛յր... հիչ պէօյլէ պիր չիւպհէ օլսապիլիր մի... լաքին... պու գըզըա նէ՞ եապմադ իսթէեօրսունուզ։

Սարիօլ. – Օ սանա բահի չէյ տէյիլ տիր։ Պունունլա պէրապէր, անըն սաատէթինի տիւշինմէյիտ օլտուղումու ճէվապէն պիլմիյորում տահա։ Թօշնաա օլսո՛ւն մու։

Սախթէ բահիպէ. – Տիմէք եանընա չըդաճագսընըղ։

Սարիօլ. – Շիմտի չըդմահաճաղըմ... Իյլա կիճճ չըդաճաղըմ, վէ մէզպուրէ մէյտուս պիր հալտէ պուլունտուղունսա, քէնտիսինի թէհլիլի իտէճէյիմ։

56

Դարաբլաշտըրըլմըշ օլան սահաթան պէշ տագըդա էվվէլ, Օղիավ, Տինա-Պլուէնին խանէսինէ արտպա իլէ մուվաասըլէթի իմթու, վէ կէնճ գըզ իլէ պիրլիքտէ քէնտիսինի Պուլօնէը օրմանընա կէօթիւրէճէք օլան արտպահէը, խանէնի մէզքիւրտէն պիր գաչ սաըմ ուզագտա պըրագարագ, վէ իւք կիւնտէն պէրու սէվկիլիւիւ Տինաեը կէօրմէմիշ օլտուղունսան, հէմսան թէշքիհ օլունմահան պիր սիւրթի լէ տէօրթ գաթ նէբտիվէնին գատէմէլէրինտէն եօգարը չըգաը։

Մէրդումուն գալպի օլ տէրէճէյ չիտտէթլէ չարըքեօղուտու քի, հէճճէճանընը թէհլիլի խտէպիլմէք իւզրէ գաբուսնան էօնիւնտէ տուրմահա մէճպուր օլտու։

Նիհահէյի, քէնտիսինէ Տինա արտընտա մուգաբըլէր օլան պիր սուրէթտէ գաբուհու եապմաչճա չալտը, ֆա-

գաթի գաբուեու աչան օլմատըդուան պաշդա, գաբունուն չանը իչխելմիշ օլմատընա տայիր տախիլուէն պիր սէս տախ ալամատը։

Օգիտալ, թէքրար գաբուեու չալտը խէ տէ, եվինէ այնի սիւքիւթ վադը օլտուդունուան, իւչինճի տէֆա տահա չիտաէթլէ չալտը, վէ հաթիա, « Պէն իմ, Տինա, պէն իմ, Օգիտալըմ... չաբուդ գաբուեու աչըն » տէյի նիտա իթտի, Հալտու քի եվինէ ճէվապ ալընամատըդընուան, Օգիտալ տահիրընա պադատը քի, թամ տօդուդ իտի, վէ քէնտի քէնտիւէ չու սէօզլէրի իրատ իթտի.

— Պէնի պէքլէմէճէք իքէն, վէ կէլճէկիմի պիլտիկի հալտէ տիշարը չըգմատը... ինանըլըը չէյ տէյիլ տիր... պունունտա պէրապէր ճէվապ վիրմէօր... ահատա նէ՞ օլտու։

Գըպանճըդ տէյիլ իսէ տէ, պիր հէնէճան ու իտիւրապ, մէրդում տէլիգանլըներն ֆիքըրինի իսթիյա իթտի։ Պունաէն ալէյհ, պու միւթէրէտտիւա հալտէ ուդուն միւտէթ դալմադ իսթէմէտիկինտէն, վէ իսթէհէմմէնէճէկինտէն, Տինանըն պադը խըտմէթլէրինի կէօրէն տուլ գաբընն օտասը գաբուտունու չալտը։ Գու գատըն, Օգիտալը թանըը իտի, վէ կէնճ միւսթէճիրէսիյէ անըն մաշուդունա թէվէճճիւհիւ մահտուտու պուլունմադտա իտի։

Մէրդումէ գատըն, Օգիտալըն ալիւսթ սմատըը կէօրտիւկիւնտէ,

— Նէ՞եինիզ վար տը, ադիդիմ միւսիւ, տէյի սիւալ իթտի։

Օգիտալ. – Տահա նէ՞եիմ օլտուն, մահտամ, պէշ տագըդտան պէրի տիր քի, մահտուտաղել Պիւէնին գաբուտունու չալտըդըմ հալտէ, պիր ճէվապ ալամատըմ։ – Շու հալտէ, տիւնեատա պէնիմ գատար շաշըրմըշ քիտնէ օլտուդ, պիրա Տինանըն դայդուպէրի իթտիշ օլտուդունա հնատաըդմտան, հէր հալտէ քէնտիտինէ պիր գէնալըդ

օլմուշ օլտուդունու գանըն իթտէքտէիմ։ Իտի, մահտամ, բէճա իտէրիմ, պու խուսուտաա պանա էլտէն կէլէն հարատմը տիրիշ իթտէնին։

Տուլ գատըն. – Բէք իյի, միւսիւ, մահէմէճիւնիյէ էլտէն կէլէն իսըդտէթի տիրիշ իթտէտ։ Անժէ՛լ...

Անժէլ իտմինտէ օլան իսըդտէթճի դըդ գօշարադ կէլտիկինտէն, տուլ գատըն, մէրդումէնէ խիթապէն,

— Թահմինը կէօթիւրտիւկիւնիւզ զէման, մահտուտաղել Պիւէ օտասընտա մը իտի, տէյի սիւալ իթտի։

Անժէլ. – Խա՛յր, մահտամ, օտասա քիտնէ ճօգ իտի, Թապադլարը, մահանըն իւզէրինէ վադ իթտիմ։

Տուլ գատըն. – Մահտուտաղել Տինանըն օտասընա թէքրար կիրիպ, պօշանմըշ օլան թահադլարը ալտընըզ մը։

Անժէլ. – Պիլիրսինիզ քի, մահտամ, Բարիսին տիկէր ուճունա կիտէրէք, պիր վադիճէ իճրասընա մէհտուր օլտուդումտան, հէնուզ մահտուտաղէլին օտասընա թէքրար կիրիմէկէ վադթըմ օլմատը։

Տուլ գատըն. – Հադգըն վար տը... պիզաթ քէնտիմիզ կիտէրիպ... Կէլին, ադիդիմ միւսիւ։

Մէրդումէ գատընըն պիր օտասըյա Տինանըն տայիրէսի ալատընտա իսթիյամի օլտուդունտան, տուլ գատըն իլէ Օգիտալ, մէգթիւբ տայիրէնէ կիրտիլէր, լաքին տայիրէյի մէգթիւբիյէնի պօշ պուլտուդլարը կիպի, էլտան մահատընն իւզէրինտէ տուրան թահամ թահադլարը տա, տօտուշ օլարադ հէյեէթի ապիհէլէրինտէ պուլտուլար։

Օգիտալ, դիհատէսիյլէ միւթէէսիր օլուպ,

— Գու հալին ահատա մանէտատ նէ՞ տիր, տէտի։

Տուլ գատըն. – Տօդրուտա պէն տէ անլատըմընտօրում... Իյի տէֆա տըր քի, մահտուտաղել Տինա, պանա խատէր վիրմէքտիդին, թահմինը իթտիշ տիր։

Օգիտալ. – Թէաթրօտաքի բրովատընտան ավտէթ իթտիշ մի իտի։

Տուլ գաստըն . – Պիլմէմ լաքին պէնիմ օտասնա կէլմէ-մէ , անը պիլիրիմ ։

Եէրսէ պուլունան պիր ատֆթէր Օգթավըն կէօղիւնէ խիշմէքլէ , մէրդում , իչպու ատֆթէրի եէրսէն ալար , վէ պիրինճի սահիֆէսինսէ , իրի հարթալար լէ ։

ԳՐԻՍԹԻԱՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՄԱՐԼ ԻՒԶԻՒՆՃԻԻ ՄԻՆԶԱՐԼԷ

խպարէլէրինի օգուտու , վէ պիր թարաֆընտա տախի , ասղուգ տատկա լէլէ , « Լբտիւդիւն թէսաթսո օեուընլարընտան գօբեա օլունմուշ . Իչիքթէ ասղատը » ֆլէդրալարը , մաթ-պու ֆլարագ կէօրիւլմէքտէ խախ ։

Օգթավ . – Տիւնանըն թէսաթսոտան ավտէթ իթմիշ օլ-տուղունա , չու ատֆթէր իսպաթ սըր ։ Ղունտա , եէնի լու-պիեաթտա իճրա խտէճէք օլտուղու բօլ մուհարբէր տիր ։ Մէղպուրէ բօլունու միւթալէա խտէրքէն , պիրտէն պիրէ էօյլէ պիր մէմուրին զայրի խապեր ալմըշ օլմալը սըր քի , էլինտէ թուրթմուշ օլտուղու պու ատֆթէր եէրէ տիւշմիւշ , վէ քէնախինին , պունու եէրտէն գալտըրմահա վազթը օլ-մամըշ սըր ։

Տուլ գաստըն . – Պէլքի մուախախարէն , թէսաթսոտան պիր խապեր կէլմէքլէ , գալդըզ օրահա կիթմիշ տիր ։

Օգթավ . – Պու օլտուր շէյ տէյիլ տիր . բրօվա պիթի-ճէ , հէր քէս տաղըլըր , վէ ադշամքի լուպիեաթտա բօլլարը պուլունան օեուընճուլարըն վիլուտինէ տէկին , եալընըղ թուրմպաճըլար թէսաթսոտա գալըրլար ։ – Ղունտան գա-թինտալար , զանն ու թախմինինիզ էկէր էտասըլը զանն օլտա խախ , շիմտիյէ գաստար Տիւնա չօգտան ավտէթ իթմիշ օլ-մալը խիր ։

Տուլ գաստըն . – Ազիզիմ միւսիւ , պու ադշամ սի-

պին կէլէճէկինիզի մատմուազէլ Տիւնա պիլիեօր մու խախ ։

Օգթավ . – Էվվէթ , պիլիեօրում . . . պիրլէքտէ տիշտա-րը չըգաճագ խտկը ։

Տուլ գաստըն . – Սատթ գաչտա ։

Օգթավ . – Տօգուղտա ։

Տուլ գաստըն . – Շիմտի սատթ տօգուղու չարևէք կէ-չիեօր . . . Պէլքի պիր ադատան ավտէթ խտէճէք տիր ։

Օգթավ . – Էվվէթ , պէլքի ավտէթ խտէճէք տիր , ֆագաթ տիշարը չըգմասընըզն ատպէպի նէ՞ տիր ։

Տուլ գաստըն . – Պու խուսուստա տիզէ նա՞սըլ ճէվապ վիրէպիլիրսիմ . . . Փէնտխինէ պէքլէմէք խտի՞ըմխինիզ ։

Օգթավ . – Պէքլէմէ՞ք մի . . . պուրատա՞ մը . . . օլ պատ-տէ ճէսարէթիմ պուլունմատըզընը հիսա խտիեօրում . . . հա-վատա , հալէքէթէ իհթիեաճըմ վար սըր . . . տիթրէեօ-բում . . . Ղանլիեօրում . . . հէրսարէթիմ պուլունմադտա սըր . . . իչթիխրազ ու էնտիչէմինէն էօլիւեօրում ։

Տուլ գաստըն . – Նէ՞տէն գօրգուեօրսունուզ ։

Օգթավ . – Պէն տէ պիլմէմ , ֆագաթ հէր շէյտէն գօր-գուեօրում ։

Տուլ գաստըն . – Տիւնանըն նամուսու պիր գըզ օլմասը հազգընտա էմի՞նմիսինիզ ։

Օգթավ . – Շիւպհէսիզ . . . լաքին քէնտիսի կիւզէլ վէ տիլպէր տիր . . . պինտապէրին էօյլէ մուխտէթարալար , էօյլէ տուզագլար վար սըր քի , մատամ , սիզ չիւպհէ իթմէզսի-նիզ տամնա , պէն բէք էյի պիլիրիմ . . . բէք էյի անլամըշըմ սըր . . .

Տուլ գաստըն . – Ազիզիմ միւսիւ , ֆիքրինիզի թէսկին խսին . . . կիւնտիւզ վազթը վէ Բարիսին օրթասընտա կէնճ գըզլար աշըրըլատաղ ։

Օգթավ . – (Ուսուզլարընը չէքէրէք .) Բարիսին օրթա-սընտա՞ մը տիեօրսունուզ ։ – Իչթէ , պու Բարիսին օրթա-սընտա , հէր շէյ , հաթթա միւֆթինիզ վէ ֆէվգէլատէ

օլան չէյլէր իճրա իտիլիր։ – Էն մէքրուհ թրաճէտիալար եալընըզ սահնէ իւզէրինտէ իճրա օլունմապլար... Էկէր պիլսէյիդ, ֆագաթ պու ալչագճա հարէքէթլէրէ սիդի վագըֆ գըլմադըս նէ՞ ֆայիտէ. վար տըր... Գէն թէմթրօճա գօշարագ կիտիէօրսուն... Գէլքի օրտաս պագը մանլիմանթ ալապիլէճէկսին... Գէլքի Տիւնանը կէօրէն օլմուշ սուր։ – Իչթէ, ահճէլէթէն կիտիպ, ավտէթ իտէճէկսին... Էկէր սէվկիւլիւմ պէնտէն էվվէլ պուրատա ավտէթ իտէր իտ, պէնիմ տիւշարը իղթիրապ օլտուղումտան քէնտիսինի իտապէրտար իթմէկեին... անը միւքէտտեր գըլմահըն...

Մէրգում տէլիգանլը, մէզպուրէ գատրնըն սէօղէրինէ արթըդ դուլագ ատմահարագ, ահճէլէթէն կէնճ գըզըն տայիրէսինի թէրքլէ, նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն ալագրատա էնտի, վէ քէնտիսինի ատգաղըն գալտըրըմընտա պուլտու։

Օլ էտնատէ իչի քիչի, ատգաղըն տիկէր թարագընտա վագը պիր էվին գարանլըգ կէչիտի աղըրտա տուրտուօրլար իտի։

Օգթավ, երլտըրըմ կիտի սիւրաթլէ ատգաղա չըգտընտա, մէրգումտան իչի քիչիտէն պիրի, տիկէրինէ,

— Իչթէ, քէնտիսի տիր... հանընտա կիտ... ֆագաթ ֆոթօ լագրտատընը ունումտա, տէտի։

— Ա՜նպատրմ, անպատրմ։

Օգթավ, գարտունն հագրնպարընտա արագագար պուլունտուղունու տիւշինմէկէրէք, պուլվարա տօղրու գօշմադա իչէն, արգադընտան գապա աեագ սէտտար վէ,

— Մ՚իսիւ՜... է՛ միւսիւ... տէյի պիր նիտա իչթիտի։

Օգթավ, պու սէսին վէ սէօղէրին քէնտիսինէ իտիթագ իտիմէքտէ օլտուղունու իհթիմալտէն ատտա իթմէմէքլէ պէրագէր, տուրտու, վէ էպիտէյի մահատուէսինին համար օլան պիր հատալ, գագքէթինի չըգարմըշ օլտուղու հալտէ, մէրգումտան նէզտինէ պիր մուվասըլէ,

— Ա՛ֆիլ իտէբսինիզ, միւսիւ կամար սի՞զ վիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Օգթավ. – (Հայրէթլէ.) Էվվէթ, նէ՞ իտթէօրսունուզ։

Համալ. – Սիզէ պիր մէքթուպ կէթիրտիմ։

Օգթավ. – Մէքթու՞պ մու, ֆի՞մ վիրտի

Համալ. – Պիր գատրն վիրտի։

Համալ, սէօյլէտիկի մէքթուպու ճէպինտէ սրամագտա իքէն, Օգթավ,

— Պանա միւրաճաաթ իթմէքլիկ ֆիքրի, սիզտէ նէ՞տէն հատըլ օլտու, տէյի սիւալ իթտի։

Համալ. – Օ գատրն, պանա, չըգտըրընըզ էվտէն, կիւզել վէ կէնճ պիր միւսիւնիւն չըգաճադընը պէհան իթմիշ իտի... Պէն, էվին գարշըսընտա տուրուպ, գօլաօրտում... Սիզին, պիր թաւշան կիտի սիւրաթլէ էվտէն չըգտըրընըզը կէօրտիւմ, վէ թաապհաթիլէ արգանըզտան գօշտում։ – Իչթէ, սէօյլէտիկիմ մէքթուպ... իճրէթիմի ալմըշըմ տըր, ֆագաթ էկէր քիւչիւք պիր պահշիշ վէրիսէյիզ, մահէ մէճպուհիյէե գապտըլ իտէբիմ։

Օգթավ, համալա եիւզ տու վիրիպ, մէքթուպու ալտը, վէ ֆիքրինտէն,

— Գէլքի Տիւնանըն մէքթուպու տուր... պիլմէք իստթէրիմ... ֆագաթ հէր նէ տահի օլտա, պու չէյլէր՝ քէք զարիպ կէօրիւնիւեօր, տէյի պէհան իլլէտի։

Թամըլ վարըշընըն զայըր քհաֆի օլան ֆէնէրլէրի այտընըզըդյա մէքթուպուն միւհթէվիւեաթը օգունամադընընան, Օգթավ պիր գահվէխանէյէ կիրտի, վէ պիր գահվէ սիպարա կէթիրթտի իտէ ոէ, էվվէլճէ էլ պիլէ տօգունմահըզը, մէքթուպուն մահֆազասընըն իւզէրինէ օգուտտու։

Պու մահֆազա իւզէրինտէքի ատրէսին ինթիզամընըզ պիր թարղտա եազըլմըշ օլմասընտա պագըլըր իտէ, ահահթէ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլտուղու տէրքհատ պուլունմադտա իտի։

Օդթամ, տիեզերմէքուռ օլան էլլոյէ մահճապանը երբեմը, վէ պունուն իչինտէքի քեազըլըը աչըպ, ամիսէքի սաթըըլըը օգուտու.

« Ադիզիմ միւսիւ,

« Հէր նէ գաւսար իսկասըդ պիր մէքթուպ, ալէլ ումում թահգիրի ադիմէ լաերդ պուլունմադուա իսէ տէ, – չինքի պունլարսան եիւզէ տօգսան տօգուզու եալանըլար իլէ տօլու օլուր, վէ թէհլիւլէ բարա չէքմէք կիւպի ալչագլըդը եախօտ ինթիգամի չամիլ պուլունուր, – պունուն պէրապէր իչպու մէքթուպու պիր ուճսան նիհայէթինէտէք օգուտուն, վէ օնսան ածնըա մուհապէմէ իումին:

« Սիզէ պու մէքթուպու եազան՝ թանըմասդըդընդ պիր գաւրն սրը, լաքին օ սիպի բէք իլի թանըը, վէ հապդընդըա թէվէճճիւհիւ ադիմի օլուպ, պու թէվէճճիւհիւնիւ իսպաթի իտէճէք սիր:

« Սիզ նամուսու պիր տէլիգանլըսընդ... Մէվիօրսունուդ, սէվիմլիկէ տէ լաերդսընդ... Գագաթ ինթիհապընդ նապէճա սրը:

« Եէօյլէ քի, սահիհէն պիր ադիզէյէ մահասուս օլան թամր ու հարէքէթլէրի կէօրիւլտիւիւնէտ, կիւնահլարընը բուհպանա չըգարմադընդըն, հուդդ ալնադա շայէսթէթ ատա իտիլէն վէ Տինա Գլիւէ իտմինի թաշըրան շու միւրայի գընդ, ածն տէրէճէ պինամուսուն պիրի տիր: – Օ սիզի գէնդլէնիէօր, սիզի ալտատըէօր, վէ արամընդտա, հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն, պիրի իւզէրինէ կէօրիւշիւլտիւիւնէտ, « Գ– վէ Կ–էտ գէտ » սէնինիէօր իսէ, Մօլիէր եախօտ Ռօլ սը Գօգ նամ մէշհուր միւէլլիֆլէրին իտթիտնալ իթտիքլէրի քէլիմէնին գուլլանըլմասընդա հաճէթ կէօրիւլմէքտիզին, պիւթիւն թէատթօ խալգը, թատիրի մէգքիւրուն մանէճասընը բէք իլի անլաէօր:

« Ադիզիմ միւսիւ, պու սէօյլէտիկիմ սիզի թէաճճիւպտէ պրադըեօր, տէյլի մի: – Սիզճէ հիչ պիր իսպաթը հավլի պուլունմադըգընդա պէօյլէ պիր մէքթուպա թահդիրլէ պադարադ, վէ միւնասիբճաթլընա իննանմադըգընդա, հիսսէթի ու զադպադլէ ավուճունուզտա էզտիկինիզի սայքի կէօրիւեօրում:

« Էհէր իֆադասընդըմը պունսան էօմէրէհ կէօթիւրմէսէ իտիմ, պու խուսուստա հադդընդը օլուր իտի: Լաքին մէքթուպումունն մուդաասէմաթը իտթիտամ պուլսուս, Պունսան ածնըա եազաճադըմ շէյլէր, եալընդը դուրս սէօզլէր օլմաեընդ, վուդուսաթ տըր:

« Իչպու մէքթուպու սիզէ եազընդըմ զէմման, զաեէթլէ սէվկիւլիւնիւզ Տինա Գլիւէ, մաշուգունուն խանէսինտէ տիր, անընդ գուճաղընսուա տըր, վէ պիզգաթ կէօզլէրինիզլէ կէօրմէնիզ իչին, իճաազ իտէն վասրթաեը սիզէ իրահէ իտէպիլիրիմ:

« Պիր տադընդա պիւէ գայդ իթմէէին, – վէննան տէսիր եօլունան ժուանվիլ իչին պիր պիւէթ ալընը, վէ ժուանվիլտէ չընմէնտընթէր գաթասրընան էնին, գագաթ քէօրիւեիս կէշմէկիսիզ, սօլ թասրաֆընընդտա Մարն նամ չայ քէնարընան նօժան նամ մահէլլէ տօղրու կիտին:

« Պէշ եիւզ սարիմ գաստար գաթը մէսաֆէ իթտիկինիզտէ, այ մահիթապըլար կիւզէլ պիր օրման տէրունինտէ պիր սոսաճընդ, վէ պու սոսաճընդըն օրթասընսա վէ պիւեիւք ադաճլարընը ալթընսա ընընդլարըս թէնվիր խոխլմիշ պիր քէօշկ կէօրէճէքսինիզ:

« Իչթէ, մաշուգէնիզ օ քէօշկտէ տիր:

« Եանընընմադա մահէլլ եօդ տուր, – Իքի աչընդը օրաեա կէօթիւրմիւշ օլան, վէ եարը կիճէ բոսոտէլէրինտէ Բարիսէ կէթիրճէք պուլունան արապա, մէգքիւր սահիլ իւզէրինտէ, վէ սոսաճընդըն թա գարչըսընսա տուրաճադ տըր:

« Իլերուտէ սահիպ օլաճաղընըդ միլիօնլարընըդ իչին, եազանըդը պրագմաեան Տինա Պիւէնին, պու պրոպոս տախի սիզէ պիր մասալ օգուրաճաղը, վէ սիզին ոէ, սաֆտէրուն պիր Կ-վ-ր օլսուդունուդ ճիհէթլէ, պաշընըդը եէրէքլ, անըն մասալընա ինանաճաղընըդ պիզճէ սեբեբսիզ խոսկինաէն, չիմոխաէն իւզէրինիզէ կիւլկինաէքսոե խոսոե, համան օլուն, վուդուսի սիզէ խոսպէր վէրիլսի, պունսան սօնրա իճապընա քէնոինիզ պադրն։

« Մարն չայընը կէշմէք իչին վասըթսըզ էքսիք սեյել տիր։ Հէր կինճ, օ չայոսա պիր չօդ պալըգճը գաեբդըլարը սաղ գուրսըլսըր։ Զիհըր ինթիհիմ քէօշկինէն գաբուճուսու եօդ սուր. խոթէեէն, քէնոի էվի կիպի իչէրի կիրէը, վէ եամսդ օսոսոը պիրինճի գաթոսա պուլունմադոսա սըրը, – վադիթիլէ պէն սե օրսոսա սալթանաթ սիսթիմիզ օլսուդումոան, հէր թարաֆընը պիկիրիմ... Օրսոսա սէվկիլիլէրիլէ պէրաբեր սուբէ ինթիմէք, քէօշկ սահիպինին միլթասը սըր...

« Պու խուսուսոսա սիզէ մուվաֆֆադըյեէթ թէմէննի իսէրիմ, ազիզիմ քիւչիւք Օգթայ,

« ՊԻՐ ՄԷՃՀՈՒԼԷ ՄՈՒՀԻՊՊԻՆԻՉ

« Տինա—Պիւէնին Թէաթրօ ըէֆիգէսի »

Օգթայ, մէքթուպու օգուեուպ պիթիրոսիկինոե, դահվեխանէնին պիր ուշաղը քէնոի եանընա եոգլաչաբադ,

— Միսիս, պաեըլըեօշմուսունուզ, սէյի սիսալ ինթի։

57

Օգթայ, ճէվապ վիրմէսինիսէն, ուշագ, իֆսաէսինէ սեվմամ խոսէրէք։

— Միսիս, սոսէթա խասոթէ հալի քէնդ իթմէնիզ, զորիսի տիր։ Նիհէր գուվվէթի վէրիճի պիր իշի իչէրսինիզ, բէք իյի օլուր, սէյսի։

Օգթայ. – (Պաշընը սէէսոթէ սէէսոթէ եօգաբըր գալտըրըըընտա, կադընըըն այտընըըդըյտա պէ յնղինին սօն սեբէճճ սօզինուշ օլսուդոսա կէօրմէսի, վէ պօզուգ պիր սէոտա իսէ.) Պունա պիր գաոէճ բոագը կէթիրին։

Կադընճաճն, քիւչիւք պիր շիշէ տէրսինինտէ բոագը իսէ պիր գաոէճ կէթիրինճ, Օգթայընըն գարշընտընա վազ իթտի, Մէրդումի տէյիդանընը, գահվէխանէյէ կիրոսիկի զէման կէթիրթոսիկի պիրտա գաոէճհինտէ գալան պիր միգտար պիրտաևը եէրէ սէօբէտ, բոագընը պու գաոէճհին տէրսինինէ վազ իրէ, պիր եուսուսունտա իչտի, վէ կադընճն, պու հալի կէօրսոսիկինտէն,

— Ա՛ սանա ֆիթնօրսոսզճա միսաքիրսոթ գուլլանմադըը պիր տէյիդանընը... Էհէր գալդընտա քէտէր վար իսէ, անինտէ պէր թարաֆի օշմուշ օշմադ կէրէք տիր, տէյի միսլահադա իթտի, վէ եիքսէք սէյրէ տէ, – Ի՛յ միսիս, պիր աղ քէնոինինիզի պուլսոտունա՛զ մու, տէյտի։

Օգթայ. – (Մէրմէր մնասոնընն իշդէրինէ պիր օն ֆրոնդլըգ սէքքէ սթարսադ.) Էվվէթ... էվվէթ... թէշէքքիւր իսէրիմ... իչտիհիմ իչկինէրինն պէտէլինն ալտըգտան սօնրա, գուսուլսունու քէնոինինիզէ ալըգօյմուն։

Օգթայ, գարշընընտա օթուրմուշ օլտուղու մնասա-

նըն էօնիւնտէն գալգտը, վէ քէնտիսինտէ թէէսսիրի ա-
զիմ հասըլ լիմմիշ օլան խնդասըդ մէթոտպու ճէպինէ
գօյտուգտան սօնրա, սէրհօշ կիպի սալմանարադ, դահվէ-
խանէտէն տիշարը չըգտը։

Լաքին մէրգում, սէրհօշ տէյիլ իտի. հաթթա իչտի-
կի բագը, պէյնինէ թէէսսիր լիմմէտիքտէն պաշգա, մէ-
մուլին զայրի սաատմէ սէպէպսիզ պիր արա խալէլթէդիր
օլան գուվվէյի իտարաքինէմինի քէսպ էտէմմինէ հարատմ
պիլէ լիմմիշ իտի։

Օգթավ, պիր քէրրէ ոօգաղա չըգընճա, սահիհէն ա-
ըէդ մը տըր, հօգսա ույգու իչինտէ պաղէն վագը օլան
հալ կիպի տէհշէթլի պիր հալտէ մի պուլունուհօր տէյի
տիւշինմէկէ պաշլատը։

Ֆագաթ ալէմի հագըդէթ իչինտէ օլտուգունա, վէ
ագլը պաշընտա իտուկինէ բէք չաբուգ վագըճ օլտու։
Շէօյլէ քի, ինքեարը նագատիլ խապաթլար իլէ լիհհամնթը
հավի օլտուգու ըէվիչի հալ իլէ զանն օլունան խնդասըդ մէք-
թուպուն քեաճիճէյի ճևումէ վէ քէլիմէլէրի կէօղունիուն է-
նինէ կէլմէքտէ, վէ մատէմ քի, լիհհամնթը վագըանըն
սահիհ օլտուգունա իսքեաթի օլմատը իչին, պիղգաթ քէն-
տի կէօղէրինէ կէօրմէմինէ տայիր վասըթալար իրաեէ օ-
լունմագտա իտի իսէ, մէքթուպտա սէօյլէնէն սէօղէրին
սահիհ օլմատը լազըմ կէլմէքտէ իտի։

Պինապէրին, պիր թարաֆտան ֆիլոլոգնան գէվգէլատէ
պիր հիտտէթ, վէ տիկէը թարաֆտան գալպինի ադիմ պիր
քէտէր խոթնլա իտէրէք, քէնտի քէնտինէ, ֆագաթ կէչէն
տէօնէնլէրի արգալարընա տէօնտուրմէճէք մէրթէպէտէ
եինքսէք սէտա իլէ, չու սէօղէրի իրտա լիհհի.

— Էվէթ, էվէթ, հէր շէյի կէօրմէք իսթէրիմ...
չու գաատար քի քէնտիսինէ էլան մուհասապէթի շէտիտէմ
պուլունտուղունտան, ալէյհինտէ հիչ պիր թէչէպպիւ-
սէ ճևուրէթ լիհմէնէճէնիմ. անճագ տիկէրինի... Եանի

սէպէպի սատտէթիմի սիրգաթ իտէն չախսը էօտիւրէճէ-
կիմ... էվէթ, անը թէլէֆի իտէճէկիմ,

Պատէհու մէրգում, Տինա Պլիւէնին խանէսի ճևմարըն-
տա պըրագմըշ օլտուղու արապատա բաքիպէն,

— Զաբուգ, արապաճը, Պաթթխլ մէյտանընա...
վէնտան շըմէնտըֆէրինէ կիտէճէկիզ, տէյի պաղըրտը։

Արապաճը, պու էմրէ իտմթխալ լիթտի, վէ սատթ տօ-
գուզու օթուգ ալթը տադըդա կէշտիկի հալտէ, արապա-
նըն հայվանը, աղըրնտան քէօբուք կէլէրէք, մէվգիֆին
էօնիւնտէ տուրտու։

Անճագ գաթթար հէնուգ հարէքէթ լիմմիշ օլտուղուն-
տան, սատթ օնու պէշ կէչէն գաթթարա պէքլէմէք լազըմ
կէլմէքտէ իտի։

Օգթավ, պիր արա արապա իլէ ժուանվիլէ կիլիմէկկի
թատմիմ լիթտի իսէ տէ, պու սուրէթլէ գայդ լիթտիկի
վագիթը էլտէ լիմմէք չէօյլէ տուրտուն, արապաճը՝ վէնտան
օրմանընտա էօլլատը գայդ լիթտիկի թագտիրտէ, հարը կի-
ճէտէն էվվէլ մահէլլի մագսատտէ վատըլ օլտանէճաղը իհ-
թիմալինի թէֆէքքիւր իտէրէք, թրէնին հարէքէթինէ տէ-
կինի պէքլէմէկէ գարար վիրտի, վէ լաքին պու միւտտէթ,
քէնտիի իչինի, պիր գաչ սէնէ գատար ուգուն կէօրիւնտիւ։

Նիհատէթ գաթթարընի հարէքէթ զէմանը կէլմէքլէ,
Օգթավ, պիրինճի սընըֆտան պիր վակօնա օթուրտու, վէ
պունուն էտնտի հարէքէթինտէ, էօյլէ միւտահազաթ վէ
թէֆէքքիւրտի իչինէ տատտը. պու պատտէ թէքմիլ մա-
լիսմատ վիրէպիլմէք իչին սահիֆէլէր լազըմ օլտուղուն-
տան, հատընըգ շու գատարը պէհտն իլէ իհթիֆա կէլէ-
րինգ քի, պիչարէնինի հիտտէթ ու զաղտպընը կէօզ հաչ-
լարը թէտգիկ լիմմէքտէ, վէ թէհտիտտամիդ քէլամինէրտէն
սօնրա, տօտտագլարը շու սէօղէրի բէքլէմէքտէ իտի.

— Ա՜հ, նա՜նքէօր, քէնտիսինի նէ՜ գատար սէվդը ի-
տիմ... ալիմ Ալլահ, քէնտիսինէ նէ՜ տէրճէճէ մուհասապէ-

թիմ պուլունմագաս իտի... Անը գայդ իմոխքտէն ասնը-
րա, պէնիմ իչին եաշամագ նէ լազըմ... Նիկեր թէսլիմի
րուհ իմմիչ օլսուդունու պիլսէ իտիմ, պէլքի քէնտիմի
թէսէլլի իտէպիլիր իտիմ... Ֆագաթ անըն խային վէ ալ-
ջագ օլսուդունու պիլմէդիկ, թէհամիւլ օլունուր չէյ սէ-
յիլ տիր, վէ էօմէք՝ տահա էվլէա տըր։

Նիհաեէթ թիէն, պիր գաչ եէրէ ուդրատըդտան ասնը-
րա, ժուռնալիէ վասըլ օլսուդունտա, Օգթայ աչաղըա
էնտի, վէ օլ էանտաէ տահաթ օնու օիտուդ պիլը տագըդա
կէչտիկի հալաէ, մէվգիֆտէն պիլ հարէքէ, Մարն չաեըրնա
կէօթիւրէն ուզուն վէ էյրի պիւյրիւ թարիգտէն եօլունա
տեմամ էյլէտի։

Օգթայըն կէչմէքտաէ օլսուդու մահէլլէր, Բարիսին
քէօյլուքլէրինտէն օլուպ, եապըն, բաղար վէ եօրթու
կիւնլէրի, օրադարատա պուլունան մէյհանէլէր, լօգանթա-
լար, վէ տայիր էյլէնճէ վէ խոթխրահաթ եէրլէրի, կիճէ-
լէրի, Բարիսին ուն գաթարը մուվաֆըգիմ իտէնէ տէկկէն
այըդ օլուպ, պիր չօդ խալդ թէնէդդիւհ իտէրլէր վէ գէֆգ
ու ճիւմպիւշլէ վագըթի կէչէրէրլէր իտէ տէ, հաֆթա ի-
չինտէքի կիւնլէրտէ, մէդթուր էյլէնճէ մահէլլէրի, ապ-
շամըն տահաթ օնուռնտան, եանի եապը կիճէտէն իկի տահաթ
էվվէլ գարանըլըպ, վէ օրադար սիւքիւնէթի իչինտէ պու-
լունտուդլար։

Իտիսի, Օգթայըն մահէլլի մէդթուրէ կիմիաիկի կիւն
տահաթ, հաֆթա իչինտէ, տահաթ պիր կիւն օլսուդունտան,
մէդրուտ, բիմէնտէնէ թէտաւիֆ իմմէտի, վէ եապընդ
գէնտի տէնտէ սէյլէրինի իչինտէն գարար գարուլարըն տա-
գարնտագի գէօրէկլէրին համիլտունտարնտան զայրի պիր սէս
ալմադտը։

Օ կիւնիւ, կիւնտուզ հաալա ֆէվգէլատէ սրճագ իտի,
վէ ադշամ տահի մէդթուր սրճագդըդ գէտի իմիտաթ իմ-
մէզ օլմաեըդտ, անճագ գուդուպէյի տահտան պուլուդդար

իլէ գարդը օլմադըդ, պիր գօրա գուհուր իտէճէկի գանն
օլունմագտա իտի։ Հասըդը օ կիճէ, հէմ հավանքն հալի
վէ հէմտաէ տնահէլլին միւտաիւոլիկի, պիր ճինահէթի վու-
գունէ էլվէրիշլի իտի իտէ տէ, Օգթայ, պու կիճնա թէհ-
լիքէլէրի իտամթըրնա պիլէ կէմիիմէեէքէ, իտիգտըդ մէգ-
թուպտան թուավիեէտի մուճիպինճէ, նօժան նամ մահէլլէ
տօդրու էօլունա տէմամ իմմոխի հալտէ, մէքթուպը մէդ-
փիւրան ֆըզդըալարընտան պիրինճին տօդրու չըդտըդընը
կէօրտիւ։ Եէօյլէ քի, չայրն քէնտրընտա պիր արապա տուր-
մադտա օլսուդունաւ, արապանըն ֆէնէրլէրի այլընըդընտան
կէօրմէդթէ, ատրմայրընը չաուդըմտը, վէ արապանըն
եանընտա մուվազըէմիէտէ տուրտու։

Արապաճը, քէնտի մահէլլի մահաաուրնտա ուճուդ-
լաեօրտու։

Նիկեր կիւնտուդ օլաա իտի, մէդթուր արապա վէ ա-
րապաճը վէ հաթթա պու արապաէա դօշուլու օլան պէյ-
կիկ Թանըլապիկիր իտի, հալդուպ կիճէ օլսուդունտան,
Օգթայ, պունլարը Թանըեամադը։

Մէրդում ոէֆիգանըը, արապաճըեը սարսորըընտան,
մէրդում պիրտէն պիրէ ուէանարագ, վէ եոխօտ էօյլէ
կէօրիւնէրէք,

— Հաղրըդ, էֆէնիմ, հաղրըդ, կիտէյիմ... ոէոխ։

Լաքին ֆէնէրլէրին այորնըդըդլա Օգթայը պաշտան
աեադա գատար Թէճէոխուս իտէրէք,

— Աճայի՛պ, պու պիգիմ էֆէնտի ոէյիլ... Ֆագաթ,
եահու՛, Նէյին պէնի ուդրուամտան ուէանարդըտընդը, ոէյ
պիւալ իմմէ։

Օգթայ — Զիւնքի պիզէ պագը տիճէճէէլէրիմ վարդը։

Արապաճը — Շու ատաթատա վէ պէօյէ խալի մահէլ-
տէ պանա նէ տիճէճէկկինիզ օլապիլիր։ — (Օ ատա գամը-
սընը եօգատը գալարըատագ.) Եօլունուգա կիտին, եօգա
չիմտի գամըըմը էնտիրիրիմ։

Օգիաւ. – Պէնի խըրտըշ մը զանն իտիեօրտունուշ,

Արապաճը. – Խըրտըշ օլմատըղընըզը քիմ պիլիր... Պէն սիզի թանընըմտըրըմ... Սիզ թէքրար իտիեօրսուն, չատըռ եօլունուզա ատվամ իտին։

Օգիաւ, գամիըտան իտալի օլմազ իւղրէ պիր ազ ուզաղանըզտան սօնրա, ճէպհինէն ազչէ ճիղտանընըր չըգարար, վէ ատրունինէն պիր լուի ալճունու ալարագ,

— Գագընըզ... սու եվկիրմի ֆրանգըզը տըր, ատէտի,

Արապաճը. – (Եումչահատագ.) Պէնիմ իչի՞ն մի տիր,

Օգիաւ. – Էվվէթ, ատիգին իչին տիր։

Արապաճը. – Ֆագաթ պէն տիգի կէօթիւրէմէմ, չունքի պուրատա պիրիհինէ պէքլէեօրսուն,

Օգիաւ. – Պէնի կէօթիւրմէնիգի իտիէմէեօրսուն, իլլա պանա ճէվապ վիրմէնիգի իտիէեօրսուն,

Արապաճը. – Սիզ պանա եվկիրմի ֆրանգ վիրտիկինիզ հալտէ, մէճպուրնէն իտիէրիմ, – Էկէր պուալլէրինիգէ ճէվապ վիրմէզ իսէմ, շէյթան պէնի չարբաբն։ – Սօրուն-ուզ, էֆէնիմ, սօրունուզ, իտիէրսէնիզ սաաթ, իտիէրսէնիզ մէնզիլ հիսապլըյա, ճէվապ իտիասընա հազըրըմ, Ֆագաթ վիրէճէկինիզ իւճրէթի բէչինէն ալմազ իտիէրիմ,

Օգիաւ. – Իւճրէթինիգի ալըն։

Արապաճը. – Բէք ալէա, էօյլէ իսէ, պիզիմ պուալլէրինիգէ պաշլաեըմ։

Օգիաւ. – Բարիսաէն մի կէլիեօրսուն-ուզ։

Արապաճը. – Թապիի։

Օգիաւ. – Արապանըզը թուֆան քիմ տիր։

Արապաճը. – Թագրիպա օֆուզ եուչընսա կիւղել պիր աէլիդանը տըր, պէն, Եահօ ա'Օ ըտիասիօնունսա տուրուեօրսուս, բէչինէն պէտէլինի էօտէեէրէք, պու թաքիլարա կէլմէք իւղրէ պէնիմկէ բաղարըլըդա կիրիշի։ Օ արա, սաաթ աէօրի պուշուդ վար իտի եախօտ պէչէ չարեէք պուլունմադսա իտի։

Օգիաւ. – Պու աէլիդանը եալընըզ մը իտի։

Արապաճը. – Եալընըզ իտի, ֆագաթ Ֆօպուր ուս թամըլ ասղաղընսա քիւչիւք պիր գասընը արապաբնա ալար։

Պու սէօզիս իչինի ուէնիմսէյէ, Օգիաւ, պաչտան սեապա գասար սիճըէտի, վէ քէսիք պիր սէսա իլէ,

— Պու գասընն նա՞սըլ իտի, սէյտի։

Արապաճը. – Ղաեէթի կէնճ, սիլսիլէր վէ մէչիտլէր կիսալի պիկիճնաճ զանն օլունուեօր իտի։ Ա՜հ, օ թասիիրսէ օլան գասընըզատա վէ գըղլարա էնինիյէմէ օլաճանագ ճայիր սէյիլ տիր։ Կիւմիւշիւ ըչենկալէն էլալսէ կիճիճինիշ վէ գաչընա քիւչիւք պիր հասըր չըգարա պօյմուշ իտի։ Պունըզատա սիդգաթ իչինի, չունքի թասիճեաթի, զաթէն մէրգէլը օլուագ, պու կիճիի չէ յէրէճ պիճեատ սիդգաթ իտէրիմ։ – Հէր նէ հալ իսէ, միւչթէրիմ օլան սէլիդանըզը, օ կէնճ գասընը արապաբա ալճասընսան ածնա, ժուանկիլ քէօրիւսիւնէ կիտէճէկինիզի պանա սէօյլէսէ։ – Մուճայինճէ եօլա չըգարըդ։ – Պիր քէրրէ նէֆսի Բարիսի թէքը իտիսիկիմիդսէ, սէլիդանըզը իչէ բէֆիգէսի, եուվալարըճնսա գուլունան կիւվէրճինճէր միսիլու ճիճինիզ էօթաէճէ վէ ածնաուզ գուսէյէր ալըգ վիրմէկէ պաչլաեըլար։ Վագաա ագըլը պիր քինէ սէյիլ իսէմ սէ, պէօյլէ սըրաալարսա նէ կիսալի ահվալ վագը օլաուզունու բէք կիսի անլարըմ... Եունու տախի սէօյլէրիմ քի, արապամըզա օֆուրան միւսիւլէր, պիզատէն ասլա սըգըլմադլար, վէ պիր արապաճըէը, սայիր քինճէլէր սըրասընսա թուֆանդալար։

Օգիաւ, պու սէօզլէրի ունկէտիքճէ, հիսաէթի սօն տէրէճէյէ վարմադսա իտի։

58

Օգիաւ, ակը սանկյնէ գատար սիւքիւթէլէ,

— Է՛յ ոճրա, տէյի սիւալ իթոի։

Արապաճը. – Նօլումուղա սիւրաթէլէ տէվամ իլէ, սաաթ ալթը սուլարընաա ժուանվիլէ վասըլ օլտուդ։ Միւշթէրիմ, պուլունաուղումուդ իշդու մահէլլէ գատար արապաէը սիւրմէքլիկիմի թալէպ իթոի, վէ օլ քիւչիւք գատըն իլէ պէրապէը արապատան էնիոյ, պանա, կիտիպ թաամ իթմէքլիկէ, վէ հայվանըմա տա եէմինի վիրմէքլիկիմ, վէ թամ սաաթ օնաա պուրատա պուլունուպ, քէնտիսինին վիրուտինէ տէկին, պուրատան դըմընլատանմամագ-ըղըմը թէնպիհ իլէոի։ – Մուախխարէն քէնտիսի սահիպտէն էնէրէք, րէֆիգէսինի, ակը սըրըղա պալղը օլան կիւղէլ վէ սիեահ րէնկլի ակը գաէրըղա օթուրթուս, վէ քիւրէքլէրի էլինէ ալարագ, չայտան կէչոի, վէ իչիսի պիրլիկտէ, գարշըտաքի սուսէա չըդոըդլաըրընաա, քէնտիլէրինի կէօրմէղ օլտուս։ Օլ վագթի պէնտէ, պուրաեը թէրքլէ, կիտիպ ակը ազ շէյ եէտիմ, վէ հայվանըմ Գամպրօն տա եէմինի եէտի։ Թայէրին օլունան սաաթտա տահի պուրաեա ալաէթի իտիպ, բահաթ ակը ույդու չէքմէքտէ իլէն, սիղ, գօլումտան թուխարադ պէնի ուհանտըրտընըղ։ – Իշթէ, միւսիւ, պու պապտէ պունտան դիհաատ մանիւսա-թըմ եօգ տուր։ – Էկէր վիրտիկինիզ ադշէնին պէտէլինի ալմըշ օլտուղունուղու հիւքմ իտէրսինիզ, մէճպուռն օլուրում։ Ա.քսի թագտիրինտէ տէ, էսէֆ իտէրիմ, դիրա ակը քէրըե եէրինտէն ալընան պիլէթլէրին օնտան ոճրա կէլի վէրիլմէտի գապըլ օլտուդ։

Օգիաւ, միւհիմճ օլտուղու մանիւսաթը ալմըշ իտուկինտէն, չայըն թաղաիբնա միւթէվէճճիհ օլտու։

Ա.յ մահիպտարընըն պուլութլար իլէ գարանմըշ օլմասընան տօլաէր հուսուլէ կէլէն գարանլըղ իչինտէ, գարշըտաքի ստաճըդ, էթրաֆընը իհաթա իտէն ադաճլար իլէ պէրապէը պիր մէնզարէյի գարիպէ քէսպ իյլէմիշ իտի։ Մէդիւր ստաճըդ իլէ ադաճլարըն օրիաասընտա, ճիւղի պիր այտընըղդ միւշահէտէ օլունտուղունտան, Օգիաւ, ֆիքրինտէն,

— Շուրատա օլմալը տըրըլար... պու չայտան նամօթլ կէչմէլի... քէնտիլէրինէ նամօթլ վասըլ օլմալը... աճապա քէնտիլէրինի պուրատա՞ մը պէքլէնիմ, տէտի։

Օլ արա արապաճը, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլատէն աչաղըտա էնէրէք, ֆէնէրլէրտէն պիրինին ըչըղընտան թիւթիւն չիպուղունու կադմադտա օլուպ, Օգիաւ, մէրդումա խոիաթապէն,

— Նագընտարըմըզտա պօշ գաէրըդ վա՛ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Ա.րապաճը. – Գուրտա կէլտիկիմճէ, միւշթէրիմին քիւչիւք գաէրընտան գայրի գաէրդ կէօրմէտիմ... Գագդաթ, սուս օլուն, տինլէյին։

Օգիաւ դուլադ վէրիպ տինլէտի։

Պիր ազ ուզադտան իչի սատա քիւրէյէին, չայըն տէրունինտէ մունթազամէն սուտա կիրիպ չըգմասընըն սէպի իչտիհիւէօրտու։

Ա.րապաճը. – Ղալիպա միւշթէրիմ ավտէթ իտիւօր. քէնտիսիլէ կէօրիւշմ՞ք մի իսթէէօրտունուղ։

Օգիաւ. – Պէլքի։

Ա.րապաճը. – Նօյլէ իսէ, չօդ պէքլէմէտիկինիզէ թէշէքքիւր իտին։

Փիւրէքլէրին պէպի կիթտիքճէ եադլաչըէօրտու։

Պու արա, այ իւղէրինտէ պուլունան պուլութլար տա-

ղըմնդլէ , օրթալըդ այտրնլանատըղրնտան , վէ հէր չէյ , ա-
չխրհարէն կէօրհլէպլըհկինտէն , ատատացը ,

— Պու կէլէն ժիւշթէրմ՝ ահ յիլ տիր , տէմո :

Յիլմազը կելէն գաճըդ , պիր պալըգճը գաճըդը օ-
լուպ , ահրաճինտահ եալընըդ պիր քիմսէ պուլունմադըն
խոխմ , չիւպհէսիզ օ տա գաճըդճը խոխ :

Մէղրիւր գաճըդճը , պիր գաչ քիւրէք ատհա չէքէ-
րէք , ահիլէ եանաչար :

Չէհրէպինտէն , իչի պիր ատէմ օլմատըդը անլաշըլան
պու ատէմ , օրթատաւդու եէրտէն գալդարադ , գարահա
ախլատը , վէ գաճըդընը հալաթլա պաղլամահա հազըր-
լանըրքէն , Օղթալ , ժէրդումա խիթապէն վէ եիւքսէք ա-
տա իլէ ,

— Է՛ , արդատա՛չ , տէչի նէյտա իթտի :

Պալըգճը . – (Սէրթ պիր սէտա իլէ .) Նէ՞ վար :

Օղթալ . – Պէնի գաճըդընըդա ալմադ իսթէ՞միսինիզ :

Պալըգճը . – Պէն կիճէ վագթը Բարիսլիլէրի ոօլաշ-
մըրմամ :

Օղթալ . – Պէն ոօլաշաճադ տէյիլիմ . Մարն չայընտան
կէչմէք իսթէրիմ :

Պալըգճը . – Վագթը կէճ տիր . . . պէն տէ զիւտատ
եօրկունում . . . կիտիպ ուեուեատճադըմ , Իմոհ , պաշդա
դաբու չալըն :

Օղթալ . – Ֆադոթ լանըդը իւճրէթ վիրէճէեիմ :

Պալըգճը . – Նէ՞ վիրէճէքսինիզ :

Օղթալ . – Իսթէտիկինիզ պէտէլի վէրիրիմ :

Պալըգճը . – Նիւղ — իսթէրիմ . իչինիզէ կէլի՞ր մի :

Օղթալ . – Այըն :

Պալըգճը . – Սիզ տէ գաճըդըմա օթուրուն :

Օղթալ , գաճըդա կիրտիկինտէ , գաճըդճը ,

— Բանդօնուն իւզէրինէ օթուրուն , տէմո :

Օղթալ . – Սիզ նէ՞րէեէ օթուրատճադսընըդ :

Պալըգճը . – Պէն այդատա աուրուրում . Սիզին ա-
եագատա աուրմանըդ պանա էնկէլ օլուր :

Օղթալ օթուրատա , վէ գաճըդ՝ գաթը ժէատգէ իթ-
ժիկէ պաշլատըդընատա , ատատացը , օթուրատուդու եէրտէն ,

— Ուղուրլար օլսուն , տէյի պաղըրատը :

Պալըգճը . – Ատաեա՞ մը կիտէճէքսինիզ՝

Օղթալ . – Էվվէթ :

Պալըգճը . – Նիհէթինիզ օրատաթի քէօշկ՞ մի կիթժէգ
տիր :

Օղթալ . – Էվվէթ :

Պալըգճը . – Տիժէք տիր քի , Մ. Օկիւսթիւ Թանըեօր-
սունուդ :

Օղթալ . – Մ. Օկիւսթ քիմ տիր ,

Պալըգճը . – Էյլէնժէք իւզրէ ատա սըրա պուրատա կէ-
լէն Բարիսլի պիր տէլիգանլը տըր :

Օղթալ . – Խա՛յր , քէնտիսինի Թանըմահեօրում՝

Պալըգճը . – Քէնտիսինի Թանըմահեօր իսէնիզ , անտէն
նէ՞ իսթէեօրսունուդ , վէ պու սահաթտա քէնտիսինէ վիզի-
թա վիրմէքլիկինիզ նէ՞ տէպէլէ տիր :

Օղթալ . – Սիզ բէք ժէրադը իմիշսինիզ՝

Պալըգճը . – (Կիւլէրէք .) Էվվէթ , ժէրադը օլսուդու-
մու սայիրլէրի տէ տէյլէրլէր : – Յիլմազը հէր չէյի պիլմէք
վէ անլամադ ժէրադընատաեըմ՝ վէ իսպահթը տա չու տուր
քի , տէրսինիզէն եիւղ — չըդարտըղընըդ չիդատանտա տա-
հա նէ պուլունտուդունու անլամադ իսթէրիմ :

Օղթալ , էթրահֆընտա ահթգը նազար իթտի : Օլ էհտա-
տէ գաճըդ , թամ չայընը օրթա եէրինտէ պուլունտուեօր-
սու : Պալըգճը իսէ , քիւրէք չէքմէճէկ , տուրատուդունատա ,
այ մահլիթապըլյա , սիմսար վահչի պիր տուրքիտէ կէօ-
րիւիւեօրսու :

Օղթալ , վագտա ճէտուր պիր տէլիգանլը իտի իսէ
տէ , օլ էհտատէ եալընըդ պիր միւսահապա գիչըրինի իչդալ

Իթամէքառէ , Հանին պէր ան էվվէլ մահէլլի մուդաւառէ վասըլ օլմադ Իսթէմէքառէ իտի , Պինաղէրին պալըդճընըն մէդքիւր դաղա վէ թէրպիհէսիզճէ Իֆաառէսինէ էհէմմիհէթի վէրմէհէրէք , Հալընըդ ,

— Իսթէսիկնինիզ իւճրէթի վիրտիմ. պու իւճրէթ պիզէ ա՞ղ մը կէլտի , ոէյի պիւաղ իթտի ։

Պալըդճը . – Էվվէթ , վիրտիկնինիզ իւճրէթի պանա բէք աղ կէօրիւնիւօր ։

Օղթաղ . – Տահա նէ՞ մուդաար շէյ Իսթէհօրաունուդ ։

Պալըդճը . – Ադչէ չիզաանընըդը քեամիլէն պօշաթմանընդը Իսթէհօրում ։

Օղթաղ . – (Բէնաիսինաէն չընդ ադրադ .) Տիմէք պիզ Իսընսընդընընդ ։

Պալըդճը . – Օնա չիւպհէ՞ մի Իսիհէօրաունուդ ։

Օղթաղ . – Ֆադաթի պաղընընդ Հաղընընընդ ։

Պալըդճը . – Պիր թէճրիւպէ Իսին պադալըմ ։

Օղթաղ . – Զայըն քէնարընընա տուրան ադաագճը պիզի կէօրիւնօր , վէ սէոիմի իչիսէպիլիր ։

Պալըդճը . – Ադրաագճը՞ մը . . . օ հօ՛ . . . օ պէնիմ ադաաչըմ ադը . . . Պիր ադտան քեարընմընդը ադամընդա բայըաշաճաղընդ ։

Օղթաղ . – (Հիտաէթինաէն նաչի տիթրէհէրէք .) Նէ՛ Հարէ , պիր քերրէ Հադաեր էլէ վիրտիմ ։ Իմնի , թէպիհ օլմադտան դայրի վասըթաղ Հօդ տուր ։ Իմնի , ալըն չուաղչէ չիզտանընմը ։

Պալըդճը . – Աղըարըն իւզէրինէ աթըն ։

Օղթաղ , մէդքիւր չիզտանը աթտը ։

Պալըդճը . – Բէք իյի . . . Շիմնի տաաթընընդա քէօԹէյինիզի տէ ճնա իլտավէ իտին ։

Օղթաղ . – Տահա պիթմէմի՞ մի ։

Պալըդճը . – Խա՛յը . . . Հէմտէ չադուդ տէտիկնիմի իճընա իտին ։

Օղթաղ . – (Ֆիլքրինաէն .) Ա՛հ , էկէր Հանընմուա պիր ախտարմ օլաա իտի . Հալադու քի պիր շէյիմ , Հաթթա պիր չադըմ տաախ Հօդ տուր . . . իմնի քէնտիմի մուտաֆատա իթմէկէ մուդթէտիր տէյիլիմ ։

Պու վէճհէյէ մէրդում տէլիղանընը , տաաթըյլա քէօԹէյինի տաախ , ալչաղըն տէտագլարընընա Ֆընրլաթընդ , դալպինի վէ պօղաղընընը թաղէիդ իտէն պիր իղթիրապէ ,

— Պու շէյլէրի պիզէ վիրտիկիմ Հալտէ , հիւքմէթ թէշէբբիւ քի իթմէհէճէկիմէ տաախ Հէմին իտէրիմ , իմմի , պէնտէն գօրդաճադ տէպէպինիզ Հօդ տուր . . . Ումարընմ քի Հօշնուտ օլաունուդ , վէ արթընդ պէնի տաահա կէօթիւրիւսիւնիւդ , տէտի ,

Պալըդճը . – Է՛յ , քիւչիւք միւսիւ , ուղուն ուզաատիէ մուամէլաթտա պուլունմադտան իտէ , տօղրուտան տօղրուտա Ֆիլքրիմի սանա անլաթտաերմ ։ Ոէն պանա արդընթը վէրիճօրսուն , պուրատա պէնի սէնի պէքլէճօրսուտ . . . վէ մաաէմ քի սէնի Հադալաարմ իտէ , պիր տաախ ավաէթ օլունմահան մահէլլէ կէօթիւրիւդ սէնի թէպիմ իտէճէիմ ։

Ա՛յնի վադըթտա , Իտապհի մէրդում , էքի էյիլէ ադրը քիւրէկի գալարընդ , Օղթաղընը գաֆտանընա վուրուդ Հարմադ Ֆիլքրիյլէ իւզէրինէ տօղրու Հիւրիւտիւկիւնտէ , Օղթաղ , մէրդումտան Ֆիլքրի մուզիրինի անլաէատարադ ,

— Գաթի՛լ , գաթի՛լ , գաթի՛լ , տէյի պաղընընդ , քէնտինի Մարն չայընընա աթտը , վէ տուէուն ալթընտա զայդ օլտու ։

Հայտուտը մէրդում տաախ ,

— Ա՛հ , նէ՛ գաատար չաչդըն իսիչիմ . . . հիչ պիր շէյ ոէօյլէմէքտիհին վուրմադը Իտիմ . . . լաքին պադալըմ հիւզմէք պիլիր մի , տէտի ։

Պու Իտուտուս բէք չարուդ անլաչընընը . չէօյլէ քի Օղթաղ , հիւզմէք Ֆէննինտէ զահէթի մուհիր օլտուդունտան , տաէուն իչինտէ պիր միւտաէթի գալարդտան տօնրա , պիր

խայլի ուշադրա, թէքրար սուեռն եիւղիւնէ չըզ-ալ, վէ սէ-բիան եիւզէքրոէ օլսուղու, այ մահիթապըլըղ կէօրիւնուիս։

Ձանի, պու հալի կէօրախկիւնոէ, ոէ յեուաչէն,

— Ա՛հ, քիւլհանի՛, պալըդ կիզի եիւղիւեօր... Ֆա-դամ պէհէմէհալ քէնտիսինի եոդալաեաճադրոմ, ոէտի, վէ քիւրէքլէրինի օլ ոէրէճէ դուվվէթլէ չէքմէեէ պաչլա-տը քի, զանն խէրսին գաեըդը ուչուեօրսուս։

Պէօյլէճէ քէնտիսիլլէ Օդթայըն արսաբնաա եալընըդ պիր սանիէէլիք մէսաֆէ գալտը, վէ նիհայէթի մէրգում ոէլիգանլըեա եէթիշտի։

Սարիօլուն մէմուրու, պու վադթը միւսայիտ աուտո-լէ, գալտըրտըդը քիւրէնի մէրգում ոէլիգանլըընըն պու-լունաուղու թարաֆա վուրսաս խէ ոէ, Օդթայ, օլ արա սուեռն իչինէ տալընը օլսուղունսան, վուրսլան քիւ-րէք քէնտիսինէ գաար կէլմէտի, վէ գաեըդ աա, սիւ-գաթը հարէքէթիլլէ, մէրգում ոէլիգանլըընըն իւգէրինաոէն կէչիպ, հայտուա, անճաղ պիր սանիյէէ սօնրա գաեըդընը տուրտուրմաեա, վէ ադընթքեա գարշը ուղրաչմադա վէ կէրիէէ ոէօնմէկէ մուվաֆֆադ օլսպիլտի։

Մէրգում, կէօղէրինին քէսիկին պադըշըլյա, սուեռն եիւղիւնիս թէճէնսիս իթոկիկինաէ, ֆիլբրինաէն,

— Էկէր այ մահիթապը պուլութլարըն ալթընաա գալընը իսէ, թէչէպպիւսիմ պիր չէյէ հարամսաեաճադ-ընը, տիմէքաէ իտի։

Լաքին այ մահիթապընը ոէթը իտէն պուլութլար, հէ-նուղ ուղադաա օլսուդըարընաան, ճանի, պուլութլարըն հիւքմիս իճրաա օլունանա գաաար մէրամընը իճրաա խոէալի-լէճէկինի տիւչինաիս, վէ պիրոէն պիրէ գաեըդաան եի-կէրմի ատըմ ուղադաա, սուեռն եիւղիւնաէ Օդթայըն պայը կէօրիւլմէրլէ, ճանի, եիւքաէք ոէտաա իսէ,

— Պու ոէֆիա հոգանը էլհամտէն գուրթարամաեա-ճադարն, տէտի։

Հասըլ իսէճէք օլսուղու գաղաեա մուգադիլ Սարիօլ-ան իւճրէթի տլան վէ մաատամ Պլանչ Կավալրը ալթը մի-լիոն սահիպի գրլաճադ պուլունան հայտուա՝ վատ օլու-նան միւքաֆաթը միւսթադիմանէ գաղանմադ իւղրէ, խրամէթի վէ մէմուրիեէթինի պէր վէճհի մաթլուպ կի-ֆա լիմէքաոէ օլսուղունան, Օդթայըն պայը կէօրինա-ոիկիս մահէլլէ եէթիշմէք իւղրէ, վար գուվվէթիյլէ վէ ադընթքեա գարշը ուղրաչարադ քիւրէք չէքմէինէ ոէ-վամ իլլէտի։ Տինա Պլիւէնին ոօսթու, պէհապէլի եօրուլ-մուշ իտի, վէ սուտան աղըրլաչմըշ օլան էավապը, հարէքէ-թինէ մանի օլուեօրսուս. պինապէրին, պու ոէֆիա ճանինին թէադիսինաէն եադասընը գուրթարամաեաճադընը ոէրք իլէ, իչինճի ոէֆիա սուեա տալտը, վէ հայտուա պու հա-լի կէօրախկիւնոէ, դաղանմաք սուրէթոէ րէֆը ոէտա իթտի, վէ բանթալօնուոէն գուչադրնտան սօնրը օլան պիւ-եիք պիր պըչաղըն ադընը աչըպ, քէնտիսի ոէ սուեա ա-թըլարադ, չիքեարընը արամաեա պաչլատը, վէ օն պէշ եիկիրմի տագրդա գատար սուեռն պլթընտա գալըպ, պա-ոէհու եիւղէ չըգտըրընտա, քէնտիսինաէն օն սօրմ գա-տար ուղադտա Օդթայը կէօրուքի, պիչարէ կիւճ պէլա իլէ նէֆէս ալըպ վիրէպիլմէքաոէ իտի։

Պու ոէլիգանը իլէ ճանինին արսաբնտա իչի գու-լաճլըդ մէսաֆէ գալմըշ օլուպ, Օդթայ, եինէ սուեռն պլթընա տալմադ իսթէտի իսէ ոէ, մուվաֆֆադ օլամատը, զիրա հայտուա, պիչարէնինին էլպիսէօինին պօղազընտան թուֆտուս, վէ այնի վադըթտա պու իչի չաիսլար պէոէն պէոէնէ կէլէրէք, արալարընտա ոէհչէթլի պիր միւտա-րէպէ պաչլատը։ Պու միւտարէպէնին նէթիճէսի, հայտու-սա խաեըրըը օլաճաղը չիւպհէսիզ իտի, չինքի քէնտիսի հէնուղ եօրկուն օլմատըդտան պաչգա, եունլու կէօմլէկի իլէ գրսսա պէդ բանթալօնու տախի սէրպէսթլի հարէքէ-թինէ մանի ոէյիլ իտի։

Խապխո մէզքիւր, Օղիամը պօղաղընաան թուխմուշ օլուպ, սուտա պօղմագ ֆիքրիյլէ, պաշընը Մարն չայընա սօգմագա չալըշըէօրտու, վէ սաղ էլիյլէ ոէ, պէլինոէքի պըչաղը արտաէօրտու։

Պիչարէ ոէլիզանըրա կէլինճէ, մէ յէուսիէէթի ադիմ էլէ քէնոխինի միւտաֆաա իթմէքոէ, եախօտ սահա տօղրուտու չադալամագաա իտի։

Շէյլէ քի, գարաղը օլան եումշուդլարընը ճանլինին կէօքսիւնէ վէ եիւղիւնէ եէրլէշտիրիպ, էլինոէն գուրթուլմագա ուղրաշմագաա իտի իսէ ոէ, մուվաֆֆագ օլամատըգտան պաշդա, հարաքէոէթընըն չիտոէթի ադիմէօյլէ ոէ, գուվվէթոէն սահա չարուդ վէ սահա պիեաոէ տուշմէքոէ, վէ կէօղէրի ոէօճմէքոէ վէ պիլմէյէրէք, սաչընաան վէ պուրուն ոէլիքլէրինոէն պիեաոէօյլէ ու եումթմագաա իտի։ Պիչարէնին նէֆէս ադրա վիրէպվիմէօ, ճան վիրմէք բաուոէօճնոէ օլանլարընը հալինէ պէնզէէօրտու։ Վագաա արթընդ քէնոխի իչին չարէի սէլամէթ գալմաագընը անլաէօրտու իսէ ոէ, եինէ մուգավէմէթի իտիէօրտու։

Պիրոէն պիրէ, ճանի, աղչաղը սաղ էլինոէ օլարագ սուեուն եիւղիւնէ չըգըպ,

— Ա՛հ, քիւլհանի՛... ոէյի նիաա իթտի։

Օղիամ, սըրթիւսթիւ եաթմըշ օլուպ, վէ ոէօրթոէ իչ բայը պօղուլմուշ հալոէ պուլունաագագ, քէնոխինի թէհտիտ իտէն աղչաղը խէեալմէէալ կէօրէպիլտի, վէ էքի սեագլարընը խաամինին պալաթրլարընա վուրուպ, բէնէվինոէն գուրթուլմագ իւղրէ, սօն ոէրկճէոէ վէ մէյեուսանէ պիր ճահտ իթտի։

Մէզուդմունն կէօմլէկինին եագասը էրթթըրըպ, խաամինին բաղմագլարը արտաընաա գալտը, վէ օ տախտ շիքեարընը էլոէն գաչըրտըրընը անլաէագագ, պիլահընը իքի ոէֆա բատթ կէլա էնաիրտի։ Պու պիլահըն չէլիկի,

եումշագ պիր մատտէէ թէսաոիւֆ իթտիկինոէն, վէ չիապհէպվ Օղիամըն թէնէն օլաուզունաան, ճանի,

— Ջանն խաէրիմ քի, իչինի պիթիրտիմ... պունունլա պէրապէր, թէքրար սուեուն եիւղիւնէ չըգար խէ, օլ վագըթ խըզմէթի իչմալ խաէճէիմ, ոէտի։

Օլ էանատէ, այընն խապէրինէ պիր պուլութ կէլմէքլէ, թարիֆ իթտիկիմվ ոէհչէթի ֆաճիա մէնզարէսի պիւտպիւթիւն գարանլըգ իչինոէ գալաը, վէ էքի իչէ սանիյէ սօնրա, էէնիոէն օրթագըգ ըշըտըգընաա, հայտուտը մէրգում, ճանվէր կիսի էթրաֆա կէօղ կէզոիրտի իսէ ոէ, սուեուն խապէրինոէ սէյհար հիչ պիր մատտէ կէօղիւնէ խիչմէտի։

Հայտուտ. – (Ֆիքրինոէն.) Շիմտի օ սուեուն ագթընը պուլտու. պիր ահտա մէյանա չըգանա գատար պիր խայլի կիւն կէչէճէք տիր։

Պատէհու, պիր գաչ գուլաճ ագարագ, գաէրըընա վատըլ օլուպ, պիր ազ ահտա պէքլէտի, վէ Մարն չայընըն ադընթընըա տիգգաթ իթտի իսէ ոէ, հիչ պիր եէնի հատիսէ վուգու պուլմատըգընտան, գաէրըընը, ահհիչ կէօթիւրտու, վէ ֆէնէրլի արապանըն տուրտուղու մահէլլէ չըգօրըգընտա,

— Ու՛ֆ, պէնիմտէ խչիմ պիթտի, ոէտի։

Սրապաճը. – Սէ՛նմիսին, Մադար։

Հայտուտ. – Էվվէթ, Լուբիա, պէնիմ,

Սրապաճը. – Իչ չանթաէա կիրտի՛ մի։

Հայտուտ. – Էվվէթ։

Սրապաճը. – Լաբին չօգ ուղուն սիւրտու։

Հայտուտ. – Զօգ տա կիւճ օլտու. տօղրուտու պու իչի տէրիւհտէ իթտիկիմի բիւչման օլտում։

Սրապաճը. – Վա՛յ, պու տէրէճէ միւշքիւլաթի մը զուհուր իթտի... Տիմէք օ քիւլհանի պէլալը պիր քիմսէ իմիչ։

Հայտուտ. – Ա՛հ, էվվէթ, էվվել էմիրտէ պալըգ կի-

պէ եւ ըսաւ ։ Պունտան մնաւտա , հիչ բահաթ տուր-մաեըալ , վիճուախմին հէր թարաֆընա եուտիուդ վէ թէը-մէլէր էնտիրիեօրտու ։ Հէր հալտէ թէնիմ մօրտարընը վէ գարտարընը օլմազ կէրէք տիր ։ Նիհաեէթի , պէնտէ տուեա ամբըլմազլա վէ պըչազլա ուզրաշմազա մէճպուր օլտում ։

Ա.րապաճը . – Պըչազլա՛ մը ... Ա՛հ , միսիս Թամէր-լան պունտան խօշնուտ օլմաեաճազ տըր , չիւնքի օ , իչին՝ գազա թարզընտա կէօսթէրիլմէսինի վէ մէրգումուն թէ-նինէ տօգունուլմասընը խոթէմէեօրտու ։

Հայտուտ . – Պէնտէ էօյլէ խոթէր խոխմ , ֆազլաթ նէ՞ եարաեըմ . չարէսիզ գալտըրըմտա , պու սօն վազըթաեա միւրաճաաթա մէճպուր օլտում ... Պունունլա պէրապէր կէօրտիւկիւմ խըզմէթ , պանա վէրիլէն իւճրէթին իւչ միս-լինի աէէրը ։ Պու ճիւմլէ իլէ էկէր իչի դաթ իւճրէթ վէ-րիլսէ , պու եօլտա պիր իչէ պիր տահա կիրիշմէմ ։

Ա.րապաճը . – Է՛յ պաշդա պիր մէնֆաաթ հասըլ ը-մէտինմի ։

Հայտուտ . – Նէ՞ կիպի մէնֆաաթտան պահա խոխեօր-սուն ։

Ա.րապաճը . – Օ տէլիգանլընըն եէօնիտէ ադչէ , վէ սաաթ իլէ ալթուն քէօսթէք վար իտի ։ Մալիւմ եա՛, քեա-րըմըզը արամըզտա բայըլաշաճաղըզ ։

Հայտուտ . – Ա՛հ , էսէֆ խոէրիմ ... վադաա պէն տէ օ քեարը իմժէք իսթէր խոխմ , ֆազլաթ նէ՞ չարէ , միւմքին օլմասաը ։

Ա.րապաճը . – Ա.ճայի՛պ , բարա քէոէյլէ սաաթ վէ քէօսթէեինի ա՞լմասընը մը ։ – Շիմոխտէն սէօյլէրիմ քի , պու տէտիկին ինանըլըը չէյ տէյիլ տիր ։

Հայտուտ . – Անլէրի էլտէ իմժէք միւմքին օլմասաը ։

Ա.րապաճը . – Նէ՞տէն ։

Հայտուտ . – Հայլազը սօյմազ Նիհէթինտէ իչէն , մէր-գումի սուեա աթըլըը , վէ օլ գաապը չաբուգլուգլա սու-

եա տալտը քի , քէնտիսինի թուխմամտըմ . չիմոխ , մէր-գում , բարասը վէ սաաթ քէօսթէէի իլէ չայըն ալթընտա տըր ։

Ա.րապաճը . – Ա.րդաատա՛չ , պու եարտըղըն՝ պէնտէն ա-տէթա խըրսըզլըգ իմժէք տիր ... Լաբին պէ յիս եօգ , էլ-պէթթէ պէն տէ պունուն աճըսընը չըգարըրըմ ։

Ա.րապաատա պիր ամէլէ էլպիսէճի պուլունտուղուն-տան , Մադար իսմինի թաշըտըղընը պիր աղ էվվէլ իչիթ-տիկիմիզ հայտուտա , ըսլանմըշ օլան էլպիսէճինի չըգարըպ , անը կիեէնտի , վէ արապաեա օթուրմասընտա , Լութիա , հայվանը գամչըլատը , վէ պէօյլէճէ իչի արգատաչ՝ Բարի-սէ միւթէվէլէճճիհ օլուպ , սապահըն սաաթ պիրինտէն , եա-նի եարը կիճէտէն աղ սօնրա , հիչ պիր հատիսէեէ թէսա-աիւճ իմժէեէրէք վասըլ օլտուլար ։

59

Մարն չայը սէվահիլինի թէրքլէ , տէրունինտէ Տինա-Գլիէնին մահպուս օլտուղու , վէ Սարիօլ իլէ պիչիմսիզ ար-գատաչընըն ալթ գաթատա գարշը պէ գարշը օթուրմուշ օլ-տուգլարը սէֆիլ խանէեէ նագլը քէլամ խոէլիմ ։

Էվվէլ էմիրտէ Սարիօլ իլէ Նէմօրէն խամինտէ օլան ար-գատաչընըն օտասընա կիրէլիմ , Նասըլ քի սէօյլէտիք , պու իչի հաշարիլէը , գարշը պէ գարշը օթուրմուշ օլուպ , արա-լարընտա թախթատան պիր մատա , վէ պունուն իւզէրին-տէ տէ չինիտէն պիւեիւք պիր սալաթա գապը պուլուն-մադտա իտի ։ Պու սալաթա գապընըն տէրունինտէքի սը-

ճագ բօմնու , Սարիօլ , ոէմիւտէն պիւեխուք պիր գաշըդ իլէ արատա պիր գարըշտըրմադատա խոխ ։

Հասըլը պու սալաթալըդըն էռանընատա տիկէը պաղը շէյլէր մէվճուտ օլուպ , ճիւմլէսի, բօնճ էտրմադըգ մնխատու խոխլէը ։ Լաքին Սարիօլ կիսկի պիր փմնէ թարաֆընատան թէրթիպ օլունան պու բօնչուն , զաեէթ քէսկին օլաճադը ոէրթնատ խոխ ։

Սարիօլ, վագըթ վագըթ արճագ բօմու գարըշտըրմադըգ մուամէլէսինի տուրտուրուպ , քէնտիսինին վէ արդատաշըրն գատէհլէրինի ատլտուրմադատա խոխ ։

Նէմօրէն , ատն ոէրճէտէ սէրհօշ օլուպ , եիւղիւ պուրուշմուշ վէ իչկինին թէէատիրլայէ պուրնու գըզարմըշ, վէ ատէթա շէյթանին պիր քիսմէթ քէտպ էյլէմիշ խոխ ։ Մէրդում , բօնչ գատէհինին ատատա պիր պօշալթատըղընատա , պուրնունուն ալթընատան սէրհօշլատա մնխատու պաղը պէյնիթլէր մըրըլատանմադատա խոխ ։

Սարիօլ , պիւթիւն պիւթիւն սէրհօշ ոէյիլ խոխ խոէ ոէ , անրին տախի գաճատը թուխմուշ խոխ ։ Մէրդում պիր թարաֆտան բօնճ գատընը գարըշտըրմադ վէ տիկէը թարաֆտան իչմէք մէշղուլնէթինէ տալմըշ իտուկինտէն , լագըրտը իհմէկէ բէք ոէ ֆըրտաթ պուլամնամադատա , ֆագաթ սիմսընատա էոէրը իօշնուտի միւշահէտոէ օլունմադատա խոխ ։

Նէմօրէն , օլ քէսկին բօնչատան օ ոէրճէճ իչտի քի , արթըգ տուրմուտա թադաթը գալմատըղընատան , պաշընը, գարշըսընատա պուլունան մնատանրն իւղէրինէ տաեատթատրադ , սէրհօշ քիմսէլէրէ մնխատու օլարադ ոէրին պիր ույդուտա տալտը ։

Սարիօլ տախի , օթուրտուտու իսկէմլիէտէն էրէյինճ կիւճլիւքլէ գալդըգ , լամպատրնը էտադտը , վէ տալանատրադ , օտատան չըդըգ , նէրտիվէննէ տօղրու իլէրլէտի ։

Օղթատ կատարրն , չըմէնտըֆէրլէ ժուտնվիլէ կէլտի-

կինտէ , ֆիբրինտէ նէ՛ կիսկի մուլահազաթ վէ թէֆէէրքիւթաթ ոէվճուտ օլատուդունու եադմատըղըմըդ կիսկի , պիչարէ Տինա-Պլուէնին ատ , մահպուս պուլունատուդու պէլալը վէ մուհտիք սատաթատան պէրու նէ՛ ատրէճէ հէեէճատ , իզթիրար վէ էնտիչէ իլէ վազֆընը կէչէրմիշ օլատուդունու պէեատնէն կէբրի տուրտուդ ։

Մահպէտոէ պուլունանլատա վադը օլատուդու իլդրէ , օլ կէնճ դըզատա , պուլունատուդու ոէֆիլ օտանըն թօղլու քէնտիրէլէրինատէն կիւնէչինն այարընլըդը կիբիպ , օտաէը թէէնվիր իթատիկի մուտաէթ զարֆընատա , իւմիտինի գամթ իթոէէիպ , ճէտուր վէ ֆիբրի բուչէն օլարադ , շու հալ օլունմադ սիւալլէրի պիտաէֆաթ քէնտի քէնտինէ ,

— Շու սիւչտիւկիւմ տուդաղը ատատա քի՞մ գուրտու , պէնի նէ՛ մադաէտլէ պուրատա կէթիրտիլէը ։ Նէ՛ կիսկի թէէնվիքէ պէնի թէէհտիտ խոխտօր . պէնտէն նէ՛ խաթէ եօրլար , տիմէքտէ խոխ ։

Թատխաթիլէ պիչարէ գըզճըզադ , պու սիւալլէրինէ , զաեէթ մուճիպի իզթիրատ զանիութաթ վէ ֆարդիութաթ իլէ մուգաոէլէ իհմէքտէ օլուպ , ֆագաթ կիւնէչինն պիեատը եէրինէ , կիճէ գարանլըղը պատտըղընատա , Տինա , մանէվի պիր մէյեուսիեէթէ վէ էմնատխզ պիր ատհչէթէ կիբրիֆթար օլատու ։

Պիչարէ , հալանըն ֆէվգէլատէ սրճագ օլմատընատա բադմէն , պուդ կիսկի պիր սօուդլուդ հիսս իհտի , տիչչէրի եէկտիկէրինէ չարըբլատը , վէ պիր ատա , պիւթիւն պիւթիւն քէնտինատէն չըդըգ , պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրուպ , վադթըն նատըլ կէչտիկինի տույմամադատա իչէն , նակէհան նէրտիվէննէ գատէմէլէրի իւղէրինատէն պիր ատադ սէտի ալտըղընատան , պաչտան ատադա գատտը տիհթէտի , վէ պաչընը եօդատը գալտըրըգ , քէմալը իզթիրապէ գուլադ վիրտի ։

Պու սաեէտէ , մէզպուրէ , պիր տիւչմէք սէտի , վէ սօն-

րա պիր քիւֆիւր իչիտիպ , հալ պու քի ճօգարը չըգմագ մուամէլէսի պիլա ֆասլա սէվամ իլէ, անճագ, մէգքիւր սէս՝ քէնտի պուլունտուղու գարունուն էօնիւնտէ տուրտու , վէ չօլբաղ պիր էլ, պիր իչի սանիյէ գատար գարունուն ա-նախթար սէլիկինի ապատըգտան ասնրա , անախթարը վազ իտէպիլտի ։

Տինա , հէնուզ կէնճ , մահճուպ վէ տէրմանըդ հալ-ուէ պուլունմասըյլա պէրապէր , գօրդագ գարըլարտան տէյիլ իտի ։ Իմոի , պիրտէն պիրչ քէտալի ճէտարէթլէ , ազ էվվէլ զիքր իթտիկիմիզ թագաթսըզլըգտան իւղէրինտէ տալա էսէր գալմատը , վէ ատէթա պիր պատաճիկիտ հա-լի քէտպ իլլէհէրէք , վէ քէնտի քէնտիճէ ,

— Մուհաթարա պուննտա տըր , լաքին պու հալ՝ էվ-վէլքի պէլլիսիզ հալէ միւրաճճահ տըր , տէտի ։

Գաբու աչըլըպ , Սարիօլ , պիր էլինտէ լամպա , վէ տի-կէրինտէ անախթար օլարագ , սուրչէթի ֆիթռահաթքեա-րանէտէ էշիկին իւղէրինտէ զահիր օլտու ։

Տինա , միւիւմիւմիւզ օլտուղու իւղրէ , պու հայլա-ղըն գարչըրընտա թաամ իթմիչ իտի իտէ տէ , պու քէրրէ, մէրգում գրեաֆէթինի պիւտպիւթիւն թէպտիլ իթմիչ օլ-տուղունտան , թանըքեամատը ։

Սարիօլ , իչտիկի բօնչլարըն թէէսսիրի սօնրատտան հու-սուլէ կէլտիկինտէն , սէրիօշլուղու կիթտիքճէ արթմըչ ի-տի . չէօյլէ քի , մուվազէնէսինի կիւճ հալ իլէ մուհաֆազա իտէպիլիեօրտու ։

Պու հալտէ , սէրիօշլուղունա ալէամէթ օլան աղըր պիր թէլէֆֆիւզլէ ,

— Պէն իմ... սէվկիւլիւմ... պէնի թանըմաեօր-մուսունուզ... հա՛ հա՛ հա՛... թէչէքքիւր իտէրիմ... իքիմիզ պիրիքտէ պիր ազ մուսահիպէթ իտէճէկիզ... օ-լուր ա՛... տէտի , վէ գապա սուրէթտէ պիր կիւլիւշ գօ-քարտը ։

Տինա . – Մ իւսիւ , պէն սիզի թանըմաեօրում ։

Սարիօլ . – Օ՛նատա պիր պէյիս եօգ տուր . . . ա՛հ էլ-մասըմ . . . պիր ապտան թանըչըրըզ . . .

Տինա . – Գէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ ։

Սարիօլ . – Սիզին էյլիկինիզի իսթէեօրում . . . Ազիզըմ, գօրդմադա սէպէպ եօգ տուր . . . պէն սիզին իչէն , ալէա պիր մէվզի հադրըլամըչըմ տըր ։

Սարիօլ, թէքրար գահգահալը պիր կիւլիւչէն սօն-րա , պիր գաչ սապըմ ալապագ , էլինտէքի լամպաները պիր մատա իւղէրինէ վազ էյլէմի ։

Տինա , հէման սէրպէսթ պիր եօլ պուլտուղունատ , տիչտրը չըգմագա սայ իթտի իսէ տէ , Սարիօլ , մանի օլա-րագ դարուեու քիւլիւէմի , վէ անախթարը տա ճէպինէ գօյտու ։

Սարիօլ . – Նէ՞ օ , քիւչիւք գուշ , նիսէթին ֆիքրար իթ-մէ՞ք մի տիր . . . վագտա պու ֆիքրար չօգ տէֆնա վուգու պուլուր իսէ տէ , պու տէֆնա գաֆէս մաղպութ տուր , վէ գուշուն սահիպի տէ , քէնտի իչինի բէք իյի պիլիր ։

Տինա Պլուէ , ֆիքրար թէճրիպէսինին պօչա կիթմէսի իւղէրինէ , օտանըն ուճունա գատար բիուճաթ խոբէք ,

— Թէքրար սէօյլէեօրում, սիզին քիմ օլտուղունուղու պիլմէեօրում. Նի՞չին , ալչագճա եալան սէօյլէեէրէք , պէ-նի պուրատա կէթիրթիտինիզ . . . Նի՞չին պէնի թահրը թէվ-գրֆտա սագլաեօրտունուզ . . . Սէօյլէեին , վէ ծնտան սօն-րա , պու էվի թէքրք իթմէքլիկիմէ միւտատտէ իյլէեին , տէտի ։

Սարիօլ . – (Կիւլէրէք .) Հա՛, հա՛, հա՛, մադ արա կիպի սէօղլէր . . . Ա՛հ , գարըյա՛ր , գարըյա՛ր . . . էվվէթ , սէվ-կիւլիւմ, սիզտէն նէ՛ խսթէնիյտիկինի անլատաճագտըրըզ, վէ պու խանէնէի տէ թէրք իտէճէքսինիզ , լաքին չիւպհէսիզ եարըն , եանի իքիմիզ պիրիքտէ պու կիճէ օտա արդատաշ-ըզը իթտիքտէն սօնրա , պուրատան կիտէճէքսինիզ ։

Տինա. – (Հայրենիքէ.) Սկզբին իրէ ալդպատաշլըղ մը իմիք...

Սարիօլ. – Էվէթ, սկզբին իրէ դուշմուրար կիսպի վազդրի կէչիրէճէնիզ. Ա՛հ, սահիհէն սէօյլէրիմ քի, սկզբ, իմ քեան սէրէճէսինտէն զիհեստե սէվէրիմ. Համիթա ալը ազ էվվէլ, պու խուսուսու նէմմօրէնէ իզդար իրէ, «նէ՛մօրէն, պէն այդ ու սէվսան նէ՛ խուսկինի պէկէրիմ» սիհօրսուս...

Տինա, գալպինտէ սէն պէր աֆէդի պէնմանէնսոին... Պէն սէ, հէյ կիւղէլիմ, հէյնէ գէնկին... Սէնի մէսուտ գըլաճաղըմ... գարարըմըդ վէրիլսէ, սէյիլ մի... պէնի սէվէճէքսին:

Տինա. – Սկզ, եան սէրհօշսունուդ, եախօտ սիմանէսինիզ:

Սարիօլ. – Համդըդէմէն սէնինն այդընսան սիմանէ օլմուշսուդ տուր... Գուճաղըմա կէլ, սէվկիլիլիմ, գուճաճաղըմա կէլ... Շիմոնիկը ալէլ հիսապ օլմադ իւղրէ պէր պուսէճիք ալաճաղմ:

Տինա. – Ա՛հ, նէ՛ նէֆրէթիմիզ հալ...

Սարիօլ. – Վա՛յ, իմիճէճօրմուսուն:

Տինա. – Ա՛օլա՛, ապա՛:

Սարիօլ. – Ա՛հ, նէ՛ ճիվվէլէր... ֆագաթ սէն, ըէսա իմիճէքաե օլ, սէվկիլիլիմ, չիմոր պէն իսթէհիկիմի սէնսէն ալըրըմ: Սօնրա սէն պանա էլպէթթէ իմէչէքքիր իսէճէքսին:

Գու վէճհէ Սարիօլ, գօլլարընը աչադաղ, կէնճ գըզա ատղրու իլէրլէմէսինաե, մէղադըրէ, պիրաէն պէրի քէնսիսինի արդաեա աթըպ, վահչիի մէղադրուսուն բէնէչէսինե սիւչմէսի:

Սարիօլ. – Պէյի՛ս հօզ սուր... սուհա վազթըմըդ վար սրը... պէշ սադրդաեա հոսիօա պէր սաաթա գառար, եէսիմե սիւչէճէքսին:

Իչթէ, գու սրրսաա Սարիօլ, մէղադրէճէի թաադի-

պէ իսթիհսար իլլէսի: Գու էմրի թաադկը, էկէը տէհշէթլի օլմասա իսի, սիւնէհսաա պուննուն գառար կիսլինճկիս պէր շէյ թաասվվուր օլունմադ իսի:

Շէօյլէ քի, հայսուսուր մէրդում, սալլանարադ, վէ կէսա պէր սիվսրա, կէսա օլ պէր սիվսրա չարբըլարադ, վէ պաղէն սիւշկիւլ, եինէ սէրադսադ գալդարադ, սէօրթ թաղաֆը գարալը օլան օսանըն սէրուննինաե Տինաեը գօվալսադսաա իսի:

Հալդու քի կէնճ գըզ, մէրդումունն գարշըսընսան սայիսա ֆիքրար իսդկ, հէր հանկը սէֆսա Սարիօլ, մէղադրէճէի թուխմադ իւղրէ օլսուդունու պանն իլլէմէքսէ իսի իսէ, Տինա, եագաաընը էլէ վիրմէքսէն քէնսիսինի գուրթարմադա մուվաֆֆադ օլադիլմէքսէ իսի:

Գու մէնդարէ, պէր միսադէթ սէվսան իմիճէքլէ, Սարիօլ, պէր նէմիճէճէ սէօմրէս օլադսընաճադընը կէօրսուքճէ, սէրհօշլուդու, հիսապէթե թահվիլ օլարադ, եիւզիս գըզադմադա, տուսադլարընսան էնճայի քիւֆիւրլէր չըգմադա, թէհսիս իմիճէքսէ, վէ կէօդէրինսէ, վահչի ճանվէրլէրին կէօդէրինէ մսհասուս պիր գըզարընը միւչահէսէ օլունմադա իսի:

*Տինա իսէ, չօճուդլարընն իլլէրինսէն պիրինին կէօզիւնսէ պէր պադ իլէ պադդահսադադ օյնասրդլարը օեունսա վադը օլսուդու իւղրէ, սադիսա խասմինին բէնէչէսինսէն գուրթունմադա իսի իսէ սէ, օեունսուն ուղուն միւսաեէթ իսթիհսադը, քէնսիսինի սօն սէրէճէսէ թադմէթ վէ սէրսինսան սիւչիւմէքսէ, գալդի ֆէվկէլդէդէ գըզդըմադա, նէֆէսի սադրաչմադա վէ սիդդէրի էեիլէմէքսէ իսի. պէկաքիս Սարիօլ, սէրհօշլուդունա բադմէն, չիսաեէթ վէ կէսիմկինէթի քէսադ իլլէմէքսէ, վէ էրի սէֆսա մէրդումունն բադսինդլարը, պէչադէ գըզճըդադըն ֆիսհանընսա սօդունուսադ, ալչադըն մուվաֆֆադըլմէթ էլսէ իսթիմէսինէ հիչ պէր շէյ գալմադընդ օլսուդունու սո-

դըպէթքեար մէրդումէ տէրք խաէրէք , զայադըլ պիր հալ իլէ ,

— Ալլահ այդընա օլսուն ... արթըդ իդի խատըմ գալընաը , տէմի ։

Սարիօլ . – (Խոխհզաքեարն պիր կիւլուշէ .) Հէնուդ իչիմի կէօրմէկէ վագթըմ օլսուդունու , վէ հէր հալաէ սէնի եադալամաճաղըմը պէեան իմ ահիկմանէ , հադդը պուլունսուդումու չիմոի անլասըն մը ։

Տինա . – Մէրհամէ՛թ խոմն ։

Սարիօլ . – Սէն նէ՞ տիւօրսուն ... Իէսէլմալի վէ ֆալիղնի պիրլէքաէ էօտէհէճէքսին ։

Տինա . – Ալլահ այդընա օլսո՛ւն ։

Սարիօլ . – Պէն օ սէօյլէտիկին իամի թանըմամ ... Նիկեր մուդթէտիր խաէ , օ սէօյլէտիկին իսիմ , սէնի հիմաեէ վէ վիդաեէ կալէսին ... պէն սէնի եադալամըշըմ , դօյմիրմէմ ։

Տինա . – (Պիրտէն պիրէ ճանլանարադ .) Խա՛յր , տուհա եադալամամըշըն ... Ալչա՛դ , պէնի թուխթմադտան էվվէլ , էքսիկպէտ էօլէճէհիդ ։

Նէնճ դըզ , պու սէօյլէրի սէօյլէհէրէք , Հադդ թէալա թարաֆընտան քէնտիսինէ վուդու պուլան պիր կշտամբ իլահի իլէ , քիչիք մանուկներն եանընտա արշրաեըպ , Սարիօլան կէթխրիմիչ օլսուդու լամփաեր թուխթաու , վէ դարեօլաեա տօղրու ֆըրլաթըդ , եանան բէխթըօլ կադըդյա դարեօլանըն բէրաեէլէրինի վէ չարշաֆլարընը թուխթուշաուրսու ։

Հասըլ օլան ալէվ , Եըլմարըդմ կիսկի սիւրմէչէ թալանա գառար չըդըդ , թալանըն դուրու տէօչէմէսինի գամըրսաը ։

Կադըն քեակին դօդուսու , վէ խնամը պօղուճու տիւման իլէ աթէչին գըրմըդը ալէվլէրի , անիկոտ տէրունը օտաեը իհաթա իսիդ , օ անտէ , Սարիօլան սէրիսօչլուդու գայիլ օլարադ , եէրինէ , ճէննէթի տէրճէսինտէ դօդուդ գայիմ օլաու ։

Մէրդում , միւմքին մէրթէպէ աթէչին մէրքէճինաէն ուզադտա օլարադ , սըրթընը տիվարա տաեսաթըդ ,

— Նէ՞ եաթսընըդ , նէ՞ եաթսընըդ , էքսիկպէտ եանաճաղըդ , տէյի նիտա իմմի ։

Տինա . – (Փէտմալը հէնէճան իլէ .) Փէնտիկնի տիւշնինէն , դիրա էօլիւմ՝ պէնի դուրթաըրդը ճինէթէ , պէն սէլամէթիմի պուլմուշում տուր ։

Սարիօլ . – Ֆադաթ պէն էօլմէք խոթէմէմ ։

Տինա . – Ալչա՛դ , գօրդուէօրսունուդ հա՛ ։

Սարիօլ . – Էվվէթ , գօրդուէօրում ... պուրտտա պօղուլուէօրում ... աթէչ՝ պիդի գամուրաճաղ սըր ... Պէն ֆիրար իմմէք խոթէրիմ ։

Տինա . – Ֆիրար խոմն ... սիդի , ֆիրար իմմէքաէն քիմ մէնն խոխէօր ։

Սարիօլ , ադդը պաչընտա օլմահարադ , գաբուհա գօչտու , վէ անախթար եէտինտէ օլսուդունու տիւշունմէեէրէք , աչմահա , վէ օլմադըդը հալտէ գըրմահա ճահտ իմտի իսէ տէ , մէգքիր գարու մաղալթ խտուկինտէն , մուվաֆֆադ օլամադը ։ Շէօյլէ քի եումհուդլարըդյա վուրմադընտա վէ ումուդլարըդյա ադրմադընտա կէրչի չոթըրտամադտա խտի խսէ տէ , եէրէ տիւշմէմէքտէ , վէ հայտուտը մէրդում , մէգքիր վահի թէչէգպիւտիւնտէ ինտտ իմմէմինէ մուգադալ , իդդտամթը վագըտադրընն սէմէրէսիդ գալտըդրընը կէօրտիւքճէ , ճահտ ու իդդտամընը արթըրմադ , վէ կէօղ եաշլարըդյա վէ ինչէմէք վէ հընչդըրմադյա ,

— Ա՛հ , մահվ օլսո՛ւմ , մահվ օլսո՛ւմ , մահվ օլսո՛ւմ սէօյլէրինի թէքրարլամադտա խտի ։

Հալպու քի պիչարէ Տինա , պիկիւնահ բուհունու ճէնադալը Հադդա ատնուագ , վէ սոն միւլահաղադսընը Օդթավա հասը խտիդ , քէնտի քէնտինէ ,

— Պիչարէ Օդթավ , նէ՞ օլսուդումտան ասլա խաթէրս-

տար օմնեւաճադ ատը ... աճապա պէնի իմ հաճ մը լա-
տէճէք ... պէնի աճըւաճաճ դ մը ատը , վէ ուղուն միւա-
տէթ խաթըրէմի մուհաճիապա խատճէք մի ատը , ախմէտ
խան :

Գիրտէն պիրէ , Սարիօղ , գարունուն անախթատը ճէ-
պինաե պուղունուղունու խաթըրէւաեատադ , մէսէրըճիլէ
րէնքը սէտա իմատ , վէ գաբուտու պու սուրէճիլէ աչըզ ,
պիր քէրէ օտաման տիշարը ֆիրլաեըրնճա , ծնաման ածրա,
նէրտիվէնին գատէմէլէբինտէն նատալ աշաղրճա էնտիկինի ,
վէ ոզադ գաբուտունու նէ՛ սուրէճիլէ աչըզ , խալի մա-
հէլէրտէն ֆիրար իմատիկինի քէնտիսի ատ անէւատմատը :

Տինա , ատթըդ ճանվէրի մէրդումտան գօրդուտու գալ-
մատըղընը տէրք խլէտիկինտէն , քէնտիսի ատ , պուղուն-
սուղու օտաման տիշարը չըդըզ , նէրտիվէնին գատէմէլէ-
րինտէն աշաղրճա էնտի , պիրա ամէն՝ պիրինճի գամը քճա-
միլէն գաբլամըշ օղուղունատան , օղատան ֆիրար իմմէք-
լիկին վադթ ու դէմատը խտի : Համթա կէնճ դըզ , ճան-
մադտա օլան տայիրէմի թէրք խաէրքէն , թամանըն պիր
գլամը , շամաթատը սուրէթատ եըդըլատը :

Տինա , ամէնէն իչինտէն չըդատըղընտա , Բարիսէ ատղ-
րու ճօլա բէվան օղուս :

Նատըմ սաամ ածրա , ճանկընը սէօնտիւըմէք իւղրէ
էթըտճատան ճատրըմա նէթմիչիլատ խաթ ատ , վադըթ կէն-
միշ օղուտ , պինա , զամէն թէքմիլէն ճանմաճա պաշլամըշ
խտի :

Գու բամըրատը կիւրիւլթիւ պրաստրնտա , սէրիօշ Նէմո-
րէն ատըլատադ , ճանատ էվին պիր թատրաֆընտա կէօրիւն-
միս խաթ ատ , հէնուզ սէրիօշլուգ սէրսէմիկին իւղէրինտէ
օղուսուղունատան , սահիլի սէլամէթէ չըդմադըդը տուշունէ-
ճէք նէրտէ , քէնտինին սէրիօշ սէկիթէրինտէն պիրինի
չըդըրմադա պաշլատը , վէ տիշտատա պուղունատան թամում
պաճըրատ իլէ էհլի մէրադ , մէրդումա , « Էյ պիչադէ , կէ՛լ ,

կէլ՛ , չիմտի թէէֆֆի օղաճադըն ֆատկի նիտա իմմիկէր
խաէ ատ , Նէմօրէն , անկէրէ գուլաղ ատմաճատադ , իքինճի
պէյիմինի օղումադատա իչէն , պինա չէօքտիւ , վէ քէնա-
տխի ատ ալթընատա գալատը :

60

Պիր չօղ չայճանը թէէֆֆիւճի վադրատարըն վուղու
պուլմուշ օլատուղու կիճէնէին իրթէսի կիւնիս , Գրատա-Տիէօ ,
էօյլէտէն չէնտ ատադըդա էվվէլ Գօմարթէնն ատղաղընա մու-
վասալէթլէ , վէ մատատ Կավարըն օտաընա չըդմադատան
էվվէլ , խրդմէթքատա խիմատէն ,

— Նէ՞ պու Տօմինիք , նիչին պէօյէ ալթիատի կէօ-
րիւճիճէօղատն , ատի :

Խրդմէթքատ . – Միւսիւ պարօն , գիճատէխիլէ մի-
քէտտէրիմ :

Պարօն . – Նէ՞ սէպէպիլէ , մատատ Կավար իլէ օղու ա-
թաբընատա ճէնիտէն պիր հա՛լ մը վադը օլատ :

Խրդմէթքատ . – Օնատան գիճատէ ֆէնատըդ օլատ :

Պարօն . – Խա՛յր օլա , նէ՞ ատիր :

Խրդմէթքատ . – Միւսիւ Օգիտավ . . .

Պարօն . – Խասթա՞ մը ատը :

Խրդմէթքատ . – Գէօչքի խասթա օլատ խտի : Գէն-
տինին օլ գատատ իլէ թէէտավի իտէր խտիմ քի , չարչաբուդ
քէսպի իֆադաթի խտէպիկիր խտի : – Խա՛յր, խայ՛ր, միւսիւ Օգ-
թավ խասթա ատ իլէ ատիր , ֆադաթի գօրդ ատըմ՛քի , էվվէլ-
քի չայճանը թէէֆֆիւճի էօմրինէ ճէնիտէն պաշլամադատա
ատը :

Պարօն. – Լիկէր էօյլէ խա՛, հադըգլխէն թէէսափէ օլունսուր. ֆագամ, Տմօյինիք, պու գօրդու սէնսէ նէ՛սէն հասըլ օլուեօր։

Խըզմէթքեար. – Պիր գա՛չ այսան պէրի տիր քի, կէնճ էֆէնտիմ՝ կիճէլէրի պուրասան զայպուպէթ խիմէտիկի հալսէ, պու կիճէ զայպուպէթ խիմտի։

Պարօն. – Ա՛հ, ֆէնա ալէամէթ... էյ պու սապահ ալտըթ խիմէտի, սէյրի՛լ մի։

Խըզմէթքեար. – Խա՛յր, էսէֆ խաէրսըմ քի, էլան ալտըթ խիմէտի։

Պարօն. – Հա՛յ շէյթան։

Խըզմէթքեար. – Վէ մսասամ, սաաթ օն պուչուգտա դահվալթը խիմէտը խըզրէ սուֆրաեա օթուրտուղունտա, միսլի Օգիմալը պանա սօրտու խա՛, քէնտիսինէ նէ ճէվապ վիրէճէկսինի պիլմէտիկսինտէն, պիր մսասալ ույտուրսուս՝ – Մսասամ, պանա քէտ տէ խնամնմատը, վէ գօրդարըմ քի պու գայպուպէթ սէպէպսիզ եինէ պագը շայեանը թէէսափէ մէնգարէլէր վուգու պուլաճագ տըր։

Պարօն. – Միսթէրիհ օլ, Տօ՛մինիք, պէն պու էվին սահիհ վէ սամիմի տօսթումուսմ... Մ. Օգիմալա նասիհաթ խոէճէէսիմ։ Համթա, չու սաաթտա քիմսէ գապսուլ խոսլէմէզ խա՛ տէ, պէն, մսասամ իլէ կէօրիւշմէք խըզրէ կէլմիյիմ տիր։

Ժիլվագը, հէր հանկը վագըթ Գրսա-Տիէօ, օլ տուլ գաարն իլէ կէօրիւշմէք խոթէմիշ խոն խա՛, տայիմա գապսուլ օլունմուշ խոն։

Տօմինիք, մսասամին նէզտինէ չըգարագ, պարօնսուն կէօրիւշմէք արզուսունտէ օլսուղունու պէեան խիմէսինտէ, մէզպուրէ մսավաֆֆագաթ խիթտի, վէ պարօն հօգարը չըգըզ, մէրդումէնէ եարըմ սաաթ գաստար վիզիթա վիրսէյքսէն սօնրա, էլտէն տիշարը չըգարըքսէն, օսա խըզմէթքեարընա,

— Պուրանա եանան օլարագ կէլտիմ, չիւնքի մսասամ կամարըն նէզտինտէն մուֆթագագաթ խիմտիկիսինտէ, սօղ-լուճա էվիմէ ալտէթ խիմէտ ֆիքրինտէ խոսիմ, ֆագաթ, չիմտի պիր գա՛չ մսահէլէ ուղրամագ նիհէթխինտէ՛սինի՝ – Իմ-տի, Տօմինիք, է՛ն եագընսագը պուպալըղտան պանա պիր պուպու պուլմնըղը րէճա խոէրսիմ, տէտի։

Խըզմէթքեար. – Էմինինէ մսանէթագըրսըմ, միսլի պա-թօն, լաբին պէնիմ էանտի զայպուպէթխսինտէ գարու չալը-նըրսա...

Պարօն. – Սիզ օ ճիհէթի տուշիսնմէհէյին, պիրա պէն պուրասա սուբուրսում, վէ հիմնի հաճէթտէ գարուեու աչարըմ։

Հալպու՛ քի Տօմինիք, օրատան պիր գա՛չ սաաթ սոլրը-լը սոլրըլմագ, Գրսա-Տիէօ, խըզմէթքեարըն օսասընա կիսէճէք նէրսէ, սէրհան Օգիմալըն տայիրէսինէ չըգարը, վէ քիչիւք սաթնտան կէչմիշտէն սօնրա, եամթագ օսասը-նա կիրտի, վէ ճէպինտէն պիր անահթար չըգարըգ, չէք-մէճէլէրսէն պիրինի աչտը։

Գու անահթար, պալմնմսյա չըգարըլմըշ օլան պիր թասվիր մսուճիպինճէ, մէշհուր պիր չիլինկիր մսրիֆէթխի-լէ խսնալ խոխլմիշ զահէթ սահթա իչի օլսուղունսան, գէր-րէ գարար մսուգավէմէթխէ թէէսափէ իիմմէքսիպին, չէքմէ-ճէնի աչտը խա՛ տէ, պունսուն իչի պօշ օլսուղու ճիհէթլէ, Գրսա-Տիէօ՝ մէգրիւր չէքմէճէնի գարագտը, վէ տիկէրինի աչտըրընսա, պունսուն տահի աէրունինտէ թսուալէթէ մսի-թէալլիգ պագը էշնա վէ պագը գօղուլու մսասսէյէր պուլ-սուղունսան, «Ա՛ճապա էմէնիմ վէ խսմիսիմ պօշ մը կիթտի» տիսէրէք, խորտնսան սէսագրնր նէրէյ վարմսագա պաշլատը։

Լաբին խչիւնճու չէքմէճէնի աչմսասընսա, մէսէլէթ-լէ բէֆը սէտա իթտի, գիրա Օգիմալըն՝ կրիզլ իլէ տուէլ-ը իիմտիկի կիսն էվինտէ թսուճմուշ օլսուղու պիսահ վէ

էնալի մէօհիւրլիւ մահճադաշ , էնալան բէնկլէրուէ պուլունան պաղը գրաւլաթլարըն իւղէրինէ գօնուլմուշ խոխ ։

Պարօն պու մահճադաշլը ալըպ , տիկէր եւ իւղիւնիւ չէ-վիրմէյինուէ , « ՊՈՒ ՊԻՆԻՄ ՎԱՍԻԼԷՔՆԱՄԻՄ ՏԻՐ » քէվ-մէլէրի , նազարը տիզգաթըննա թէսաւուֆ էյլէխի ։

Պու պադաճ չիւպհէնէ մահէլլ գալմասըղընսան , մահճադաշլը վէ իչինուէքի վասիլէթնամէյի ճէպինէ աթ-մը , վէ օտանըն գարուսունու գարաուղոսան ասնըա , քէնա-տի քէնտինէ , « Իչ միլիօն ֆրանգ սահիպի օլսուղում խաթրըմա կէլտիքճէ , նէ՞ եարաճաղըմը պիլմէեօրում . . . Պու իչ միլիօն իլէ նէլէ՛ր , նէլէ՛ր եարըմնաղ , Պու ճիւմլէ իլէ նէ՛ գաւար խաֆիֆ սիր » տիւէրէք , խըղմէթքնարըն օտաասընա կիթիտի ։

Պու ուսթա խըրսըղ , պէշ տադըդա զարֆընսա իչինի կէօրիւպ , խըղմէթքնարըն օտաասընա կէլտիկինուէ , հէնուղ Տօմինիք ասէթի իթմէմիշ խոխ ։ Մէրդում պիր տադըդա-սան պիւսաէ տահա կէճիքէրէք , ասէթինուէ ,

— Միւսիւ պարօն , սիղի պէքլէթմիշ օլսուղումսան տօլաէը աֆվընըղը բէճա խաէրիմ ։ Ադաապալըգտա հիչ պիր ադաապա պուլամասըմ ։ Պու սէպէպլէ պուլմադա գաւար կիթմէկէ մէճպուր օլսում , ֆադաթ ալէա պիր պէյկիրէ դօշուլու պիր ադաապա պուլապիլտիմ , տէտի ։

Պարօն . – Թէշէքքիւր խաէրիմ , Տօմինիք . . . Օգիթալ կէլէճէք օլուր խոխ , պէնիմ կէլտիկիմի , վէ քէնտիսինի կէօրմէք ադղուսինուէ օլսուղումու , վէ պու ադշամ քէն-տիսիլէ նէրէուէ պուլուշապիլէճէկիմի Թահրիրէն պանա պիլտիրմէսինի քէնտիսինէ Թադրաֆքմսան բէճա խոխն ։

Խըղմէթքնար . – Բէք լյի միւսիւ պարօն , օլ պապաէ դուսուր իթմէմ , վէ էկէր միւսիւ Օգիթալ պիր Թէղքիրէ եազար խոխ , պիղդաթ պէն պիղէ կէթիրիրիմ ։

Դրուա-Տիէօ , սիկարասընը եազմադ իւղրէ , նէրատիվէն պաշընսա պիր միւսաէթճէք տուրսու , վէ պաապէհու մէս-

բուրէն , վէ , « Իչ միլիօ՛ն , իչ միլիօ՛ն » տիւէրէք աշաղրնա էնիալ , Տօմինիքին Թուքմադ օլսուղու արաապանա բաքիալ օլմադ իւղրէ , արաապա գարուսունսան տիշարը չըգարքէն , գալարըմ իւղէրինսէ տիկէր պիր արաապա տուրսու , վէ պու արաապանըն գարուսունսան տիշարընա պիր պաշ չը-գարադ ,

— Է՛ , պարօն , բէճա խաէրիմ , պանա պիթը ֆրանգ էօահունճ վէրին . . . նա՞սըլ պու , ճէպիմսէ օն բարա օլմա-եարադ արաապանա պինոկիկիմէ նէ՞ տէրսինիզ , տէտի ։

Դրուա-Տիէօ , քէնտի իւղէրինէ ֆէվգէլատէ հիւքմ իւ-տէպիլիրքէն , Օգիթալը կէօրսէկինուէ , սայբի մէզարսան գաչմիչ օլսուղունու զանն իլէ , լէհճէսի սօլսու , վէ քէ-բէլէեէրէք ,

— Սի՞զմիսինիզ , Օգիթալ , տէյի սիւալ Թէտի ։

Օգիթալ . – Ֆիսվէթիմի զաեէթլէ զարիպ պուլուեօր-սունուզ հա՛ , Էվվէ՛թ , էվվէ՛թ , բէք պիչիմնիզ պիր հալէ կէլմիչ օլմալըեըմ . . . լաքին սաիմէն պուրատա կէլէպի-լիպ , սիղի կէօրմէքլիկիմ , պիր հիքմէթի վէ միւճիզէ տիր . Իլէրուտէ վուգուի հալի հիքեատէ խաէրսէմ , անլատա-ճադընըզ . . . Ֆադաթ չիմնիվէք շու արաապաճընըն իւճ-բէթինի վէրին ատ կիթմէյին ։ Պէհէր էքի սաաթ իչին էքիչէր ֆրանգ իւճբէթի , վէ գըրդ — սաիսի պադշիչ վիրէճէքսի-նիզ , ճէմսն պիթը ֆրանգ տիմէք տիր . . . (Կիւլէրէք .) Պու պիթը ֆրանգա գարշըըդ , պէնիմ պիթը միլիօնուսմու Թէէ-մինաթ մադամընսա իրսանէ խաէրիմ ։ Պու Թէէմինաթ՝ մադ-պութ օլսուղունսան , ումսըըմ քի պու Լուսուսսա պանա իթթիպար խաէրսինիզ ։

Դրուա-Տիէօ , եէնիսէն տիթրէտի , չիւնքի աէօյլէտի-կի միլիօնլատա , իւք ադշամսան պէրի քէնտիսինի սահիպ զանն իմմէէքսէ էքէն , պու իւմիտի պօշա կիթտի ։ Պու ճիւմլէ իլէ հէր վադըթքի կիպի հալը սիւքիւնէթսէ կէօ-ըինէմէսի լազըմ կէլտիկինսէն , պարօն , քէնտի քէնտիսինի

թօրլամագլա, սօյկունլուղու կէշտի, վէ սիմաալը հալը սիւքիւնէթ քէսպ կյլէսի։

Մէրդում, ճէպլէրինի ապաշխըրըպ, ֆադամի ալթը ֆրանդ ուֆադըդ պուլամնաորդընսան, պիր օն ֆրանդըդ վիրէրէք,

— Թէքմիլ սիղին օլսուն, տէմի։

Ախապաճընդն իւճրէթի վէրիլմէսիդէն սօնրա, Օգթամ, ապապաոան աշաղրնա էնսի, վէ Գրուա-Տիէօ, քէմալը հայրէթլէ մէրդումնա պադմադա պաշլասը։

Ֆիլվագը մէրդում տէլիպանլը, բէնը զարիպ պիր դըւաճէթմէ պուլունաէօրսաս։

Պէնազ բէնկլի դումաշսան բանթալօնուլա եէլէկի վէ կէօմլէկինին կէօքսիս, չամուր լէքէլէրիլէ վիւլէմնա օլմուշ, սէթրախի՝ չէքինի զայդ իթմիշ, դրամաթը քիմ պիլիր ընէրէնէ կիթմիշ, վէ կէօմլէկինին եադասը եըրթըլմըշ օլուպ, կէօքսիննաէն աշաղրնա սարդըլմըշ, պաշը աչըպ, վէ սաչլարը՝ սայթի անլընա եարըշմըշ խոի։

Օգթամ. – (Էլան կիւլէրէք.) Պադընըդ, թէզոդիդ խոինիդ, պու հալիմի կէօրմէնիդէ մուդաապիլ սիպտէն իւճրէթի թալէպ խոէճէք տէյիլիմ։ – Էյ, նամըլ, էրէյիճէ մի չէք տէյիլիմիմ... գրէաճիէթիմ մի՞լ ճէ չէք տէյիլիմիմ... գրէաճիէթիմ մի՞լ մի տիր... էրէյիճէ մուվաֆֆադ օլմամըշընըմ։ Բարխատէ պիր բաչաղրաճը եախօտ լաղըմճը վա՞ր մը տըր քի, եա ալթունա, եախօտ կիւմիւշէ պէտէլ պու գրէաճիէթէ կիրպիլօն... Ցագամի խալդ թօրլանըեօր... Չարուգ էշէրի կիրէլիմ, հիչ օլմազսա, բէնը գիեասէ մէրդացըլար, առամ պաչընա խբի — վիրմէլի տիրլէր, պիրա պու գրէաճիէթիմի սէյր իթմէքլիք, պու գաասար պիր իւճրէթի տէեէր։

Մէրդում տէլիպանլը պու սէօզլէրի սէօյլէնիալ, Գրուա-Տիէօ լըլ պէրապէր տէրունը խանէնէ կիրտիկինատէն, վէ գարուեու գարատրըլմնսան, գալտըրըմ իւպէրինատէ թօրլանմըշ օլանլար, մէյհուս գալտըլար։

Գարօն. – Ա՛հ, պիչարէ չօճուդ, պու հալ իլէ նէ՞րէտէն կէլիւեօրսունուզ։

Օգթամ. – Օլ պիր տիւնեատան։

Գարօն. – Լամիիֆէնի պէր թարաֆի խոին տէ, սօղրուեու սէօյլէնիլմն։

Օգթամ. – Պու իֆատէմ սիղէ զարիպ կէօրիւնիեօր, տէյի՛լ մի։ Չալպու-բի հագըգէթի հալ պու տուր։ Գիլիբսինիզ քի, պէն նալան սէօյլէմէմ, վէ հաեամթա պուլունաուղում, պիր նէվ մուճիզէ էսէրի օլսուղունու թէէմին իմթիհիմտէ, պանա ինանմաճաղընըզա չիւպհէ իթմէմ, չու գաասար քի, պու մուճիզէնի խզահ իթմէքլիք, զաեէթի միւշքիւլ տուր, պիրա պէն տէ զաթէն անլամամըշըմ տըր։

Գարօն. – Սիղէ նէ՞ վագը օլսուն։

Օգթամ. – Ղանէթի մահիրանէ թէրթիպ խոիլմիշ պիր ֆաճիալը օեուննատա միւշքիւլ պիր բօլ իճրա իթմիմ։

Գարօն. – Սիղէ նէ՞ եարատըլար։

Օգթամ. – Բարամը, սաաթ քէօսթէկիմի չալտըլար... սուեա պաթրատըլար... վէ պըչադչա վուրտուլար... Հաալը հէր ֆէնալըղը իճրա իթմէյէր...

Գարօն. – Սէօզլէրինիզի տինլէտիքճէ, բիւնա կէօրմէքտէ օլսուղումնու զանն խոիեօրում։

Օգթամ. – Պէն տէ բիւնա կէօրմէքտէ օլսուղումնու զանն խոիեօրում, լաքին կէօրտիւկիւմ բիւնա բէք ֆէնա վէ ուղուրսուղ սուր։

Գարօն. – Հասըլը սիղի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք թէճրիպէսինտէ՞ մի պուլունաուլար։

Օգթամ. – Էվվէթ, գարօն։

Գարօն. – Պու ճինաեէթէ նէ՞րէտէ թէսատուֆ օլունաու։

Օգթամ. – Պու ճինաեէթ տիւն կիճէ սաաթ օն պիր իլէ եարը կիճէսարսընտա, ժուանվիլ-լը-Բօնատա վուգու պուլսու։

Պարօն. – Յագաթի, սիրելի ժուանվիլտե նէ՛ խլինիլ վար խոխ։

Օգիտավ. – Պիր տուղագ գուրուպ, պէնի օրահա ճէլալ իթտիլէր։

Պարօն. – Նա՛սըլ օլսուս սա, սիրի օրահա ճէլալ խլէտիլէր։

Օգիտավ. – Տինա Պիւէ հադդընսա պիր մէքթուպ եազըըլար...։

Պարօն. – Տիմէք օլուր քի, պու շայեանը թէէսսուֆ վագըտահա սա եինէ օլ կէնճ գըզ գարըշմըշ սըր։ Սիրէ ալէյհիմ, թէքրար խոէրիմ, օ գըզ, սիրին մահվընըդա ալալ օլահադ ալը։

Օգիտավ. – Հալէա անը իհթիմա՛մ մը խոխեօրսունուզ,

Պարօն. – Էյպէթթէ իհթիմամ խոէրիմ։

Օգիտավ. – Պէնտէ, սիրին կիպի, օ պիչարէնի իհթիմամ իթտիմ, Ցագաթի նէ՛ տէրէճէ խէթթա իհթիմի օլսուղումտա մուախախաբէն անլատըմ... չինքի պէնի, պիքը իհթիկիմ տուղաղա տիւշիւրտիւքլէրի սըրատա, անը տախի պիր տուղաղա տիւշիւրմիւշլէր տիր... Նիկեր ճէնապը Հադդընն ինաեէթի վէ քէնտիսինին ճէսարէթի օլմամըշ օլսա խոխ, չինտինէ տէկին մահվ օլմուշ օլաճադ խոխ... Անլաշըլան՝ իբլիսիղտե օրթատան գալտըրմադ խոխէ՛օրլար... Պիղիմ պադը տիւշմէնլէրիմիզ, հէմ տէ շէհիտ վէ մուհլիք տիւշմէնլէրիմիզ վար սըր... Պէնիմ պադամ, պաղըլաըրընը թաղէիդ վէ պիհուղուր խոխեօր. պունու, պիզդաթ դաթիլ պանա սէօյլէտի... Անճադ հաեաթըմ քիմէ մանի տիր, վէֆաթըմ, քիմին իչին էլդէմ տիր։ Օրասընը պիլմէմ, Ցագաթ արաեաճաղըմ, վէ պուլմադըղըմ լաղըմ սըր. ըշըդ բարլամալը, վէ հիւքմիւ աատալէթ իճրա խոխլմէլի տիր։ Ա՛հ, պարօն, վա՛յ օ ալչաղա, վա՛յ օ ղատտարա քի, պանա Քէնտիղդ իթտիդ իչին, Տինտեա թէճաւուզ իթտիկէ թէէսսուֆ խլէմէքտէ տիր։

61

Պու սէօզլէր, նէրտիվէնին դաաէմէլէրի իւղէրինտէ սէօյլէնիլ, Գրու-Տիէօ, Օգիտավըն սօն սէօզլէրինի տինլէտիկինտէ, միւսդհէմ պիր իդթիրապ ու էնտիչէ գալպինի իհսանթա իթտի, վէ տամադլարը, միւթաաջնտան պիճաէ չիտաէթլէ չարպմադա պաչլատը խէ՛ տէ, սիմսաջնտա, տախիլի հալինտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւլմէտի։ Հաթթա մէզքիւր վէսվէսէօի, չօգ պիր պէման իմթիխտաա իթտիեէրէք,

— Պու իշլէր պէնիմ էլիմէ օլտուղունու պու տիմաէնէ նա՛սըլ անլատադլէճէք, վէ կիպէնմիշ օլտուղում գարանըլդտա պէնի նա՛սըլ քէշֆ իտէպլէճէք տիր. վադտա քէտալի ֆիթռաֆաթ իթտիշ օլտուղումտա դանն իչլէտիկիմ պիր պէմանտա, պու հալին վուդուի, մադլուպիյէթի տիմէք իտէ տէ, գօրդաճադ սէպէպիմ եօդ տուր, վէ պու կիւնքի ղայըըմը եարըն պուլաճադըմ տէրքէտար սըր, տէյի միւլահադա իթտի։

Մալիւմիւմիզ օլտուղու իւզրէ, Ֆիլիբ, չարուդ միւաթէրիհ օշուր, վէ ասլա մէյտուս օլմադ խոխ։

Մէրդում, աչիքեարէն շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Սէվկիւլու օղլում, իֆտաեէլէրինիզ պէնի թէճաճիւպտէ պրադըեօր, վէ պիհնիմի գարըշըրըեօր. սէօյլէտիբլէրինիզ, իչխտիլմէմիշ, գօրդունճ, ղարիպ վէ ինանըլմաեաճադ պիր ըօմանըն ինճմալի տիր. Հալպու քի պէն, թէքմիլ ըօմանը տինլէմէք արզուսինտէեիմ, Իմոի, օսմանըղա կիրելիմ տէ, օրասա թահֆիխլաթը միւքէմմէլէեի իթթա խոխն։

Օգիտավ. – Պու տէտիկինիզ չինտի միւմքին տէյիլ տիր։

Գարօն. – Նի՛չին։

Օգիաւ. – Ձիւնըվ կէշէրտիկիմ կիճէ իւզէրինէ, տուրաճադ Թադամէրմ, աէրմանըմ դալմամըշ օլտուդունատան, չիմոհըվ հալտէ Թատաւվուրում, եամիադրմա կիրիպ, պէշ ալթը սաամ գատար ուէուտադորը։ – Ջանն իսէրիմ քի, պարօն, պու իմիհրադրմա հադդ վէրիլմէնիզ։

Գարօն. – Բէք ալէյա, ալէն սիպին իմիհրահաթընըդա խալէլ կէթիրմէք իսթէմէմ։ Իտնոլ, ատզուլէտիկիմ հիքմաէ պու ադշամա գալըն։

Օգիաւ. – Օտա վիւճուդին ատիվլ ոլը, պարօն, գիրա, վադտա սիպի սէվէրիմ, Ֆիադամ պու ադշամըմ, սիզատէն տահա գիճատէ սէվտիկիմ, լաքին սիպին ատա սէվմէմէնիկինէղ պիր քիմսէյէ հատր օլտնմուշ տուր։

Գարօն. – Տինա-Գիւէյէ՛ մի։

Օգիաւ. – Թատպահթիլլէ... Իտնոլ պու կիւն պանա պէքլէմէ՛յին։

Գարօն. – Լ՛յ, նէ՞ վադտի պուլուշադիկդըզ։

Օգիաւ. – Իկէք իսմիէրտէնիզ, եարըն պիրիկդատ էօյլէ Թատըրնը իտէկիմ։ օ վիճնատպէթլէ պիր ադ Ֆադճալը օլան հիքմաէյի պէր Թադֆել սիզէ նադդ իտէրիմ։ Մուսաֆիֆադամ իտէ՞րմիսինիզ։

Գարօն. – Շէհդէթիզ. եարըն Թամ սաամ օն պէշտէ սիպի պէքլէրիմ։

Օգիաւ. – Գէնտէ եարըն, Թամ օ վադտէտա կէլիրիմ, էկէր (կիւլէրէք), քէնտիլէրինի Թատո իմոտիկիմ քիմսէյէր, եարըն գատար գէնտի օրմանատն գալըշմանատա մսհատուս պիր վատրէտա պուլմադըղար իտէ։

Գրադալըմ Օգիաւ քէնտի ատյիրէտինէ կիրմին, վէ խրզմէթքնար Տօմինիքատէ, կէնճ էֆէնտիմինին սոդ վէ սալիմ օլտրադ, Ֆիադամ դօրդուլաճադ պիր գրեաֆիէթատ պուլունարադ ալտէթինի կէօրմէմի իւզէրինէ, քէնտիսինատէ հատըլ օլան հէմ մէսէլէթի վէ հէմ տէհղիթի հիսսէնատ

թընը սէքսէնթէ կէչէլիմ, վէ հէնուզ մէյտատա օլմահընդա, մադաէտի մուգէրրինէ վատըլ օլմադ իչին, Ֆիքրի մէլուննանէօլմանէ նէյնի պիր Ֆէտատա տուչհունմէքտէ պուլունան պադօն տը Գրուա-Տիէօնիս քէնտի հալինէ թէնը կյլէնէլիմ, վէ իրթէսի կիւն Օգիաւըն, քէնտի ալչադ տօսթունա քէք տէ միւսէրրահ օլմահատադ իտէճէկի հիքմաէնէի չիմոհատէն օգուհանըլմըդըդա արզ կյլէնէլիմ։

Սարիօլուն իտտիէթինտէ պուլունան Մադար նամ ճանինին, պիր չարէնէք սաամ գատար սուհուն ադրնմըդընը թէճէտտուտա իմոտքատէն վէ սուհուն՝ հիչ պիր քիմսէ վատըթատըդյա չալդանմատըդընա թէէմին օլտուդատան ածնրտա, Մարն չայընըն քէնտրընա չըդըպ, պալըդճը գրեաֆիէթինի թէպտիլ իտէրէք, Լուբիա իլէ պէրաբէր Բարիտ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իմոտիկի, օգուհանըլմըդընը մալիւմու տուր։

Մէգքիւր հայտուտա, Օգիաւըն կէօմլէք հադատընըն բարչատը Երրիթըտարադ էլինտէ գալտըդընտա, պըչադըդյա մէրգումա վուրմուշ, վէ պու սուրէթլէ պիչարէնին բուհունու ահրէթէ հօլատըշ իտուկինի զանն իմոտիկինտէ հանըդմըշ իտի, չիմոքի, պըչադրն ուճու, օլ էանատէ, հէման պայկրն հալտէ սուհուն ալթընա էնմէքտէ օլան Օգիաւըն հալընըդը էլպիսէօնինէ տօգունմուշ օլտուդունատան, մէրգումա հիչ պիր կիւնա զարար վիրմէմիշ իտի։

Օգուհանըլմըդըդան եիւզմէք պիլէնլէր, էյի եիւզմէք պիլէն պիր քիմսէնին, գօլայճա պօգուլմատըդընա չիսպհէ իմոտիդնէր։ Ձիվլադը, լաքըդըդյա եիւզմէք պիլէն քիմսէ, ադտը պաչընատա պուլունատուգճա, Թատրի հարէքէթլէրինէ չարչատուգ սուհուն եիւզունէ չըգատիկիր։

Օգիաւա տա պէօյլէ օլտու։ Շէօյլէ քի մէրգում, Մադատան տէօրթ գուլաճ ուզադտա Թէքրար զահիր օլտուգ, Թէնէֆֆիւս էյլէտիկի սէրպէսթ հալա, քէնտիսինի ճանլանատըդընը կիպի, պուլունատուդու հալ տախի զահմէթ

միւքիւլ օլտուղունատան , տէրհալ վէ թէքմիլէն ադը ալա-
չընտա օլմասը զաթէն լազըմէտէն իտի ։

Ֆիչարէ , խասմիլէ ուզրաչմադատան նաչի գուվվէթ վէ
թագաթատան տիւչմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ , եէնիտէն մու-
խալիֆէթ վէ մուգավէմէթէ իգթիտարը օլմատըղընը հիտա
իլլէմէքտէ , վէ օլ արա պուլութ ալթընտա գալմըշ օլան
այ մահէթաալընըն թէքրար մէյտանա չըգմասընտա , խասմի
եանընա եազըչընճա , իչի պիթմիշ օլաճաղընը , վէ պինա-
պէրին գարանլըգ սաեէմինտէ իսթիհսալ իթտիկի ճիւղի պիր
մէօհլէթտէն իսթիֆատէ իլլէմէսի լազըմ կէլտիկինի տիւ-
չիւնմէքտէ իտի ։

Գու գարարը իւղէրինէ , Օգթավ , սըրթ իւսթիւ եիւ-
ղէրէք , սատաեա տօղրու իլէրլէտի , չինքի վազթ ու զէ-
մանիլլէ սահիլ քէնարընա չըգըպ , աղաճլարըն արասընա
իսթիճա իթտիկինտէ , ճանի , քէնտիսինի թաագիպ իթտէ
պիլէ , պուլամաեաճաղընը իւմիտ իմմէքտէ իտի ։ Լաքին
Օգթավ , հարէքէթինտէ բէք եավաշ իլէրլէեօրտու , վէ
պուլութլարըն թէորիճէն տաղրլարտագ , եազընտա այ մա-
հէթաալընըն զահիր օլաճաղընը , վէ պու վէճհլէ սատաեա
եազլաչմադա վազթը պուլունմամաճաղընը անլաեարտագ ,
մուգատտէմա օգտումուշ օլտուղու պիր քիթապտա հիքմա-
եէ իտիլմիշ օլան պիր Հինտի տէսիսէսինի իսթիըրլատը ,
վէ քէնտիսինի գուրթարմագ իչին , պէհէմհալ պու տէսի-
սէեէ միւրաճաաթ իմմէսի , եօգսա պիւթիւն պիւթիւն
մէյտուս օլմասը լազըմ կէլմէքտէ իտի ։

Մէրգումուն պուլունտուղու մահէլլին էթրաֆընտա
հասըլ օլմուշ օլան պիր չօգ սու ֆիտանլարընըն էնդի վէ
եասը եաբրագլարը պուլունուպ , Օգթավ , պու եաբրագ-
լարտան է՛ն դիեատէ էնդիսինի գօրարտը , վէ թընդապլա-
ըըյլա պու եաբրագ տէրունինտէ իւչ տէլիք տէլտի ։ Պուն-
լարտան իբիսի , կէօղլէրի վէ իւչունճիսիս ադը իչին իտի ։

Օգթավ , պու իչի կէօրտիւքտէն սօնրա , հէման թէք-

միլ պաչընը սուեուն իչինէ սօգատս , վէ նիւմինիս մէզքիւր
եաբրագ իլէ կիպլէտի ։

Պու թէտպիր , թամ վազթինտէ իճրա իտիլտի , չինք-
քի օլ էանատէ այընն իւզէրինտէքի պուլութ պըյրըլմադըղէ ,
պիչարէ տէլիգանլընըն պիւթիւն վիճուտի սաբաըլատը ։

Մէրգում , սուեուն իւսթիւնտէ եաթմըշ օլտուպ , գուպ-
պէի ասիւմանը կէօրմէքտէ իտի իսէ տէ , չայը կէօրէմէէ-
կինտէն , թամպիսթիլլէ ճանինին հարաքեաթընա վազըֆ
օլմադը իտի ։

Օգթավ , պիր չարեէք սաաթ գատար մէզքիւր միւշ-
քիւլ վէ էնտիշէլի վազիեէթինտէ գալըպ , լաքին պու գա-
տար միւտտէթ , քէնտիսինէ օլ տէրէճէ ուզուն կէօրինտիւ-
քի , հէման թէքմիլ կիճէ կէչիպ , սապահ օլմադ իւզրէ իս-
տանկինի զաման էյլէտի ։

Անրա սըրա , իչթիտիկի տէհչէթլի պիր սէտատան վէ
քիֆիլտէն , ճանինին էլան օրալարտա պուլունտուղու ,
վէ չիքեարընը գօլլամադտա իտուկի անլաչըլմադտա իտի ։

Նիհաեէթ , պազը քիւրէք սէմի իչիտիլտի ։

Գու սէս՝ եազլաչըեօր մու իտի , եօգսա ուզազլանը-
եօր մու իտի ։

Իչթէ , սէլամէթ եախօտ վէֆաթ՝ պու իբի գըլըճ ա-
բասընտա պուլունմադտա իտի ։

Մէղքիւր սէս , ազ վազըթտա զայիլ օլտուղունատան ,
ճանինին , իտաքիպ օլտուղու գաեըգլա չայըն տիկկը թա-
բաճընա կէչմէքտէ իտուկինէ Օգթավըն չիւտհէսի գալ-
մասը ։

Մէրգում , պատիրէթսիզլիքլէ քէնտի քէնտիսինի թէ-
լէֆ իթտէք թէհլիքէսինի կէօզէ ալարագ , գուլաղլըլա իւ-
չիթտիկի հալի , կէօզիւ իլէ կէօրիւպ թէէմին օլմագլըգ
արզուի չէտտիսինէ գարշը գօեամասը , վէ հէման պէլլիսիլ
պիր թարզտա գըմըլտանարագ , վէ սէրէճէ պէ սէրէճէ
պաչընը եօգարը գալըրըարագ էթրաֆա կէօղ կէզմիրտի ։

Օլ էանսաէ Մարն չայլնտա քիսնէ եօգ խոի , ֆագաթ քիչիք արապանըն խբի ֆէնէրի , էլան տուրտուղու մահէլսէ եթրաֆը զիեատար խոխեօրտու ։

Պինապէրին Օգթավ , պիրինճի մէվզինի թէքրար քէապ լէ , պիր միտտէթ տահա պէքլէտի ։

Գու վէճհլէ չէնտ տագըդա տահա կէչտի , վէ պու միտտէթ զարֆընտա , սօն ֆասըլլարտան պիրինճէ նագլ խթտիկիմիզ խբի հայտուտուն միւքեալէմէսի ճէրէհան խլէտի , վէ պատէհու պիր արապա թէքէրլէքլերի վէ պիր պէյկերին ահագ սէալերի իչիտլտի ։

Օգթավ , իբինճի տէֆա օլարագ , պաչընը եօգաըը գալարըրպ պագտը ։

Օլ էանսաէ , խբի հայտուտուն բաքիպ օլտուգլարը ապապա , ժուանվիլէ տօղրու միւրաթլէ կիտիպ , նապէտտա օլտու ։

Ա.ֆնի վագըթտա , եագընտա պուլունան պիր քիլիսէնին չանը օն խբի վուրտուղունտան , մէրգում տէլիպանը , քէնտի քէնտիէ ,

— Հէնուզ եարը կիճէ տիր , պէն խէ , շէֆֆագ աթմադ իւզրէ օլտուղունու զանն խոխեօրտում , տէտի ։

Օգթավ , սէրպէսթինէթինի պուլտուղունտան , եիւզմէկէ պաչլատը , լաքին զաեէթ ահէսթէ սուրէթտէ վէ ազիմ միւչքիւլաթլէ եիւզիւեօրտու , պիրա պիւթիւն ազասը , հէման ուեուչմուշ խոի ։ Հալտու քի սահիլտէն , եալընըզ պիր գաչ գուլաճըզ ուզագտա պուլունտուղունտան , խոշասըզ մէքթուպուն գավլինճէ , Տինանըն կէլմիչ օլմասը խպթիդա խոէն ատաեա վասըլ օլտու , վէ ֆիկրինտէն , « Պուրաեա կէլոխկիմտէն պէրի տիր , տիչարը չըգան օլմասը ... Նկէր Տինա պուրաեա կէլմիչ խէ , էլան պուրատա պուլունմալը տըր , » տէտի ։

Լաքին մէրգում , պու խուտուսա բէք տէ ինանամաեօրտու , վէ խթհամաթը վագըա , քէնտիսինէ ինանըչմաեաճագ վէ ապքի միւմքինսիզ պիր չէյ զանն օլունուեօրտու , Շու գատար քի , գըսգանճլըգ տէնիկէն չէյ , պիր քէրըչ ինանընն ֆիքրինէ կիրտիկինտէ , տայիմա անը չիւպհէտէ պրագտըղընտան , Օգթավ տահի , թա տիկէր գընըտան , պիւեիւք ապաճլարընն արատընտա ճիւզինճէ քարըատըղընը կէօրմիւշ օլտուղու ըշըղա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը ։

Օ թարաֆա կէօթիւրէն հիչ պիր կէչտա մէվճուտ օլմատըղը ճիհէթլէ , մէրգում տէվիպանը , պիր թագըմ չալը չըրըչլար վէ տիքէնէրէ իչինտէ պիր խայլի մէահֆէեի գաթթ իլէ , նիհաեէթթ խալի պիր մահէլլէ մուվասըլէթ խլէտի ։ Գունուն օրթասընտա , սարմաշըգ վէ անէ միւշահիճ ֆիտանլար իլէ մուհաթ պիր քիչիք պինա պուլունմագտա խոի ։ Րէվիչի հալէ նագարէն , պու պինա , վագթինէ պիր քէօչկ խբէն , օլ էանսաէ պիւթիւն պիւթիւն թէրք օլունմուշ խարտապաթ գապլընտաէն խոի ։

Րէնչիրէլերի վէ գաբուլարը օլմասըղը կիպի , թավանլարը եըգըլմըշ վէ տէօչէմէլէր չիւրիւմիւշ օլուպ , տէրունինտէ խէ , մօպիլիատան էաեր պիլէ պուլունմամագտա խոի ։

Պաչլըճա սօգագ գաբուտու , պիր թագըմ եապանի աղաճլար վէ անլէրին եարըտագլարըյլա էօրթիւլմիւշ խոի ։

Պէապէլի պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու քիմսէ , մէզքիւր խարտապ մահէլլէ աեագ պաամըշ օլմաեըպ , անճագ ճամընըզ բէնչիրէլէրտէն պիրինին թէմէլ թաշը իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր ֆէնէր , պալչաատ պիբր խթտիկիմիզ ալտաատըճը զիեաեը հասըլ խթմէքլէ , օ սաեէտէ , մէզքիւր քէօչկինն տէրունինտէ պագը քիմսէլէր պուլունտուղու զանն օլունապիլմէքտէ խոի ։

Օգթավ , տէրհալ հէր շէյի անլաեապագ , ֆէվգէլաէ պիր մէսէրըթլէ , քէնտի քէնտիսէ շու սէօյլէրի սէօյլէտի .

— Տիմէք օլուր քի , պու պիր տուղագ իմիշ , վէ պէնի պու տուղագա տիւշիւրմէք իչին , սէվգիլու Տինաան խֆթիպու տուղագտա տիւշիւրմէք իչին , սէվգիլու Տինաան խֆթիպ-

ըա խոխլմիշ... Պէն խե՛, պիր արալըդ, պու ալչագճա, վէ վահշիեանե եալանլարա վէ իֆթիխալարա ինանմըմ... Խայինճէ պիր իխպար, պիր մէլէք հադգընա պէնի շիպհէհէ պրագոր... Լաբին չիմսի անլաեօրում քի, պէնիմ ահմագլըղըմսան վէ մինաահէթսիզճէ գըսագանճլըղըմսան ղայրի հէր շէյ ղայրը սահիհ իմիշ, Տինա, պիհիւնահ մէ պիսուշ տուր... Ա՛հ, օլ պապոռ պախթիեարըմ։

Ֆագոթ հէմեն այնի վագըթտա, մէգքիւր մեսէրըէթի ղայիլ օլարագ, եէրինէ տէհշէթի վէ թէէսսիֆ գայիմ օլսուս, վէ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Լաբին պէն նէ՛ գատար ագըլըղճա տիւշիւնիւեօրում... Պէնիմ իչին գուրուլան տուզագ, Տինա իչին տախի գուրուլմուշ տուր։ Պէնի էօլտիւրմէք իսթէեէն ալչագլար, պիչարե գըզճըղագը բէնէէլէրինէ կէշիրմիշ օլտուգլարընան, անը քէնտի խանէսինտե պուլամահաճագըմա էլագէթթէ էմին իտիլէը... Հալագուքի սէվկիլիմիւնա՞ար էլտե իթմիշլէը տիր... քէնտիսինի նէ՞ըչեե կէօթիւրմիւշլէը տիր... ղէվալըճա նէ՞ եամընշլար տըր... պուրալարընը տիւշիւնտիւքճէ, տիթրէեօրում... Եա՛ ձէնապը Ալլահ, պու կիսի չէյլէրե միւսաահէ պուեուրտուղունուզ հալտե, հահաթըմընի նէ՞ էհէմմիեէթի վար իտի... տահա պիեահէ, վէֆաթըմա միւսաահէ իթմէլի իտինիզ։

Պիչարե Օգթավ, զաթէն գուվվէթ վէ թագոթթան տիւշմիւշ օլտուղու, վէ կիւճ իլէ աեադտա տուրապիլմիի հալտե, մէգքիւր ասն վէ տէհշէթլի տապտէեէ տահանտահաարագ, պաշը աէօնտիւկիւնիւ, վէ գալպի պահըլմագ տէրէճէսինտե կէլտիկինի հիտա իթտի, վէ տիւշմէք իչին տահանտաճագ պիր եէր արահըպ, ֆագոթ պուլտանտըղընտան, ուղուն չալը չըրըպտարընի իւզէրինէ սէրիլտի։

62

Օգթավրն ագլը պաշընտա կէլտիկինտե, տապահրն շէֆֆագը սէօքմէկե պաշլատմագտա, վէ մէվսիմ իճապընճա, կիճէնին ֆէվգէլատե հէրարէթինէ մուգապիլ, ագիմ պիր սէրինլիք էթրաֆը իհտաթա իթմէքտե իտի։

Պիչարե տէլիգանլը, ըսլագ էլպիսէլէրի ալթընտա վիճուտի ուեուշմուշ օլարագ, կիւճ պէլա իլէ գալգտապիլտի։

Օլ էանատե, ֆիքրի տարմատագրն օլմադըյլա, ֆէնտա պիր բիւեա կէօրմիշ կիսի իտի։ Մէրգում, գուվվէյի հաֆըզասընը իսթիճվապ իլէ, հէր շէյի խաթըրըտըրընտա, քէտէր վէ էնտիշէսինտէն նայի տիթրէտի։

Իլք ագշամնան պէրի Տինա ղայպտա օլտուղունան, պիր տագըգտա պիլէ ղայ իթմէեէրէք, մէզպուրէնի պուլմագ վէ գուրթարմագ իչին, էլտէն կէլտիկի մէրթէպետե չալըշմագ, վէ տիկէր վասրթա պուլունմատըղը հալտե, բօլսե միւրաճաատթէ, իլք կիճէնին իչի տուզագընը խապէր վիրմէք լազըմ իտի։

Պինապէրին, պիր ան էվվէլ Բարիսե ավտէթ իթմէսի հէր հալտե էլղէմ օլմադըէ, Օգթավ, եէնիտէն սահիլէ եագլաշը, վէ Մարն չայընտան եհւզերէք կէշմէք ֆիքրինտե իտի իսէ տե, տուեա աթըլաճադը էանատե, քէնտինտե օլ տէրէճե զաաֆիէթի հիտա իթտի քի, օլ պապոռ թէրէէտիտա իտերէք,

— Տահա չայընն օրթասընա վասըլ օլմադտան, ադայի վիճուտիմ, ուեուշմուշ օլմադ հասէպիյլէ, հարէքէթտէն տուր օլաճադլար տըր... Պինապէրին պօղուլաճադըմ, վէ

սէվկիւլիւ Տինամին, տիւնեա իւզէրինտէ, քէնարխինի վիւ-
ատաիտա վէ հիմաեէ էթմէք, վէ պէյքի ինթիզամընը ալ-
մադ իւզրէ, քիմսէսիզ պուլունմաեաճադ սըր . . . իմտի,
եաշամադ իսթէրիմ . . . տէտի,

Մէրդում, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, պէյքի սա-
պահլաեըն պիր պալըգճը գաեըղը պուլապիլիր իւմիտիյլէ,
սահիլի, պօյտան պօյա կէզմի իսէ տէ, արաբաղընը պու-
լամաղընտան, մէ յեուսիեէթի ադիմէ հիսս իյլէտի,

Նիհաեէթ սաոանըն ուճունա մուվաֆըլէթինտէ, ուզուն
գամըշ ֆիտանլարը օրթասընտա, հէմեն իչէ եարամադ օլ-
մասը սէպէպիյլէ թէրք իտիլմիշ պիր գաեըդ պուլտու, վէ
քիւրէք մադամընտա գուլլանմադ իւզրէ պիր աղաճ տալը
ալարադ, քէնտի քէնարինէ,

— Պու գաեըդ, պէնի, գարշը թարաֆա կէօթիւրէ-
պիլիր, տէտի, վէ գաեըդա պաղը օլան չիւրիւք իրի գո-
բարըպ, վէ քէնարինի տէրունինէ աթլաեըպ, իշպու գաեըդը
պիր թադըմ ֆիտանլարըն արասընտան գուրթարըպ, վէ
նէհրին ադընթըսընա չըդարմադա մուվաֆֆադ օլտու, լա-
քին չաթլադ եէրլէրինտէն սու կիրէրէք, գաեըդ, աղըր-
լաշմատա օլտուղու ճիհէթլէ, գուլլանըլմասը, սանիյէ պէ
սանիյէ կիուճլէշմէքտէ իտի,

Օդթայ, պիր ատա, «Գարշը գէրճեա վասըլ օլմադ-
ըղըմ միւճրին տէյիլ միր» տէյի միւլահաղա իթմէքտէ
իքէն, մահդա քէնտի հիւնրի իտարէսի սաեէսինտէ վասըլ
օլապիլտի։ Անճադ մէրդում, դարաեա հէնուզ չըդմըշ ի-
քէն, գաեըդ, սէրիօշ պիր քիմսէ կիպի սարսըլարադ,
թէրս տէօնիւպ, ղարդ օլտու։

Օդթայ, պու հալի կէօրսիւկիւնտէ,

— Վադաա պու էսկի գաեըդ տէեէրլի պիր շէյ տէ-
յիլ իտի իսէ տէ, եինէ, քիմին մալի օլտուղունու անլա-
եարադ, պէտէլինի թաղմին իտէճէեիմ, տէյի միւլահա-
զա իթտի։

Պաաէհու մէրդում տէլիդանըը, էն քէսանն թարիդ-
տէն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլունա տէվամ իյլէտի։

Շիւպհէսիզ, իւչիւնճիւ սընըֆտան տախի օլաա, հէր
հալտէ մէրդում, պիր չըմէնարքիէր վահշիտունա օթուրմադը
իտի, լաքին օդուճանլարընըդճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ,
եէտինտէ ան բարադը պիրէ եօդ իտի, վէ չըմէնարքիէր ի-
տարէլէրի տէ, վէրէճէհէ միւչթէրի գադուլ իթմէզլէր
իտի։

Իմտի, Օդթայ, վիճուտճա զաաֆիէթի սէպէպիյլէ,
անճադ տէօրթ սաադ զարֆընտա Բարիսին հուտուտու-
նա եիւրիւեէրէք վասըլ օլապիլիպ, օրատա պիր արապա
տուրմադտա իտուկինտէն, սաադ հիսաաըլլա մէզքիւր
արապաեա բաքիպ օլմադ իսթէտի, ֆադաթի արապաճը,
անընն գըէտաֆիէթինէ պագարադ, արապասընա ալմադտա
թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, Օդթայ, մէրդում,

— Միւսթէրիհ օլուն, վադաա գալըպ գըէտաֆիէթիմտէն
խըրըգա պէնզէտիկիմի պիլիեօրում, լաքին պու հալիմ,
պաշըմա կէլէն պիր գադա նէթիճէսի տիր։ Պինաէլէրին
իճրիէթինիդ վէրիլէճէք տիր, զիրա սիզ, պէնիմ պու հա-
լիմէ պագմաեընն, պէն օլտուղճա սէրվիէթ սահիպիսիմ,
տէտի։

Օդթայ, Ֆօսդուր-սիւ-Թամբլ սօգադընը թարիֆ իթ-
մէսինտէ, արապաճը, պէյհիրինի գամընըլամադըա, արա-
պա սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտիպ, ադ վագըթտա մա-
հէլլի մադտուտէ մուվաղղըէթ իյլէտի, վէ մէրդում տէ-
լիդանըը, տէօրթ գադ նէբտիվէնէրէրէն, բարմադըդըդա
տահանաարադ չըդարըդտան սոնրա, Տինանըն տայիրէսի էօ-
նիւնէ կէլտիկինտէ, հէմեն պահըրմադ բատտէսինտէ օ-
լարադ տուբտու, վէ տայիրէնին դաբուտունու միւթաա օ-
լան թարդտա չալտըդընտա, իչէրտէն մէսէրրէթլի պիր սէս
իչիտիմէսինի միւթէադդիպ, կէնճ գըդ աճէլէթէն դաբու-
ճու աչտը, վէ Օդթայ իչէրի կիրմէզտէն էվվէլ, մէզդու-

րէ , մէրդումն գուճաղընա ամբլարագ , վէ պատէհու պիր աղ բիւճամլէ , թէճէասիւս իտէրէք , քէմալը տէհշէթլէ ,

— Ա՛հ , հադդընըզտա տիւշարը տէհշէթի օլմադըզըմտա նէ՛ դատար հադդըմ վար իմիշ . . . տիմէք տիր քի , եալընըզ պանա ֆէնալըզ իտիլմէք իտթէնիլմէմիշ տիր . պու իտուտաս չիմտի աշկթարէն անլաեօրում . . . Օգթամ , ադիզիմ Օգթամ , նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ . վէ սիզէ նէ՞ եռաթըլար , տէտի ,

Օգթամ . – Ադիզիմ , պիր ադտան , պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթի անլարտընըզ , լաքին էվվէլ էմիրտէ սիզտէն պահա իտէլիմ . . . Հէր շէյի պիլմէք , անլատմազ արզուսիյլէ սիւզան օլուեօրում , շաքուզ պէնի թէէմին իտին . . . Տիւնտէն պէրի տիր քի ադըքի պէն եռաչատաեօրում . . . Սիզ պիր տուղադա տիւշտիւնիւզ , տէյի՛լ մի . . . Հաեռաթընըզտա պիր ֆէնալը՞ գ մը իտիլմէք իտթէնիլիեօրսուս , վէ սիզէ նէ՞ եռաթըլար ,

Տինա , մուհիպպինին էնտիշէսինի տէրք իտէրէք , պիր դաչ սէօզ իլէ անը միւսթէբիհ գըլտը , վէ մուտախտարէն իֆտառէսինէ տէվամլէ ,

— Էվվէլ պէ էվվէլ շուրաեը պիլմիշ օլուն քի , տայիմա սիզի տիւշիւնտիւմ , վէ մուհապպէթիմ պանա պիր իսթինատկեահ օլտուղու հալտէ , էկէր քիմսէ , ֆիթրաթընըմա էլ տօղունտուրմադ իտթէտէ իտի պիլէ , միւսաատէ վէ թէրէտտիւտ իտթէէրէքէ , թէրքի հաեռաթ իտթէէկէ հադըր իտիմ . . . Հէր հանկը կիւն , ճէնապը Հադդ պէնի թէրք իտէր իտէ , օ կիւնիւ պէնի պէր հաեռաթ կէօրմէեէճէքսինիզ , տէյի պէեան կիլէմի ,

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , Օգթամ , իլք ադշամտան պէրու պիրինճի տէֆա օլարագ սէրպէսթ նէֆէս ալադիլտի ,

Օ անէ տէկինի մէրդումտն ուտուդլարը վէ կէօքսիւ իւզէրինտէ պիր աղըրլըգ մէվճուտ իքէն , օ աղըրլըգ մահվ

օլարագ , հիսա իթթիհի եօրկունլուդ կէչտի , վէ թարիֆ օ-լունմազ պիր մէսէրրեթլէ ,

— Ա՛հ , շու պուլունտուղում տադըդա՝ հէր շէյի պա-նա ունութթուլուեօր . . . Միւզտարըդ օլուզ օլմադըդ օլ-տուղումտ տախի պիլմէեօրում . . . տէտի ,

Տինա Պլիւք , օգուեանլարըմընըզճա զաթէն մալիում օ-լան վուդուաթլարը Օգթամա մուխթասարէն հիքեատէ իթտի , Անճագ , պու հիքեատէ վէ մէրդում տէլիղանը-նըն շու սըրատտա հիսս խտէկէլտիկի ատարը հէեէճան , թա-պիաթիյլէ անլաշըլատպըճէկինտէն , անլէրի պէեան իթ-մէկի զաեիտ իտէրիզ ,

Օգթամ տախի քէնտի ֆէլաքէթինի մէզդուրէեէ նադդ , վէ Մարն չայընտա ուզուն միւտտէթ զալմըդ օլմադընա բաղ-մէն , հէնուզ օգունուլուր տէրճէտէ պուլունան իմզատըզ մէքթուպու Տինանըն նազարը տիզդաթընա արզ էյլէտի ,

Տինա . – Օգթա՛մ , Օգթա՛մ , սիզ պուտա ինանտը-նը՞զ մը ,

Օգթամ . – Ադիզէմ , նէ՞ եռաթպիյը իտիմ , ադըմ պաշըմտա տէյիլ իտի ,

Տինա . – Տիմէք օլուր քի , հադդըմտա չիւպհէեէ զա-հիզ օլտունտուզ ,

Օգթամ . – Տիվանէ իտիմ , վէ պէնի պէքլէմէքսիզինի լազըմ կէլտիկի պիր սըրատտա , զայպուպէթինի , պէնճէ անլաշըլմազ պիր հալ կէօրինիեօրտու , Ինանմ , տէրտ ու միհնէթի արատընտա հէր շէյի բէք չարուզ ինանըրը . պէն տէ , տէրճէճի նիհաեէտէ տէրտ ու միհնէթի իչինտէ պու-լունուեօրտում , – Ա՛հ , ալչագլար , բէք մահիր իմիշլէր . . . հէր շէյի լաեըդըյտա հիսաղ իթմիշլէր . . . Սիզի պուլմա-մաղըդընտա , վէ պու մէքթուպու ալտըդընտա , նէ՞ տիւ-չինէպիլիր իտիմ . . . .

Տինա . – Ալչագճա հարէքէթտէ պուլունտուղումու զանն իտէճէք եէրտէ , էօլմիւչ օլտուղումու զանն իթմէք

լսկինիզ լաղըմ խսի։ – Էկեըչի հադգըմնաա պիր տադըդա-ճըդ օլսուն չիւպհէնիզ վար իսէ, վէ էկեը ալչադճա խիեա-նէթ իմմէքլիկէ պէնի միւդիէտիր զանն խոխեօր խէնիզ, էլան պէնի նաՙըլ սեվէպիլիրսինիզ... Հէր նէ սէօյլէնիր իսէ սէօյլէնսին, բէք ալէա իսքեաթ օլմուշուտ տուր քի, միւսթադիմ պիր բուհ սերուներնաէ, հէմ թահդիր, հէմ մուհասպէթ իմթիհադ խէմէզլէր։

Օգիավ. – Ապիզէմ, պու խուսուսաա մէճնունանէ հարէքէթ իմտիմ... Աֆիվա լաեըդ օլմահաճադ մերթէ-պէտէ միւթթէհիմիմ, լաքին աֆիվընըզը իսթիհրհամ խէ-րիմ։

Տինա. – Շիւպհէսիզ պիզէ էղճան ու տիլ աֆիվ խէ-րիմ, լաքին պու մէքթուպա ինանմանըզլա պանա վիրտիկի-նիզ քէտէրի, միւտաէթի էօմիւնիւզտէ վիրէմէզ խոննիզ։

Կէնճ գըզ, հաչարմըշ օլան կէօզլէրինի սիլտի, վէ է-լինի Օգիավա ուզաթըպ, վէ քէտէրինէ բաշմէն թէպէս-սիւմ իտիպ, գաթթ օլունան հիքահաէսինի խմսալ իթմէ-սինի բէճա խլէտի, վէ մէզքիւր հիքահաէէէ պիր ազ տա-հա տէվամ օլունուգտա, մէզպուրէնին լէհճէսի օզլու, վէ տիթրէմէկէ պաշլահարագ, քէնտիէ աեվտ օլան հէր խուսուսու ունութտու, վէ հալընըզ, տէհղիթինտէն նաչի կէօզլէրի իրիէշմիշ օլարագ, ժուանվիլ վազըյի միւտհիշ-սինի ոճունա գաաար տինլէտի։

Իքիսի տէ տիհէճէքլէրինի տէյիսլ խմսալ իթտիքտէն ոճնրա, Տինա, Օգիավըն իսթիրահաթա վէ պիր ազ ու-էումտա ֆէվգելատէ իհթիհաճը պուլունուգտունու մեր-գումա իհթար իթտի, վէ իւք ադշամը, մէզպուրէ կէնճ գըզ, Օգիավը սաաթ գաչտա պէքլէհէճէք իտի իսէ, օ ադշամը, հինէ այնի սաաթտա մերգումու պէքլէմէսի ա-րալարընտա գարարլաշտըրըլար։

Պինապէրին Օգիավ, կէնճ գըզըն նէզտինտէն մու-ֆարագաթլա, արապաոընա բաքիպ օլուս։

Մէրգումտ տէլիգանլընըն Գօմարթէն սօգաղընտաքի խանէսինէ մուվասըլէթինի, վէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ իւլէ միւքեալէմէսինի հազմըշ իտիք, Իրթէսի կիւն Օգիավ, պարօնուն խանէսինէ ապիմէթլէ, տէհղիթլի սերկիւզէշ-լէրինի նագլ իմտիկինտէ, պարօն, օլ խուսուսաա պիր քէ-տէր մնագամընտա ալէադաատար կէօրիւնտիւ։

Օգիավ, հիքահաէսինի խմսալ իթտիկինտէ, պարօն, չու վէճճէվէ քէլտա աղազ հյլէտի.

— Էյ չիմտի նէ՞ հաբաճագընըզ։

Օգիավ. – Նէ՞ տիմէք իսթիէօրսունուզ, պարօն. րէ-ճա իտէրիմ, օրսասընը անլաթըն։

Պարօն. – Կիրիֆթար օլտուղունուզ մուխթարալարըն թէքրարընտան սագընմագ իչին, նէ՞ կիպի թէտապիրի իհ-թիհաթքէտարանէ իթթիհադ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ։

Օգիավ. – Հիչ պիր թէտպիր իթթիհադ իթմէկէ ֆիք-րիմ հօգ տուր։

Պարօն. – Ձիտաէ՞ն մի սէօյլէօրսունուզ։

Օգիավ. – Եալընըզ քէնտիմի կէօզէթլէնէէճէիմ, պաշգա պիր շէյ հաբաճագ տէյիլիմ, Պարօն, չու տարպը մէսէլի պիլիրսինիզ քի, չո ս- պո խոսոսոպո խոզէրոզ օլո-ֆոֆ, էֆ ֆէչ պէֆ ֆէր տէրլէր։ Իմտի, մտատիմ քի պէնիմ տէ պաշըմա պու ֆէլաքէթ կէլտի իսէ, պէն տէ չիմտի ա-գալի էքի քէչի գաաար տէէէրիմ վար տըր... Պինաէն ալէյհ էմրի պատիրէթի էլտէն պըրագմաէաճաղըմ... Էս-բարի զանն իսլէհիկիմ հէր շէյ հագգընտա չիւպհէ իտէ-ճէէիմ... Հէր նէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ օլսուն, նէֆսի Բարիստէն այրըլմաէաճաղըմ, վէ հէր քիմ, շէհրին հու-սուսունու պանա կէշիրթմէք իսթէր իսէ, չիւպհէ իտէ-ճէէիմ։

Պարօն. – Տիմէք օլուր քի, միւտտաիի ումումիլիկէ չի-քահաէէթ իթմէք, վէ գապթիէէ նագըրընտա միւրաճաաթ իսլէմէք ֆիքրինտէ տէյիլսինիզ։

Օգիաւ. – Ու եօլաս պիր չէքեաեէթտէն նէ՞ ֆայտա հասըլ օլուր. հէմ քիմէ գարշը չէքեաեէթ իտէճէհիմ. – Պարօն, չուրաեը պիր քէրէ տուշիւնիւնքի, թանըմասըղմ տուշմէնէլէրիմին քիմ օլաուգլարընը անլաեաճագ հիշ պիր էսէր վէ ալէամէթ եօգ տուր. – Ջապթիեէ խէֆիեէլէրի, նէ տէրէճէ մահիր տախտ օլասլար, իմքեանըզ օլան պիր չէյէ գարշը նէ՞ եաթապիլիրլեր. – Բասթ կէլա ապամադտան պիր ֆայտա հասըլ օլամազ. – Ուընտան գաթինազար, Տինա վէ պէն, ասղ վէ սէլիմ պուլունուեօրուզ, վէ մուխաթապատան խալխընդ Պիղիմ ճիւզի իշլէրիմիզէն տօլաեը խալգը իշղալ էթմէք, վէ պիր թագըմ ղազէթա մուխպիրլէրինէ մանէտարդ մալիումաթ վիրմէք, պէհուտէ պիր զահմէթ տիր. – Տահա պիր մատտէ վար տըր քի, պէնի սիւքիւթէ վէճապուր դըլմադտա տըր.

Պարօն. – Օ մատտէ նէ՞ օլուեօր.

Օգիաւ. – Սէվկիւլիւմ Տինա, մահպուս պուլունտուղու խանէնէ աթէշ գօյմուշ տուր. – Վադտա պու պիր իսի մուհարէպէ օլտուղունու պիլիեօրում, վէ քէնափինի միւտաֆաա էթմէք մէճպուրիէէթինէ պուլունուղու ճիհէթլէ, թուֆէուշտուրուղու խանէտէն տօլաեը քէնափինէ հիշ պիր մէտուլիէէթ թէրէթթիւպ էթմէէճէկինէ չիւպհէմ եօգ իսէ աէ, հարէքէթի ճէտուբանէօի պիր քէրէ րէամէն մալիում օլտուղունաա, միւտտահիթ ումումինին նէզաինէ ճէլպ իտիլէրէք, իյդահաթ վիրէճէք, վէ պաշընտան կէչէն ֆէլաքէթի հիքմաեէ իտէճէք տիր. – Ու իսէ, բէք աէ իսէյնուա օլունաճադ պիր հալ աէյիլ տիր, վէ պուննան տօլաեը օլ կէնճ գըզ ֆէվգէլատէ սըդըլաճադ տըր. – Յա՛յր, իսա՛յր, պարօն, պու սըրատա էմթիեաըը սիւքիւթ էթմէք, տահա էվէէա տըր.

Պարօն. – Պէն աէ սիզի հադդը կէօրմէկէ պաշլաեօրում.

Օգիաւ. – Հադդը օլտուղունա գէրէրէ գատար

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0542357